

ספרי - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
ש"שלת האור

שנר
חמישי

היכל
תשיני

אגרות-קודש

•

מאת
כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

וצוקל"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

כרך כא

מילואים לכרכים איכ

הוצאה חמישית

הועתק והוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושמונה לבריאה

שלש מאות שנה להולדת כ"ק הבעל שם טוב

IGROIS KOIDESH

Volume XXI

Copyright © 1988

Second Printing 1988

Third Printing 1995

Fourth Printing 1996

Fifth Printing 1998

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof, in any form, without prior permission, in writing, from the publisher.

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

Schneerson, Menahem Mendel, 1902-1994

Igrot-Kodesh.

(Kovets Shalshet ha-or; hekhal 9., sha'ar 5.)

(sifriy. Otsar ha-Hasidim, Lyubavitsh)

Title on t.p. verso: Igrois Koidesh.

Includes bibliographical references and index.

Contents: Kerekh 1. 688-704. ..Kerekh 21. 722.

1. Schneerson, Menahem Mendel, 1902-1994 --Correspondence.
2. Habad. 3. Rabbis--Correspondence. I. Title. II. Title: Igrois Koidesh. III. Series: Kovets Shalshet ha-or' hekhal 9., sha'ar 5. IV. Series: Sifriyat Otsar ha-Hasidim, Lyubavitsh.

BM198.S33528 296.8'33 87-16855.

ISBN 0-8266-5800-8 (set)

ISBN 0-8266-5821-0

Manufactured in the United States of America

בס"ד.

פתח דבר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א התחילה להופיע סדרת אגרות קודש אדמו"ר שליט"א בשנת תשמ"ז, ומאז הופיעו עשרים כרכים בסדרה זו. במשך התקופה הזאת הגיעו לידינו אגרות רבות שעדיין לא התפרסמו. אגרות אלו נדפסות בספר שלפנינו, שהוא כרך מילואים לכרכים א-כ, וכולל אגרות מהשנים תרפ"ה-תשכ"א.

בראש הספר בא מפתח האגרות, ובסופו:

א) מפתח ענינים.

ב) מפתח מוסדות וארגונים.

ג) מפתח אנשים.

ד) מפתח מקומות.

כן נוספו, ציונים והערות בשוה"ג.

כל הנ"ל נערך ע"י הרה"ת ר' שלום דובער שי' לוי.

הוכן לדפוס והוגה ע"י הרה"ת ר' שלום יעקב שי' חזן והרה"ת ר' יואל שי' איידלמן.

* * *

אבינו מלכנו שלח רפואה שלימה וקרובה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ברמ"ח אבריו ושס"ה גידיו הק', ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ויראינו נפלאות מתורתו של משיח, שילמד תורה את כל העם כולו, אמן כן יהי רצון.

מערכת „אוצר החסידים"

י"ג אלול, ה'תשנ"ג (ה' תהא שנת 5794 לפ"ק)
ברוקלין, נ"י.

(*) כדי להבדיל בינם לבין הערות כ"ק אדמו"ר שליט"א, באות הערות העורך באותיות קטנות יותר ושונות מהפנים.

מפתח כללי

3 פתח דבר

5 מפתח האגרות

א אגרות קודש

מפתח

תסז מפתח ענינים

תעה מפתח מוסדות וארגונים

תעז מפתח אנשים

תפה מפתח מקומות

מ פ ת ח

תרפ"ה ז'תשנ"ט	טו טבת	הגאון מרוגוטשוב	טריפה שנתרפאה אם חזרת להכשירה. כתיבת ב"ה בתחלת מכתב	א
תרפ"ט ז'תשס'	ער"ה	מריה יעקב לנדא	ברכה לשנה החדשה	ו
תרצ"ז ז'תשס"ז	טז אייר	מוהררמ"א חדקוב	מאמר דא"ת, ומאמר בענין השבת	ז
ז'תשס"ח	כב אלול	הנ"ל	זמני שקיעת החמה לאופקי מוסקבא ולנ"ג	ח
תרצ"ו ז'תשס"א	כא מנ"א	מריה אליהו סימפסון	משלוח ספרים לספריית אדמור"ר	ט
ת"ש ז'תשס"ב	כד ניסן	מריה דובער חסקינד	מצב בריאות אדמור"ר	י
תש"א ז'תשס"ג	כו אדר	בית הרב	איחולים לחה"פ תרגום מרוסית ללה"ק	יא יא
תש"ב ז'תשס"ד	אביב	הקדמה לקובץ	שיחה לתל' בהתחלת מס' ב"מ	יב
ז'תשס"ה	ער"ח סיון	מוהרמ"פ כץ	השיטות בענין יעקב אבינו לא מת	יד
ז'תשס"ו	כה תמוז	אגרי"ח נוארק	הפצת השמועסן	טז
ז'תשס"ז	ג' מנ"א	מריה שלום פויזנר	שונות	יז
ז'תשס"ח	י' אלול	מוהרר"ש פלמר	פרסום חברת תהלים	יח
ז'תשס"ט	כא אלול	מריה שלום פויזנר	שונות	כ
ז'תש"ע	ב' דסליחות	מוהרשיל"א	מי שברך - חברת תהלים	כא
ז'תשע"א	כו אלול	מוהרשיל"א	העולמית	כא
ז'תשע"ב	כז אלול	אגרי"ח נוארק	רשימת חברי חברת תהלים	כב
ז'תשע"ג	כח אלול	מוהרשיל"א	השתתפות בעבודת מחנה ישראל המשך לרשימת חברי חברת תהלים	כג כד
תש"ג ז'תשע"ד	יג תשרי	מוהרמ"ז גרינגלס	הוראות בעבודתו	כה
ז'תשע"ה	א מ"ח	מר אבא רייכמן	בקורת על ספרי קה"ת	כו
ז'תשע"ו	ד מ"ח	מוהרמ"ז גרינגלס		
ז'תשע"ז	ג' חנוכה	מריה יוסף וויינברג	זכרונות שלהי תרצ"ט ותחלת ת"ש	כז
ז'תשע"ח	יט שבט	מוהרמ"ז גרינגלס	הוראות בעבודתו	כח
		מריה ראובן פייטלברג	הוראות בעבודת החנוך	כט

ל	גודל ענין הפצת חוברותינו	מוהרי"ל הורביץ	ג' אדיר	זיתשעט
לא	משלוח ס"ת למחנה הצבא שלו	מריה אברהם גולדברג	יג אדיר	זיתשפ
לב	מ"ש אוה"ח בענין משנה תורה	מוהרמ"פ כץ	בדרי"ח אד"ש	זיתשפא
לג	אמצעים להדפסת התניא	מוהרי"ל הורביץ	עשיק פרה	זיתשפב
לד	הפצת חוב' מסיבות שבת	מוהר"י	ז אייר	זיתשפג
לה	הפצת ספרי קה"ת באה"ק	מהר"ח"ה הבלין	יט תמוז	זיתשפד
לו	כנ"ל. ביאורים בתניא	מריה אליעזר קרסיק	כ תמוז	זיתשפה
לח	סרטיפיקט לעלי' בשביל הורי		קיץ	זיתשפו
				תשי"ד
לח	שפת ההוראה בביה"ס	מוהרי"צ פאגלמאן	ה' כסלו	זיתשפז
לט	הס' ילדותינו	מריה יעקב רוזנהיים	יז טבת	זיתשפח
		פוקער גולדשטיין	אדר	זיתשפט
מ	התעוררות לעניני תומ"צ	ולאוגער		
מא	לדבר עם חאוונסון - הדפסת ספר	מריה מענדל הורביץ	ניסן	זיתשצ
מב	קדיש ומשניות לע"נ אבי כאד"ש	כולל חב"ד	י אלול	זיתשצא
		חברת תהלים	כב אלול	זיתשצב
	להתפלל בהושע"ר עבור כל	העולמית		
מב	החברות			
מג	לייסד ועד להפצת ספרי קה"ת	אנ"ש תל אביב		זיתשצג
				תשי"ה
מה	קניית ס' וכת"י	מוהר"ה בלאך	זאת חנוכה	זיתשצד
מה	תמיכת המליח		ה טבת	זיתשצה
מז	הכנות לחתונה		ב שבט	זיתשצו
מז	חיזוק הדת בצבא. הפצת ספרים	מהר"ש שיינפלד	כב אדר	זיתשצז
מט	משרת רבנות	מריה אהרן פאפאק	כה אייר	זיתשצח
	רפואה בשמינית קשור לשם	מוהרמ"פ כץ	כב מני"א	זיתשצט
נ	אדמ"ר			
נא	שבת וכשרות - מה קודם			זיתת
				תשי"ז
נג	ברכה הקשורה לשמו	מריה דובער חסקינד	תשרי	זיתתא
נג	ברכה הקשורה לשמו	מוהרמ"פ כץ	תשרי	זיתתב
	יסוד סניף מליח באנגליה הכנה	ריה לאילנות מריה אשר אברמסון		זיתתג
נד	לביאת המשיח			
נו	גם שבת נקרא מקרא קדש	מוהרא"א אקסלרוד	קיץ	זיתתד
				תשי"ז
נו	עזר לאמו הרבנית	מוהרש"מ קלמנסון		זיתתה
נח	בענין הנ"ל. משלוח ספרים	מוהרש"מ קלמנסון	ר"ח אדר	זיתתו
נט	סידור ויזה למוהר"א קלויבגאנט	מוהרא"ל קרעמער	כג אייר	זיתתז
ס	פיתוח „בית שרה" בפראג	מוהרש"מ קלמנסון	ב סיון	זיתתח

זיתחט	יג סיון	מריה ניסן נמנוב	משלוח ספרים. מעמד	סא
זיתחי	כא סיון	מוהרשי"מ קלמנסון	פיתוח "בית שרה" בפראג	סג
זיתחיא	כה תמוז	מריה משה סיימן	תמיכת חנוך הפליטים באירופה	סד
זיתחיב	יח מניא	מוהרשי"ז בוטמן	שונות	סה
זיתחיג	יח מניא	מריה יעקב ליפסקר	שונות	סו
זיתחיד	יח מניא	מריה מיכאל ליפסקר	שונות. והיה עקב – קבלת עול	סז
זיתחטו	כה מניא	בית רבקה אירופה	הוראות בעבודתם	סח
תשי"ח				
זיתחטז	עיוהכ"פ	מוהרשי"ח קסלמן	הוראות בעבודתו	סט
זיתחיו	ח מ"ח	מוהרשי"מ קלמנסון	הוראות בעבודתו	ע
זיתחיה	חג הגאולה	מוהרשי"מ קלמנסון	הוראות בעבודתו	עא
זיתחיש	חג הגאולה	מריה משה גורארי	הוראות בעבודתו	עב
זיתחכ	יג טבת	מוהרשי"ח קסלמן	משלוח ספרים למחנם	עד
זיתחכא	ז אדר	מוהרשי"ז בוטמן	אמונה רפואה לרגלים	עד
זיתחכב	ח' אדי"ש	מוהרשי"ח קסלמן	משלוח הספרים	עו
זיתחכג	י' אדי"ש	מוהרא"מ הרשברג	משלוח ספרים	עו
זיתחכד	כב אדי"ש	מוהרשי"ז טאובל	מעלת אברהם על נח	עז
זיתחכה	כה אדי"ש	מוהרמי"ז גרינגלס	ויזה לרי"א קליובגאנט	עז
זיתחכו	ט אייר	מוהרמי"ז גרינגלס	תפילין של אדה"ז. נחש. שונות	עח
זיתחכז	י אייר	מוהרשי"ח קסלמן	לרשום זכרון שיחות אדני"ע	פ
זיתחכח	טו אייר	מריה יהודה חטריק	הוראות בעבודת החנוך	פא
זיתחכט	ד סיון	מוהרשי"ח קסלמן	רשימת שיחות אדני"ע	פב
זיתחל	ד סיון	מריה ניסן נמנוב	משלוח קוני' מאמרים ומעות	פב
זיתחלא	ט תמוז	מוהרשי"ח קסלמן	רשימת שיחות. בחירה חפשית	פג
זיתחלב	טו תמוז	מוהרא"ל קרעמער	ויזה לקליובגאנט. פרסום המכתב	פד
זיתחלג	ח"י מניא	מוהרא"א אקסלרוד	הדפסת ס' לדי"נ. הערה בתניא	פה
זיתחלד	כה מניא	מוהרי"י העכט	התעסקות במחנה הקיץ	פו
זיתחלה	ח אלול	מריה ניסן נמנוב	הוראות בעבודתו	פז
זיתחלו	ח"י אלול	מוהרשי"ח קסלמן	עבודת השד"רות	פח
זיתחלז	אלול	ר' בנימין הורביץ	מענה להערותיו ל"טאקס אנד טיילס"	פט
תשי"ט				
זיתחלח	כא מ"ח	מריה ניסן נמנוב	משלוח הוצ' קה"ת, זירוז ההדפסה	צא
זיתחלט	כב מ"ח	מוהרשי"ח קסלמן	בעניני עבודתו	צב
זיתחמ	יא טבת	מריה דוד בראוומאן	הדפסת הספרים במינכן	צג
זיתחמא	שושן פורים	מוהרמי"פ כץ	תספורת בנו	צה
זיתחמב	ניסן	מריה איסר קליובגנט	אדי"ש שולל הגירתו ל[קנדה]	צו
זיתחמג	יג אייר		מינוי הר"י קרינסקי לקבל ס' קה"ת	צו
זיתחמד	ו אלול	מוהרמי"י העכט	החזרת חוב למל"ח	צז

זיתתמה	כו אלול	מוהרמ"ב	אישור הס' גליוני הש"ס	צח
זיתתמו	כח אלול	מארגנשטערן כללי לאנ"ש	מנהג אכילת התפוח בתחלת הסעודה	צח
תש"י				
זיתתמו	ב ניסן	מוהרא"ס נמצוב	מענה לכתב התקשרות	צט
זיתתמח	י ניסן		כנ"ל	צט
זיתתמט	יג ניסן		חזרת דא"ח, תפלה בצבור ולימוד בעש"ק	ק
זיתתנ	כו ניסן	מרי"ה שלום פויזנר	אודות א' שא"י להחזיר חובו	קא
זיתתנא	ב אייר	כללי - נ.י.	תמיכת "בית רבקה"	קב
זיתתנב	ז אייר		השמות נזכרו עה"צ ובהיכל כו'	קג
זיתתנג	כ סיון	מרי"ה שלום פויזנר	בענין הנ"ל - זיתתנ	קד
זיתתנד	ג תמוז	מרי"ה אברהם פריז	מענה להפצרה לקבל הנשיאות	קה
זיתתנה	ד תמוז	מרי"ה יעקב כץ	חילוק תרומתו - על דעת. התקשרות	קה
זיתתנו	כא תמוז		ברכה לבריאיות בנו - מצבו הרוחני	קו
זיתתנו	כו תמוז	מוהרל"י רבינוביץ	יסוד ישיבה באפריקה הדרומית	קז
זיתתנח	ו מנ"א	מרי"ה ישעי' הורביץ	הס' עמה"מ. תיקון בלקו"ת	קח
זיתתנט	ד אלול	מוהרש"ז דוכמן	זכרונותיו. בית רבקה והעתקה	קט
זיתתס	ה אלול	מרי"ה ברוך פריז	קריאת שם ע"ש אדמו"ר	קי
זיתתסא	יב אלול	מרי"ה יונה איידלקופ	פתגם אדמו"ר - לעשות מא"י אה"ק	קי
זיתתסב	יד אלול	מוהרמ"י העכט	חתיכת מטפחת אדמו"ר	קיא
זיתתסג	כד אלול	מוהרא"א יאלעס	מעלת ס' בראשית - ס' הישר	קיא
תש"א				
זיתתסד	בין כסא לעשור		סיפור גזירת הכובעים, קבוצת לימוד דא"ח בלונדון	קיב
זיתתסה	י כסלו	כללי	הפצת המעיינות חוצה	קיד
זיתתסו	יז כסלו	מוהרש"ז דוכמן	בקשתו: שלא יתחלל ש"ש ע"י	קטז
זיתתסז	יט כסלו	מברק - כללי	להתוועד ביט"כ ובנר חמישי	קיז
זיתתסח	ט טבת		מציאת מקורות למבואר בדא"ח	קיז
זיתתסט	ג שבט	מרי"ה מאיר אשכנזי	בטחון בהרופא כל בשר	קיח
זיתתע	תחלת שבט	מרי"ה שמואל זלמנוב	ת"ח להזכרה על הציונים באה"ק	קיח
זיתתעא	י שבט	מברק - כללי	יתוועדו לעורר לתומ"צ	קיט
זיתתעב	טו בשבט		נסתיימה שנה מתגברים הגעגועים	קיט
זיתתעג	כט שבט		עצות לבריאיות בגש' וברוח'	קכ

זיתתעד	ז אדי"ש	לעבוד כעבד ולא כשר וימשיך	קבא
זיתתעה	יב אדי"ש	שלום בית	קבא
זיתתעז	יב אדי"ש	בענין הנ"ל	קבב
זיתתעז	פורים	התועדות פורים	קבג
זיתתעז	יא ניסן	מרב טרדות – עונה במכתבי	קבג
זיתתעט	טז אייר	הכללים	קבג
זיתתפ	כב אייר	יכתוב מהשתתפותו בעסקנות	קכד
זיתתפא	מברק – כללי	צבורית	קכה
זיתתפב	א בהעלותך	גלייכער טאן מיט לעבעדיקע זאכן	קכו
זיתתפג	כב סיון	קבלת התורה בשמחה ובפנימיות	קכו
זיתתפד	כב סיון	תמיכת בית רבקה	קכז
זיתתפה	ו תמוז	הסיפור דמשקפים של אדמו"ר	קכח
זיתתפו	יב תמוז	מוהר"ש דוכמן	קכח
זיתתפז	טז מנ"א	מרה אליעזר קרטיק	קכח
זיתתפח	כה מנ"א	מוהרי"י מרטון	קכח
זיתתפט	ח אלול	מברק – כללי	קכח
זיתתצ	שלהי אלול	מרה יעקב פלס	קכח
תשי"ב		אדמו"ר	קכח
זיתתצא	שלהי תשרי	מרחמיסטריווקא	קכח
		מרה פנחס	קכח
		אסטרייכער	קכח
זיתתצב	ג כסלו	מקיפים בחתונה	קלב
זיתתצג	ג כסלו	עצות בעניני נתוח	קלג
זיתתצד	ה כסלו	מרז"ל תוקפא דגופא חולשא כו'	קלד
זיתתצה	ה כסלו	יצייר לעצמו צורת רבו בעל	קלה
זיתתצז	יא כסלו	מנח"א	קלה
זיתתצז	יט כסלו	קיום ההבטחה להטיב דרכיו	קלה
זיתתצח	א טבת	בתומ"צ	קלה
זיתתצט	ד טבת	בטחון בהרופא כל בשר	קלו
זיתתק	ז טבת	נרות להאיר	קלז
זיתתקא	ט טבת	התקשרות	קלח
זיתתקב	טז שבט	תמיכת קרן ההצלה את עבודתינו	קלט
		תפלה במתינות ולימוד עם תל'	קמ
		גשמי ברכה – צ"ל חרישה וזריעה	קמא
		להתמסר לחנוך	קמב
		שמירת הכריאות	קמב
		שונות	קמג
		כתיבת ס"ת ותמיכת מוסדות חנוך	קמד

ויתתקד	ו אדר	מריה זעליג אלטהויז	כלים לקבלת הברכות	קמו
ויתתקה	ב ניסן	מוהרש"ח קסלמן	הסתדרות בכפ"ח. זכרון אביו	קמו
ויתתקו	ד חוהמ"פ	הנהלת אגרי"ח אה"ק	להתוועד עם התל' בתורת אמת	קמח
ויתתקו	ד חוהמ"פ	מריה אליעזר קרסיק	למצוא דירה לאביו של הר"י כץ	קנ
ויתתקח	כז ניסן	מריה שמואל זלמנוב	בענין הנ"ל	קנא
ויתתקט	ב אייר		עבודתו כמזכיר אגרי"ח	קנב
			גאולת מצרים והעתידה בזכות נשים	קנג
ויתתקי	ג אייר	ועד כפר חב"ד	להרבות המתיישבים בכפ"ח	קנד
ויתתקיא	יא אייר	הנהלת תר"ת בלוד	מדוע חלקם בתקציב כ"כ קטן	קנו
ויתתקיב	כ אייר	מריה אליעזר קרסיק	דירה לר"ז כץ. הלוויית אחי כאד"ש	קנז
ויתתקיג	כד אייר	מריה אברהם פריז	לכתוב על המצב באה"ק	קנח
ויתתקיד	ג סיון	מוהרש"מ וויינמן	התקרבותו לחב"ד. יגעתי ומצאתי	קנט
ויתתקטו	ג סיון	הנהלת תר"ת לוד	חלקם בתקציב. ביה"ס למלאכה	קס
ויתתקטז	טז סיון	מריה מאיר	השתדלות בטובת רעהו בגור"ר	קסא
ויתתקיז	טז סיון	מריה אברהם	תמיכת תר"ת מונטריאל	קסב
ויתתקיה	יט סיון		הגבלת ההתרגשות. אורות בכלים	קסג
ויתתקיט	כג סיון	אגרי"ח באה"ק	שליחות הר"ש חסקינד. תיקוני מקוה	קסד
ויתתקכ	ז תמוז	מריה מיכאל ליפסקר	תיקון המקוואות במרוקו	קסה
ויתתקכא	יב תמוז	מברק — כללי	הפצות תקנות בעל השמחה	קסו
ויתתקכב	כא תמוז	מוהרר"נ כהן	פעילות צא"ח באה"ק	קסז
ויתתקכג	ז אלול	מריה נפתלי יוניק	תיקון מצב השר"כ במחנו	קסח
ויתתקכד	כב אלול	מריה ניסן נמנוב	בשנה הבע"ל ילמדו מס' יבמות	קסט
ויתתקכה	ערי"ה	מברק — כללי	להקהיל האנשים הנשים והטף כו'	קסט
תשי"ג				
ויתתקכו	ד מ"ח	מוהרר"נ בליניצקי	שד"ר ללונדון	קע
ויתתקכז	כג מ"ח	מוהרש"ז בוטמן	העתקתו לאה"ק או קנדה	קע
ויתתקכח	אדר"ח כסלו	מוהרש"ז נוסבאום	עצות לפחד	קעא
ויתתקכט	יט כסלו	מברק — כללי	התוועדויות פעילות ושמחות	קעב
ויתתקל	כ כסלו	מוהרש"ד רייטשיק	שונות	קעג
ויתתקלא	כו כסלו	מוהרש"י זוין	ספריו. שו"ת הגאון מרוגוטשוב	קעד
ויתתקלב	כז כסלו	מוהרר"נ בליניצקי	שד"ר לאנגליה	קעה
ויתתקלג	כז כסלו		קרוב אליך הדבר — צ"ל פתיחה	קעה
ויתתקלד	כח כסלו	מוהרר"נ כהן	זכרונות קיץ תרע"ז. הישיבה בת"א	קעו
ויתתקלה	נר חמישי	כללי	תמיכת הישיבה תומכי תמימים	קעז
ויתתקלו	ה טבת	כללי	שד"ר — מריה אליהו סימפסון	קעט
ויתתקלז	טז טבת	מריה סעד' ליברוב	שליחותו למרוקו	קפ
ויתתקלח	יז טבת	צא"ח אה"ק	השתדלות שמהזריעה תהי' קצירה	קפא

זיתקלט	יח טבת	מריה שלום פריזנר	מחלקת תמימים בישיבה	קפכ
זיתקמ	ב שבט	משתתפי חגיגת תות"ל	בפיטסבורג	קפג
זיתקמא	ג שבט	מוהרשיי זוין	תמיכת מרכז הישיבות	קפה
זיתקמב	ו שבט		הערה ב"אשים ושיטות"	קפו
זיתקמג	ו שבט		ווי מ'פרעגט אזוי ענטפערט מען	קפז
זיתקמד	ט שבט		כ"א מישראל שליח מהקב"ה	קפח
זיתקמה	י שבט	מברק – כללי	השתתפות אנ"ש בהכנת הנישואים	קפט
זיתקמו	יג שבט	מוהרי"ג בליניצקי	ביום ההילולא לחזק ההתקשרות	קפט
זיתקמז	טז שבט	מרת חנה גולדשטיין	הסברא לנסוע לאה"ק	קצ
זיתקמח	טז שבט	מריה יהודה שמוטקין	תעמולת טהרת המשפחה	קצא
זיתקמט	יח שבט	מוהרמ"י העכט	הדפסת השדי חמד	קצב
זיתקנ	כ שבט	מוהרימ"ל זלמנוב	מילוי שליחותו הצינור לברכות	קצב
זיתקנא	כה שבט	מריה אברהם פריז	הכנות לנסיעתו לבית רבנו	קצב
			תעמולה אנטי מסיון. חקלאות	קצג
זיתקנב	כה שבט		בכפ"ח	קצד
זיתקנג	כה שבט	מריה שלמה מטוסוב	בעניני שדוכים	קצה
זיתקנד	כו שבט	מוהרא"א שמערקאוויץ	הוראות בעבודתו	קצז
זיתקנה	ד אדר	מוהרשיי זוין	מקומך את תנח וישפיע על סביבתו	קצח
זיתקנו	יב אדר		הקשיים במגביות בארה"ב	קצח
זיתקנז	כב אדר	מריה סעדי' ליברוב	קירוב חתנו לדרכי החסידות	קצט
זיתקנח	כה אדר	מוהרמ"פ כץ	שליחותו למרוקו	ר
			ראשיתך מצער ועי"ז ואחריתך	קצט
זיתקנט	ז ניסן	מוהרשיי זוין	ישגא	ר
			שאיפת הממשלה לבטל הזרמים	רא
זיתקס	ח ניסן	מהרש"ז שזר	בחנוך	רב
זיתקסא	יג ניסן		בענין הנ"ל	רב
			נבהלתי – כוס ה' לאתחלתא	רד
זיתקסב	יג ניסן	צא"ח אה"ק	דגאולה	רד
זיתקסג	כו ניסן	מריה סעדי' ליברוב	ידיעות מפעולותיהם	רה
זיתקסד	יב אייר		בחירת מקום לעבודה במרוקו	רו
זיתקסה	יג אייר	מריה שלמה פערין	השפעה על אנשים שעובד אתם	רז
זיתקסו	יא סיון	א. מ. הברמן	ניצול ביקור הר"א קרסיק בלונדון	רח
זיתקסז	טו סיון	מריה יוסף מורסיאנו	הערות לשערי חב"ד	רט
זיתקסח	טו סיון	מריה שלמה פערין	הפסקת הליכה לביה"ס בשבת	ריא
זיתקסט	כט סיון	מוהרשיי זוין	עזרתו לשד"רות הר"א קרסיק	ריב
זיתקע	ח תמוז		ימסור מזמנו לתו"א. קובץ תורני	ריג
זיתקעא	יב תמוז	מברק – כללי	ס' הישר וס' יוסיפון	ריד
זיתקעב	יט תמוז	כללי	התועדויות שמחות כו'	רטו
			תמיכת בית רבקה	ריז

ז'תתקעב* כט תמוז	מ'ה שלמה מטוסוב	הוראות בעבודתו	רטז
ז'תתקעג א מנ"א	מ'ה שלום פריזנר	מחלקת תמימים בישיבה	ריח
ז'תתקעד ח מנ"א	מ'ה ניסן נמנוב	בפיטסבורג	ריט
ז'תתקעה כג מנ"א	מרים מאריאשא	קבלת תל' לימי החופש	רכ
ז'תתקעו כג מנ"א	ליברוב	נסיעת בעלה לחתונת בתם בפריז	רכא
ז'תתקעו* כג מנ"א		היתר שקיבלה אשה מב"ד	רכא
ז'תתקעז אדר"ח אלול	מרת חנה גולדשטיין	קשיים בעבודת השליחות	רכג
ז'תתקעח ט אלול	הנהלת רשת אהלי"י	תעמולת טהרת המשפחה	רכד
ז'תתקעט י אלול		הוראות בעבודתם	רכה
ז'תתקפ י אלול	מוהרמ"ז גרינגלס	יחזור לאיתנו - איתן שבנפש	רכו
ז'תתקפא יג אלול	מוהרא"ס יודאסין	אחרי זריעה צ"ל קצירה	רכז
ז'תתקפב יד אלול	מוהרש"י זיין	סכום פסוקי פקודי - בלי כל סימן	רכח
ז'תתקפג כג אלול	מוהרר"נ כהן	מקורות ללי"ג בעומר	רכט
ז'תתקפד כז אלול	מוהרמ"פ כץ	סיפור אדנ"ע עם האלמנה ובנותיה	רל
ז'תתקפה שלהי אלול	מוהרח"ש ברוק	תשלום חוב מהישיבה	רלא
תשי"ד		מכתב כתי"ק אדמו"ר מוהר"ש	
ז'תתקפו ד תשרי	צא"ח ירושלים	לפעול בכל החוגים לא ברעש	רלב
ז'תתקפז מויה"כ	לנוסע באניה	בהשגח"פ נמצא יחד עם שכניו	רלג
ז'תתקפח ב מ"ח		הוצאות חתונה בדרך המיצוע	רלג
ז'תתקפט כג מ"ח		כשלא מודיעים בשר"ט כו'	רלג
ז'תתקצ יא כסלו	מוהרש"ד רייטשיק	בראות בנו. קניית בית	רלד
ז'תתקצא ח טבת	מ'ה ניסן נמנוב	פרסום שם הישיבה	רלה
ז'תתקצב כט טבת	רשת אהלי"י אה"ק	אפשרות צירוף מוסד לרשת	רלו
ז'תתקצג כט טבת	מוהרמ"ז גרינגלס	המצב בישיבה. כתב אדה"ז	רלז
ז'תתקצד כט טבת	מ'ה שלום פריזנר	תיקון המקוה בפיטסבורג	רלח
ז'תתקצה כט טבת		אחזו בדרך זו - לשאול דעת רופא	רלט
ז'תתקצו כט טבת		לימוד והסתדרות בנו	רלט
ז'תתקצז ד שבט	תל' א"ת פיטסבורג	וצדקה תרומם גוי	רמא
ז'תתקצח ד שבט	מוהרי"מ רפופורט	פס"ד שלהם. ת"ח מרבים שלום	רמב
ז'תתקצט ד שבט		לדבר עם הבת אודות טהרת המשפחה	רמג
ז'תתר ח שבט	ליידס אקזילערי	הרחבת העבודה	רמד
ח'א כד שבט	מוהרמ"ז גרינגלס	משמעת בתל' בהמד"ר	רמה
ח'ב כח שבט	הנהלת תורת אמת	סידור התוועדות	רמו
ח'ג אדר"ח אדר"ר	מוהרימ"ל זלמנוב	לסדר מ"מ במקום שירותו	רמו
ח'ד ו אדר"ר	זלדה מישקובסקי-ש"ס	גם כשהכל שלום צריך לכתוב	רמו
ח'ה יב אדר"ר		שבנו ישפיע על הרבנים הצעירים	רמח

רמט	פיתוי היצהיר שבאהיק ילמד יותר	כה אדיר	חיז
רנא	קביע בתורת החסידות. חתית	ט אדיש	חיז
רנב	לעשות תלמידי מרדכי	פורים	חיה
	חובת שארית הפליטה לקרב	טז אדיש	חט
רנג	לאשב"ש		
רנד	השפעת בנו על הסתדרות הרבנים	כא אדיש	חי
רנה	תוכן המאמרים ב"שמועס"	חורף	חיא
רנה	הפרש בין מצוות לתורה	ה ניסן	חיב
רנו	לא להתפעל ממיצר ודוחק זמני	ו ניסן	חיג
	פרסום זכרונותיו. השפעת	ח ניסן	חיד
רנו	המועדים		
רנט	סעודת משיח	עחגה"פ	חטו
רנט	מינוי ראש"צ באה"ק	ג דחזהמ"פ	חטז
רס	הטבת מצב התלמידים	טו אייר	חיו
רסא	השידור ברדיו ועריכת האנצ'	יח אייר	חיוז
רסא	השפעת בנו על הסתדרות הרבנים	ו תמוז	חיה
רסג	קביע לתורה בכייו	יא תמוז	חייט
רסד	תרגום מרוסית ללה"ק		
רסד	התוועדות בכבוש הנוער	יב תמוז	ח'כ
רסה	ניצול הכשרונות לעניני חנוך	כב תמוז	ח'כא
רסו	עניני הרשת. כתי' חב"ד	כח תמוז	ח'כב
רסז	חתיכת השקדים	כח מנ"א	ח'כג
רסז	הרחבת פעילות צא"ח	ד אלול	ח'כד
רסח	תכנית עבודה לתשרי	ט אלול	ח'כה
ער	התייסדות. יגשו מיד לפעולות	יא אלול	ח'כו
ער	השתתפות בחוב' תורנית	חי אלול	ח'כז
רעא	נסיעה ללמוד בתורת מונטריאל	חי אלול	ח'כח
רעב	הרחבת השפעתו על אנשי הצבא	כב אלול	ח'כט
רעג	נשיאת זקן		ח'ל
			תשט"ז
ערד	ס'ת האחים הק' מדפיסי סלאוויטא	ג תשרי	ח'לא
ערה	מעט אור דוחה הרבה חושך	כ תשרי	ח'לב
רעו	דרך המיצוע דרך הרצוי	א מ"ח	ח'לג
רעז	השתדלות המורים להרבות תל'	יד מ"ח	ח'לד
		ד כסלו	ח'לה
רעח	לקרב לב בני' לאשב"ש		
רעט	הוראות בעבודתו	יב כסלו	ח'לו
רפ	התוועדות י"ט כסלו	כז כסלו	ח'לז
רפא	עצה בעניני שדוכים	כט כסלו	ח'לח

ח'לט	ד טבת	מוהרע"ז שרפשטיין	התוועדות י"ט כסלו	רפא
ח'מ	טו טבת		מנהג חנוכה הבית	רפב
ח'מא	יט טבת	מריה נחמי' מאלין	הקצבה לשיבה שלו. שונות	רפג
ח'מב	א שבט	מריה יצחק גנזבורג	הוראות בעבודתו	רפה
ח'מג	ו שבט	מריה שלמה פערין	התוועדות י' שבט	רפו
ח'מד	כד שבט		התמסרות לשיבה	רפז
ח'מה	אדר"ח אדר	מוהר"ח ווילימובסקי	הפצת הס'. כינוס תל' הרשת	רפח
ח'מו	אדר"ח אדר		קרא לשמש ויזרח אור	רצ
ח'מוז	ז אדר	מוהר"מ גרינגלס	שונות	רצא
ח'מח	יט אדר		התמסרות למוסדות הרשת	רצב
ח'מט	ג דחומ"פ	מוהר"מ גרינגלס	ס' הרמ"מ גלבשטיין. סידור	
			הקצרה	רצג
ח'נ	כה ניסן		רפואה לבנם	רצד
ח'נא	ה אייר		לבחון התל' לפני בואם לכאן	רצה
ח'נב	כ אייר	מוהר"י בליניצקי	הבאת נכדיו ללמוד בפריז	רצה
ח'נג	טו סיון		מניעת מחלוקת	רצו
ח'נד	טז סיון	מר משה שפירא	הקמת חזית דתית מאוחדת	רצז
ח'נה	כד סיון	מריה יצחק גנזבורג	רישום לרשת, הכנת ימי החופש	
			ועוד	חצר
ח'נו	יא תמוז	מריה יצחק גנזבורג	סידור הקייטנה בכפר חב"ד	רצט
ח'נז	יא תמוז		במקום לעשות מציעים מה עלי	
			לעשות	ש
ח'נח	כד תמוז		אבנים שחקו מים — עאכוי"כ לב	
			האבן	שא
ח'נט	כט תמוז	מריה שמואל זלמנוב	עבודת הבת ברשת	שב
ח'ס	א מנ"א	ועד הרוחני כפ"ח	לימוד הבנות בכפ"ח — לימודי	
			קדש	שג
ח'סא	א אלול	מריה יצחק גנזבורג	הוראות בעבודתו	דש
ח'סב	ו אלול	מוהר"א יאלעס	שבת, ראיה, קדש, חכמה	שה
ח'סג	יג אלול		ראשיתך מצער ועי"ז ואחריתך	
			ישגה	שו
ח'סד	יט אלול		עצה להבנה יותר בלימודים	שז
ח'טה	ימי סליחות	מריה יצחק גנזבורג	קופת גמ"ח ושיעורים למורי הרשת	שח
ח'סו		מוהר"א צימרמן	הערות לס' אגן הסוהר	שט
תשט"ז				
ח'סז	יג תשרי		לדחות מח' המביאות ליאוש	שיב
ח'סח	יח תשרי	מריה יצחק גנזבורג	מוסד חב"די המשך לרשת	שיב
ח'סט	א מ"ח	עסקני טבריה	ישיבה מטעם חב"ד	שיד
ח'ע	ד מ"ח	מוהרש"ז בוטמן	הסתדרות	שטו

שטז	לרכז הפעולות תחת צא"ח	יז מ"ח	ח'עא
שטז	ניצול ימי תשרי לפעילות	כא מ"ח	ח'עב
שין	הוראות בעבודתו	כח מ"ח	ח'עג
שיט	מעלין בקודש	ה כסלו	ח'עד
	התועדות מלוה מלכא באור ל"ט	ט כסלו	ח'עה
שכ	כסלו		
שכ	חג מחי' כל השנה	יט כסלו	ח'עו
שכא	כתיבה אודות עניני אנ"ש	כ כסלו	ח'עז
	להיות דוגמה חי' בישיבת	כג כסלו	ח'עה
שכא	מונטריאל		
שכב	אודות המתפטרים מהעבודה	כד כסלו	ח'עט
שכד	שונות	כו כסלו	ח'פ
שכה	יגעת ומצאת	כו כסלו	ח'פא
שכו	לא להגזים באופן הירידה	ז טבת	ח'פב
שכו	הוראות בעבודתם	ז טבת	ח'פג
	פי' אחדות כפשוט – מניעת	יג טבת	ח'פד
שכח	מחלוקת		
של	תואר מורה מוסמך – קליפת נוגה	יז טבת	ח'פה
שלא	ראשית העבודה – קבלת עול	כז טבת	ח'פו
שלב	ניהול רשת אהלי"י	כח טבת	ח'פז
שלג	חומר גירוש תל' מהישיבה	ז שבט	ח'פה
שלד	בשידוכים להביט על העיקר	יד שבט	ח'פט
שלה	שלום בין גוף לנשמה ובכל העולם	כ שבט	ח'צ
שלו	עידוד בעבודתו	אדר"ח אדר	ח'צא
שלוז	בניית המקוה בכפ"ח	ח אדר	ח'צב
שלח	ראבאטא נייע ווידנע	כו אדר	ח'צג
שלט	התעסקות בעגונא דאיתתא	א ניסן	ח'צד
שלט	משרת השריב של אביהם ע"ה	כח ניסן	ח'צה
	לכ"א ניתנו כחות להתגבר על	יב אייר	ח'צו
שמ	טבעו		
	הידורים שהיתה רגילה עד	כג אייר	ח'צז
שמא	לנישואיה		
שמב	ימי סגולה – ויחן ל' יחיד	כז אייר	ח'צח
שמג	עצה לשכנה שמצירה	י סיון	ח'צט
שדמ	הוראות בעבודתו	כא סיון	ח'ק
שמה	קבלת עומ"ש	כה סיון	ח'קא
שמו	לא להסתפק בברכה. יגיעה	כה סיון	ח'קב
שמוז	הביאור דבקרוכי אקדש	כו סיון	ח'קג
שמח	ההשפעה על חבריו	כט סיון	ח'קד

ח'קה	ב מנ"א	מוהר"י זלמנוב	לימוד אומנות שו"ב	שמט
ח'קו	כה מנ"א	מוהר"ח גליצנשטיין	פרסום ביקור השלוחים באה"ק	שמט
ח'קז	כט מנ"א	מוהרש"ח קסלמן	נסיעת התל' ושליו לכאן	שנ
ח'קח	ו אלול	מ"ה יעקב אורנשטיין	התל' השלוחים לאה"ק	שנב
ח'קט	ז אלול		לימודי קודש כל היום	שנג
ח'קי	ז אלול	מוהרמ"נ האפשטיין	קנין בית	שנג
תשי"ז				
ח'קיא	ז כסלו		הסרת הקאטאראק	שנד
ח'קיב	כ כסלו	הנהלת כפר חב"ד	אדמ"ר מעורר ר"ר על אנשי הכפר	שנה
ח'קיד	ב טבת		כימי חנוכה מוסיף והולך	שנה
ח'קיו	כד אדר	מוהרש"ז ווילנקהין	משלוח תרופות למדינתנו לפנים	שנו
ח'קיז	ב אדר"ש		אם רשבי" נזכר בכל פרק בש"ס	שנו
ח'קכ	כב אדר"ש	מ"ה יצחק גנזבורג	הוראות בעבודה ברשת	שנח
ח'קכז	ח ניסן	מ"ה יעקב פלס	א"ת ראשל"צ בית תל' ישי' קישינוב	שנט
ח'קכח	ח אייר	מוהרמב"צ ווילהלם	השפעה על חבריו. מושבע - ל' שובע	שס
ח'קכט	כ אייר		סיוע לאהלי"י במלבורן	שסא
ח'קכך	כא אייר	מ"ה שלמה פערין	השקעה בבורסה	שסב
ח'קכג	כט סיון		הסתדרות בחיזוק היהדות במרוקו	שסג
ח'קכד	ח תמוז	מ"ה ישראל הס	כל הנמוך יותר שרשו למע' יותר	שסד
ח'קכה	ח תמוז	מוהרח"ז ווילימובסקי	הכנות לייב תמוז - שלשים שנה	שסה
ח'קכז	ר"ח מנ"א	מוהרב"א גורודצקי	הצלת אוסף הכתי"ק מווארשא	שסו
ח'קכח	טו מנ"א		להתחנך במוסדות חנוך בכפ"ח	שסז
ח'קכו	א אלול	מ"מ פנחס אלטהויז	הצלת אוסף הכתי"ק מווארשא	שסח
ח'קכז	ה אלול	מוהרנ"ג הולצמן	תמיכת תורת לוד וכפ"ח	שסט
ח'קכח	י אלול	ועד כפ"ח	חומר הרמת יד	שע
ח'קכט	יג אלול	מוהר"מ גולדרינגר	תורת החסידות ודרכיה	שעב
ח'קל	כד אלול	מוהרמ"צ גריה	למנוע תפלה בתערובות	שעג
ח'קלא	כו אלול	מר יצחק קורן	התפתחות מצב החלקאות בכפ"ח	שעד
ח'קלב	כו אלול	מוהרח"ז ווילימובסקי	צירוף השטחים לכפ"ח	שעה
תשי"ח				
ח'קלג	יג תשרי		קרן השנה וקופת רבנו. מעשר	שעו
ח'קלד	ה' מ"ח	מוהרח"ז ווילימובסקי	צירוף השטחים לכפ"ח	שעו
ח'קלה	י מ"ח	מוהרש"י ביק	השפעה על הסביבה	שעז
ח'קלו	יד מ"ח	מ"ה ברוך ליטווין	חובת ההתעסקות בחיזוק היהדות	שעח
ח'קלז	כ מ"ח	מוהרח"ז ווילימובסקי	צירוף השטחים לכפ"ח. תכנית ליט"כ	שפ

שפא	בניית השכונים בכפ"ח	ועד כפר חב"ד	ה כסלו	ח'קלח
שפב	כינוסי יט"כ באופן מסודר	מוהר"ח ווילימובסקי	טז כסלו	ח'קלט
שפג	נצחון יט"כ יליב הנורע	כינוס צה"ל כפ"ח	יט כסלו	ח'קמ
שפד	הפסקת שתיית י"ש בהתוועדות		כב כסלו	ח'קמא
שפה	התעסקות בהפצת המעיינות חוצה		כו כסלו	ח'קמב
שפו	נציגותם בועד הכפר	קבוצת חקלאות כפ"ח	כו כסלו	ח'קמג
שפז	אין דן יחידי אלא אחד		אדר"ח טבת	ח'קמד
שפח	סמינר למורים	מ"ה יצחק גנזבורג	ו טבת	ח'קמה
שצ	קידום תכנית השיכון. חקלאות	ועד כפר חב"ד	יז טבת	ח'קמו
	התעסקות ברשת. הקדמת זמן	מ"ה אלעזר ערנטריי	טבת	ח'קמז
שצא	החתונה			
	התפתחות ישיבת בית יוסף	מוהר"ע ליפסקר	ב שבט	ח'קמח
שצב	בטורונטו			
שצג	הוראות בעבודתם	ועד כפר חב"ד	ג ניסן	ח'קמט
שצד	הפרדה בתפלות	מוהר"צ נריה	יא ניסן	ח'קנ
שצה	המשך הלימודים בבית יעקב		יג ניסן	ח'קנא
שצו	העסקת ערבים בבניה בכפ"ח	הנהלת כפר חב"ד	כה ניסן	ח'קנב
	ומבשרך אל תתעלם — לימוד	מוהר"פ גולדשטיין	כו ניסן	ח'קנג
שצו	בהתמדה			
שצז	יחוסו למשפחה חסידית	מ"ה שלמה פערין	ה אייר	ח'קנד
שצח	לא להכנע ללוחמים בחב"ד		כה אייר	ח'קנה
ת	שמחה. בריאות הגוף		טז תמוז	ח'קנו
תא	הוראות בניהול הכפר	ועד כפר חב"ד	יג מנ"א	ח'קנז
תא	בת מצוה. המשך הלימודים		כד מנ"א	ח'קנח
תב	קבלת עול במלאכים	מוהר"ד רזנשטיין	שלהי אלול	ח'קנט
				תשי"ט
תג	שמירת הבריאות	מ"ה אברהם פריז	ד תשרי	ח'קס
תד	אתם נצבים גו' כולכם	מוהר"ע ליפסקר	יא תשרי	ח'קסא
תה	קב"ע בתורה	מ"ה יהודה עמאר	ח מ"ח	ח'קסב
תו	קביעות חתונה בחודש כסלו	מוהר"ד איידלמן	יז מ"ח	ח'קסג
	כל חסד מהקב"ה — הוספה		כב מ"ח	ח'קסד
תז	בעבוד"ה			
תז	תנאי עריכת מגבית באה"ק		כח מ"ח	ח'קסה
	פסק שלמע' יד חסידים על		יד כסלו	ח'קסו
תט	העליונה			
תט	הרחבת הפעולות	הנהלת את"ה	כב כסלו	ח'קסז
	שליחות חתנו הרג"מ גרליק	מ"ה שלום פויזנר	כו כסלו	ח'קסח
תי	למילנו			
תיא	תכנית פעולותיהם	צא"ח ת"א	ה דחנוכה	ח'קסט

תיב	סדר לימוד תניא	מריה יצחק גנובורג	יא טבת	ח'קע
תיג	התועודות יטיב בכפ"ח	ועד כפר חב"ד	יח טבת	ח'קעא
תיד	עשר שנים ליסודו		כו טבת	ח'קעב
	המשך ההתקשרות לאלה שהשפיע עליהם		כח טבת	ח'קעג
תטו	תמיכת הישיבות	ליידיס אקזילרי	עש"ק בא	ח'קעד
תטז	התייעצות עם אנ"ש בקסבלנקה	מריה שלום איידלמן	יב שבט	ח'קעה
תיח	קנאות סופרים תרבה חכמה	ישיבת ערב ירושלים	יד שבט	ח'קעו
תיט	הפצת המעיינות	מוהרר"פ גולדשטיין	ג אדר	ח'קעז
תכ	דריח מהפירות של הנסיעות	צא"ח ת"א	ט אדר	ח'קעה
תכא	יום זכרון לרצח התל'	תרית לוד	יט אדר	ח'קעט
תכב	אופן בניית הישיבה בכפ"ח	תרית לוד	ו אדר"ש	ח'קפ
תכג	הסתדרות כהוראת הנהלת הישיבה	מריה יעקב רביבו	טז אדר"ש	ח'קפא
תכד	החדרת היהדות בסביבתו	מריה אהרן מולא	כג אדר"ש	ח'קפב
תכה	תקון עירובין	מוהרר"ד מאסקאוויטש	ד ניסן	ח'קפג
תכו	עצות למח"ז		ז ניסן	ח'קפד
תכז	לימודי קודש בישיבה כל היום	מוהריש"ז סרברנסקי	יג ניסן	ח'קפה
תכח	בקיצ העבודה קלה יותר	צא"ח ת"א	כג ניסן	ח'קפו
תכט	הצעת מר עפשטיין	מוהרא"ז בונין	כו ניסן	ח'קפז
תל	אגרת המזכירות בענין הנ"ל			
תלא	אין לערב שידוך וחנוך	מוהרש"ח קסלמן	כח ניסן	ח'קפח
תלב	הכדורים משוויץ		ניסן	ח'קפט
תלג	הרחבת בית ליובאוויטש בלונדון	מריה שלמה פערין	חי אייר	ח'קצ
תלד	דוגמה ח' ישיבה שלומדים נגלה וחסידות יחד	ישיבת ערב ירושלים	י סיון	ח'קצא
תלה	שיטות בטפול בתו		יד סיון	ח'קצב
תלו	הרחבת ישיבות הערב	מוהרבי"צ ווילהלם	יז סיון	ח'קצג
תלז	הוראות בניהול הישיבה	מוהריש"ז סרברנסקי	כו סיון	ח'קצד
תלח	קצירה שלאחר הזריעה	צא"ח ת"א	כט תמוז	ח'קצה
תלט	עזוב תעזוב עמו – הגוף, ובשמחה	מריה שלמה פערין	כ מנ"א	ח'קצו
תמ	תעמולה אודות הישיבה	מוהריש"ז סרברנסקי	א אלול	ח'קצז
תמא	אתם נצבים גו' כולכם – כאחד	מריה שלמה פערין	יד אלול	ח'קצח
תמב	לימוד מקצוע כשלא הצליח בלימוד		יז אלול	ח'קצט
תמג	בהמשך להביקור ושיחתנו	מריה דוד יונגרייז	כד אלול	ח'ר
תמד	התחלת הנחת תפילין		ימי סליחות	ח'רא
	הפצת המעיינות בין הספרדים			תשי"ב
תמה			יב תשרי	ח'רב
			כח תשרי	ח'רג

תמו	שונות	מוהרא"ד מאירס	כב מ"ח	ח'רד
תמח	עסקנות הצבור דהתל'. פלפול	תרת לוד	ט כסלו	ח'רה
תמט	התל'			
תנ	אגרת המזכירות בענין הנ"ל			
תנא	לימוד מביא לידי מעשה	קביעות לימוד דא"ח	י כסלו	ח'רו
תנב	לימוד תניא עם בחורים	מ"ה עזרא שוחאט	כ כסלו	ח'רז
תנג	קובץ פלפול התל'	מוהרש"ח קסלמן	כ טבת	ח'רח
תנה	שונות	מוהרש"י זיין	כב טבת	ח'רט
תנו	מדור חסידות בקובץ פלפול התל'	תרת לוד	כד טבת	ח'רי
תנז	סידור הקייטנה וניהול ביה"ס	מ"ה יצחק גנזבורג	יז שבט	ח'ריא
תנח	שיפור ביחס החוגים שהתנגדו	מ"ה יצחק גנזבורג	ב אדר	ח'ריב
תנט	בית חולים – בית רפואה		יא ניסן	ח'ריג
				תשכ"א
	בשלח פרעה – שהקריב לבם	מוהר"ז ווילימובסקי	ה שבט	ח'ריד
תס	לאשב"ש			
תסז	לנצל האוצרות שמבזבזים לנו	מברק – כללי	י שבט	ח'רטו
תסח	לימודי קודש כל היום	מוהריש"ז סרברנסקי	י ניסן	ח'רטז
תסב	המשך העבודה בועד כפ"ח	מוהר"ז אלטהויז	ג סיון	ח'רז
תסג	הרחבת אהליי ברזל	מ"ה יעקב ביגון	יט תמוז	ח'ריח

אגרות קודש

כ"ק אדמו"ר שליט"א

כרך עשרים ואחד

מילואים לכרכים א-כ

ז'תשנ"ט

ב"ה, יום א' ט"ו טבת ה'תרפ"ה
יעקאטרינאסלוו

כבוד הרה"ג סוע"ה טוביינא דחכימי חריף ומקשה תל
תלפיות איש האשכולות וכו' וכו' מוהרר"י ראזין שליט"א

אחד"ש ושלוש תורתו!

מכתבו בקצרה הגיעני ואף כי מה אני לחלוק עליו בכל זאת תורה
היא וללמוד אני צריך ואהי' כדן לפני חכמים ובפרט כי קיצר בדבריו.

ז'תשנ"ט

חלק מהאגרות שבכרך הזה הן מהעתק המזכירות, חלק מצילום כתיק וחלק מהעתקה.
רבות מהן כבר התפרסמו בחמשת קובצי „צדיק למלך“.

השו"ת שלפנינו נדפסה בס' סיומי הרמב"ם (קה"ת חשמי"ט) ע' כג, מתוך צילום כתיק.
על התשובה חתם כ"ק אדמו"ר שליט"א בשם וכתובת של מוה"ר מרדכי ע"ה גורארי'
מיקטרינוסלב.

עד עתה נדפסו שתי שו"ת שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א אל הגאון רבי יוסף רחין
מרוגוצ'ב, האחת משנת תרפ"ח (אג"ק ז"א אגרת א) והשניה משנת תרצ"ב (שם ה). שתי השו"ת
ההן נכתבו כבר לאחר יציאת הרבי שליט"א מרוס"א, ובהן חותם כ"ק אדמו"ר שליט"א בשמו.
הגאון מרוגוצ'ב היה אז בעירו דווינסק. האגרת השלישית שלפנינו כתב הרבי שליט"א
בצעירותו בהיותו ביקטרינוסלב, ובה חותם בשם אחד ממכריו ביקטרינוסלב. הגאון מרוגוצ'ב
היה אז בלנינגרד.

על השאלה מהי הסיבה להעלמת השם והכתובת השיב כ"ק אדמו"ר שליט"א שהיא „כדי
להעלים מעין הצנזורה" את השם שניאורסאהן.

סוע"ה: סיני ועוקר הרים.

מכתבו בקצרה הגיעני: גם בשו"ת הנ"ל שכתב בשנת תרפ"ח מתחיל „מכתבו הגיעני“.

וזה הוא:

אם נאמר שאין טריפה חוזרת להכשירה קשה מסירכא במקום רביתיהו לרש"י חולין מ"ו ומ"ט דבתחלה נעשה הנקב ואח"כ הסירכא. ואף דהר"ן תירץ קושיא זו דנקב הראוי לעלות סירכא אינו נטרף בו מתחילתו ואנן מטרפינן כל הנקבים רק מחסרון ידיעה — וזה דוחק קצת — בכ"ז יקשה מריאה שניקבה ודופן סותמתה (מח.) דלרש"י ורמב"ם הלי שחיטה פ"ז בבישרא כשרה בגרמי טרפה וכיון דהטריפות הוא מחמת הנקב וזה לכאורה אינו תלוי בנקב אם יהי סריך בצלע או בין הצלעות והסירכא נעשית לאח"ז, וכיון דאינו תלוי בנקב א"א לומר בזה סברת הר"ן או להכניס זה בגדר בירור למפרע. גם מלשון הגמרא מוכח דסריך הוי פסול החוזר להכשירו. גם ברש"י (מו; מז; מח, ויבמות עו.) משמע

למדנו מכך שהיתה ביניהם התכתבות ממושכת, שהתחילה אולי לפני שנת תרפ"ה ונמשכה לפחות עד שנת תרצ"ב, ומסתבר שנמשכה גם אח"כ. מכל ההתכתבות הזאת הגיעו לידיו לע"ע רק שלשה אלו, וחבל עד דאבדין ולא משתכחין.

שאין טריפה חוזרת להכשירה: מתוכן התשובה נראה שהמדובר בנקב בבהמה שרופאים רפאוה בסתימה מעלייתא, אשר הגאון מרוגוצ'יב השיב שאינה חוזרת להכשירה, ע"פ הגמרא חולין סח, ב: בשר בשדה טרפה . . כיון שנטרפה שוב אין לה היתר. וע"פ הירושלמי יבמות פ"ח ה"ב והספרי תצא פסקא רמז: כרות שפכה אינו חוזר. וע"ז משיב כ"ק אדמו"ר שליט"א בתשובה שלפנינו שמוכח בכ"מ שאם נסתם הנקב סתימה מעלייתא חוזר להכשירו.

רש"י חולין מו: סע"ב ד"ה היינו רביתיהו, זו מגינה על זו והדרא בריא, שמתוך ששוכבות זו על זו אינן מתפרקות והקרום הולך וחזק.

ומט: ד"ה חלב טהור סותם, כגון דקין שניקבו וחלב הכנתא סותם את הנקב כשרה דחלב טהור אדוק הוא מאד והוי סתימה מעלייתא.

דהר"ן: מו, ב ד"ה היינו רביתיהו, שמביא את פרש"י הנ"ל ומקשה: ואיכא למידק איכ דכשיש נקב בריאה אפשר לה דהדרא ובריא והדרא ומתכשרא בסירכא בחברתה מחתוך לחתוך . . והא אמרינן כטרפה מה טרפה כיון שנטרפה אין לה תקנה . . י"ל אין הכי נמי דכל שאפשר להיות לו תקנה אינה טרפה וכל שנטרפה אין לה היתר אלא שאין כל הנקבים שוים יש נקב שאין ראוי שתעלה בה סירכא ויש נקב שהוא ראוי שתעלה בו סירכא בכסדרן וכל שהוא כן כיון שיש לה תקנה לא נטרפה מעולם . . זו היא שיטת רש"י.

יקשה מריאה שנקבה ודופן סותמתה (מח.) כשרה. אמר רבינא והוא דסביך בבשרא. ופרש"י שנסככת ונאחזת הריאה בבשר שבין ב' הצלעות דהוי סתימה שריא דלא מיפרקא אבל בצלעות עצמן אין זו סרכא קיימת. וברמב"ם פ"ז ה"ג: וריאה שניקבה . . במקום חתוך האונות שלה והוא המקום שרובצת עליו כשרה. בדיא כשסתם מקום הנקב שבאונות בשר, אבל אם נסמך הנקב לעצם אינו מגין.

מלשון הגמרא: מח, א שמביאה בקשר לזה את הברייתא של וזהו פסול שחוזר להכשירו. גם ברש"י: חולין מו, ב ד"ה לית להו בדיקותא, הא אמרן קרום שעלה מחמת מכה בריאה אינו קרום שסופו ליסתר. וכדף מז, ב ד"ה אינו קרום, שסופו ליסתר. וכדף מח, א ד"ה דאינו

דקרום שעלה מחמת מכה אינו קרום שסופו ליסתר וסתימת דופן סתימה מעלייתא היא (וע"כ צ"ל גם ברש"י מג. דעיקר כוונתו כתחלת דבריו) גם ברמב"ם הלי שחיטה פ"ג הכ"א משמע קצת כן ואי אין טריפה חוזרת להכשירה — עיקר חסר מן הספר וכמובן. ומכל זה יש להביא ראיה דחוזרת להכשירה.

איברא דלפ"ז צ"ע הגמרא חולין ס"ח ע"ב שצ"י כהדר"ג. ואולי יש לתרץ דשם קאי על הפסוק, וטרפה האמורה בתורה היא דרוסה — רמב"ם הלי מ"א פ"ד ה"ו והלי שחיטה פ"ה ה"א וג' — ואין טריפתה משום נקובה (תוס' חולין מב.) וא"כ י"ל דקים להו לרבנן דא"א למצוא לדרוסה רפואה וטריפה אין לה היתר פירושו אין במציאות תרופה לדרוסה, ולא מחמת שאינה חוזרת להכשירה. ובזה יתורץ ג"כ מנה"מ דטריפה גופא אין לה היתר דמקיש לה בשר שיצא חוץ למחיצתו, ותלי בדלא תניא (ויעוין שם תוס' ד"ה הכל).

ואם הדין דחוזרת להכשירה או בנידון ידי דהוי סתימא מעלייתא כשרה הבהמה. ואין להקשות מחולין (נד.) (ונו:.) דע"כ צ"ל דהא דטריפה אינה חי הוא דוקא אם לא עשו לה רפואה דאלה"כ, הא יש רפואה גם

קרום, אבל סתימת דופן סתימה מעלייתא היא. וביבמות ע"א ד"ה למעוטי קרום שעלה מחמת מכה בריאה דאינו קרום, משום דהדר מיפחת [ומכ"ז נראה שאינו תלוי אם הסרחה מברר שלמפרע לא היה נקב כדברי הר"ן אלא תלוי אם היא סתימה מעלייתא או שסופה ליסתר. וא"כ מוכח שדעת רש"י שטריפה חוזרת להכשירה בנקב בריאה שנסתמה בסתימה מעלייתא].
וע"כ צ"ל גם ברש"י מג. דעיקר כוונתו כתחלת דבריו: שם ד"ה (קרום שעלה מחמת מכה בושט) אינו קרום, ואם ניקב ונסתם אפילו עלתה בו סתימה עבה אינה מתקיימת . . . דכל נקובי דטרפות לא מהניא להו סתימה דסלקא בהו לאחר זמן ולא דמי לריאה שניקבה ודופן סותמתה ולסתימת כבד במרה ולסתימה דירכיים בחלחולת דלקמן (דף נ.) דהיא סתימה מעיקרא היא.
ברמב"ם הלי שחיטה פ"ג הכ"א: ניקב הושט ועלה בו קרום וסתמו אין הקרום כלום והרי הוא נקוב כשהיה.

הגמרא חולין ס"ח ע"ב: בשר בשדה טרפה . . . כיון שנטרפה שוב אין לה היתר.
תוס' חולין מב.: ד"ה דרוסת הנץ, וטעמא לא משום דסופו לינקב . . . אלא טעמא דדרוסה שהאדם שורף וסופה למות.
תוס' ד"ה הכל: סח, ב שם, ולמאי דמסיק הא כל מילי כיון דהדור שרי מיתוקמא הא דקרי ליה טרפה למלתא אחריית.
מחולין (נד.): וכי להוסיף על הטרפות יש אין לך אלא מה שמנו חכמים, והא קא חזינו דקא מתה, גמירי דאי בדרי לה סמא חייא [ראיה מכאן שבטרפה לא מהני לה סמא].
(ונו:.) סימן לטרפה י"ב חדש, ופרש"י, אם כך חיה בידוע שלא נטרפה.

לפסיק רישא (ב"ב ע"ד): ואף אם נדחוק דשם הוי כמו ניסא (חולין מג.) הא איתא שם (ב"ב עד:) דסמתי מהני וכן ביבמות (קיד:) — ועיין תוס' יבמות (קכ:) — וקצת ראוי גם — מב"מ (קז, קיג:) גם מפסחים (נו.) לפי גירסת ש"ס בבלי ופ"י רש"י (לאפוקי פ"י הרמב"ם במו"נ) יש לדייק כן. ובחולין (נ"ד, נ"ז) ע"כ צ"ל דאינו רפואה גמורה וכמו שמחלק בתוס' בכורות (ל"ח ע"ב) שצ"ל כתי"ר (ולגירסת הרשב"ם (ב"ב עד:) דגריס בחולין סמתי במקום סמי צ"ע) וי"ל בתוס' גטין (סט.).

(ב"ב ע"ד): רב יהודה הינדוא משתעי זימנא חדא הוה אזלינן בספינתא וחזינן ההוא אבן טבא... פסקיה לרישיה... שקליה וחליה ליה וחייה.

חולין מג.: ישפוך לארץ מרתי ועדיין איוב קיים, אמר להם אין מזכירין מעשה נסים. הא איתא שם (ב"ב עד:) קא אזלינן במדברא והוא אטמא דבשרא בהדן פתחנא ונקרינא ואנחנא אעשבי, אדמיתין ציבי חלם (שנתחברה יחד כמתחלה) אטמא... ההוא עישבא סמתי הוה. ביבמות (קיד:) זימנין דמחו ליה בגירא או ברומחא וסברא ודאי מת ואיכא דעבד סמתי וחייה.

תוס' יבמות (קכ): ד"ה למימרא, דודאי פשיטא דמגוייד דמתני' מת לבסוף כיון שמגוייד במקום שעושים אותו טריפה כמו נחתך מן הארכובה ולמעלה כדמשמע בסמוך אבל אינו דבר ברור שימות קודם שיתירוה לינשא.

ב"מ (קז, קיג): דאמר שמואל הכל ברוח (כל החלאים ותוצאות מיתה על נשיבת הרוח באין — רש"י) ולשמואל הא איכא הרוגי מלכות (הרוגי חרב — רש"י) הנך נמי אי לאו זיקא עבדי להו סמא וחי. ובדף קיג, ב אמר שמואל כל מילי ידענא אסותיהו לבר מהני תלת כו'.

גם מפסחים (נו.) חזקיה המלך... גזו ספר רפואות. ופ"י רש"י: שם ד"ה וגזו ספר רפואות, לפי שלא היה לבם נכנע על חולים אלא מתרפאין מיד.

פ"י הרמב"ם במו"נ: אוצ"ל בפ"י המשניות: ספר רפואות היה ספר שהיה ענינו להתרפאות בדברים שלא התירה תורה להתרפאות בהן כמו הדברים שחשבו בעלי הצורות והוא כי יש אנשים חכמים בחכמת הכוכבים ועל פיהם יעשו צורה לעתים ידועים ויועילו או יזיקו לדברים ידועים... וכאשר השחיתו בני אדם דרכם והיו מתרפאין באותן הדברים הסירן וגזון [אח"כ מביא את הפ"י המובא בפרש"י ומפריכו. וראה עוד בזה בקובץ יגדיל תורה נ"י. חוב' לו ס"י קמה]. בתוס' בכורות (ל"ח ע"ב): ד"ה וסימניך ברקא, אבל רפואה גמורה יכולה להעביר מום קבוע.

ולגירסת הרשב"ם (ב"ב עד:) ד"ה סמתי, עשב שמחבר כדאמרינן בהמקבל (כ"מ דף קז:) ובאלו טריפות (חולין דף נד.) דעבד ליה סמתי וחי.

צ"ע: דהא איתא שם שבטרפה ממש לא מהני סמא, ואי גרסינן סמתרא חזינן מכאן דאף סמתרא לא מהני בטרפה, ואילו בכל הני דלעיל חזינן דאף לפסיק רישא מהני סמתרא. בחוס' גטין (סט.): ד"ה לברוקתי, הכא משמע דיש לה רפואה... וקשה דבכורות (דף לח:) חשיב ליה גבי מומין הקבועין. ואומר רבינו יצחק דכל מה שאינו עובר מאיליו או ע"י רפואה קלה חשיב מום קבוע. אי נמי רפואה דהכא... היינו בתחילת החולי אבל בסוף החולי אין לו רפואה.

אדמו"ר שליט"א

ה

מה שציין כהדר"ג בירושלמי וספרי לא יכולתי ליישב זה עם ש"ס דילן ביבמות עו. דגריס להיפך (ועיין ברש"י חולין מח.) ובנימוקי יוסף מצאתי הגירסא בירושלמי כ"ש חוזר ופי"ד א"ח (ופי הקרבן עדה על הירושלמי תמוה) וצ"ע.

במכתבי הקודם שאלתי לפניו אם יש למצוא מקור למה שכותבין במכתבים „ב"ה" או „בעז"ה" וקצת רא"י להיפך בר"ה (יח:) וברש"י שם בקושי יכלו לבטל וכו' גם בסנהדרין (יא:) משמע כן. ואין להביא רא"י מסנהדרין (צו.) וחולין (צה:) וכמובן ובכל נוסחי שטרות לא נמצא כן גם יש להעיר מיבמות (צו:) אלעזר דורש סתם והכל יודעים וכו' ועוד. ולפלא שלא ענה לי כהדר"ג מאומה ע"ז.

בירושלמי: יבמות פ"ח ה"ב: אין בין פצוע דכא לבין כרות שפכה אלא הלכות רופאין שפצוע דכא חוזר שבכרות שפכה אינו חוזר.
וספרי: תצא פסקא רמז: מה בין פצוע דכא לכרות שפכה אלא שפצוע דכה חוזר וכרות שפכה אינו חוזר. זו מהלכות רופאים.
ביבמות עו.: ניקב פסול מפני שהוא שותת נסתם כשר מפני שהוא מוליד וזהו פסול שחוזר להכשירו.
ברש"י חולין מח.: ניקב הגיד של אדם פסול משום כרות שפכה מפני שהוא שותת ואינו יורה כחץ... נסתם הנקב אחרי כן כשר לבא בקהל מפני שהוא מוליד.
ובנימוקי יוסף: ביבמות שם ד"ה וזהו פסול: שהרי אמרו בספרי דפצוע דכא אינו חוזר לברייתו.

ופי הקרבן עדה על הירושלמי: אין בין נקב של פצוע דכא דהיינו נקב בגיד או נקב בביצים אלא משום הלכות הרופאין כלומר לכך נקב בגיד כשר שיש לו רפואה ושכבצים אין לו רפואה.

למה שכותבין במכתבים „ב"ה": באגרת הזאת אמנם כתב כ"ק אדמו"ר ב"ה, אבל באגרת שכתב לו בשנת תרפ"ח (אג"ק ח"א אגרת א. תצלום גוכתיק שם ע' 22) וכן באגרת ב דלקמן, שכתב בער"ה תרפ"ט, לא כתב בתחלתה „ב"ה". וראה מ"ש בזה בשרית צפנת פענח (ווארשא) סי' קצ"ז.

ר"ה (יח:): בתלתא בתשרי בטילת אדכרתא מן שטרייא שגזרה מלכות יון גזרה שלא להזכיר שם שמים על פיהם וכשגברה מלכות חשמונאי ונצחום התקינו שיהו מזכירין שם שמים אפילו בשטרות וכך היו כותבים שבשנת כך וכך ליוחנן כהן גדול לאל עליון וכששמעו חכמים בדבר אמרו למחר זה פורע את חובו ונמצא שטר מוטל באשפה וביטלום.
וברש"י שם: ד"ה בתלתא, ובקושי יכלו לבטל שכבר נהגו העם.

סנהדרין (יא:): שנעתקו שם שלשת אגרות רבן גמליאל ולא נזכר בהם ב"ה.
סנהדרין (צו:): הכי כתובו שלם לאלהא רבא שלם לקרתא דירושלם שלם למלכא חזקיה.
יבמות (צו:): אול ר' אלעזר אמר לשמעיתא בי מדרשא ולא אמרה משמיה דר' יוחנן, שמע רבי יוחנן איקפד, עול לגביה רבי אמי ור' אסי אמרו ליה... ר' אלעזר תלמידך יושב ודורש סתם והכל יודעין כי שלך היא.

כל זה נראה לפענ"ד ותקותי — אחרי בקשת שליחתו — כי ידיעני
דעתו דעת תורה להלכה בכל זה.

כ"ד המחכה בכליון עינים לתשובתו ומכבדו כגודל ורום ערכו.

אחרי כתבי זאת נזדמן לי בעברי בדרך סה"מ להרמב"ם וראיתי
שפסק שם דלוקה מדאורייתא רק על דרוסה ולא על טריפות המקובלות
ולא יכולתי לעיין בו כראוי כי ראיתי בהעברה בעלמא.

הכתבת

г. Екатеринослав
Ленинградская 76
кв. Бойнавера
М.И. Гурарию

נתעכב המכתב וספרו פה כי כהדר"ג העתיק דירתו לדווינסק אף כי
אין אני יודע אדריסתו בדיוק, בכ"ז בודאי ימסר המכתב לידו גם כפי
שכתבתי.

ז'תשס

ערי"ה תרפ"ט
ריגא.

לידי"נ הנכבד ונעלה חו"ב אי"א וחרד על דברו מופלג
ומפורסם לשם הרה"ג מהרר"י נ"י

ברכה ורוב שלום!

לקראת השנה הבע"ל, אביע לו ברכותי שיכתב ויחתם לשנה טובה

סה"מ להרמב"ם: מל"ת קפא, הבהמה או החיה שנולדו כהן אחת הטרפות שנלמדו באחת
המדות הרי אכילתה אסורה . . לוקה מדרבנן.

ז'תשס

מצילום גוכתי"ק.

מהרר"י: לנדא. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"כ ז'תפד, ובהנסמן בהערות שם.

ומתוקה, שנת אושר וכבוד, שנת חיים שלום והצלחה מרובה בכל אשר
יפנה. יתן ד' וימים הבאים יביאו עמהם שפע טוב וחסד, ובתוך כ"י נזכה
כולנו לגאולה שלמה אמתית.

כברכת ואו"נ ידידו מוקירו.

מנחם שניאורסאהן

ז'תשס*

ב"ה, ד' ט"ז אייר, התר"ץ
ברלין

כבוד ידידי האברך הנעלה וכי נכבד מר חדקוב נ"י

ברכה ושלוש רב!

מוסג"פ המאמר דא"ח אנכי וגו' אשר הבטחתי לשלחו לו. ובבקשה
לקיים גם הבטחתי ולהחזירו לי בהקדם האפשרי.

זוכר הנני מה שדברנו ע"ד מאמר בענין השבת, ואם אמצא שעה
פנוי אנסה לעשות כמדובר. אבל א"י אם תהי' שעת הכושר לזה, כי רבו
הטרדות וכי'.

ואשאר ידידו מכבדו ודו"ש,

מ. שניאורסאהן

ואו"נ: ואות נפש.

ז'תשס*

צילום כתיב של שתי האגרות שלפנינו נדפס ב"די אידישע היים" גליון 115 (אב-אלול
תשנ"ג). והם אל מוהרחמ"א חדקוב, שכעבור שנים התמנה להיות מזכירו האישי, ולא זהה ידו
מתוך ידו במשך קרוב ליובל שנים.

מוסג"פ המאמר דא"ח אנכי וגו': שנאמר בפ' יתרו תר"צ בשיקגו, ונדפס בסה"מ תשי"ז ע'

208.

אודות המאמר הזה כותב כ"ק אדמו"ר מוהר"צ נ"ע ביומנו (ימי מלך ח"א ע' 328): ו, ל
אדרי"ה אדר. מכ' לחתני הרמ"מ ש' ארוך בצרוף המאמר אנכי ה"א שנאמר בפ' יתרו.

ז'תשס"ב

ב"ה, ב' כ"ב אלול, התר"ץ
ברלין

כבוד ידידי האברך הנעלה ומצוין מר מ' חאדאקוב נ"י

ברכה ושלוש!

מכתבו ע"ד הלוח קבלתי. היום שאלתי אודותו, והנה עתה אינו
אצלם, מפני מעט הדורשים אחרי לוח מרוסי כזה, הציע לדרשו מרוסי,
אבל ה"ז הלכתא לעידן ועדנים ולכן לא הסכמתי ע"ז.

נתן לי כתובת בוצ'רשא, אשר **אולי** ישנו למכירה שם. ואפשר ינסה
כב' בזה.

אבל אשנה עוד הפעם, את אשר הגדתי לו גם אשתקד: **בודאי** ימצא
בביבליותיקה של האוניורסיטה בריגא לוחות, בספר-השנה לתכנון,
וכיו"ב לעשרות, ובם ימצא כל הנחוץ להערכת לוח השקיעה לאופקי
מוסקבא, ל"נ וכי'. לדוגמא: יצא כבר בעד שנות 1930-31, Berliner
Astron. Jahrb. ועל פיו יוכל להעריך לוח-השקיעה בנקל, במשך יום
וימים. חסתי על ממונו — מחיר כ"א 12 מרק — ולא קניתי, כי בטח
ילוו לו לימים אחדים, ואח"כ הרי אינו נצרך לו.

בעוד ימים אחדים אבוא לריגא, אבל אמהר במכתבי זה אולי נחוץ
הדבר בהקדם.

ואחתום בברכת כוח"ט וכ"ט.

ידידו דו"ש ומכבדו

מ. שניאורסאהן

ז'תשס"ב

ראה הערה לאגרת הקודמת.
לוח מרוסי: כדי להדפיס על פיו זמני הדלקת הנרות בעשיק לעיירות רוסייה.
ל"נ: לנינגראד.

ז'תשס"א

בי"ה, אי כ"א מנ"א צ"ו

ידידי הנכבד והנעלה הרה"ג ווי"ח אי"א מוהר"ר אליי שי.

שלום וברכה!

במענה על הטעלעגראם אודות ידידינו רמ"ד שי פרידמן. הנה מוסגר בזה מכתב מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מדי כתבי לכבודו הנה אנכי אינני מכיר, אבל כפי ששמעתי שבחו, אשר הנהו אחד מתלמידי התמימים הישנים, והי בין החשובים, והוא קשור לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ויקר וחביב לו לעשות קורת רוח לכ"ק אדמו"ר שליט"א, הנני כותב לו, אשר כ"ק אדמו"ר שליט"א מתענין מאד בהשגת ספרים עבור הביבליאטיקה שלו, אשר על כן היו צריכים אנ"ש שי לשלוח לו ספרים. זאת אומרת להשתדל אשר הרבנים המחברים ישלחו ספריהם בתור תשורה להביבליאטיקה של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

קורת רוח גדול יגרום לכ"ק אדמו"ר כאשר ישיג איזה ספרים ישנים אשר נדפסו באמעריקא, מבלי התחשב עם התוכן אם הם ספרי רומיל חומש סידור הגדה סליחה קינה ומחזור והדומה, או ספרי הלכה חידוש ודרוש. גם לוח ישן וסדר הושענות וספירת העומר לדבר טוב יחשב.

נכון הדבר אשר כבודו יחקור וידרוש אודות מוכרי ספרים הנמצאים בנוריארק וישיג האדרעסין שלהם עם הקטלוגין ולשלוח זאת למנהל הביבליאטיקה של כ"ק אדמו"ר שליט"א מר ח. ליברמאן, אשר הוא יברר את החסר בהביבליאטיקה, ואז ישתדלו להשיגם.

בכבוד הראוי

המזכיר/מ.ש.

ז'תשס"א

מצילום האגרת.

מוהר"ר אליי: סימפסון.

אודות... פרידמן: ראה גם אנ"ק אדמו"ר מוהר"ר נ"ע ח"ד אגרת תתקיד.

ז'תשסב

בי"ה, כ"ד ניסן שי"ת
פאריז.

כבוד הווי"ח אי"א נבון ומשכיל בעל מדות וכו' וכו'
מהורד"ב שי

שלום וברכה!

אקוה, אשר במשך הזמן ממכתבו האחרון אלי הסתדר כבר
בפרנסתו, ואשמח אם יודיעני אודות זה גם כן בפירושו. כן אם כבר גם בני
ביתו יחיו נמצאים אתו עמו שלום.

יש לי עגמת נפש מזה, שמקמצים, בהמכתבים אלינו, בהדיעות
אודות בריאות כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א. והנני פונה בזה אליו, בבקשה
רבה, לכתוב לי עד"ז בפרטיות, והמצב כמו שהוא באמת ומבטחוני חזק
שלא ישיב בקשתי ריקס, איני מאריך בזה. ותודתי חמה נתונה לו מראש.

בודאי עושים רשימות דברים מהשיחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר
שליט"א עתה במחנם. אולי ישנה אפשריות לשלוח לכאן אלי העתק מהן?
כן רשימת מה שאמר על דבר ברכת הגומל בעת הפגישה בנמל? ופרשת
ימי חה"פ?

אסיים באיווי כל טוב סלה ואשאר מחכה מכתבו מענה על כל הנ"ל
ומודה למפרע על זה.

מ. שניאורסאהן

ז'תשסב

צילום כתיב נדפס ב"מי מלך" ח"א ע' 512.

מהורד"ב: חסיד. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ג תרפו. לקמן ז'תתא.

מה שאמר: ראה אני אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ח"ה אגרת אקסה. ס' השיחות קיץ ה'ש"ת

יא

אדמו"ר שליט"א

ז'תשסג

[כ"ו אדר תש"א]

Nice le, 25/iii, 1941

По расчету, Вы получите это письмо к Пасхе и шлю свои самые наилучшие пожелания веселой и спокойной Пасхи во всех отношениях каждому в отдельности. Будьте счастливы, всего хорошего.

Ваш

Мендель.

[תרגום חפשי]

ניס, 25 לשלישי 1941

לפי החישוב, תקבלו מכתב זה קרוב לפסח, ואני שולח בזה איחולי הכי טובים לפסח שמח ושקט בכל המובנים לכל אחד מכם במיוחד. בהצלחה וכל טוב,

שלכם

מענדל

ז'תשסג

מגובתי, בשולי אגרת הרבנית ע"ה אל כ"ק הור"ה (נדפסה ב"ימי מלך" ח"א ע' 532).

ז'תשסד

[אביב תש"ב]

פתח דבר

הנהוג מימי קדם אשר לפרקים ידועים, ובפרט בתחלת וסוף ה"זמן", מתקבצים תלמידי הישיבה, ועמהם התלמידים מלפנים, או מכיריהם וחבריהם תלמידי ישיבות אחרות, ומזמינים אחד מהמשפיעים והר"מ, או מי שראוי לכך, לדבר לפנייהם בענייני המסכת, אשר עוסקים בה, אם ע"ד ההגיון או הפלפול, או ע"ד הרמז ודרוש, או בענייני עבודת ד', ע"פ יסודות לקוחים מפי ספרים ומפי סופרים.

כמובן, אין כל השיחות והזמנים שווים. והדברים נאמרים באריכות או בקיצור, בעומק יותר או בהרחב הביאור, לפי מצב הנאספים בהנהגה ככלל, ולפי מה שהורגלו בדרך זה — (פלפול או הגיון, רמז או דרוש וכיו"ב) — בפרט.

בבואנו עתה להו"ל, ע"פ דרישת רבים מהתלמידים, אי אלו משיחות הני"ל, בחרנו, בתור התחלה, בשיחה הבאה לקמן. ומכמה טעמים.

א) התחלת מס' ב"מ, כיון שמס' זו נלמדת בכמה מהישיבות ב"זמן" זה.

ז'תשסד

נדפסה בקו' צדי"ק למלך א' ע' 123 מצילום כתי"ק, והוא פתח דבר לחוברת "שערי ישיבה אביב תש"ב, מחברת א, קה"ת, ברוקלין נ.י." החוברת מעולם לא נדפסה. בדף השער שהכין כ"ק אדמו"ר שליט"א (צילום שם ע' 124) נכתב, "מרכז יגדיל תורה, הצעת תוכן שיחה בהתועדות ומסיבת בני תורה, חוברת ראשונה, שנים אחו"זין בטלית (סוגיא דריש מסכת בבא מציעא, יוצא לאור על ידי מרכז יגדיל תורה, קה"ת, שנת חמשת אלפים שבע מאות ושתים לבריאה).

Merkoz Yagdil Torah, 770 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y.

המחיר 10 סענט. מי שיש לו איזה הערות והארות בשיחה הנדפסת בזה, מתבקש לכתוב ע"פ האדריסה:

בעת כתיבת ה"פתח דבר" שלפנינו, שינה כ"ק אדמו"ר שליט"א את שם החוברת מ"מרכז יגדיל תורה" ל"שערי ישיבה".

ואפשר ש"התועדות ומסיבת בני תורה" הנזכרת היא זו שה"מרכז לענייני חנוך" היה מארגן בכל שנה בחוה"מ"ס, עבור תלמידי הישיבות, ואשר כ"ק אדמו"ר שליט"א היה רגיל לומר בה כמה שיחות, דברי תורה, הלכה חסידות ומוסר.

(ב) שיחה שנושאה ביאור סוגיא שלמה ואופן למודה בחיי הנפש, כיון שדרך זה עדיין חדש הוא בעיני רוב התלמידים, אף שישן נושן הוא דרך פני ענין דתורה בחיי הנפש, וכאשר מלאים מזה מדרשי רז"ל וספרי גדולי ישראל. ועייג"כ ביד החזקה הלי תשובה פ"ג הי"ד וסוף הלי מקואות.

(ג) שיחה, אשר, לפי מצב הנאספים אז, נתבארו כל הענינים שבה, באופן מובן גם למתחילים בדרך זה, גם לאלו שרק לראשונה פוגשים הם במושגי חיי הנפש ועניניו.

ואנו תפלה, אשר כאו"א מתלמידי הישיבות, בערכו בינו לבין עצמו דין וחשבון אמתי ממצב בניי האיום בכלל וממצבו הוא בפרט,

ועי"פ משארז"ל (קדושין מ:): ויד הלי תשובה פ"ג הי"ד שיראה כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה, וגרם לו השחתה. עשה מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה,

יתחיל להתעסק, בשימת לב הראוי, בתורת חובות הלבבות. וכידוע, אשר שש מצות הם, שחובתם **בכל אחד, בכל זמן, ובכל מקום**, וכולם מחובת הלב. והם: להאמינו, שלא להאמין לזולתו, ליחדו, לאהבה אותו, ליראה אותו, ושלא לתור אחרי מחשבת הלב וראית העינים.

ונוכה בקרוב ממש ליעוד האמור (יחזקאל ל"ו) ולקחתי אתכם מן הגוים גוי וזרקתי עליכם מים טהורים גוי ונתתי לכם לב חדש גוי ואת רוחי אתן בקרבכם גוי והייתם לי לעם ואנכי אהי לכם לאלקים.

בברכת לאלתר לתשובה ולאלתר לגאולה.

המו"ל

ז'תשסה

ב"ה, יום ה', ער"ח סיון, מלכות שביסוד, תשי"ב
נוארק, נ.ז.

כבוד מנהלי המרכז לעניני חינוך

אחדשי"ה באה"ר.

ברוב עונג קראתי מכתבם מיום כ"ג לחודש אייר וההתענינות שהראו להערותי בהשמועסן שיוצא על ידם, ועוד יותר שהפליאו להאיר את עיני בההערה בענין יעקב אבינו לא מת. והיות שיקרים לי מאד דבריהם, אציין בזה איזה ענינים. ואין כוונתי לבוא בזה בחליפות מכתבים ולחכות על תשובתם, כ"א רק בתור הערה ולעייין בזה בעת הפנאי.

(א) ר"ל, שדברי החדא"ג שלא מת היינו בנפש, ולכאורה ל"מ כן בתוס', וי"ל דדברי התוס' הם לפי הקס"ד ולא אחרי הקושיא וכי בכדי ספדו וכו'.

הנה בתחילת דברי החדא"ג הביא דברי התוס' ומביא פרש"י ודחנטו חנטיא כו' נדמה להם שמת אבל חי הי', ועי' אמר החדא"ג „והענין דחוק וכו', ושמעתי לפרש וכו'“, ואומר פירוש. וא"כ נראה להדיא שהחדא"ג הי' לו לדוחק פרש"י והתוספות — כי למה לנו להרבות במחלוקת רש"י ותוס' במקום שאין מפורש פלוגתתם — ומשו"ז כותב פירושו ששמע, ואין צריכים לדחוק שתוס' כתבו לפי קס"ד. ובדרוש אין פלא לפרש פירוש נגד רש"י ותוס' כמו שמובא בתוי"ט פ"ח מ"ה דנזיר, וז"ל: הואיל לענין דינא לנ"מ וכו' הרשות נתונה לפרש, שאין אני רואה הפרש בין פירוש המשנה לפירוש המקרא, שהרשות נתונה לפרש במקראות, כאשר עיינו הרואות חבורי הפירושים שמיומות הגמ', אלא שצריך שלא יכריע לפרש שום דין שיהא סותר דעת בעלי הגמ'. וכן מובא בהרבה ספרים, וכן רואים אנו במוחש שמפרשים פסוקים באופנים שונים וכן מאמרי חז"ל והדומה.

(ב) כותבים במכתבם: ויומתק עי' שינוי השמות הפסוק (ישעי' מ"א) אל

ז'תשסה

נדפסה בקו' „צדיק למלך“ ה' ע' 41, מצילום כתי"ק, בשוה"ג אגרת הרמ"פ כז, המועתקת בזה באותיות קטנות.

אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ג ד'תרפד, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תשפא. ז'תשצט. ז'תתב. ז'תתמא. ז'תתקנח. ז'תתקפד.

מכתבם מיום כ"ג לחודש אייר: דלעיל ח"א אגרת כ.

תראי תולעת יעקב מתי ישראל ע"פ דרו"ל בביר פ"ק וכו' מתי לי מיתה. (א) עיין בעץ יוסף שם על המדרש שמביא בשם היפ"ת, וז"ל: מדכפל תולעת יעקב מתי ישראל רמזו איעקב גופי, ור"ל שהי' סימן לבנים כי כמו שלא אכלתו התולעת כן לא יכלו העכו"ם את ישראל. (ב) אם נאמר דברי האלשיך הקי' כפשוטו שהיתה מיתה בישראל, אז יקשה דברי המד"ר שם שאמר למה מת יוסף בפני אחיו וכו' לא כך אמרתי לו אל תירא תולעת יעקב, ואם שהי' מיתה בישראל אפשר הי' צריך לחנוט אותו בשביל זה. — ויש לעיין בזה.

(ג) כותבים שצ"ע מדרו"ל על פירושו של האלשיך הקי' (מזח"ב נ, ג ופירש"י וב"ר פצ"ו), הלא בגמרא מביאים הפסוק ואתה אל תירא עבדי יעקב וגוי ואל תחת ישראל וגוי אף הוא בחיים, ומשמע שהוא בחיים שני השמות יעקב וישראל, וכן הבין הבעל עקידה בפרשת ויחי שער הל"ב, שכותב שם וז"ל: כי על כל פנים הי' לו לומר ישראל אבינו לא מת וכו', וגם שהכתוב שהביא מזכיר אותו אל תירא עבדי יעקב וגוי ואל תחת ישראל, וא"כ מהסוגיא שבה אנו עומדים משמע שגם ישראל לא מת.

ובפירוש באר מים חיים על פי ויחי (וכן בפ"י אוה"ח) מביא אלא דורמיטא אחזו ונראה כאילו מת ובאמת עלה חי לג"ע, ומביא ג"כ בשם הילקוט עה"פ ויקרבו ימי ישראל למות, א"ל הקב"ה חידך נטמן אתה ואין אתה מת וכו' (ועיין בבעה"ט בראשית פרשה ו' פסוק ה' עה"פ אנכי מת: ג' במסורה וכו', אע"פ שאמרו יעקב לא מת, כיון שאמר משה אנכי מת אמר אותו גם הוא וכו').

ובאמת נפלאתי מה שבמאמרם שכתבו לי לא הביאו כלל דברי בעל העקידה בשער ל"ב שיש שם מאמר ארוך בענין זה, ובאותו הדרך פירש ג"כ המלבי"ם בפי' ויחי.

ואגב אציין שראיתי בהגהות הש"ס הנדפס בש"ס ווילנא למס' תענית מאת חכמת מנוח, שדעתו שיעקב אבינו לא מת מיד במצרים אלא בארץ ישראל, וזה רמז הנה אנכי מת בקברי, יעו"ש בדבריו.

[א] אין להקשות מעץ יוסף על האלשיך.

[ב] א"א לחנוט, אם לא הי' מיתה ביעקב כי הגוף אחד.

אין להקשות מהעקידה על האלשיך.

ובש"ס יפרש, דכיון דהגוף נשאר חי (אלא דאין בו החיות שנתוסף בקרוא שמו ישראל) הרי דומה הוא לזרעו. ופשוט.

כ"ז כתבתי רק לפלפולא בעלמא ואינני מבקש תשובה על דברי אלה כי כתבתי רק לסימנא בעלמא שחביבים עלי דבריהם.

בנוגע לבקשתם להשתדל בהפצת השמועסן, הנה כפי שידוע להם הנני
טרוד ביותר, מ"מ לא אמנע א"ע ואעשה בזה כפי יכולתי בעזר השי"ת ויתעלה.

בכבוד והוקרה רבה,

משה פנחס כ"ץ

ז'תשס"ו

ב"ה, כ"ה תמוז תש"ב

כבוד ידידינו ווי"ח אי"א, עסקנים חרוצים רבי מעשה
חובבי תורה ורודפי צדקה וכו' אגודת חב"ד ולעידים
עקזילערי בעיר נוארק, נ.ד.ש.
ה' עליהם יחיו,

שלום וברכה!

מיט גרויס דאנק באשטעטיגען מיר די ערהאלטונג פון אייער חשובע
ביישטייערונג פון \$10.00, וואס מיר האבען ערהאלטען דורך ידידינו
הרה"ג הרה"ח התמים המצוין, איש אשכולות ורב פעלים, מוהר"ר משה
פנחס נ"י כץ.

עס פרעהט אונז צו זעהן אייער גוטע און ווארימע אינטערעסירונג אין
אונזער וויכטיגע ארבעט, און מיר האפען, אז איר וועט אויך ווייטער
ארויסווייזען אייער גוטע אינטערעסירונג און מיטהילף אין דער דאזיגער
ארבעט, ניט נאר מיט אייער חשובע ביישטייערונג נאר אויך דורך
פארשפרייטען די "שמועסן" וואס ווערט ארויסגעגעבן מאנאטליך דורכין
מרכז לעניני חנוך, כדי אריינצוברענגען א גרויסע גייסטיגע השפעה אין
אייער שטאָדט. ותבוא עליכם ברכה. זייענדיג באקאנט מיט אייער
טיכטיגע ארבעט אויפ'ן געביט פון תורה און חנוך, זיינען מיר פעסט מיט

ז'תשס"ו

מצילום האגרת.

דער האַפנונג אז איר וועט בעהשייט פיעל אויפטאָן דורך פאַרשפרייטען די
„שמועסן“ צווישען די יוגענד פון אייער שטאָט.

בברכת לאלתר לתשובה — לגאולה,

מרכז לעניני חנוך

מנחם שניאורסאהן

ז'תשסז

ב"ה, ג' מניא תשי"ב
ברוקלין, נ.י.

כבוד הו"ח אי"א חו"ב נבון ומשכיל וכו'
התמים מוהר"ש שי

שלום וברכה!

ב' מכתביו — מכ"א וכ"ב תמוז — לנכון הגיעו, בצירוף
האפליקיישען של סמעחאוו שי וי"ב השקל, ורשימת הביהכ"נ. ות"ח על
כ"ז.

בטח קבל בינתיים עוד אפליקיישען, כבקשתו, ועושה ככל יכלתו
בהפצתם. ובודאי יודיע מזמן לזמן עד"ז.

רשימת הביהכ"נ — היא בשביל שילוח מכי „מחנה ישראל“ ע"ד
תהלים?

בבקשה להודיע, אחרי ישוב הדעת עם ידידינו וכו' הרה"ח הרמ"ל

ז'תשסז

מצילום כתיב.

מהור"ש שי: פריזר, שהיה באותה שעה בשיקגו. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"א
ג'תנז, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תשסז. ז'תתנז. ז'תתקלס. ז'תתקעג. ז'תתקצד.
ז'תקסח.

מכ' .. תהלים: שנדפסה באגיק אדמ"ר מוהר"י צ נ"ע ח"ז אגרת א'תשס"ה.
הרמ"ל: הרב משה ליב רוטשטיין, מנהל אגרי"ח בשיקגו.

שיי, אם יוכלו להדפיס בעתון דציקאגא מאמר ע"ד עבודת המל"ח או מחנ"י, אשר נשלח להם. כמובן חנם, כי ע"י תשלומין — אפשר לעשות כזה גם מכאן.

מוסג"פ, כפי שהבטחתיו, ר"ד די"ג תמוז שבא לידי. והיא קודם ההגהה. באשר רק עקזעמפי זה ישנו אצלי, בודאי ימהר בהעתקתו ויחזירנו לי בהקדם. פ"ש לידידינו הרה"ח הרמ"ל שיי. ולפלא שעדיין לא ענה על המכ" שנכתב לו זה זמן רב.

באיווי כט"ס וברכת לאלתר לגאולה

מ. שניאורסאהן

פ"ש מבנו שיי שראיתיו זה עתה.

ז'תשסח

ב"ה, י' אלול תשי"ב
ברוקלין.

כבוד ידידינו הנעלה ומאד נכבד וו"ח אי"א בעל מדות
תרומיות איש אשכולות עסקן רב פעלים וכו'
מו"ה שלמה שיי פאלמער
שיקאגא

שלום וברכה!

בטח שמע מהעבודה הרוחניות הגדולה המתנהלת ע"י מחנה ישראל, אשר יסד חותני כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואשר דובר עליי ארוכות וקצרות בהקריאה והקדושה.

להדפיס בעתון: ראה גם שתי האגרות הבאות.

ז'תשסח

נדפסה בקו' „צדיק למלך" א' ע' 45, והושלמה ע"פ העתקה.
כבוד... פאלמער: אגרות נוספות אליו — לעיל חיד תתקסח, ובהנסמן בהערות שם.

אחד מענייני] עבודת הקודש של מחנה ישראל הוא יסוד חברות תהלים בבתי הכנסת, וחיזוק החברות-תהלים הקיימות כבר, אשר ראש לכל חברות-תהלים היא חברת תהלים העולמית שנוסדה בירושלים בהתעוררות כ"ק אדמו"ר שליט"א, הנושאת רנה ותפלה בעד כל חברות-תהלים שבעולם וחבריהן שי.

וקודם שהננו נגשים בתעמולה להפיץ הרעיון הנשגב הזה ולעורר בתי הכנסיות בשיקאגא לייסד חברות תהלים, ואשר לתכלית זו מתעתדים אנו גם להכניס מודעה בעתונם, מן הצורך אשר אחביי יושבי שיקאגא יקבלו מושג כללי מעבודת מחנה ישראל.

לזאת הנני בא בבקשה גדולה לידידי שי אשר יואיל נא להשתדל כי המאמר שהופיע בהמארגען זשורנאל (שהנני מסגיר פה) יופיע גם בהקוריער בהקדם.

בידעי חבתו ומסירותו לכל הקדוש לנו, ומאידך גיסא השפעתו הרבה במערכת של ה"קוריער" הנני מלא תקוה כי יצליח בעזהשי"ת בהשתדלות זו, ויהי ממזכי הרבים, ותבוא עליו ברכה.

השעה דחוקה באשר הננו אומרים לשלוח רשימת כל החברות תהלים לירושלים ת"ו עוד על הושענה-רבא, ובטח יודרו בזה, ותודתנו אמורה לו מראש.

הנני ידידו עוז דו"ש, המברכו בכוח"ט.

חברת תהלים: ראה אג"ק ח"א אגרות כב"ג, ובהנסמן בהערות שם. וראה גם אגרת הקודמת. לקמן אגרות זיתשטט-עא.
מודעה בעתונם: ראה גם אגרת הקודמת.

ז'תשסט

ב"ה, כ"א אלול ה'תש"ב

כבוד ידידנו הו"ח אי"א חו"ב נוי"מ וכו'

התמים מוהר"ש שי

שלום וברכה!

בודאי קבל מכתבנו מיום י"ב לח"ז, והפ"ש ע"י ידידנו הו"ח וכו' הרד"ח שי.

שלחנו המכתבים ע"ד תהלים לבתיהכ"נ ע"פ הרשימה ששלח זה מכבר. ולכן הי' מהנכון לזרז ג"כ ע"ד המאמר בעתון, כדי שיהי' דבר בעתו.

שולחים אנו לכת"ר — בחבילה בפ"ע — הר"ד דאחש"פ אשר משתדלים אנו בכ"מ דאפשר להדביקם בכתלי ביה"מ וביהכ"נ. ואולי בעירו וסביבותי' יש ג"כ אפשריות בזה. כמו כן בהנוגע למכתב לנשים, אשר מפיצים אותו בין אלו השייכות לזה.

מוסג"פ מאמר שהי' ב"מארגן זשורנאל" ע"ד מ"י ומודעה שהיתה שם.

רשמנו שמו ושם הרמ"ל שי — ע"ח שזכין לאדם שלא בפניו — ברשימה הנשלחת לירות"ו.

בברכת כוח"ט, לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה.

פ"ש ובכוח"ט להרמ"ל שי, ומה טוב שיכבדנו במכ'.

ז'תשסט

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ה' ע' 45, מהעתק המזכירות מוגה בכת"ק. מהור"ש שי: פויזנר. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשסז, ובהנסמן בהערות שם. הרד"ח: ה"ר זובער חסקינד.

המכתבים ע"ד תהלים: ראה אגרת הקודמת, ובהנסמן בהערות שם. ע"פ הרשימה: דלעיל אגרת ז'תשסז.

המאמר בעתון: ראה שתי האגרות הקודמות.

למכתב לנשים: נדפס בס' תולדות חב"ד בארה"ב ע' שי.

ע"ד מ"י: על דבר מחנה ישראל.

הרמ"ל: ה"ר משה ליב רודשטיין.

ברשימה הנשלחת: ראה שתי האגרות הבאות.

ז'תשע

ב"ה, ב' דסליחות, תש"ב

כבוד הרה"ג הרה"ח הנודע לטהלה משכיל על דבר טוב, גזע
תרשישים, ווי"ח אי"א וכו' ש"ב מוהר"ר יהודה ליב
שליט"א אליעזרוב,
רחוב הבוכרים, ירושלים ת"ו

שלום וברכה:

מכתבנו מיום י"ד אלול בודאי קבל במועדו.

ע"פ הצעת כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, הנה הודענו פה, אשר חברת
תהלים העולמית בירושלים כליל הושענא רבה תעורר רחמים לקבל
פתקאות טבין, ולמחר ביום הושענא רבה תעשה „מי שברך" בעד כל
חברות תהלים שבעולם וחברים יחידים. ובודאי ישתדל כהדרי"ג שהכל
יעשה כרצון מו"ח כ"ק אדמו"ר שליט"א. ומוסג"פ רשימת חברות ויחידים
להתברך בפרטיות.

בודאי יודיע תיכף מקבלת מכי זה והקודם. ות"ח אם יכתוב ג"כ
מהנעשה ע"ד חברת משניות בעל פה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה, לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

מנחם שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ז'תשע

מצילום האגרת שנדפס ב"מי מלך" ח"ב ע' 671.

כבוד... אליעזרוב: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ב קצח, ובהנסמן בהערות שם. לקמן

אגרות ז'תשעא. ז'תשעג.

חברת תהלים: ראה לעיל אגרת ז'תשטח, ובהנסמן בהערות שם.

חברת משניות בעל פה: ראה תולדות חביד בארה"ב ע' שה"ח.

יו"ר ועד הפועל: מחנה ישראל.

ז'תשעא

בי"ה, כ"ו אלול, תש"ב

כבוד הרה"ג הרה"ח הנודע לתהלה, משכיל על דבר טוב,
גזע תרשישים, ווי"ח אי"א וכו' מוהר"ר יהודא ליב שליט"א
אליעזרוב,
ירושלים ת"ו

שלום וברכה!

תמול שלחנו לכת"ר מכתב ורשימה של חברות תהלים ויחידים,
אשר ע"פ בקשת מו"ח כ"ק אדמו"ר שליט"א תעשה חברת תהלים
העולמית בירושלים, "מי שברך" עבורם ביום הושענא רבה.

ובזה הנני שולח העתקה מהרשימה הנ"ל בלית עוד כמה שמות,
אשר לא נתקבלו עדיין כשנכתבה הרשימה הראשונה.

ברשימה זו צויין ג"כ התרומות שנתקבלו מהחברים בקשר עם זה,
אשר יומסר כאן עבור חברה תהלים עולמית בירושלים, ויטיבו נא לשלוח
קבלות רשמיות לכ"א מהחברים המנדבים. את הקבלות יואילו נא לשלוח
על כתובת מחנה ישראל.

בודאי ישתדל כת"ר אשר רצון מו"ח כ"ק אדמו"ר שליט"א יתקיים
עהציהו"ט, ויודיע לנו מקבלת הרשימות.

בברכת כתיבה וחתימה טובה, לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

מנחם שניאורסאהן
יו"ר ועד הפועל

ז'תשעא

מצילום האגרת שנדפס כ"מי מלך ח"ב ע' 672.
כבוד . . אליעזרוב: אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תשע, ובהנסמן בהערות שם.
תמול שלחנו: ראה אגרת הקודמת.
יו"ד ועד הפועל: מחנה ישראל.

ז'תשעב

ב"ה, כ"ז אלול, ה'תש"ב

כבוד ידידינו ווי"ח אי"א, עסקנים חרוצים רבי מעש, חובבי
תורה ורודפי צדקה וכו', אגודת חסידי חב"ד ולעידים
עקזילערי בנוארק, נ.דזש.
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

מיט גרויס דאנק באשטעטיקן מיר די ערהאלטונג פון אייער חשובע
בישטייערונג פון \$15.00, וואָס מיר האָבן ערהאלטן דורך ידידינו הרה"ג
הרה"ח התמים המצויין, איש אשכולות ורב פעלים, מוהר"ר משה פנחס
נ"י כ"ץ.

עס פרעהט אונז צו זעהן אייער גוטע און וואַרימע אינטערעסירונג אין
אונזער וויכטיגע אַרבעט, און מיר האָפּן, אַז איר וועט אויך ווייטער
אַרויסווייזן אייער גוטע אינטערעסירונג און מיטהילף אין דער דאָזיגער
אַרבעט, ניט נאָר מיט אייער חשובע ביישטייערונג, נאָר אויך דורך
אַרבעטן אַליין אין גייסט פון דער פראגראם פון „מחנה ישראל".

בייגעלייגט דעם רביניס שליט"א רייד וועגן מחנה ישראל, און מיר
לייגן אויך ביי אונזער ווענדונג וועגן תהלים, צו פרויען א.ז.וו.

מיט דעם וואונטש פון אַ שנה טובה ומתוקה און הצלחה אין דער
אַרבעט.

לאלתר לתשובה, לאלתר לגאולה,

מ. שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ז'תשעב

נדפסה בקונו' צדיק למלך ה' ע' 48, מצילום האגרת.
רייד וועגן מחנה ישראל: של אחשיף תשיב. נדפסה בס' השיחות תשיב ע' 114.
וועגן תהלים: ראה לעיל אגרת זיתשסח, ובהנסמן בהערות שם.
צו פרויען: נדפסה בס' תולדות חב"ד בארה"ב ע' שי.
יו"ר ועד הפועל: מחנה ישראל.

ז'תשעג

ב"ה, כ"ח אלול, תשי"ב

כבוד הרה"ג הרה"ח הנודע לתהלה, משכיל על דבר טוב,
גזע תרשישים, ווי"ח אי"א וכ"י מוהר"ר יהודא ליב שליט"א
אליעזרוב,
ירושלים ת"ו

שלום וברכה!

המשך להרשימה ששלחנו כ"ו אלול ביחס לתהלים הו"ר . . .

בברכת כתיבה וחתימה טובה, לאלתר לתשובה, לאלתר לגאולה,

מ. שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

מוסג"פ הקדמת הקובץ שהו"ל זה עתה. ואולי כדאי לפרסמו.

ז'תשעג

מצילום האגרת שנדפס ב"מי מלך" ח"ב ע' 673.

כבוד . . אליעזרוב: אגרות נוספות אלי – לעיל ז'תשע, ובהנסמן בהערות שם.

ששלחנו כ"ו אלול: בצירוף לאגרת ז'תשעא דלעיל.

הקדמת הקובץ: דלעיל ח"א אגרת כג (ראה בהערות שם).

ז'תשעז

ב"ה, י"ג תשרי, ה'תש"ג

כבוד ידידנו האברך המצויין, ווי"ח אי"א וכ"ו הרב התמים
מוהר"ר מנחם זאב שי גרינגלאס, מאנטרעאל

שלום וברכה!

משום קוצר הזמן הננו לענות לו יחד על מכתביו ל"מחנה ישראל"
ולמל"ח — ממוצש"ק האזינו ומערי"כ.

(א) בענין משלוח הקריאה והקדושה, ניכר מפי העוסקים בזה כי לא
חבילות אבדו, והבטיחו לשלוח שם את כל המבוקש במוקדם האפשרי.

(ב) מאשרים אנו פה קבלת העשרה דולרים קנדיים מכס, ע"י הרצ"פ
שי.

(ג) בהתאם לתקנות החדשות ע"ד משלח עניני דפוס מעבר לים,
חוששים אנו פן יכבד משלח דברים כאלה גם לקנדה, ולכן עצתנו
שתזמינו תיכף את כל עניני דפוס שהוצאנו בכמות הכי גדולה אשר
מוצאים אתם שתהי' נחוץ לכם במשך הזמן.

(ד) נא להודיענו כמה חוברות "ממגילת י"ט כסלו" לשלוח לכם
באידיש וכמה באנגלית.

(ה) הננו להודיעו, בתור לבאיכח הראשי של מחנה ישראל בקנדה, כי
מדרכי שלום כתבנו אתמול ביחוד לשו"ב קאראקאווסקי שי'
במאנטרעאל, ובקשנוהו להתעניין בענינים של מחנה ישראל, ושיתדבר
בזה עם כמ"ע.

אבל מרגישים אנו כי לטובת הענין הוא שכל הדברים של מחנה
ישראל יעשו תחת הנהלה אחת, ולכן יואיל נא להתדבר עם הנ"ל ולסדר
בע"ה את העבודה בכי טוב.

ז'תשעז

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ה' ע' 51, מהעתק המזכירות מוגהת בכתיב.
כבוד . . גרינגלאס: אגרות נוספות אליז — לעיל ח"כ זתקמו, ובהנסמן בהערות שם.
לקמן זתשע"ז. זתתכה"ז. זתתקס. זתתקצג. ח"א. ח"ז. ח"ג. ח"מז. ח"מט.
הרצ"פ: כנראה — הר"צ פליסקין. ראה לעיל ח"א אגרת כט.
קאראקאווסקי: ר' שמואל.

ו) ע"ד משלוח השמועסן כתבנו כבר במכתבנו הקודם כי יסודר אי"ה.

ז) תמהים אנו שגם אחר התראתנו, שלא להדפיס בחבר שום חומר מהשמועסן שבאותו החודש עצמו, הנה שוב הדפסתם ב"חבר" מתשרי חומר מהשמועסן מתשרי.

לכן הננו להודיעכם שוב, כי אין לכם הרשות לעשות כדבר הזה, ומקווים אנו כי להבא תזהרו בזה.

ח) הוצאנו לאור "אלף בית", מחירו 10 סענט, ושלחנו לכם דוגמא.

בברכת חג שמח, לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

הרב מנחם שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

זה עתה הגיעו ה' עקז' "החבר" ותודה עבורם.

ז'תשעה

ב"ה, אי חשון, תשי"ג
ברוקלין.

חשובער און געהערטער ה' אבא רייכמאן שי
ברוקלין

שלום וברכה!

בייליגענד שיקן מיר אייך א קאָפּיע פון אונזער בריף צו ד"ר גארדאן.
בהסכס מיט אונזער געשפרעד, האָפּען מיר אַז אייך וועט באַ דער
ערשטער געלעגנהייט מעורר זיין ד"ר גארדאן צוצואיילען זיך מיט דער
רעצענזיע, ווייל ווי געזאָגט, איז עס דאָך אַן ענין שהזמן גרמא.

באָר: עתון לילדים ע"י הישיבה תרית במונטריאל. ראה לעיל ח"א אגרת כד.
יו"ר ועד הפועל: מחנה ישראל.

ז'תשעה

מהעתק המזכירות.

מיר ווילען אייך דאָ דערמאָנען צו זעהן צו פאַרעפנטליכן נאָכאַמאָל
דעם נאָטיץ וועגן לוח, ווי איר האָט אונז צוגעזאָגט.

מיט אַכטונג,

(פאַר) הרב מנחם שניאורסאהן

סעק.

ז'תשעו

ב"ה, ד' חשוון, תש"ג

כבוד ידידינו האברכים המצויינים, וו"ח אי"א וכו' הרבנים
התמימים מוהר"ר מנחם זאב שי' גרינגלאס ומוהר"ר יוסף
שי' וויינבערג,
מאנטרעאל

שלום וברכה!

ראיתי אצל ידידנו הרמ"פ שי' מכתבים אחדים מהם, שבהם
מזכירים ע"ד יומן ורשימות מכל העבר על כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א
מסוף שנת צ"ט עד נסיעתו לכאן.

אודה להם מאד אם יוכלו לשלוח לי העתקה מהנ"ל, ואפשר שיהי'
בזה גם זכות הרבים, אם יש בהנ"ל ענינים שאוכל להכניס במשך הזמן
בדברים הנדפסים.

נאטיץ וועגן לוח: באנגלית לשנת התש"ג, שערך כ"ק אדמו"ר שליט"א, והוא איצ"ר של
ידיעות, מחזיל דינים ומנהגים, לימוד לילדים לכל יום. אודותיו בתולדות חביד בארה"ב ע' שטז.

ז'תשעו

נדפסה בקונו' „צדיק למלך" ד' ע' 75, מצילום האגרת.

מוהר"ר מנחם זאב שי' גרינגלאס: אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תשעז, ובהנסמן
בהערות שם.

מוהר"ר יוסף שי' וויינבערג: אגרות נוספות אליו – לעיל חט"ז התרפז, ובהנסמן
בהערות שם.

הרמ"פ: הר"ר משה פנחס כ"ז.

יומן ורשימות: ראה לעיל ח"א אגרת פב, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת הבאה.

אם אין הרשימות על מילואם, **דבר גדול למאז** הוא להשלימם, וכמה פעמים כבר עורר כ"ק אד"ש על תועלת הכי רבה שברשימות זכרונות ימי קדם גם משנים כתיקונם, ובפרט ממאורעות וימי הרת עולם.

בתקוה שימלאו בקשתי, ובברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

מ. שניאורסאהן

ז'תשעז

ב"ה, ג' חנוכה, תשג"ה

כבוד ידידנו האברך המצוין, ווי"ח אי"א וכו' הרב התמים
מוהר"ר מנחם זאב שי גרינגלאס,
מאנטרעאל

שלום וברכה:

במענה על מכתביו מ"יג וט"ז כסלו

(א) בודאי קבל כבר ידידנו הרה"ח וכו' הר"י וויינבערג שי
מכתבי-מענה. ובבקשה, שהוא מצדו, יעזור בכל התלוי בו בעריכת
הרשימות ובזירוז הראוי.

(ב) מ"ו השקל ע"י בעל ה"פרדס" נתקבל, ונמסר כפי ההוראה.
הקבלות מועד הס"ת יגיענו ימים אלו.

(ג) עניני הדפוס שבקש נשלחו לו זה מכבר.

(ד) הר"ד דשמע"צ וההודעות בשביל מר פילער בטח כבר קבל.
ומוסג"פ העתק ב' המכ' להת"ת. מענה מהם לא נתקבל לע"ע.

כבר עורר... זכרונות ימי קדם: ראה אג"ק שלו ח"י אגרת ג'שסה, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תשעז

נדפסה בקוב' "צדיק למלך" ה' ע' 52, מצילום האגרת: והיא תחלת אגרת מה דלעיל ח"א.
כבוד... גרינגלאס: אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תשעז, ובהנסמן בהערות שם.
בודאי קבל: ראה אגרת הקודמת.
מועד הס"ת: לקבלת פני משיח צדקנו. ראה לעיל ח"א אגרת כט, ובהנסמן בהערות שם.
הר"ד דשמע"צ: ראה לעיל ח"א אגרות כט. לו. מז.

(ה) בקבלתי חזרה הר"ד דשמע"צ, אשלח להם, אם אין עדיין אצלם, הר"ד דשמח"ת ויו"ד כסלו.

(ו) בקשתו להקוה"ק נמסרה ויענו לו בפרטיות.

(ז) בנועם גדול קראנו ע"ד פעולותיו ופעולות כל התמימים בעניני מחנה ישראל ומל"ח. אבל מה נעשה, וכ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א תובע מכאו"א להוסיף אומץ בכ"י נוסף על יום שלפניו. וז"ל בשם אדמהר"ש נ"ע: צי אַז גוט איז גוט, איז בעסער ניט בעסער? — ובטח גם הוא וחבריו יתנהגו באופן כזה.

(ח) בהזדמנות נשלח הלקו"ת ותניא בשביל הרב הירשהורן כבקשתו.

(ט) כשנכתוב לה, "נשר" ולהרבנים שמזכיר במכ' נודיענו. ומכמה סיבות נתעכב ע"ע.

(י) בודאי יודיעו ע"ד חגיגת הי"ט כסלו אצלם.

[הסיום נדפס לעיל ח"א אגרת מה].

ז'תשעה

ב"ה, י"ט שבט, תשג"ה

כבוד הנכבד והנעלה אי"א וו"ח וכו'
מוהר"ר ראובן שי' פייטלבערג

שלום וברכה!

ידידנו הנכבד והנעלה הרה"ג והרה"ח ר' משה לייב שי' ראטשטיין
האָט אונז געשריבן אַז ער האָט זיך געזען מיט אייך, און האָט אונז
מיטגעטיילט צו אונזער פרייד, אַז איר זייט טעטיק אויפן חנוך געביט און

בשם אדמהר"ש נ"ע: ראה גם לעיל ח"א אגרת איתקמד, ובהנסמן בהערות שם. ח"י גריט.
לקמן זיתצד. ח"ב.

ז'תשעה

נדפסה בקו"י „צדיק למלך" ה' ע' 54, מהעתק המזכירות.

אז איר זוכט מיט אלע מעגליכקייטן מחנך צו זיין אייערע תלמידים שיי
ביראת שמים. ער בעט אונז אויך צוצושיקן אייך געוויסע חנוך
אָנווייזונגען.

אין צוזאמענהאַנג מיט דעם וואָלטן מיר אייך בעטן מודיע צו זיין
אונז מער פרטים וועגן אייער מוסד חנוך, ווי די צאָל כתות, צאָל
תלמידים אין יעדער כתה און זייער עלטער, וואָס זיינען זייערע ידיעות,
וויפיל צייט קענט איר אָפגעבן אויף לערנען מיט יעדער כתה א.א.וו.

אויפן יסוד פון די אויבנדערמאָנטע ידיעות וואָלט לייכטער געווען
אויסצואַרבעטן בעי"ח אַ למודים-פלאַן פאַר אייער מוסד החנוך.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה.

געוויס האָט איר ערהאַלטן אונזער סעמפל-בענצערל, און זיכער
וועט איר זען זיין תועלת פאַר קינדער. די פרייז איז 15 סענט. באַ אַ
גרעסערער צאָל קאָפיעס 10 סענט.

ז'תשעט

בי"ה, ג' אדר א', תשג"ה

ידידנו הו"ח אי"א ורב פעלים חוי"ב וכו' התמים מוהרי"ל
שיי הלוי,
דארטשעסטער

שלום וברכה!

מאשרים אנו בתודה את קבלת מכתביו מה' שבט ומב' יתרו בצרוף
המחאה על שמונה דאלר, 84 סענט ודולר אחד על חשבוננו.

אייערע חלמידים: בראק איילענד, אילינאס.

ז'תשעט

מצילום האגרת.

מוהרי"ל: הורביץ. אגרות נוספות אליז — לעיל חייב ד"קפו. חי"ח ב"תה. חייב רג, ובהנסמן
בהערות שם. לקמן ד'תשפב.

מסבות בלתי תלויות בנו אחרנו במשלח הלוחות לכמ"ע.

את יתר הדברים אשר בקש שלחנו לו, ובטח הגיע כבר הכל לידו.

מודים אנו לו על התענינותו בהפצת חוברותינו עד הנה, ובלי ספק על להבא יוסיף אומץ, להיות מן הזוכים ומזכים את הרבים, כהנה וכהנה.

ביאור גודל ערך ענינים אלו אך למותר. וידוע מרז"ל — קדושין מ, א — אשר זכות עושה פרות, היינו כמו שמגרעין קטן נצמח אילן גדול עושה פרות, כך עי"ז שיגרום שמכירו יעשה איזה פעולה הנראית לקטנה **בהשקפה ראשונה**, וכמו: שיעיין בשיחת כ"ק מו"ח אד"ש, יספר לבנו מעשי ממרז"ל וכיו"ב, אפשר שבמשך הזמן יביא תוצאות טובות שא"א לשערם מראש. ומצוה גוררת מצוה עד א"ס.

מ. שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ז'תשפ

ב"ה, י"ג אדר א', תש"ג

כבוד הרב הנכבד אי"א וכו' מוה"ר אברהם שי' גאלדבערג

שלום וברכה!

מכתבו נתקבל במועדו, ועד שנגמר המשאדומתן בדבר המצאת ספר-תורה כשרה בעד אנשי הצבא היהודים שבמחנו, נתעכב המענה.

וכעת הנני יכול לבשרו כי אפשר לנו לשלוח להם ספר תורה כשרה, ומשום כבוד התורה הננו מוכנים לשלחה על-ידי אחד מחברינו הרבנים הנכבדים שיביאה אליהם.

יו"ר ועד הפועל: מלי"ח.

ז'תשפ

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" ה' ע' 55, מהעתק המזכירות.

כבוד . . . גאלדבערג: איש-דת **בצבא ארה"ב** A.A.A.F.T.T.C. Seymour, Johnson

Field, N.C. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ב קפז. רנה.

ואשר ע"כ יואיל נא להודיע לי בחוזר מתי היום והזמן המתאים להביא אליהם את ספר התורה ואיזה הכנות יעשו לקבלה.

ברגשי כבוד וברכה,

הרב מנחם שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ז'תשפא

[השלמה לאגרת זו דלעיל ח"א]

ב"ה, יום ב' ר"ח אדר שני, תשג"ה
ברוקלין.

כבוד הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א וכו'
התמים מוהרמ"פ שי הכהן

שלום וברכה!

בתשובה על מ"ל למ"ח . . .

. . . (ד) מה שתמה על האוה"ח ר"פ דברים במשי"כ בענין משנה תורה, יעויין בלקו"ת במדבר רד"ה וידבר אלקים אכה"ד גוי ובי' ס"ג, ושה"ש ב"י יונתי ס"ג. ויש להעיר ג"כ מתוד"ה המביא ריש מ"ס' גיטין.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

הרב מנחם שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ז'תשפא

נדפסה בקו"נ, "צדיק למלך" ה' ע' 55, מהעתק המזכירות.
מוהרמ"פ: כץ. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תשסה, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תשפב

ב"ה, עש"ק פ' פרה תשג"ה

ידידנו הווי"ח אי"א ורב פעלים חוי"ב וכו'
התמים מוהרי"ל שי הלוי

שלום וברכה:

בהמשך לשיחתנו פעמים ע"ד השתדלותו בדבר אמצעים הכספיים
להדפסת התניא.

בודאי יודיענו תוצאות פעולתו בזה, ולמותר להאריך בגודל נחיצות
הענין ורום ערכו, ותקותי חזקה אשר יעשה ככל יכולתו בזה, ומגלגלים
זכות —

זיכוך אויר העולם ע"י אותיות התורה והתפלה, תולע ותולעת
דמעשה הפרה וכמשי"פ בלקו"ת ד"ה זאת חקת ס"ד.

וי"ל דבלמוד התניא שזהו לקוטי עצות בעבודה שבלב ישנם שני
הענינים —

ע"י זכאי (ולהעיר מחילוק כהנים ולוים אשר לוים הם בחי' טהור).

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

מ. שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ז'תשפב

מצילום האגרת.

מוהרי"ל: הורביץ. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשעט, ובהנסמן בהערות שם.
להדפסת התניא: היתה אמנם תוכנית להדפיס אז את התניא בארה"ב, ראה גם אנ"ק ח"א
אגרת סב. אך לפרעל לא נדפס בתקופה זאת בארה"ב, רק בתל-אביב, כדלקמן אגרת ז'תשפה.
יו"ר ועד הפועל: מחנ"י.

ז'תשפג

ב"ה, יום ד' ז' לחודש אייר תשג"ה

כבוד הנעלה והנכבד אי"א וו"ח עוסק במלאכת ה' חו"נ
וכר' מהור"י שי'

שלום וברכה!

שולחים אנו לו במעטפה מיוחדת את האלבום שהופיע לרגלי
הפגישה של „מסיבות שבת" (התקיימה בפורים העבר).

החוברת הזאת משפיעה בע"ה לטובה על בני הנעורים הקוראים
בה, וגם מחזקת את שמירת השבת בחייהם הפרטים וגם מעוררות אותם
להשתתף בעבודת „מסיבות שבת" בתור חברים או מדריכים.

בטוחים אנו כי כבוד מעלתו ישתמש בהזדמנות זו לחזוק רוח של
הנוער העומד תחת השפעתו, וישתדל שיפיצו בתוכם את החוברת הנ"ל.
ובאשר רבה השפעתו גם על חוג גדול של מחנכים, בטח יעשו בחכמתו,
שגם הם ילכו בדרכיו ויפיצו החוברת במוסדות החנוך שלהם.

מחיר החוברת 25 סענט, למוסדות חנוך הקונים מספר הגון המחיר
— 15 סענט החוברת.

ובהמשך להנ"ל הננו להציע לפניו שינסה לארגן גם בביה"ס
העומדים תחת השפעתו חוגי „מסיבות שבת" מבין הילדים והילדות,
וגודל התועלת אשר בזה אין דורש ביאור.

וע"פ דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א למדריכי המסיבות אשר צריך
להשתדל שיהי' יום השבת מיני' מתברכין כל יומי', וכמו שביאר דבריו —
נדפסו בדו"ח הראשון של המסיבות ובאו באלבום הנ"ל בהעתק לאנגלית.
בתקוה להתבשר ממנו בשו"ט בכל הנ"ל ובברכת לאלתר לתשובה
לאלתר לגאולה.

יו"ר ועד הפועל

ז'תשפג

מהעתיקה.

וע"פ דברי: ביט אדר תשי"ב (סה"ש תשי"ב ע' 163).

ז'תשפד

ב"ה, יום ה', י"ט לחודש תמוז, תשג"ה

כבוד הרה"ח הו"ח אי"א נכבד ונעלה כו'
מהר"ח שי' האוולין

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ח ניסן ש"ז, הננו להעיר כי באשר ההכנסה ממכירת עניני הדפוס נחוצה לנו להדפסת ענינים אחרים, אי אפשר לנו להפיצם חנם. ורק בשים לב לזה כי באירכחנו מוכרחים לתכלית תעמולה וכדו' לחלק חנם לכה"פ חלק מהחוברות הנשלחות להם, ושיש גם הוצאות אחרות בזה, מוכנים אנו להסכים לעשות לכם הנחה של עשרים אחוזים למאה (20%) מהמחיר הקבוע, ובאם תראו צו[ו]ך לחלק יותר חנם, נחוץ למצוא על אתר נדבנים, אשר יתנו סכומים קצובים לתכלית הפצת הנ"ל, אבל אנו מצדנו איננו יכולים לוותר יותר מעל 20% כנ"ל.

ובלי ספק גם אלשעבר בטח ישתדל ככל יכולתו, כי חוסר ההכנסה ממכירות מעכב הדפסת כמה ענינים.

מוכנים אנו לשלוח מהקוה"ק וכו' כפי המספר אשר יורה במענה על מכתבו זה, וע"פ תנאים הנ"ל, ומטובו לאשר בכל פעם קבלת החבילות בהוראת מספר העקז' מכאו"א. קובץ „היום יום" בטח הגיעו.

שאלתי ע"ד קונטרס „ומעין" כי שמעתי אומרים שהדפיסו אותו בירושתי"ו (לפני המלחמה הראשונה?) וחפצתי לברר, ואם באפשרי ובנקל להשיג עקז' מהוצאה ההיא.

מוציאים אנו עתה לאור צוואתו הראשונה של כ"ק אדני"ע, וקונטרס [ו]מעין עם תוס' מכ"ק מו"ח אד"ש. מכינים לדפוס — שיחת חה"פ דהאי

ז'תשפד

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ה' ע' 57, מהעתק המזכירות.
כבוד . . האוולין: אגרות נוספות אליו — לעיל חיד תתס, ובהנסמן בהערות שם.
עשרים אחוזים: בהמשך לזה — לעיל ח"א אגרת קב. ראה גם אגרת הבאה.
צוואתו הראשונה: בקו' חנוך לנער.

שתא, ורשימות כ"ק מו"ח אד"ש ע"ד חיי אדה"ז פרטים בלתי נודעים ע"ע.

בברכת לאלתר [לתשובה לאלתר לגאולה].

אולי כדאי שייסד במחנם ועד מיוחד למכירת והפצת ענינים הנדפסים.

ז'תשפה

ב"ה, יום ו', כ' לחודש תמוז, תשג"ה

כבוד הרה"ג הרה"ח הנכבד והנעלה אי"א וו"ח נוי"מ כו'
וכו' וכו' מהר"א ש"י קאראסיק

שלום וברכה!

תמהים אנו שכת"ר לא אישר כלל את קבלת עניני הדפוס אשר שלחנו לו זה כמה פעמים, וגם לא הודיענו מאומה ע"ד סילוק מחירם, במשך כל הזמן, ומטובו להודיענו פתרון הדברים.

בכלל הנה מניעת ההכנסה מהספרים שכבר נדפסו מעכב בידינו הוצאת קונטרסים וספרים המוכנים לדפוס.

ראוי הי' שיהי' בתל אביב ועד מיוחד, אשר יקח ע"ע מכירת והפצת הנדפסים הנשלחים מכאן (הקוה"ק, קונטרסים, שיחות, שמועסן וכו'). אם מוצאים הם לנכון לחלק מספר מסויים מהם חנם, הנה אנחנו מצדנו מנכים ע"ז עשרים אחוז ממחיר הקבוע (גם הוצאות המשלוח על חשבוננו). ואם זה איננו מספיק, צריך למצוא על אתר במחנם מקור ע"ז.

ועד מיוחד: ראה גם לקמן אגרות ז'תשפה. ז'תשצג.

ז'תשפה

נדפסה בקוג' "צדיק למלך" ב' ע' 107, מצילום האגרת.

כבוד . . קאראסיק: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ז ו'שצב, ובהנסמן בהערות שם. לקמן

ז'תתפד. ז'תתקז. ז'תתקיב.

ועד מיוחד: ראה גם לעיל אגרת הקודמת, ובהנסמן בהערות שם.

עשרים אחוז: ראה גם אגרת הקודמת.

ובבקשה כמה שביכלתו לתקן גם אספרים שקבל מכבר, ובלי ספק שיעשה כן אלהבא. ומחירם למסור לשיבת „תורת אמת“.

ובבקשה להודיע כמה לשלוח מכאן ולהבא מכל מין ומין.

שולחים אנו לו דוגמאות מספרי לימוד ללשה"ק בבתי הספר, וכדאי להודיע ע"ד זה לבתי הספר החרדים בתל אביב וסביבותי, אשר בטח מרגישים נחיצות גדולה בספרים כאלה. מחיר החלק הראשון 60 סענט ומחיר החלק החמישי (למי שלמדו כבר כ-7 שנים) דאללאר אחד, וכשיזמינו הרבה מהם מוכנים אנו לתת להם הנחות די טובות. גם שאר החלקים כמעט מוכנים כבר לדפוס.

אסיר תודה אהי' לו אם יודיעני פרטים ע"ד הדפסת התניא אם הוא פוטוגראפיא או סודר מחדש וכה"ג.

כן אבקשו לשלוח לכאן מכל היו"ל על ידם — הן קופיר הן בדפוס — עכ"פ 1-2 עקז'. ואלהבא הי' מהנכון אשר מקודם יתדברו עמנו עד"ז. ולדוגמא: כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א מוסר עתה על ידינו קונטרס „ומעין“ להדפיס בתוספות מבוא ביאורים וכו', והנה שמעתי אשר במחנם הוציאוהו בקופיר!

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

מ. שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

כתבתי ע"ד הפצת היו"ל גם להו"ח אי"א וכו' מוהר"מ שי גורארי.

אפשר שיו"ל פה תניא עם מ"מ וכיו"ב. ואולי יש תח"י כת"ר או מכיריו סיפורים בקבלה, הערות במסורת וכו' בנוגע לתניא, ויודיעני. ות"ח מראש.

הדפסת התניא: תל-אביב תשי"ג. ראה לעיל אגרת זתשפב, ובהערות שם. יו"ר ועד הפועל: מלי"ח.

תניא עם מ"מ: ראה בזה לעיל ח"ב אגרת קעט, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תשפו

[קיצ' תשי"ג]

. . . בודאי הגיעם הקובץ „היום יום“, ובטח יודיעני חו"ד אודותו, ואם יש מה לשנות ולתקן בהוצאה לשנה הבע"ל.

תו"ח אם יודיעני מה נעשה בשעתו ע"ד הסרטיפיקאט לעלי בשביל הורי שליט"א, ומהו מצב ענין זה עתה.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

מ. שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ז'תשפז

בי"ה, ה' לחודש כסלו, תשי"ד

כבוד האברך המצוין אי"א וו"ח וכו'

הרב התמים מהור"ר י.צ. שי

באפאלא

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מ' לחודש העבר

א) בשאלת שפת ההוראה, הנה כפי שהוא מצ[יי]ר את מצב

ז'תשפו

מצילום האגרת שנדפס ב"מי מלך" ח"ב ע' 676.

התחלת האגרת חסרה. ע"פ התוכן נראה שהיא מקיץ תשי"ג, ושם ע' 831 משער שהיא

(לאחד מהנהלת כולל חב"ד ושהיא) מחורף תשי"ד, ע"פ המענה מכ"ז שבט, ואינו מוכח.

הגיעם הקובץ „היום יום“: שנדפס בניסן תשי"ג.

ז'תשפו

מהעתקה.

י.צ.: יהודה צבי שי' פאגלמאן. אגרות גוספות אליי – לעיל ח"ז ב'רכו, ובהנסמן בהערות

שם.

הדברים, עצתנו שילמדו הילדים באופן זמני הכל באנגלית, ויחד עם זה להשתדל שבמשך הזמן יתלמדו גם אידיש ואז יוכלו לעבור גם לשפת ההוראה באידיש.

ולפי ראות עיניו יוכל להרגיל את התלמידים באידיש או באופן שהחזרה על הלימודים יהי באידיש (וגם זה יענין יותר את החזרה גם לאלה התלמידים אשר זוכרים כבר היטב את מה שלמדו בפעם הראשונה) או שיקציב איזה זמן מיוחד ללמוד של השפה אידיש, (אפשר [ג] שני האופנים כאחד).

(ב) בשבוע הזה יופיע אי"ה מהדפוס תכנית הלימודים, ובה גם סדר למוד הדברים.

(ג) ספר ללמוד דקדוק על טהרת הקודש, אם כוונתו שישתמשו התלמידים, הנה ספר כזה כמעט שאין כאן כעת במציאות, ואם רוצה זה לעצמו, יודיענו ונוכל לחפש אחר ספר שיוכל ללמוד מתוכו עכ"פ בשעת הדחק.

(ד) צוינו לשלח אליו את כל מה שביקש מעניני הדפוס וגם הסימנים מהמסבות שבת.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה.

ז'תשפח

ב"ה, יום ה' י"ז טבת, ה'תש"ד

כבוד הנכבד והנעלה מאד מורנו הרב ר' יעקב שי' רוזנהיים
נשיא „אגודת ישראל" העולמית

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מ-6 לינואר הננו לאשר בתודה כי חמשה הספרים „ילדותנו" הגיעוני במועדם.

ז'תשפח

מהעתקה.

כבוד... רוזנהיים: אגרת נוספת אליו – לעיל ח"א צו. וראה שם לתוכן האגרת שלפנינו.

אמנם עומדים אנו בכתובים עם הוצאת הספרים שבירושלים
עיה"ק תובב"א, ומכתבם האחרון אלינו קבלנו ביום ו' העבר.
בכל הכבוד ובברכה לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה.

ז'תשפ"ט

[אדר תש"גד]

עדיין זוכרים רושם הטוב מביקורו.
בודאי תפר המטבע בט"ק כציווי כ"ק אד"ש, מניח תפילין ושאר
הענינים, ועוזר במדה האפשרית לקיום תומ"צ של חבריו.
ת"ח אם יודיענו מזמן לזמן ע"ד שלומו וכהנ"ל.
בברכת הצלחה וכל טוב ופורים שמח, מפלת האויב ב"ב כמפלת
המן בשעתו.

* * *

שמענו ע"י הרב קאזארנאווסקי.
שולחים בענצ'ערל ושמועסן.
התעוררות לקיים תומ"צ בזמנים הפנויים שלו ומתענין גם בחבריו
בזה, ותומ"צ מצילים ומגינים מכל רע.

ז'תשפ"ט

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ה' ע' 59, מצילום כתיב, ע"מ שיועק ע"י המזכיר במכונת
כתיבה ויוחתם ע"י כ"ק אדמור"ר שליט"א. טופס כזה נשלח אל אנשי החיל ר' נתן פוקער, ר'
פאול גולדשטיין ור' ליאו לאגער.
תפר המטבע בט"ק: ראה אג"ק אדמור"ר מוהרי"צ נ"ע ח"ז אגרת איתחעג, ובהנסמן
בהערות שם.
ופורים שמח: איכ נכתבה בחודש אדר.
ב"ב: במהרה בימינו.
שולחים בענצ'ערל: שנדפס בשלהי חורף תש"ג, ואיכ נכתבה באדר תש"ג או באדר
תש"ד.

בברכת פורים שמח ומפלת האויב ב"ב כמפלת המן בשעתו.

* * *

שולחים בענצערל ושמועסן. וכנ"ל.

ז'תשצ

[ניסן תשי"ד]

מכי נתקבל עם המוסג"פ צ'עק ע"ס — \$3 ותי"ח.

מודים לו בעד הערתו ע"ד הר"ת, ושימו לב לזה.

בנוגע לחאווענסאן — הצענו תוכן מכי לפני כק"ש ואמר אשר ימסרו לחאווענסאן: שיברכו השי"ת באריכות ימים, ושעליו לדבר עם בניו שיתנו לו האמצעים להדפיס איזה ספר לזכותו, וכמו שכתבו לו במכי הקודם.

המתחיל במצוה כז' ובודאי יקח ע"ע גם הטרחא בשליחות זו, ותי"ח מראש.

ז'תשצ

נדפסה בקוני' „צדיק למלך" ה' ע' 62, מצילום כתיב בשולי אגרת ר' מענדל הורביץ. הערתו ע"ד הר"ת: במכתבו: אודות השלשה ספרים ששלחתם . . אמנם תוכן הספרים נכונים ונכונים ואין לפקפק בדבר, אך מגרעת אחת מצאתי, הראשי תיבות המה למכביר ורבים, מה אין באפשרי לעמוד על אופים, ע"כ לפי ענין צריכים למעט ברית בכל מה דאפשר למען לא יהיו בעיני הקורא כספר החתום.

בנוגע לחאווענסאן: במכתבו: קיימתי בקשתכם ומלאתי רצונכם, ודיברתי עם הזקן והישיש מר חאווענסאן אודות הספרים שברצונכם להדפיסם, ומצאתי כמה מגרעות . . הוא סומא . . הוא זקן . . חילק את הזקן ורכשו ליצאי חלציו . . שלח למריר סך מאה דאלאר ולא נשאר לו מאומה . .

ואמר אשר יחסדו לחאווענסאן: ראה בזה אניק אדמיר מהרי"צ נ"ע היה אגרת כישע"ז. וראה גם שם היו אגרות איתקפא"ב. חייג אגרת ד'תתנה.

ז'תשצא

[יו"ד אלול תשי"ד]

Colel Chabad, P.O.B. 5046 Jerusalem

My father Levi Yitzchok Ben Zelda Rachel dead, please
say Kadish, Learn Mishnayos all Year. Pray health my mother,
Chana Bas Rachel.

Mendel Schnersohn

[תרגום חפשי]

לכולל חב"ד ת.ד. 5046 ירושלים

אבי, לוי יצחק בן זעלדא רחל נפטר. בבקשה לאמר קדיש וללמוד משניות
כל השנה.

להתפלל עבור בריאות אמי, חנה בת רחל.

מענדל שניאורסאהן

ז'תשצב

בי"ה, אי כ"ב אלול, ה'תשי"ד

לחברת תהלים העולמית בירושלים עיה"ק תובב"א

שלום וברכה!

נא להתפלל בהושענה רבה עבור כל חברות תהלים והיחידים אשר

ז'תשצא

צילום המברק נדפס ב"ימי מלך" ח"ב ע' 438.

ז'תשצב

מצילום האגרת שנדפס ב"ימי מלך" ח"ב ע' 674.

מג

אדמו"ר שליט"א

הזכרתם אותם אשתקד ולבד אלה גם עבור הנזכרים ברשימה החדשה המצרפת בזה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

מ. שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

בבקשה להודיע מקבלת מכ' זה במועדו.

ז'תשצג

[תשי"ד]

ב"ה

אל ידידנו התמימים ואנ"ש בעי"ת תל-אביב

שלום וברכה!

זה שנה שלישית אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א יסד את הוצאת הספרים „קה"ת", אשר מטרתה לעסוק בהוצאת ספרים וחברות שונות, כגון ספרי נגלה, דא"ח, ענינים של חיזוק היהדות, וספרי חינוך וספרי קריאה על טהרת הקודש.

באמצעות „קה"ת" מוציאים לאור את ספריהם: „מערכת אוצר החסידים — ליובאוויטש", „מחנה ישראל" וה„מרכז לעניני חינוך".

בטח ידוע לכב' ע"ד אותם הספרים והחברות אשר בע"ה הופיעו כבר ע"י „קה"ת", ואי אפשר לשער התועלת המרובה שעניני הדפוס הנ"ל הביאו לחיזוק התורה והיהדות.

יו"ר ועד הפועל: מתנה ישראל.

ז'תשצג

נדפסה בקו"ץ „צדיק למלך" ה' ע' 60, מצלום האגרת, כתי המזכיר הרחמיא חדקוב ע"ה, מוגה בכתיב אדמיר שליט"א, בצירוף הוראה ע"ה, שיעתיקה במכונת כתיבה על נייר המכתבים של קה"ת ושתומסר לו לחתימה.
זה שנה שלישית... קה"ת: נוסדה בשנת תשי"ב, ואיכ נכתבה בשנת תשי"ד.

אבל כמו שהחובה כאן — להשתדל בעצם הוצאת הספרים בהידור הכי אפשרי, כן מוטלת חובה קדושה על כל התמימים ואני"ש שי, שומרי הוראות קודש כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א לכל אשר יצוה, להשתדל בכל מקומות מגוריהם בהפצת הספרים, אשר הפצה זו פירושה: (א) כדי לזכות יותר ויותר אנשים בלימוד הספרים ובקריאתם, (ב) כדי להרבות בהכנסות הכספיות ולהקל ע"י זה את האפשרות להוציא עוד ספרים.

ואף שכל אחד ואחד מאני"ש מחויב לעשות בזה גם באופן פרטי כפי יכולתו, הנה ההצלחה הכי גדולה בהפצה אפשרית רק ע"י עבודה [.] ומסודרת בכל עיר ומחוז.

ולכן הננו לפנות אליכם בהצעה להתאסף יחד לדון ע"ד שאלה זו, ולארגן ועד מיוחד אשר ישתדל בהפצת הספרים הנ"ל בתל-אביב ובסביבותי בסדר הכי טוב, ובאופן שלא תחסר הגעת הספרים אפילו לאחד שיש איזו אפשרות להשפיע עליו שיקרא בספרים הראויים לו, כל אחד לפי מדרגתו.

בטוחים אנו שכמונו כמוכם תכירו בנחיצות הדבר, ותבשרנו בקרוב ע"ד הוצאת הדבר מן הכח אל הפועל.

פרטי המשלוח מכאן ידועים לידידינו הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א וכו' מוהר"א שי קאראסיק.

והשי"ת יזכנו כולנו להיות מהמשתתפים בהפצת מעינותיך שיגיעו גם חוצה ולראות עי"ז בגאולה שלימה ע"י משיח צדקנו.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה.

ועד מיוחד: ראה לעיל אגרת ז'תשפד, ובהנסמן בהערות שם.
פרטי . . קאראסיק: ראה לעיל אגרת ז'תשפה.

מה

אדמו"ר שליט"א

ז'תשצד

בי"ה, זאת חנוכה, תשי"ה

להנכבד והנעלה איש רב פעלים וי"א ווי"ח כו' מוהר"ה
בלאך

שלום וברכה!

במענה על כתבו מיום ד' חנוכה,

הצעתי תוכן מכתבו לפני כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, ואין בדעתי
לקנות את הספרים וכת"י אשר הזכיר במכתבו.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

הרב מנחם שניאורסאהן

יו"ר ועה"פ

צויתי לשלוח לו — בחבילה מיוחדת — הוצאתנו האחרונה שבה
מדובר ג"כ ע"ד עסקנות הצבורית של נשיאי חב"ד.

ז'תשצה

בי"ה, ה' טבת, תשי"ה
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מכתבו, בצירוף ההמחאות של מר פ. ראטענבערג נתקבלו. ות"ח על
טרחתו בזה.

ז'תשצד

נדפסה בקוני, צדי"ק למלך"ה ע' 63, מהעתק המזכירות.
יו"ר ועה"פ: קה"ת.

ז'תשצה

נדפסה בקוני, צדי"ק למלך"ה א' ע' 46, והושלמה ע"פ העתקה.

תקותי חזקה, אשר מכאן ולהבא יתענין כבוי, וכן אחיו הנכבדים שיי, בעבודת המרכז לעניני חינוך לכל פרטי ויתנו לנו עזרתם בכל אפשריותם ויכלתם.

כי עבודה זו מרובת גונים היא, ובלי ספק אשר כמה סניפים ממנה יענינו אותם ביותר ויוכלו להשתתף בהם בעצמם וכן עיי השפעתם על אחרים.

בפרשת השבוע על הפסוק (ויגש מו, כח) ואת יהודא שלח לפניו פירש"י לתקן לו בית תלמוד, כי קודם שבא יעקב למצרים — מקום חדש — כבר הכין לו שם בית מדרש, ודאג לחינוך בניו ובנותיו.

וכמו שהוא במקום כך הוא בזמן, שכל הרוצה שגם בעתיד יהי דור ישרים יבורך מבני ובנות ישראל עליו להשתדל לעשות בעוד מועד כל ההכנות הדרושות לזה, וזהו ענין החינוך שמדריכים ילדים וילדות מקטנותם בדרך הטוב והישר.

ותפקיד „מרכז לעניני חינוך" ומטרתו אשר הציג לו כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א ביסדו את ה„מרכז" ובהעמיסו עול הנהלת ועד הפועל על שכמי, הוא להשתדל שתהי' הדרכה זו על טהרת הקודש ומבלי חלוק מפלגה, כי מתענין המרכז לעניני חינוך בכל חוגי עם ישראל, חסידים, עולם ישע, בני אונגארן, בני פולין, וכו'. וכל המשתתף בעבודה זו הרי הוא ממסדי ובוני הדור הצעיר שיהיו לגאון ולתפארת עמנו בני ישראל.

בתקוה לשמוע ממנו בענינים של פועל לעתים תכופות, ובברכה לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה.

ז'תשצו

בי"ה, יום ג' ב' שבט, תשי"ה
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה על מכתבו

כפי בקשתו נתנו לו בחלוקת השי"ס מסי' נדה.

בענין הסדר לפני החתונה הנה א"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א
שאין בזה סדר שוה לכאמ"א, ועל כאמ"א לברר את המתאים אליו, ועצתי
שישאל את פי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א עד"ז.

ולהעיר ממרז"ל (מכילתא הובא בפרש"י יתרו יט, כד) על יום
חתונתו זה מ"ת שה"י אז משה מחיצה בפ"ע אהרן מחיצה בפ"ע כו'.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

הרב מנחם שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ז'תשצז

בי"ה, כ"ב אדר, תשי"ה

כבוד הרה"ג הנודע לתהלה מהר"ש ש"י שיינפעלד
לונדון

שלום וברכה:

מכתבו מיום ה' 8 לחדש יאנואר הגיעני, ונהניתי לשמוע מעבודתם

ז'תשצז

מהעתק המזכירות.

יו"ר ועד הפועל: מחנה ישראל.

ז'תשצז

מהעתק המזכירות.

הפורי לחיזוק חדת בין אנשי החיל היהודים. גם הרב העשיל שזה לא
כבר בא לכאן מלונדון הרבה לדבר בשבחו של כת"ר בתור הרוח החי
בעבודה נעלה זו.

„מחנה ישראל“ שנוסדה ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א
מליובאוויטש מוקדשה לחיזוק התורה והיהדות וכמובן נכונים אנו להיות
לעזר לכת"ר בכל האפשר.

והנה הלכה למעשה הייתי מציע לכת"ר לבוא בקשר עם הרב
בנימינסאן שבלונדון שאצלו נמצאים עקז' אחדים מכל אשר הופיע אצלנו
מענייני דפוס, ועל פיהם יוכל לשער פרטי הכובד והגודל של הספרים
והחברות הנחוצים להגשת הבקשה לרשיון.

מצדנו מוכנים אנו לשלוח להם מהספרים והחברות שלנו בעד
הנחה מיוחדת של שליש המחיר. ואם יוכלו להשיג הרשיון על אתר, מה
טוב, אבל באם נצטרך לשלוח להם על חשבוננו, מוכנים אנו ג"כ לוותר על
מחצית דמי המשלוח. לפי דעתנו, מספיק הי' בפעם הראשונה לשלוח
מ-20 עד 25 עקז' לדוגמא, ואם יהי צורך נשלח עוד אי"ה.

בנוגע ה„טראנספארמער“ של מכונת-שיק, חקרנו אצל המשרד
המרכזי בניירארק והודיעו לנו כי רק אחדים נמצאים למכירה, באשר זה
כמה זמן שאין מכינים כאלה לרגלי המלחמה; רק שנים שלשה אפשר
להשיג \$2.75 כל אחד.

בברכת הצלחה בעבודתם, ובחג כשר ושמח, לאלתר לתשובה
לאלתר לנאולה,

הרב מנחם מ. שניאורסאהן
יו"ר ועד הפועל

ז'תשצח

ב"ה, כ"ה אייר, תשי"ה

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ וכו' מהר"א שי' הלוי פאפאק

שלום וברכה:

שאלונו לאיש מתאים למשרת רבנות באחת הבהכנ"ס בטשיקאגא (צ"ל נואם טוב באנגלית). הרב דעתה שם יש לו לערך כעשר אלף שקל בשנה, כפי שכותב לי מר יעקב שי' כ"ץ, אבל הוא בחור ואין שבעים רצון ממנו.

שאלתי את כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א אם הוא מתאים לזה, והסכים, וא"ל שאכתוב עד"ז אליו, אם מסכים ע"ז בכלל יכול לנסוע תיכף לשם להבחן. ויודיעני תיכף מזה ואכתוב מצדי לשם. בכל אופן מטובו להודיעני החלטתו בזה בהקדם.

מוסג"פ מכי כ"ק מו"ח אד"ש הכללי. מחכה מכתבו ופ"ש כל הדו"ש,

הרב מנחם שניאורסאהן

לעי"ע ישאר הנ"ל בסוד.

ז'תשצח

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ד' ע' 76, מהעתק המזכירות.
הרה"ח . . פאפאק: אגרת נוספת אליו – לעיל ח"י ג'סח.

ז'תשצט

ב"ה, יום ד' כ"ב מנ"א, תשי"ה

כבוד הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א ובעל מרץ וכו' התמים
מוהרמ"פ שי הכהן

שלום וברכה!

מצב בריאות כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א הוטב, כן ישלח לו השי"ת
רפוי"ש בקרוב ממש אכ"ר.

וכבר העירוני במכתב לא', ממרז"ל רפואה בשמינית, נר השמיני
(בדורות נשיאי החסידות הכללית), מזריגת יוסף (מלך השמיני הדר —
הוספות לתו"א ויחי) יצחק (ח"פ הוי" — אוה"ת להצ"צ דף ד"ש, א)
ואכמ"ל בביאור הענין.

בטח משתמש בהזדמנותו למקום חדש לתועלת עניני הקובץ, מל"ח,
ומחנה, ומד' מצעדי גבר כוננו.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

הרב מנחם שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

מה שהעיר ע"ד ה[ש]קו"ט בתורת שמואל (שי"ה ע' נד) — כללות

ז'תשצט

מהעתק המזכירות.

מוהרמ"פ: כץ. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשס"ה, ובהנסמן בהערות שם.

מצב בריאות: ראה אג"ק שלו חי' בשוה"ג לאגרת ב'תשלו.

במכתב לא': לעיל ח"ב אגרת קפ.

אוה"ת: בראשית כרך ב.

למקום חדש: במחנה קיץ.

הקובץ: ליובאוויטש.

יו"ר ועד הפועל: מחנה ישראל.

שי"ה: יונתי תר"ם.

ההמשך וכמו"כ ענין זה בפרט, בא הרחב תוכן ד"ה להבין ענין הברכות שבלקו"ת לג"פ (עיי"ש ד' לו, ע"א) וכמוש"כ במפתח בהערה.

ז'תת

[תשי"ב-תשי"ה]

במענה על מ"כ אשר בו מספר על דבר אחד ממכיריו, הנמצא בסביבת א"י, ונוסע ביום השבת לעיר שבה נמצאים יהודים, כדי לאכול, עכ"פ בש"ק, בשר כשר ולבלות איזה שעות בחברת אחב"י,

ושואל אם טוב עושה מכירו לחלל את השבת, כדי לאכול מאכל כשר ולחזק חבל התקשרותו בסביבה יהודית.

הנה כלל אמרו חכמינו ז"ל — אשר ירדו לעומק נפשו של כאו"א, אף שאין דעות בני"א דומות ז"ל — אל תהי יושב ושוקל במצותי של תורה. ואמרו הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, אף אם דנים ע"ד מצות שאחת מהן קלה ואחת חמורה.

ובפרט בנידון זה של מכירו ששני הענינים חומר רב יש בהם.

כי ידוע אשר מאכלות אסורות, הרי לבד גודל העונש בבא, הנה גם עתה תכונה יש בהם, אף שלא בכל דבר יש להשיגה ע"פ השכל, אשר מטמטמים הם את הלב ומוח של האדם האוכלם, עד שעניני תומ"צ ווערן עם פרעמד און ווייט, ער ווערט אַלץ גרענער און חומריות'דיקער, עד שיוכל להיות נמשך, מצד התכונות שהטביעו המאכלות אסורות בגופו, לעניני אסור כאלו שמעולם לא הי' שייך אליהם ואשר נבזים הם בעיניו ע"ע גם מצד האנושיות ותורת המוסר.

שבלקו"ת לג"פ: אוה"ת בראשית (כרך ג) תקנא, א.
עיי"ש ד' לו, ע"א: ובאוה"ת שם תקסג, ב.

ז'תת

מצילום האגרת שנדפס ב"מי מלך" ח"ב ע' 582.
ממ"ש להלן, מצב אחב"י מעבר לים נורא הוא נראה שנכתבה בעת מלחמת העולם, בשנים תשי"ב-ה.
א"י: אינה יהודית.

ובגודל ערך קדושת השבת, הרי למותר לחאריך במפורש בתנ"ך ובדרז"ל, אשר אות היא בין ה' ובינינו, ושמירתה היא ההכרזה וההודעה, אשר ה' ברא את העולם ומלואו והוא מקיימו ומנהיגו בכל עת ובכל רגע, גם עתה, אשר לכן אמרז"ל שהמחלל שבת ועכו"ם שתיהן שקולות כנגד שאר כל מצות התורה.

ומשל למה הנהגת מכירו דומה, למי שאירע בביתו שריפה גדולה, ר"ל, עד שסכנה נשקפת לחייו, ו"מכבה" הוא את האש, ע"י ש[ש]פך עליו נאפט ופעטראלעאום!

צריך לפקוח עיני מכירו ולהכירו מצבו הפרטי, ומצב כל עם ישראל — שכל ישראל ערבים זב"ז — בכלל,

מצב אחב"י מעבר לים נורא הוא, וה' ברחמיו הרבים יאמר לצרותיהם די, ולא יתן לרעה להתפשט ח"ו וח"ו.

אבל עלינו לדעת את חובתנו לה', חובתנו לעצמנו לב"ב ולכל אחב"י, לעמוד חזק בקיום התומ"צ, ולהתגבר על כל מניעה ועיכוב בשמירתם.

ואף אם נדמה למכירו ששמירת מצוה זו או אחרת דבר שא"א הוא במצבו עתה, הנה אם יתבונן בזה, כאדם המתעמק בדבר הנוגע לחיי נפשו, הנה בודאי ימצא דרך ואופן לקיום המצוה ולשמור על טהרת גופו ונפשו בכל שבעת ימי השבוע, ולא ע"י קביעות סדר של חילול שבת בכל שבת ושבת.

ומצוה גוררת מצוה להיות קשור לעמו לדתו ולתורתו, דאורייתא קי' וישראל כ"ח.

ו"מכבה" ... נאפט: ראה גם לעיל ח"ב אגרת ג'תתלד (ע' לב), ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתא

[תשרי תשי"ו]

בי"ה,

במענה על ברכתו

יתברך עם כבי"ב ש"י בגמח"ט לכט"ס.

ובשנה זו נזכה כולנו לקיום היעוד דוה"י באחרית הימים — ות"י
 ביומוהי דמשיחא — ופרה ודוב תרעינה יחדיו, וכמשנ"ת בלקו"ת לג"פ
 ס"ז ע"ב.

מ. שניאורסאהן

ז'תתב

[תשרי תשי"ו]

בי"ה,

במענה על ברכתו

יתברך עם ביתו ת"י בגמח"ט לטכ"ס.

ונזכה כולנו, בי"ב, לראות בביאת גואל אחרון — משה — וקודם לו
 למבשר הגאולה — פנחס — זה אל"י.

מ. שניאורסאהן

ז'תתא

צילום כתיק על כרטיס ברכת השנה, נדפס ב"מי מלך" ח"ב ע' 578.
 ודוב: רמז לשם הנמען מריה דובער חסקינד. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשסב,
 ובהנסמן בהערות שם.
 לקו"ת לג"פ: אוה"ת נח כרך ג' תערב סע"א ואילך.

ז'תתב

צילום כתיק על כרטיס ברכת השנה, נדפס ב"מי מלך" ח"ב ע' 578.
 ביחו: זו אשתו (יומא ב, א).
 בי"ב: במהרה בימינו.
 משה . . פנחס: רמז לשם הנמען מוהרמ"פ כז. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשסה,
 ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתג

ב"ה, ראש השנה לאילנות, תשי"ו

כבוד הרה"ג הרה"ח וו"ח אי"א חו"י עסקן נמרץ רב פעלים
וכו' מוהר"א נ"י אברמסון
לונדון

שלום וברכה!

מאד נעים לנו לשמוע פ"ש מכת"ר שי' וע"ד התענינותו הגדולה בכל עניני כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א ובפרט בעניני המרכז לעניני חנוך שהוא אחד מראשי מפעלי כ"ק מו"ח אד"ש. והנני להודות לכת"ר שי' עבור השתתפותו החשובה בעבודת החרישה והזריעה ליסוד סניף ממשדנו בלונדון בזמן ביקורו של ידידנו הנעלה וו"ח אי"א מר ניסן שי' מינדעל, אשר כפי שמסר לנו ידידנו הרנ"מ שי' הי' כת"ר שי' מעמודי התווך של המפעל.

ועתה מצפים אנו לפירות טובים, ואמנם כבר הגיעה העת אשר העבודה תצא לפועל ממש, אחרי אשר כבר שלחנו מספר הגון של ספרי וחבורות המלי"ח על האדרעסין שונים באנגליה.

באשר לא חפצנו להטריח את כת"ר שי' בעבודה טכנית, ובפרט בידענו כי כת"ר שי' איש טרוד, ולכן העמסנו עבודת סידור האפיס וכל העבודה הכרוכה בזה על ידידנו מר אברהם שי' קאגאן, שהתנדב להתעסק בזה ככל האפשר לו, וגם הציע אחד מחדריו בתור אפיס לע"ע, עד שהענין יסתדר על הצד הכי טוב. ברם לא הי' בדעתנו שעבודה זו יעשה שלא על מנת לקבל פרס, אלא שמר אברהם שי' עמד על דעתו בזה. בכל אופן מלאנו ידו לשכור לו עוזר לכתוב המכתבים, ולעשות רשימות הספרים, ולכרוך החבילות וכ"י ככל הדרוש להפצת עניני הדפוס שלנו מחוץ ללונדון. ובנוגע ללונדון, הנה אם כת"ר שי' רוצה לסדר ההפצה

ז'תתג

נדפסה בקו' "צדי"ק למלך" א' ע' 47, מצילום האגרת.
כבוד... אברמסון: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"כ ז'תקמג, ובהנסמן בהערות שם.
ביקור... מינדעל: ראה לעיל ח"ב אגרת קצו, ובהנסמן בהערות שם.

בלונדון כאשר הי' עם דעתו בתחילה ע"י אחד מנאמניו, בודאי ישתדל לעשות כן עהציהו"ט, ואם ימצא לנחוץ להעמיס עבודה זו על מר אברהם ש"י בטח יהי' לו לעזר ככל האפשר. ובאשר אין מזרזין אלא למזרזין, בטח יראה כת"ר ש"י לעורר ולזרז את מר אברהם ש"י ובצוותא חדא עם ידידנו הרה"ג הרה"ח וכו' מוהר"י ש"י בנימינסון יהיו לו לעזר ולסיוע ככל האפשר והרוח החי והכח המניע של כל המפעל.

יסוד משרד בלונדון הוא דבר עיקרי, וכדאי להועץ בדבר עם עו"ד כיצד לסדר הדבר באופן רשמי, ואם עדיין א"א לסדר באופן רשמי, צריך לסדר בכל אופן, ומפני גודל חשיבות הענין קבלנו על עצמנו אחריות הוצאת המשרד, אבל בטח אנ"ש ש"י באנגליא ישתדלו למלא התחייבותם לשאת הוצאות האפיס על שכמם, בהתאם להחלטתם על אסיפת אנ"ש במאנשסטר בכ"ו תשרי, ש.ז.

ולסיים מענינא דיומא: ארז"ל (סש"ב פל"ו) ונודע שימות המשיח ובפרט כשיחיו המתים הם תכלית ושלמות בריאת עוה"ז שלכך נברא מתחלתו — והוא מוכרח גם מפשוטו של מקרא המספר אשר הטבעים נשתנו לגריעותא מכמו שנבראו, ע"י הקללה הבאה בעקב חטא עה"ד. מובן אשר כדי שיחזרו לשלימותם, כמו בעת שנבראו עכ"פ, וכמו שת"א ויכולו ואשתכללו, צריך שתסור הקללה, והיינו ע"י כפרת חטא עה"ד. וזהו שיהי' בימיה"מ כשיקוים היעוד ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ —

(ולהעיר ממו"נ ח"א פ"ב ובסוף הלי' מלכים: ולא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ד' בלבד).

ולהביא את ימיה"מ ולזכות להם הוא ע"י העבודה עתה, שענינה להשרות השכינה בעוה"ז, היינו שיהי' העולם בהמצב כמו שהי' קודם החטא, שאז היתה שכינה בתחתונים, ויהי' לע"ל ביתר שאת. וכדרז"ל (ב"ר פ"ט, ז), עיקר שכינה בתחתונים היתה כיון שחטא אדה"ר נסתלקה כו', והצדיקים משכינים אותה בארץ. ולמדין זה ממשינ צדיקים ירשו ארץ וישכנו גו' דקאי בעיקרו אלע"ל.

והנה אחד מהשנויים שע"י קללת חטא עה"ד הוא שבתחילה היו כל האילנות נושאות פרי (ב"ר ספ"ה). וכנ"ל, הרי גם לע"ל צ"ל שיהי' כן

וכדרז"ל: ראה גם ד"ה באתי לגני תשי' בתחלתו.
והנה אחד מהשינויים: ראה בזה לקריש חכ"ז ע' 191 ואילך.

שישאו אילני סרק פרי, וכמרז"ל בפירוש (תוי"כ ר"פ בחוקותי; וצע"ק מסוף כתובות).

והנה ענין כהנ"ל בעבודת האדם לקונו אמר הכתוב כי האדם עץ השדה ופירז"ל ענין הפירות — באדם הישראלי — מה פירות מצות (סוטה מו, א). והבריאה היתה באופן שכל הנבראים ימלאו את תפקידם כפי רצון ומצות הבורא, כל אילן ישא פרי. ורק ע"י החטא, שבנפש הוא ענין אילן ואינו עושה פרי, נעשה כך גם בגשמיות.

והעבודה עתה, כנ"ל, היא להביא את כל העולם לשלימותו כמו קודם החטא, היינו ההשתדלות בפרט **שכל הסביבה** שלו תביא פירות מאי פירות מצות, ואז נזכה כלנו לקיום היעוד ועץ השדה יתן פריו וגו', ואולך אתכם קוממיות, הן ברוח הן בגשם.

בברכת לאלתר לתשובה — לאלתר לגאולה,

מ. שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ז'תתד

[קיץ תשי"ו]

כבוד הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א וכו' מהורא"א ש"י

שלום וברכה!

מש"כ בענין שנדחקתי לפרש מקרא קדש אשבת, הנה לא עלי תלונותי, וכבר כתבתי במכ"י הקודם, אשר כן כתב הלבוש, המט"מ וכו' ולא באתי אלא לפרש דבריהם. באיווי כט"ס ובברכת לאל"ת לאל"ג.

יו"ר ועד הפועל: מל"ח.

ז'תתד

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" ג ע' 132, מכת"ק בשולי אגרת הנמען מהורא"א אקסלרוד. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ד תתע, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תתלג. שנדחקתי: לעיל ח"ב אגרת רכט, מיום ו' אייר תשי"ו. לאל"ת לאל"ג: לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה

ז'תתה

[תחילת היתשיז]

ב"ה

הנכבד והנעלה אי"א ווי"ח וכו' הרש"מ שי קאלמאנסאן

שלום וברכה!

נודעתי זה לא כבר, אשר **אולי** אפשר לכתוב לאמי מורתי שליט"א ע"י כתובת זו, והנני מנסה לעשות ככה. ומטובו למסור לה מכתבי המוסג"פ, ולהודיעני עד"ז. לא אפונה אשר כל אנ"ש עוזרים לה ככל האפשרי על חשבוני, וכמובן עלי לסלק בצירוף ת"ח נפשיית וכו'.

אם יגיעם מכי זה, בטח יודיעוני באיזה אופן יש לכתוב אליהם מכאן ולהבא, אם לשלוח מכתבי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א כך וכיו"ב.

אקצר מפני החפזון ואחכה למכתבו מענה מפורט.

המאווה לו ולכל אנ"ש ודו"ש כט"ס בגו"ר,

מ. שניאורסאהן

ז'תתה

נדפסה בקוני, צדיק למלך ה' ע' 65, מצילום כתי"ק.
 הרש"מ שי קאלמאנסאן: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ד ה'צ, ובהנסמן בהערות שם.
 לקמן זיתתו. זיתתה. זיתתיו.
 לאמי מורתי: שניצלה בתקופה זו מרוסיה, והיתה על אם הדרך לפריו ומשם לארה"ב.
 ע"י כתובת זו: היינו ע"י הרש"מ, שלאחר שניצל מרוסיה נשאר בפראג, לעזור לניצולים בדרכם לארצות הרווחה. ראה תולדות חביד ברוסיה הסובייטית ע' תה.
 למסור לה מכתבי: באגרת ג' יחי תשי"ז (לעיל ח"ב אגרת רט) כתב, ותי"ח על שלחו מכתבי לאמי.

ז'תתו

ב"ה, ר"ח אדר, ה'תשי"ז
ברוקלין.

כבוד הו"ח אי"א נוי"מ וכו' מהורשי"מ שי קאלמענסאן

שלום וברכה!

בבקשה רבה למסור מכו' המוסגי"פ לאמי מורתי שליט"א. כן בטח
מסר לה מכתבי ששלחתי זה מכבר על ידו. ורוב ת"ח על כל זה.

איני יודע למי לפנות לשם בפרט. ואולי יהי' מטובו למסור להם
בשמי, שיתנו לה ככל מה שתשאל, ומובן שעלי לסלק, כפי הוראתם,
בצירוף ת"ח.

אקוה אשר חבילות הספרים כבר קיבל (ונשלח עוד כשיאשר
קבלתם) ויקח אי' מהם ויחליפו בסי' התניא הנדפס שם וישלחנו לכאן. —
תניאית אין אצלנו, לע"ע.

בודאי יאשר קבלת מכו' זה ויבשרני בשו"ט, וע"ד מ"ש בסוף אסת"ר
הטוב ברבוי החסד ברבוי כו', וכדיוק רז"ל משנכנס אדר מרבין — דוקא
— בשמחה.

החותם באיווי כט"ס,

מ. שניאורסאהן

ז'תתו

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ה' ע' 66, מצילום כתי"ק.

מהורשי"מ שי קאלמענסאן: אגרות נוספות אליי — לעיל ז'תתה, ובהנסמן בהערות שם.
חבילות הספרים: ראה לעיל ח"א אגרת רס, כפי בקשתו נשלח על שמו כמה מהוצאותינו
בחבילה בפני עצמה.

ז'תתז

ב"ה, כ"ג אייר, ה'תש"ז

הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א וכו' מהור"ל שי

שלום וברכה:

בטח ידוע לו מנסיעתי לכאן ומקוה הנני אשר במשך זמן זה נתהוו
אצלו חדשות משמחות, ובמצבו הפרטי ג"כ.

מוסג"פ מכי ש"ב הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מוהר"ר איסר שי
קלויבגאנט אל קרוביו יו"ח הררא"ד לאוואט, ובבקשה כפולה למסור
המכי לידם באופן כזה, שיביא תועלת היותר אפשרית בענין שילוח ויזא
אליו וכו'. ומובטחני אשר ישתדל בזה בכל יכלתו, והאריכות אך למותר.

כפה"נ אסע מכאן לאחר חה"ש הבע"ל, ואסיים בברכת קבלת
התורה בשמחה ופ"ש כל הדו"ש,

מ. שניאורסאהן

ז'תתז

מצילום האגרת, על נייר המכתבים של המלון בפריז.

מהור"ל שי: קרעמער. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ד תתק"ה, ובהגסמן בהערות שם.

לקמן ז'תתלב.

מנסיעתי לכאן: לפריז, כדי להביא את אמו אתו עמו לארה"ב. ראה לעיל ח"ב ע' רג

בשוה"ג.

מוסג"פ . . קלויבגאנט: ראה גם לעיל ח"ב אגרת רעה. ח"ג ת"ט. לקמן ז'תתכה"ז. ז'תתלב.

ז'תתמב.

ז'תתח

ב"ה, ד' ב' סיון, ה'תש"ז

כבוד הו"ח אי"א נ"מ וכו' התמים מהורש"מ שי

שלום וברכה!

בשמחה נודעתי, ע"י הרה"ח הו"ח וכו' מוהרב"צ שי אשר נתייחד במחנך ביה"ס לנערות „בית שרה". ותיכף הודעתי עד"ז לברוקלין ג"כ. ומשם יקבלו ג"כ תכנית למודים וספרי לימוד. ובודאי גם עד אז יסדרו את סדר הלמודים באופן הנאות.

גם אם, מהטעמים שביאר לי הרב"צ; אין כבוי עומד באופן רשמי בראש ביה"ס הנ"ל לע"ע, אבל הוא רק הוא, בתור שלוח מכ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א במחנך, האחראי בעד הנהגת מוסד זה וכפי רצון מייסד ה„מרכז לעניני חינוך" הוא כ"ק מו"ח אד"ש. ובטח ישתדלו בהגדלת מספר התלמידות וכו', ויודיעו מפרטי הענינים בהצלחה.

לקראת חה"ש הבע"ל אברכו בחגיגת היו"ט בששון וקבלת התורה בפנימיות וכט"ס,

מ. שניאורסאהן

מטובו לפ"ש הו"ח אי"א וכו' מוהר"ל שי מוצקין בברכת החג.

מוסג"פ שיחת לג בעומר (אינה מוגהת). ומטובו לשלחה לפאקינג ובטח ימצא הזדמנות טובה. ות"ח.

ז'תתח

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ה' ע' 67, מכתי"ק על נייר המכתבים של המלון בפריז. מהורש"מ שי: קלמנסון. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתח, ובהנסמן בהערות שם. מוהרב"צ: שמטוב, שנסע, יחד עם הרי"ל מוצקין הנזכר לקמן, לפראג בשליחות המל"ח. ראה תולדות חב"ד ברוסיה הסובייטית ע' תה. האחראי בעד הנהגת המוסד: ראה לעיל ח"ב אגרת רצ.

ז'תתט

ב"ה, א', י"ג סיון, ה'תשי"ז
פאריז.

כבוד הרה"ג והרה"ח הור"ח אי"א נר"מ וכר' מהור"נ שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו:

ת"ח על אישור קבלת חבילה אחת של כתבי דא"ח ושתי חבילות של סידורים (מלבד הנשלח ע"י הרר"ב שי גאראדעצקי). אף כי פלא הדבר בעיני, באשר במשך העת שלחנו להם הרבה יותר, ישר על שם המחנה שלהם או ע"ש אנשי צבא ופראג.

מה שכותב ששלחו להמל"ח כמה מכ' — הרי ע"ע לא נתקבל אף מכ' אחד מהם.

בנוגע לשילוח ספרים בעתיד — הנה בבואי לארצה"ב אשתדל לסדר הדבר כפי האפשריות, אבל אחד העיקרים חסר במכ' כת"ר, כי אינו מודיע באיזה אופן צ"ל המשלוח ועל איזה כתובת, בכדי שיתקבל בשלימות בהוצאות הכי קטנות ובהקדם.

בדעתי לנסוע צלחה לני. סוף שבוע זה או אמצע שבוע הבע"ל. כמובן, חפצי לברר ולסדר הענינים שנמסרו לחלק עבודתי, עד כמה שתלוי בי, עוד קודם נסעי. ואחד הענינים האלו הוא ענין הנפנה (אף, שכמובן, השתתפותי בזה הוא באופן שלא יודע בחוץ, כיון שטאסז לגסז).

למרות ששאלתי וחקר"ד להנעשה בזה במחנם ובמחנות אנ"ש אשר

ז'תתט

צילום כתיב נדפס ב"מי מלך" ח"ג ע' 967.

מהור"נ: מהר"ר ניסן נמנוב. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ח ותשפח, ובהנסמן בהערות

שם. לקמן ז'תתל. ז'תתלה. ז'תתמו. ז'תתקכד. ז'תתקעד. ז'תתקצא.

המחנה שלהם: מחנה פליטים פאקינג, שבו התיישבו אנ"ש שיצאו מרוסיה.

הנפנה: המעמד.

שטאסז לגסז: שחתנו כבנו.

השפעתו עליהם, איני יודע דבר ברור: אם יש יחידים או ועד המתעסק בזה בקביעות, אם הוא בדרך נפנה חדשי, האם נודע להם שהמצב דחוק וכו' וכו'.

אמרתי פה בהתועדות עם אנ"ש והתמימים, דהנה ההתקשרות צ"ל בכל הכחות שאפשר. והנה, לכל לראש, אצל חסידי חב"ד כשמו כן הוא שצריך להתקשר בחב"ד, היינו, בפשטות, ללמוד מאמרי וכ"ק הנשיא. — כיון שכוונת אומר המאמרים הוא המשכת חב"ד במדות ושינוי המדות על ידן, ה"ז מכריח התקשרות ע"י שוהלכת בדרכיו וע"פ הוראותיו במדות ומחדו"מ.

אבל כ"ז נוגע — רירט אן — בכח או כחות פרטים, ועכ"פ בכחות הגלויים, וא"כ כיון שעדיין נשאר הספק באיזה דרך מוליכין אותו, ה"ז מטיל ספק באיזה מקום מקושר הוא בפנימיותו ועצמותו.

והעצה לזה הוא רק ע"י ענין הנפנה ועפמשנ"ת בתניא פל"ד, ל"ז. אגה"ק ס"ד ועוד.

והנה כהנ"ל הוא גם בשנים כתיקונם. וכ"ש וק"ו בעתים הללו, אשר ההתקשרות ע"י חב"ד חג"ת נהי"ם סבלה ע"י צוק הזמנים ריחוק המקום והפסק הקישור אפילו בכתב למשך שנים רבות, שצ"ל ההתקשרות בנפנה ביתר שאת ויתר עז.

קצרתי בזה בהנ"ל מבטחוני שיספיק הקיצור, והעיקר בתקותי שאין הם זקוקים להערה בענין זה, ואפילו לא בנוגע להעדפה וזריזות, וזריזותי היא העומדת לעד כו'.

אסיים בפ"ש כל הדו"ש ואיווי כט"ס,

מ. שניאורסאהן

קרוב לומר אשר המוכ"ז יטלפן לכאן ימים אלו ואולי אפשר יהי למסור ע"י הידיעות ע"ד הנ"ל, באופן המתאים.

ז'תתי

בי"ה, כ"א סיון, ה'תשי"ז
פאריז.

כבוד הרה"ח הו"ח אי"א נוי"מ וכו' מהורש"מ שי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מי"ד סיון,

נכון הדבר שיפנו במלאכות נכבדה אל הדזיונט שבמחנם, בשם המוסד „בית שרה“, הסניף מביה"ס „בתי שרה“ אשר בכמה מקומות, שעומדים תחת הנהלת המ.ל.ח. אבל צ"ל חי נושא את עצמו (ובפרט שהתלמידות הם מבנות הפליטים ולכן נכנס זה בחוג עבודת הדזיונט), ובמילא מבקשים שיקציבו ע"ז סכום מדי חדש בחדשו ע"פ התקציב אשר יגישו וכו'.

בנוגע לתכנית הלמודים כבר כתבתי עד"ז לניו יארק, וכמ"ש במכ" הקודם.

מוסג"פ הר"ד מחה"ש העבר, כן גליון אנקטע בשביל הבית שרה והמסיבות שבת, אשר בטח ג"ז מתנהל על ידם.

בדעתי לנסוע מחר לארה"ב צלחה ולכן אקצר. וזהו ג"כ אחת הסיבות לכתיבה בעפרון, ואתו הסליחה.

החותם בפ"ש כל הדו"ש ומאוה כט"ס,

מ. שניאורסאהן

ע"ד משלוח ספרים להרב ניימאן אראה בבואי לני.

ז'תתי

נדפסה בקו"נ „צדיק למלך“ ה' ע' 70, מצילום כתיק על נייר המכתבים של המלון בפריז.

מהורש"מ שי": קלמנסון. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתה, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתא

ב"ה, כ"ה תמוז, תש"ז

כבוד ידידנו הנכבד והנעלה אי"א וו"ח וכו' מו"ה משה שי

שלום וברכה:

מיט דאנק, באשטעטיקן מיר דעם עמפאנג פון אייער נדבה פאר די
נויטן פון די קינדער אין יוראפ, א רעסיט ווערט דא בייגעלייגט.

די גייסטיקע נויטן פון דער מיט דעם אויבערשטנס הילף
גערעטעוועטער יוגענד אין יוראפ זיינען אין היינטיקן טאג נאך גרעסער
ווי די מאטעריעלע, עס האנדלט זיך ווי אויפצואלטן דעם נשמה-לעבן
צוליב וועלכן דאס לעבן בכלל האט א ווערט.

צוגלייך מיט דער פינאנציעלער הילף אין אונזער ארבייט, שאפט
אונז אייער באוואוסטזיניקייט פאר דעם געביט פון אונזערע טעטיגקייטן
א באזונדער פרייד, און מיר האפן אז איר וועט זיך ניט באנוגענען מיט
געבן אליין, נאר וועט אויך זעהן שאפן ביי אייערע פריינד און באקאנטע
בעדייטענדע סומען אף דעם הייליגן צוועק, און לויט ווי די רז"ל זאגן
(אבות פרק ה' משנה י"ג) אז דאס איז עינו טובה בשלו ועינו טובה בשל
אחרים.

אין ערווארטונג צו הערן גוטע ידיעות אין דעם פון אייך בקרוב.

הרב מנחם שניאורסאהן

ז'תתא

מהעתק המזכירות.
מו"ה משה: סיימן.

ז'תתיב

ב"ה, י"ח מני"א, תשי"ז

מחוי הו"ח אי"א נוי"מ וכו' מהורשי"ז שי

שלום וברכה:

במענה על מכתביו מוא"ו וחי' מני"א שנתקבלו בת"ח.

א. מאמר לברמ"צ של בנו שי, לפעני"ד נכון שיבחר מסי' המאמרים שישנו אצלו.

ב. סי' תו"א עם מחזור אחד הוא בשבילו כפי שהבטחתי לו והשני למכירה.

ג. סי' השיחות מטובו ליתן שנים לקיבוץ ליובאוויטש, שנים לשלוח לפאקינג, אחד לקלמנסון פראג, אחד לתת להרב"צ שם טוב, אחד להאברך שלום דובער שניאורסאהן, אחד בשבילו והשאר למכירה.

ד. סידור תהלת השם: שמונה להבית רבקה בפאריז, ארבעה להבית שרה בפראג ע"י קלמנסון, ארבעה לקיבוץ ליובאוויטש, חמשה לעראני ע"י הר"מ ליפסקער, שנים לשתי הילדות — זו המתחנכת אצל מהר"ש סאסאנקא ונכדת הורקאו — אשר בקשוני למסור שאלתם לכ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, והשאר למכירה.

ה. להר"מ ליפסקער (בשביל עראני ובואסי) שלשה מספרנו ח"א, ספרנו ח"ב, אונזער בוך ח"א, אונזער בוך ח"ב. לועד בית רבקה בפאריז שמונה מכל אחד. לפראג שלשה מכל אחד. השאר למכירה.

ז'תתיב

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ה' ע' 72, מהעתק המזכירות.

מהורשי"ז: בוטמן. אגרות נוספות אלי — לעיל חיד' ד'תתצא, ובהנסמן בהערות שם.

לקמן ז'תתכא. ז'תתקכז. ח"ע.

של בנו: מריה שלום דובער שי.

סי' השיחות: קייץ הישית.

לקיבוץ ליובאוויטש: בפריז.

נכדת הורקאו: מרת קריינא תחי' גורקאו.

ע"י הר"מ ליפסקער: ראה לקמן אגרת ז'תתיד.

המחירים מכל הנ"ל ימצא על הכריכה של סי' השיחות. על כל אלה שיתן (מלבד הנמכרים) צריך להניח את החותם „מתנה מאת המרכז וכו" הנמצא ת"י הר"י ליפסקער.

ו. הפ"ש להרשב"ץ שבמכתבי הקודם בטח מסר, ות"ח.

ז. העושים בענין המעמד בזריזות?

ח. בנוגע לעבודתו בבית רבקה, מטובו להודיעני, מה היתה עבודתו בועד תומכי תמימים בפאריז, כי צריך לסדר באופן שעבודתו במל"ח או מחנה לא תהי' בסתירה להנ"ל. וגדול השלום שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם (ספרי הובא ברמב"ם סוף הל' חנוכה. ועייג"כ בלקו"ת לג"פ ס"פ נח).

בפ"ש כב"ב יחיו.

הרב מנחם שניאורסאהן
יושב ראש ועד הפועל

ז'תתיג

ב"ה, י"ח מנ"א, תשי"ז

כבוד הו"ח אי"א נר"מ וכו' מהור"י שי' ליפסקער

שלום וברכה!

במענה על מכתבו:

חקרתי אם נתקבל מכתבו לכ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, וכנראה שלא הגיע ע"ע.

הנמצא ת"י הר"י ליפסקער: ראה אגרת הבאה.
להרשב"ץ: להיר' שמואל בצלאל אלטהויז.
שבמכתבי הקודם: דלעיל ח"ב רעג.
לקו"ת לג"פ: אזה"ת נח כרך ג תרסט, א.
יושב ראש ועד הפועל: מל"ח.

ז'תתיג

נדפסה בקו', „צדיק למלך" ה' ע' 71, מהעתק המזכירות.
כבוד... ליפסקער: אגרת נוספת אליו – לעיל ח"ב רנג.

מה היי סוף ביקורו אצל הקונסול?

בודאי זה מכבר נעשה החותם „מתנה מאת מל"ח ומחנה", ומטובו להלותו להרשייז שיי בוטמאן.

בטח יודיע מהנעשה בבית רבקה בפרט ואצל אני"ש בכלל.

המאחל לו כט"ס.

הרב מנחם שניאורסאהן

יושב ראש ועד הפועל

ז'תתיד

ב"ה, י"ח מנ"א, תשי"ז

כבוד הווי"ח אי"א נוי"מ וכו' מהור"מ שיי ליפסקער

שלום וברכה!

מכ' מה' דברים נתקבל.

(א) מוסג"פ שני מכתבים לעראני ובואסי וביחד עמהם יקבל מהחבילות חמשה סי' תהלת השם ושלשה מספרנו ח"א ח"ב ואונזער בוך ח"א וח"ב. ומטובו לתת לכ"א מהילדים שבחנתים תשורה ספר אחד וכמ"ש במכתבי (בנוגע לשאר הספרים כבר כתבתי להרשייז שיי בוטמאן), ובודאי יאשרו הנהלת עראני ובואסי את קבלתם.

(ב) שייב הררשייז שיי אי"ל שעוד בשבוע העבר טלגרף להם.

להלותו . . בוטמאן: ראה אגרת הקודמת.

יושב ראש ועד הפועל: מל"ח.

ז'תחיד

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ה' ע' 71, מהעתק המזכירות.

כבוד . . ליפסקער: אגרות נוספות אליי – לעיל ח"א וזתתקלא, ובהנסמן בהערות שם.

לקמן זתתקב.

מוסג"פ שני מכתבים: דלעיל ח"ב רפד"ה.

שייב הררשייז: שניאורסאהן.

(ג) חבל שאין מזדרזין בענין המעמד. ודא עקא שבשכל הרי יש עוד לכל אחד טעם ע"ז ג"כ.

וי"ל בפרשת השבוע שמתחלת והי' עקב תשמעון את המשפטים, שנקט משפטים דוקא (ועיין ברמב"ן עה"ת), עפמ"ש כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א במעלת העקב שזהו ענין הקבלת עול (ד"ה אין הקב"ה בא בטרונא שבס' המאמרים ועוד), וקמ"ל שאפילו משפטים, מצות שכליות, הנה לולא ענין הקב"ע מי יודע אם, סו"ס, אין שומעים אותם.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה.

הרב מנחם שניאורסאהן

יושב ראש ועד הפועל

ז'תתטו

ב"ה, כ"ח מנ"א, תש"ז

לועד הסניפי לבתי הספר בית רבקה ולצרכי הדפסה
באירופא על ידי המרכז לעניני חנוך

שלום וברכה!

במענה על מכתבם:

(א) ספרתי לכ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א ע"ד תוכן מכתבם, ובפרט כי הנכם ניגשתם למילוי תפקידכם הקדוש המוטל עליכם ע"י כ"ק מו"ח אד"ש, ופליא[ה] גדולה אשר לא כל הממונים באו על החתום.

(ב) כמובן עיקר גדול בזה היא הזריזין של פועל ממש, ולבשורות טובות אנו מחכים.

שבס' המאמרים: אידיש בתחלתו.

יושב ראש ועד הפועל: מל"ח.

ז'תתטו

מהעסקה.

לועד הסניפי . . באירופא: ראה לעיל ח"ב אגרות רסו. רעט, ובהנסמן בהערות שם.

ג) באשר ברגע זו אינה נישקפ[ת] האפשרות להמשיך את תמיכתנו מכאן, נוסף על מה שכבר הבטחתי להרב"ג על העבר, יש להתאמץ לאסוף את כל התקציב על אתר: משכר לימוד, נדבות פרטיות, מגביות מיוחדות (וגם בביהכ"נ) באלול־תשרי ע"י הכנה הראוי.

ד) בנוגע להצ[ע]תם אודות הדזשוינט כשאברר דעת כ"ק אד"ש.

ה) האופן הכי מתאים לקבץ הוצאת עניני דפוס והדפסה — הוא להשיג מנדיבים יחידים אשר נותנים סכום הגון עבור הדפסת ספר מיוחד לזכר נשמת וכו', או גם לזכות את החיים, וכמו שעשה כ"ק מו"ח אד"ש בספרי תורת שמואל הנמצאים תחת ידכם (וכמו"ש בשו"ת הרשב"א כי התורה מפרסמת עושי מצוה כו' הובא במג"א סי' קצד בסופו).

המחכה לבשו"ט מכם ומאחל כט"ס.

ז'תתטז

ב"ה, ערוהכ"פ, היתשי"ח
ברוקלין.

כבוד הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהורשי"ח שי

שלום וברכה!

מכתבו נתקבל. וכבקשתו, נשלחה בשביל הישיבה חבילת ספרים, מאלו הנמצאים אצלנו, ומטובו לאשר קבלתם.

אינו כותב ברור, אבל כנראה מבין השיטין, הוא המנהל את הישיבה במחנו, ולכן סמכנו על כתבו.

להרב"ג: להיר בנימין גורודצקי.

ז'תתטז

נדפסה בקו"ץ צדייק למלך ה' ע' 74, מהעתק המזכירות.
מהורש"ח: קסלמן. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ה ויתצד, ובהנסמן בהערות שם.
להלן זיתכ. זיתכב. זיתכז. זיתכט. זיתלא. זיתלו. זיתלט. זיתקה. ח"פח. ח"קז. ח"קפח.
ח"רח.

ולסיים מענין ימים אלו . . .

הרשימות, וכ"ה לקופת הסיית נתקבלו. ואחרי החג תהי' אסיפת הועד ויודיעום האותיות.

ז'תתיז

ב"ה, ח' מרחשון, תשי"ח

כבוד הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהורש"מ שי

שלום וברכה!

מכתבי הקודמים ביחד עם המאמרים ומכ' המצורפים להם בטח קבל במועד. ולפלא שלא הודיע מקבלתם.

בבקשה להמציא המוסג"פ בהקדם האפשרי לר"ד בראוומאן ות"ח מראש.

י"א שנצרך לעשות ניירות בשביל הדסה גארעליק. ותימה על בלבול הסדרים שכא"א כותב מה שנלפענ"ד ולמי שנלפענ"ד, וסו"ס סובלים עי"ז אותם הנזקקים לעזרה. ומטובו להודיעני מצב ענין זה, וכן מהותה בכלל. ואם נחוץ לעשות ניירות (ורוצה לנסוע אף בלי משרה) להודיע שמה, שנותי כפי הרשום בתעודתה וכו'. אולי אפשר שתהי' מקוואטצ' של מדינתי אני מלפנים?

בודאי יודיע מהנעשה בביה"ס תמידים כסדרם כמדובר.

ולסיים מענין ימים אלו: כדלעיל ח"ב אגרת רצט, שנכתב לכמה.

זתתיז

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ה' ע' 75, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

מהורש"מ שי': קלמנסון. אגרות נוספות אליו – לעיל זתתה, ובהנסמן בהערות שם. בבקשה . . לר"ד בראוומאן: ראה לעיל ח"ב אגרת רצט, ובהנסמן בהערות שם. לקמן

זתתיח. זתתלה. זתתלח. זתתמ.

הדסה גארעליק: (פרמז): ראה תולדות חב"ד ברוסיה הסובייטית ע' תב"ג. תה. בביה"ס: בפראג.

אדמו"ר שליט"א עא

כ"ק מו"ח אד"ש שואל מה נעשה ע"ד הכת"י שמסרתי מכבר ע"י הר"ל מאצקין להשתדל להביאם משם.

באיווי כט"ס,

מ. שניאורסאהן

יושב ראש ועד הפועל

זה עתה נתקבל מכתבו (בצירוף הרשימה ע"ד חגיגת שמח"ת). ומוסג"פ מכתב להר"י שי נעמאנאו וגם המאמר דמוציוהכ"פ. אם הר"י כבר נסע משם, בכ"ז ישלח המאמר לפאק', כי בפאר' כבר ישנו.

ז'תתיח

ב"ה, חג הגאולה היתשי"ח

הו"ח אי"א נוי"מ עוסק בצ"צ וכו' הרה"ח הרשי"מ שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו (המוסג"ב מסרתי).

(א) מטובו למסור להר"ד שי בראוומאן לזרז ענין ההדפסה, ולהשתדל שיגיעו סו"ס **לכאן ג"כ** מהנדפסים.

(ב) השער ל"שערי אורה" אם עדיין לא נמצא, יקח אותו של עטרת ראש או של "שער האמונה".

(ג) בטח קיבל כבר הנ"ל כל ההוראות ע"ד הדפסת שו"ע רבנו הזקן שמסרתי ע"י הרר"ב שי גאראדעצקי.

(ד) יגש הנ"ל להדפסת התורה אור והלקו"ת (ויקח הוצאה המוגהת דהלקו"ת). הוראות ע"ד השער והקדמות אשלח בעוד איזה זמן.

יושב ראש ועד הפועל: מתנ"י.

לפאק'... בפאר': לפאקינג... בפאר'.

ז'תתיח

נדפסה בקו"י "צדיק למלך" א' ע' 52, והוגהה ע"פ צילום האגרת. הרש"מ ש"י: קלמנסון. אגרות נוספות אליו – לעיל זתתה, ובהנסמן בהערות שם.

ה) בנוגע לביה"ס לנערות, הנה איני רואה שום טעם צודק לשינוי השם של „בית שרה" או שינוי ההנהלה, אלא כל מי שמכיר בנחיצות של בייס כזה ויש בידו היכולת לעזר — **חובת מצוה** עליו לבוא לעזר. ומכ"ש שאין הרשות למי שהוא משום שטויות המפלגתיות לסתר בידים מוסד טוב שבנו אחרים או גם להשקיע כחות וממון למוסד מקביל במקום שאין צורך בו.

וא"ו) מוסג"פ קונטרס שהביאו זה עתה מביה"ד ומטובו לאשר קבלתו. ובטח יזכה בו את הרבים.

מטובו להמציא מכי כ"ק מו"ח אד"ש המוסג"פ לפאקינג **בהקדם**.

בברכת חג הגאולה ובפ"ש כל הדו"ש.

מ. שניאורסאהן

יושב ראש ועד הפועל

ז'תתיט

ב"ה, חג הגאולה היתש"ח

הו"ח אי"א נר"מ עוסק בצ"צ וכו' הר"מ שי

שלום וברכה!

שמעתי זה מכבר ע"ד בואו צלחה וכן אודות בוא גיסו בזמנו . . .

ועתה באתי ע"ד:

א) מטובו להודיע במכ, בגליון בפ"ע וע"ש המל"ח, איזה סכומים וכמה מהשייכים להמל"ח קה"ת ומחנה נכנסו בסכום הכללי שנתן לרח"ל

בה"ס לנערות: בפראג. ראה אגרת הקודמת.

יושב ראש ועד הפועל: מל"ח.

ז'תתיט

נדפסה בקו', צדיק למלך' ה' ע' 80, מהעתק המזכירות.

הר"מ: גורארי. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ג ת"ח, ובהנמנן בהערות שם.

בהיותו כאן. בודאי טרחה רבה בדבר, אבל איני מוצא דרך אחר לברר כל ענין זה.

ב) בסוף העתק כתבי אדהאמצ"ע ששלח לכ"ק מו"ח אד"ש ישנה שו"ת אחת וכנראה באים אחרי עוד שו"ת, ואולי אפשר לברר אודותם ותוכנם ומי מחברם.

ג) אם כבר החליט אודות השתתפותו בהוצאות הדפסת קיצורי שערי אורה אשר לכ"ק מו"ח אד"ש, מטובו להודיעני בהקדם ולהודיע ג"כ הנוסח שרוצים שיודפס בסי' הני"ל (ע"פ מרז"ל מצוה לפרסם עושי מצוה). גיסו אמר לי קודם נסעו מכאן שישתתף כבו.

ד) באתי להזכירו ע"ד הבטחתו להשתדל תיכף לבואו ע"ד סילוק חשייד לאתה הראת מאנ"ש דת"א. ות"ח למפרע על טרחתו בכ"ז.

מוסג"פ קונטרס ליט"כ שזה עתה הו"ל. ובודאי יאשר קבלתו ויזכה בו את הרבים.

החותם בברכת חג הגאולה לכ"ט בכל, ופוי"ש כב"ב והדו"ש.

הרב מנחם שניאורסאהן

יושב ראש ועד הפועל

מוסג"פ מכי' להרר"מ שי' אקסלראד, ונא לורזו במילוי בקשתי.

כתבי אדהאמצ"ע ששלח: ראה אג"ק אדמ"ר מהר"צ ג"ע ח"ט אגרת ג'קמו, ובהערות

שם.

אקסלראד, . בקשתי: דלעיל ח"ב אגרת שלו.

יושב ראש ועד הפועל: מליח.

ז'תתכ

ב"ה, י"ג טבת, תשי"ח

כבוד הרה"ח הו"ח אי"א נר"מ וכו'
מהרש"ח שי קעסעלמאן

שלום וברכה:

במענה על מכתבו (הכתוב בקפידא קצת) נשלח על שמו בשביל תו"ת כמ"ש: זאץ צמח צדק, תורת שלום, ג' דרך מצותיך עם ההוספה, ה' ס' המאמרים (שבאידיש), ה' קונטרס לימוד החסידות, ה' מאמר אתם נצבים, ה' סידורי ראסטאוו, קובץ מכתב[ים] השני. (את ההמשך לא שלחנו, כי שלחנו באוירון מכל מאמר סמוך לפרסומו ע"מ שיעתיקוהו במחנכם). ואם עדיין לא נתקבל כהנ"ל, בודאי יתקבל ימים אלו, ובטח יאשר אז.

מוסגי"פ קונטרס ליט"כ שנה זו.

באיווי כט"ס,

מ. שניאורסאהן

ז'תתכא

ב"ה, ז' אדר ראשון, תשי"ח

מחוי הו"ח אי"א נר"מ וכו' מהורשי"ז שי

שלום וברכה:

מכתביו בעתם קבלתי, הספרים שנשארו עדיין אצלו מטובו למסרם

ז'תתכ

נדפסה בקו', צדיק למלך' ה' ע' 76, מצילום האגרת.
כבוד... קעסעלמאן: אגרות נוספות אליי – לעיל ז'תתכז, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתכא

חלקה נדפס לעיל ח"ב שלד, ובשלימות בקו', צדיק למלך' ה' ע' 77, מהעתק המזכירות.
מהורשי"ז: בוסמן. אגרות נוספות אליי – לעיל ז'תתיב, ובהנסמן בהערות שם.

ע

אדמו"ר שליט"א

לועד הסניפי לבי"ר והדפסה, והמעוות שקיבל ממכירתם להרבי"ג שי' וכן
תשלום הגמ"ח שלי.

ספר הזכרונות צויתי לשלוח לו כבקשתו, ובטח יאשר קבלתו.

מה שכתב שהי' חולה ברגליו זה איזה פעמים (ותקותי שכבר נתרפא
כליל לעת הזאת), אולי צריך הי' לקיים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א
בפשיטות מבלי להכנס בחשבונות, באריכות ההתבוננות ושאלות עצות
בזה. והוא עפמ"ש באגה"ק ס"א ובלקו"ת ד"ה יחינו מיומים רפ"ג
דהאמונה הוא בחי' רגלים.

עמוס הנני עבודה וטרדות רבות, ואתו הסליחה על קיצורי
במכתבים ובטח ידינני לכף זכות.

מוסגי"פ מורה שעור שזה עתה הו"ל.

ואסיים בפ"ש כב"ב וכל הדו"ש ובפרט מתפללי ביהמ"ד והגבאים
יחיו.

הרב מנחם שניאורסאהן

הפ"ש ע"י שלוחינו ודאי הגיעם במועד.

לבי"ר: לבית רבקה.

להרבי"ג שי': לה"ר בנימין שי' גורדזקי.

תשלום הגמ"ח שלי: ראה גם לעיל ח"ב אגרת ש"ב.

ע"י שלוחינו: ראה לעיל ח"ב אגרת ש"ב, ובהנמנן בהערות שם.

ז'תתכב

ב"ה, [ח'] אדר שני, תש"ח

הרה"ח הו"ח אי"א נ"מ וכו' מהורש"ח שי

שלום וברכה!

מכתבו אישור קבלת חבילת הספרים וההמשך, סו"ס נתקבל. ועל של
עתה באתי להסג"פ המאמר לפורים ובל"ס יזכה בו את הרבים.

בברכת פורים שמח וטוב לב,

מ. שניאורסאהן

ז'תתכג

ב"ה, י' אדר שני, תש"ח

כבוד הרה"ג והרה"ח אי"א חו"ב וכו' מהורא"מ שי

שלום וברכה!

אשר בזה קבלת מכתבו ואח"כ זה עתה שני חלקים מהחק, ות"ח
ת"ח לכת"ר ע"ז. ולקחתי וגם אשיבנה מהוצאותינו אשר ע"י, ונשלחו
בחבילה בפ"ע.

ומוסג"פ הקונטרס לפורים שזה עתה הו"ל.

החותם בברכת פורים שמח וטוב לב,

הרב מנחם שניאורסאהן

ז'תתכב

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ה' ע' 78, מצילום האגרת.
מהורש"ח: קסלמן. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתטז, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתכג

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ד' ע' 76.
מהורא"מ: הרשברג. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ב קפז, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתכז

בי"ה, כ"ב אדר שני, תש"ח

הור"ח אי"א נר"מ וכו' מהור"ז שי

שלום וברכה!

מכתבי מכ"ג אדר וי"א אדר שני עם הקונטרס לפורים בטח קבל בעתם. ומוסג"פ הקונטרס לבי ניסן ומטובו להודיע מקבלת כהנ"ל ובאיזה אופן זיכה בהנ"ל את הרבים, וכידוע מ"ש בזח"א [קו, א] בגודל מעלת אברהם על נח שהוא התפלל על בני דורו, והגע בעצמך אאע"ה נשמה דאצילות ועל מי נתן עתו להתפלל בני סדום ועמורה ועוד זאת המנגדים בפרט לבחינתו מדת החסד והכנסת אורחים. וכ"ש וק"ו אנו נשמות דעקביים ובני דורנו הם בני אברהם יצחק ויעקב. והאריכות אך למותר.

באיחולי כט"ס,

הרב מנחם שניאורסאהן

ז'תתכה

בי"ה, כ"ה אדר שני, תש"ח
ברוקלין.

הרה"ח הור"ח אי"א נר"מ וכו' מוהרמ"ז

שלום וברכה!

. . . דברתי עם הרד"ל שי קרעמער אודות הנחיצות הגדולה לזרז

ז'תתכז

מהעתק המזכירות.

מהור"ז: טאובל. אגרת נוספת אליו – לעיל ח"ה א'שמח.

ז'תתכה

נדפסה בקו', צדיק למלך א' ע' 50.

מהורמ"ז: גרינגלס. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תשעז, ובהנסמן בהערות שם.

קבלת ויזה בשביל הרה"ח כו' קליוגאנט. וא"ל כי מצדו יעשה הכל, ובלבד שכי ישתתף ויתן מעתו ומרצו ע"ז. בקשתיו לדבר בזה עם כבי בשמי, וליתר שאת הנני כופל בנחיצות מהירות הדבר בזה עוה"פ. ובלי ספק יעשה ככל הנצרך לטובת הענין.

מוסגי"פ קונטרס לבי ניסן והוא לזכות בו את הרבים.

בפ"ש כל הדו"ש ואיווי כטי"ס.

ז'תתכו

בי"ה, ט' אייר, תשי"ח
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"מ וכו' מהורמ"ז שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו:

(א) בטח קיבל בזמנו הקונטרס לחה"פ, וכן מסר לו מר פייגל[ין], בבואו, השמורה שבה היי מכאוי"א מגי המצות של קערת כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א.

(ב) ת"ח בעד הספר תו חיים, הראתי לכ"ק מו"ח אד"ש המסופר שם ע"ד תפילין של אדה"ז, וא"ל שסיפור זה לא שמע, אבל שמע שע"י איזה סיבה נתן מהור"נ בן אדהאמ"צ להצ"צ את התפילין דשמושא רבא של אדה"ז.

(ג) . . . בטח כשיהיו חדשות בהנוגע להרה"ח קליוגאנט יודיעני.

ויזה . . קליוגאנט: ראה לעיל אגרת זיתתו, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתכו

נדפסה בקוני' צדי"ק למלך" א ע' 50.

מהורמ"ז שי: גרינגלס. אגרות נוספות אליו – לעיל זיתשעד, ובהנסמן בהערות שם. המסופר שם: אות ל (מת, א), וראה קובץ יגדיל תורה נ"י. חוב' כב ט' ק. חדשות . . קליוגאנט: ראה לעיל אגרת זיתתו, ובהנסמן בהערות שם.

ד) מהי הכוונה במה שמ"כ בענין הפורץ גדר ישכנו נחש שהוא נחש הקדמוני וגם נחש בפו"מ? — המאמר זכור תרל"ד אינו עתה תח"י לראות בו. אבל, לכאורה, פשוט שנחש בפו"מ פירושו נשיכת נחש בפו"מ, או עכ"פ עונש גשמי. וע"ד מרז"ל (שבת קי, א). וי"ל שמ"ש יהושע (יהושע ו, כו) בבכורו ייסדנה גוי' הוא עונש נוסף על הידוע [ד]פורץ גדר ישכנו נחש. ולכן מת חיאל בנשיכת נחש דוקא, וכמרז"ל הובא בל"ש מ"א יח.

ה) ת"ח על הסיפורים שמעתיק במכ'.

כ"ק אדני"ע הי' אומר בזמנים ידועים שה"ש בעש"ק, וכנראה לא ניתן להגלות איזה זמנים.

לסלח לנו כו' אין מכים על החזה בכל תפלה שא"א תחנון אחרי'. היינו גם לא בערבית דכל השנה.

ג) הסיפורים ע"ד אדה"ז אין ידועים (ובעניי שנים תמוהים ביותר).

ו) ת"ח אם ימציא לי (ע"מ להחזיר, אם יתנה כן) את הסי' אגה"ק לר"י דיסקין, שמזכיר.

ז) מוסג"פ הקונטרס לל"ג בעומר שזה עתה הו"ל, ובל"ס יזכה בו את הרבים.

בפ"ש כל הדו"ש.

מ. שניאורסאהן

המאמר זכור תרל"ד: גרסא בתורת שמואל תרל"ד, רד"ל שם (ע' קלט): פ"י הפורץ גדר שגדרו רד"ל בכדי שלא לבוא לאיסור של תורה ישכנו נחש הוא נחש הקדמוני, וגם נחש בפרי"מ. אגה"ק לר"י דיסקין: כנראה הכוונה למשנת יואל.

ז'תתכז

ב"ה, י" אייר, תש"ח

הרה"ח הוו"ח אי"א נוי"מ וכ"י מהורש"ח שי

שלום וברכה!

מכ"י מכ"ח ניסן הגיעני. ומה שלא נשלח גם על שמו הקונטרס לחה"פ — בטח לא הודיע אם קבל הקונטרס שמקודם לו, וזה הטיל ספק בהכתבת.

מוסג"פ הקונטרס ללי"ג בעומר, ובל"ס יזכה בו את הרבים, ויודיע מהסדר בזה ויהי נחת רוח לפני כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א.

מה של שיפרין נסתדר.

זה לא מכבר נודעתי, שהי' כו"כ שנים בליובאוויטש, או נסע לשם. ומהנכון ביותר שירשום מה שזוכר ברור משיחות הקי' ממה שלא נכנס בתורת שלום וישלח לכאן. כי תקותי, שבמשך הזמן, סו"ס ידפיסו מילואים לתו"ש ויזכה עי"ז את הרבים.

ע"ד אותיות הס"ת יודיעו הועד להס"ת אחרי שתהי' אספה אצלם.

בפ"ש כל הדו"ש,

מ. שניאורסאהן

ז'תתכז

מצילום האגרת.

מהורש"ח: קסלמן. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתכז, ובהנסמן בהערות שם.

שירשום: ראה לעיל ח"ב אגרת שעג. לקמן ז'תתכט. ז'תתלא.

ידפיסו מילואים: ראה גם לעיל ח"ב אגרת רסב.

אותיות הס"ת: של משיח. ראה לעיל אגרת ז'תשעז, ובהנסמן בהערות שם. וראה גם לעיל

ח"ב אגרת שנה — אליו.

ז'תתכח

ב"ה, ט"ו אייר, תשי"ח
ברוקלין.

כבוד הו"ח אי"א נוי"מ וכו' התמים מהור"י שי חיטריק

שלום וברכה:

מכ' מכ"ג אייר נתקבל. ואינו מבאר מפני מה תגרע השפעתו על
תלמידיו עתה, אם יקח חלק גם בחינוך הצעירים שתח"י האגודה.
ולפענ"ד, הרי אדרבה.

ולדידי — פשיטא שא"צ להזניח לימודו עם אלו הבאים מחוגים
רחוקים [. . .] התוהמ"צ. וגודל הוצאת יקר מזולל אין די באר. אבל, יחד
עם זה, הרי הטבת חינוך בינוני לחינוך טוב, ומטוב לטוב יותר — וסו"ס
יקבע ביניהם גם לימוד תניא שיחות והמאמרים — ג"ז הוא דבר גדול
ביותר. והאריכות אך למותר.

מוסג"פ הקונטרס לל"ג בעומר, ובל"ס יזכה בו את הרבים.

באיווי כט"ס,

מ. שניאורסאהן

ז'תתכח

נדפסה בקו' "צדיק למלך" א' ע' 51.

כבוד . . . חיטריק: אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ה א' ח"ט, ובהנסמן בהערות שם.

מכ"ג אייר: אלי יש טעות בתאריך.

ז'תתכט

בי"ה, ד' סיון, תשי"ח

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"מ וכו' מהורשי"ח שיי

שלום וברכה:

מכתבו נתקבל. ובנוגע להרבי"ג צ"ל שיודיעו מזכירו ג"כ עד"ז, ואז יבוא לפועל.

מוסג"פ קונטרס לחה"ש ובל"ס יזכה בו את הרבים.

החותם באיווי קבלת התורה בשמחה ופ"ש כהד"ש,

מ. שניאורסאהן

בנוגע להצעתי ע"ד רשימת שחה"ק לא ענה, לעי"ע, דבר.

ז'תתל

בי"ה, ד' סיון, תשי"ח

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"מ וכו' מהורנ"י שיי

שלום וברכה:

[ה]שק' מהרבי"ג שיי נתקבלו.

ז'תתכט

נדפסה בקונ' „צדיק למלך“ ה' ע' 79, מצילום האגרת.
מהורשי"ח: קסלמן. אגרות נוספות אליז – לעיל ז'תתטז, ובהנסמן בהערות שם.
הרבי"ג: ה"ד בנימין גורדצקי.
שחה"ק: שיחות הקודש. ראה לעיל אגרת ז'תתכו, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתל

נדפסה בקונ' „צדיק למלך“ ה' ע' 78, מהעתק מזכירות.
מהורנ"י: נמנוב. אגרות נוספות אליז – לעיל ז'תתט, ובהנסמן בהערות שם.
[ה]שק': השקלים.
מהרבי"ג שיי: מה"ר בנימין שיי גורדצקי.

מכ' כת"ר מכ"ג אייר שמזכיר לא קבלתי, כ"א: מיו"ד וכ"ח אייר הי' מכ' האחרונים שלו.

מוסג"פ קונטרס לחה"ש ומכ' כללי עם העתקה באידיש, ומצוה לפרסמה ברבים (ואולי גם להדפיסה ההעתקה במכ"ע ועלינו ההוצאות הכרוכות בזה אם במקח השווה כו'). היום יום נשלח בפ"ע כבקשתו.

זה עתה נתקבל מכתבו שמסר להר"ד תת"ק על ההדפסה, תת"ן שקבל מהאברכים ונו"ן מנפנה, והכנסתי כאן לנפנה נו"ן תמורתם, ויוכל ליתן להנ"ל עוד אל"ף, ואני אחראי.

באיווי קבלת התורה בשמחה לו ולכל החבורה יחיו

הרב מנחם שניאורסאהן

ז'תתלא

ב"ה, ט' תמוז, תש"ח

הרה"ח הור"ח אי"א נו"מ וכו' מהורש"ח שי'

שלום וברכה!

בהמשך למכ' מט' תמוז,

בנתיים נתקבל מכתבו שאינו יודע מסיפורי ושיחות הק' וכו' ולכן אינו מודיעם! והנה אי"כ הוא הרי התמ"י עוד גדולה יותר, משאם יודע

להר"ד: להיר דוד בראומאן. ראה לעיל אגרת זיתתז, ובהנסמן בהערות שם.
נפנה: מעמד.

ז'תתלא

מצילום האגרת.

מהורש"ח: קסלמן. אגרות נוספות אליו – לעיל זיתתז, ובהנסמן בהערות שם.
בהמשך למכ' מט' תמוז: היא אגרת דלעיל ח"ב שעג, שנכתבה גם היא באותו יום.
שאינו יודע: ראה לעיל אגרות זיתתז. זיתתכט.

ואינו כותב. אבל מה אעשה ואיש הישראלי להיותו מושרש בעצומיה הוא בעל בחירה באמת וכמ"ש בלקו"ת, ב"י והניף פ"ג.

מוסג"פ מכי שניתנו אתמול.

באיווי כט"ס,

מ. שניאורסאהן

ז'תתלב

ב"ה, ט"ו תמוז תשי"ח

הרה"ח הו"ח אי"א [נו"מ] וכו' מהור"ל ש"י קרעמער

שלום וברכה!

[. . .] שיבוא לכאן לחג הגאולה, וכנראה שחל אצלו שינוי.

[עפ"י] הצעתו שלחו [. . .] האחרונים בצירוף מכי מבקש [. . .], ואין קול ואין עונה. וכיון שהמדפיס מאיץ ביותר והמצב דחוק ביותר, אקוה שישתדל ביותר ואז גם יצליח בפו"מ.

גם הרה"ח קליוגאנט ש"י ממטיר במכתבים מה נעשה בענינו, ובטח יודיעני תיכף כשיהי' חדשות בזה.

מוסג"פ מכי שניתנו בחג הגאולה, ומטובו לפרסמם בין כל תלמידי התמימים ש"י ולהודיע מהנעשה בזה, וכלי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א מיזאל נעמען די זאך ערנסט.

בפ"ש כל החבורה ואיווי כט"ס.

הרב מנחם שניאורסאהן

ז'תתלב

נדפסה בקונו' "צדיק למלך" ד' ע' זז.

הרה"ח . . קרעמער: אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתז, ובהנסמן בהערות שם.

הרה"ח קליוגאנט: ראה לעיל אגרת ז'תתז, ובהנסמן בהערות שם.

מכ" . . ערנסט: דלעיל ח"ט גרנ.

ז'תתלג

ב"ה, ח"י מנ"א, תשי"ח

הרה"ג והרה"ח הווי"ח אי"א נו"מ וכו' מהררא"א שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בענין הדפסת קונטרס לז"נ הר"ג ראוד ז"ל,

לא עניתי עד כה, כי לעי"ע לא ניתן על ידי איזה קונטרס להדפיס.

והנה נמצאים עתה בדפוס הקיצורים וההערות של הצ"צ לתניא ובתור הוספה להם הערות כ"ק אדני"ע על איזה פרקים מהתניא (ה' עמודים), מכי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א ע"ד התניא וכו'. יהי ספר בפורמאט של תניא הקטן, בן ק"ע עמודים לערך. איני יודע ברור הוצאות ההדפסה, אבל הוא שלא בערך להסכום שנמצא מעזבון הנ"ל על זה.

ובמילא שתי ברירות ישנם, או לחכות עד שיהי קונטרס (לפי עני"ד לא יאוחר מחודש תשרי-חשון) ויהיו כל העקז' שדפיסו ע"ש הנ"ל, או להדפיס מן ספר הקיצורים הנ"ל מספר עקז' ע"ש הנ"ל מתאים לסכום שעזב למטרה זו (שית' עקז' לפי ההשערה), והשאר יהיו ע"ש מנדב אחר.

ומטובו להודיעני החלטתו בזה במשך שבוע הבע"ל, שהוא טרם גמר הדפסת הקיצורים.

בנוסח שמציע להדפיס כותב גם האדרעסע של המנדבים, ובודאי, כמנהג אמעריקא, יתרבה ע"י זה מספר המבקשים עזר שיפנו להנ"ל. ולא באתי אלא להעיר.

הרה"ח וכו' הר"מ שי הכהן דובינסקי כבר הגיש ניירותיו להקאנסול.

ולסיים בענין של תורה: נזדמן לי בקשר עם מכי שנתקבל לראות באגה"ק ד"ה דוד זמירות, וכותב שם (קס, סע"ב) פנימיות התורה היא

ז'תתלג

נדפסה בקו', צדיק למלך' ה' ע' 81, מהעתק המזכירות.
מהררא"א: אקסלרוד. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתד, ובהנמסן בהערות שם.

מיוחדת לגמרי באואסב"ה כו' ולגבי אסב"ה כל העולמות **כלא** ממש כו'
גם לפנימיות התורה אין לשכחה כו' מאחר **דלא** ממש חשיבי, עכ"ל.
ולכאורה איפכא מיסתברא, דהול"ל באואסב"ה **לא** ובתורה **כלא**, וצ"ע.

באיווי כט"ס,

הרב מנחם שניאורסאהן

זה עתה ניתן להו"ל שיחת חה"פ דשנה זו. אבל היא תודפס
בפורמאט קטן, היינו כמו שיחת פורים תש"א, יו"ד כסלו תש"ז וכיו"ב,
ותחזיק לערך כ"ה"ל עמודים. ומסופקני אם משפחת הר"ג הנ"ל יהיו
שבעי רצון מחוברת כזו.

ז'תתלד

ב"ה, כ"ה מנחם אב, תש"ח

הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ עוסק בצ"צ וכו'
מוהר"י שי' העכט

שלום וברכה:

אתמול קבלתי מכתבו השני, ות"ל על השלום אתו ואת כל ב"ב
יחיו.

איזה פעמים בעת נסעו דיבר אתי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א
אודותיו, ואמר לי, אשר בטח מתעסק הוא במקומות היותו עתה בעניני
התעוררות ליראת שמים והפצה, ושיכתבו לו עד"ז.

ת"ח על ידיעתו אודות מר האראוויץ בענין הדפסת הסיפור

דהול"ל . . לא . . כלא: וכן העיר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהערות ותיקונים לתניא.
ניתן להו"ל: אבל לא נדפסה אז.

ז'תתלד

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ד' ע' 77, מצילום האגרת.
הרה"ח . . העכט: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"כ ז'תעז, ובהנסמן בהערות שם.
במקומות היותו עתה: במחנה קץ.

בוסתנאי, וכשיחזור העירה בטח יסודר הדבר, וגם לדעתי צריך למהר בדבר עד כמה שאפשר ומכמה טעמים.

הרשי"א שיי פאפאק מסר לי איזה שאלות ממר האראוויץ, והנני מסג"פ המענה שלי אליו, ומטובו להחזיר לי הקאפיא אחרי קריאתו אותה.

אסיים באיחול שיבריא הן בגשמיות הן ברוחניות, הוא וכב"ב שיחיו, וישמיע בשו"ט בכל הפרטים.

מ. שניאורסאהן

ז'תתלה

ב"ה, ח' אלול, תשי"ח

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"מ חו"ב וכו' וכו'
מוהר"נ שיי נעמענאו

שלום וברכה!

במענה על מכו:

. . . (ב) בודאי כבר קבל מהרב"ג שיי שתי מזוזות גדולות בשביל הדפסת הרד"ב שיי. ואחכה לבשו"ט ממנו מהנעשה בזה.

(ג) מכתבו מט"ו מני"א הגיעני באיחור זמן קצת. ות"ח על הידיעות אודות התניא שאצל הר"מ דובינסקי שיי.

ז'תתלה

נדפסה בקוני, צדייק למלך ב ע' 108.

הרה"ח . . נעמענאו: אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתט, ובהנסמן בהערות שם.

מהרב"ג שיי: מהיר בנימין גורודצקי.

שתי מזוזות גדולות: שני שטרות של מאה דולר.

הרד"ב: היר דוד בראוומאן. ראה לעיל אגרת ז'תתי, ובהנסמן בהערות שם.

התניא . . דובינסקי: ראה בזה לעיל ח"ג אגרת תקיג.

ד) מוסג"פ הקונטי לחיי אלול שזה עתה הו"ל, ובל"ס יזכה בו את הרבים.

ה) אשתדל לשלוח עקזי ממאמרי ארצה"ב בשבילם, כפי בקשתו. והוא במימיוגרף, כי כנראה יארך עד שיו"ל מביהד"פ.

אסיים בברכת כוח"ט לו ולב"ב ולכל החבורה שיחיו, המחכה לבשו"ט ממנו.

מ. שניאורסאהן

ז'תתלו

ב"ה, חיי אלול, תשי"ח

הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהורש"ח שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מוא"ו אלול:

א) שמחתי לשמוע אשר כבר ניגש בפו"מ לעבודתו בקודש בתור שד"ר. וידועה ההנהגה בזה (ובכל עניני דקדושה, שהם אתדל"ת להנהגה שלמעלה, מדה כנגד מדה), שבכל יום ויום צ"ל מוספת ועליונה יותר מיום (ג"כ לי גילוי) שלפניו (אגה"ק סי"ד). וא"כ הוא בכל הדורות, הרי עאכ"ו בדרא דעקבתא דמשיחא, שצריך להפוך זה שאין לך יום שקללתו **מרוצה** מחבירו (סוטה מט, ב) לטוב הנראה והנגלה.

ב) בענין אופן קירוב בהכניס — הנה נשתנה עתה מהות ואיכות קהל בניי בפאריז, ממה שהי בעת שהייתי דר שמה. וזהו דבר התלוי בשינוי הזמנים, וא"א לי לחוות דעת מכאן בזה. אבל, בכלל, הרי ידוע כבר למדי שם ליובאוויטש ונשיאו שליט"א. ואנ"ש שי מכירים ג"כ מהות

מביהד"פ: מבית הדפוס.

ז'תתלו

נדפסה בקו', צדי"ק למלך ה' ע' 82, מצילום האגרת.

מהורש"ח: קסלמן. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתטז, ובהנסמן בהערות שם.

אדמו"ר שליט"א פט

מנהיגי ביהכנ"ס כאו"א בפרט. ועל אתר ימצאו הדרך המתאימה לכאו"א.
ובלבד שיניחו המ"ש מן הצד ויחזיקו בפעולה ועשיי — גאר בפשטות.

ג) בענין שיתנו מעות נפנה במחנו לעניני המל"ח שם — אין התנאים
מתאימים בשביל המל"ח עתה.

ד) מוסג"פ הקונטי לחיי אלול שזה עתה הו"ל, ובל"ס יזכה בו את
הרבים.

אסיים בברכת כוח"ט לו ולכב"ב ולכל המושפעים ממנו ואיחול
הצלחה בעבודתו בקודש.

המחכה לבשו"ט מכת"ר,

מ. שניאורסאהן

ז'תתלז

[אלול תשי"ח]

בכל עת שבע רצון אני אם אוכל לענות בעניני תורה, הנלפע"ד. וגם
אלהבא יעשה כן. וכמובן אם יהי ביכולתי אענה.

רש"י בר"פ עקב, שהוא מיוסד על מדרש תנחומא כאן. יל"ש ר"פ
עקב. תהלים מט [רמז תשנ"ח. מדרש] תהלים מט, [ו]. ועוד. שאין כאן
סתירה — רק מוכחת מילתא. וז"ל: אמר דוד, רבש"ע, איני מתיירא מפני

המ"ש: המרה שחורה.

נפנה: מעמד.

ז'תתלז

נדפסה בקו"פ „צדיק למלך" ה' ע' 84, מגוכתיק.

האגרת היא אל ר' בנימין מ. הורביץ, ונכתבה על גליון מכתבו מהש"י לספטמבר 1948
(ב' אלול תשי"ח) כנראה עבור המזכיר שיעתיקו לאנגלית, וימסרנו בחזרה לחתימה. והיא מענה
להערותיו לירחון טאקס אנד טיילס חוב' מנ"א תשי"ח.

בכל עת: הכותב מתנצל על שלוקח מזמנו היקר של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

רש"י בר"פ עקב: הוא המקור למבואר שם ע' 4, עה"פ עקב תשמעון, שיש שכר מיוחד
עבור קיום מצוות „קלות" שאדם דש בעקביו: דלא כנראה מל' המשנה (אבות פ"ב מ"א), והוי
זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות.

מצוות חמורות שבתורה, מפני שהן חמורות, אבל מתיירא אני מפני הקלות שמא עברתי עליהם מפני שהם קלות, ואתה אמרת הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, לכך נאמר והיי עקב תשמעון [כו']. מה רב טובך (תהלים לב), זהו שכרן של מצוות קלות. עכ"ל.

שאלה השני (א) כנראה חושב שרז"ל לא העריכו כראוי את גודל ריב"ז. ואינו. ודי לצטט מבי"ד מקומות.

(1) בידיעות התורה ומדעים: (מסי' סופרים פט"ז) אם יהיו כל השמים יריעות וכל האילנות קולמוסין וכל הימים דיו, אין כדאי לכתוב החכמה שלמד מרבתי. (ב) במילי דעלמא תהלכות המדינה: (סוף סוטה) משמת ריב"ז בטל זיו החכמה (בחכמה דעלמא, מהרש"א). (3) בתור מנהיג ישראל: (ספרי ס"פ ברכה) משה הי' במצרים מ' שנה במדין מ' שנה ופרנס את ישראל מ' שנה. ריב"ז עסק בפרקמטיא מ' שנה, שמש חכמים מ' שנה ופרנס את ישראל (הי' נשיא) מ' שנה.

(ב) בהערכת המאורעות שבזמן החורבן, המצב הפוליטי אז, מצב רוח הרומאים, אם היתה תקוה לשלום וכו' — איך אפשר לנו, שאנו רחוקים מאז יותר מ-1800 שנה וכמעט שאין תעודות **בר סמכא** מלבד התלמוד מזמן ההוא, לחו"ד שלא בהסכם אפילו בפרט קל עם חו"ד אנשים שחיו בדור ההוא או ב-century שאחריו.

— זהו גם אם הי' כתוב בסי' דה"י פשוט. עתה שהערכה זו נכנסה בתלמוד, היינו שע"פ השגחה מלמעלה נעשתה חלק מתורה שבעל פה שקדושתה היא כקדושת תושבע"פ, אין שייך בזה שקו"ט אם אמת הדבר, אלא רק השתדלות בהבנת הענין והסברתו, שגם אנחנו נבין אותו.

(ג) ראי' מכרעת שריב"ז **לא** הביט על גז"ד החורבן כענין שאין לדחותו, אלא שהי' משתדל גם אז להציל את ביהמ"ק מהחורבן, הוא זה שטרם הלכו לאספסינוס השתדל [אצל] מנהיגי ירושלים אז שיעשו שלום עם הרומאים. ורק כשלא הצליח בזה הלך לאספסינוס, להשתדל בדברי ריב"ז „אפשר דהוי הצלה פורתא“.

[ד] עוד אחת מה שכותב ורצוני, אחרי בקשת סליחתו, למחות נגד

כנראה חושב: שם ע' 7 מסופר (מגיטין נו, ב) אודות ריב"ז שאמר „תן לי יבנה וחכמיה“. הכותב מתמיה על מה שדרשו עליו בגמ' שם „משיב חכמים אחר ודעתם יסכל“, והרי ריב"ז הביט על גז"ד החורבן כגזירה שאין לדחותה ולכן רצה להציל את יבנה וחכמיה.

זה: כתב שאם לפענ"ד כתבו אינו מתאים, אכתוב לו גלוי שיתעסק במסחרו ולא בעניני תורה הנ"ל.

ומה שאיני יכול להסכים! הגע בעצמך: **אלפים ואלפים שנה** היתה נשמתו, שהיא היא העיקר אצל כל בני"י, עוסקת בתורה ואחרי חינו בעוה"ז הגשמי, תחזור הנשמה להתעסק בתורה ולהתעמק בחכמתה שהיא אין קץ **לנצח נצחים**, אלא שבינתיים במשך איזה **עשירות שנים** זימן לו הקי"ה עסק של מסחר. ואיך אפשר להביט ע"ז שזהו עסקו, וענין התורה ענין נוסף.

אלא שכארי"א מאתנו צריך זהירות ללמוד תורה בהתאם אל האמת, כפי שהורנו חז"ל.

באיחולי כ"ט, המוכן גם בעתיד לברר אתו יחד את מה שאינו מובן כ"כ לאנשים כמותינו.

ז'תתלח

ב"ה, כ"א חשון, תש"ט

הרה"ח הו"ח אי"א נר"מ וכו' וכו' מוהר"נ ש"י נעמענאו

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ו תשרי ושל ערוהכ"פ (נתקבל אתמול, כי נשלח שלא באויר):

א) מוסג"פ המאמר די"ג תשרי, ומכ"י כללי מהמל"ח. שיחת סעודת שמח"ת נשלחה להלשכה, ע"מ שיעת[יקוה] ויתנ[וה] לקיבוצי אנ"ש והתמימים.

ב) . . . יוסיף כמה שיוכל על מזוזה אחת שנמצא כבר אצל כתי"ר —

ז'תתלח

נדפסה בקי"ץ, צדיק למלך ב' ע' 109.

הרה"ח . . . נעמענאו: אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתט, ובהנסמן בהערות שם. מזוזה אחת: שטר של מאה דולר.

הרי אני אחראי גם בעד זה. והעין[קר] לזרז, וכמה פעמים, את הר"ד בראומאן שלא יעכב עוד וימהר בהדפסת ושילוח. ות"ח בעד טרחתו. בפ"ש כל החבורה תי".

מ. שניאורסאהן

ז'תתלט

ב"ה, כ"ב חשון, תש"ט

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"מ וכ"י מהורש"ח שי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מחי מ"ח:

(א) מוסג"פ המאמר די"ג תשרי לזכות הרבים, ומכי כללי של המל"ח.

(ב) פ"נ שלו ושל ב"ב שי משלהי אלול — נתקבלו במועד.

(ג) קבלות על הרשימה דכ"ז אלול נשלחו כבר.

(ד) מכי ברכה של כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א נשלחו לכל אלה שיודעים את כתבתם. אם לא נתקבל בטח נאבד בדרך.

בפ"ש כל החבורה תחי,

מ. שניאורסאהן

לזרז... בראומאן: ראה לעיל אגרת זתתז, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתלט

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ה' ע' 86, מצילום האגרת.

מהורש"ח: קסלמן. אגרות נוספות אליו — לעיל זתתטז, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתמ

בי"ה, י"א טבת, תשי"ט

כבוד הו"ח אי"א נוי"מ וכו' מוהר"ד שי

שלום וברכה!

מכתבו מייב כסלו נתקבל, ובמענה על שאלותיו:

(א) הנני כופל בקשתי, אשר יואיל נא לענות על כל שאלותי דבר דבור על אופניו למען שלא אצטרך לחזור עליהן.

(ב) בנוגע הפסקי דינים — שאלתי את כ"ק מו"ח אד"ש ואמר שצריך להדפיסם במקומו בשני כרכים ועל נייר הכי טוב ובהקדם האפשרי. ושאר הוראות בנידון זה ימצא במכתבי מט' סיון תשי"ח. ומובן שהדפסה זו היא נוסף על שאר הדפסות הסי אשר בידו.

(ג) כמה פעמים העירותי תשומת לבו, אשר אפשר לשלוח ספרים ע"י נוסעים בלי כל קושי, ובפרט עתה אשר פליטים באים לניריארק תמידים כסדרם מהמחנות. וחוף לזה, הרי אפשר לשלוח ג"כ ע"י נוסעים לפראנקרייך, ומשם נוכל לסדר המשלוח לכאן ע"י אנ"ש. ולמשל בקרוב יחזרו מפאריז לכאן ידידינו ר' שלמה פאלמער והרש"ז גורארי. אולם, למען אשר הספרים לא יאבדו בפאריז, יואיל נא לשלוח ע"ש ידידנו הרה"ג והרה"ח כו' הר"ג נעמאנאו שי' ולהודיעו לסדר המשלוח כפי ההוראות שנשלח אליו.

(ד) ובנוגע הצעתו לברר אצל הרב קאלמאנאוויץ בנוגע אופן משלוח אחר, בררנו כי ההוצאות הכרוכות בזה פוסלות כל הענין.

(ה) בנוגע אמצעים, הרי הם מוכנים ומזומנים, ועיקר הקושי

ז'תתמ

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ג' ע' 41.

מוהר"ד: בראומאן. אגרות נוספות אליו — לעיל חטי' התרפ"ט, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תתקסב.

שאלותיו: בענין ההדפסה. ראה לעיל אגרת ז'תת"ז, ובהנסמן בהערות שם.

במכתבי מט' סיון תשי"ח: לעיל ח"ב שסט.

בהעברה. וכבר זרזתי כמה פעמים גם את הר"נ נעמאנאו והרב"ג יחיו, ויש לקוות כי יסדרו כראוי.

(ו) החבילות ששולח ע"י הבידואר ישלח על שם המל"ח, מחנה ישראל, וקה"ת, ובאופן אשר כאן הבי"ד לא יעריכו כל משלוח לכ"א על יותר ממאה דולר, כי אז צריך להמציא ניירות כו'.

(ז) את הלקו"ת עד היום לא קבלתי עדיין. לא מובן לי מהי הסיבה שהבי"ד לא מקבלים משלוח הלקו"ת והתנ"א, ובטח אפשר לשלוח עקזי יחידים לפרקים.

(ח) עפ"י החוק, ספרים הנשלחים שהם בלשונות אחרים (לא באנגלית), כמו בלה"ק ובאידיש, פטורים ממכס כאן, וע"כ לא מובן מהו הקושי עם המכס בזה שכותב במכתבו.

(ט) בנוגע מכירת חלק השו"ע, אין מקום למכור רק חלק בזול, כי אז גם השאר צריך יהי למכור במחיר זה אבל אם אפשר למכור הכל, זולת חמשים או מאה בשבילנו, ולא פחות מתרם ומחצה, אזי כדאי הדבר.

(י) והנני לזרז עוה"פ לענות על מכתבי ולהודיעני מה נשלח כבר ומה יש לו עוד לשלוח, ובפרט להשתמש בנוסעים כאמור לעיל (סעיף ג').

(יא) בימים הקרובים נשלח לו שיחת י"ט כסלו, וגם בטח יהי שיחה לכ"ד טבת.

החותם בבקשה והפצרה ותקוה לקבל תשובתו המפורטת בקרוב,

מ. שניאורסאן

מהבידואר קבלנו ידיעה כי נתקבלו קצ"ג חבילות, ואע"פ שאין עליהם מכס, הרי החוק דורש כי באם המשלוח עולה על מאה דולר צריך שיהי פאקטורא מהמשלח, וגם פאקטורא קאנסולארית (מאושרת ע"י הקונסול האמריקאי). ובנוגע הפאקטורא של המשלח סדרנו כאן כפי ההעתיקה המוסג"פ, ועל השני הפקדנו איזה סכום כסף.

והנה אם הדבר לא יביא בילבול וקשיים, יואיל להשיג פאקטורא

והרב"ג: וה"ר בנימין גורדצקי.

הבי"ד: הבי דואר.

מתרם ומחצה: משקל ומחצה.

צה אדמו"ר שליט"א

קאנסולארית על משלוח קצ"ג החבילות, ואם יבלבל מוטב להפסיד
הפקדון כאן.

ועל להבא, אם כל משלוח אל המלי"ח מחנה וקה"ת לא יהי גדול
יותר בבת אחת, באופן שלא יעריכו שווי[נו] כאן על יותר ממאה ד', לא
נצטרך להתעסק בניירות וכו'.

ז'תתמא

ב"ה, שושן פורים, תשי"ט

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"מ עסקן וכו' מהורמ"פ שי הכהן

שלום וברכה!

ביום זה הוא יום „ראשית הגז" של בנו שי, הנני לאחל אשר כל
ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א יקויימו במילואן, והוא וביתו יחיו
יגדלו את בנם לתורה חופה ומעשים טובים. ובמהרה בימינו בעגלא דידן
יוחזרו מתנות כהונה על מכונם, בבנין בית המקדש ועינינו תחזינה.

בפ"ש חותנו הרה"ח וכו' הר"ד שי הלוי (וכתב האר"י ז"ל ע"פ
והכהנים הלויים שהלויים של עכשיו יהיו כהנים לעתיד, „שהעולם יתעלה"
— תניא פ"נ) ופ"ש כב"ב יחיו.

הרב מנחם שניאורסאהן

מוסג"פ העתק מש"כ כ"ק מו"ח אד"ש לאחד מהתמימים בנוגע
אפשערעניש של בנו שי.

ז'תתמא

נדפסה בקו"י „צדיק למלך" ד' ע' 79.

מהורמ"פ: כץ. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשסה, ובהנסמן בהערות שם.

בנו שי: מריה יחזקאל זאב.

חותנו... הר"ד: שטאקהאמער.

ז'תתמב

[ניסן תשי"ט]

אנ"ש אוכלים בפסח שומן נוטאלא. אד"ש שולל פראיעקט הגירתו
ללאוואוט. חג הפסח כשר ושמח. בפ"ש לכולם.

שניאורסאהן

ז'תתמג

ב"ה, י"ג אייר, תשי"ט

דעם 12טן מאי, 1949

באשטעטיקונגס-שיין

דערמיט ווערט באשטעטיגט דאָס הרב יוסף שי' קרינסקי, פון 31
ביקנעל סטריט, באַסטאָן, מאַסס., איז באַפֿאַלמעכטיקט אין אונזער
נאָמען אַפּצונעמען די ספרים וועלכע זיינען געשיקט געוואָרן פֿאַר הרב
שניאורסאהן און מרכז לעניני חינוך פון הרב בראַוומאַן דורך מר הילל
שלאַכטערמאַן.

מיט אַכטונג

מ. שניאורסאהן

יושב ראש ועד הפועל

ז'תתמב

נדפסה בקו' 'צדייק למלך' ד' ע' 80, תרגום חפשי מהמברק באנגלית, להריא קלובגנט.
אגרות נוספות אליו - לעיל ח"י ו'רלד, ובהנסמן בהערות שם.
אד"ש: כ"ק אדמור' מוהריי"צ נ"ע.

שולל פראיעקט הגירתו ללאוואוט: היינו לקנדה, ע"י הויזה של שי"ב בני משפחת לאוואוט
בקנדה. ראה בזה לעיל אגרת ז'תתז, ובהנסמן בהערות שם. בהתאם לזה נסע לאסטריליה. ראה
לעיל ח"ג אגרת תצו.

ז'תתמג

צילום האגרת נדפס בקו' 'צדייק למלך' ד' ע' 155. גם נדפסו שם שני טפסים דומים
באנגלית.

לתוכנה ראה לעיל אגרת ז'תתמ, על משלוח ספרי קה"ת שנדפסו במינכן ע"י הר"ד
בראוומאן. כדי לקבל את הספרים שהגיעו לבוסטון מינה כ"ק אדמור' שליט"א את הר"י שי'
קרינסקי לבי"כ המליח.
יושב ראש ועד הפועל: מליח.

ז'תתמד

בי"ה, ו' אלול, תשי"ט

הרה"ח וו"ח אי"א נוי"מ וכו' מהור"מ שי' העכט

שלום וברכה:

מוסגי"פ החוברת של הרופא גרוצענדלער שהלוח לי, ות"ח.

כתבתי להנ"ל מכתב ומוסגי"פ העתקה, ומטובו לאחר שיקראנה להחזירה לי.

בהמשך למה שדברנו עוד קודם נסיעתו נתברר שמפני שלוח על אחריותו הפרטית עוד בהיותו בוואוסטער נ"ח עדיין שלש מאות וארבעים שקל, ובדאי כהבטחתו ובהתחשב עם המצב של המל"ח ישתדל שיסולק חוב זה בהקדם היותר אפשרי, ות"ח בשם המל"ח מראש.

המחכה לבשוי"ט וחותם בברכת כוח"ט לו ולכב"ב ורחל שיחיו.

הרב מנחם שניאורסאהן

ז'תתמד

נדפסה בקו"פ 'צדיק למלך' ד' ע' 79.

הרה"ח . . העכט: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ח ו'חשלה, וכהנסמן בהערות שם.

לקמן ז'תתמט. ז'תתקמט.

כתבתי להנ"ל: לעיל ח"ג אגרת ז'תתמג.

בהיותו בוואוסטער: ראה תולדות חב"ד בארה"ב ע' רמד.

נ"ח: נשאר חייב.

ולרחל: בתו. שנקראה ע"ש אם אם כ"ק אדמו"ר שליט"א. ראה לעיל ח"ב אגרת שמה.

ז'תתמה

ב"ה, כ"ו אלול, תשי"ט

הרה"ג וו"ח אי"א וכו' מהורמ"ב שי מארגענשטערן

שלום וברכה!

שמחתי לשמוע כי יצא לאור ספר גליוני השי"ס על סדרי נשים ונזיקין, ומודים אנו לכת"ר ששלח לנו הספר שמצא מקום חשוב בספרי שלנו.

בחילוף בעד הספר הנ"ל שולחים אנו לכת"ר בחבילה מיוחדת ספר המאמרים לכ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א.

ולקראת השנה החדשה הבע"ל אשלח לו ברכתי לשנה טובה ומתוקה בכל מילי דמיטב.

בשם הרב מנחם שניאורסאהן

יושב ראש ועד הפועל

מזכיר

ז'תתמו

[כ"ח אלול תשי"ט]

ספטמבר 22 1949

בבקשה לפרסם [לאנ"ש] בכל הקיבוצים השמטה שבלקוטי מנהגים וצריך להיות אכילת התפוח בתחלת הסעודה.

שנה טובה

מנחם שניאורסאהן

ז'תתמה

מהעחק המזכירות.

ז'תתמו

מהעחק המזכירות של המברק שנשלח לרח"ה הבלין עבור אנ"ש בארה"ק ולמורה"ג נמנוב עבור אנ"ש בכל הקיבוצים (מחנות פליטים).
בתחלת הסעודה: ולא כהמנהג שהיה עד אז, לאכלו קודם גטי. ראה מ"ש בזה בקובץ הערות וביאורים (אהלי תורה גליון תרמ ע' 16).

ז'תתמז

[ב' ניסן תשי"ז]

. . . המכתב משני באדר קבלתי. ובטח מסר הר"י ש"י דובאוו מה
שאמרתי לו בזה בהיותו פה. והזכרתי את החתומים שם בהיותי על הציון
ביום שנבה"ע, הוא כ"ה אדר.

ז'תתמח

ב"ה, יו"ד ניסן, תשי"ז

. . . קבלתי מכתבו מועש"ק. ודבריו מבהילים. וכבר עניתי לאי שזהו
ענין ד"נ, וידוע כמה חקו"ד צריך בד"נ. וכולי האי ואולי כו'. והם כותבים
ושונים כו'. ובל"ס כוונתם רצויה, אבל כו'.

ומה שהזכרתי את כולם בהיותי על הציון, ובל"נ, אעשה כן גם מחר
— הוא אלס גוטע פריינד, ונהגתי כן זה כמה שנים בהכנסי להיכל כ"ק
מו"ח אדמו"ר הכ"מ. וראה ס"ח ס"י תתשכט: ופטר את הרבים בקידוש
בבגדים חמודות שהי' לובש.

ז'תתמז

מצילום כתיב שבס' ימי בראשית ע' 104, והיא הוספה לאגרת תקעד דלעיל ח"ג, בטופס
הנשלח למריה אברהם סענדר נמצוב.
אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ז רתנו, ובהנסמן בהערות שם.
מסר . . . דובאוו: ראה גם לעיל ח"ג בשולי אגרת תקעה, שהיא הוספה בטופס הנשלח
למשה"ר דובאוו.
מה שאמרתי לו: ראה, ימי בראשית ע' 84.

ז'תתמח

מצילום כתיב שב"מי מלך ח"ג ע' 1152, והיא הוספה לאגרת תקפה דלעיל ח"ג.
ודבריו מבהילים: כתב התקשרות לכ"ק אדמו"ר שליט"א.
וכבר עניתי לא: לעיל ח"ג אגרת תקעו.
ד"נ: דיני נמשות.
ופטר את הרבים: ראה גם לקריש ח"ב ע' 511.

ז'תתמט

ב"ה, י"ג ניסן, ה'תש"י

שלום וברכה!

במענה על מכתבו:

נהניתי מה ששומר מה שהורהו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בחזרת מאמרים. ומה טוב לספר לפני השומעים לאחר החזרה או לפני, לפי תנאי המקום, קטע משיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, המתאים לפי הזמן, פרשת השבוע, וכיו"ב.

בטח כשאין מתפללים בצבור — שומעים עכ"פ קדיש ברכו וקדושה.

מה שכותב אשר בעש"ק אין לומדים כלל, — איני מבין כלל. ואולי כוונתו שאין לומדים בכתה.

ומה ששואל בענין תקון — הנה, לפענ"ד, יוסיף אומץ בעסק חנוך הנוער, ויסיח דעתו, לע"ע, מכל הענין שרוצה לתקנו, שישתדל שלא לחשוב עד"ז כלל.

מוסג"פ הקונטרס לחה"פ והעתקת מכתב שכתבתי לאחד.

באיחול חה"פ כשר והצלחה שיהי יר"ש חסיד ולמדן,

מ. שניאורסאהן

ז'תתמט

מצילום האגרת.

קא

אדמו"ר שליט"א

ז'תתנ

ב"ה, כ"ז ניסן, ה'תש"י

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"מ וכו' מוהר"ש שי

שלום וברכה!

מכתבו מיי"ג ניסן קבלתי, ולמרות האינעימות שבדבר דברתי עם
. . . שי, אמר לי שקבל מ'י ממורת . . . ג"כ בענין זה.

והנה שישלח הסכום המוזכר במכתבו אלי, כנראה שאינו בגדר
האפשרי כלל וכלל, אבל ישתדל לשלוח איזה סכום וימסור לרשותם ג"כ
פדיון הסחורה שלו הנמצאת בפיטסבורג.

ובודאי כת"ר מצדו יראה גם כן לשכך הענין עד כמה שאפשר.

מכתבי עם הקונטרס בטח הגיעו במועדם.

באיחול כט"ס,

הרב מנחם שניאורסאהן

בטח משתמש בנו מהר"ל שי' בהזדמנות שהוא בפיטסבורג לפעול שם
בענין תומ"צ ודא"ח. ויודיע בשו"ט בזה.

ז'תתנ

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ה' ע' 88, מהעתק המזכירות.

לתוכן האגרת ראה גם לקמן אגרת ז'תתנג.

מוהר"ש שי': פריזנר. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תשסז, וכהנסמן בהערות שם.

ז'תנא

ב"ה, ב' אייר, ה'תש"י

אל בני ובנות ישראל אשר בעיר ניריארק רבתי וסביבותי,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

זוהי השנה התשיעית מאז נוסדו מוסדות החינוך לנערות „בית רבקה“ על ידי המרכז לענייני חנוך, על פי הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ. ותהלה לאדל, גדלו המוסדות האלה בכמות ובאיכות, והתלמידות הלומדות שם מתחנכות בחנוך כשר על יסודות התורה ויראת שמים.

מאד מאד החשיב כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ את המוסדות האלה, בתור הכרחיות לקיום בית ישראל, ומדי פעם בפעם ובפרט לרגלי החגיגות השנתיות, יצא בקריאה של חיבה בקשה ודרישה להעיר תשומת לב הציבור הרחב על גודל החובה והזכות של כל איש ואשה בישראל להחזיק את המוסדות „בית רבקה“ אשר קיימות מכבר ולאפשר התפתחותם והרחבתם ויסוד סניפים חדשים.

דברי צדיקים ומנהיגי ישראל קיימים לעד. וגם אחרי הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ עלינו לזכור תמיד את הוראותיו בכלל, ועתה בפרט בענין שהזמן גרמא, להתעורר ולהתאמץ ביתר שאת בהחזקת המוסדות, שכל כך יקרו בעיניו.

המתעסקים במוסדות החנוך „ארגון בית רבקה“, ובראשם הרה"ח והרה"ג עסקן חרוץ בהרבצת תורה וחינוך הכשר וי"ח אי"א מוהר"ר ישראל שיחי דזשיקאבסאן, מסדרים חגיגה שנתית אשר תתקיים אי"ה ביום כ' אייר הבע"ל.

והנני פונה בקריאת התעוררות לכל איש ואשה בישראל אשר גורל בנות ישראל נוגע ללבם, להשתתף בחגיגה שנתית זו בגופם ובמאודם,

ז'תנא

מצילום האגרת שנדפס ב„ימי בראשית“ ע' 144.

קג אדמו"ר שליט"א

להיות עושים ומעשים לטובת המוסדות האלה בכלל ולטובת החגיגה השנתית בפרט.

ומובטחני אשר ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ אשר ברך את כל המשתתפים בהחזקת המוסדות „בית רבקה" — יקויימו בהם ובבני ביתם יחיו להתברך בכל טוב בגשמיות וברוחניות.

החותם בכבוד וברכת כל טוב,

מ. שניאורסאהן

ז'תתנב

ב"ה, ז' אייר, ה'תשי"י

שלום וברכה!

נמסר לי מכתבו, כי כתב שמי על המעטפה, אבל בפתחי אותו ראיתיו כתוב לבית חיינו, ואיני יודע כוונתו בכ"ז, ולכן מסרתי מכתבו לאשת חבר כחבר, היא כבוד חמותי הרבנית תח"י.

שמו ושמות בניו שיחיו שמזכיר במכתבו נזכרו על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ. וכן הזכרתים בהיכלו שבו נכנסים ליחידות ולנתינת פדיונות.

ויהי רצון שיקויימו ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, על מילואן בקרוב ממש. המאחל כ"ט,

הרב מנחם שניאורסאהן

מוסג"פ חוברת שהו"ל היום, ובטח יזכה בה את הרבים.

ז'תתנב

נדפסה בקו', צדיק למלך' ה' ע' 89, מהעתק המזכירות.

ז'תתנג

ב"ה, כ' סיון, ה'תש"י

הרה"ח הו"ח אי"א נ"מ וכו' מהור"ש שי

שלום וברכה:

מכתבו מיום ה' בשבוע העבר קבלתי, כן מסר לי בנו התמים הרב שי
מה שדבר עמו ביום ועש"ק העבר.

ואף שכותב שאיני יכול לשער מה סובלים מהשותף שבמחנו, הנה
פשיטא שלא אומר שהעגמ"י שלי הוא כמו העגמ"י שלו, אבל השערה יש
לי במה שעובר עליהם, ובכל זה הנה מה תועלת ישנו במה שיתרגש ויוסיף
ויתרגש הוא וזוגתו תי', מה יתוקן ע"י זה?

ובשלמא אם הי' . . . יכול ואינו רוצה, הי' מקום לומר שע"י
התרגשות ואיומים וכיו"ב יסלק חובו במקצת עכ"פ, אבל מכיון שהוא
אינו יכול, מה בצע בכל הנ"ל מלבד העגמ"י ויסורים. ונוסף על כל זה, הרי
. . . אין לו עתה כל פרנסה אף על הוצאה היום יומית, ומה שיהי' במשך
הזמן הנה מי יודע.

וכדברים האלה צריכים היו להסביר באותיות המתאימות
ובשטימונג וזמן המתאים גם להשותף שבמחנו.

ולכאורה, לע"ע, אין מה לעשות עוד בזה.

מוסגי"פ קבלה בשביל מר גאלד שי.

במקרה שימצא לנכון שמלבד קבלה צ"ל ג"כ איזה מכתב מועד
המעמד, בטח יודיע.

בברכה ובתקוה להתבשר ממנו ג"כ בשו"ט,

הרב מנחם שניאורסאהן

ז'תתנג

נדפסה בקוני' „צדיק למלך" ה' ע' 89, מהעתק המזכירות.

לתוכנה ראה לעיל אגרת ז'תתנג.

מהור"ש שי: פריזנר. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תשסז, ובהגסמן בהערות שם.

ז'תתנד

[ג' תמוז]

מכתבו — בלי הוראת זמן כתיבתו — קבלתי, איני יודע אם צדקו טענותיו, אבל מצד קבלת עול טאָר מען אויך ניט נאָרען אַ אידען, ובפרט אַ רביס.

ז'תתנה

ב"ה, ד' תמוז, ה'שי"ת

הו"ח אי"א נו"מ מו"מ באמונה וכו' מהור"י הכהן שיי

שלום וברכה:

אייער בריף פון ר"ח תמוז מיט בייגעלייגטן שעק אויף נאָמען פון מרכז לעניני חנוך ערצאלטן. לויט אייער רשות צו טיילן לדעתי, האָב איך עס פאַרטיילט: מעשר אויף מעמד. האָלב פון די איבערגעבליבענע — אויף אַפּדוקן און פאַנאָדערשיקן דעם קונטרס פון י"ב י"ג תמוז הבע"ל, ווען עס ווערט דעם רבי'ן זיבעציק יאָר. און אויפגעשריבן אָפּן קונטרס אַז דאָס זאָל פועלן מחזק זיין די התקשרות פון הרוצה בעילום שמו צום רבי'ן — (דורך דרוקן און פאַרשפּרייטן זיין תורה בכל קצווי תבל).

איך אָב עס ספּעציעל געטאָן, ווייל איך ווייס ניט וואָס עס טוט זיך מיט התקשרות (האָט נאָר קיין פאַראיבל ניט פאַרן זאָגן עס).

איך זע כמה וכמה מופתים פון רבי'ן איצט, איז אויב איר זאָגט, אַז באַ אייך איז „ניטאָ קיין נייעס" — מוז דאָך עפעס זיין אַ סיבה אין דעם.

זייער מעגליך, אַז דער רבי האַלט אַז מ'דאַרף איצט ניט פאַרקויפּן דעם בילדינג דערפאַר איז ניטאָ קיין קונים וכיוצא בזה.

ז'תתנד

נדפסה ב"מי מלך ח"ב ע' 1153, והיא אל מריה אברהם פריז, במענה להפצתו שיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א לקבל את חנשיאות: בהמשך לאגרת תריסו דלעיל ח"ג. אגרות נוספות אליו — לעיל חט"ז ה'תתקל"ג, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תתקי"ג. ז'תתקנ"א. ח"ב. ח"ל. ח"ע. ח"קט.

ז'תתנה

מהעתק המזכירות.

מהור"י: כן. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ח ו'תרט"ו, ובהנסמן בהערות שם.

און אפשר איז דאָס מצד דער חלישות, ח"ו, בהתקשרות. — (איך גלויב אָבער אַז איר האָט אויך געהאַט מופתים (מיט'ן שותף וכיוצא בזה) נאָר איר באַמערקט ניט אַלע) — דערפאַר האָב איך פאַרנוצט אַ טייל פון אייערע געלד אף דער הפצה פון רבי'ס תורה — איינע פון די בעסטע עצות אויף] התקשרות לנשיא ישראל בעל התורה.

די צווייטע העלפט אַריינגעטרעגן אין דער לשכת חשאים פון וואָנעט דער רבי פלעגט העלפן בחשאי צו אנשים נכבדים און וואָס עס ווערט געטאָן אויך ווייטער.

דער קונטרס וועט זיין פאַרטיק אין אייניגע טעג אַרום. דער כתר שם טוב בייגעלייגט. ביטע מודיע זיין אַז איר וועט עס באַקומען.

המברכו בכל טוב ומחכה לבשורות טובות,

הרב מ.ש.

ז'תתנו

בי"ה, כ"א תמוז, ה'שי"ת

שלום וברכה!

היום בוקר נתקבל מכתבו מ"יז תמוז שמודיע שהיום יסירו המאננדלען אצל בנו ש"י.

וע"פ בקשתו הזכרתיו בהיכל כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ שבו נכנסים ליחידות ולנתינת פ"י, ובטח ישלח השי"ת את ברכתו שיהי הכל כשורה ויגדלו עם שאר ילדיו ש"י לתורה חומע"ט און [ווי] חסידים פאַרשטיין דאָס.

בדאי יודיע מאשר עבר הכל בשלום ובנו ש"י שב לאיתנו.

באיחול כ"ט,

מ. שניאורסאהן

פלא קצת שכותב ע"ד גשמיות בנו ש"י ואינו מזכיר מאומה ע"ד הרוחניות, לימודו וכו'.

ז'תתנו

נדפסה בקו', צדיק למלך ב' ע' 109.

ז'תתנו

ב"ה, כ"ו תמוז, השי"ת

הרה"ג הו"ח אי"א נוי"מ בעל מדות עוסק בצ"צ וכו' וכו',
מוהר"ל שי רבינוביטש, הרב הראשי למדינות אפריקה
הדרומית

שלום וברכה:

נעם לי ביקורו בהיותו בניריארק, ושמחתי בהזדמנות לשוחח אתו.
והנני מקוה כי הגיע לביתו לשלום.

נושא שיחתנו ודאי עדיין בזכרוננו. ובטח לא יארך הזמן וכת"ר
יתחיל להוציא לפועל את אשר דברנו — יסוד ישיבה במדינתו בעד אלה
אשר אין ביכלתם או ברצונם לגלות למקום תורה, וגם יגש תיכף להתחיל
בתעמולה ופעולה נמרצה להחזקת והרחבת חינוך הכשר בכלל במדינתו.

כל איש ואישה בישראל יש להם חלק באחריות החינוך הכשר,
וכת"ר, בתור הרב הראשי במדינתו, בטח מכיר בגודל האפשרויות המוטלות
עליו בזה. ולולא אשר אין מזרזין אלא למזרזין הייתי אומר כי למותר
לזרז לדכנותי, ברם הזריזות יפה לפעולה כזאת, ובטח יחוס על הזמן שלא
ילך לאיבוד ויגש להוציא לפועל תכנית העבודה שדברנו עליה בהקדם.
והנני מאחל לו סייעתא דשמיא בהצלחה מרובה בגשמיות וברוחניות.

מוסגי"פ קונטרס חדש שיצא לאור במקצוע החסידות — קונטרס
י"ב"יג תמוז השי"ת, ובטח ימצא בו ענין רב.

והשי"ת יהפך יומיא דפורעניתא אלין ליומיא דנחמתא בעגלא דידן,
בזכות התורה והמאור שבה.

באיחול כל טוב,

הרב מנחם שניאורסאהן

ז'תתנו

מצילום האגרת שנדפסה ב"מי מלך" ח"ג ע' 1093.

הרה"ג... רבינוביטש: אגרת נוספת אליו — לעיל ח"ה ארפט. וראה גם שם אגרת ארחס.

ז'תתנח

ב"ה, ו' מנ"א, השי"ת

הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א נוי"מ וכו' מהור"י שיי הלוי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו משבוע העבר:

מה שהובא בדא"ח כמה פעמים הספר עה"מ או עמה"מ הכונה לעמק המלך לר' נפתלי הירץ נדפס באמשטרדאם שנת ה'תקצ"א. וראה בלקו"ת שה"ש ביאור צא"ר שסומכין עליו אשר אף "בע"ח לא נזכר מזה כלל".

ומה שהעיר מלקו"ת ס"פ פנחס ד"ה קדש ישראל רפ"ד שכתב שם איזה פעמים קדש האדם, ותמה אצ"ל ישראל.

בטח דפוס ישן אצלו, וכבר נתקן בדפוסים שאח"כ. וכנראה מפני יראת הצענזאר הדפיסו מתחילה האדם.

וראה אור התורה להצ"צ שמות ע' פ"ו ובהערות שם.

והשי"ת יחפך ימים אלו לששון ולשמחה ויתגלה לעיני כל בשר אשר קדש ישראל לה' גוי כל אוכליו יאשמו בעגלא דידן.

באיחולי כ"ט.

הרב מנחם שניאורסאהן

ז'תתנח

מצילום הנדפס ב"מי מלך" ח"ג ע' 1113.

מהור"י: הורביץ. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ב ד"קמג, ובהנסמן בהערות שם. ה'תקצ"א: ת"ח.

קט

אדמו"ר שליט"א

ז'תתנט

בי"ה, ד' אלול, השי"ת

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"מ וכו' מוהרש"ז שי

שלום וברכה!

מכתביו מח"י תמוז ומכ"א מנ"א עם המוסגי"ב נתקבלו. וזה מכבר נשלחו לו הנדפסים אשר ביקש, בחבילה בפ"ע — ובטח יאשר קבלתם — כן נתקבל מכתב כ"ף דזכרונות שלו מכבר, ובהנ"ל — מכתב כ"א כ"ב. ובטח ימשיך רשימותיו, וכרצון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ. כן כתבתי לו שיקח להוצאות בית רבקה ויודיע מאיזה קופה לקח ויכניסו תמורתם. ומה שכותב בענין ההעתקה — הנה, לפי דעתי, נכון הדבר שיעתיקו למדינה שיעתיק חתנו וב"ב שי, ומהו"י מצעדי גבר כוננו.

בודאי ממשיך גם עתה בלימוד השיעורים ברבים ועריכת ההתועדות. ובפרט בחדש דאני לידודי וידודי לי, שצריך להיות איש לירעהו וימתנות ל'אביונים.

כיון שאינו מזכיר ע"ד בריאותו — בודאי שלום לו, ובכ"ז ת"ח אם יכתוב זה בפירוש.

בברכת כתיבה וחתומה טובה לו ולכב"ב ולכל החבורה שיחיו

מ. שניאורסאהן

ז'תתנט

מצילום האגרת שבילשמע אוז"ך (הוצ' תשי"ג) ע' שכא. חלק נדפס לעיל ח"ג אגרת תשד. מוהרש"ז: דוכמן. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ה ו'תקל, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תתסו. ז'תתפג. חתנו: מריה אלי' עקיבא ליפסקר.

ז'תתס

[ה' אלול תשי"ז]

מזל טוב להולדת בנם הצעתו לקראו בשם נשיאנו נכונה ויגדלוהו
לתורה חופה ומעשים טובים,

מנחם שניאורסאהן

ז'תתסא

בי"ה, י"ב אלול, השי"ת

הרה"ח הו"ח אי"א וכו' מוה"ר יונה שי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו המודיע כי מתכוונים הם לעלות לארצה"ק ת"ו
ומבקש ברכה,

הנני לשלוח בזה ברכותי שתהיי הנסיעה בזמנה כשורה ובנקל,
ויסתדר שם באופן המתאים בגשמיות וברוחניות.

בטח ידוע לו פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, אז מ'דארף מאכן פון
ארץ ישראל ארץ הקדושה, ובאשר כלל הוא בקדושה שלפום גמלא
שיחנא, בודאי גם הוא יתבונן בזה וישתדל למלא אחרי דברי הרב הוא
נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

בטח יש לו קביעת עתים בתורה בכלל, ובלימוד תורת כ"ק מו"ח

ז'תתס

מצילום כתיק ב"מי מלך" ח"ג 1094. והיא אל מריה ברוך פריז. אגרות נוספות אליו –
לעיל ח"ט ז'נא, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתסא

מהעתק המזכירות.

מוה"ר יונה: איידלקופ. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ז וריסט, ובהנסמן בהערות שם.
פתגם: ראה גם לעיל ח"ג אגרות חשיא. תשלו.

קיא אדמו"ר שליט"א

אדמו"ר הכ"מ בפרט, נוסף על השיעורים השונים לכל נפש, כמבואר במורה שיעור.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

מנחם שניאורסאהן

ז'תתסב

[השלמה לאגרת י"ד אלול דלעיל ח"ג תשל]

חתיכת מטפחת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בטח שמורה אצלו ויחזירנה לי, כמדובר. ות"ח.

מהנכון אשר יקבל את ילדו של מו"ה כו' . . . להגן ילדים, כי בטח אין סיבות מנגדות לזה.

ז'תתסג

ב"ה, כ"ד אלול, השי"ת

הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נוי"מ וכו' מוהר"ר אפרים אליעזר שי' הכהן

שלום וברכה!

בעונג קראתי מכתבו מח"י אלול השי"ת הכולל בתוכו זכרונות מחיי

השיעורים: חתית.

ז'תתסב

צילום כתיבת בסי' זכרון תפארת משה יצחק (אחרי ע' 124). האגרת היא למוהרמ"י העכט. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתמד, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתסג

מהעתק המזכירות. מוהר"ר אפרים אליעזר: יאלעס. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ב ז'תנה, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ח"סב.

צדיקים קדושים וטהורים, וכידוע במעלת ספר בראשית הקודם לספר שמות וכו' כי הוא מלא סיפורי צדיקים, ועל שמו נקרא ספר הישר (ומדובר בזה בקובץ מכתבים ג' של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ע' יו"ד ואילך).

כנראה במכתבו כבר נמצא במחנו הטי' ולכן הנני שולח מכתב זה ישר לעירו.

מוסגר פה הקונטרס לראש השנה הבע"ל עם העתקת מכתבים כלליים השייכים אליו, אשר בידעי יחס כת"ר תקותי שימצא ענין בהם, והיי זה שכרי.

החותם בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות לכת"ר ולכב"ב שיחיו ולכל מושפעיו בתומ"צ ודר"ח — המברך ומתברך ומצפה לטוב,

מנחם שניאורסאהן

ז'תתסד

[בין כסא לעשור תשי"א]

... ת"ח ת"ח על המאמרים והשיחות ששלח אלי, אשר כמה מהם לא היו אצלי ע"ע. ובטח אם ימצאו עוד ישלחום ג"כ, ורוב ת"ח מראש.

בקובץ מכתבים: אג"ק אדמו"ר מוהר"צ נ"ע ח"י אגרת איתריב (ע' עז).
וידר"ח: ודרכי חסידות.

ז'תתסד

שלוש הקטעים דלהלן נכתבו בשולי אגרת תשס"ה דלעיל ח"ג, מכתב-כללי-פרטי שנשלח לכריכ, ונעתקו מצילום האגרת.
הקטע הראשון הוא למוהרמ"א הכהן. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ב ז'תעח, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ח"ד. הקטע השני הוא למריה אהרן יוסף שי' בליניצקי. הקטע השלישי הוא למריה יעקב יוסף שי' גורקאוו. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ז ו'קעב, ובהנסמן בהערות שם.

קִיג אַדמו"ר שליט"א

מה שהוקשה לו בשיחת שמח"ת תרפ"ו בגזירת הכובעים והרה"ק
„הגאון החסיד" (כך נזכר בלקו"ת שה"ש יח, ג) מבארדיטשוב, שאין
השנים מתאימות — הנה שמעתי מעין זה, אבל על ר"ה מפאריטש
(וכנראה טעה המניח). ואז מובן ג"כ משי"כ בהר"ד שאמר לתלמידיו, כי לא
שמענו שהיתה ישיבה אצל הרל"צ מבראד.

ומשי"כ במכתבו בענין בכורים — יעויין בזה זח"ג רנג, א ובמק"מ שם.
ד"ה וביום הבכורים רנ"ד.

* * *

. . . מבקש שיעוררו רחמים עליו, ובטח יודיע שהכין כלים ט'
ורחבים לזה: קבי"ע בתורה, עבודה בעצמו ועם הזולת וכו'.

* * *

בנוגע לבנו ש"ד שי' ששואל אם יסע לכאן ללמוד בתו"ת — יעויין
קוני' שמע"צ ע' צדי"ק דאנ"ש דלונדון צריכים להמשיך אור ליוב' בלונדון
און עס האַלט דערביי. ומהנכון — שיארגנו קבוצת בחורי חמד ללימוד
הדא"ח, ובנו שי' יהי ג"כ מרוח החי' בהם. ואזי מאיר עיני כולם הוי'.
וכאשר תהי' הקבוצה מבוססה — אז יש לדון בהשאלה אם יסע בנו שי'
משם. — ות"ח על בשו"ט בזה.

בשיחת שמח"ת תרפ"ו: סה"ש תר"פ-תרפ"ו ע' 96.

לבנו ש"ד שי': היר' שמואל דוד גורקאוו.

קוני' שמע"צ: סה"מ תשי"א ע' 90.

ז'תתסה

ב"ה, יו"ד כסלו, ה'תשי"א
ברוקלין, נ.י.

אל אנ"ש, ואל כל חובבי תורה
אשר בכל אתר ואתר
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

הולך וקרוב היום יום בשורה, יום ג' תשעה עשר בכסלו, הוא היום
אשר בו יצאה לאור צדקת כ"ק אדמו"ר הזקן — (בעל התניא והשו"ע) —
ואתנו עמו צדקת תורת החסידות — תורת חסידות חב"ד ותורת החסידות
הכללית.

כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ כותב — במכתבו מיו"ד כסלו ה'תשי"א,
שני חדשים לפני יום ההסתלקות — אשר „לימוד תורת החסידות אינו
ענין השייך רק לאיזה מפלגה שהיא, אלא חובת לימודה מוטלת על כללות
בני ישראל יחיו בכלל, ועל בני תורה בפרט". וחובה על אנ"ש —
החתעסקות בהפצת לימוד דא"ח: והתעסקות — פירושה השתדלות
שאינה פוסקת ובאופן שבכל עניינו — גם הצדדיים — מתכוון להשגת
מטרה זו „כמו במסחר ה"ה עסוק כל היום בזה לאו דוקא בעת שהוא

היום יום בשורה: כן כינוהו מן השמים ליום ג' י"ט כסלו — במענה להר"י
מקורביל (מבעלי התוספות). ראה שו"ת מן השמים ס"ה. עיי"ש.
במכתבו מיו"ד כסלו: נדפס בקונטרס יט כסלו. [סה"מ השי"ת ע' 94].
כמו במסחר: לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ סדי"ה אריב"ל כו' כל העוסק בתורה
תרפ"ח. [סה"מ תרפ"ח ע' קיב].

ז'תתסה

נדפסה בשעתה במימיוגרף, ובראשה „בבקשה לפרסם תוכן מכתב זה, ותיח מראש,
מחנה ישראל".
טופס כזה נשלח לכריכ, ובאחד הטפסים נוסף בשוה"ג בכתיב — כמועתק לקמן. צילמו
ב"מי בראשית" ע' 306.
נוסח דומה נשלח בשנת תשי"ב, ונדפס לעיל ח"ה אירסב.
במכתבו: אנ"ש שלו ח"י אגרת ב'תרלו.

עסוק בגוף ועצם העסק, לפי שהענין נוגע לו ביותר. אז ער איז אָנגעטאָן אין דעם בכל שעה ובכל זמן".

ובמק"א יבאר בארוכה, איך כי התנאי, אשר יפוצו מעינותיך — של כ"ק הבעש"ט — חוצה הוא הקדמה הכנה וכלי לביאת המשיח.

תנאי זה, אשר על כל אחד מאתנו כולנו להשתדל בכל תוקף למלאותו, שלשה פרטים בו:

(א) יפוצו. ללמד תורת הדא"ח באופן של הפצה — פיזור במרחב רב, שיגיע הלימוד לכל חלקי המקום שבו מלמד תורה זו.

(ב) מעינותיך. תורת הדא"ח שמפיץ, צריך שיהיו נשמרים בה תכונות של מעין. ושתי תכונות עקריות במעין: (א) מימיו חיים ונובעים הם בלי הפסק מן מקור המעין. (ב) אין משגיחין כ"כ על הכמות, כי המעין ממקורו נובע טפין טפין. וכן הוא גם התנאי בהפצת תורה זו. אין הכמות עיקר, ובלבד שיהי' לימוד חי בחיות נפשי והתלהבות פנימית, ונובע ממקורו — מפנימיות נפש מפיץ התורה, הקשור בפנימיות לבבו בנשיאי תורת הדא"ח.

(ג) חוצה. אל לנו להסתפק בלימוד בביהמ"ד וביהכ"נ בלבד כי אם גם בלכתו בדרך בשבתו בחנות וכיו"ב. וכן בנוגע למהות הלומדים אין להתצמצם במפלגות אחדות או בסוגי אנשים מיוחדים, כי גם על הפשוט שבפשוטים מוטלת חובת לימוד תורת הדא"ח, כמו שאפילו הגדול שבגדולים אינו יכול להגיע עד תכליתה.

וגם לאלו הנמצאים מחוץ לכל המחנות, גם במקום שהכתוב מעיד עליו שהוא חוצה — גם שם צריך להפיץ המעינות.

וזכות ההשתדלות בהפצת המעינות חוצה תמשיך ותהי' כלי לקבל ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ אשר ברך את כל אחד מאתנו — לייט

ובמק"א יבאר בארוכה: בשיחת שמח"ת תר"ץ. [לקו"ד כרך ב' רפו, ב ואילך].

פיזור במרחב רב: ראה רש"י (משלי ה, טז) עה"פ יפוצו, "הוראות ברבים".

תכונות עקריות: להעיר מדין מעין שמטהר בזוחלין ובכל שהוא.

חוצה: ראה זח"א קמא, ב. תו"ח בתחילתו עה"פ חכמות בחוץ. ועוד.

תכונות של מעין: ראה לעיל חיד אגרות תתטו. תתיח.

כסלו אשר קודם ההסתלקות, ובטח מברך גם עתה לייט כסלו דשנה זו, ובאמירה לנוכח: „תתברכו מהשייט בשנה טובה בלימוד והפצת החסידות, אתם ביתכם בניכם ובנותיכם יחיו בדרכי החסידות, ואתם וב"ב וכל הנלוים אליכם תתברכו כולכם בכל הדרוש לכם בגשם וברוח".

בברכת הצלחה בעבודה וכל טוב,

מ. שניאורסאהן

* * *

זה עתה נתקבל מ' מעשי'ק ויצא. וכבקשתו נשלחים הקוני' על כתובתו החדשה. צע"ק מה, שלעי"ע, לא ענו על משי"כ בסעיף כארכב של הרי"ד דש"פ בראשית.

מ. שניאורסאהן

ז'תתסו

ב"ה, מוצש"ק טו"ב כסלו, התשי"א

הרה"ח הו"ח אי"א וכו' מו"ה ש"ז שי

. . . א בקשה פון א חסיד: שלא יתחלל, ח"ו, ש"ש על ידו: — דערמיט וועט מען אַראָפּבריינגען משיחין? ישתדל בהפצת מעינות דא"ח חוצה, ובמילא הכל בכלל זה.

תתברכו . . . וברוח: במכ" דיו"ד כסלו הני"ל.

זה עתה: קטע זה לא' מאניש השריב ששהה אז באירלנד. על חש"כ בסעיף כארכב: ע"ד קירוב „מניד" אנשים.

ז'תתסו

מצילום האגרת ב„לשמע אוזף" (הוצ' תשי"ג) ע' שכב. ונכתבה בשולי אגרת תתל, דלעיל ח"ד. הטופס שלפנינו נכתב למוהרש"ז דוכמן. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתגט, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתסז

י"ט כסלו, תשי"א

בקשתי מאנ"ש להתועד ביט"כ ובנר החמשי הבע"ל בהשתדלות
לצרף גם שלא מאנ"ש ולסדר הפצת מעינות דא"ח חוצה.

בברכת הצלחה

מנחם שניאורסאהן

ז'תתסח

ב"ה, ט' טבת, תשי"א

... ומשי"כ אשר י"א שאין נוגע כ"כ למצוא מקור או מקום מחז"ל
או דין שהובא בדא"ח כי זהו בעצמו המקור — אני לא כן הוא עמדי. ולא
עוד, אלא כשרואים במקור הרי כמה וכמה פעמים נתוסף הבנה גם
בהענין בדא"ח. — ולכאורה הוא גם חסידישער, לומר אשר ישנו מקור
ואני לא מצאתיו מלומר שאני יודע ברור שאין מקור והרבי חידש זה ע"פ
הוראה וכו' —. ובמוחש נראה בהגהות הצ"צ בדא"ח עד כמה נתיגע בזה.
ואכ"מ.

ז'תתסז

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ד' ע' 68

ז'תתסח

נדפסה בקובץ יגדיל תורה ירושלים גליון כ' ע' 9.
למצוא מקור: נכתב בהמשך לאגרת דלעיל ח"ג תקנו, עיי"ש.

ז'תתסט

ב"ה, ג' שבט, ה'תשי"א

הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א נר"מ וכו' מו"ה מאיר שי

שלום וברכה!

נצטערתי לשמוע אשר נפל רוחו עליו, וכן אצל ב"ב שיחיו.

ונכון יהי לבו בטוח בהשי"ת, הרופא כל בשר ומפליא לעשות, אשר יהי הכל כשורה, וישלח לכת"ר רפואה בקרוב.

ונשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ימשיך עליו, ועל כל ב"ב שיחיו, ברכה והצלחה, וכת"ר, ביחד עם זוגי הרבנית תי, יראו רוב נחת בכל ילידיהם שיחיו שנים רבות טובות ונעימות.

בברכה ופ"ש ב"ב שיחיו,

מנחם שניאורסאהן

ז'תתע

[תחלת שבט תשי"א]

. . . ת"ח ת"ח, מקול"ע, על שהזכירני על הציונים באה"ק ת"ו. ואחתום בתודה על זה ובברכת בריאות הנכונה, ושיבשר בשוי"ט מכל ב"ב שי וגם הוא בכלל, כמובן.

מ. שניאורסאהן

קראתי הפ"נ על הציון בער"ח שבט העבר.

ז'תתסט

מצילום כתי"ק ב"מי בראשית" ע' 251.

מו"ה מאיר: אשכנזי. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ב רלט, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתע

מצילום כתי"ק ב"זכרון שמואל" ע' 77, בשולי אגרת תחל דלעיל ח"ד, בטופס הנשלח אל מו"ה שמואל זלמנוב. אגרות נוספות אליו – לקמן ז'תתקח. חצט.

ז'תתעא

יו"ד שבט תשי"א

ביום ההילולא אזלינן מיני עשירי בשבט גדול ביותר זכות בעל
ההילולא צדיק עליון להמשיך ישועות ברכות והצלחות לכל המתעסק[ים]
במוסדותינו. בטח יתועדו לעורר רבים לתומ"צ לחזק מוסדותינו ותקנותינו
להתקשר באילנא דחיי ולהתברך בכל המצטרך בגשם וברוח.

בברכה.

ז'תתעב

ב"ה, ט"ו בשבט ר"ה לאילן היתשי"א
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

נסתיימה שנת ההסתלקות של נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

מתגברים הגעגועים באשר כלה קייץ עובר חורף ואנחנו לא נושענו.

אבל מצד השני ההרגל עושה את שלו. ויש מקום לחשש אשר
יתיישן הדבר, ואור וחום ההתקשרות לנשיאנו, לתורתו ולהוראותיו — אשר
כולא חד — ילך הלוך וחסור ח"ו.

אלה הדברים אשר דבר משה בנוגע לתורה: הדברים האלה אשר
אנכי מצוך היום, ופירושו: כדיוטגמא (מכתב המלך) חדשה שהכל רצין
לקראתה. ובנוגע למצות: מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום, ופירושו:
שיהיו עליכם חדשים כאילו שמעתם בו ביום.

ז'תתעא

נדפסה בסה"מ באתי לגני דא ע' שעא, והוא נוסח המברק ששלח כ"ק אדמו"ר שליט"א
לכללות אנ"ש במרחבי תבל.

ז'תתעב

מצילום כתי"ק. ונראה שהיא התחלה ממכתב כללי שלא נגמר בכתיבה.

ז'תתעג

ב"ה, כ"ט שבט, ה'תשי"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו המודיע ממצב בריאותו, אשר מרגיש תשישות
הכחות והרופא רוצה לעשות בדיקות וכו' ושואל דעתי —

קאָן ער אים נאָכגעבן ולעשות הבדיקות. ובנוגע לתשישות הכחות
— יהי זהיר בפת של שחרית, ומזמן לזמן ילמוד איזה לימוד, אם בנגלה אם
בדא"ח, וואָס ער זאָל פון עם הנאה האָבן גאָר בפשטות. ורפאות תהי
לשרך ושיקוי לעצמותיך.

בהיותי על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר אזכירו ואת זוגתו ת"י
לבריאות הנכונה.

ותקוטי שיבשרני בשורות טובות בזה.

ולפלא שאינו מזכיר דבר ע"ד בריאותו ברוחניות.

ואולי שמע הסיפור של אי מבני אמריקה שבא לשאול עצת כ"ק
מו"ח אדמו"ר במסחר עצים שלו. ואחרי המענה בזה והמשיך כ"ק מו"ח
אדמו"ר להורותו בעניני תומ"צ — אמר שהרי לא אודות זה שאל. וא"ל
כ"ק מו"ח אדמו"ר: כלפי לייא. מסחר שאתה המומחה ואין זה שייך אלי
— תשאל בעצתי. ובתומ"צ שזהו מעניני העקרים ומעסק אבותי ואבות
אבותי — בזה אין אתה שואל.

כמובן אין הנדון דומה כלל — אבל, בכל אופן, יש לי שייכות יותר
ללימוד גפ"ת ודא"ח מאשר לחכמת הרפואה. וא"כ כלפי לייא?

בברכת רפואה קרובה ובריאות הנכונה לו ולזוגתו יחיו.

ז'תתעג

מהעתק המזכירות.

הסיפור: ראה גם לעיל ח"ד אגרת א"ל.

ז'תתעד

ב"ה, ז' אדר שני, ה'תשי"א
ברוקלין, נ.י.

... מכתבו בעתו נתקבל, כן מסר לי בשעתו מר... שי' את סי'...
ות"ח ת"ח על תשורתו זו. — ומהנכון, לעודד את רוח הנ"ל ולהסבירו
שלא זו הדרך פירן א' ברוגז מיט דער ועלט און מיטן כביכול, ח"ו. וטוב
לעבוד, כעבד, ולא כשר בעל שכל את השי"ת ובשמחה, וסוף סוף ימשיך
עייז שמחה גם בנפשו... קאפ' ע"א צ"ל עד י"ב תמוז.

ז'תתעה

ב"ה, י"ב אד"ש, תשי"א

שלום וברכה!

במענה על מכי מיום א' פקודי המודיע שאין כל כך שלום בית בינו
ובין זוגתו ת"י ושואל דעתי מה לעשות:

הנה כיון שכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ברך את
נשואי[ה]ם בברכת מזל טוב, הרי דברי צדיקים קיימים לעד, וצריך לפייס
את זוגתו ת"י ולהסביר לה את הנ"ל, ובדאי, אם נזקק לזה, יסייעו גם
זקני אנ"ש... להשכין השלום ביניהם, ועל ידי דברים שבנחת וענינים של
קירוב, בטח ימצא הדרך ללבה ויהי שלום ושלוה במעונם, ויתברכו
בזרעא חייא וקיימא.

ז'תתעד

מצילום כתיב, בשולי אגרת תתקמא דלעיל ח"ד.
קאפ' ע"א: כמנין שנות כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע.
עד י"ב חמוז: כשימלאו לכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ע"א שנים. ראה גם לעיל ח"ד אגרות
תתנה. תתסג.

ז'תתעה

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ג' ע' 44.
לתוכנה ראה גם אגרת הבאה.

הפ"נ שלו בעד . . . נתקבל וקראתיו על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
לעורר ר"ר עליהם להמצטרף להם.

בברכת פורים שמח,

מ. שניאורסאהן

ז'תתעו

ב"ה, י"ב אד"ש, תשי"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

צו מיין צער, האָב איך געהערט אַז, צייטנווייז, איז באַ אייך אין
שטוב ניט גאַנץ דער שלום בית. איך וויל האָפֿן אַז עס איז ניט ריכטיג,
אַדער ווייניגסטנס נאָר אַריבערגייענד, און איר וועט מיר שרייבן וועגן
דעם (אין וועלכער שפּראַך אייך איז אודאבנער).

בכל אופן, וויל איך אייך דערמאנען אז דער רבי, דער שווער
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, האָט געבענטשט אייער חתונה מיט אייר מאן שי
מיט א ברכת מזל טוב, דאַרפט איר מיט אייער מאַן שיחיו זען זיין גוטע
כלים אויף מקבל זיין די ברכה און האָבן אַ וואַרימע חסידישע הויז
ובזרעא חייא וקיימא.

אין ערוואַרטונג פון גוטע בשורות פון אייך,

מ. שניאורסאהן

ז'תתעו

נדפסה בקו', צדיק למלך ג' ע' 45.
לתוכנה ראה גם אגרת הקדמת.
אודאבנער: יותר נוח.

קכג

אדמו"ר שליט"א

ז'תתעז

פורים, תשי"א

בבקשה להתועד בפורים וגם בשבת בהתעוררות מיוחדת לעבודה
בחינוך ביראת שמים.

בברכת פורים שמח,

מנחם שניאורסאהן

ז'תתעח

ב"ה, י"א ניסן, ה' תשי"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הווי"ח אי"א נו"מ וכו' מוהרר"נ שי הכהן

שלום וברכה!

. . . כל הפ"נ והמכ' שלו נתקבלו בעתם. ובעת רצון קראתי הפ"נ על
הציון. ובטח יתמלאו לטובה ולברכה בגוי"ר, ויודיע עד"ז בשו"ט.

— צדק בכתבו, שצריך אני לענות על כל המכ' והשאלות בהקדם.
אבל מה עלי לעשות — והטרדות הולכות ורבות, גם הכללים וגם
הפרטים. על כמה מהשאלות הנני עונה במכתבי הכללים המצורפים
להקוני או שבהקדמה לקוני, ועל השאר — בודאי סו"ס יעזור השי"ת גם
על זה.

ז'תתעז

נדפסה בקני' „צדיק למלך" ד' ע' 68.

ז'תתעח

מצילום האגרת, בשולי אגרת תתקעב דלעיל ח"ד.
מוהרר"נ שי הכהן: אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ט זש"מ, ובהנמנן בהערות שם.
לקמן זתתקא. זתתקב. זתתקלד. זתתקפג.

ז'תתעט

ב"ה, ט"ז אייר, תשי"א
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ באמונה כו' וכו'
מו"ה חיים זוסיא שי

שלום וברכה!

זה זמן רב שלא שמעתי ממנו בעצמו, וגם אחרים לא הודיעוני
מהנעשה אתו, וא"ת אה"י לו אם יכתוב לי ממצבו עתה ומהשתתפותו
בעסקנות הציבורית בכלל, ובעניניו אנו, חב"ד, בפרט.

אתענין לדעת בנוגע השתדלותו ע"ד שדוך המתאים בשבילו בגו"ר.

אינני יודע גם כתבתו הנכונה, ולכן הנני שולח מכתבי זה ע"י
הרה"ח הו"ח אי"א וכו' מוה"ר אברהם פאריז שי.

המחכה לבשו"ט ממנו.

מנחם שניאורסאהן

מוסג"פ החוברת לל"ג בעומר ומכ"י הכללי השייך אלי'.

ז'תתעט

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ב' ע' 111, מצילום האגרת.
מו"ה חיים זוסיא: ווילימובסקי. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט ז'ערה, ובהנסמן
בהערות שם. לקמן ח"מה. ח"עז. ח"צב. ח"קבג. ח"קלד. ח"קלז. ח"קלט. ח"ריד.
וא"ת: ואסיר תודה.

קכה

אדמו"ר שליט"א

ז'תתפ

ב"ה, כ"ב אייר, תשי"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

עיי' הרה"ח הו"ח אי"א עוסק בצרכי צבור באמונה וכו' וכו' מוה"ר
שלמה זלמן שי' העכט קבלתי את שאלתו, אשר חפץ הוא לסדר אשר
לאחר מאה ועשרים שנה יהי בטוח באמירת קדיש ולימוד משניות:

והנה אם רצונו הוא בזה, אפשר לסדר זה אשר לאחר מאה ועשרים
שנה יאמרו קדיש וילמדו משניות באה"ק ת"ו (את המחיר אינני יודע
בדיוק, אבל הוא בערך 300-400 שקל ארצוה"ב).

אבל בעיקר הדבר, הנה ידוע הוא פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אז עס איז גלייכער צו טאן מיט לעבעדיקע זאכן
ביים לעבן, ולכן הצעתי שיאריך ימים ושנים טובות וארוכות היינו
ממולאים מתורה ומצות מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף,

ויקח על עצמו הדפסת ספר משיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע, וידפסו בראש הספר את שמו ושם זוגתו תח"י וכל שילמוד
בספר הזה, הנה יהי לו ולזוגתו תח"י השתתפות בלימודו, וזכות הרבים
תלוי בהם להאריך ימיהם ושנותיהם בנעימים.

מוסג"פ החוברת שי"ל ללי"ג בעומר בטח ילמוד בה ויתעמק
בהפתגמים אשר בה.

בברכת אריכות ימים ושנים טובות לו ולזוגתו יחיו מתוך מנוחה
והרווחה.

ז'תתפ

מהעתק המזכירות.

ידוע הוא פתגם: ראה אניק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע חי' אגרות ב'קנו. בישלה.

ז'תתפא

שבועות, תשי"א

למסור לאנ"ש ברכת קבלת התורה בשמחה ובפנימיות ובטח יעריכו
התועדות חסידותית.

מנחם שניאורסאהן

ז'תתפב

ב"ה, יום ראשון לסדר בהעלתך את הנרות, תשי"א
ברוקלין, נ.י.

צו אַלע איינטיילנעמער אויף דער היינטיקער התועדות פון
„ארגון בית רבקה”
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

אַ בשורה טובה איז געווען פאַר מיר די ידיעה, אַז דער „ארגון בית
רבקה” — תחת השגחת המרכז לעניני חנוך — האָט ערוואָרבן נאָך אַ בנין
אין אַ נייעם טייל פון שטאַדט, מיט דעם ציעל צו עפענען דאָרטן נאָך אַ
„בית רבקה” סקול, און געבן דורכדעם די מעגליכקייט פאַר אַ גרעסערער
צאָל פון אידישע טעכטער — כּן ירבו — צו באַקומען אַן ערציאונג ברוח
התורה והיהדות.

דאָס פאַרגרעסערונג און אויסברייטונג פון אַ וויכטיקן מוסד, איז
בכלל צופרידנסטעלנד, שוין צוליב דעם וואָס עס באַווייזט אויף דער
לעבנסקראַפט פון דעם אַנשטאַלט, נאָך מער באַגריסנסווערט איז די
גרינדונג פון חנוך תורה מוסדות, אין מערער און מערער טיילן פון

ז'תתפא

נדפסה בקונו' „צדיק למלך” ד' ע' 68.

ז'תתפב

מצילום האגרת.

שטאַדט, וואָס דורכדעם ווערט בעזרת השם יתברך געזיכערט דער גייסטיקער און פיזישער קיום פון כלל ישראל.

באַזונדער צו באַגריסן איז די עפענונג פון נייע אָפטיילונגען פון די „בית רבקה“ שולעס, וואָס באַווייזט אויף דעם באַוואוסטזיין פון זייערע עסקנים, אַז מען טאָר זיך ניט באַפרידיקן מיט דעם וואָס ס׳איז שוין ערריכט געוואָרן אויף דעם געביט, כל זמן עס איז נאָך דאָ איין אידישע מיידעלע וועלכע באַקומט ניט איר ערציאונג, צוליב מאַנגל פון אַ געהעריקע צאָל עכט אידישע שולעס.

איך שיק מיין באַגריסונג צו אַלע אַנטיילנעמער אויף דער חגיגה און צו אַלע עסקנים פון „ארגון בית רבקה“ בראש מיט הרה"ח הוו"ח אי"א נוי"מ עסקן נמרץ ורב פעלים וכו' מהור"י שי' דזשיקאבסאָן, און רוף זיי אונערמינדנד צו אַרבעטן נאָך מער און מער פאַר דעם חנוך הבנות על טהרת הקדש, לויט דעם רצון וציווי פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

איך האָף, אַז יעדער באַוואוסטזיניקער איד, מאַן און פרוי, וועלן ערפילן זייער פליכט מיטצוהעלפן דעם קיום און אויסברייטונג פון די שוין עקזיסטירנדע בית רבקה שולעס און פאַר דער ערעפנונג פון נייע בית רבקה שולעס.

באַ אַ באַזוך פון חינוך עסקנים באַ עס, האָט כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע געזאָגט:

„דער אויבערשטער בלייבט ניט קיין בעל חוב, און די אַלע וואָס טוען און העלפן אויפן געביט פון חינוך הכשר — באַצאָלט זיי דער אויבערשטער בהמצטרך להם, ובפרט אין אידישען נחת פון קינדער“.

דברי צדיקים חיים וקיימים לעד.

ובטח וועט השי"ת בענשען אַלע מיטהעלפער פון דער בית רבקה בעוועגונג, און די איינטיילנעמער פון דער צוזאַמענקונפט בתוכם, בהמצטרך להם בגשמיות וברוחניות.

בברכת טוב גשמי ורוחני,

מ. שניאורסאהן

ז'תתפג

ב"ה, כ"ב סיון, תשי"א
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר שניאור זלמן שי

שלום וברכה:

. . . מכ' מיי"ט אייר נתקבל. וכנראה רשם בחפזון, כי כמה פרטים אי
מובנים.

הסיפור דמשקפים של אדמו"ר מהר"ש — סיפרה כ"ק מו"ח
אדמו"ר בשם הר"מ מאנעסזאהן שבחן זה בעצמו — אבל במאריענבד.

ז'תתפד

ב"ה, כ"ב סיון תשי"א
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר אליעזר שי

שלום וברכה:

. . . מצטער הנני, שהנהו מקצר בנוגע למצב בריאותו, אף שבכלל
מכיון שאינו מזכיר, בודאי מרגיש אי"ע בטוב, והלואי שיהי' כן, אבל טוב
יותר אם יכתוב זה בפירוש ולא לצאת במלים אחדים.

ז'תתפג

מצילום האגרת בלשמע ארזן (הוצ' תשי"ג) ע' שכו.
מוה"ר שניאור זלמן: דוכמן. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתגט, ובהנסמן בהערות שם.
הסיפור דמשקפיים: המסופר שם ע' פב.

ז'תתפד

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ב ע' 122, מצילום האגרת. והיא השלמה לאגרת א"ס דלעיל
ח"ד.
מוה"ר אליעזר: קריסק. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשפה, ובהנסמן בהערות שם.

קכט

אדמו"ר שליט"א

וכן הנני להזכירו עוה"פ במה שאמרתי לכת"ר בהיותו כאן, שקביעות שיעור בלימוד הדא"ח בעיון (במקום שלבו חפץ) תהיי זה אחת הרפואות היותר מועילות במצב בריאותו.

. . . בברכת רפואה קרובה בריאות הנכונה והצלחה בכל עסקיו בגו"ר,

מ. שניאורסאהן

ז'תתפה

ב"ה, ו' תמוז, תשי"א
ברוקלין.

מר יוסף יהודה שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו, בו כותב ראשי פרקים מתולדותיו, ואשר מורה הוא בעניני מוסיקה הן בב"ס והן לפרטים.

ובודאי למותר להאריך בהסבר דבר המשנה, אני נבראתי לשמש את קוני, והוא ע"י קיום רצון קונו, בלימוד התורה וקיום המצות, שמזה מובן שבאיזה מקצוע שיהי שמתעסק האדם, ברור שגם בו אפשריות להפיץ היהדות האמיתית ועניני בתוככי אלה שבא עמהם במגע ובקישור, ועאכו"כ אם הקישור הוא [יחס] של מורה ותלמיד, אשר תמיד כל תלמיד רגש של אהבה וכבוד אצלו להמורה, שזהו מכשירו ג"כ — את התלמיד — לקבל דברי המורה אפילו שלא בשטח המקצוע, וכנראה כל זה במוחש, ובפרט שלפי כתבו תלמידיו למקצוע הם ברובם מהנוער, אשר כל שיפור ותיקון מצבם, הרי זהו תיקון ושיפור בעניניהם העתיד, ולכל לראש בבנין ביתם בישראל.

ז'תתפה

נדפסה בקו"פ „צדיק למלך" ד' ע' 82.

מר יוסף יהודה שי: מרטון. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"כ זיתקסה, ובהנסמן בהערות

שם.

ומהנ"ל מובן, אשר כל יגיעה והשתדלות בזה כדאיות הן.
במ"ש אודות כניסה ללמוד בישיבת תומכי תמימים דלוד, ומפרט
מניעות אחדות המונעות אותו מזה.

הרי בכלל השאלה בפועל תעמוד על סדר היום בעוד כחודש ויותר,
לאחרי ההפסק של הקיץ, שאז סדר מסודר בישיבה, והרי אפשר שבמשך
זמן זה יסתדרו איזה פרטים מאלה שמזכירים במכתבו.

ובמ"ש שישנם אצלו חובות ולכן גם לאחר שיכנס לישיבה צריך יהי
להמשיך עבודתו במקצוע בכדי לסלק החובות — הנה בטח יבוא בדברים
בזה עם הנהלת הישיבה, והרי כמה אפשרויות בסידור הנ"ל באופן שיוכל
לקיים כל סדרי הישיבה. וכבר נאמר ותשועה ברוב יועץ.

ויהי רצון מבורא עולם ומנהיגו המשגיח על כאו"א בהשגחה פרטית,
אשר יעלה מחיל אל חיל בדרך התורה והמצוה, היא הדרך המובילה את
האיש והאשה הישראלים לאשרם האמיתי הן בגשמיות והן ברוחניות,
וינעם לי לקבל ממנו בשו"ט בכל האמור.

בברכה לבשו"ט.

ז'תתפו

י"ב תמוז, תשי"א

למסור לכל אנ"ש: לחיים, ולברכה ולהתעוררות בהצלחה
בהחזקת היהדות והרבצת תורה הנגלה והחסידות.

מנחם שניאורסאהן

ז'תתפו

נדפסה בקו"נ, צדיק למלך ד' ע' 68.

קלא אדמו"ר שליט"א

ז'תתפז

בי"ה, ט"ו מני"א, תשי"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

זה עתה שלחתי לו מברק: „אתפלא במאד על נפילת רוחו. יעשה כהוראת שני רופאים מומחים ויתחזק בבטחונו בהשי"ת אשר בודאי יחזירו לאיתנו. ואחכה לבשורות טובות. בברכת רפואה קרובה. חתימת"י.
מילערנט, מילערנט — און אז עס קומט לפועל, וואו איז דער בטחון?

למוד ג' או ד' פעמים שער הבטחון ב„חובת הלבבות“. כמובן, שאין כוונתי שילמוד זה בפעם אחת, אלא במשך איזה שבועות.

בברכת רפואה קרובה, המחכה לבשורות טובות בבריאותו בגשמיית ובבריאותו ברוחניות,

מ. שניאורסאהן

ז'תתפח

בי"ה, כ"ה מני"א, תשי"א
ברוקלין.

שי"ב הרה"צ הרה"ח וו"ח נוי"מ אי"א בנשי"ק גזע תרשימים
וכו' וכו' מוהר"ר יוחנן שי

שלום וברכה!

בנועם ובשעתו קבלתי מכתבו מחיי מני"א, בו מודיע אשר ביום ד' אלול הבע"ל תהי' חתונת בנו בכורו שליט"א:

ז'תתפז

מצילום האגרת.

ז'תתפח

נדפסה בקו"י „צדיק למלך" ה' ע' 97, מצילום האגרת.
מוהר"ר יוחנן: טברסקי, האדמ"ר מרחמיסטריווקא. אגרת נוספת אליו — לעיל חיד ארי.
בנו בכורו שליט"א: מוה"ר מרדכי טברסקי, האדמ"ר מרחמיסטריווקא שליט"א.

והנני בזה להביע ברכותי מקול"ע, ברכת מזל טוב מזל טוב, שתהיי החתונה בשעה טובה ומוצלחת ויעלה הזיווג ליפה ויבנו בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שנתבארו בתורת החסידות הוא תורת דא"ח, ויראו מהם ומשאר ילידיהם שיי רוב נחת ועונג בגשמיות וברוחניות גם יחד.

ידוע אשר ענין הזיווג הוא למעלה מסדר ההשתלשלות, וכמז"ל שדומה לקרי"ס, דבעתיקא תליא מילתא, היינו שזהו המשכה מאור המקיף.

וי"ל שזהו שמצינו בענין הנשואין ענין המקיפים: א) מקיף ע"ג הכלה לבד, שזהו ענין נתינת הטבעת,

וכידוע, שאף שבמשנה איי נקנית בכסף, אבל כבר אמרו בתקו"ז תיקון ה' בתחלתו ותיקון יו"ד ותיקון כ"א (נ"ה ע"ב): ובגינא איתמר לגבי כלה תהא לי מקודשת בטבעת זו, וכדאי ג"כ בכמה מקומות אשר בני ארץ ישראל מקדשים בטבעת (חילוף מנהגים שבין בני בבל לארץ ישראל, בים של שלמה, ובכ"מ).

אשר נתינת הטבעת הוא מקיף על (אצבע) הכלה ובא מהחתן.

[ב] הכלה מסובבת את החתן ז' פעמים, שזהו מקיף על החתן הבא מהכלה. וע"ד דלע"ל נקבה תסובב גבר.

ושני מקיפים אלו באים תחת החופה, שזהו מקיף כללי על החתן והכלה גם יחד, היינו מקיף בינה לזו"נ, ומבואר הענין בלקו"ת שה"ש ד"ה על כל כבוד חופה, ואין כאן מקום להאריך.

החותם מעין הפתיחה בברכת מז"ט מז"ט, ש"ב מכבדו ומוקירו.

מ. שניאורסאהן

נ"ב: בתור דרשה געשאנק, מוסג"פ סערטיפיקאט על חבילה. וענין השייכות דדרשה געשאנק למקיף יעויין לקו"ת פי נשא דכ"ט ע"ב.

ז'תתפט

בי"ה, ח' אלול, תשי"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מה' שופטים, שבו מתאר מצב בריאות . . . תחי' ושואל חו"ד בנוגע למה שאמר לה הרופא:

הנה לפ"ד, בנוגע של הנתוח למרידין, אם זהו דעת שני רופאים מומחים במקצוע זה, תעשה זאת, ויתן השי"ת שיהי' בהצלחה.

ובנוגע לענין השני שמציע לה לעשות נתוח על האם, הנה בדבר זה צריכים לברר אצל הרופא מהו כוונתו בזה, אם הוא רוצה לעשות קלין אפ' לגמרי, או שרק לחתוך את הטומא, ואם הוא באופן הראשון אשר בד"כ הרופאים דארצוה"ב להוטים אח"ז, אזי ישאל ג"כ דעת עוד שני רופאים ורק אם שלשתם יחד יסכימו לעשות קלין אפ', יעשו כזה. והשי"ת יתן בלב הרופאים דיעה הישרה לכווין אל האמת והטוב, והי' ישלח דברו וירפאה ע"י רופא פלוני וסם פלוני.

במ"ש אודות . . . שי ימלא כהוראת הרופאים, והעיקר בעניני אכילה ושתי' ומנוחה, און ער זאָל זיין אַ סאָלדאָט להשי"ת כמו שצ"ל, וכמ"ש הרמב"ם הלכות דיעות רפ"ד: היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא.

מכתבי הכללי להתלמידים להתחלת זמן הלימודים, בטח הגיע אליו במועדו, ואקוה להתבשר ממנו טובות להתחלת הלימוד כדבעי למהוי, ובעיקר מהגדלת מספר התלמידים והתלמידות, וכפסק התורה מעלין בקדש.

בברכת כוח"ט לשנה טובה ומתוקה,

מ. שניאורסאהן

נ"ב: הנני מתפלא על אשר נמשך הענין אצל מר . . . שי כ"כ, ואולי,

ז'תתפט

מצילום האגרת.

כדאי הי' להציע לו, שלא יחכה עד שיעשה הדבר ויסדר את המכונות, כ"א יסלק מה שחשב ליתן על הדפסה מראש. וכאשר מראים להשי"ת הנהגה ב[ה]רחבה, מראים ג"כ מלמעלה היד רחבה וכו'.

ז'תתצ

ב"ה, שלהי אלול, תיש"א
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נר"נ וכו' מהו"ר יעקב שי

שלום וברכה!

המכי והפ"נ נתקבלו. ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולב"ב שיחיו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

מרז"ל תוקפא דגופא חולשא דנשמתא (דנפשא) — ראה זח"א קפ.,
קמ.: הגירסא דנפשא — מפרטת יותר שמצב הגוף נוגע במדרגי הנשמה
הסמוכה אליו דוקא והיא הנקי נפשא, כידוע.

ז'תתצ

מצילום האגרת.

מהו"ר יעקב שי: פלס. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"יה ותרצו, ובהנסמן בהערות שם.

לקמן ח"קז.

קלה

אדמו"ר שליט"א

ז'תתצא

ב"ה, שלהי תשרי ה'תשי"ב
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מהו"ר פנחס שי

שלום וברכה!

בעתו קבלתי הפ"נ ע"י הרה"ח הו"ח אי"א נוי"מ עוסק בצ"צ וכו'
מהו"ר מנחם זאב שי גרינגלאס, אלא שמפני רוב טרדות החגים וימי
התשרי נתעכב המענה עד עתה.

וברכה בכל עת זמנה היא, ואברכו ואת זוגתו תח"י בשנה טובה
ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד, שנת מילוי משאלות לבבם לטובה.

צייר לעצמו מזמן לזמן צורת רבו — בעהמ"ס מנח"א — וישתדל
בפרנסת אחרים ברוחניות, והשי"ת יפרנסו בהרחבה בגו"ר.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתצב

ב"ה, ג' כסלו, תשי"ב
ברוקלין.

שלום וברכה!

... ומהנכון הי' שיעורר את חתנו שי' על קיום ההבטחה שלקח על

ז'תתצא

מצילום האגרת.
מהו"ר פנחס: אסטרייכער.

ז'תתצב

מצילום האגרת.

עצמו מרצונו הטוב, להיטיב דרכיו בתורה ומצות, באם שיוטב מצב בריאותה, ולמה לו לחכות על אזהרות מלמעלה וכו'. וידוע אשר נתחנכנו כולנו בדרך התורה שדרכי דרכי נועם, וכפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אז עס ווילט זיך ריידן נאָר אין דער גוטער זייט, ויהי רצון שיוטב מצבו ברוחניות וגם בגשמיות וביחד עם זוגתו, היא בתו תחי', יראו רוב נחת מילידיהם שיחיו ...

בברכה לכת"ר שי' להסתדרות הנכונה וגם כפשוטו ממש בדירה המתאימה ולבריאות טובה לו ולזוגתו תחי', המחכה לבשו"ט בכל הנ"ל,

מ. שניאורסאהן

יו"ד כסלו. נתעכב מכי זה. וזה עתה הגיע הבשו"ט שנחלמה נכדתו תי', אבל הנ"ל — בתוקפו עומד.

ז'תתצב

בי"ה, ג' כסלו, תשי"ב
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכו' מוה"ר מיכאל יהודה שי'

שלום וברכה!

מיט פרייד האָב איך ערהאַלטן אייער בריף פון כ"ג חשוון, אז אייער געזונט צושטאַנד איז בעסער יעצט ווי געווען, און אז דער ד"ר גיט גוטע האַפנונג אז עס וועט [ווערן] בעסער און בעסער.

איך וועל בלייב ערפילן אייער בקשה און מזכיר זיין אייך לרפואה קרובה, ווען איך וועל זיין אויפן ציון פון מיין שווער כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, און האָפּ אז איר וועט מיר קאָנען אָנזאָגן אין קומענדן בריף אז איר פילט בעסער און בעסער.

ז'תתצב

נדפסה בקוני 'צדיק למלך' ה' ע' 98, מהעתיקה.
מוה"ר מיכאל יהודה: שווארצקאפ, פריז.

בכלל אין אַזעלכע זאַכן, דאַרפמען פאַלגן דעם ד"ר, צו אויסהיטן זיך פון גיין אויף טרעפ וכו', אָבער גלייכצייטיק זיין שטאַרק אין בטחון בהשם יתברך וואָס ער איז דער רופא כל בשר ומפליא לעשות, אַז אַזוי וועט זיין אויך בפועל ממש אין אייער ענין, און וואָס דער בטחון איז שטאַרקער אין דעם, איז דער געזונט פאַרבעסערונג און די רפואה אַלס גיכער.

איך האָף אַז פון צייט צו צייט באַזוכן אייך אונזערע פרייד ובפרט מוה"ר שניאור זלמן ש"י בוטמאַן.

בברכה.

ז'תתצד

ב"ה, ה' כסלו, תשי"ב
ברוקלין.

להאברכים מו"ה אברהם יצחק שס"טוב, מו"ה שלום
דובער פוטערפאס, ומו"ה שמואל דוד גורקאו,
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מזמן לזמן הנני מקבל ידיעות ע"ד לימודם בישיבת מנשטער. ואף כי באיזה פרטים הנני שבע רצון מהנהגתם, אבל אם גם הכל הי' כדבעי למהוי, הנה ידוע פתגם כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע, שחזר עליו כמה פעמים כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע: „אַז גוט איז גוט, איז בעסער ניט בעסער". ובפרט שבאיזה פרטים כנראה, הנהגתם והתמדתם בלימוד צריכה עידוד וחיזוק.

ובאתי בזה לעוררם, ע"ד שם התואר שנתן כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע להתמימים, שהם צריכים להיות — נרות להאיר. ואם כן בפשטות

ז'תתצד

נדפסה בקו"י „צדיק למלך" א' ע' 56: ד' ע' 85, מצילום האגרת.
ידוע פתגם: ראה גם לעיל אגרת זחשעז, ובהנסמן בהערות שם.

הוא, שזהו צריך להיות בבני התמימים. ועל כל אחד ואחד מכם להיות חקוק בזכרונו, האחריות הגדולה המוטלת עליו, שהוא צריך לשמש מופת לכל שאר התלמידים הנמצאים בהשיבה, אשר ממנו יראו וכן יעשו, ולא לבד בלימוד החסידות ובעבודת התפלה, אלא ג"כ בלימוד הנגלה בכלל, ובענייני דרך ארץ שבין אדם לחבירו.

אקוה אשר דבריי אלה המועטים בכמות יספיקו לעוררם ולהעמידם על האמת, אשר תכלית בואם לישיבת מנשסתו, הוא לא רק לתועלת עצמם אלא להשפיע ג"כ על הסביבה שלהם, לשמש דוגמא איך שבן ישיבה צריך להיות בפנימיות וגם בחיצוניות.

אחכה לבשורה טובה מהם מקבלת מכתבי זה, ואשר נגשו להביא את הענין בפועל ממש בכל הפרטים הנ"ל.

בברכת הצלחה בלימוד תורת הנגלה ותורת החסידות מתוך יראת שמים,

מ. שניאורסאהן

ז'תתצה

ב"ה, ה' כסלו, תשי"ב
ברוקלין.

האברך מר אברהם יצחק שי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מבדר"ח כסלו ובו פ"נ בקשה להתקשרות ולהצלחה בלימוד וכו'.

והנה כתבתי מכתב לו ולשני חבריו מר שלום דובער פוטערפאס ומר

ז'תתצה

נדפסה בקו"נ, צדיק למלך ד' ע' 86.
אברהם יצחק שי: שם טוב. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתצד. לקמן ז'תתצה.
כתבתי: באגרת הקדמת.

קלט

אדמו"ר שליט"א

שמואל דוד גורקאוו שיחיו, ובטח יקראוהו בשימת לב הראוי ולהביא לפועל את כל העניינים האמורים במכתבי, שזה התקשרות הנדרשת. ואחכה לבשו"ט בזה.

בברכת הצלחה בת"ת ביר"ש.

ז'תתצו

ב"ה, י"א כסלו, תשי"ב
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נ"מ עסקן חרוץ רב פעלים וכו' וכו' מו"ה
שמואל שי' ברודיע יו"ר "קרן ההצלה" שיקגו

שלום וברכה!

הרבנים הנכבדים הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נ"מ וכו' וכו' מוהר"ר שמואל שי' לויטין ומוהר"ר אלי' שי' סימפסון סיפרו לי מביקורם אצל מע"כ שי' ודברו בשבחיו בעד יחסו הטוב שהראה לעבודת ליובאוויטש במקצוע ההצלה והחינוך והבטחתו להיות לנו לעזר על ידי "קרן ההצלה" דמחנו.

בינתיים בטח קבל מע"כ שי' את מכתבי הרשמי לקרן ההצלה מיום ה' העבר.

חושבני כי למותר הוא להרחיב הדיבור לדכוותי על דבר ההכרח החיוני שבעבודתנו זו וגודל דרישת השעה לא רק להחזיק מעמדה והיקפה הנוכחי אלא גם להרחיבה ולהגדילה, כי בנפש כמה וכמה מבני ובנות ישראל הוא.

והנני כופל בקשתי לכ"מ שי' ביחוד, אשר מכיר הוא בטיב עבודה זו בכמותה ואיכותה ולא רק מפני השמועה אלא גם מאשר ראה בעיניו, ובטוח אני אשר ישתדל בכל עוז אשר קרן ההצלה דמחנו תקציב עזר הגון

ז'תתצו

מהעתק המזכירות.

קרן ההצלה: ראה לעיל חיד אנרות תתקצב. איפט. חיד בירצו.

קמ

אגרות קודש (ז'תתצו)

הן בעד עבודתנו באירופה ובארה"ק ת"ו והן בעד עבודתנו בצפון אפריקה.

וזכות כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שסלל לנו הדרך בעבודת העזרה וההצלה במסירות נפש, בטח תעמוד לו להמשיך ולהשפיע לו שפעת ברכה והצלחה בעבודתו הציבורית ובעניניו הפרטיים בגשמיות וברוחניות.
בברכה.

ז'תתצו

ב"ה, י"ט כסלו, תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' מוה"ר סעדיי שי' שד"ר

שלום וברכה:

בטח קיבל מכי הכללי וכן הקונטרס ל"ט כסלו שנשלח ע"י הלשכה. ובמענה על שאלתו שמפני לימודו עם התלמידים אי אפשר לו להתפלל במתינות ושואל חו"ד אם ראוי לעזוב הלימוד, הנה לפ"ד אם אפשר לו לשנות לימודו, שיהי' עם כתה כזו שיוכל להתפלל במתינות, כדאי לעשות כזה, אבל בכ"א צריך הוא להמשיך הלימוד עם התלמידים, אשר זהו הקישור באילנא דחייא כפשוטו ממש. וכיון שזכה לזה אין לו לחשוב ע"ד חיפוש איזה ענין אחר.

בברכת הצלחה בעבודתו בקודש,

מ. שניאורסאהן

בטח עוה"פ ישתדל ע"ד השגת ויזא למרוקו.

ז'תתצו

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ד' ע' 86, מצילום האגרת.
מוה"ר סעדיי: ליברוב. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט זרכג, ובהנסמן בהערות שם.
לקמן ז'תתקלז. ז'תתקנז. ז'תתקסג.
השגת ויזא למרוקו: ראה לקמן שם, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתצח

ב"ה, א' טבת, תשי"ב
ברוקלין.

האברך מר אברהם יצחק שי

שלום וברכה:

קבלתי מכתבו לחג החגים י"ט כסלו ובו מבקש ברכה.

והנה ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר
בברכה נאמר לשון גשמי ברכה, וכמו שגשם מועיל רק אם יורד הוא על
שדה חרושה וזרועה, כך הוא גם בענין הברכה, שצ"ל מצד מקבל הברכה
חרישה וזריעה, אלא שאח"ז הנה גם בזריעה הקטנה לפ"ע, ממשכת
הברכה הצלחה גדולה ומופלגה.

ובנוגע לבני תורה ותלמידי הישיבות הנה החרישה היא שמירת
סדרי הלימוד בדיוק בהשיבה, אף שלפעמים גורם זה מיעוט בשינה או
באכילה ושתיי, והעיקר היפך הרצון לעצלות ואי התמדה ואי שקידה.
וזריעה היינו לימוד בשקידה והתמדה המתאימה. וכשישנה הכנה זו, אזי
ממשכת הברכה הצלחה בהשכלה והבנה והשגה.

כשאהי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אזכירו
להצלחה בתלמוד תורה ביראת שמים, ובדאי הוא מצדו יעשה כהנ"ל.

בטח אומר הוא תהלים בכל יום כפי שנחלק לימי החודש, וגם לומד
בכל יום הפרשה מסדרת השבוע עם פרש"י.

בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים בהצלחה ובהתמדה.

* * *

ז'תתצח

נדפסה בקו', צדי"ק למלך ד' ע' 87.

אברהם יצחק שי: שם טוב. אגרות נוספות אליו – לעיל ד'תתצח, ובהנסמן בהערות שם.
טופס נוסף למריה שלום דובער שי גורקאוו, ובסופו נוסף בכתי"ק, מה שמאריך בתפלה
. . . אגרות נוספות אליו – לקמן ח"כ.
פחגס: ראה גם לעיל ח"ד אגרת ה'רגב, ובהנסמן בהערות שם.

קמב

אגרות-קודש (ז'תתצח)

מה שמאריך בתפלה ועייז חסר בלימוד כסדר הישיבה — הרי ימלא
זה ובתוסי בשעות שאחרי הסדר.

בנוגע לבריאותו — ישמור הוראות הרופא, ויסיח דעת ממח' במצב
הבריאות.

ז'תתצט

[תחלת טבת תשי"ב]

במענה להזמנתם ובקשתם בטח תשימו מגמתכם למילוי התפקידים
הקדושים של כל הנוער בארה"ק ת"ו להתמסר בכל נפשם לתוך בני
ובנות ישראל בתורה ויר"ש בהתגברות על כל מניעות ועיכובים השי"ת
יצליחכם.

ז'תתק

ב"ה, ד' טבת, תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"מ עוסק בצ"צ באמונה וכו' מוה"ר
מנחם שמואל דוד שי הלוי שדי"ר

שלום וברכה!

מוסגי"פ מכתבי המענה על הפ"נ ששלח, ובטח במקומות הזקוקים
לתוספת הסברה, הרי ימצא האותיות המתאימות, והוי" יהי עם פיהו
להצליח בזה.

ז'תתצט

נדפסה ב,דגלגרי גליון (מח), שבט תשי"ב. והיא אל היזבל וי"ג של צאי.

ז'תתק

נדפסה בקו"פ, צדיק למלך א' ע' 57.

מוה"ר מנחם שמואל דוד שי: רייטשיק. אגרות נוספות אליו — לעיל וי"א ג'תתקעה,
ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תתקל. ז'תתקצ.

הזכרתיו על הציון בער"ח טבת.

אחכה לבשוי"ט ע"ד התועדו[ו]ת דיי"ט כסלו שנערכו. ועיין חוברת
יי"ט כסלו ע' ד' הערה ג'.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ותומשך גם בעניניו הפרטים בגוי"ר,

מ. שניאורסאהן

נ.ב. בטח שומר בריאותו כדבעי, ועי"פ מה שנדברנו בהיותו כאן, ונא
להודיעני גם עדי"ז ובלי משוא פנים.

רצונו להיות כאן ביו"ד שבט, אם יהי בהסכמת זוגי תי, נכון הוא.

ז'תתקא

ב"ה, ט' טבת, תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר רפאל נחמן שי הכהן

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתביו מנר ב' דחנוכה ונר ז' דחנוכה, בו מודיע אשר
שכר דירה בקירוב למקום דירת בנותיו שיחיו ומול הישיבה, ויה"ר שיהי
בהצלחה וידורו בדירתם במנוחה, מנוחת הנפש ומנוחת הגוף, ויתעסק
בעבודתו עבודת הקדש כדבעי, מבלי בלבולים מענינים צדדיים, ובבריאות
הנכונה שלו ושל זוגתו וכל ב"ב שיחיו.

ת"ח ת"ח על תשורתו היקרה, והיא הפתקא של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וכן על כתבו פרשת הדברים בסדר השתלי של

ועיין חוברת . . ג': שם העתקה האגרת שנדפסה באג"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ח"ה
אגרת אישמה.

ז'תתקא

מצילום האגרת.

הרה"ח . . הכהן: אגרות נוספות אלי' – לעיל ז'תתקא, ובהנסמן בהערות שם.
הפתקא . . פרשת הדברים: ראה שמעיות וסיפורים ח"א ע' קצ.

הפתקא, וכן על צרפו ג"כ קטעים ממכתבי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע.

(ב) בנוגע ל . . . הנה בטח לא ייעף ולא ייגע מלדבר עמהם עוד הפעם
ועוה"פ. והעיקר שיהיו דברים שבנחת, ויקויים יעוד הכתוב דברי חכמים
(כשהם) בנחת נשמעים, ויה"ר שיבשר בשו"ט בכל הני"ל, כמו שמבשר
במכתבו בשו"ט מאופן התועדות חג החגים י"ט כסלו, ובהתאם לזה
מוסג"פ העתק מכתבי הכללי בענין זה.

מה שמקטין בענין הנחת התפלין שהי' רק ג"פ — יעוין תניא פכ"ה
שלמע' הוא נצחי, לעולם ועד.

החותם בברכת מזל טוב לכניסתו של נכדו שניאור זלמן שי' לבריתו
של אאע"ה, ויזכו אביו ואמו וכן אבותיו זקניו שיחיו לראות ממנו ומשאר
יו"ח שיחיו אידישן נחת חסידישן נחת בגו"ר,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקב

ב"ה, ט"ו שבט תשי"ב
ברוקלין.

ברכה ושלום!

איך האָב ערהאַלטען אייער פדיון נפש דורך הרה"ח הו"ח אי"א
נו"י עוסק בצ"צ מוה"ר יעקב יהודא שי' העכט, אין וועלכן ער שרייבט
מיר אויך דאָס וואָס איר האָט עס דערציילט פון אייער פאַרגאַנגענהייט
. . . און אויך שרייבען אַ ספר תורה אין אייער נאָמען, און שיקען די
ספר תורה אין ארץ ישראל, און פרעגט מיין מיינונג אין דעם.

זיכער איז איבעריג צו אונטערשטרייכן די הייליקייט און גרויסקייט
פון אַ ספר תורה, אָבער עס איז פראַן דאָס וואָס איז נאָך מער הייליקער
ווי אַ ספר תורה, און דאָס זיינען די אידען וועלכע לערנען די תורה, און
גראַדע אין ארץ ישראל באַ דעם יעצטיגען מאָמענט, וואָס עס זיינען

ז'תתקב

מהעתק המזכירות.

אדמו"ר שליט"א

קמה

אָנגעקומען טויזענטער אידישע קינדער וועלכע נויטיגען זיך אין אַ תורה ומצות ערציהונג, אַז זיי זאָלען וויסען וואָס אידישקייט איז, שמירת שבת כשר א.א.וו. ליידער זיינען די צאָל עקזיסטירענדע ישיבות און חדרים צו קליין אויף צו אַרייננעמען די אַלע אָנגעקומענע אידישע קינדער. און טאָג טעגליך קומען אָן פון דאָרטן האַרץ רייסענדע בריף וועגען דעם. וואָס מיט אַ קליינע סומע בערך וואָלט מען געקענט ראַטעווען טויזענטער אידישע קינדער וועלכע זאָלען ניט אָפגעריסען ווערן ח"ו פון אידישן פאָלק, און זאָלן אויף שטענדיג בלייבן תורה טרייע אידען.

און דאָס זעלבע איז אויך אין צפון אפריקא, וואָס מײן שווער כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע האָט אַ קורצע צייט פאַר זיין הסתלקות באַפעהלט צו איינאַרדנען דאָרטן חדרים און ישיבות צו לערנען די דאָרטיקע אידישע קינדער תורה ויראת שמים, און עס איז נויטיג געלט מיטלען אויף דעם.

איז מײן עצה דעריבער, וויבאַלד קיין ספרי תורה פעלט ניט יעצט אין ארץ ישראל (זיי זיינען געבראַכט געוואָרן פון יוראָפישע לענדער), דאָגעגען געלט אויף אויסצוהאַלטען מלמדים, און צו קויפֿען סידורים חומשים און ענליכעס ספרים, איז זייער נויטיג סיי אין ארץ ישראל און סיי אין צפון אפריקא, און דערפאַר איז מײן מיינונג, אַז וויבאַלד איר האָט דעם גוטען ווילען צו שרייבען אַ ספר תורה, אָבער האָט נאָך ניט באַשלאָסן און פרעגט מײן מיינונג, זאָלט איר זיך נאָכפרעגען וויפיל וואָלט קאָסטען אַט אַזאַ ספר תורה צו שרייבען. און דעם סכום מיט אַ צוגאַב פון איין דאָללאַר אַוועקגעבען פאַר גרינדען נאָך אַ חדר אָדער תלמוד תורה אין ארץ ישראל און אין צפון אפריקא און אויך שיקען צו זיי סידורים, און אויף די סידורים וועט אָנגעפרינטעט ווערען. אַז די וואָס וועלען יוזען די סידורים זאָלען מתפלל זיין און דערמאָנען צום גוטען די מנדבים — אייך און אייער מאַן שיחיו.

די גרויסקייט פון דעם זכות וואָס איר וועט האָבען דורך דעם איז שווער איבערצוגעבען אין ווערטער און בפרט אין אַ בריף, אָבער איך האָף אַז איר וועט באַגרייפֿען פון מײן שרייבען די וויכטיגקייט פון דעם, און השי"ת זאָל אייך העלפען איר זאָלט פאַרריכטען אינגאַנצען אייער פאַרגאַנגענהייט און פון היינט אָן און ווייטער זאָל זיין באַ אייך אַ גוטער אידישער לעבען על פי התורה והמצוה.

בברכה.

זיתקג

בי"ה, א' אדר, תשי"ב
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מכ"ב שבט, ובהשגחה פרטית הנה נתקבל בער"ח אדר איזה שעות לפני נסעי על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וקראתי מבי על הציון הקי ובטח יעורר כ"ק מו"ח אדמו"ר ר"ר עליו על הענינים שמזכיר במכתבו אודותם, וצדיק גוזר והקבי"ה מקיים ובפרט צדיקא דאתפטר דאיתא ע"ז בזהר דאשתכח בכולהו עלמין יתיר מבחיוהי, וביחוד כיון שכי זכה לקבל ברכה מכ"ק מו"ח אדמו"ר.

מובן ופשוט אשר לקבלת והחזקת ברכות השי"ת הנותן ברכתו בחפץ ומידו המלאה והרחבה, צריך האדם לעשות כלים רחבים מתאימים לזה, אשר לכן בטח גם כבודו יעשה כזה, היינו שיקיים אחרי הוראות כ"ק מו"ח אדמו"ר — אם קיבל הוראות כאלו, וכן ישתדל בקיום השיעורים השווים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר והם א) שיעור תהלים (כפי שנחלק לימי החדש) בכל יום אחרי תפלת שחרית, ב) לימוד פרשה חומש עם פירוש רש"י מהסדרה של השבוע, ג) שיעור תניא כפי שנחלק לימי השנה.

וכיון שמתעסק הוא בעניני בנין, ובעניניא דיומא נודע מרז"ל (סוף תענית) משנכנס אדר מרבין בשמחה, ויעוין שם בסוגיא המדובר בבנינים של שמחה, ויה"ר אשר ג"כ בנינו ימשיכו שמחה במעונו בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

זיתקג

מהעתק המזכירות.

ז'תתקד

ב"ה, ו' אדר ה'תשי"ב

ש"י Уважаемый господин З. Альтгауз

Я получил Ваше письмо от 27 января. Был очень доволен прочесть в нем, что Вы устроились в Сафрия-Хабар, и я уверен, что Вы будете довольны обстановкой и это принесет Вам удачу, как в моральном так и в материальном отношении.

В особенности, вспоминая Вашего отца ז"ל, которого я хорошо знал, я уверен в том, что будучи в обстановке Кфар-Хабар, это будет соответствовать его желанию и также качествам Вашего характера, который Вы наверно унаследовали от него.

Вы мне всегда можете писать и на таком языке на котором Вам удобнее, так как язык не особенно важен; ибо главное значение это содержание письма, а не его внешняя оболочка.

Я надеюсь, что в следующем письме Вы мне подробней напишите относительно распорядка Вашего дня, как в отношении работы, так и в отношении учебы.

Желаю Вам хорошего устройства — материально и морально — и удачи в этом.

М. Шнейерсон

[תרגום חפשי]

מר ז. אלטהויז הנכבד ש"י

מכתבך מה-27 בינואר נתקבל. מאד שמחתי לקרא בו כי הסתדרת

ז'תתקד

צילום האגרת ותרגומה נדפסו ב"כפר חב"ד" גליץ 566 (ג ניסן ה'תשנ"ג).

מר ז. אלטהויז: מ"ה זעליג ב"ר מנשה. אגרות נוספות אליו — לקמן ח"ט. ח"יז.

ב,ספריא חב"ד' ובטוחני שתהיה מרוצה והדבר יביא לך הצלחה הן ברוחניות והן בגשמיות.

בטוחני — במיוחד כשאני נזכר באביך ע"ה שהכרתיו היטב — שמצבך כיום, שהנך גר בכפר־חב"ד, מתאים לכוונתו ולרצונו של אביך וגם לתכונות הנפש שירשת ממנו.

הנך יכול לכתוב לי תמיד בשפה הנוחה לך יותר, כי החשיבות היא לא בשפה שבה כותבים אלא בתוכנו של המכתב — כי השפה הינה העטיפה החיצונית בלבד.

אני מקווה שבמכתב הבא שלך תכתוב לי בפרטיות יתר אודות סדר יומך, הן באשר לעבודתך והן בקשר לשיעור־תורה ולימוד.

המאחל לך הסתדרות טובה בגשמיות ורוחניות והצלחה בהם.

מ. שניאורסאהן

ז'תתקה

ב"ה, ב' ניסן, תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר [שלמה חיים] שי

שלום וברכה:

(א) קבלתי הפ"נ שלו, וכשהייתי בער"ח ניסן על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע קראתיו, ובטח יעורר ר"ר על כל הנזכרים בכתבו זה בהמצטרך להם.

(ב) בטח קבל כבר הקונטרס לבי ניסן ע"י הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ וכו' . . . ביחד עם הפ"ש וכו', ואחכה לבשוי"ט ממנו בכל הענינים.

(ג) מוסג"פ העתק מכתבי כללי לחגה"פ הבע"ל אשר בטח יפרסמו באופן המתאים.

ז'תתקה

נדפסה בקו"נ, צדי"ק למלך ד' ע' 90.

מוה"ר שלמה חיים: קסלמן. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתטז, ובהנסמן בהערות שם.

ד) אחרון אחרון עיקר בקשתי כפולה ומשולשת, אשר כהדי"ג שייסדר עניניו הכללים והפרטים באופן כזה שיוכל לנסוע לישיבת תורת אמת בירושלים ת"ו אחת לשבוע או לשבועיים כדי לדבר וללמוד דא"ח באופן המתאים עם האברכים והבחורים ולבחנם מזמן לזמן וכן להתועד אתם — כמובן לא בכל עת בואו לשם, אלא אחת לחודש לערך.

כתבתי עד"ז ג"כ לישיבת תורת אמת, ותקותי חזקה שיסכימו ע"ז.

ואל בינת כת"ר אשען שייסדר הדבר באופן כזה שלא יגרום נפילת רוח דמשפיע דא"ח דתו"א או לנמיכות הפרעסטיזש דהנ"ל בעיני האברכים והבחורים כו' וכו'. בטח יוכל להסביר, אשר כיון שהוא פנים חדשות, הרי לפעמים תכופות חידושה איידי דחביבא פועל יותר כו' וכו'.

דברתי עד"ז עם הרה"ח וכו' . . . שיי בהיותו כאן, ועל כת"ר והרה"ח . . . הנני סומך שייסדרו הדברים באופן כזה שלא תהיי מניעה בזה ג"כ מהנהלת ישיבת לוד.

וכל הנ"ל מתאים ג"כ להצעתי זה מכבר, אשר לאחר שגמרו התלמידים (אם באפשר לומר גמר בלימוד התורה), שאיפתם צריכה להיות בנוגע ללימוד דא"ח, לשגשג בלימוד זה ע"י הכנסם להישיבה דלוד, ולכן בתור הכנה לזה יהיי ג"כ בקורו של כת"ר מפרק לפרק בישיבת תורת אמת.

ואחכה לבשו"ט מסידור ענין זה, והעיקר שיהיי בדרך השלום ובאופן דשבת אחים גם יחד.

בברכת הצלחה בהשפעת רוח דיראת שמים בזמן דמיכלא ד[מ]הימנותא ומיכלא דאסוותא לכל המושפעים שלו.

ז'תתקו

ב"ה, ד' חוה"מ פסח, תשי"ב
ברוקלין.

הנהלת אגודת חב"ד באה"ק ת"ו

שלום וברכה!

בטח ידוע להם ומכירים את ידידנו הכי נעלה הווי"ח אי"א נר"נ מו"מ באמונה ותומך מוסדותינו הקי' משנים קדמוניות עד היום, מוה"ר יעקב שי' הכהן כ"ץ משיקאגא, והיות אביו של הנ"ל נמצא כעת באה"ק ת"ו, וצריך לדירה לדור בה, הנני מבקשם להשתדל למצוא עבורו דירה מתאימה בהקדם, ויתדברו עמזו, אולי יש לו כבר מראה מקום לדירה, במקום שלבו חפץ, וכמדומה שהוא בבני ברק, ובמשך הזמן בודאי ישלם אביו ההוצאות הכרוכות בזה, לאט לאט, ועד שישלם סכום ההוצאה שתעלה השגת הדירה, הנה הצעתי אשר יקחו את הדירה ע"ש אגודת חסידי חב"ד באה"ק ת"ו.

אקווה שלא ימשיכו את ההשתדלות בהשגת הדירה עבורו, כי לפי הידיעות נמצא הנ"ל בתנאים אי נוחים, ות"ח על טרחתם בזה, ואחכה לידיעה טובה מהם מה שפעלו לטובה בענין זה בהקדם האפשרי.

בברכת הצלחה בעבודתם בקודש וחג פסח כשר ושמח.

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו על החתום, והנני חותם בשמו,

א. קווינט
מזכיר

ז'תתקו

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ב' ע' 114, מצילום האגרת.
אביו... לדירה: ראה לקמן אגרת ז'תתקיב.

קנא

אדמו"ר שליט"א

ז'תתקז

בי"ה, ד' חוהמ"פ, תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר אליעזר שי

שלום וברכה!

מצו"פ מכתבי להנהלת אגו"ח באה"ק ת"ו, ובקשה אשר כת"ר שי
מצדו יזרז את הענין להביאו לפועל טוב, ות"ח על ההודעה בזה בהקדם,
אשר הענין נגמר בכי טוב, והוא בהמשך למה ששוחח עמדו הרמ"ג שי.

בברכת החג.

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א על החתום, והנני
חותם בשמו,

המזכיר,
א. קווינט

ז'תתקז

נדפסה בקו"פ „צדיק למלך" ב ע' 115, מצילום האגרת.
מוה"ד אליעזר: קרסיק. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תשפ"ה, ובהנסמן בהערות שם.
הרמ"ג: ה"ד משה גורארי.

ז'תתקח

בי"ה, כ"ז ניסן, תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר שמואל שי שו"ב

שלום וברכה:

במענה על מכתבו, אשר מפני כמה סיבות נתאחרה התשובה עד
עתה:

א) מתאר מצבו בענין השחיטה שבזמן האחרון הולך ופוחת ועובד
עתה בתור נסיון כמזכיר באגו"ח בתל אביב, ושואל חו"ד אם לקבל
העבודה או לחכות עד שיזדמן לפניו דבר יותר קל,

הנה לדעתי אין כדאי לחכות, כי חבל על הזמן ההולך בהעדר עבודה
ופעולה, ואם מצאו אנ"ש שמתאים הוא לעבודה הנ"ל הרי אדרבה צ"ל
בזה, כמו שהורו אותנו רז"ל בענינים כמו אלו: חטוף ואכול חטוף ושתה,
ז"א אדרבה לעבוד בזה בזריזות ולמלאות חלקו בארגון אנ"ש, שסוכ"ס]
הנה נפוצים עייז המעיינות חוצה, אשר בטח ישמש זה ג"כ כלי להגדלת
והמשכת הצלחה בעניניו הפרטים.

ב) כותב ע"ד בנו יחיאל יהודא שי שסידרו אותו ברבנות הצבאית
ושואל חו"ד, אם כדאי שיתענין בענין נכבדות.

הנה נכון הדבר במאד. ויה"ר שיהי בהצלחה. ובטח משתמש הוא
בהשפעתו על בנו שי להגדיל את אור דנר ה' נשמת אדם הנמצא בתוכו,
ובפרט שעייז יוכל ג"כ לראות פירות בהמושפעים שלו בתוך הצבא, אשר
שם נחוצה ביותר וביותר ההשפעה דיר"ש במרץ גדול ובדברים היוצאים
מן הלב, וכמ"ש והי' מחנך קדוש וכדמובא מענין דאשת יפ"ת וכו'.

ומטובו לפרוש בשלום בנו יחיאל יהודא שי ולמסור לו בו כתי, אשר
יזכהו השי"ת להשתמש בהכחת הצפונים בו, מורשת אבות דגוע אנ"ש,

ז'תתקח

צילום האגרת ב"זכרון שמואל" ע' 78.

מוה"ר שמואל: ולמנוב. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתק, ובהנמסן בהערות שם.

קנג אדמו"ר שליט"א

להביאם אל הפועל ולהשפיע על כל סביבתו בנר מצוה ותורה אור ומאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקט

[ב' אייר תשי"ב]

ב"ה,

אמרו רבותינו ז"ל: בזכות נשים צדקניות שהיו באותו הדור (של יציאת מצרים) נגאלו ישראל ממצרים. ומבארים ומספרים בארוכה, איך אשר למרות עול הגלות, קושי השעבוד והגזירות הקימו עדרים עדרים של בני ובנות ישראל, הקימו דור אשר הכריז בשמחה בשירה ובזמרה: זה אלי ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו.

הבטיחנו הקב"ה: כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, בגאולה העתידה לבוא במהרה בימינו על ידי משיח צדקנו, "כל אתיק' ונסין וגבוראן דעבד קוב"ה במצרים יעביד לון לישראל", "ובזכות' ינוקי דבי רב יתתקף חילי לאתגברא", של מלך המשיח.

וכאז כן עתה, תלוי זה בנשי ישראל, וכמבואר בהשיחה, אשר בידן הוא גורל הבנים והבנות.

תפקידן חובתן וזכותן של נשי ישראל הוא, אשר מבלי חת מחושך

(1) סוטה יא, ב (ע"פ גירסת ילקוט שמעוני תהלים רמז תשצה).

(2) בפה ובתופים — וראה לקוטי תורה ברכה צח, ג.

(3) זהר ח"ב ט, א.

(4) שם בתחלת העמוד.

ז'תתקט

נדפסה כהקדמה לקונ' שיחת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע (לקבוצת נשי ישראל בעת ביקורו בעיר ריגא יב"כ אדר תרצ"ד), שנדפסה באייר תשי"ב. והיא השיחה הנזכרת לקמן.

הגלות, קושי השעבוד והגזירות אשר רוצים לשקעות, היי לא תהיי, את
נפש בנינו ובנותינו בבנינים זרים לרוח ישראל סבא, מנגדים לאמונת הוי'
אחד, הנותן, לשון הוה, תורה אחת לישראל גוי אחד בארץ,

הנה יעשו את ביתן **בית קדושה** לשמו ית', ויבססו את חינוך בניהן
ובנותיהן על יסודי התורה והמצוה.

ואז „אימא' עילאה' יתערת . . . ומלכא משיחא שארי ויכנוש גלותא
מסיפי עלמא עד סייפי עלמא'".

מנחם שניאורסאהן

תפארת שבתפארת, ה'תשי"ב. ברוקלין, נ.י.

ז'תתקי

ב"ה, ג' אייר, תשי"ב
ברוקלין.

הנהלת ועד כפר חב"ד,
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה על מכתבם מכ"ה ניסן שמחתי לקרות בו אשר עלתה בידם
ההשתדלות לפעול שישארו במקומם עתה ובמילא יהיו כולם ביחד, ובטח
אף שאין כותבים עד"ז בפירוש, שיהי להם כל הזכויות שהבטיחו להם
בעת שהתיישבו בכפר חב"ד.

(5) ראה פרי עץ חיים שער חהמ"צ פ"ו בד"ה מהר"י ז"ל.

ז'תתקי

נדפסה בקו' „צדיק למלך" א' ע' 57.
שישארו במקומם: ראה בזה לעיל ח"י אגרת איתקסו, ובהנסמן בהערות שם.

(ב) כבר באה העת להשתדל להרבות מספר המתיישבים בהכפר מבין שאר אנ"ש והקרובים לאנ"ש ברוח, הנמצאים באה"ק ת"ו, ובפרט מהצעירים הנשואים, וגם מבני הנוער אשר מפני סיבות אינם שייכים ללמוד כל היום בישיבת תומכי תמימים, אבל אפשר לחייב אותם ולזכותם בלימוד איזה שעות ובחיים של סביבה חסידותית חבדי"ת כל היום כולו לרבות הלילה, ובקשר עם הדוחק בדירות השורר באה"ק ת"ו יש לקוות שהברירה תהי' בידם לבחור עידית מבין אלו שירצו להתיישב בהכפר . . .

(ה) . . . אם ברצוננו או שלא ברצוננו הנה אנחנו ממלאים מקומם של חסידי חב"ד בדורות שלפנינו ולפני פנינו עד הדור דיעה של חסידי כ"ק רבינו הזקן מיסד תורת חב"ד ודור אחר דור סללו בשבילנו את הדרך ולא נשאר לנו אלא להשלים ה"פכים קטנים". ומאידך גיסא הנה עלינו ועל דורנו מוטלת החובה לסיים את הבירורים דעקבתא דמשיחא ולהמשיך גילוי המשיח למטה מעשרה טפחים בעוה"ז הגשמי.

ואפילו בהתבוננות שעה קלה בענינים אלו הרי צריך לאחוז חיל ורעדה אשר כל ענינים הנוראים האמורים בדברי רז"ל בענינים דמשיח והגילויים שאז ובפרט כפי המבואר בדא"ח הנה כ"ז תלוי בעבודתנו . . .

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש ויזכם השי"ת זיי זאָלן דערפילען לא רק בהנפה"א כ"א גם בשכל האנושי אשר זיכם השי"ת להיות מהמסייעים בעבודתם של כ"ק מו"ח אדמו"ר בבנין היכל חב"ד באה"ק ת"ו.

המחכה לבשו"ט ומשמחות.

ז'תתקיא

בי"ה, י"א אייר, ה'תשי"ב
ברוקלין, נ.י.

הנהלת הישיבה בלוד
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

זה עתה קבלתי ידיעה אשר חלוקת ה־100,000 (£ או \$) נעשית
באופן כזה: . . . נבהלתי לידיעה הנ"ל, אשר לא די מה שלכתחילה הקציבו
סכום מצער של 5000 הנה עוד הפחיתו ממנו עד כדי 4000!

יש אומרים שהטענה היא כי מספר ילדי תימן קטן הוא בלוד.
ושלשה עיניים בזה:

הא' — הנני נבהל ונשתומם אשר למרות שדפקתי על לבם זה כמה
פעמים לקלוט יותר ויותר מילדי תימן, כנראה ה' זה קול במדבר.

הב' — איני יודע גודל הקליטה מבני תימן במוסדות האחרים
שהקציבו להם סכומים גדולים שלא בערך.

הג' — והוא העיקר, הסכומים הנ"ל הוקצבו לא רק בעד הילדים
אשר כבר ישנם במוסדות, אלא בעיקר לאפשר קליטתם להבא. במילא
הנה הטענה לכתחילה שלא במקומה.

ולמעשה בטח ינקטו תיכף בכל האמצעים הדרושים לתקן הדבר
ויעשו זה במרץ המתאים ובלי בטלנות ורשלנות . . .

המחכה לבשורות טובות

ז'תתקיא

מהעתקה.

עד כדי 4000: ראה לקמן אגרת ז'תתקטו.

ז'תתקיב

בי"ה, כ' אייר תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר אליעזר שיי

שלום וברכה!

בת"ח קבלתי מכתביו מיי"ג וט"ו אייר, ובנוגע להזרם הבלתי זרמי,
הנה מסרתי בע"פ ע"י גיסו הרה"ח וכו' הרמ"ג שיי

. . . נהינתי לקרות במכ' אשר הזקן ר' זלמן שיי כ"ץ כבר נכנס
לדירתו, והשי"ת יזכהו לבשר טובות תכה"י.

שלחתי לכת"ר שיי היום, מברק ע"ד ההלוי, ואחכה למכתב מפורט
מהנעשה בזה, והשי"ת יעזור לנו, אז מיר זאָלן אויסניצן אחד את חברו
אויף גוטע פרייליכע זאָכן תכה"י.

בהיותי אתמול על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע, הזכרתי אותו ואת זוגתו שיחיו לבריאות הנכונה ולכל טוב בגו"ר,
ואחכה ממנו לבשוי"ט בזה. וכן מהנעשה עם חתנו הרה"ח מוה"ר נתן שיי
שהנני דואג במקצת, שאחר המכתב שכתב לי זה איזה שבועות, לא הגיעני
כל ידיעה ממנו. ויה"ר שיהי' הכל טוב בטוב הנראה ונגלה.

בברכה לבריאות הנכונה לו ולזוגי שיחיו המחכה לבשוי"ט.

מ. שניאורסאהן

ז'תתקיב

מצילום האגרת.

מוה"ר אליעזר: קרטיק. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תשפ"ה, ובהנסמן בהערות שם.

הזקן . . . לדירתו: ראה לעיל אגרת ז'תתק"ו.

הלוי: של מוה' ישראל ארי' לייב – אחי כ"ק אדמו"ר שליט"א. ראה לעיל ח"י בנסמן

בשוה"ג לאגרת איתקסו.

ז'תתקיג

ב"ה, כ"ד אייר תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר אברהם שי

שלום וברכה!

מכתביו בעתם מתקבלים ות"ח על כתבו עד עתה ובקשה על להבא
להמשיך בזה, ולא [ל]קצר במקום שצריך ונחוץ להאריך, והמענה שזהו
אפשר . . . הנה בענינים כמו אלו הטענה היא פון דעם קלוגינקען וכפתגם
כ"ק אדמו"ר נ"ע שיכול הוא להתלבש גם ב,זיידענע קאפאטא, ואחכה
למכתביו המפורטים בכל הענינים וכל המאריך בזה ה"ז משובח.

. . . ולקראת חג השבועות הבע"ל הנני בזה לברכו ואת כל ב"ב
שיחיו וכנוסח כ"ק מו"ח אדמו"ר לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ויה"ר . . . מען זאָל ניט פאַרנאַכלעסיגען די מעגליכקייטן שניתנו
עתה לחסידים באה"ק ת"ו, ולהפיץ המעיינות, בהצלחה מופלגה.

והשי"ת יזכנו לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

בברכת החג.

ז'תתקיג

נדפסה בקונו, צדיק למלך א' ע' 58.

מוה"ר אברהם: פריז. אגרות גוספות אליו - לעיל ז'תתנד, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתקיד

בי"ה, ג' סיון, תשי"ב
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נ"ינ וכו' מוה"ר שמחה מאיר ש"י

שלום וברכה!

עס האָט מיך געפרייט צו ערהאַלטען אייער בריף פון מוש"ק בה"ב, אין וועלכען איר שרייבט אַז דורך הרה"ח הווי"ח אי"א נ"ינ וכו' מוה"ר מאיר ש"י בלוינסקי, האָט איר זיך באַקאַנט מיט חסידות חב"ד, און האָט אָנגעהויבן צו לערנען תורת החסידות, און בעט צו פאַררעכנען איין צום קהל חסידי חב"ד:

עס האָט מיר געפרייט דאָס אַלעס אויבען געזאָגטע, און אויף דעם שטייט געשריבן אין די ספרים הקדושים, אַז אַ איד וויל זיך פירן אין גוטען וועג אויף אַ אמת, העלפט עים השי"ת, ובפרט אַ ענין וועלכער איז פאַרבונדן מיט תורה וואָס אויף דעם איז געזאָגט געוואָרען יגעתי ומצאתי תאמין, און בפרט תורת החסידות, וואָס אין אונזערע יעצטיקע צייטען פון דעם גלות כפול ומכופל זיינען זייער נויטיג ענינים וועלכע בריינגען צו אהבת השם ויראת ה' און צו עבדו את ה' בשמחה, וואָס די אַלע זיינען די יסודות פון תורת החסידות.

איך האָף אַז לויט די אָנווייזונג פון רז"ל וואָס זיי האָבען געזאָגט אַז מעלין בקדש כו' וכל המוסיף מוסיפין לו, וועט איר אויך מוסיף זיין אין די שיעורים פון תורה בכלל און בתורת החסידות בפרט, און וועט זעהן אויך צו באַטייליגען זיך אין די חסידישע צוזאַמענקונפטן סיי אַ צוזאַמענקונפט פון לערנען און סיי אַ פאַרבריינגען פון חסידים וועלכע זאָל פאַרשטאַרקען אהבת ישראל אהבת התורה ואהבת השי"ת, וואָס דאָס אַלעס וועט איין געבען אַ צוגאַב חיות אין תורה עבודה וגמילות חסדים,

זיכער ווייסט איר וועגן די דריי שיעורים וועלכע מיין שווער כ"ק

ז'תתקיד

מצילום האגרת.

מוה"ר שמחה מאיר: וויינמן, רמת גן.

אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע האט מתקן געווען פאר אלע אידען, וואס
דאס איז די שיעורים פון חומש תהלים ותניא אלע טאג, און האלט זיי
אן.

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ז'תתקטו

ב"ה, ג' סיון, תשי"ב
ברוקלין.

הנהלת ישיבת תומכי תמימים בלוד,
די עליהם יחיו

שלום וברכה!

נתקבל מכתבם מכ"א אייר. ואף שלדעתי אפשר הי' להכנס בדו"ד עם
מר קול בנוגע לתמיכה הפעוטה שניתנה להם, וגם זה בתור הלואה,
בסכום של ד' אלפים לא"י, אבל כנראה שעתה אין נפ"מ כי כבר נחלק
הסכום, אבל עכ"פ בנוגע להבא בטח יעמדו על המשמר להודע בעוד מועד
בנוגע להם ולתמיכתם, כדי שאפשר יהי' לקדם פני' ולקבל מהם תמיכה
המתאימה.

ב) בהתאם לזה הנה עוד הפעם באתי בהערה להזדרז בענין הבי"ס
למלאכה ככל האפשרי, וחבל שאין אצלי ידיעות נוספות בזה, כי הד"ר
שפירא, שכנראה דעתו תהי' מכרעת בענין זה, נמצא עתה בארצה"ב ובעוד
כשבוע או שבועיים יחזור לצרפת, ובמשך היותו כאן, אפשר הי' להשפיע
עליו, אם הי' לי ידיעות נוספות בזה.

ג) שמחתי במאד למה שמודיעים במקצת עכ"פ בענין הנסיעה
למירון בל"ג בעומר, ובטח ימלאו הנוסעים — במכתבים מפורטים.

ז'תתקטו

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ג' ע' 45, מצילום האגרת.
לחמיכה... ד' אלפים: כדלעיל אגרת ז'תתקיא.
הד"ר שפירא: ראה גם לעיל ח"ו אגרות א'תרצ"ב. איתחמ.

קסא

אדמו"ר שליט"א

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות ולהצלחה בעבודתם
בקודש, להגדיל תורה ולהאדירה, וכדרישת כ"ק רבוה"ק זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע לחבר תורה דלמע' בהקב"ה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקטז

ב"ה, ט"ז [סיון], תשי"ב
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר מאיר שי

שלום וברכה!

. . . בטח משתדל הוא להשפיע גם על סביבתו לקרבם לדרכי
החסידות ומנהגי, וידוע מה שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר מאמר רבינו הזקן
בגודל הנח"ר למעלה כשמשדלים בטובת רעהו, וא"כ הוא כשמשדלים
בטובת רעהו בגשמיות, הרי עאכ"כ כשמשדלים בטובת רעהו ברוחניות,
שעי"ז מביאו לחיי העוה"ז והעוה"ב, כי באיש הישראלי הרי מקושרים הם
זה בזה ומאוחדים זה בזה עד שנעשו כדבר אחד.

בברכה.

ז'תתקטז

נדפסה בקוני' „צדיק למלך" ב' ע' 116.
שסיפר: ראה אניק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ח"ג אגרת תשפד.

ז'תתק"ז

ב"ה, ט"ז סיון תשי"ב
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"ג עוסק בצ"צ וכ"י מוהר"ר אברהם ש"י

שלום וברכה!

עס פרייט מיד צו הערן פון צייט צו צייט גערוסן פון אייד, און פון אייער אַרבעט פאַר די ענינים פון תורה ומצות בכלל און פאַר דער ישיבה תומכי תמימים אין מאַנטרעאַל בפרט, און עס איז באַוואוסט דער אויסשפּראַך פון מיין שווער כ"ק מו"ח אדמו"ר אין נאַמען פון זיין פאָטער „אז הקב"ה בלייבט ניט קיין בע"ח", און די וועלכע זיינען זיך משתדל און גיבען אַרײַן אין אידישע קינדער — וואָס אַלע אידן זיינען השי"ת בן יחיד — חיות בגשמיות וברוחניות, דורך דעם וואָס מען גיט זיי די מעגליכקייטן צו לערנען תורת השי"ת, גיט זיי השי"ת אַ צוגאַב חיות, גאָר בפשטות אין גוטן געזונט און הצלחה אין זייערע ענינים, די כללות'דיקע און פרטית'דיקע, און עס ווערט מקוים באַ זיי, דאָס וואָס רבנו הזקן האָט געזאָגט, ווי מיר האָבן פילע מאָל געהערט פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, אז השי"ת גיט אידן גשמיות און זיי מאַכן פון גשמיות רוחניות.

השי"ת זאָל איידעם העלפן מיט אריכות ימים ושנים טובות, גוטע אין אַלע אופנים, און זאָלט קענען פאַרזעצן אייער אַרבעט, און נאָך אין אַ גרעסערע מאָס, פאַר דער ישיבה תומכי תמימים אין מאַנטרעאַל בפרט ולהרמת קרן ישראל בכלל.

בברכה.

ז'תתק"ז

נדפסה בקו"י „צדיק למלך" כ' ע' 117.
אויטשפּראַך: ראה גם לעיל אגרת זיתתפב, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתק"ח

ב"ה, י"ט סיון תשי"ב
ברוקלין.

הנהלת ...
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

... מאחרי ההסתלקות נראה בעליל איך שכל העניינים המתנהלים
ברוחו, מצליחים הם בדרך למעלה מן הטבע ...

אכפול את דברי, שאין כוונתי כלל לפעול נפילת ונמיכת הרוח, ורק
שעכ"פ מכאן ולהבא יהי מוח שליט על הלב אפילו על התרגשות
והתפעלות דקדושה, ויעויין ג"כ במאמר של הצ"צ הנדפס לחנוכה תשי"א
בההקדמה שם.

ואחכה לבשו"ט מאתם, שנתיישבו האורות בכלים, אף שכלפי חוץ
אין צ"ל ניכר זה, כי בימינו אלה ובפרט במקומות שם הם נמצאים, הרי
צריך להראות אורות רבים כדי לבקע את החושך כפול ומכופל.

ואקוה למכתבם מבשר טוב אשר מתנהלת העבודה בסדר מסודר,
ובפרטיות ע"ד התפתחות המוסדות.

בברכת הצלחה בעבודתם בקודש.

ז'תתק"ח

נדפסה בקו', צדיק למלך ב' ע' 117.

במאמר ... בההקדמה שם: דיה ברוך שעשה נסים, קה"ת תשי"א. נדפס גם באוה"ת
בראשית כרך ה תתקנ"ו. בה ההקדמה – שם ע' תתרי"ד, א"ב.

ז'תתקיט

ב"ה, כ"ג סיון ה'תשי"ב
ברוקלין, נ.י.

הנהלת אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בקרוב יבוא לאה"ק ת"ו הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר שלום שי' חסקינד, אשר ברצוני שיבקר בכל המוסדות, מחנות ומעברות וכו'. ושתי כוונות לי בזה: הא) שישתמשו בביקורו לענין הרמת הרוח, כיון שבא מאה"ב ומדבר אנגלית וכו', וג"כ להפחדה במקום שצריך להפחדה. אשר במילא כדאי לסדר שיבקרו עמו כל המוסדות המתאימים (ולאו דוקא משלנו) וכן אצל הרבנים הראשיים וכו'. ובטח יעשו ג"כ פרסום המתאים בעתונים, ומכשי"כ וק"ו מהקטע המוסגי"פ.

ב. קבלתי ידיעה שישנה מקוה בחיפה מיסודו של הרמ"מ קופרשטאק ע"ה, ונמצאת עתה ברשות יוצאי חלציו שי', אלא שמפני כמה סיבות ישנם קישויים בהשתמשות בה, ותלוי זה בהשפעה על בני הרב הנ"ל, ואם לאו יש מקום לחשש דחילול שם ליובאוויטש.

אינני יודע פרטי הדבר, ובטח אין נ"מ כל כך, כי להם על אתר ודאי ידוע המצב בזה. ואם יש רק אפשרות מהנכון שידברו עם בני הרב ע"ד הנ"ל וישתדלו בתיקון הדבר בכל האפשרות.

ג. הגיעתני בקשה שבונים מקוה ברמת הדר נצח ישראל רמתיים, ואלו שמות המתעסקים בזה [. . .], וחסר הסיום לגמר בסך של לערך מאתים ל"י, והמקום מקום מושב יהודים חרדים, אשר בטח ישתמשו בהמקוה כשתוגמר. ואם כל הנ"ל אמת הוא, נכון במאד שיתנו להם סך

ז'תתקיט

נדפסה בקו"פ, צדי"ק למלך" א ע' 60.
בקרוב . . חסקינד: ראה גם לעיל ח"י אגרת איתרנ.
להפחדה: ראה לעיל ח"ד אגרת תתסה. ח"י איתרצ.
מקוה בחיפה: ראה לעיל ח"י אגרת איתתנ.

קסה

אדמו"ר שליט"א

הני"ל, כמובן שישתמשו בו באופן היותר מתאים, ובודאי מנחם בהרב מיקטרינוסלב יקח זה על עצמו, אלא שאין כדאי לחכות, ובלבד שיודיעוהו אח"כ שעשו כני"ל.

ד. קבלתי בקשה מש"ב ר' אברהם דוד שי ינובסקי אשר מצב בריאות זוגי שתחי' דורש עפ"י הוראת הרופאים דירה נוחה יותר, וחסרים להם האמצעים על זה, ונראה לי אשר מנחם הני"ל יקח גם זה על עצמו עד סכום של אלף ל"י אם הרא"ד ימצא דירה מתאימה.

ה. כאשר בזה קבלת מכתביהם מיי"ז אייר והפרטיכל מהאסיפות ט', כ"ה, כ"ז אייר וטי' סיון.

ו. בטח מקבלים הי"ב אלף ל"י לבנין מהסוכנות. ואתענין לדעת מה עושים בהם.

ז. מהו סוף דבר מפעל השביעית?

ח. הרב גולדמן הציע לייסד ביי"ס בפרוזדור ירות"ו. מה נעשה בזה?

בברכת הצלחה בעבה"ק,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקכ

ב"ה, ז' תמוז, תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר מיכאל
שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מבדר"ח תמוז עם רשימת התלמידים

מנחם בהרב מיקטרינוסלב: כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ז'תתקכ

צילום האגרת נדפס ב, עשרים שנה עבודת הקדש במרוק".
מוה"ר מיכאל: ליפסקר. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתיד, ובהנסמן בהערות שם.

המוסג"ב, וכן מכתביו הקודמים, ובלי נדר אזכירם בעת רצון על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ומ"ש במכתבו על ענין המקואות שנעשו שם ע"י מי ברזא, וכנראה ממכ', כוונתו כפשוטו, שמשתמשים במים הבאים מיוואדאפראוואד!

הנה מבלי לעשות רעש בזה, יש לשנותם מעט מעט — אם למקוה דמי גשמים, ואם אין גשמים במקומם, אולי אפשר להשיג קרח מלאכותי (איסקוסטוענע), או ע"י המשכה ממעין.

הקונטרס לחג הגאולה י"ב וי"ג דתמוז הבע"ל, בטח כבר הגיע לידו, ויסדר את החגיגה בפרסום המתאים, ובהשתתפות גם מבני העיר, וינצל את זה בענינים של פועל, דעשי לעילא.

בברכת הצלחה בענינים הכללים ובענינים הפרטיים ובברכת חג הגאולה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקכא

י"ב תמוז, תשי"ב

למסור לכל הקיבוצים: התועדות בהתעוררות בימי גאולה וסגולה הבע"ל ובהשתדלות בהפצת תקנות בעל השמחה.

מנחם שניאורסאהן

מיוואדאפראוואד: מי צינור.

קרח מלאכותי: ראה גם לעיל ח"ו אגרת ב"סג.

ז'תתקכא

נדפסה בקו', צדי"ק למלך' ד' ע' 70.

ז'תתקכב

בי"ה, כ"א תמוז תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוהר"ר רפאל נחמן שי הכהן

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מט"ז תמוז בבשורה טובה ע"ד הטבת בריאות
חתנו מוה"ר יצחק שי' ואשר כבר בא לביתו וכן בנוגע לבריאותו הוא,
ות"ח ת"ח ביחוד בעד הכתיבה, עכ"פ בקיצור, מהנעשה בימי חג הגאולה
והסגולה י"ב וי"ג תמוז, ובעד הרשימה שבסוף מכתבו, כן יזכהו השי"ת
בעתיד לבשר אך טוב תכה"י בענינים הכללים והפרטיים.

מצערני במקצת, שלא בא במכי זכרון פעולות צעירי אגו"ח, אשר
כנראה לא נצלו ההזדמנויות דחגיגה הנ"ל וחבל על זה.

לאות הכרת תודה על הקורת רוח שגרם לי, הנה מצוה גוררת מצוה,
ומוסג"פ הרשימה שהו"ל לימי י"ב וי"ג תמוז, והוא לזכות בה את הרבים
וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה לבריאות הנכונה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקכב

מצילום האגרת.

הרה"ח... הכהן: אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתקעח, ובהנסמן בהערות שם.
מוה"ר יצחק שי': גזבורג.

ז'תתקכג

ב"ה, ז' אלול, תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ וכו' מוה"ר נפתלי שיי שו"ב

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מא' ראה והקודם לו, ואתו הסליחה אשר מפני רוב
הטרדה לא אשרתי קבלתם עד עתה . . .

נהניתי מההתענינות שלו במצב ענין השו"ב במחנו, אף שנצטערתי
במאד, על המאורעות והענינים שלא כדבעי, שמזכירם במכתבו. וכנראה
שכוונתו בזה הוא לשו"ע. ובטח ימים אלו תהי' הזדמנות לדבר עם עוד
אחדים מאנ"ש אשר יכולים להתערב בזה, ותקותי שיעלה סו"ס לתקן את
המצב לאט לאט. ומובן מעצמו שלא אזכיר שההודעה הראשונה באה
מכת"ר שיי. והשי"ת יזכהו להצליח בלימוד ובמלאכת הקדש בלי שום
מכשול ח"ו, וידוע ג"כ הפירוש במרז"ל אין ושחט אלא ומשך, שהוא, כמו
שע"פ פשוט, ענין השחיטה היא להכשיר את בשר הבהמה והעוף
להעלותם ממדרגת חי למדרגת מדבר (כיון שנעשה דם ובשר של האדם)
הרי יעשה ג"כ ענין זה ברוחניות, להמשיך ולהעלות את הנפש הבהמית
למדרגת אדם שהוא מלי אדמה לעליון, וכמ"ש בשל"ה דף ז' ע"ב והוא בסי'
עשרה מאמרות, מאמר אם כל חי חלק ב' סימן ל"ג.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לו ולכל ב"ב שיי,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקכג

מצילום האגרת.

מוה"ר נפתלי: יוניק. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"כ ז'תערב, ובהנסמן בהערות שם.

קסט

אדמו"ר שליט"א

ז'תתקכז

בי"ה, כ"ב אלול תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר ניסן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מט"ו אלול, לפלא שלא קבל את הר"ד דש"ק
מברכים ח' אלול, ומוסג"פ עוד העתקה, וכן קטע משיחת ח"י אלול בנוגע
ביחוד לישיבות . . .

לשנה הבע"ל הנה ילמדו בהישיבה כאן המסכתות יבמות . . . ואם
אפשר בקל — כדאי שגם בישיבת תו"ת בפריז ילמדו איזה ממסכ' אלו.
בברכת כתיבה וחתימה טובה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקכח

ר"ה תשי"ג:

כתיבה וחתימה טובה. הצעתי להתועד והקהילו האנשים הנשים
והטף ללמוד ליראה את השם.
בברכה,

מנחם שניאורסאהן

ז'תתקכד

נדפסה בקו', צדיק למלך' ב ע' 118.
מוה"ר ניסן: נמנוב. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתט, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתקכח

נדפסה בקו', צדיק למלך' ד ע' 70.

ז'תתקכו

ב"ה, ד' מ"ח, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר ישראל נח שי

. . . בנוגע לתוכן מכתבו, אשר ברצונם לשלוח שד"ר לטובת הישיבה
ללונדון, הנה ימים אלו יהי כאן הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוהרב"צ שי שם טוב שד"ר, ואדבר עמדו ע"ד הענין והפרטים בזה למען
לסדר את הענין באופן היותר טוב ומועיל, ויקבל עוד ידיעות בזה.

בברכת הצלחה בעבודתו בקודש, ולבריאות הנכונה ואריכות ימים
ושנים טובות עם כל הפירושים.

מ. שניאורסאהן

ז'תתקכז

ב"ה, כ"ג מ"ח, תשי"ג
ברוקלין.

מחותי ור"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר שניאור זלמן שי הלוי

שלום וברכה!

זה עתה נתקבלו שני מכתביו מט"ו וי"ט חשון וכותב ע"ד

ז'תתקכו

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ב' ע' 118.
מוה"ר ישראל נח: בליניצקי. אגרות נוספות אליו – לעיל חס"ד ה'תתנ"א, ובהנסמן בהערות
שם. לקמן ז'תתקל"ב. ז'תתקמ"ו. ח"ב.

ז'תתקכז

נדפסה בקו' "צדיק למלך" א' ע' 61, מצילום האגרת.
מוה"ר שניאור זלמן: בוטמן (והוספת הלוי נכתבה להסודאה). אגרות נוספות אליו – לעיל
ז'תתכ"ב, ובהנסמן בהערות שם.

קעא

אדמו"ר שליט"א

מחשבותיו השונות בענין הסתדרותו, אם באה"ק ת"ו או בקנדה, אשר כמה קישויים ומעלות בזה על זה.

הנה כנראה ממכתביו, גם בעניני עדיין אין הענין ברור, בענין היכולת שיש בידו וכן בעד ב"ב שיחיו בדבר העתקה ממקומם עתה לאה"ק ת"ו או לקנדה, ולכן דעתי שיושיב שלשה אנשים מידידיו מזקני אנ"ש אשר במקומו עתה, ויציע לפניהם את כל הענין כפי שיהי ידוע לו ביום ההוא, והשי"ת יתן להם את הרעיון הנכון איך ליעצו, לטוב לפניו ולפני ב"ב שיחיו בגשמיות וברוחניות, וכהוראתם יעשה ויהי להצלחה.

בברכה להסתדרות בנקל — ומתאימה בגו"ר,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקכח

ב"ה, אדר"ח כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר שמואל זאנוויל שי

שלום וברכה:

איך האָב באַקומען אייער בריף פון ב' חיי שרה אין וועלכען איר בעט אַ ברכה צו דעם וואָס איך איז שווער צו איינשלאָפּען און שרעקט זיך, און איר פרעגט מיין מיינונג אין דעם:

לויט מיין מיינונג דאַרפט איר אינגאַנצען מסיח דעת זיין פון דעם, און זעהען וואָס פריער צו בודק זיין די תפילין, ציצית און אויך די מזוזות אין אייער דירה, צי זיי זיינען כשרים ווי דער דין איז, און אויך זאָלט איר

שיושיב שלשה אנשים: ראה גם לעיל ח"ו אגרת רקפת, ובהנסמן בהערות שם. ח"ח ותרמג.

ז'תתקכח

נדפסה בקיבוץ "בדיק למלך" א 62.
מוה"ר שמואל זאנוויל: נוסכאות.

נעמען אויף זיך — בלי נדר — צו אפהיטען די תקנה פון מיין שווער כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, צו זאגען יעדער טאג נאך דאוונען אין דער פריה א שיעור תהלים — ווי דער תהלים איז פאנאנדערגעטיילט אויף די טעג פון חדש — און יעדער וואָכען טאָג פאַרן דאוונען אין דער פריה צו געבען א פראַנק אויף צדקה, און אויך זעהען אז עס זאל ניט דורכגיין א טאָג אין וועלכען איר זאלט ניט לערנען לכל הפחות עטליכע פסוקים חומש פון דער סדרה פון דער וואָך, און עפעס א לימוד פון תורה שבעל פה, וועלכעס עס איז אייך געשמאַקער, און איך האָף אז איר וועט זיך צונויפריידן מיט אנ"ש דליובאוויטש וועלען זיי אייך געבען א גוטע עצה אין דעם.

מען מוז קענען אויף אויסווייניג עפעס פון תורה און לכל הפחות א פאַר קאַפיטלעך תהלים און משניות, און ווען עס דאַכט זיך אייך עפעס א שרעק אָדער ניט קיין פרייליכע מחשבה זאלט איר דענסטמאַל איבערטראַכטען א קאַפיטל תהלים אָדער א משניות וואָס איר וויסט אויף אויסווייניג, און זיכער וועט איר דענסטמאַל פילן זיך גוט און וועט מיר אַנזאָגען גוטע בשורות אין דעם.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

מזכיר

ז'תתקכט

י"ט כסלו תשי"ג:

גוט יום טוב. התועדויות בחיות פעילות ושמחות.

מנחם שניאורסאהן

ז'תתקכט

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" ד' ע' 70.

ז'תתקל

בי"ה, כ' כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר מנחם שמואל דוד שי' הלוי שד"ר

שלום וברכה:

נתקבל מכתבו מיי"ב כסלו וכן מכתבו הקודם עם הפ"נ, אשר
קראתים ביום הבהיר, הוא יום חג גאולתינו ופדות נפשנו י"ט כסלו, על
הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ובודאי יעורר
ר"ר על כאו"א מאלו ששלחו הפ"נ — להמצטרף להם.

. . . ת"ח ת"ח על הודעתו אודות בריאות הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ
וכו' מוהרשי"ז שי' בעזפאלאו, אשר זה זמן רב שלא קבלתי ממנו כל
ידיעה, ובמכתבו זה הרגיעני במקצת עכ"פ, כן יזכהו השי"ת להודיעני
טובות תכה"י.

בנוגע לחיפוש דירה בשכונה טובה ומתאמת, הרי בטח יעשה בזה
במרץ המתאים. והשי"ת יצליחו.

ובמה שמודיע שביום אי' כ"ו כסלו הבע"ל יתמלאו לבנם . . . שי'
שלוש שנים, הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוגתו שיחיו לתורה
לחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה ומנוחה בגשמיות וברוחניות.
והשי"ת ימלא ימי הריונה של זוגתו תחי' כשורה ובנקל ותלד זחור"ק
כשורה ובנקל.

בברכה — המחכה לבשו"ט.

מ. שניאורסאהן

נ.ב. מנהגים מיוחדים ליום הגזיזה, לא שמעתי. ומועתק פה קטע
ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לזה:

ז'תתקל

נדפסה בקו"י „צדיק למלך" א' ע' 63.

מוה"ר מנחם שמואל דוד שי' רייטשיק. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתק, ובהנסמן
בהערות שם.

... ובדבר גזיזת השערות — אפשערענעס — הוא דבר גדול במנהגי ישראל, ועיקרו הוא בהחינוך דהשארת פיאות הראש. ומיום הגזיזה והנחת הפיאות של הראש נהגו להדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכות המזון וק"ש שעל המטה.

והשי"ת יהי בעזרם שיגדלוהו לתורה לחופה ומעשי"ט מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

ז'תתקלא

בי"ה, כ"ו כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

הרב הגאון והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ סדרן ופלפון
מוהרשי"י שי

שלום וברכה!

... (ד) אחרון אחרון חביב, אשר נתקבל ספרו היקר אישים ושיטות, וכן הכרך הרביעי של האנציקלופדי" תלמודית, ות"ח ת"ח על תשורתו טובה ויפה זו.

(ה) בטח נודע לו אשר יש כאן קבוצת אנשים ובראשם — הרב טייץ, מאספים שו"ת הרצובי, שעדיין לא ראו אור הדפוס, ע"מ להו"ל.

(ו) בטח נתקבלו המאמרים וקונטי" כ"ק אדמו"ר (מוהרשי"ב) נ"ע, והוא עומד עליהם, בזמנם.

בכבוד ובברכה להצלחה בעבודתו בקודש, מתוך בריאות הנכונה והרחבת הדעת.

מ. שניאורסאהן

ז'תתקלא

נדפסה בקו"נ, צדיק למלך" ב ע' 119, מצילום האגרת.
מוהרשי"י: זיין. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"כ ד'תע"ו, ובהנסמן בהערות שם. לקמן
ז'תתקמא. ז'תתקנה. ז'תתקנט. ז'תתקסט. ז'תתקפב. ח"זי. ח"רט.
והוא עומד עליהם: תרסיג (קה"ת תשי"ג). נדפס אוד"כ בטה"מ תרסיג ע' נ.

ז'תתקלב

בי"ה, כ"ז כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר ישראל נח שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מה' וישלח, במה שרוצים לעשות מגבית במדינת
אנגליא, הנה כתבתי היום עוה"פ בזה להרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ מוהרבי"צ שי שד"ר, ויוכלו לבוא עמו בקישור מכתבים תיכף.

בודאי ערכו התועדות ביי"ט כסלו וכן בימי חנוכה באופן המתאים,
ובטח לא ימנע הטוב מלהודיעני עדי"ז בפרטיות. וידוע עד כמה השתדל
כ"ק מו"ח אדמו"ר לצרף לענינים כמו אלו גם מאנשים הנמצאים לעי"ע
בחוצה. והי"ז ג"כ בדיוק מענת המשיח: יפוצו מעינותיך חוצה.

בברכה לבריאות הנכונה, המחכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקלב

בי"ה, כ"ז כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

. . . יהי רצון מהשי"ת שתגדלוהו היא ובעלה שיחיו לתורה לחופה
ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

ז'תתקלב

נדפסה בקו"פ 'צדיק למלך' ב' ע' 120.
מוה"ר ישראל נח: בליניצקי. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתקכו, ובהנסמן בהערות שם
(וראה שם לתוכן האגרת שלפנינו).
מוהרבי"צ: שם טוב.

ז'תתקלב

נדפסה בקו"פ 'צדיק למלך' ד' ע' 93.

ואל יהי הדבר רחוק בעיניו או בעיני, וכמ"ש לא נפלאה היא ולא רחוקה גוי כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו, אלא שצריך להיות פתיחה עכ"פ כחודה של מחט.

ועליו לעורר את אחותו וגיסו שיחיו מזמן לזמן וסו"ס הנה אבנים שחקו מים.

בברכת מזל טוב על הנ"ל, והשי"ת יזכהו לבשר טוב תכה"י.

ז'תתקלד

בי"ה, כ"ח כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר רפאל שי' הכהן

שלום וברכה:

ת"ח ת"ח על תשורתו רשימות זכרונות מקיץ עזר"ת. ובטח אם יזכור עוד פרטים, מהאסיפה הנ"ל בכלל ובנוגע לאבי אאמו"ר זצ"ל בפרט, בודאי ימלא במכתביו הבאים, וכן ימשיך ברשימת זכרונות גם מזמנים אחרים, ות"ח מראש.

מסרו לי, אשר דואג הוא על אי קבלת מכתבים מבנו שי', אבל תקותי שמכאן ולהבא יסודר זה,

בודאי כמנהגו הטוב יודיע בפרטיות ע"ד התועדויות דחדש כסלו הוא חדש הגאולה — כן מאלו אשר נוכח בעצמו, וגם ממקומות אלו הידועים לו מפי אלו שהשתתפו שם.

ז'תתקלד

מצילום האגרת.

מוה"ר... הכהן: אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתקע, ובהנסמן בהערות שם.
מהאסיפה הנ"ל: אודותה באג"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע ח"ב אגרת תצא, ובהנסמן בהערות שם.
בנו: הרב יואל שי'.

אצטער ואדאג במאד, להעדד הסתדרות המתאימה בהשיבה דתל אביב, למרות השקו"ט והחליפות מכתבים שהיו מהכא להתם ומהתם להכא. ואיני יודע באיזה אמצעים לאחוז בכדי שמוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר יהי מתאים לרצונו, היינו שכל המשתתפים בו והם — ההנהלה, הר"מ והר"י, התלמידים — יבינו שהם שלוחים מהמייסד, להאיר חלקם בעולם ע"י מוסד זה. והאריכות אך למותר.

בברכה לבריאות הנכונה ולרוב נחת חסידותי מכל יו"ח — ביחד עם זוגתו שיחיו.

מ. שניאורסאהן

עתה נתקבלו מכי מט"ז וכי כסלו, עם הפ"נ שאקראם על הציון הקי. — ת"ח על רשימתו, בקיצור עכ"פ, ע"ד יט"כ. — כדאי לחפש, בניחותא, אחרי משרה קלה יותר בשבילו.

ז'תתקלה

ב"ה, נר חמישי דחנוכה, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

אל כל קהל עדת ישורון חובבי ומחזיקי תורה ומצוה, אשר
בכל אתר ואתר,
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

„מרכז הישיבות תומכי תמימים-ליובאוויטש“, אשר עבודתו והתפתחותו בארצות הברית התחילה על ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ובפקודתו — תיכף להתישבותו באמריקה בשנת ה'ש"ת, הנה

ת"ל, ובזכות הוד כ"ק אבותינו נשיאינו הקי זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע,

ז'תתקלה

מצילום האגרת.

עשה פרי בהצלחה אלקית מופלגה, וכהיום הרי הרבה מאות תלמידים — כן ירבו — משיבות אלו מכהנים פאר בתור רבנים, ראשי מתיבתות וראשי ישיבות, שובי"ם ושאר משרות קודש בקהלות חשובות בישראל. גם אלו מהתלמידים ומחונכי ישיבות תומכיתמימים המתפרנסים באופן אחר — הנה על משמרתם במשמרת הקודש הם עומדים, לעבוד, כל אחד לפי מעמדו ומצבו, בשדה הרבצת תורה ויראת שמים ולקחת חלק בראש בהעסקנות של חיזוק היהדות בכל מושבותיהם.

יחד עם הגדלת והפרחת המוסד גדלו ג"כ ההוצאות הכרוכות בכלכלתו לכל סעיפיו, עד כי בעת האחרונה נתרבו החובות ועלו למעלה ראש ומזעזעים את קיומו של המוסד ומכבידים במאד את הנהלתו והתפתחותו

עזרה ממשית נחוצה בהקדם האפשרי.

והנני פונה בזה לכל חובבי ומוקירי תורה ומצוה בבקשה ודרישה כפולה ומכופלת לבוא לעזרת מרכז הישיבות תומכי תמימים — ליובאוויטש, ולתרום תרומת הקדש בלב נדיב וביד פתוחה, ולהשפיע גם על ידידיהם ומכיריהם בכיוון זה, בכדי להקל, על כל פנים במדה ידועה, את עול החובות ולתת את האפשריות לנהל עבודת המוסד להבא, בעזה"י.

ומובטחים אנו מחז"ל אשר גדולה זכות החזקת לומדי תורת חיים, דברי אלקים חיים, מקור חיים — להגן על כל העושים והמעשים ושיתברכו בכל מילי דמיטב, בבני חיי ומזוני רוויחי.

באיחול ובברכה אשר בעגלא דידן נזכה כולנו לראות בהרמת קרן התורה וקרן ישראל סבא ומלאה הארץ דעה את הוי'.

הדו"ש בגו"ר,

מנחם שניאורסאהן

ז'תתקלו

ב"ה, ה' טבת, תשי"ג
ברוקלין.

למרנן ורבנן הרבנים הגאונים יושבי על מדין איש איש
במחנו וקהלתו. עסקני הצבור בהרמת קרן התורה והיהדות
ברוח ישראל סבא. וכלל אחב"י חובבי תורה ומצוה, די
בכל אתר ואתר,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בזה הנני ממלא את ידו של הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א נר"מ עוסק
בצרכי צבור באמונה ונאמן בית וכו' מוהר"ר אלי' שי' סימפסאן, אשר
יבקר את מושבות אחב"י יחיו, למסור להם פרישת ודרישת שלום בשמי
ולהביא מהם פ"ש, להודיע על מצב היהדות ומעמד מוסדות התורה
והחינוך במחנה הטי', ולעורר על דבר הדורש תיקון וחיוזק מתאים לרוח
ישראל סבא, וכן לבאר מצב מוסדותינו במדינה זו, בארצנו הקדושה ת"י,
באירופא ואפריקא.

ונשען על הכתוב אני ישנה ולבי ער, ועל פי דרז"ל אשר אף בגלותא
לב ישראל ער הוא לכל דבר טוב, ואין טוב אלא תורה מצות ומעשים
טובים, הנה בודאי יסייעו בידו למלאות דבר השליחות בפועל, וכן בהנוגע
לחיוזק מוסדותינו במקומות הנ"ל.

והשי"ת יזכה את כל אחד מאתנו כולנו, למלאות תפקידו בעלמא
דין על ידי שיאיר את סביבתו וחלקו בעולם באור ומאור אהבת השם
אהבת התורה ואהבת ישראל.

בכבוד ובברכת טוב גשמי ורוחני,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקלו

מצילום האגרת.

ז'תתקלו

ב"ה, ט"ו טבת, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר סעדיי שי שדי"ר

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו עם הרשימות. ובטח כבר קבל הקבלות
מהמשרד. ועתה קבלתי הודעתו שכבר נמצאת הוויזה אצלו — למרוקה.

ובמענה על שאלתו באופן הנסיעה והפרטים אשר בזה, הנה יתדבר
עם הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוהרב"א שי גאראדעצקי.
ואם יש אפשריות לתקן בבקורו במדריד דרך נסיעתו בהנוגע להכשרות של
הסטודענטין שם, אָז אפשר כדאי שישע דרך שם, אבל אם ענין זה אינו
נוגע למעשה, הרי יכול לנסוע אם באוירון, בהסכם דעת הרופא שיבקר מצב
בריאותו, או באני.

בנוגע להמקום בו יסדר עבודתו וכן תנאי עבודתו, הרי ידוע עד כמה
דייקו נשיאינו בכלל וכ"ק מו"ח אדמו"ר בפרט בענין הסדר בכל דבר
ודבר. ולכן יתדבר בפאריז עם הרה"ג והרה"ח כו' הרבא"ג שי העומד
בקישור הן עם ב"כ הדזוינט והן עם אנ"ש שי הנמצאים כבר על אתר,
לסדר את כל הדבר באופן היותר מועיל להעבודה שהוא במילא ג"כ אופן
היותר טוב בשביל כאו"א מהעובדים. והשי"ת יזכה את כאו"א מאתנו
למלאות תפקידו מתוך הרווחה והרחבה אמיתית.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש — המחכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקלו

מצילום האגרת.

מוה"ר סעדיי: ליברוב. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתצו, ובהנסמן בהערות שם.
הוויזה אצלו — למרוקה: ראה לעיל ח"ד אגרות תתעד. תתקב. אקס. ח"ה איתח. ח"ז
איתתב. לעיל ז'תתצו. לקמן ז'תתקצו. ז'תתקסג. וכך לאחר השתדלות של שנתיים הצליח לקבל
רשיון כניסה לשליחותו במרוקו.
במדריד... להכשרות: ראה גם לעיל ח"ז אגרות איתתקעב. ב"ק"ג.

ז'תתקלח

ב"ה, י"ז טבת, תשי"ג
ברוקלין.

הנהלת צעירי אגו"ח באה"ק ת"ו
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

זה עתה נתקבל מכתבם עם דו"ח קצר עכ"פ מהפעולות דחודש כסלו, ות"ח ע"ז. ובטח משתדלים ג"כ שמהחרישה והזריעה שלהם תהיי אחי"כ קצירה ורושם קיים גם לאחר זמן, אשר בודאי זה דורש שימת לב גם אחר חודש כסלו וקישור, אם במכתבים או בראי פא"פ מזמן לזמן בכל מקום ומושב לפי ענינו.

ב) נתקבל המברק אודות הצעתם להדפיס ולהפיץ רשימת המאסר שנדפסה בתמוז, ליום ההילולא דיו"ד שבט הבע"ל. והנה בכלל יש להתבונן בזה כיון שזהו רק חלק מהרשימה. ובכ"ז אם לאחר ההתבוננות יחליטו להדפיסה ולהפיצה, הרי כיון שחלק חשוב מאלו שתבוא אליהם הם מהתימנים והספרדים יש לצרף העתק המלים שבאו בהרשימה באידיש או ברוסית. . . .

ה) הבטאון, לעי"ע, צ"ל ע"ד הקובץ ולא ע"ד „התמיס“.

ו) בודאי מכאן ולהבא יכתבו לעתים קרובות יותר, והשיי"ת יזכם, אז עס זאָל זיין אודות מה לכתוב און וועגן לעבעדיקע פרייליכע זאָכען.

מוג"פ הקוני שהו"ל.

בברכת הצלחה בעבודתם בקודש.

ז'תתקלח

נדפסה בקוני „צדיק למלך“ א' ע' 65.

שמהחרישה... קצירה: ראה גם לקמן אגרות זיתתקפ. חקעס. חקצו.

הבטאון: חב"ד.

הקובץ: ליובאוויטש.

ז'תתקלט

ב"ה, י"ח טבת, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר שלום שי

שלום וברכה:

במענה על מכתביו מיו"ד וי"ג טבת:

(א) ת"ח על הבשוי"ט מהטבת בריאות מר ישראל שי הענקין ותקותי
שלעת קבלת מכתבי זה מצבו עוד השתפר, ויודיע בשו"ט בזה. כן אם יודע
חו"ד הרופאים ואופני הרפואה — בטח יודיע.

(ב) במ"ש ע"ד הסברא להשתדל להגדיל איכות ישיבת א"ת
בפיטסבורג בכדי שיתאים גם בשביל התלמידים פייגניסצ'ן וגארבער
שיחיו שבאו עתה מצרפת. הנה, כמדומה, שבין התי' דעתה והתי' שבאו
מצרפת עדיין חסרים איזה כתות בינתים, ולכן קשה הדבר שיהי' בהמשך
אחד. ובעיקר איני רואה שיוכל למצוא משפיעים בחסידות וראשי ישיבה
המתאימים להתלמידים דצרפת, ובפרט שאינם אלא אחדים. אם יש
אצלו תקוה (צ' אויסקוק) שאפשר להשיג משפיעים ור"י ע"ד הנ"ל, עכ"פ
במשך הזמן, אולי כדאי הי' להתענין אם דבר אפשרי הוא מצד ההוצאות
שבדבר והן מצד האישים, וצ' לא מופרך הדבר שלשנה הבע"ל יהי' מקום
לחשוב עד"ז, כיון שלזמן ההוא הרי גם תגדל הכתה המסיימת שבהישיבה
עתה, אבל להתחיל בזה באמצע הזמן, לכאורה, אין כדאי.

(ג) אתענין לדעת בפרטיות, עד כמה שידוע לו, מצבם הגשמי דמר ...

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקלט

מצילום האגרת.

מוה"ר שלום שי: פריזר. אגרות נוספות אליי — לעיל ז'תשסז, ובהנסמן בהערות שם.
להגדיל איכות הישיבה: ראה גם לקמן אגרת ז'תתקעג.
א"ת: אחי תמימים.

ז'תתקמ

ב"ה, בשנים בשבט, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

צו אלע פארזאמלטע און אַנטיילנעמער אין דער דרייצנטער
יערלעכער ארצות-הברית-חגיגה פון מרכז הישיבות תומכי-
תמימים ליובאוויטש,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

איך באַגריס הערצלעך אלע פארזאמלטע און אַנטיילנעמער אין דער
היינטיקער יערלעכער חגיגה פון מרכז הישיבות תומכי-תמימים
ליובאוויטש, און ווענדע מיך צו יעדערן פון זיי מיט דעם
דורך-מנהיג ישראל-תורה-הוא-אגעהייליקטן ברכה-אויסדרוק:

ברוך הבא בשם ה'!

אַמעריקאַנער אידן דאַרפן אָפּגעבן אַ שבח ויהודי צום אויבערשטן
וואָס זיי האָבן זוכה געווען, אז הוד כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע האָט באַ זיין אַנקומען אָהער מיט דרייצן יאָר צוריק גלייך
פאַרפלאַנצט דעם אייגנאַרטיקן גיטלעכן וויינגאַרטן, כרם ה' צבאות, די
ישיבות תומכי-תמימים ליובאוויטש אויך אויפן אַמעריקאַנער באַדן.

באַ היינטיקן טאָג, אונטערציענדיק אַ סך-הכל פון די דרייצען יאָר
אונערמידלעכער מסירות-נפש-דיקער אַרבעט פון די ישיבות
תומכי-תמימים דאָ אין לאַנד, זיינען איבערצייגט, די אלע וועלכע זעען
און שאַצן אָפּ זאַכן לויט זייער ריכטיקן אמת'ן אינהאַלט און ווערט, אין

בשנים בשבט: בשנים בשבט יום טוב (מגלת תענית פרק יא).
דורך מנהג: ראה פסחים קיט, א ובחדא"ג שם. הראב"ע ומצויד לתהלים קיח, כו.
מדרש תהלים שם.
ברוך: ראשי תיבות: ראש ומקור כל ברכות (ת"ז ת"ע קד, ב).

ז'תתקמ

מצילום האגרת.

דער גרויסער גיטלעכער ברכה וואָס די ישיבות תומכית-מימים ליובאוויטש, מיט זייערע פילע הונדערטער תלמידים יראים ושלמים מסורים ונתונים לה' ולתורתו הק', האָבן אַריינגעבראַכט אין דעם אידישן לעבן באַמעריקא. דער מוסטער פון מסירות-נפש פון די תלמידים ומחונכים און זייער טיפגרייכנדער איינפלוס אויפן אידישן געזעלשאַפטלעכן און אויך פרטיות'דיקן לעבן איז אַן איבעראַל אַנערקענטער פאַקט.

מיר אַלע זעען באַשיינפערלעך, ווי פאַר אונזערע אויגן ווערט פאַרווירקלעכט, מיט יעדן טאָג אַלץ מער און מער, די גרויסע הייליקע אויפגאַבע וואָס הוד כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע האָט זיך געשטעלט באַ זיין אָנקומען אין אַמעריקע, און האָט וועגן דעם מערערע מאָל מודיע געווען באַ פאַרשידענע געלעגנהייטן, דאָס איז:

מאַכן אַמעריקא פאַר אַ מקום תורה ביראת שמים!

און די ישיבות תומכית-מימים ליובאוויטש האָבן אַ גרויסן און חשובן חלק אין דער אויספירונג און דערנענטערונג צו דער מטרה.

און דעריבער, אין דער צייט ווען דער מרכז הישיבות תומכית-מימים ליובאוויטש, לעבט איבער אַ העכסט ערנסטן פינאַנציעלן קריזיס, וואָס שטעלט אין געפאַר די שוין עקזיסטירנדע מוסדות און, זעלבסטפאַרשטענדלעך, באַשווערט די אומבאַדינגט נויטיקע אויסברייטערונג און פאַרגרעסערונג פון דער צאָל ישיבות,

מוזן אַמעריקאַנער אידן, און בפרט די אַלע פאַרזאַמלטע, דורכגעדרונגען ווערן מיט דעם באַוואוסטזיין, אַז דאָס איז זייער חוב קדוש צו מאַכן די גרעסטע אָנשטרענגונגען אויף צו געבן דעם מאַקסימום הילף צו די ישיבות תומכית-מימים ליובאוויטש, בכדי צו דעקן זייער גרויסן דעפיציט און געבן די מעגלעכקייט ווייטער אָנצוגיין מיט דער אַרבעט פון הרבצת תורה ביראת שמים, און מאַכן אַמעריקא פאַר אַ מקום תורה ויראת שמים.

איך האָף, אַז די אַלע פאַרזאַמלטע, און יעדערער פון זיי, וועט באַם היינטיקן צוזאַמענקונפט זיך אָנשטרענגען צו באַשטייערן אַליין די מאַקסימאַלע סומע, און אויך מיטהעלפן אַז עס זאָל גלייך געשאַפן ווערן דער נויטיקער סכום וואָס די הנהלת מרכז הישיבות תומכית-מימים ליובאוויטש ערוואַרט.

קפה

אדמו"ר שליט"א

און דער זכות פון צדקה בכלל, און בפרט צדקה וואָס איז פאַרבונדן
מיט חינוך הכשר, שטאַרקונג פון אידישקייט, תורה ויראת שמים,
וועט ממשיך זיין און ברענגען צו די אַנטיילנעמער, הם ביתם ובני
ביתם שיחיו, ברכה והצלחה בהמצטרך להם — בבני, חיי ומזוני רויחי.
בכבוד ובברכה,

מנחם שניאורסאהן

ז'תתקמא

ב"ה, ג' שבט, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

הרב הגאון הרה"ח וו"ח אי"א נוי"נ חו"ב עוסק בצרכי
ציבור וכו' מוהרש"י שי

שלום וברכה!

תוהה אני במקצת אשר זה זמן ארוך שלא קבלתי כל ידיעות
מכת"ר שי, והנני תולה זה בטרדתו בתורה ובעניני ציבור, ובפרט אשר
ראיתי בעתונות שבקרוב יופיע כרך ה' של האנציקלופדי. והשי"ת יצליחו
בהנ"ל, ויצליחו ג"כ בזמן — שיוכל להוציא הכל לפועל טוב . . .

ימים אלה הוצאנו לאור המאמר אין הקב"ה בא בטרונא ומוסג"פ.

בכבוד ובברכת הצלחה ובריאות הנכונה,

מ. שניאורסאהן

ראיתי שגם בסי' אישים ע' פב עמד עדמשי"כ בקוני הנ"ל ע' ז'
בהערה.

ז'תתקמא

מצילום האגרת.

מוהרש"י: זיין. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתקלא, ובהנסמן בהערות שם.
בקוני הנ"ל ע' ז': סה"מ קונטרסים ח"ג ע' קכב, וסה"מ תרפ"ה ע' רס, בהערה ד"ה אינו

כן.

ז'תתקמב

בי"ה, ו' שבט, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

זה לא כבר מסר לי הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוהרחמ"א שי' חדקוב ע"ד שאלתו בענין הטעסטען. וידוע מאמר ששמענו כ"פ מכ"ק מו"ח אדמו"ר, ווי מען פרעגט אזוי ענטפערט מען.

אף שבאמת נפלא הדבר שאחרי שראו נפלאות השי"ת, וגם בעיני בשר, הנה מפעם לפעם נופלים אצלם סברות חדשות אפשר לעשות טעסטען, ואולי למסור את בתם תח"י לעוד רופא שיתלמד את מלאכתו וחכמתו וכו', אבל כיון ששאלה זו גופא מורה על חלישות הבטחון, הרי אפשר שהדרך בנוגע לבתם תח"י צריך להיות בהליכה בשאלה ברופאים, כי אין אתנו יודע נפלאות תמים דעים יתברך ויתעלה.

ויה"ר מהשי"ת שאיך שיחליטו — יהי להצלחה ולחיזוק בריאות בתם . . . תח"י, ויגדלוה לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבת הדעת.

והשי"ת יעזר לכאו"א מאתנו שלא נהי כחולמים, אפילו כפי המבואר בתו"א שבשעת ההתקשרות היא התקשרות אמיתי[ת], ואצ"ל כפי המבואר בהמאמר אין הקב"ה בא בטרוניא כו' במדריגה פחותה מזה.

מאשר הנני קבלת מכתביו, ה', י"ז טבת ודי' שבט, עם חווי"ד ע"ד התלמידים, ות"ח ת"ח ע"ז, אף שאין דעתי נוחה ממה שלא שלח חווי"ד בענין ה' . . . כיון שכנראה, שבמקרה זה, גם העדר השילוח, חווי"ד הוא. ולא הי' צריך להיות באופן כזה — מתאים להוראת נשיאנו בהענין דאהבת ישראל, ואשר השני כמו אספקלריא, ובמילא אם רואה בו חסרון הרי קרוב הדבר לאמר אז עס שפיגלט זיך אָפּ דער אייגענער חסרון.

ז'תתקמב

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ד' ע' 94, מצילום האגרת.
וידוע מאמר: ראה גם לעיל ח"ז אגרת כינב.
בתו"א: וישב כח, ג.

להני"ל הנני כותב בפ"ע און — שארפער, ולכן תקותי שלא יקפיד על מכתבי זה.

בברכה לחיזוק ההתקשרות ובפרט ליום ההילולא הבע"ל, ובברכת הצלחה בעבודתו בקודש ובעניניהם הפרטים,

מ. שניאורסאהן

נ"ב: מוסג"פ הקונטרס שהו"ל זה לא כבר. וכן נשלח לו בפ"ע ספר מאמרים היתש"ג.

ז'תתקמג

ב"ה, ו' שבט, תשי"ג
ברוקלין.

הו"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ כו' מוה"ר . . . שי

שלום וברכה:

מיט צופרידענהייט און פרייד האָב איך באַקומען אייער בריף וועלכן איר האָט אָנגעהויבן שרייבען י"ט טבת, און אין וועלכן איר באַשרייבט ווי עס איז אַדורך דער חודש תשרי און נאָך דעם.

איך בין העכסט צופרידען צו זען, אַז איר האָט זיך אַליין איבערצייגט אין דעם אויפטו וועגן די ס"ח, און איך בין זיכער אַז דאָס וועט אייך דינען אַלעס אַ מוסר השכל אַז יעדער איד איז אַ שליח פון הקב"ה, און ווען אַפילו עס דאַכט זיך עס אַז ער איז שוואַך אין זיינע כחות בגשמיות אָדער אין רוחניות, איז דאָס נאָר וויילע ער פאַרגעסט לשעה אַז ער איז אַ שליח פון הקב"ה וואָס זיינע כחות זיינען אין סוף ובלי גבול, אָבער ווען ער געדיינקט אַז ער איז אַ שליח פון הקב"ה איז דאָס בריינגט עס הצלחה און בריינגט אויך געזונט כפשוטו בגשמיות.

און השי"ת זאָל אייך מזכה זיין מיט נאָך גוטע שליחותין לאריכות

ז'תתקמג

נדפסה בקו"נ, צדי"ק למלך א' ע' 67.

ימים ושנים און זאָלט דאָס אויספירן מתוך שמחה און בעסערען
געזונט־צושטאַנד, און זאָלט קענען אָנזאָגן גוטע בשורות וועגן דעם
צושטאַנד פון אייער פרוי תחי'.

נאָך שבת — מאָנטאָג יו"ד שבת, איז דער יאָרצייט טאָג פון מיין
שווער כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, און לויט אייער בקשה וועל
איך מזכיר־זיין אייך און אייער פרוי תחי', און בייגעלייגט איז דאָ אַ
קורצע ביאָגראַפיע אין אידיש וועלכע איז די טעג אַרויס פון דרוק, און
וועלכע וועט אייך נוצען אויך אין אייער השפעה צווישן אייער סביבה.

בברכה לרפואה קרובה לו ולזוגתו שיחיו ולבריאות הנכונה.

המחכה לבשו"ט.

ז'תתקמד

ב"ה, ט' שבת, תשי"ג

שלום וברכה!

זה עתה קבלתי מכתבו מכ"ז טבת, ושמחתי לקרות בו שמתקדם
דבר הנישואין של ...

נהניתי ממ"ש במכתבו ע"ד השתתפות מאנ"ש שי', וכידוע
שכשעושים מצות הרי גם זה שגרם לאותה מצוה, ובפרט בענינים דמשפיע
ומקבל — הן ברוחניות והן בגשמיות — הרי המקבל עושה יותר עם
הנותן ממה שעושה הנותן עם המקבל.

ובטח קרא ג"כ בסי הזכרונות מכ"ק מו"ח אדמו"ר, איך שנערים
התרגלו לתת גמ"ח אחד לרעהו כדי לזכות הנותן במצוה דגמ"ח והמקבל
במצוה דפרעון חוב. ובפרט בענין דנישואין, שידוע עד כמה שהפליגו חז"ל
בכל הפרטים הקשורים בזה.

ובהמשך לזה, ארשה לעצמי גם אני, להשתתף בהוצאות הנישואין
ע"י הסקריפ המצו"פ ...

בברכת מזל טוב.

ז'תתקמד

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" א' ע' 69.

קפט אדמו"ר שליט"א

ז'תתקמה

י"ד שבט, תשי"ג:

ביום ההילולא לחזק ההתקשרות ובעשיי בפועל דנשיאנו אשתכח גם בעולם הזה יתיר מבחיוהי.

בברכה,

מנחם שניאורסאהן

ז'תתקמו

ב"ה, י"ג שבט, תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הו"ח אי"א נ"י עוסק בצ"צ מוה"ר ישראל נח שי

שלום וברכה:

קבלתי מכתבו מע"ש וארא, והיום נתקבל ג"כ הפ"נ מדיירי פרימא, שאקראהו בל"נ בהיותי על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בנוגע למ"ש בענין הנסיעה לאה"ק ת"ו ומבקש תשובה בהקדם אלא שמתחיל במכתבו, שדעתי שסברא נכונה היא שישע לאה"ק ת"ו,

הנה, כמדומה, שבמכתבי הנ"ל כתבתי ג"כ שעליו לקחת בחשבון שבמקומו עתה הנה לוקח הוא חלק פעיל במוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע צי"ע נשיא ישראל, משא"כ באה"ק ת"ו וכו' וכו',

ז'תתקמה

נדפס בסה"מ באתי לגני ח"א ע' שעא.

ז'תתקמו

מצילום האגרת.

מוה"ר ישראל נח: בליניצקי. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתקבו, ובהנסמן בהערות

שם.

ושכפי הידיעות שמתקבלים משם עתה, הנה עוד יותר מאשר מלפנים — שבדרך הטבע אין נראה שתהיי לו שם אפשריות כזו. ולפלא, שבמכתבו זה אינו מזכיר דבר בהנוגע לנקודה עיקרית ופנימית זו.

ובנוגע לשאלתו אם יסע בחדש אדר או לאחר כך — הנה ע"פ הנ"ל מובן, שכל העכבה לטובה. והשייית יתן לו הרעיון הנכון להחליט ולעשות באופן היותר טוב לפניו, ובמילא גם לפני זוגתו תחיי אשר כגופו דמיה, והטוב — בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקמו

ב"ה, ט"ז שבט, תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

הרבנית מרת חנה תחיי

ברכה ושלוש!

. . . וועגען דעם וואָס איר שרייבט אין אייער בריף אַז איר זייט דיסאַפּאָינטעט און דעריבער האָט איר געסטאַפּט צו טאָן אין דעם ענין פון טהרת המשפחה, איז זיכער דאָס ניט אַ גענוגענדער טעם. אַז השייית שטייט אָן צו האָבן צו טאָן מיט יעדערן פון אונז פילע מאָל און ווערט ח"ו ניט דיסאַפּאָינטעט, במילא דאַרף דאָס דינען פאַר אַ מוסר השכל אויף ניט צו איינגעמאַטערט ווערן פון צו מקרב זיין אידען, סיי מענער סיי פרויען יונג אַדער אַלט, צו תורה ומצות דורך אַלע מעגליכע וועגען, און מיר זיינען פאַרזיכערט, אַז אויב מען טוט נאָר מיט אַ ערנסטקייט און מיט אַ אמת'ן ווילען, איז, סוף כל סוף, אַביסל פריער אַדער אַביסל שפעטער, איז מען מצליח.

ז'תתקמו

מצילום האגרת.

מרת חנה תחיי: גולדשטיין. אגרות נוספות אליה — לעיל ח"ד תחי. לקמן ז'תתקעז.

קצא

אדמו"ר שליט"א

בנוגע אייער שרייבען וועגען דער מקוה באַ אייך אין שטאָט, איז מיר אַ וואונדער וואָס אַלע יונגע לייט וועלכע זיינען באַ מיר געווען אויך אייער מאַן איינגעשלאַסען, האָט מיר קיינער נישט געזאָגט וועגן דעם. איך וועל זעהן באַ ערשטער געלעגנהייט צו אויסגעפינען דעם צושטאַנד אין דעם.

בברכה לנחת חסידותי מכל ילידיהם ביחד עם בעלה — שיחיו,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקמח

בי"ה, ט"ז שבט, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר יהודה שיי

שלום וברכה!

... זה מכבר נשלח לו סעט שדי חמד, ועתה נשלח לו עוד סעט.

בכלל עלו הוצאות ההדפסה של השדי חמד לסכום עצום שלא שיערתי מראש. ומובן, אשר לולי עזרת הנדבות ביחוד לתכלית זו לא הי' נדפסים הכרכים שעד עתה, וכן הכרך האחרון הנמצא עתה בדפוס, כי ההכנסה ממכירת הספרים פעוטה היא למאד, וגם — זה קשור עם הוצאות נוספות, ובטח יצליח השייט.

בברכה לבריאות הנכונה לו ולכב"ב שיי ולפרנסה בהרחבה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקמח

מצילום האגרת.

מוה"ר יהודה: שמוסקין. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"כ זי"א, ובהנמנן בהערות שם.

ז'תקמט

[חיי שבט תשי"ג]

ההתעסקות בישיבת אחי תמימים בניו הייווען הוא מילוי שליחותו בעלמא דין. ובמילא הרי"ז הצינור שדרכו] הקב"ה נתן, נותן ויתן ברכה והצלחה בכל המצטרך לו ולבני ביתו שיחיו בגשמיות וברוחניות. ולמותר להאריך בזה שהרי אפילו בהתבוננות קלה בהמופתים הגלויים שאירעו לו בשנתיים האחרונות הן בעניניו הפרטיים והן בעניניו הכלליים, מבינים ורואים זאת.

ז'תקנ

[כי שבט תשי"ג]

זה עתה נתקבל מכתבו מטי"ז שבט. ויהי"ר מהשי"ת אשר יקבל את כל הרשיונות והניירות הנחוצים לנסיעתו, והנסיעה תהי' בעתה ובזמנה בשעה טובה ומוצלחת ובקל.

ובטח למותר להעירו, אשר טרם נסעו יבקר בכל המוסדות דחב"ד באה"ק ת"ו. ומה טוב שמיום צאתו להנסיעה הנה, בלי נדר יפריש בכל יום מימות החול פרוטה לצדקה וכן יוסיף קאפיטל אחד של תהלים על השיעור היומי. והשי"ת יצליחו בכל.

בברכת הצלחה.

ז'תקמט

נדפסה בס' זכרון תפארת משה יצחק (אחרי ע' 124). האגרת היא אל מוהרמ"י העכט. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתמד, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תקנ

נדפסה בכפ"ח גליון 558 (ר' שבט תשנ"ג) ע' 24. האגרת היא אל מו"ה יחיאל מיכל יהודה ליב זלמנב. אגרות נוספות אליו – לעיל חט"ז ה'תטז, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ח'ג. ח'כט. ח'צא. לנסיעתו: אחרי שזכה בהגרלה לנסוע אל כ"ק אדמ"ר שליט"א. ראה כפ"ח שם. לקמן אגרת ח'ג.

ז'תתקנא

בי"ה, כ"ה שבט, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר אברהם שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביו מ"יט טבת וחי שבט וכן רשימת
התלמידים דתו"א שקבלו דמי חנוכה, וג"כ הפ"י דיו"ד שבט.

... ג) לאחר כל המכתבים המתקבלים, ווייס איך ניט קיין טאָלק, מה נעשה בענין ההשתדלות אודות הילדים שמפתים אותם מהמיסאָן, שכנראה, לע"ע, נשאר זה בין קבוצה אחת מאנ"ש להשני, ובמילא אין כל אחד מתעסק בזה. כי, מהטעמים שכתבתי, אי אפשר שיהי' באופן רשמי נקשר עם הרשת ופשיטא שלא עם ישיבת לוד. אבל, לאידך גיסא, כיון שהבטיחו לי כמעט אופיציעל שאם יהי' באופן המתאים, הבנין והפעדאגאגיא, יתנו אז כמעט את כל ההוצאה, חבל שלא להשתמש בהזדמנות זו. וביאור בגודל ענין זה ברוחניות — אין להעריך ואין לשער.

... ה) בנוגע להחלקאות דהכפר, הנה גם זה מצער, שכפי השמועה ישנם שם כאלו שאינם שייכים וגם אינם חושבים ע"ד חקלאות, ובכ"ז נרשמו ברשימת החקלאים פן ואולי יזכו עי"ז בדבר מה, אף שיגרום נזק להחקלאים באמת. ...

בברכה לנחת חסידותי מכל יו"ח, ומעצמו — לא כש"כ, לבריאות הנכונה ולהזכות היותר גדול לבשר אך טוב תכה"י. ...

בנוגע לההוצאה לאור דהמאמרים והנדבר בהתועדות, הנה כל זה תלוי בחוסר הפנאי.

ז'תתקנא

נדפסה בקו"ב, צדי"ק למלך" ב ע' 121.
מוה"ר אברהם: פריז. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתנ"ד, ובהנסמן בהערות שם.
אודות הילדים: ומשתדלים לארגנם בבתי הספר למלאכה בכפ"ח. ראה לעיל אגרת ז'תתקיג.

ז'תתקנב

ב"ה, כ"ה שבט, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"א שבט, בו כותב ע"ד הנכבדות שמציעים
לבתו . . . תחיי עם האברך מר . . . שי:

הנה אם מבין התמימים ואני"ש לא נמצא ענין המתאים בשבילה,
וכן אין ביניהם חילוק בשנים יותר מדאי, וגם בתו מסכמת מרצונה הטוב
על הצעה זו, אזי כדאי לקרב הדבר.

והשי"ת ינחם בדרך הטוב לפני בתו תחיי בגשמיית וברוחניות גם
יחד.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקנב

ב"ה, כ"ה שבט, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוהר"ש שי

שלום וברכה!

מפני הסדר הנני מאשר עוה"פ קבלת מכתביו מיום ר"ח טבת, יו"ד,

ז'תתקנב

נדפסה בקונו', צדיק למלך' ד ע' 96.

ז'תתקנב

מצילום האגרת.

מוהר"ש שי: מטוסוב. אגרות נוספות אליו — לעיל חייט זרלח, ובהנסמן בהערות שם.

לקמן ז'תתקעב. חסז.

כ"ב, כ"ט טבת. ז', יו"ד, ט"ז וכי שבט עם המצורפים אליהם, ות"ח על הכתיבה לפ"ע בפרטיות. כן נתקבלו חבילות הספרים שנשלחו על ידו ששי וט"ו בטבת.

(ב) בנוגע לחלוקת דמי חנוכה, הנה כמדומה שכבר כתבתי שאין כדאי להחמיר בזה, היינו שאם רק יש ספק — לתת, ולו יהא ע"ש העתיד. ואולי זה גופא יסייע שיתקברו בהקדם.

(ג) בנוגע למ"ש ע"ד העבודה בכפרים ובעיירות הגדולות וכו'. הנה דעתי מכבר, שאף שיש לעבוד בהכפרים כי מצילים שם פשוט מטמיעה, אבל בכ"ז נוגע ביותר לחנך מורים ומדריכים מבין המרוקנים גופא, ושלאידך גיסא יהיו ג"כ קשורים וברוח ליובאוויטש עד שיהיו טופח ע"מ להטפח. ולכל היותר יצטרכו רק אפ פרישען זיך מזמן לזמן (אשר לזה מהראוי — בימי החופש מלימוד — לערוך בשבילם מעין לימודים מיוחדים ביותר אויף דעם אָרום ובעניני חינוך. ונוסף על עצם הלימודים — הרי יהי בזה ענין של קירוב הדעת בשבילם, ואולי כדאי לתת פרסים להמצטיינים בזה. כמדומה לי, שזמני החופש הם ניסן תשרי ובאמצע הקיץ. ובטח יודיעני אודות זה).

(ד) במ"ש ע"ד הלעז דעניני איסור סקילה ר"ל אשר יש סברא להכאה. הנה פשיטא, שבכותלי הישיבה דבר זה מופרך לגמרי, כי מלבד שהענין עצמו — התוכחה ע"י הכאה — הוא יותר שלילי מאשר חיובי, הנה בטח יתפרסם הן העונש והעיקר הסיבה, בין ההורים, ובפרסום יותר בין התלמידים, ואז יש מקום לחשש שגם אלו שאין יודעים ע"ד כללות הדבר יתענינו. וידוע מענין חטא עה"ד שהענינים הנמשכים בידיעה פועלים בדרך פנימי וכו'. ויש לחפש דרכי עונש אחרים, וכמו ריחוק מביה"ס למשך איזה זמן, או כולו. או ע"ד המובא בשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר שלא להרשות להם להיות נוכח בעת סיפורי צדיקים וכיו"ב ענינים שלבם חפץ. והעולה על כולנה — השגחה נוספת על התלמידים, שיש לקוות שבד"מ ילך הלוח ויתמעט הענין עד שיופסק לגמרי.

(ה) בטח יודיע ממהלך הענינים בנוגע לאוצר התורה וכו' — במשך הזמן שעבר מעת כתבו.

שכבר כתבתי: ראה לעיל ח"ה אגרת אישמא.

וידוע מענין חטא עה"ד: ראה סה"מ עזרית ע' פט ואילך.

המובא בשיחות: ראה סה"ש קיץ היש"ת ע' 161.

ו) כבר העירותי מאז ע"ד חיפוש הדרכים בכדי שיוכלו להדפיס במכ"ע המופיעים במדינתם, מזמן לזמן, ע"ד חב"ד בכלל ופעולותיהם על אתר בפרט. ובשפה הצרפתית אין כלל אחריות — כיון שמבינים הם אותה. ואפילו בשפה הערבית — בטח יוכלו למצוא מי שהוא נאמן שיעיד שההעתקה מתאמת להכוונה.

ז) בענין הסידורי תפלה, כמדומה כבר כתבתי שכדאי לתתם לאליאנס — באופן המתאים שלא יפרשו זה כהסכם על שיטתם.

ח) במכתבו מז' שבט אינו כותב פרטים ע"ד בריאותו. ובטח לעת קבלת מכתבי זה כבר הוטב. ולמותר להעיר, אשר צריך למלאות כהוראות הרופאים. וידוע פסק הרמב"ם אשר היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא. וה"ה להאברך יונתן בן מרים שי' הלוי — שגם אודותו מצורף פ"נ. ובטח יבשר טובות גם עד"ז.

ט) נהניתי במאד ממ"ש שאחד מהמלמדים דאהליי הכריז שידבקו התפילין והמזוזות ותיקן הענין. ומה טוב שגם בשארי המקומות יהיו מתעניינים בזה. וכדאי שיתדבר עם הרה"ג והרה"ח כו' הרבא"ג שי' ע"ד תקציב מיוחד לתועלת זו. וכדאי ההוצאות והטרחה בשביל גודל הענין. ונוסף ע"ז שבדאי יפעול ג"כ על החינוך. ומענינא דיומא — הנה כדאי להתענין במנהגם על אתר בנוגע לפסח ובפרט בענין שמורה. וכמדומה שגם בשנה שעברה נתנו לאחדים. ואם אין בזה חילוק דמערבאי ומדינחאי, היינו אשכנזי וספרד — אולי כדאי ליתן בתור תשורה להעומדים בראש באהליי והתחילו לנהוג במנהגי חב"ד — מצות שמורה לאפיקומן עכ"פ. ובטח גם בזה יתדבר עם הרה"ג והרה"ח כו' מוהרבא"ג שי' . . .

יא) נהניתי במאד ממה שיצא לפועל שילוח התלמידים לבתי הכנסיות. ובדאי יתן השי"ת הצלחה הן בהשפעת התלמידים על השומעים, והן בפעולת הדבור על התלמידים בעצמם.

יב) גרמה לי שמחה מיוחדת ביאת מהר"ן שי' פינסאן (שבטח יגרום זה ג"כ להרמת רוחו הוא) . . . והשי"ת יזכהו לבשר בשו"ט ולעתים תכופות — בעניני הכלל וכן בעניניו הפרטים.

קצו

אדמו"ר שליט"א

יג) הגיעתני ידיעה משיקאגא ששלחו מביהכ"נ דשם על שמו עוד
עשר חבילות בגדים, ויש מן המוכן עוד לערך עשרה.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ובשאר עניניו ובפ"ש כל
המשתתפים אתו עמו,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקנד

ב"ה, כ"ו שבט, תשי"ג
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר אברהם אליעזר שי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו — באיחור זמן קצת — בו כותב על דבר מצבו
ושואל חוות דעתי, אם יסע עתה לאה"ק ת"ו ע"י משיח צדקנו.

והנה לדעתי כיון שנמצא במדינה אשר בזמן האחרון באו שם כמה
אנשים יראי ד' נוסף על אלו שהיו דרים שם מקודם, וכיון שאין איש
אתנו יודע על ברור הכוונה העליונה במה שנמצא הוא במקום פלוני כי רק
מדי מצעדי גבר כוננו, הרי יקיים בעצמו מקומך על תנח וישפיע על
סביבתו באופן המתאים לחזקם בתורה ומצוה און אַנוואַרימען מיט
אידישע וואַרימקייט, והשי"ת יתן לו אריכות ימים ושנים טובות להאיר
בסביבתו ובתוספת בנר מצוה ותורה אור ומאור שבתורה זוהי תורת
החסידות דרכי' ומנהגי', ואפילו בשביל פעולה אחת טובה, הנה ידוע
הכתוב בתניא פרק כ"ה אשר בעשיית מצוה איזה שתהי', הנה למעלה
הוא ענין נצחי לעולם ועד, וידוע ג"כ פתגם הבעש"ט מה ששמענו כמה
פעמים מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר נשמה יורדת
למטה ומלובשת כמה עשרות בשנים בגוף ישראל בכדי לעשות טובה
ליהודי בגשמיות או ברוחניות.

בברכה לאריכות ימים ושנים טובות עם כל הפירושים.

ז'תתקנד

מהעתק המזכירות.

מוה"ר אברהם אליעזר: שמעון קאוויץ, מויזנבערי ק. פ. אפריקה.

ז'תתקנה

ב"ה, ד' אדר, תשי"ג
ברוקלין.

הרב הגאון הרה"ח נו"נ אי"א חו"ב עוסק בצ"צ וכו'
מוהרשיי שי

שלום וברכה!

מוסגי"פ מכתבי מענה באופן רשמי על החלטתם בהאסיפה. ולפלא
קצת על החלטתם. כי בטח סיפר מוהר"א שי וואלף איך שנסע לעשות
מגבית בהיותו כאן, וכן הר"מ שי גורארי. כן בל"ס ידוע להם הקישוויים
שפוגש הרב קיפניס שי ועתה הרב הבלין שי, אשר בהנ"ל יש גם מומחים
למקצוע אוסף כספים, ובכ"ז הוא כנ"ל. וכפי הידיעות שיש לי ממהותו של
הרב . . . שי, הרי לכאורה אינו מתאים כלל להיות שדי"ר לאסוף כספים
ובפרט במדינה זו, שנמצאים בכל מקצוע ובכל ענין כו"כ מהם, וכאלו
שכבר נעשו מומחים למקצוע זה מכמה שנים, אז מען ווארפט זיי ארויס
דורכן טיר קריכן זיי דורכן פענסטער ובבת שחוק וסבר פנים יפות וכו' . . .

בכבוד ובברכה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקנו

ב"ה, י"ב אדר, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על הודעתו מקשוה"ת של בתו תחי', יתן השי"ת שתהי'

ז'תתקנה

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ב' ע' 122, מצילום האגרת.
מוהרשיי: זיין. אגרות נוספות אליז - לעיל ז'תתקלא, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתקנו

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ד' ע' 96.
מקשוה"ת של בתו: ראה לעיל אגרת ז'תתקנב.

קצט

אדמו"ר שליט"א

בשעה טובה ומוצלחת ובבנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם
מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

והנה ידוע דרך הקדושה שהוא לאט לאט, ובמילא, צריך הי' למצוא
דרכים המתאימים לקרב את המיול"ח לתורת החסידות דרכי' והנהגותי'.
ובפרט ע"פ מרז"ל דחתנו כבנו, וידוע שמצות חינוך בכן היא מוטלת על
האב, ובפרט מצות חינוך דתלמוד תורה שהוא מדאורייתא על האב,
וכפסק רבינו ז"ל בהלכות ת"ת בתחלתו ובכמה מקומות. ופשוט אשר
לימוד תורת החסידות הוא בכלל זה.

בברכת מזל טוב,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקנז

ב"ה, כ"ב אדר, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר סעדיי שי

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מאור ט"ז אדר עם הרשימות המצוי"ב. כן קבלתי
מכתב מקסבלנקה, אשר כבר בא לשם בשעה טובה ומוצלחת, ולפלא שלא
הודיע עדי"ז במברק. והשי"ת יעזרהו ויצליחו, שיהי משנה מקום משנה מזל
לטובה ולברכה, ויצליח בעבודתו בכרם חב"ד במוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע צי"ע, אשר זה ימשיך לו תוספת ברכה והצלחה גם
בעניינים הפרטים — שלו ושל ב"ב שיחיו.

מוסג"פ קונטרס שהו"ל זה לא כבר.

בברכת חג פסח כשר ושמח,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקנז

מצילום האגרת.

מוה"ר סעדיי: ליברוב. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתצז, ובהנסמן בהערות שם.
כבר בא לשם: ראה לעיל אגרת ז'תתקלז.

ז'תתקנח

ב"ה, כ"ה אדר, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר משה פנחס שי הכהן

שלום וברכה:

נעם לי לקבל הודעתו אודות המלוה מלכה, סעודתא דדוד מלכא משיחא, שערך בביתו במוצש"ק העבר. ולפלא מה שמצטער על, שלפי השקפתו, התוצאה היא פעוטה, וכבר ידוע פתגם הבעש"ט, מה ששמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע: והי' ראשיתך מצער — ועי"ז — ואחריתך ישגא מאד. ובודאי גם בנדון זה יהי' כן — הן בגשמיות והן ברוחניות. והשי"ת יזכהו ואת זוגתו שיחיו וכל המתועדים בהתועדות זו, להתועד עוד פעמים רבות בהתועדות חסידותית ובשמחה אמיתית, ולפרוץ עי"ז את הענינים המעלימים ומסתירים, עד אשר נזכה כולנו, בתוך כלל ישראל, שיוסרו הכתלים והמחיצות ויתגלה, למטה מעשרה טפחים, זה שנאמר עליו הנה זה עומד אחר כתלנו — הוא דוד מלכא משיחא.

בברכת הצלחה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקנח

מצילום האגרת.

מוה"ר משה פנחס: כץ. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשסה, ובהגסמן בהערות שם.
פתגם הבעש"ט: ראה גם לעיל חסי' אגרת ה'תלט, ובהגסמן בהערות שם. חסי' ה'תתקיא.
ח"י ו'תקכב. לקמן ח'סג.

ז'תתקנט

ב"ה, ז' ניסן, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

הרב הגאון הרה"ח וו"ח אי"א נוי"מ חו"ב עוסק בצרכי
ציבור וכו' מוהרש"י שי

שלום וברכה!

מוסג"פ העתק מכתבי למר שז"ר שי, ותכנו אינו דורש ביאור נוסף.
ולחוות דעת כת"ר בכל זה — אחכה. וכפי ההשערה, הנה זהו המוצא
היחידי בהמצב עתה, שעלול ח"ו שהחינוך כולו יעבור לידי הממשלה,
ואותו שישאר מבחוץ יקבל רק חצי התקציב והחצי השני צריך יהי
להאסף על ידי כל מפלגה ומפלגה אשר לא תוותר על חינוכה, אשר אז
מקום לחשש, וקרוב לודאי, שלא יהי ביד המפלגות להספיק התקציב,
ובמילא יבוטלו כמה מתשב"ר מחינוכם וכו' וכו'.

... כפי הידיעות שקבלתי ימים אלו, הנה כמה מהיראים, כנראה,
כבר השלימו עם הרעיון — מבלי כל מלחמה, ואפי', כנראה, מבלי כל
השתדלות. על פי מרז"ל אל תדין את חברך עד כו' וכיון שנמצא אני בחוץ
לארץ — הנה אינני דן בגוף הדבר אם יש להאשימם על העדר ההשתדלות
אם לא, אבל, וכפי פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר — דאָס איז אַ זאָך פאַר
מלאך מיכאל, אָבער דער ענין טוט זיך דאָך ניט אָפּ. ולכן כתבתי לשז"ר שי
כנ"ל. ודעתי חזקה, ש"מסירות נפש" זו יש לתבוע בתוקף מכל המפלגות
— התחל באגודה וסיים בפועל המזרחי, ולעשות רעש אם לא יסכימו על
מסירות נפש כזו, ואוי ואבוי שגם לזה מסי"נ יקרא.

ות"ח לכת"ר אם יודיעני בהקדם חוות דעתו על כל הנ"ל. ובודאי מה
שיש בידו לעשות בכיוון זה יעשה. ות"ח על ההודעה.

ז'תתקנט

מצילום האגרת.

מוהרש"י: זיין. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתקלא, ובהנסמן בהערות שם.
העתק מכתבי למר שז"ר: דלקמן — ז'תתקס.
שישאר מבחוץ... חצי התקציב: שבדרך זה נפתח ה"חנוך העצמאי".

ידיעה משמחת קבלתי לפני השבת, אף שעדיין איני יודע אם נכונה היא לגמרי, שבכל אופן מדברים ע"ד חינוך ממשלתי בפועל לא בתשי"ד, אלא בתשט"ו.

קבלתי מכתבו עם הידיעה שמשנה דירתו למקום חדש, ונתקבל קודם נסעי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר, וכבקשתו הזכרתי על הציון, שיהי משנה מקום משנה מזל לטובה בגשמיות וברוחניות גם יחד, אשר חירות אמתית היא כששניהם הולכים יחדו, שלום בפמליא של מטה, שעייז נעשה ג"כ שלום בפמליא של מעלה (יעוין לקו"ת ס"פ מטות), ונמשך ברכה והצלחה כיון שהכלי — שלום.

בטח ידיעוני חדשות ע"ד מר ציוני וז' שי.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח ומתוך בריאות הנכונה בגו"ר,

מ. שניאורסאהן

מוסג"פ מכ' כללי, שבטח יענינו.

ז'תתקס

ב"ה, ח' ניסן, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נ"מ ענף עץ אבות עוסק בצרכי ציבור וכו'
מוהרש"ז שי

שלום וברכה!

בזכרי את שיחתנו בעת ביקורו כאן והשקפתו על אדות היחס של כבוד לרגשות הדת של החרדים בבני ישראל ולמסורת העבר של עמנו, אשר יש לתבוע מכל המשרדים והמוסדות באה"ק ת"ו, הנני בא לכבודו בשורותי דלקמן:

ז'תתקס

מהעתק המצורף לאגרת הקודמת, כנוכר שם.

מוהרש"ז: שזר. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"כ ז'תעז, ובהנמנן בהערות שם.

א. בודאי משערים וגם יודעים, עכ"פ במקצת, אודות הרושם המכאיב וההתמרמרות בחוגים שונים, ולאו דוקא של החרדים, שגרמה הידיעה על דבר שאיפת הממשלה לשנות המצב הנוכחי ולהעביר לרשותה את כל החינוך באה"ק ולבטל הזרמים, בה בשעה אשר רקע הממשלה בעניינים דתיים עד עתה לא הי' נייטרלי, ומזמן לזמן עוד הולך ונגרע.

וזאת להעיר, אשר איני דן אודות עצם העובדה של חינוך ילדים על ידי מפלגות פוליטיות, כי לא עתה זמן דיון זה ולא כאן המקום, אבל שינוי המצב הקיים והעתקתו „מימין לשמאל" בצורה כזו מכאיב הוא.

ב. כנראה, וגם השכל מחייב כן, הנה עיקר הסיבה לשאיפת הממשלה לבטל הזרמים, אינה לשם התקפה על החלק הדתי שבדבר, אלא משום נימוקים פוליטיים, היינו, בלי יופי המליצה, פשוט מטכסיים עצה כיצד למנוע שלא יחנכו ויגדלו בבתי ספר הזרמים מנגדים להשקפות הפוליטיות והכלכליות של המפלגות אשר רסן הממשלה בידן עכשו. שהרי זרמי החינוך עתה משתייכים למפלגות ובמילא משמשים גם כן כמות להשקפות פוליטיות מנגדות אחת לחברתה.

ג. אף אם ישנם כאלו אשר כוונתם בביטול הזרמים היא התקפת הדת, בטח מועטין הם ולא הם המנסחים את השיטה של המפלגות השליטות. ועוד זאת אשר בהתבוננות הגישה המתאימה הרי מוצאים בלב כל אחד מישראל זיקה לדתיות, ולא לדתיות סתם אלא לדת ישראל, הגם אשר רגש זה מתבטא, בכמה מבני עמנו, באופנים שונים, מפני כמה סיבות.

ד. כפועל יוצא משלושת נקודות אלו, הנה הפתרון הנכון לדעתי הוא — באם כבר הוחלט לבטל הזרמים — להוציא את החינוך של הזרמים מרקע הפוליטיקה, היינו שבתי הספר יצאו מרשותם והנהלתם של המפלגות הפוליטיות, ויועמדו לרשותם של אירגונים אשר צורתם היא אך ורק רוחנית-חינוכית. במלים אחרות, שהנהלת בתי הספר תימסר לידי מוסדות ואנשים (עסקנים, הורים, מורים וכדומה) אשר אורח חייהם והשקפתם בדת מתאימים לתכנית בית הספר, ולא תהיי' בידי אנשים כאלו שאין רוחם כרוח בית הספר אלא שיעמידו „משגיח על הכשרות".

ולבטל הזרמים: שגם מהם סלד כ"ק אדמו"ר שליט"א והשתדל לייסד „זרם בלתי זרמי", כדלעיל ח"ז אגרת איתקלה, ובהנסמן בהערות שם.
ויועמדו לרשותם של אירגונים: בהמשך לזה — לעיל ח"ז אגרת ביקו.
משגיח על הכשרות: בחנוך „ממלכתי דתי".

הנני מקוה כי הצעתי הנ"ל תתקבל אצל כ' ובמילא ישתדל בזה באופן המתאים. והסיכויים להגשמת הענין, בודאי במדה גדולה תלויים הם בהשתדלותו. והאיש אשר זכה לגשם ענין חינוך חובה, יזכה גם כן בענין חינוך מצוה ותורה. ואודה לכ' על הודעתו מחוות דעתו בכהנ"ל.

בכבוד ובברכת חג הפסח כשר ושמח.

ז'תתקסא

ב"ה, י"ג ניסן, תשי"ג

בנוגע להתדפיס שלו בפולמוס על אודות הנדפס בתלפיות, הנה עוד יתירה מזה עשה, ונודעתי מזה רק עתה בהגיע לידי „הגדה..." שנבהלתי לקרות בה שמציע בפועל לשתות כוס חמישי, וכותב ג"כ ההנהגה בזה, ובפרט שצריך להודות על הנס דאתחלתא דגאולה כ'י וכ'י — שהוא היפך פסק דין השו"ע והאחרונים, מורי ישראל והפוסקים שנתקבלו מכל ישראל. והחומר בזה לגבי הנ"ל הוא מובן, כיון שהגדה הוא ספר המסור לכל וההוראה נוגעת במעשה בפועל. ובפרט כשהיא מנוקדת — הרי באה היא גם לידי עמי הארץ שאינם יודעים שעמי הארץ הם, ובטח ילמדו ק"ו ובנין אב וכ'י — שאם מותר לעשות היפך השו"ע בדבר זה אף שלא ראה מימיו הן אצל אביו והן אצל זקנו, הרי עאכ"כ שאפשר לעשות היפך השו"ע בענינים אחרים והאריכות אך למותר.

ז'תתקסא

נדפסה בקובץ יגדיל תורה ירושלים חוב' כח ע' 5.

ז'תתקסב

ב"ה, י"ג ניסן, תשי"ג
ברוקלין.

הנהלת צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו,
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

זה זמן רב שלא קבלתי ידיעות מפעולותיהם הטובות אשר בטח עשו
בזה בקשר עם יום ההילולא יו"ד שבט, ימי הפורים, ועושים הכנות לחג
הפסח הבע"ל. ואולי נתעכב המכתב בדרך הילוכו ועוד יתקבל. ומובן אשר
כל המפרט ה"ז משובח.

ולקראת ימי החג הבאים עלינו ועל כל ישראל לטובה הנני בזה
להביע ברכתי לחג הפסח כשר ושמח,

ולקיום היעוד המקווה, כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות,
בגאולתנו האמיתית והשלימה, בימיהם ובימינו ע"י משיח צדקנו.

בברכת החג.

זה עתה נתקבל מכתבם מטי' ניסן.

נ"ב. לא הספיק הזמן לפני החג שיחתום כ"ק אדמו"ר שליט"א את
המכתב, ומפני שמחת קדושת המועד, הנני חותם בשמו.

המזכיר
א. קווינט

* * *

פשיטא, שאין לערב זרם אחר ומפקחו בסדרי בית רבקה וכיו"ב.

נ"ב. מטובו להודיע באופן בלתי רשמי את המצב לאמיתו בנוגע

ז'תתקסב

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ד' ע' 97.

פשיטא: בשולי נוסח דומה להנ"ל, בטופס הנשלח למריה דוד בראזמאן. נדפסה בקונ'
„צדיק למלך" ג' ע' 46. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתמ, ובהנסמן בהערות שם.

להבית רבקה והגן ילדים בהכפר. וכן הסיבה האמיתית להעכוב שעד עתה בענין חילוף הקרקע עם חברת מהדרין. ות"ח מראש.

ז'תתקסג

ב"ה, כ"ז ניסן, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו' מוה"ר סעדי' שי

שלום וברכה:

קבלתי מכתבו מז' ניסן וכן המכתב שאחריו. ובשאלתו באיזה מקום יתעסק בעבודתו, הנה כפי שסיפר הרה"ג והרה"ח הרבא"ג שי היתה אסיפה משותפת מכולם ביחד כשהי' במרוקה, ואז הי' המדובר, שהוא יעבוד באחת העיירות היותר גדולות שאחרי מכנס וקסבלנקה, והיותר נראה הוא מידלעט, כיון ששם מוסדות שלנו היותר מרובים באוכלסין. ובכלל — נראה הדבר. וכיון אשר משלנו במרוקה הם רק ד' ה' אנשים, ויש שם כר נרחב ביותר לעבודה באופן גדול בחינוך וא"כ, במילא, ג"כ בענין הפצת החסידות דרכי' והנהגותי', הרי כדאי שיתפזרו — עד כמה שאפשר — בעיירות שונות. ובטח, במשך זמן לא ארוך, ימצא כאו"א מהם עוזרים על אתר לענינים הטפלים לפ"ע. וכיון שהכוונה היא להשפיע לא רק על התלמידים והקטנים אלא גם על הגדולים הבע"ב הרבנים וכו', ובכדי לקרב אותם לא רק לסייע במוסדות אהל"י אלא גם לעניני חסידות בכלל, אשר זה פועלים יותר ע"י לימוד עניני חסידות הקלים, הסיפורים ע"ד דרכי החסידים וכו' — הנה תקותי ובטחוני, שבמקום שיתישב הנה יארגן חוג של אברכים ובע"ב — כמובן ברשיון הרבנים והחכמים, שלא יהי' בזה כל ענין של פחיתות כבודם ודמותם (מפני כו"כ טעמים) — ובמילא במשך הזמן יעמוד מחוג זה ג"כ עוזרים משפיעים ומחנכים. והאריכות אך למותר.

חילוף הקרקע: ראה גם לעיל ח"ז אגרת איתתקלט, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתקסג

מצילום האגרת.

מוה"ר סעדי': ליברוב. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתצז, ובהנסמן בהערות שם.

ובטח למותר להעירם, אודות יום ל"ג בעומר הבע"ל. וכידוע עד כמה חשוב אצל הספרדים יום הילולא, ובפרט — של הרשב"י בעל הזהר. ובמילא בודאי חגיגתו תשביע רצון כל הנ"ל.

המחכה לבשו"ט ובברכת הצלחה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקסד

ב"ה, י"ב אייר, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידען צו באַקומען אייער בריף פון ערב שבת קודש, און אויך האָב איך באַקומען פון אייער פאַמיליע אַ פאַטאַסטאָט פון דער ערלויבעניש וואָס מען האָט אייך געגעבן צו טראָגען אַ באַרד און פיאות וכו'.

און השם יתברך יצליחו תמיד כל הימים — איר זאָלט קענען לערנען תורה און מקיים זיין מצות מתוך הרחבה.

און ווי איך האָב אייך געשריבען — צו משפיע זיין אויף אייער קאָמפּאָני, איז דאָך אַפילו ווי איר שרייבט, אַז נאָר איין איד [איז] פאַראַן אין אייער קאָמפּאָני, איז דאָך אפילו המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, און בפרט אַז איך רעכען, אַז עס זיינען דאָ מערערע אידען, נאָר איר ווייסט ניט פון זיי. איז כדאי צו נאָכזוכען, און מסתמא איז דאָס בהשגחה פרטית, אַז איר זאָלט קענען מקרב זיין זיי צו יהדות.

בייגעלייגט איז דאָ די אויסגאַבע צו שבועות הבע"ל, וועלכעס וועט אייך זיכער קענען דינען אין דאָס אויבען דערמאָנטע.

בברכה להצלחה בכל עניניו בגשמיות וברוחניות.

המחכה לבשורות טובות.

ז'תתקסד

נדפסה בקוני' צדיק למלך" א ע' 72.

ז'תתקסה

ב"ה, י"ג אייר, תשי"ג
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה"ר שלמה שיי

שלום וברכה!

איך באשטעטיק די ערהאלטונג פון אייער בריף פון ז' אייר. און איך
בין געווען צופרידן צו לייענען אין עס, אז דער געזונט צושטאנד פון אייער
פריי תחי' האט זיך געבעסערט. און איך האָף אז אויך אויף ווייטער וועט
איר קענען אָנזאָגן גוטע בשורות אין דעם.

אויך האָט איר באַדאַרפט אָננעמען די השגחה פרטית אין דעם ענין,
וואָס יעצט געפינט זיך אין לונדון הרה"ג הרה"ח אי"א עוסק בצ"צ כו'
מוה"ר אליעזר שיי קאַראַסיק, אין שליחות פון די ליובאַוויטשער ישיבות
אין אה"ק ת"ו, וואָס [אין] דעם איז אייך געגעבן געוואָרן אַ געלעגנהייט צו
פאַרגרעסערן אייערע פעולות אין די ענינים וועלכע זיינען פאַרבונדן מיט
הפצת תורת הנגלה ותורת החסידות, און דורך דעם פאַרגרעסערן די
השפעה פון ברכה והצלחה פון השם יתברך אין דעם וואָס אייער פריי און
איר נויטיקן זיך.

און השם יתברך זאָל אייך העלפן איר זאָלט טאָן אין דעם און
אייער פריי — שיחיו — מיט אַ פרייליכער האַרץ און מיט גוטן געזונט.

המחכה לבשורות טובות,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקסה

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ב' ע' 125.

מוה"ר שלמה: פערין. אגרות נוספות אליו — לקמן ז'תתקסה. ח'מג. ח'עב. ח'קכ. ח'קנד.

ח'קצ. ח'קצז. ח'קצט.

ז'תתקסו

ב"ה, י"א סיון, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

מר א.מ. הברמן שי

שלום וברכה!

נודמן ליד כ"ק אדמו"ר שליט"א (ולפלא שלא מצא כי לנחוץ לשלוח לספרית כ"ק אדמו"ר שליט"א) החוברת שערי חבי"ד בעריכת כ"ק אדמו"ר שליט"א עיין בו וציין בשולי הגליון איזה הערות, שהננו בזה להעתיקן, ובטח תהיינה לו לתועלת, ונרשמו על סדר רשימת הספרים למספרם:

4	—	תכנית שלא נתגשמה עדין.
5	—	שמות-בא. בספר זה באה רק פרשת שמות . וארא-בא נמצאים בדפוס.
9	—	צילום מדפוס קאפוסט.
13	—	נכנס בו רק הכתב בקשה. ונדפס ע"פ השוואת שני כתב-יד — בהקדמת המו"ל שמחבר הכתב הוא אדמו"ר האמצעי, ולא אביו אדמו"ר הזקן.
41-42	—	היא רשימתו של אדמו"ר (רבי יוסף יצחק) זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש, אלא שרצה שידפיסוה בעילום שמו.
42	—	הו"ל גם בהעתקה ללה"ק עם הוספות באה"ק ת"ו.
47	—	עי 307 שיטה 11 ג' ד', צ"ל ג' ד' (כ"ף ארוכה) — ראה עדי"ז מכתב כ"ק אדמו"ר (רבי יוסף יצחק) מליובאוויטש הנדפס בסו"ס הערות לתניא ע' 120.
52	—	עי 310 שיטה 16 ח' דפים ט"ס.
55*	—	בסופו: אגרת הקדש. כנראה צ"ל אגרת התשובה .
82	—	בסופו: משנת תר"ס. ונתקנו בהם כמה פרטים, ולדוגמא: נשמטה תיבת פרק אשר בראש כל סימן שבאגרת הקודש.

ז'תתקסו

מהעתק המזכירות.

החוברת שערי חבי"ד: רשימת דפוסי ספרי חבי"ד, בתוך „עלי עין" תשי"ב.

נדפס באשכנו בסביבות מינכען. ולא בברוקלין.	85
שמות קצת פרשיות הם רק פ' בשלח (דרוש א') ופ' פקודי (ב' דרושים). דרושי דסי' שמות — לבד פ' פקודי — באו בס' תורה אור.	93
ההסכמות הם על הלכותי תורה ולא על ההוספות.	94
נדפס בהגהה מיוחדת (לפי דברי הרבני ר' אנשיל אראנאוויטש הי"ד שהתעסק בזה — תקנו קרוב לשלשת אלפים טעויות!) בסופו בא לוח התיקון.	98
נשמט לוח התיקון.	99
כמו 98, ולא 8°.	100
102, 104, 105, 106, 107, 108, 108, 108 — כולם תצלים מכת"י ר' שמואל סופר הנקי ג"כ ר' שמואל דער שרייבער.	108, 108, 108, 107, 106, 105, 104, 102
נדפסו בו גם מכתבים לקוטים וכו' מרבנו הזקן — בעל התניא — מבנו אדמו"ר האמצעי, מבני ה"צמח צדק" וכו'.	109
עדין נמצא בדפוס.	116
(4), 58, (6) ע'.	121
טעות. והם — 131.	132-133
ישנם דרושים שנדפסו באחד מאלו ולא בהשני. ובכלל כמה שנויים בהגדות האלו מאחת לחברתה.	179-182
בדף ו, א. — הוא אגרת בעל התניא הנדפסת באגה"ק שלו סי' כז.	201
עם הקדמה ורשימה ארוכה מאת כ"ק אדמו"ר (רבי יוסף יצחק) מליובאוויטש זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.	226
ההעתיקה המסודרת ע"ס שמות נמצאת עתה ברשות הוצאת קה"ת ומכינים אותה לדפוס.	229
מימיוגרף ולא צילום.	230
בצירוף שני מכתבים מבנו אדמו"ר (רבי יוסף יצחק) זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.	236
הוא מאת כ"ק אדמו"ר (רבי יוסף יצחק) זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש.	251
בצירוף הערות מכ"ק אדמו"ר שלום דובער (מהורשי"ב) ומכתב ושתי רשימות מבנו אדמו"ר (רבי יוסף יצחק) — זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש.	252
מימיוגרף ולא צילום.	292

ריא

אדמו"ר שליט"א

(ברשימת המחברים והעורכים, ע' 369, לכ"ק אדמו"ר ה"צמחצדק", מצאנו שהשמיט המספרים 32, 267).

ברשימה מיוחדת המוסג"פ רשמנו מה שנדפס על ידי קה"ת מאז הופיעה החוברת של כ', ובטח ימצא בה תועלת כשיערוך הוספה ל"שערי חב"ד".

בכבוד ובברכה

מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א

ז'תתקסז

ב"ה, ט"ו סיון, תשי"ג
ברוקלין.

הנכבד והנעלה, איש המעלה, עסקן במרץ, עומד בפרץ, בן
פורת וכו', מ' יוסף שי' מורסיאנו ראש ועד העיר ברגנה
יע"א

שלום וברכה!

מאד שמחתי ויגל לבי לשמוע מהתיקון הגדול שעשו במחנכם הטי'
למנוע חילול שבת וחילול יו"ט בפרהסיא של בני ובנות ישראל, אשר
בהשתדלות מע"כ וחבריו פסקו תלמידי בית הספר הצרפתי מלילך
לביה"ס ביום השבת קדש ובימי הרגל, ומה גדול שכרו ושכר חבריו שיחיו,
שיזכו להיות ממזכי הרבים אשר זכות הרבים תלוי בהם, ובטח גם להבא
יעמדו על משמרתם לחזק חומת התורה והיהדות וחינוך הכשר בפרט.

ובטח לא יסתפקו בהשפעתם על בני ובנות ישראל להיות סור מרע,
אלא ישתדלו ג"כ בחלק של ועשה טוב, היינו למלא ימי המנוחה והשמחה
בתוכן של קדושה ואור תורה על ידי מסיבות שבת וכדומה.

והשי"ת יצליח עבודתם בקדש לטובת הכלל והפרט ויוסיפו כח
ואומץ בעבודתם וכמרז"ל מעלין בקדש, ואשר עסקנות ציבורית זו תמשיך

ז'תתקסז

נדפסה בקצ' "צדיק למלך" א' ע' 73.

ותשפיע להם ולבני ביתם שיחיו שפע ברכות גם בעניניהם הפרטיים
בגו"ר.

בברכה.

ז'תתקסח

בי"ה, ט"ו סיון, תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר שלמה שי

שלום וברכה!

איד האב באקומען די ערשטע טעלעגראמע, אז עס באדארף זיין די
אפעראציע בא אייער פרוי תחי', און נאכדעם די צווייטע טע"ג אז עס איז
געווען בהצלחה. און איד ערווארט צו נאך גוטע בשורות בפרטיות אין
דעם.

און איד ווינטש אייד, אז פון היינט אָן און ווייטער, זאלט איר
שטענדיג אַנזאָגן נאָר גוטס, וועגן זיך און פון אייער פאמיליע, און אויך
וועגן אייער עסקנות להרים קרן התורה והיהדות בכלל.

און דעריבער האָט מיר פאַרשאַפט פיל פרייד אייער שרייבן, אז איר
העלפט הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר אליעזר שי
קאראסיק אין זיין שליחות, און עס [איז] באַוואוסט די הבטחת רז"ל אז
ווען מען טוט באמת העלפט השם יתברך.

המחכה לבשורות טובות,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקסח

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ב' ע' 127.
מוה"ר שלמה: פערין, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל ז'תתקסח, ובהנסמן בהערות
שם.

ז'תתקסט

ב"ה, כ"ט סיון, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ צמ"ס חו"ב וכו' וכו'
מוהרש"י שי

שלום וברכה!

מכתבו קבלתי. ולכמה סיבות נתעכב המענה, ואת כת"ר שי' רוב
הסליחה ע"ז.

... משנה מפורשת היא, שאף שיש לומר מה לנו ולצרה הזאת, בכ"ז
דוחים הטענה. וה"ה בנדון דידן, שכיון שכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע הטיל עליו ענין חשוב ונחוץ למאד, ה"ז נכנס בענין דמושב
ועומד מהר סיני ...

ומתאים למה ששמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר שהקב"ה אינו „נשאר
בעי"ח" ועפ"י מרז"ל שמדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, הרי, בודאי, ע"י
שיתן מזמנו לעניני תו"א, תומשך לו הצלחה בהזמן שישאר לרשותו —
לשאר הענינים שלו, הכללים והפרטים. שבסה"כ הרי עוד ירוויח בזה ...

ו) בהמשך להנ"ל. זה מזמן שעלה בדעתי שהשיבות דחב"ד ידפיסו
כולם ביחד קובץ תורני ובו חדו"ת מהתלמידים. ובאופן בלתי רשמי — נא
להודיעני חו"ד, ואם ישנם בין תלמידי לוד ותו"א תלמידים המתאימים
להנ"ל.

ז) במ"ש אודות מר ... שי, שכיון שפעם כבר היתה אצל הפראפ.
... ואינה שבעה רצון מפעולתו אז, הנה ברצונם לחכות עוד הפעם על
חוות דעתי, אם הוא כמו שכתבתי מכבר שיבקרו אצלו או שחזור הנני
מזה,

הנה בודאי למותר להודיע את מר ... וזוגתו — שיחיו — שאינני

ז'תתקסט

מצילום האגרת.

מוהרש"י: זי"ן. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתקלא, ובהנסמן בהערות שם.

משנה מפורשת: סנהדרין לו, ב.

ששמענו: ראה גם לעיל אגרת ז'תתפב, ובהנסמן בהערות שם.

פראפ. בחכמת הרפואה, ולא אפילו רופא או פלדשר בזה. ועוד זאת — שכשואלים אצלי חו"ד וכותב אני מה שנראה לי, הרי אין השואל מוכרח לקיים מה שאמרתי לו, כי הבחירה חפשית אצלו, וכרצונו הטוב יעשה. ובמילא — אין כאן מקום לקפידא וכו' מצדי. ואין להם לעשות איזה פעולה, כדי שלא לפגוע עי"ז בכבודי כביכול, כי אין מקום להני"ל כלל. ואחכ"ז הנה מה שפעולת פראפ. . . . אז לא השביעה רצונם, הרי עברו כמה שנים מאז. ומה שידוע לי מכמה שפנו לעזרת . . . שהצליחו. ואיני מוצא טעם מפני מה בנידון זה יהי אחרת. ובכ"א איך שיעשה מר . . . וזוגתו שיחיו, הרי יצליחם השי"ת שיהי לטוב לפניהם בגשמיות וברוחניות גם יחד.

ח) ואחרון אחרון חביב. במענה על הודעתו אודות הולדת בן לבנו הו"ח אי"א מוה"ר אהרן שי, הנה יה"ר מהשי"ת שכשם שהכניסוהו הוריו שיחיו לבריתו של אברהם אבינו כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה אמיתית, הן בגשמיות והן ברוחניות. וכת"ר שי ירווה רוב נחת חסידותי מכל יו"ח שי ויוכל לבשר ג"כ טובות בהנוגע לב"ב שי, אשר במדינתנו לפנינו.

בברכת מזל טוב,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקע

ב"ה, ח' תמוז, תשי"ג

בשאלתו ע"ד סי' הישר — יראה מש"כ בזה בסי' שה"ג לחיד"א בערכו. ובענין סי' היוסיפון — ידוע שכמה שינויים (וגם זיופים) הוכנסו לתוכו ועניניו דורשים בקורת מומחה במקצוע. ובכללות שאלות כגון אלו ידועה הוראת חז"ל היכא דעייל ירקא ליעול בשרא וכוורי (שבת קמ, ב). ובפרט כשספק אם גם ירקא הוא.

במדינתנו לפנינו: רוסיה.

ז'תתקע

נדפסה בקובץ יגדיל תורה ירושלים גליון טז ע' 10. וראה גם לקריש חסי' ע' 368 הערה

ז'תתקעא

י"ב תמוז תשי"ג:

התועדויות שמחות ובהתעוררות ובפעולות ממשיות כרצון בעל השמחה.

ז'תתקעב

ב"ה, י"ט תמוז, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

לכל חובבי תורה ומצוה
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

די בית רבקה שולן פאר מיידלעך, וועלכע שטייען אונטער דער אויפזיכט פון „מרכז לעניני חינוך“, האָבן במשך זייער עלף־יעריקר עקזיסטענץ ערצויגן און ערציען הונדערטער און הונדערטער אידישע טעכטער אין גייסט פון תורה, יראת שמים און מדות טובות, וועלכע זיינען א נחת פאר זייערע עלטערן און א שטאַלץ פארן גאַנצן אידישן פאָלק.

אין זכות פון זייער הייליגן גרינדער, כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, און אַדאַנק דער אונערמידלעכער און איבערגעגעבענער אַרבעט פון זייערע מנהלים, האָבן די בית רבקה מוסדות זיך ערוואָרבן אַ נאָמען לתהלה ולתפארת אויפן געביט פון חינוך הכשר, ערציענדיק אַ דור פון פאַראַנטוואָרטלעכע רעליגיעזע אידישע טעכטער און מוטערס, פון וועלכע עס איז אין אַ גרויסער מאָס אָפהענגיק די צוקונפט פון בית ישראל ברוח התורה והמסורה.

ז'תתקעא

נדפסה בקו"נ, צדיק למלך ד' ע' 71.

ז'תתקעב

מצילום האגרת.

ליידער געפינען זיך איצט די בית רבקה מוסדות אין א קריטישער
פינאנציעלער לאגע. די גרויסע לאסט פון די חובות וואס האבן זיך
אנגעזאמלט אין די פריערדיקע יארן און די גרויסע הוצאה פון איצט,
דראָען די יסודות פון זייער עקזיסטענץ.

באָלדיגע הילף איז דרינגנד נויטיג].

איך ווענדע זיך דעריבער מיט א הארציקן רוף צו אלע חובבי תורה
ומצוה און בפרט צו די וועמען די מוסדות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זייע זינען הייליק און טייער, אז זיי זאלן זיך ווארים
אפרופן אויף דעם עמערדזשענסי קאמפיין פון די בית רבקה מוסדות, און
מיט אן אפענער האנט און ווארים הארץ זיך באשטייערן אליין און אויך
זאמלען באַ זייערע פריינט און באַקאנטע, אום צו ראטעווען די בית
רבקה מוסדות, און צו געבן די דאזיקע וויכטיקע מוסדות די מעגלעכקייט
ווייטער אַנצוגיין מיט זייער חינוך-הכשר אַרבעט.

און בזכות זה וועט השי"ת העלפן די אלע שטיצער און מיטהעלפער
אין וואס זיי נויטיקן זיך, בגשמיות וברוחניות.

הדו"ש ומברכם בגו"ר,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקעב*

בי"ה, כ"ט תמוז, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מוה"ר שלמה שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתביו מיו"ד כ' וכ"ד תמוז עם המצורפים אליי.

ז'תתקעב

מצילום האגרת.

מוה"ר שלמה שי: מסוסב. אגרות נוספות אליו - לעיל ז'תתקעג, ובהנסמן בהערות שם.

ות"ח ביחוד על החוברת דל"ג בעומר שנדפסה בטוב, וטוב טוב עשה שהוסיף השורות האחדות שענין השיחה כל השנה זמנה היא, אף שצריך עיון אולי הי' כדאי שיהי' זה בראש החוברת. ובטח בהזדמנות הבאה ימלא באיזה אופן הפיצו.

(ב) איני יודע באיזה קצה צריך לזרז אודות רשיון הר"ן שי' פינסאן — אם במרוקה או בצרפת, ובטח יתדבר בזה עם הרה"ג והרה"ח כו' מוה"ר רבא"ג שי'.

(ג) כנראה ממכתב הרה"ח כו' מוהר"ס שי' ליבערצאוו, חוג עבודתו לא נתברר כ"כ. והפלא והתמיה מהו הסיבה לזה. אף שכותב הנני בזה להרה"ג כו' והרה"ח הרבא"ג שי' — בכ"ז, מפני הסדר, הנני מזכיר זה גם לכת"ר שי'.

(ד) מוסג"פ רשימת המשך המאסר שכנראה בטעות שכחו לצרפה למכ' הקודם.

(ה) זה איזה פעמים שאלתי, שלכאורה, כדאי שבמכ"ע המופיעים במרוקה, שבטח ישנם כאלה שנקראים ע"י היהודים, ראוי להשתדל שמזמן לזמן יודפס שם ע"ד הפעולות, וכן גם מענייני חסידות הדרכותי ומנהגי' ודברי הימים שלה — מתאים לאופי הקוראים וסוג העתון.

(ו) נהניתי ממה שבין השיטים של מכתבו ניכר שגם בעיני בשר רואה הוא הצלחת העניינים, ויה"ר מהשייית שהן ההצלחה והן הראי' שלו בעניינים שעדיין לא ראה הנ"ל, תבואנה גם הם בנראה ונגלה בהקדם.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ובענייני הפרטים,

מ. שניאורסאהן

רשיון . . פינסאן: ראה לעיל ח"ז אגרת בי"ח.

ז'תתקעג

ב"ה, אי מנ"א, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מוה"ר שלום שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ה תמוז, בו כותב ע"ד הסברא לסדר המשך הכתות של ישיבת אחי תמימים במחננס הטי, נוסף על אלו שישנם עתה, אשר כפי השערותו, יכול לעכב איזה תלמידים הנמצאים בכתות הגבוהות שימשיכו לימודם בישיבה גם להבא, ושואל אם אפשר יהי לשלוח מכאן 6-7 תלמידים עם ראש ישיבה למחננס הטי בכדי להשגיח על תלמידים הנ"ל.

והנה בודאי אשר להוסיף כתות גבוהות יותר נכון במאד מאד (לקו"ת שלח לח, ג). ובנוגע להענין דשילוח תלמידים מכאן, הנה צריך להתדבר בזה עם הנהלת הישיבה דכאן, אבל, לכאורה, כמה קישוים בדבר. והעיקר, אשר לכאורה הורי הנ"ל אינם צריכים להסכים ע"ז, כיון שזהו היפך דרך הרגיל, כי נוסעים מעיר קטנה לעיר גדולה ומישיבה קטנה לישיבה יותר גדולה — ולא להיפך. ובודאי זוכר ג"כ הנסיון בשיקאגא עדי"ז ושלא הצליח, אף כי לא כל התנאים שוים. משא"כ — אם היו מוסיפים אומץ אודות הנערים ובחורים בעירו, ומסתברא שזהו נקל הרבה יותר. ובכ"א איני שולל את הענין, וכנ"ל שיתדבר עם הנהלת הישיבה.

שיעשה מר דאן שי מקוה בחצר כת"ר — ובטח יהי בלא מחלוקת — נכון במאד ומכל הצדדים.

בברכת הצלחה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקעג

מצילום האגרת.

מוה"ר שלום שי: פויזנר. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשסז, ובהנסמן בהערות שם. המשך הכתות: ראה גם לעיל אגרת ז'תתקלט. דשילוח תלמידים מכאן: ראה לקמן אגרת ז'תתקצז. הנסיון בשיקאגא: ראה תולדות חב"ד בארה"ב ע' רסה"ז.

ז'תתקעז

ב"ה, ח' מנ"א, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מוהרנ"ן שי

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מה' מנ"א וכן שתי החוברות — חשבון הכנסה
והוצאה בעד חשון-אייר שנה זו. ות"ח ת"ח.

בטח כמו שכותב במכתבו מכבר, קבלו כמה תלמידים לימי החופש,
אשר אז יש לקוות שמקצתם ישארו גם אח"כ ללמוד, ועכ"פ באהלה של
תורה. והשי"ת יצליחם.

מוסג"פ הקונטרס שהו"ל זה עתה. ובטח יזכה בו את הרבים.
והשי"ת יהפוך ימים אלו לששון ולשמחה בעגלא דידן.

הת' דאויספניא — כדאי לקבלם (וזהו האלטן גם את אחיהם). הת'
דמרוקו שאצלם ורוצים לנסוע — נחוץ למנעם מזה (בדרכי נועם) —
מלבד במקום שיש חשש קלקול להכלל, ח"ו.

בברכת הצלחה בגו"ר ובפרט בריאות הנכונה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקעז

נדפסה בקצ' „צדיק למלך" ב' ע' 128.

מוהרנ"ן: מוה"ר גיסן גמנוב. אגרות נוספות אליו — לעיל זתחט, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתקעה

ב"ה, כ"ג מנ"א, תשי"ג
ברוקלין.

מרת מרים מרישא תחי

ברכה ושלוש!

זיינער צייט האב איך באקומען אייער בריף אין וועלכן איר פרעגט
מיין מיינונג ווען קען בעלה הרב ש"י קומען אין פאריז.

די זעלבע פראגע האב איך באקומען פון אייער מאן הרב ש"י און
האב עס געענטפערט, אז דאס ווענדט זיך אן דעם מצב אויפן ארט, וואס
ער דארף באווארענען צוויי זאכן: (א) אז זיין אוועקפארן זאל נישט שאדן
טאן די חדרים און ישיבות דארטן. (ב) אז ער זאל קענען האבן די צוריק
איינרייזע וויזע קיין מאראקא און שוועריגקייטן. און וויבאלד השי"ת
האט עס מזכה געווען, און דורך עס אויך די גאנצע פאמיליע מיט דעם
זכות צו מיטבאטייליקן זיך אנפירן די מוסדות פון מיין שווער כ"ק
אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, איז זיכער, אז דאס איז די וועג דורך
וועלכער אייער מאן הרב און די גאנצע פאמיליע וועלן האבן די הצלחה
וברכה אין דעם וואס יעדער נויטיגט זיך. דעריבער דארפמען דאס
אנהאלטן מיט אלע כוחות.

און השי"ת זאל אייך אלעמען העלפן עס זאל דאס אייך אנקומען
גרינג.

זעלבסטפארשטענדלעך, אז אין צוזאמענהאנג מיט דאס אויבן
געזאגטע, ווענדעט זיך אויך די באשטימונג פון דער צייט פון אייער
טאכטערס חתונה בשעה טובה ומוצלחת.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

המזכיר: א. קווינט

ז'תתקעה

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ד' ע' 99, מצילום האגרת.
מרת מרים מרישא: ליברוב, שבעלה הרב סעדי' הי' באותה שעה בשליחות במרוקו,
ורצה לבוא לפריז לחתונה בתם חי.

ז'תתקעו

ב"ה, כ"ג מנ"א, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . ומה ששואל אצלי אודות ההיתר שקיבלה אשתו בזיווג שני, הנה זה צריך לברר אצל הרבנים על אתר, המכירים את אלו שנתנו ההיתר שבטח הם בני סמכא, ובמילא אין אחר מעשה ביי"ד כלום. וצריך הנ"ל להיות חזק בבטחונו בהשי"ת שימלא צרכיו בהמצטרך לו, אלא שצריך לחזק ההתקשרות עם השי"ת, ע"י תוספת בענינים של תורה ומצות. והשי"ת יצליחו, וימלא ימי הריון בתו תחי' כשורה ובנקל, ותלד זחוי"ק כשורה ובקל.

בברכה — המחכה לבשוי"ט,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקעו*

ב"ה, כ"ג מנ"א, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו . . .

ובמענה על סיום מכתבו, הנה בטח סיום מכתבו נכתב בעידנא דריתחא, או, עכ"פ, בזמן שהלב הי' שליט על המוח. ותקותי שלעת הזאת הנה גם הוא רואה, אשר שאלתו ובקשתו שכותב אין לזה מקום כלל, כי

ז'תתקעו

נדפסה בקובץ יגדיל תורה ירושלים גליון יט ע' 12 והושלמה ע"פ צילום האגרת.

ז'תתקעו*

מצילום האגרת.

סיום מכתבו: על הקשיים בעבודת השליחות.

כאשר זיכהו השי"ת, אותו וכל ב"ב שיחיו, להיות דבוקים באילנא דחיי, מוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, אשר זהו הצלחתו בכלל ובפרט, הרי מובן ופשוט שצריך להאחז בזה, ואדרבה להוסיף כח ועוז, אלא שבאם, ככל מעשי בני"א, יש חסרונות ודברים שאינם כהוגן — צריך לחפש הדרכים והאופנים איך למנעם. והאריכות בזה בודאי אך למותר. ויוסיף אומץ בעבודתו אליבא דנפשי, ובד"מ כו"כ ענינים וועלען זיך אויסגלייכען.

(ב) בנוגע לתוכן מכתב . . . הנה מוכרחני להגיד, וכמו שכתבתי ג"כ להרה"ג הרה"ח . . . שי, כי מפני סדר העבודה מוכרח שכל ההשפעות בפועל ילכו דרך מרכזנו . . . אף שבנוגע לאופן וכמות השפעה יתדבר [בזה] עם הרה"ג הרה"ח . . . שי. ואי אפשר לעשות, ובפרט כלפי הדזוינט כו"כ צנורות וכו'. מובן מעצמו, שהשפעה צ"ל באופן כזה שלא יהי' בזה מיעוט דמות המקבל (שמפני כמה טעמים יש להתנהג בזה עי"פ נגלה וחסידות וגם בהתאם לתועלת העבודה) וכמה דרכים בזה, שהמקבל זאָל זיך ניט פילען געטראָפּען, ובודאי האריכות גם בזה למותר.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ובענינים הפרטים,

מ. שניאורסאהן

נ"ב. נתקבלה חבילת הספרים ששלח [. . .] תמוז, ובטח ימשיך גם על להבא. ומ"ש שיש מהם מפורסמים, הנה בדורנו זה גם ספרים מפורסמים אזלו מהשוק, ובכל הספיקות בכגון דא — יש לפשטם לקולא, היינו לשלחם לכאן.

חבילת הספרים ששלח: עבור הספרייה.

ז'תתקעז

ב"ה, אדר"ח אלול, תשי"ג
ברוקלין.

מרת חנה תח"י

ברכה ושלום!

איך בין געווען צופרידען צו באקומען אייער בריף פון ט"ו מנ"א אין וועלכען איר שרייבט וועגען אייער צוקונפטגער ארבעט אין די ענינים פון טהרת המשפחה און האָט אויך איבערגעדרוקט די באַשור פון ד"ר סמיטליין.

אין דער פראַגע וועגען אַ באַגלייט בריף צו דער באַשור, זעלבסט פאַרשטענדלעך אַז דער באַגלייט בריף דאַרף זיין אין ענגליש און דאָס אומגעפער דאַרף זיין דער אינהאַלט.

היות מיר זיינען זיכער אַז די בייגעלייגטע באַשור וועט אייך געוויס אינטערעסירען, ערלויבען מיר זיך צו שיקען זי אייך און אויב מיר קענען אייך דינען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בנוגע צו די דינים און אַדרעסין א.א.וו. זיינען מיר גרייט מיט צופרידענהייט דאָס צו טאָן.

איך בין אויך געווען צופרידען צו לייענען אין אייער בריף, אַז עס איז פאַראיבער דער עגמת נפש וואָס איר האָט געהאַט אַלס פאַרזיצערין, און השי"ת זאָל אייך געבען הצלחה אין אייער אַרבעט אויך אויף ווייטער,

בברכת הצלחה וכתובה וחתימה טובה לשנה טובה

מ. שניאורסאהן

ז'תתקעז

מצילום האגרת.

מרת חנה תח"י: גולדשטיין. אגרות נוספות אליה – לעיל ז'תתקמז, ובהנסמן בהערות

שם.

בראשור פון ד"ר סמיטליין: ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ח"ב אגרת תקד.

ב"ה, ט' אלול, תשי"ג
ברוקלין.

הנהלת רשת אהלי יוסף יצחק אשר באה"ק ת"ו,
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביהם מד' ט"ז כ"א כ"ב כ"ג כ"ט ו'ל' מנ"א עם המצורפים אליהם, ות"ח ת"ח על הבשוי"ט אשר רואים הצלחה בעבודתם ומרגישים אשר ברכת נשיאנו שעל שמו נקראים המוסדות שורה עליהם ומשפיע ברכה והצלחה, כן יוסיף השי"ת לימים יבואו וכפסק רז"ל מעלין בקודש.

(ב) אחכה לבשו"ט בהקדם מהסיום הטוב בענין התשלומין שעליהם לקבל מהמוסדות שנזכרו במכתבם וכן מהמשך בענין הצעה ליסוד בית ספר בסביבות חיפה.

ג) זה מזמן נשלחו סידורים וספרנו להמו"ס הו"י"א אי"א נו"נ מוה"ר יהודא ש"י שמוטקין וכותבים עתה אליו שימסור לצרכי הרשת סך מסויים של סידורים וספרנו מתאים לבקשתם במכתבם.

... (ה) נבהלתי לקרות במכתבם אודות התפטרוכם של הווי"ח אי"א
נר"ע מו"ה ... שי ... ממשרתו, וכן אביו מהסיוע שלו. ואין סיבת הבהלה
שלי פן יחסר סיוע בהרשת, כי מובטחני בכ"ק מו"ח אדמו"ר שימלא את
זה, אבל כבר ידוע פתגם ופירוש כ"ק אדמו"ר מוהר"ש עה"פ ריוח והצלה
יעמוד ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו **את הזכות לזה** ...

(ו) נהניתי ממ"ש אשר נהגו בשתי חתימות על הטשעקין, וכמרז"ל בענין צדקה שצריכה להיות בשנים.

ז) בטח יעמדו בקישור עם הרה"ג והרה"ח כו' כו' מוה"ר ישראל אביחצ'ני[רא ש"י, כי מלבד המכתב שמבקשים ממנו הנה יש לו השפעה בחוג הספרדים . . . הקירוב הדעת משני הצדדים בטח יבוא תועלת.

ז'תתקעז

. . . (י) טוב ונחוץ שיארגנו כל המורים השייכים אלינו ויתחילו בלימודים לא בכ"ה תשרי, שזהו התחלת זמן הרשמי, אלא קודם לזה, כפי צורך הענינים. ועליהם לגייס טובי המורים שהיו אצלם עד עתה וכן המורים מבין אנשי הנחוצים לעבודה בהרשת, וכמו שסו"ס שלמו החובות דשנת תשי"ג, הרי בודאי יקבלו המורים בשנת תשי"ד את משכורתם, ובודאי באופנים טובים יותר מאשר עד עתה, ומתאים לבקשתם שלחתי ג"כ דעתי זו במברק וז"ל:

„התחלת הלימודים במוסדות הרשת באלול נכונה במאד, ובטחוני חזק שהמורים מאנשי גייסו עצמם לתכנית זו כפי הצורך, ובודאי תהיי משכורתם בטוחה. ואחכה לבשורות טובות. חתימתו.”

. . . בברכת הצלחה בעבודתם הקדושה בדרך למעלה מן הטבע, ובטח ינצלו בזה גם את הימים של שנת תשי"ג שהיתה שנת הצלחה בהמקומות שהתחילו עכ"פ במעשה בפועל, ובברכת כוח"ט לכאו"א מהם וב"ב שיחיו.

ז'תקעט

בי"ה, יו"ד אלול, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

זה מכבר שכתב לי הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוהרב"א שי גאראדעצקי, אשר בתוך שאר סדרי העבודה, הנה — הוא לקח על עצמו תפקיד מיוחד בעבודת הרשת. והני"ל כתב עד"ז בקורת רוח, ומה תמהתי לקבל ידיעה, אשר התפטר ממשרתו זו.

כיון שאיני יודע פרטי הדברים, איני רוצה לכתוב עד"ז חוות דעתי במשקל הראשון. ואחכה למכתב מבאר הני"ל, או — מה טוב — מכתב מודיע שחזר למשמרתו ולאיתנו, (ויעויין בענין איתן שבנפש מאמר רבינו הזקן הנדפס בקונטרס תורת החסידות, ובמאמרים שנשמנו שם. ונדבר

ז'תקעט

מצילום האגרת.

ע"ז גם בד"ה ראה דש"ק מברכים אלול השתא), היינו שבאיתן ותוקף הנשמה יפעול בהתרחבות ובהתפשטות, ובמילא גם בהצלחה מופלגה. והשי"ת ימשיך לו הצלחה בעבודתו בקדש, ובמילא גם בעניניו הפרטים.

בברכת כוח"ט,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקפ

ב"ה, יו"ד אלול, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מנחם זאב שי' הלוי

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתביו מ"ז וכ"ב מנ"א ובטח יודיע בשו"ט מעניניו הפרטים.

אודות ביקורו של מר . . . שי' כאן, הנה, ע"פ [מה] שכתבתי מכבר, שאינו ענין בזריעה לבדה, שזורעים מיט א' וואָרט, אלא שאח"כ צריך להשתדל שיבוא לפועל, בכל אחד לפי ענינו.

ותחלת ההשתדלות בזה — ששואלים אותו מה ששמע וכו' ובמילא יש להנ"ל הזדמנות לספר את אשר בלבבו, והשואל יכול למלאות ולקרב בפועל כו'.

מ"ש שהר"א שי' שטערן שו"ב מו"ל בקרוב ספר ספורי מעשיות צדיקים, ה"י צריך לעוררו שירשום בשוה"ג או בסוף הספר ממי שמע הסיפור, ואם הוא בר סמכא, ועד כמה כו'.

ז'תתקפ

נדפסה בקונו' „צדיק למלך" ה' ע' 102, מהעתקה. והיא השלמה לאגרת ב"רכו דלעיל ח"ז. מוה"ר מנחם זאב שי' גרינגלס. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשעז, ובהנסמן בהערות

שם.

ממי שמע הסיפור: ראה גם לעיל ח"א אגרת ג'תו, ובהנסמן בהערות שם.

בנוגע להרב . . . שי, הנה צריך הי' לעוררו — הן בדבר השפעתו על בנו שנסע לאה"ק ת"ו, וכן בענין המקוה במחנו, אשר בשני הענינים דברו בקרירות לבד שהסברתו היתה, כמאמר הברייתא — אנו אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, הרי ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר שהברייתא מביאה מאמר זה בהמשך לכל הענינים של חבלי משיח, מה שהיוקר יאמיר וכו'.

ת"ח על מ"ש אודות תלמידי הישיבה, ובטח יודיע מהנעשה עמדם ובפרט בימי אלול ותשרי, ובטח נשמע גם בשיבתם אשר היתה כאן הצעתי שיוסיפו תלמידי הישיבה (והר"י והנהלה לא כש"כ) בלימוד עבודה'דיקע מאמרים ביחוד בימים אלו, ומה טוב אשר גם במאנטרעאל יעשו כזאת ומה טוב אשר גם בשאר המקומות.

. . . בודאי למותר לו להצטדק על מ"ש בענינים הנ"ל, כי נכון הדבר במאד, והלואי שלעתים תכופות יותר בפרטיות יותר.

השי"ת יזכהו לבשר טובות מעניניו הפרטיים.

ז'תתקפא

[י"ג אלול תשי"ג]

. . . עתה נתקבל מ' בו מודיע ע"ד בניו שיחיו, ובטח משתמש בהשפעתו עליהם שיהיו צנוורות להפצת המעיינות חוצה, ובפרט בנו הבכור מר דוד שי' העובד בצבא, אשר שם מוכרח הדבר ביותר להאירם במאור שבתורה זוהי תורת החסידות והנהגה החסידותית און ארום חסידות. ומי יודע אם לעת כזאת הגיע למשרתו זו. וידועה הבטחת אדמו"ר הזקן לכל אלו המשתדלים בעניניו — שהבטיחוהו שיצליחו בזה.

הברייתא: סוף סוטה.

פחגם: ראה גם לעיל ח"ב אגרת ג'תתקכה.

ז'תתקפא

חלקה נדפס בס' תרית על השי"ס בסופו ובלק"ש ח"ז ע' 408 והושלמה ע"פ צילום האגרת.

האגרת היא אל מו"ה אלכסנדר סענדר יודאסין. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ח ו'תקנז, ובהנשמך בהערות שם.

בהערותו, מדוע לא סימנו בסוף פי פקודי סכום פסוקי הסדרה, הנה יש לחפש בדפוסים הראשונים, כי לדעתי אין זה אלא השמטת המדפיס, ונמשך הדבר כן גם אצל שאר המדפיסים שבאו אחריו,

ואולי אפשר שהי' כתוב „בלי כל סימן“, והכוונה בזה היתה שיש בסדרה ציב פסוקים, ובא הבחור הזעזער ותפס את הענין כפשוטו שאין כאן סימן, והשמיט מלות אלו מחסרון ידיעה.
בברכה לנחת חסידותי מכל יו"ח שיחיו,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקפב

ב"ה, י"ד אלול, תשי"ג
ברוקלין.

הרב הגאון והרה"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ צנמ"ס כו' וכו'
מוהרש"י שי

שלום וברכה!

. . . מה ששואלני כת"ר שי למי"ש לו מכבר ע"ד ספרו בפרק ל"ג בעומר, במכתבי אליו, הנה הראיתי מקום לשו"ת דברי נחמ"י שהעיר עדמשי"כ בפע"ח שכ"ב פ"ז. כן אולי כדאי שבהפרקים דימים נוראים וחגה"ס — יכניס בהם ענינים המתאימים ממנהגי חב"ד ומקורותיהם — עפ"י המודפס בקונטרסי ר"ה וחגה"ס דשנה העברה ושלפני זה.

נהניתי ממ"ש כת"ר שנסע למקום הבראה. והשי"ת יחזק את בריאותו ויוסיף אומץ בפעולות לתורה ולמצוה וליראת שמים.

בברכת כוח"ט לשנה טובה ומתוקה,

מ. שניאורסאהן

נ"ב. מוסג"פ הקונטרס שהו"ל זה לא כבר.

ז'תתקפב

מצילום האגרת.

מזהרש"י: זיין. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתקלא, ובהנסמן בהערות שם.

מ"ש לו מכבר: לעיל ח"ג אגרת תסה.

טפרו: המועדים בהלכה.

ז'תתקפג

בי"ה, כ"ג אלול, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני מכתבו מעשי"ק עם הפ"נ.

ועליו הי' להסביר ל... שי' אז דאָס איז ניט קיין סדר להתנהג ככה
עם השי"ת, אז פריער ווען די טאָכטער איז נישט היינט געדאָכט ניט
געזונט זאָגט מען צו, און דערנאָך ווערט מען שוואַך אין דעם צוזאָג און
מען וואָרט ביז ר"ל עס קומט אַ נייער מיחוש און מען דערמאָנט זיך אויף
דעם צוזאָג.

[דברים] אלו צריך להסבירו בדרכי נועם ובנחותא וכו'. והשי"ת
יצליחו למצוא האותיות המתאימות ואשר אצל... שי' יהיו אודנין
פתיחין.

ת"ח על המשך השיחות שקבלתי, ובטח [י]משיך בזה גם על להבא
(הסיפור שלו אודות הנסיעה של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב ובנו כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להאלמנה ובנותי וכו' שמעתי מכ"ק
מו"ח אדמו"ר אודותם אף כי איזה פרטים הם בשינויים).

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,
הנני בזה להביע ברכתי לו ולב"ב שיחיו ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

ז'תתקפג

נדפסה בקו' „צדיק למלך" א' ע' 74. והיא אל מוהרר"ג הכהן. אגרות נוספות אליו –
לעיל ז'תתעח, ובהנסמן בהערות שם.

הסיפור: שבספרו שמועות וסיפורים, הוצ' חשי"ז ח"א ע' 125.

ז'תתקפד

ביה, כ"ז אלול, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר משה פנחס שי הכהן

שלום וברכה!

נהניתי בקבלת מכתבו מכ"ג אלול, ואף שאין הזמן גרמא כלל
לכתיבת מכתבים, הנה מהנעימות והשמחה אשר גרם לי בהידיעה
מהתענינותו ופעולותיו לסלק את המגיע להרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ כו' מוהרי"ד שי גראנער, יצאתי מגדרי ומגדר הזמן וכותב הנני
שורותי אלה, ויה"ר מהשי"ת אשר ילך בדרכו זו ובתוס' אומץ כו', ובפרט
בתור כהן, שע"י יושפע המגיע גם לשאר השייכים ועובדים בישיבת תו"ת
באופן המתאים, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

ובהתאם לזה:

ב) כדאי הי' שישתדל גם בענין הבא לקמן, והוא כי בטח ידוע לו
אשר הרה"ח כו' מוהרי"ש קונטורוב ע"ה הנה כיון שע"פ צוואתו קצב
סכום בשביל הישיבה תו"ת ולבניו לא הי' איכפת להם אם הי' נקבר
בהלאט שקנה בביה"ח אחר, ובמילא לא הי' מקום לבקש מאתם לשלם
בעד הקרקע דביה"ח אגודת חב"ד, וסו"ס קבור הוא עד עתה בקרקע שלא
שלמו בעדה, און מיט אַזעלכע זאַכען דאַרפמען זיך ניט טשעפען. ולכן הי'
מהנכון וטוב, ואולי גם מוכרח, שמהסכום אשר הקציב המנוח הנ"ל בעד
הישיבה, תשלם הישיבה המחיר במקח השוה מה שמשלמים בעד קרקע
כזו, ועוררתי עד"ז עתה ולא קודם מכמה סיבות. והעיקר כיון שכבר נכנס
להישיבה חלק מהעזבון של הנ"ל צריך לסדר את הנ"ל, מובן שגם מצד
אחר אעורר אודות זה, אבל מגלגלין זכות ע"י זכאי, ובטח מצדו יעשה
התלוי בו.

ז'תתקפד

מצילום האגרת.

מוה"ר משה פנחס: כ"ז. אגרות נוספות אליו - לעיל ז'תשס"ה, ובהנסמן בהערות שם.

אדמו"ר שליט"א רלא

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,
הנני בזה להביע ברכתי לו ולב"ב שיחיו, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכת הצלחה,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקפה

ב"ה, שלהי אלול, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מוה"ר חיים שאול שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו וכן הפ"נ שלו עם תשורתו היקרה מכתב
כ"יק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע, ות"ח ת"ח על תשורתו זו, ובטח ידוע לו מי
הוא שאליו נכתב המכתב ויכתוב עדי"ז בהזדמנות הבאה.

דא"ג — מ"ש בשולי המכתב בדבר התרנגולים, הנה כנראה הכוונה
למכתב כ"יק אדמו"ר מוהר"ש שנכתב להרה"ג הרה"ח הרד"צ נ"ע חן
ונמצא באוסף כ"יק של כ"יק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,
הנני בזה להביע ברכתי לו ולב"ב שיחיו, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה ובת"ח,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקפה

מצילום האגרת

מוה"ר חיים שאול: ברוק. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ט ז"פא, ובהנסמן בהערות שם.
בשולי המכתב: אג"ק שלו אגרת ר"י.
כנראה הכוונה למכתב: שם אגרת ו.

ז'תתקפו

ב"ה, ד' תשרי, תשי"ד
ברוקלין.

הנהלת צעירי אגודת חב"ד אשר בעיה"ק ירושלים ת"ו,
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם מכ"ד אלול אחרי השתיקה והפסק הארוך, והנה אין הזמן גרמא לכתיבת מכתבים עתה ומוסג"פ מכתבי כללי אשר ישמש ג"כ בתור מכתב פרטי אליהם, ובטח יפרסמוהו באופן המתאים בחוגים היותר רחבים.

לפלא אשר לאחר שכתבו לי שעומדים הם בקישור עם צעירי אגו"ח דתל אביב ובכ"ז לא השתתפו בבטאון שי"ל לח"י אלול באופן ניכר ובטח יתקנו את זה בהזדמנות המתאימה.

בשאלתם אם לשלוח לכל הר"י ומנהלי הישיבות מכתב המובא בתחלת קונטרס העבודה ועץ חיים, הנה לדעתי עדיין מוקדם הזמן לזה, אף שיש לפרסם את הנ"ל בין חבריהם ומכיריהם מבלי הפליה באיזה ישיבה הוא לומד, אבל לעלות בחומה וברעש איני יודע אם יצליחו בזה בנוגע לפועל הרי זוהי תכלית כל העבודה שתבוא למעשה בפועל ואם אפשר בקול דממה דקה ה"ז הוא טוב וכמרו"ל והלכת בדרכיו מה הוא כו' והלא לא ברעש ולא ברוח ולא באש כו' כ"א בקול דממה דקה.

בברכת חתימה וגמר חתימה טובה לכל אחד ואחד מהם בפרט ולכולם ביחד אשר חפץ ה' בידם יצליח להפיץ המעיינות חוצה ולעשות מהחוץ פנים ומהמעיינות המים אשר לים מכסים כי מלאה הארץ דעה את ה'.

נ"ב. לפלא שאין מזכירים במכתבם אודות תכנית עבודה לחדש תשרי ובטח לא יהי חסרון בפועל רק שלא כתבו אודות זה.

ז'תתקפו

מהעתק המזכירות.

ז'תתקפז

[נוסח המברק להתי' . . . מוצאי יוה"כ ה'תשי"ד, בנסעם על האני' „אליזבט"]

„חתימה וגמר חתימה טובה להם ולשכניהם הנוסעים. יסבירו להם שבהשגחה פרטית נמצאים יחד לתועלת כולם בהתאמצות בתשובה להשי"ת בחרטת העבר וקבלה [. . .].

ז'תתקפח

[ב' מר חשון תשי"ד]

. . . מובן, ובפרט ע"פ מרז"ל — ב"מ פ"ו ריש ע"א — שאין לזה גבול. ואולי [ה]טענה צודקת לפי"ע, אבל ידועה הנהגת נשיאינו רבוה"ק שאחזו תמיד בדרך המיצוע. וכן בודאי נוהגים ג"כ אנ"ש אשר על אתר שם . . .

ז'תתקפט

ב"ה, כ"ג מ"ח, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

איך האב באקומען אייער בריף פון ט' חשון וואָס בעט אַנטשולדיגונג פאַר אייער שרייבן ניט־גוטע פריילעכע ידיעות.

על פי רוב איז אַזוי אַז ווען מען דאַרף שרייבן און מען לייגט דאָס

ז'תתקפז

נדפסה בקונו' „צדיק למלך" ב ע' 131.

ז'תתקפח

נדפסה בקונו' „צדיק למלך" ג ע' 47.

שאין לזה גבול: הוצאות החתונה. וראה גם לעיל ח"י אגרת ג'צב.

ז'תתקפט

נדפסה בקונו' „צדיק למלך" א ע' 75.

על פי רוב: ראה גם לעיל ח"כ אגרת ז'תשמו, ובהנסמן בהערות שם.

אַפּ [פון] טאָג צו טאָג, קומט אָן דענסטמאַל אַ סיבה וועלכע צווינגט צו שרייבן, דאָגעגן ווען מען שרייבט אין צייט, ווען עס איז פאַראַן גוטע בשורות, אויך דענסטמאַל אַנזאָגן, און ניט ח"ו אין אַ פאַרקערטן פאַל, פאַרשפּאַרט מען מלמעלה צו אַנווענדן אַנדערע מיטלען וועלכע צווינגען צו שרייבן און פאַרבינדן איינעם מיטן אַנדערן.

איך האָף אַז צו דער צייט פון אַנקומען פון דיון בריף איז דער ענין וועגן וועלכן איר שרייבט שוין איינגעאַרדענט גיוואָרן צום גוטן, און האַפענטליך וועלן אויך די אַנדערע ענינים [ווערן] כדבעי לאט לאט. און איך ערוואַרט צו הערען פון אייך גוטע בשורות אַז אַלעס איז שלום בגשמיות והכל שלום ברוחניות.

בברכה.

נ"ב. ווען איך וועל זיין אויפן ציון הקי' פון מיין שווער כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וועל איך מזכיר זיין די אַלע וועגן וועלכע איר שרייבט צום גוטען געזונט און פרנסה טובה.

זה עתה נתי מכתבו מייט מ"ח.

ז'תתקצ

ב"ה, י"א כסלו, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוהר"מ שמואל דוד שי' הלוי שד"ר

שלום וברכה!

נתקבלה הרשימה עם המצורפים אליי.

לפלא שמיום ששאל בנוגע לבריאות בנו שי' וחזו"ד הרופא, בטלפון

ז'תתקצ

נדפסה בקו"י „צדיק למלך" ב' ע' 131.

מוהר"מ שמואל דוד שי' רייטשיק. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתק, ובהנסמן בהערות

שם.

רלה

אדמו"ר שליט"א

עיי הרחמ"א שיי חדקוב, לא נשמע ממנו מאומה מהנעשה אתם, ובודאי זהו סימן לטוב, ובכ"ז בטח יודיע בפירוש.

בודאי ניצל היומי דפגרא דיו"ד כסלו, וכן ינצל את חג הגאולה י"ט כסלו וימי החנוכה הבע"ל באופן המתאים (ואם נמצאים שם אברכים דישיבת תו"ד — בטח גם אותם ימשיך בהנ"ל) ויכתוב גם עד"ז.

בברכת חג הגאולה והצלחה בעבודתו בקודש למעלה מדרך הטבע, וברכות והצלחות בעניניו הפרטים ולבריות הנכונה של זוגתו בניהם וגם הוא בעצמו בכלל.

מ. שניאורסאהן

נתעכב מכתבי ובינתים מסר לי הרה"ח כו' הרחמ"א שיי אשר נדחה לעי"ע נתוח בנו שיי, וכל עכבה לטובה.

בענין דירה — טוב שיעסוק במרץ המתאים בקניית בית, ובפרט שיש רוצין לסייעו בזה סיוע של ממש.

נתקבל מכתבו המהיר עם הפ"נ, והשיי"ת ימלא המשאלות שבכל הפי"נ לטובה ולברכה.

ז'תתקצא

בי"ה, ח' טבת, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מוהרנ"ן שיי

שלום וברכה!

מאשר הנני בזה קבלת מכתבו מגי' טבת והקודם לו, ות"ח ת"ח על

תו"ד: תורה ודעת.

בענין דירה: ראה גם לעיל אגרת ז'תתקל.

ז'תתקצא

מהעתק המזכירות.

מוהרנ"ן: מוה"ר ניסן נמנוב. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתט, ובהנסמן בהערות שם.

ידעתו מחלוקת מעות חנוכה להתלמידים וההסברה שנתן להם, ויה"ר אשר יפעלו הדברים בהנוגע לחיי היום יומים בפועל.

(ב) שמחתי לקבל ידיעה שיש תקוה שקבוצת תלמידים מאשכנז יבואו ללמוד להשיבה בפאריז, ולפלא שאינו מזכיר דבר עד"ז במכתבו, ובודאי עושה בזה במרץ המתאים והשיי"ת יצליחם, וידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע טובה פעולה אחת מאלף אנחות, וכדאי הי' לפרסם שם הישיבה ע"י השדרי"ם ובכל האופנים שאפשר ושמקבלים תלמידים לשיבתם וכו' כי הרי סו"ס יש כמה תלמידים מהישיבות באנגליא ובאנטעווערפען וכו' וכמו שכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר באחד ממכתביו שכשמעמידים פנס ברחוב חשכת הלילה מתקבצים סביבותיו, הרי עאכו"כ כשמעמידים מאור שבתורה זוהי תורת החסידות ברחוב, בודאי יתקבצו סביבו, אלא שאלה שלע"ע נמצאים ברחוב אחר צריכים להודיעם עד"ז באותיות כאלו שיגיע אליהם ...

המחכה לבשו"ט.

ז'תתקצב

בי"ה, כ"ט טבת, תשי"ד
ברוקלין.

הנהלת רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש באה"ק ת"ו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מוסג"פ מכתב שנתקבל זה עתה ובבקשה להודיע בהקדם אם אפשר לצרפם להרשת בתור מוסד חדש או סניף ממוסד שכבר ישנו ובאם לאו — אזי להתייעץ בהקדם עם התי"ת אשר בכפר חב"ד אם בידם לעשות

באחד ממכתביו: ח"י אגרת ד'תשג, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תתקצב

מהעתקה.

כני"ל כיוון שכפי המכתב זהו בסמיכות לספריא, ובכל אופן בבקשה
להחזיר המכתב הנ"ל.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש.

ז'תתקצג

בי"ה, כ"ט טבת, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר מנחם זאב שי' הלוי

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו ממוצ"ש ויחי וכן הקודמים לו ביחד עם
המוסגר בהם. כן קבלתי הפ"ש ע"י הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר
בן ציון שי' שם טוב שד"ר, אשר באמת אינו משביע רצון כפי ששיערתני,
כיון שכנראה העניינים לא לבד שאינם עולים למעלה, אלא שבהשוואה
לביקורו של הנ"ל מאז, נראה בהם תנועה למוטב. וכיון שנמצאים
במקומו כמה מארזי הלבנון, הן אלו שבאו לשם מכבר הן מאנ"ש
הפליטים חדשים שבאו מחדש, איני יודע מי המעכב — לולי הרשלנות
והעדר העשי. ואוי ואבוי שצריכים לחכות שיבוא מי מבחוץ לעורר על
עניינים פשוטים כדי אמות של חסידים. ואם לא היו דיבורים באופן
שיוצא מן הכלים הרי גם זה אינו מועיל.

ב) במ"ש אודות תמונת האותיות שכתב לי מוה"ר יעקב שי'
זילבערמאן, הנה מכתבו נתקבל, וכפי שרואה אני ממכתב כת"ר שי', הרי,
כנראה, שאין להנ"ל קבלה איש מפי איש, אלא רק שמדייק בתמונת
הפרשיות שראה. ולכאורה, בעניינים כמו אלו צריך לשמוע איש מפי איש

ז'תתקצג

נדפסה בקו"י „צדיק למלך" ד' ע' 100, מצילום האגרת.
מוה"ר מנחם זאב שי' גרינגלס. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשע"ד, ובהנסמן בהערות

שם.

תמונת ... זילבערמאן: ראה לעיל ח"ח אגרת ב"ששכ. ח"ט ב"תתכב.

— מה בדוקא ומה בא בהזדמן, אבל אינו בדוקא. וכדאי לחפש אם ימצאו כאלה.

ג) בנוגע לספר דרכי החיים שהניח פה, עדיין לא הי' זמני בידי לעיין בו כנצרך, ואולי יהי' זה במשך שבוע הבע"ל . . .

בברכה — המחכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקצד

ב"ה, כ"ט טבת, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר שלום שי

שלום וברכה:

נודעתי אשר ביקר בעירם הרה"ג הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר חנניא יו"ט ליפא שי' דייטש והציע איזה תיקונים בהמקוה דמחנם אשר לדעתו נחוצים הם בהחלט, וכנראה — נכונים דבריו, כפי שהודיעוני הנה הבטיחו אותו הרבנים דשם לתקן את הזקוק תיקון, אבל חוששני שלא יתארך הדבר ובמשך הזמן הנה גם יעשה לענין ישן, וכו', ואל בית כת"ר שי' אשען, אשר ימצא הדרכים המתאימים לפעול שתתקן המקוה בהקדם **היותר** אפשרי. ובדאי יסייעו בזה, אם נצרך הדבר, גם הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ מוהרז"ש שי' דווארקיין. מובן אשר כל הנ"ל אפשר וצריך להעשות מבלי לנגוע בכבודו (האמיתי או המדומה) של מי שהוא, כי הרי הכוונה בכל הנ"ל היא טהרת בנות ישראל, ובמילא צריך להעשות הדבר באופן שיבוא הדבר לפועל ובהקדם, ואחכה לבשו"ט.

בברכה — המחכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקצד

מצילום האגרת.

מוה"ר שלום שי': פריזנר. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשסז, ובהנסמן בהערות שם.

רלט

אדמו"ר שליט"א

ז'תתקצה

בי"ה, כ"ט טבת, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מ"ש בהנוגע לבריאות . . . ומצטער אשר לא דיבר באותיות
המתאימות ובהדגשה המתאימה. הנה ההדגשה אינו נוגעת כאן כלל, אלא
שבכלל הנהגתם בזה אינה מובנת כל צרכה, וכמו שאמרתי לו בהיותו
כאן, שאין לאחוז מקל בשני ראשים, וכיון שאחזו בדרך זו, הרי עליהם
לשאל דעת רופא מומחה ולעשות כהוראתו.

והשי"ת יצליחו ואת זוגתו שיחיו לקבל רוב נחת ועונג מכל יו"ח
שיחיו ומתוך בריאות הנכונה.

בברכה — המחכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ז'תתקצו

בי"ה, כ"ט טבת, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ מוה"ר . . . שי

שלום וברכה!

. . . א) מ"ש בנוגע לבנו . . . שי, הנה מובן הדבר שהנצרך לו על
הוצאותיו או לפעמים לעניני הרפואה, הרי לא יהי מחסור בזה ח"ו.

ז'תתקצה

נדפסה בקו"י, צדיק למלך ד' ע' 101.
לא דיבר באותיות המתאימות: ראה לעיל אגרת ז'תתקמב.

ז'תתקצו

נדפסה בקו"י, צדיק למלך ב' ע' 132.

ובהנוגע למצב בריאותו בכלל, הנה כל משך זמן היותו כאן לא הסתכל כ"כ לחביריו, וניכר הי' בו אז ער קען זיך ניט צופאסטען, אם מפני שבטבעו אינו כ"כ מעורב עם חברים או שלא התרגל לתנאי חיים חוץ לביתו.

וכיון שבהנוגע ליראת שמים הלא ת"ל שלם הוא, גם לומד כאן בישיבה זה משך זמן של איזה שנים, ובמילא נמצא ג"כ בעונת השידוכין, הרי סברא נכונה היא שיסע לביתם, אשר שם בנקל יותר למצוא שידוך המתאים, והעיקר שגם ההסתדרות בגו"ר תהי' קלה יותר בשבילו, הן מפני שנמצא בין משפחתו והעיקר מפני התנאים השונים באה"ק ת"ו מאשר כאן.

בכ"ז אמרתי לבנו שי' במענה על שאלתו, שאם גם יסע לאה"ק ת"ו הרי יכין כאן וויזה חזרה לכאן, כדי שלא יהיו כל קישויים אם ירצה לאחר ביקורו בביתו לחזור לכאן למשך זמן, ובודאי יראה השי"ת הדרך הנכונה בשבילו — נכונה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

... (ה) מוסג"פ מכתב ל... שי', ובטח ימים אלו יהי' אצלו בשו"ט. ובמילא יש להסביר לו ולחבריו שליט"א, ע"פ סיפור החסידים אודות הרה"צ כו' וכו' ר' הלל נ"ע מפאריטש, ששמעתיו ג"כ — אף כי בקיצור — מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שבנסעו לליובאוויטש נתהפכה העגלה, ובמילא יצא בזה ידי חובתו, והאריך ימים ושנים לאח"כ. והי"ה בנדון דידן, שכיון שמרז"ל כל החונף לרשע סוף נופל בידו, הנה יש לקיימו ע"פ פירוש האריז"ל בסוף לקו"ת עה"פ ישבע בחרפה, שעיי' החרפה בלבד יוצאים ידי חובתם ואז לא יוכה, הרי גם בנדון דידן בודאי יצליח השי"ת שיהי' מספיק באופן כזה.

ובנוגע לצד השני ידוע ביאור המובא בחסידות וגם בספרי מוסר, אשר עלוקה כשמוצצת דם הרי כבר עשתה את שלה ובמילא בטלה מן העולם. והשי"ת יזכהו ויצליחו לבשר טובות בהקדם היותר אפשרי בכהנ"ל.

סיפור החסידים: ראה מגדל עז' רלז, ושי"נ.
המובא בחסידות: תורה אור בראשית ה', ד.

רמא

אדמו"ר שליט"א

ז'תתקצז

ב"ה, ד' שבט, תשי"ד
ברוקלין.

האברכים הלומדים בישיבת אחי תמימים בפיטסבורג,
ליב חיים שיי טוירק, אברהם שיי הולזמאן, שמחה
ירחמיאל שיי צירקינד, מרדכי צבי שיי בערקאָוויטש, צבי
דוב שיי שיינער, ישכר דוב שיי פירסט ויצחק נתן שיי
אדרעס

שלום וברכה!

נתקבלה תרומתם לקופת המעמד, ויהי רצון שיקויים בהם פירוש
רבינו הזקן בכתוב וצדקה תרומם גוי, אשר על ידי הצדקה מתרוממים כל
כחות הנפש, ובעיקר — בהנוגע אליהם — בזיכוד המוח והלב, להשכיל
ולהבין בתורתנו הק', בתורת הנגלה ובתורת החסידות מתוך התמדה
ומסירה ונתינה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

המזכיר: א. קווינט

ז'תתקצז

מצילום האגרת.

האברכים... בפיטסבורג: ראה גם לעיל אגרת ז'תתקעג. אגרת נוספת אליהם — לעיל
ח"ח ב'חקסו.
פירוש רבנו הזקן: תורה אור בראשית א, ב.

זיתקצח

בי"ה, די שבט, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ צמ"ס כו'
מוה"ר יצחק מאיר שיי הכהן

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת העתק הפס"ד שלהם עם הטעמים, וכבקשתו
הוחזר לו, ובטח כבר הגיע לידו.

ויה"ר מהשי"ת, אשר כמרז"ל ת"ח מרבים שלום בעולם, הנה יצליח
בעבודה זו, ובזה גופא בריבוי, אשר בד"מ ממשך גם ריבוי בברכה ובכל
הענינים המנוים במדרש אסתר רבה בסופו.

מוסג"פ העתק המאמר שנאמר אשתקד ביום ההילולא של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר בטח ינהג בו טוב עין לזכות
גם את אחרים.

בכבוד ובברכה,

מ. שניאורסאהן

עיי רש"י סוטה י. ד"ה במה בירכו: כל ברכה שבמקרא לשון ריבוי
הוא, דבר המרבה ומצוי בו שובע.

זיתקצח

נדפסה בקו', צדיק למלך ב' ע' 134.
מוה"ר יצחק מאיר: רפפורט.

ז'תתקצט

בי"ה, די שבט, תשי"ד
ברוקלין.

מרת . . . תחי

ברכה ושלוש:

עס איז ערהאלטן געווארן אייער בריף פון . . . און אויך דער פריערדיקער, און ווען איך וועל זיין אויף דעם ציון הק' פון מיין שווער כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה זי"ע, וועל איך מזכיר זיין די אלע וועגן וועלכע איר שרייבט וועגן זיי, יעדערן פון דעם וואָס ער נויטיגט זיך.

דאָס וואָס איר שרייבט וועגן אייער טאָכטער . . . תחי, האָב איך שוין געשריבן אייך עטליכע מאָהל, אַז ווען אַ טאָכטער שטייט אין שידוכים, איז די ערשטע זאָך דאָרפן עלטערן און ספעציעל אַ מוטער צו ריידן מיט איר וועגן דעם ווי אַ אידישע הויז דאָרף זיך פירן, און ספעציעל בנוגע צו טהרת המשפחה (מקוה), וואָס נאָר דאָן ווען אַ איד פירט זיך אין דער וועג פון תורה קען אַ איד זיין גליקלעך.

און דעריבער איז ניטאָ קיין שום אָרט צו שעמען זיך און ניט ריידן וועגן דעם, און אויך ניט באַנוגענען זיך מיט איין מאָל ריידן. און ווי עס ווייזט אויס פון אייער שווייגן אין דעם, האָט מען ווייניג געטאָן אין דעם אָדער גאָרניט געטאָן.

דעריבער פאַר[שטיי] איך ניט וואָס איז באַ אייך דער וואונדער אַז עס גייט ניט גלאַטיק, ווען מען טוט ניט דאָס וואָס השם יתברך הייסט טאָן.

און איך האָף, אַז לכל הפחות איצטער וועט איר אָנהויבן צו ריידן מיט אייער טאָכטער וועגן דעם. און השם יתברך זאָל העלפן אַז אייער טאָכטער תחי זאָל האָבן אַ גוטן זיווג און איר זאָלט האָבן פון איר און פון אלע אייערע קינדער פיל אידישן נחת.

בברכה.

ז'תתקצט

נדפסה בקו"ב, צדיק למלך ב' ע' 133.

ז'תתר

ב"ה, ח' שבט, תשי"ד
ברוקלין.

צו די ליידס אוקזילערי פון ברענזוויל און איסט ניו יארק,
ובראשן מרת דבורה תחי גרינבערג ומרת מנוחה רחל תחי
גראנער

ברכה ושלום:

אין די טעג פון פארן יארצייט הילולא פון מיין שווער כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, בין איך צופרידן צו באקומען א גרוס פון
איך, און ספעציעל פון אייער ארבעט אין די פערשידענע צווייגן פון מיין
שווערס כ"ק אדמו"ר ענינים און מוסדות וואס ער האט געגרינדעט אדער
פארגעזעצט זיי, און זיכער וועט איר אויך אויף ווייטער טאן אזוי.

און אזוי ווי יעדער לעבעדיקע זאך וואקסט, וועט אויך אייער
ארבעט פון צייט צו צייט וואקסן און גרעסער ווערן, און דענסטמאל וועט
מיין שווער כ"ק אדמו"ר, אויך מוסיף זיין און ממשיך זיין ברכה והצלחה
אין אייער ארבעט, און אויך ברכה והצלחה צו יעדערע פון איך אין דעם
וואס זי אליין נויטיגט זיך און אירע בני בית, און [השם] יתברך זאל איך
מזכה זיין צו אנהאנגן גוטע בשורות אין דאס אלעס אויבן דערמאנטע.

מיט א וואונטש צו יעדערע פון איך און אייערע בני בית שיחיו.

ז'תתר

נדפסה בקו"נ, צדיק למלך ב' ע' 134.

ח"א

ב"ה, כ"ד שבט, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר מנחם זאב שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מט"ז שבט, ובטח מכתבי הקודם כבר הגיעו, ובמה שכותב אודות . . . הנה כבר כתבתי לו ומה תועלת במה שאכפול עוה"פ, ובפרט שאמרתי לו גם בע"פ, והוא שיעשו כהוראת רופאים מומחים, והתורה נתנה רשות לרופא לרפאות. והשי"ת יצליחם.

ב) בהנוגע להתלמידים דבית המדרש שניכר בהם העדר המשמעת ואי שמירת הזמן וכו'. הנה אין זה הנהגה כלל וכלל שאני אהיי ממלא מקום המשגיח ולמלאות מקום כאו"א מהנהלה וכו', וכמ"ש הוקר רגלך מבית רעך. ושמירת הזמן וההשגחה הרי צ"ל על זה — כמו בכל מוסד חינוך — אנשים ממונים. ואם יעשו מלאכתם באמונה איני מבין מפני מה לא יצליחו הם במה שבישיבות אחרות מצליחים, ובפרט שכבר דברתי עם אחדים מהתי' בהנוגע להנ"ל ובודאי מסרו גם לחבריהם.

ג) ובהדומה להנ"ל — גם בהנוגע להתי' . . . כי מה לו ללמוד פשטים וביאורים בה'קדקך וכו' ובמילא אינו יודע מה לעשות — אשר כיון ששאל בפירוש וענית לו ג"כ בפירוש שלא יפסיק, הרי אין מקום לספק.

ד) מוסג"פ העתק מכתבי שנשלח באופן רשמי להרה"ח כו' מוהר"ל שי' קרעמער. וכפי שנמסר לו ע"י התלפון בטח יפרסמו בש"ק מברכים הבע"ל, בכ"ז שלוח גם לו העתקה בזה ותקוטי שגם היא תתקבל קודם השי"ק מברכים. ובודאי ינצל אותו ככל האפשרי. ואחכה לבשוי"ט.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ח"א

מצילום האגרת.

מוה"ר מנחם זאב שי' גרינגלס. אגרות נוספות אליו — לעיל זחשעד, ובהנסמן בהערות

שם.

מכתבי: אפשר דלעיל ח"ח ביתכח.

ח'ב

ב"ה, כ"ח שבט, תשי"ד
ברוקלין.

הנהלת ישיבת תורת אמת אשר בירושלים עיה"ק ת"ו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

... ומטובם לעשות התועדות בהשתתפות כל התלמידים, ואחרי אשר
ילמדו המאמר דיום ההסתלקות ד"ה באתי לגני השי"ת (כולו או מקצתו)
יתועדו המשפיעים עם הנ"ל בביאור ענין נשיא הדור בכלל ונשיא חב"ד
בפרט. וע"פ המבואר בהמכתב שבהקדמת הקונטרס די"ב תמוז השי"ת,
ולא עזב ולא יעזוב הרועה את צאן מרעיתו, כמובן בתוספת ביאור
מתאים להתועדים.

ומובן אשר אם מכל התועדות צ"ל בכן, הרי עאכ"כ מהתועדות
כהנ"ל. ובנוגע לבני תורה היינו בכן בתוספת אומץ בלימוד תורת הנגלה
ובתורת החסידות.

המחכה לבשו"ט בהנ"ל ומברכם בברכת הצלחה בעבודתם בקודש.

ח'ג

ב"ה, אדר"ח אד"ר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ב שבט וכן ב' הקודמים. ונהנית

ח'ב

נדפסה בקונו' "צדיק למלך" ב' ע' 135.

לעשות התועדות: נוסח דומה לישיבת תורת לוד. בהמשך אליה – לעיל ח"ה אגרת

ב'תנ"ט.

ח'ג

נדפסה בקונו' "צדיק למלך" ב' ע' 135, והיא אל מריה יחיאל מיכל יהודה ליב שי' זלמנוב.

אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתקנ, ובהנסמן בהערות שם.

לקרוא בו שכבר קבל הוויזה. וכיון שכפי מכתבו הנה הרב הצבאי מודאג מחוסר ממלא מקומו במקום שירותו, אשר בודאי זהו נוגע לענייני יראת שמים דאנשי הצבא, הנה צריך לסדר את הענין ולהבטיח שלא יהי מגרעות בהנ"ל, וככל דבר שבקדושה — אם אפשר להיות תוספת הרי מה טוב.

נהניתי ממ"ש תוכן שיחותיו עם המושפעים שלו שהוא ה"בכ"י בהנוגע לקיום מצות מעשיות אשר זהו כל האדם, וכדי שיהי בחיות וענין של קיימא מוכרח ג"כ שידעו אודות המאור שבתורה זוהי תורת החסידות מנהגי והדרכותי.

והשי"ת יצליח לבשר טוב בכל הנ"ל, וכן מבריאאות זוגתו תחי' ובכלל מענייני הפרטים.

נ"ב. מוסג"פ העתק מכתבי שכתבתי ימים אלו לאגוד נוער כאן, ונוער שאין לו אלא ידיעה מצומצמת ביותר בתורה ומצות, ותקותי שיביא לו תועלת בשיחותיו עם חברתו.

מובן אשר אין לנסוע ביום השי"ק באני אשר המלחים או הבע"ב הם בני ברית.

ח"ד

ב"ה, ו' אדר"ר, תשי"ד
ברוקלין.

שי"ב מרת זלדה תחי'

ברכה ושלוש:

זה שוב זמן רב שלא קבלתי ממנה כל מכתבים וידיעות, וכבר מורגל אצל חסידים גם מדורות שלפנינו, שכאשר הכל שלום הנה אין כותבים,

אין לנסוע ביום השי"ק: ראה בזה לעיל ח"כ אגרת זיתקנד, ובהגסמן בהערות שם.

ח"ד

נדפסה בקו', צדי"ק למלך" ב ע' 136.
זלדה: מישקובסקי-שניאורסאהן.

ואף שרבינו הזקן כבר התאונן על זה, הנה כנראה ממנהג הדורות
שלאחריו לא פעלה הקו[ב]לנא שלו במילואה והמנהג עודנו קיים.

ובאמת רציתי במאד גם בנוגע אלי' לפרש שתיקותה בנוהג הנ"ל,
ובכ"ז כיון שאפשר לברר הרי אין סומכין על החזקה, ות"ח אם תכתוב הן
אודות עצמה ובעלה ש"י וכן אמה הרבנית תח"י. ויה"ר שאך טוב תבשר
במכתבי'.

וכיון שבמכתבה האחרון כותבת שיתכן שתשלח את מה שכתבה
ונדפס, הנה תמלא גם זה, אף שבכלל [ב]מה שנדפס לרבים אין מתגלה
האדם כ"כ ועכ"פ פחות יותר מאשר במכתב, אבל למילוי ושלמות קוי
הדמות בודאי הנה כל ענין מועיל.

מסגיר הנני העתק מכתב שכתבתי בקשר עם יום הגאולה י"ט כסלו
העבר אשר תוכנו משמש מענה על חלק ממכתבה אלי.

בפ"ש חמה לאמה הרבנית ולבעלה שיחיו, המחכה לבשו"ט.

ח"ה

ב"ה, י"ב אדר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת הפ"נ בעד זוגתו תח"י, וכבקשתו, כשאהי' על
הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אזכירה לרפוי"ק
ואחכה לבשו"ט.

בהזדמנות זו הנני לעוררו עוד הפעם במה שהזכרתי לו איזה פעמים
כשהתראינו פא"פ והוא אודות ההכרח הכי גדול שיפעל השפעתו על בנו
הרב ש"י אשר השי"ת זיכהו שנשמעים לקולו במדה חשובה בחוגי הרבנים

התאונן על זה: ראה אג"ק שלו ח"א אגרת צ.
שכתבתי... י"ט כסלו העבר: לעיל ח"ה ב"רצב.

ח"ה

נדפסה בקו"נ, "צדיק למלך" א ע' 78.

הצעירים שי, שבנו ישפיע עליהם ועל . . . שהוא חבר בו, שידגישו יותר ויתאמצו ביותר בענינים דיראת שמים ומצות מעשיות בפועל הן בהנוגע להבתי כנסיות והקהלות של הרבנים הצעירים והן בהנוגע להתאחדות השונות שהם מכריזים מזמן לזמן, וכיון ש[מ]לפ[נ]י שנה היתה ניכרת שם הזזה ותנועה לצד ימין הרי עתה בקל יותר להמשיך בזה ועאכו"כ שלא לתת מקום לחלישות כמו שנגש בחדשים האחרונים.

אינני רוצה לפרט ולפרש פרטים בהנ"ל כי בודאי ידוע לבנו הרב שי עוד יותר מאשר לי, אפשר שבנו שי אינו מכיר או שאינו מאמין שיוכל להשפיע בזה, אבל בשים לב שכאו"א מאתנו כשפועל בענינים דתורה ומצות הרי הוא שלוחו של המקום ב"ה ממה"מ הקב"ה ושלוחו של אדם (העליון שעל הכסא ה"ה כביכול) כמותו (עיין לקו"ת ויקרא בתחלתו) הרי צריך ללכת בטח בדרך השפעה הנ"ל ואז מצליח השי"ת, ועכ"פ עלינו לעשות כאו"א המוטל עלינו בשלימות וה' הטוב בעיניו יעשה.

וככל הדברים האלה גם בנוגע לכת"ר שי שבודאי כשידבר עם בנו הרב שי או בע"פ או בכתב בדברים היוצאים מן הלב כנ"ל בודאי ישפיע עליו.

בכבוד ובברכה המחכה לבשו"ט.

ח"ו

ב"ה, כ"ה אדר"ר, תשי"ד
ברוקלין.

האברך . . . שיחי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו אשר כיון שאין הוא שבע רצון מפרטים אחדים בסדרי הישיבה, ולפי דעתו מבלבלים פרטים אלו מהתמדה בלימוד

שבנו ישפיע עליהם: בהמשך לזה – לקמן ח"י. ח"ח.

ח"ו

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ד' ע' 102.

כדבעי, וכן בהנוגע להתפלה, הרי יש אצלו סברא אודות נסיעה לשיבת תומכי תמימים באה"ק ת"ו, ושואל חוות דעתי בזה.

והנה למותר להאריך בהידוע ופשוט, אשר הענינים המפריעים לתורה עבודה או גמילת חסדים, סיבתם הוא השאור שבעיסה, היינו היצר הרע המבלבל את האדם בכמה אופנים ודרכים, כי אף שנקרא כסיל, הנה בכל זה בהנוגע לעבודתו — אומן מומחה הוא, וכידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, אשר היצר הרע בא לכל אחד ואחד בטענות מתאימות לתכונת נפש אדם פרטי זה עד שגם לפעמים הוא מתלבש באצטלא של צורבא מרבנן, ירא שמים וכו', ולכן על כל אחד לבדוק הדק היטב היטב הדק את הנופל בדעתו בהנוגע שינויים בעבודת השי"ת, ולדעת מי הטוען טענות אלו, אם מצד ימין או מצד שמאל. ובטח ידוע לו הסיפור אודות הרה"צ מטשערנוביל, שנדפס בשיחת פסח תש"ג, ואחת הבחינות היא אם השינוי יגרום לביטול תורה ועבודה — או לאו.

ובנידון ידי — כיון שנמצא הוא בישיבה שנתייסדה על ידי צדיקים נשיאי הדור ומתנהלת ברוחם, היינו לימוד התורה ביראת שמים, הנה קרוב הדבר, גם מבלי ידיעות פרטיות בזה, שלימוד בה תועלת גדולה כרוכה בזה, ובמילא מובן גם כן אשר היצה"ר מתקומם בזה בכמה מיני תחבולות לבטל ולבלבל אותו מלהתנהג מתאים לפי דרישת הישיבה בכל הפרטים.

מובן גם כן, שאם יבוא היצה"ר ויגלה כוונתו שאינו רוצה להניחו להיות שוקד בלימוד תורת הנגלה ותורת החסידות, הרי בטח לא ישמע לו, ומתאים למה שנאמר והנחש היי ערום, הרי בא בערמומיות, שאדרבה הישיבה מבלבלת אותו משקידה בתורה ומענינים דעבודת השם ביראת שמים כדבעי, שאז תקוותו שיתקבלו הטענות שלו, ויבלבל אותו מתורה ותפלה. ואף שצריך היצה"ר להבטיח לו שאם יבוא לישיבה אחרת הרי אז לא יבלבל אותו ויוכל לשקוד בתורה ולהדר בתפלה, הרי מובטח הוא היצה"ר, שכיון שישמע לקולו בתחלה — שכל התחלות קשות — הרי בטח גם אחר כך ימצא אופן איך להמשיכו עוד יותר ברשתו.

כי הרי נתנה לאדם הבחירה חפשית ושני דרכים לפניו, וכמאמר הכתוב ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב את כו', אבל ביחד עם זה ניתן לו לאדם סיוע מיוחד שיבחר בטוב, וכמאמר הכתוב ובחרת בחיים.

הסיפור: ראה גם לעיל חס"ו היתקצת, ובהנסמן בהערות שם.

ובודאי גם בנידון ידידי הרי אף שהיצה"ר הוא ערום ביותר, ניתנו לו הכוחות לבטל כל הטענות שלו ולהתאמץ במסירה ונתינה על ידי היסח הדעת גמור מהטענות המבלבלות שאין הסביבה מתאמת לפניו ושהכל אשמים בביטול תורה ותפלה שלו ולא הוא בעצמו כו' וכו'.

מובן גם כן שבין חביריו בישיבה ישנם כמה ענינים הדורשים תיקון, כי אין שלם בתכלית השלימות אלא הקב"ה בורא העולם, אבל העצה לזה הוא שישפיע על חביריו בתיקון עניניהם, ולא שהוא יהי מושפע מהם, אשר זהו ג"כ סגולה שיתקנו חסרונותיו הוא על ידי חביריו, וכמאמר — וכמבואר — בהענין דכל ישראל ערבים זב"ז, שהם קומה שלימה ויש מעלה בזה מה שאין בזה, ועל ידי אהבת ישראל משלימים כל אחד את חבירו.

המורס מכל הנ"ל, שיסיח דעתו ממחשבות המבלבלות מתורה ועבודה וישקיע את עצמו בלימוד תורת הנגלה ותורת החסידות ובעבודת התפלה — מתאים לסדרי הישיבה ודרישותיו, ותקויים בו הבטחת רז"ל אשר יגעת — הרי אז — ומצאת.

אינו מזכיר אם גם בנוגע לחבירו . . . שיי הרי גם אותו מבלבלים אלו הטענות שכותב בהנוגע לענינו, ואם כן הוא — הרי מובן שגם אליו שייך מענה הנ"ל.

בברכת הצלחה בלימוד התורה ביראת שמים.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ח"ז

ב"ה, ט' אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' מוה"ר שמואל צבי שיי שרייב

שלום וברכה!

הגיעתני הידיעה ע"י הטעלעפאן ואח"כ במכתב מהרה"ח אי"א נו"נ

ח"ז

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ד' ע' 103, מצילום האגרת.
מוה"ר שמואל צבי: דזשאטעף, מונטריאל.

עוסק בצ"צ מוה"ר משה אל"י ש"י גערליצקי אשר מצב בריאותו אינו כדבעי. וכשאה"י על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אזכירו לרפ"ק. ותקותי חזקה שבעצמו יוכל לבשרני טוב בזה.

ובודאי למותר להעירו, שבכל דבר ודבר צריך לראות רמז מלמעלה בהנוגע לתורת ה' ועבודתו, ובפרט כשחקוק בלבו של אדם, אשר הלב הוא משכן הרגש אהבת ה' וכו', וכמ"ש ואהבת את ה"א בכל לבבך, וכשמוסיף איש הישראלי בבריאות הרוחנית, מוסיפין לו מלמעלה בבריאות הגשמית.

והנה הדרך כיצד יבוא לאהבתו ית' — הוא ע"י ההתבוננות בכמה אופנים, וכמבואר בתניא בכמה פרקים בזה. ולכן מהנכון שיקבע שיעור, לכה"פ איזה פעמים בשבוע, בתורת החסידות. ובודאי יכול להתדבר בזה עם הרה"ח גערליצקי ש"י אודות סדר הלימוד בזה.

בטח נודע לו משלשת השיעורים השוים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, והם א) אמירת שיעור תהלים — כפי שנחלק התהלים לימות החודש — בכל יום אחר תפילת שחרית. ב) לימוד פרשה חומש עם פירוש רש"י מפרשת השבוע — ביום א' מהתחלת הסדרה עד פ' שני, וביום שני מפרשת שני עד שלישי וכו' — ג) שיעור לימוד תניא כפי שנחלק התניא לימות השנה.

בברכה לרפ"ק — המחכה לבשוי"ט,

מ. שניאורסאהן

ח'ח

פורים תשי"ד:

פורים שמח בהתעוררות לעשות תינוקות וגדולים לתלמידי ותלמידות מרדכי ושמחה פורץ גדרים והעלמות.

מנחם שניאורסאהן

ח'ח

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" ד' ע' 71.

ח'ט

ב"ה, ט"ז אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידן צו באַקומען אייער בריף, אין וועלכען איר שרייבט וועגען אייער אַרבעט אין די תלמוד תורה'ס און מסיבות שבת.

און השי"ת זאָל געבען אויף ווייטער הצלחה אין דעם, אַז די אַרבעט זאָל פאַרגרעסערט ווערן, און צוזאַמען מיט דעם זאָל פאַרגרעסערט ווערן די הצלחה און אויך די באַטייליגונג פון די אַלע וועלכע זיינען זוכה צו נעמען איינטייל אין דער עבודת הקדש.

וואָס אין אַלע צייטן איז דאָס געווען העכסט וויכטיג, און על אחת כמה וכמה אין אונזער דור וואָס מיר זיינען געבליבן די שארית הפליטה, איז מיט יעדער פרט וואָס מען איז מקרב לבן של בני ובנות ישראל לאבינו שבשמים טוט מען אויף דערמיט אַ דבר גדול ביותר.

און השי"ת איז אַ בטוח, צו ממלא זיין זיינע הבטחות וואָס ער איז מבטיח בתורתנו הק' פאַר אַזעלכע פעולות.

און בפרט — זאָל השי"ת העלפֿען אייך, איר זאָלט קענען אָנזאָגן גוטע בשורות וועגען אייער טאַכטער . . . תחי', פון דער ערפילונג פון משאלות לבבה לטובה. זיכער היט זי אַפ טהרת המשפחה, וואָס דענסטמאָל בענטשט השי"ת מיט געזונטע קינדער לאריכות ימים ושנים טובות.

בייגעלייגט איז דאָ אַ קאַפּיע פון מיינעם אַ מכתב כללי פאַר פרויען, וואָס זיכער וועט איר איבערגעבען עס צו אייער טאַכטער תחי'.

בברכת הצלחה,

מ. שניאורסאהן

ח"ט

נדפסה בקונו', צדיק למלך א' ע' 79.

ח'י

ב"ה, כ"א אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו, בו מבשר טוב אשר זוגתו תח' חזרה לאיתנה. ובודאי עפ"י מרז"ל דמעלין בקודש, ימשיך לבשר טוב בגשמיות וברוחניות, הן בהנוגע לו ולזוגתו, והן בהנוגע לילדיו וב"ב — שיחיו — אשר הרי זה מצוה דאורייתא לשמח לבב רעיתו, שהוא חלק מהכלל גדול בתורה, כמאמר רבי עקיבא, המצוה כללית דואהבת לרעך.

ת"ח על מה שכתב לבנו הרב ש"י אודות תוכן מכתבי לכת"ר בהנוגע אליו, ובודאי הוסיף גם מדילי. וכיון שרואה אני במכתב בנו ש"י שידבר עוד עמדו בהנ"ל, בודאי ינצל גם הזדמנות הבאה לחזק אותו ולעודדו.

וע"פ המאמר הידוע אשר הזמן הוא אבדה שאינה חוזרת וכל האפשר להעשות היום אין לדחותו לאח"כ, ובפרט שידוע דכל יומא ויומא עביד עבדת'י, וכל יום ויום צ"ל ממולא בתוכן המתאים ליכולת איש פרטי זה, ובפרט אם האיש הוא כללי, היינו שיש לו חוג שיוכל להשפיע עליו ומקבלים הוראותיו.

וביחוד שהוא ג"כ מענינא דיומא, שהרי ימים אלו חזרו מנסיעתם לאה"ק ת"ו הרב . . . והרב . . . — שיחיו — ראשי ומנהיגי הסתדרות הרבנים, ובודאי ישפיע ביקורם באה"ק ת"ו והדו"ח שהביאו על יחס חברי הסתדרות הרבנים להשאלות הקשורות באה"ק ת"ו, ויחס זה [יתבטא] ויבוא לפועל גם בהדרשות שכפי מנהג המדינה, ידרשו בימי חג הפסח הבע"ל — ימים הראשונים ובפרט בימים האחרונים.

בברכה לו ולזוגתו ולכל ב"ב — שיחיו — לחג הפסח כשר ושמח בגשמיות וברוחניות גם יחד.

ח'י

נדפסה בקו' „צדיק למלך" א' ע' 80.
תוכן מכתבי: דלעיל ח'ה.

ח"א

[חורף תשי"ד]

אם קורא הוא בשימת לב הראוי את ירחונינו בטח כבר הי' יכול לראות שבאופן פרינציפי אין הוא דן אלא ע"ד תומ"צ ומאורעות דזמן העבר ולא ע"ד המאורעות דזמננו זה, (וע"ז יש די מכ"ע יום יומיים). והטעמים מובנים לכל המתבונן בהמצב דזמן ההוה — (יוצא מן הכלל יחידי הי' המאמר ע"ד הסתלקות נשיא המל"ח ומייסד עתוננו — הרבי מליובאוויטש זצוקלה"ה).

ח"ב

ב"ה, ה' ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך הי' נעים לי לקבל מכתבם מכ"ט אד"ש, וכמאמר כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע, אַז גוט איז גוט איז בעסער ניט בעסער, הנה יה"ר מהשי"ת שיבשרו בשורות עוד יותר משמחות בהנוגע לענינים הגשמיים ובהנוגע לענינים הרוחניים.

ובמ"ש אודות המבואר בתניא פכ"ג בביאור ההפרש בין מצות לתורה, הנה יעויין בזה בהגהות הצ"צ שנדפסו בספר קיצורים והערות לתניא וכן במאמרים שישנם בכמה ביכלעך חסידות, ובודאי גם באותן הנמצאים באה"ק ת"ו, ומתחיל להבין מה שנתבאר בתניא פרק כ"ג.

ח"א

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ג ע' 124, מצילום האגרת. ונכתבה במענה לשאלה למה לא נכתבה ב„שמועסן מיט קינדער און יוגנד" הערכה על אי מגדולי ישראל שנפטר. הי' המאמר... זצוקלה"ה: בגליון אדר תשי"ד.

ח"ב

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ב ע' 137.
וכמאמר: ראה גם לעיל אגרת זתשען, ובהנסמן בהערות שם.
להבין מה שנתבאר: נדפס בתניא עם מימ ליקוט פירושם וכ" ע' תלו ואילך.

חייג

ב"ה, ו' ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום ההילולא ב' ניסן, הנה בהנוגע לבתו
הבכירה תח"י בת ט"ז שנה, ושואל במה תתעסק להבא כיון שגמרה את
הלימוד בבית הספר דיסודי התורה,

הנה שמעתי שנמצא [. . .] בית ספר לנערות יר"ש כדבעי, ובודאי על
אתר יכול לברר בזה אל נכון. ואם כן הוא, כדאי להכניסה לשם, ובטח
במשך הזמן, הנה נוסף על הידיעות וההשתלמות שיתוספו לה, בטח תוכל
להשפיע גם על סביבתה שם.

בהנוגע לפרנסתו בגשמיות, הנה בטח יעזור השי"ת. ואם בכלל
אמרו"ל שאין להתפעל ממיצר ודוחק זמני, ועאכ"כ כאשר אנשי מדינתנו
דלפנים שראו ניסים בגלוי וראו ג"כ אשר שקר הכסף והבל הנכסים
גשמים וכו', שאין להתפעל מ[ז]ה כלל.

ואף שמוכן שהמיצר והדוחק מבלבלים ומפריעים מכמה ענינים,
ובעיקר גם מעבודת השי"ת, הרי יש להתפלל ע"ז ביחוד, שכאשר מן
המיצר קראתי ה' אזי ענני במרחב י"ה, מתחלה מרחב ברוחניות,
שמתמעטים הבלבולים במיצרים הגשמיים, ואח"כ נעשה מרחב בגשמיות.

ומסוגלים להני"ל ימי הפסח שנקרא החג דיציאת מצרים, יציאה
ממיצרים וגבולים דלעו"ז ואפילו מיצרים וגבולים דקדושה, כמבואר
בדא"ח בכ"מ.

אודות התעסקותו בשדה החינוך הכשר, אז מען גייט אַרום אַ גאַנצן
טאָג און מען קומט כמעט מיט גאַרניט.

הנה תמוה עד כמה פתגמי נשיאינו הק' [. . .], גם היודעים אותם
ומתבוננים בהם, הרי סו"ס מיינען זיי אַז דאָס מיינט מען אַ אַנדערן ניט
עם.

חייג

נדפסה בקו', "צדי"ק למלך" א' ע' 81.

והרי בטח יודע [. . .] בפתגם הבעש"ט לעשות טובה אחת פעם אחת ברוחניות או בגשמיות, ואם שכינתא מוריד זיין חלק אלוהי ממעל ממש אויף מאטערן זיך — כפתגם הרשב"ץ — אין אַ זאק פון פלייש מיט ביינער [. . .] בשביל פעולה או טובה אחת, עאכוי"כ שכאוי"א מאתנו צריך להיות שמח בחלקו כאשר השי"ת מזכהו ומצליחו לעשות פעולות כאלו כמה וכמה פעמים ביום אחד.

ומבואר זה ג"כ במכתבי הכללי דיו"ד כסלו שנה זו.

וכיון שעוד אחדים מאנ"ש מסופק[ים] בהנ"ל, מטובו לפרסם תוכן שורותי אלה, וישמש מענה גם להם.

כבקשתו כשאהי' על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבגי"מ זי"ע אזכיר את כל אלו שכותב אודותם להמצטרף לכאוי"א. והשי"ת יזכהו לבשר בכל הנ"ל.

בברכת חג הפסח כשר ושמח.

ח'יד

בי"ה, ח' ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ כו' מוה"ר ליב שיי הכהן

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום ההילולא של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, בצרוף רשימת זכרונותיו עשרים דפים. ודבר נכון עשה מה שרשמם, ובודאי ימשיך בזה. וכבר כתבתי כ"פ בכגון דא לאחיו הרה"ח

כפחגם הרשב"ץ: ראה גם לעיל חי' אגרת ביתקצג.
במכתבי הכללי: לעיל חי' ברצב.

ח'יד

מצילום האגרת.

הרה"ח . . . הכהן: אגרות נוספות אלי' — לעיל ד'תתסד, ובהנסמן בהערות שם.

כ"י מוה"ר רפאל נחמן ש"י בנחיצות וגודל דבר זה. — בנוגע לשאלתו אם להדפיס זה בבטאון חב"ד או בחוברת פרדס התמים — הרי עדיין לא ה"י הזמן גרמא לקראם ובמשך איזה זמן אענה, בלי"י, גם על זה ובכל אופן ימשיך בהרשימות וכנ"ל.

ולקראת חג המצות הממשמש ובא, הנני בזה לאחל לו ולב"ב שיחיו שיחוגו אותו בכשרות ובשמחה, וע"פ המבואר בכ"מ אשר הימים טובים משפיעים על הימים הבאים אחריהם עד הרגל הבא שלאחריו וכמבואר ג"כ בלקו"ת לרבנו הזקן בפי ברכה דצ"ח ע"ב הנה יומשך זה בביתו ובסביבתו גם בימי השנה.

והנה שם (בלקו"ת הנ"ל) המדובר הוא בבחי' ביטול שישנו בכל המועדים ובמילא א"צ להמשיך אלא עד הרגל הבא אחריו, משא"כ בענינים המיוחדים לכל מועד ומועד שנמשכים על כל השנה כולה, ובפרט בנוגע לחג הפסח וכפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"י"ע בשיחת חג הפסח היתש"ג: הארת כל המועדים מאירה בכל יום והארת חג הפסח נמשכת תמיד.

ויש להסביר הדברים בקיצור עכ"פ, אשר בכללות שבועות הוא ענין התורה זמן מ"ת. סוכות הוא בכללות ענין המצות וכללותם מצות הצדקה, מקיפים (יעוין תניא פרק ה') וכמ"ש ואשים דברי בפ"ך ובצל ידי כסיתך. ופסח זמן חירותינו הוא ענין האמונה וכלשון הזהר דמצה היא מיכלא דמהימנותא. והנה עניני תורה ומצות תלויים בזמן ובמקום, משא"כ האמונה שהיא מצוה תמידית ויסוד כל התורה ומצוה, וק"ל.

בברכת חג פסח כשר ושמח,

מ. שניאורסאהן

קראתי רשימותיו זה עתה, ומתאימים יותר לפרדס הת', מאשר לבטאון. ובודאי ממשיך בהן.

אם להדפיס: חלק ג' בפס' בבטאון חב"ד גליון יג. "שמועות וסיפורים" ח"ב (הוצ' תשי"ג) ע' 114-123. "כפר חב"ד" גליון 547 (סיו' מ"ח תשנ"ג) ע' 12 ואילך.
ולקראת חג המצות: מכאן ואילך גם לעיל ח"ח אגרת ביתקע.

ח'טו

פסח תשי"ד:

פסח כשר ושמח והתועדות מיוחדת בסעודת משיח.

מנחם שניאורסאהן

ח'טז

ב"ה, ג' דחזהמ"פ, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

מכ' ב.

הרה"ח וכו' וכו' מוהר"ש שי

שלום וברכה!

בהמשך למכתבי הראשון דהיום, הנה צריך הי' לברר בדיוק סדר
היום של אסיפת הספרדים שאדוהה כתב, כי יש חשש שידונו בה ג"כ ע"ד
ממלא מקומו של הרב עוזיאל ע"ה, ובמילא צריך הצד החרדי להיות מוכן
עם קנדידאט מתאים. ובפרט שזה מכמה זמן שאחד מראשי מנהיגי
מפא"י ביקר בתפוצות ובאה"ק ת"ו ואחת ממטרותיו היתה להתבונן
במהות הרבנים הספרדים הראויים להציגם בתור מועמדים למשרה הנ"ל,
והרי מובן שהקנדידאט שימצא חן בעיני הנ"ל קשה יהי' ליראי ה' לסמוך
עליו וד"ל.

מובן שגם על מכתבי זה חלים אלה התנאים שכתבם במכתבו אלי
דיום ה' ניסן. ואחכה לבשורות טובות בהנוגע למכתבי זה ושלפניו.

בברכה.

(משום קדושת המועד לא באה החתימה)

מ.ש.

ח'טז

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ד' ע' 72.

ח'טז

מצילום האגרת.

מוהר"ש שי: מטוסוב. אגרות נוספות אליו – לעיל זיתקנג, ובהנסמן בהערות שם.

ח"ז

ב"ה, ט"ו אייר, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר מנחם זאב שיי הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מי"ד אייר והקודם לו דב' אייר. ות"ח על
הבשו"ט מה שכותב מהטבת מצב התלמידים בהנוגע בלימוד תורת הנגלה
ותורת החסידות, וכן מהטבת מצב אלו ששלח לי פ"נ בעדס. והשי"ת
יצליחו גם על להבא לבשר תמיד אך טוב בגו"ר, מהנעשה בדי אמות שלו
ובחלקו בעולם בכלל.

מ"ש אודות תוספת תלמידים . . . בתו"ת דמאנטרעאל, הנה כבר
ידוע הכתוב בפ"י המשניות להרמב"ם ומובא בחסידות, אשר התינוק
מושכים אותו ללימוד לא ע"י ציונים ועאכו"כ שלא בשבטים, אלא ע"י
שנותנים לו ממתקים וכו', ודוקא כאלו שיש לו חוש בהם בהמצב שהוא
נמצא אז, ולא על שם העתיד, אף שתינוק בכלל מסוגל הוא לענינים
דקבלת עול וכפ"י וכו'. ועאכו"כ בנדון דידן, שכן צ"ל הסדר . . .

נתעכב מכ' זה. ובינתיים נת': הסי' ויגד ליעקב, מכ' מי"ד וי"ח
לחד"ז. ואחכה לבשו"ט ע"ד הביקור אצל מר שז"ר ש"י. ות"ח מראש.

בברכה — המחכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ח"ז

נדפסה בקו', צדי"ק למלך' ד' ע' 104, מצילום האגרת.
מוה"ר מנחם זאב ש"י גרינגלס. אגרות נוספות אליו — לעיל זחשעד, ובהנסמן בהערות

שם.

ח'יז*

ב"ה, י"ח אייר תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ צמ"ס עוסק בצ"צ כו'
מוהרש"י שי

שלום וברכה!

. . . בשוחחי כאן עם מר שז"ר שי, נעם לי לשמוע ממנו הערצתו את
כת"ר, וסיפר לי ג"כ שהי' לו חלק פעיל במה שנמסר לכת"ר השידור ברדיו
את השיעור. וכששאלתיו איך ישפיע זה על מהלך עבודת האנציקלופדי
שהרי זוהי מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים, הבטיחני שלא יבלבל זל"ז,
נוסף על זה שהאנציקלופדיא הוא ענין לחוג מסוים, משא"כ השידור
ברדיו כו' והתבטא בהתלהבות ע"ד גודל הענין וכו' וכו'.

ח'יח

ב"ה, ו' תמוז, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

אמש ביקר אצלי בנו . . . שי' ודברנו בארוכה בענינים אלו שדברתי
עם כת"ר שי, ויה"ר שיהי' לתועלת הרבים, ובפרט שבעוד שבועים תהי'
הכנסי' של הסתדרות הרבנים, בה משתתף גם בנו הרב שי, בקשתו
ועוררתו לנצל השפעתו שם בכל הענינים.

ח'יז*

מצילום האגרת.

מוהרש"י: זיין. אגרות נוספות אליו – לעיל זיתקלא, ובהנסמן בהערות שם.

ח'יח

נדפסה בקו' „צדיק למלך“ א' ע' 83.

שדברתי עם כח"ר: ראה לעיל אגרות ח"ה. ח"י.

והנה בנו הרב ש"י אינו מאמין כ"כ בהשפעתו, נוסף על זה — מעריך את המצב בצבעים בלתי שמחים, שבמילא מחליש את המרץ בעשיי בזה, וכמבואר בתניא ריש פרק כ"ו בפעולת העצבות (משא"כ מרירות — וכמ"ש שם פרק ל"א).

ובדאי שגם כת"ר מצדו, יעורר את רוחו וירוממו, והרי ידוע, אשר כאשר מתעסקים בענינים של תורה ומצות, הרי ממלאים בזה את שליחותו של אדם העליון, אשר אז, כביכול, שלוחו של אדם כמותו, וכמבואר בלקו"ת פי ויקרא, ובמילא מתוסף ג"כ בהצלחה.

ובראותי גם את יחס בנו הרב ש"י אליו בטוח הנני שדבריו בזה יעשו על בנו ש"י רושם חזק. וכבר ידוע יעוד הנביא בדרא דמשיחא, אשר אפילו החלש יאמר גבור אני, ובפרט אלו שזכו להיות בעלי השפעה על חוג של בני זבנות ישראל.

ז"ע נתקבל מכתבו מדי תמוז, בו כותב אודות בריאותו, ואזכירו לרפ"ק בהיותי על הציון הקי של כ"ק מריח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ומ"ש אודות חו"ד הרופאים, הנה כבר ידוע מאמר הצמח צדק, אשר התורה נתנה רשות לרופא **לרפאות** אבל לא ח"ו מאכן שווער אויפן הצרען, וכאשר מתחזקים בבטחון בהשי"ת, הרופא כל בשר ומפליא לעשות, ממשיכים את זה בפועל בטוב הנראה והנגלה.

בברכה לאריכות ימים ושנים טובות — לו ולזוגתו — שיחיו — ולרוב נחת מכל יו"ח שיחיו מתוך בריאות הנכונה.

רסג

אדמו"ר שליט"א

ח'יט

בי"ה, י"א תמוז, תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נר"נ וכר' מו"ה זעליג שי

שלום וברכה!

После такого долгого перерыва я получил Ваше письмо

от י"ג סיון, и был специально доволен прочесть в нем, что Вы стали женихом, и что в конце лета будет свадьба, хотя Вы не пишете точно когда.

То, что Вы пишете, что у Вас нет времени для учебы кроме трех раз в неделю и в субботу, то, во первых, 10-15 минут необходимо найти каждый день, и это можно найти — при желании. Кроме того, надо

знать наизусть несколько проким וּמִשְׁנֵי, и, хотя бы один переק וּמִנִּי, так что идя на работу и возвращаясь с работы могли бы 'хазерен' это наизусть. И это

принесет удачу не только в делах связанных с душевной жизнью, но также в материальной жизни.

Надеюсь получить хорошие сведения, и желаю Вам счастья и — в особенности — מִל טוֹב в шידухе.

בברכה

מ. שניאורסאהן

ח'יט

צילום האגרת ותרגומה נדפסו בכפר חב"ד גליון 566 (ג' ניסן ה'תשנ"ג).
מו"ה זעליג: אלטהויז. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתחקד, ובהנסמן בהערות שם.

[תרגום חפשי]

אחרי הפסקה גדולה ביותר, נתקבל מכתבך מ"ג סיון. שמחתי במיוחד לקרוא בו שבאת בקשרי שידוכין ובסוף הקיץ תתקיים חתונתך בשעתומ"צ, אך לא ציינת את הקביעות המדויקת של יום הנישואים.

באשר לכך שהנך כותב שאין לך זמן לקביעות־עתים מעבר לשלוש פעמים בשבוע וביום הש"ק — הנה ראשית דבר, חייבים למצוא לפחות עשר־חמש־עשרה דקות כל יום לקביעות עתים לתורה, וכשיש רצון — ניתן למצאם. נוסף לכך, צריכים לדעת בע"פ כמה פרקי משניות ולפחות פרק אחד תניא, כדי שבעת יציאתך לעבודה וחזרתך (לבית) תוכל לשננם בע"פ. דבר זה יביא לך הצלחה לא רק בעניינים הקשורים לחייד הרוחניים, אלא גם בחייד הגשמיים.

אני מקווה לשמוע בשורות טובות ומאחל לך אושר ובפרט איחולי מזל־טוב לבואך בקשרי השידוכין.

ח"כ

י"ב תמוז תשי"ד:

התועדות שמחה ורבת פעולות וביחוד בכבוש הנוער.

מנחם שניאורסאהן

ח"כ

נדפסה בקונו', "צדיק למלך" ד' ע' 72.

ח'כא

ב"ה, כ"ב תמוז, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ג הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מוה"ר . . . שי

שלום וברכה:

זה מזמן קבלתי מכתבו מענה על מכתב שלי. במ"ש אודות עסקן
קהלתו שביקר אצלי ושאינו יודע מה שסיפר בהנוגע . . . שי.

הנה הנ"ל סיפר רק טוב — בהנוגע לכשרונותיו והנהגתו ועניניו,
אלא שמצטער על מה שאינו מנצל כשרונותיו בענינים הצבורים בכלל,
ובענין חינוך בפרט, אשר בזה הסכמתי עם הנ"ל, ועוד בתוספת יותר —
בידעי ובשמעי כ"פ מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ע"ד גודל
ענין זה בכל המקומות ובכל הזמנים, ועאכו"כ בדורנו שמם זה ועאכו"כ
כשנמצאים במקם שמם. ועי"ז לא מצאתי מענה גם במכתב כת"ר. ובפרט
שגם הוא כותב, שעסק מסחרו משוקע בחובות גדולים, ומודים להשי"ת על
אשר עתה פורע קצת מחובותיו, שא"כ — הטענה למה זה אנכי בולטת
ומודגשת עוד יותר.

כן מ"ש שמגיד שיעור בגמרא וכו', הרי ידוע הכלל דלפום גמלא
שיחנא, ובפרט שהגדת שיעור בגמרא — אף שמוכן גודל הענין בזה —
אינו דומה לעניני חינוך, ובפרט ענינים הקשורים במצות מעשיות, שהרי זה
מצוה עוברת, ולא עוד אלא — שגם דור עובר, היינו הנוער, שאם לא
עכשיו אימתי. והאריכות לדכותי בודאי אך למותר.

ואע"פ שמלמד זכות על . . . שי, תקותי חזקה שאין זה אלא
במכתבו אלי, אבל בהנוגע . . . שי, הנה ישתמש בכל השפעתו עליו, וגם
ירבה עליו רעים, שיכיר את תפקידו והמוטל עליו במצוה שאי אפשר
לעשותה ע"י אחרים, שדוחה גם ת"ת, וכפסק רז"ל במו"ק ט' ע"ב.

ויה"ר שיצליח בהקדם, וכנ"ל — שזהו מצוה עוברת ודור עובר.

בודאי התועדו בימי הגאולה י"ב וי"ג תמוז, ימי הגאולה של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ראש ישראל, ויצליח השי"ת את

ח'כא

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ב ע' 139.

כאוי"א שי[הי] בתר רישא גופא אזיל. אשר מכאן ולהבא יתמעטו ויבטלו המניעות בעבודת הפצת היהדות בכלל, ובהחזקת והרחבת הענינים והמוסדות שבהם עמל ויגע כ"ק מו"ח אדמו"ר בפרט, ונלכה באורחותיו נס"ו.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

נ"ב. ביקר אצלי הרב . . . שי, ובודאי ימסור פ"ש, וגם ע"ד שהבטיח לי לעשות כפי יכולתו בשביל ישיבת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר ב . . . ובודאי גם כתי"ר מצדו יחזקו ויעזרו בזה.

ח'כב

ב"ה, כ"ח תמוז, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר אברהם שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ט סיון. ולפלא שאין ממנו ידיעות. וכנראה מהעדר ידיעות מאה"ק ת"ו בכלל, ובפרט בעניני הרשת — (וגם כשמתקבל מכתב מהרשת ה"ז בא באיחור גדול ביותר) — ניכר בהם העדר הסדר לגמרי . . . ועד מתי יהי זה לנו למוקש, לקלקל ההמשכות וההשפעות אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע משפיע בדרך למעלה מן הטבע . . .

בברכה לבריאות הנכונה ולבשוי"ט,

מ. שניאורסאהן

זה עתה נתקבל מכתבו דכ"ד תמוז, וכן הביכל נגלה דאדהאמ"צ, ות"ח ת"ח.

ח'כב

נדפסה בקו', צדי"ק למלך" ד ע' 106, מצילום האגרת.
מוה"ר אברהם: פריז. אגרות נוספות אליו — לעיל דתתנד, ובהנסמן בהערות שם.
הביכל נגלה: ראה גם לעיל אגרת דתתניס.

מה — בדיוק — עושים בענין כתבי הדא"ח שכתבתי ובקשתי
אודותם?

ח'כג

ב"ה, כ"ח מנ"א, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו שואל במה שיש רופאים מיעצים לחתוך
השקדים אצל בתו . . . תחי', הנה כנראה ממכתבו אין זה נוגע אלא
לאפטיט שלה, ואם כן הוא אין כדאי למהר בזה, ואין צריך לומר שאין
לעשות זה בשלהי קיטא בימי החום. ויש להתיעץ עם רופאים מומחים
בשנת תשט"ו הבע"ל לאחר הימים טובים.

לפלא שאינו מזכיר דבר ע"ד התועדות, התעסקות בכרם חב"ד וכו'
ובטח ימלא בהזדמנות הבאה.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ח'כד

ב"ה, ד' אלול, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ מוה"ר ישראל ש"י

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכי מנ"א. הנה בודאי לא טעו בכוונתי וחפצי
שכתבתי: לעיל ח"ט אגרת בתשעז.

ח'כז

מצילום האגרת.

ח'כז

מהעתק המזכירות.

מוה"ר ישראל ש"י: ליבוב. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ט ז'פת, ובהנסמן בהערות שם.

שמסרתי שירחיבו חוג פעולות חב"ד בכלל וצעירי אגו"ח בפרט וכן אמרתי
ג"כ אשר כדאי עכ"פ חלק מהעובדים יהיו ע"מ לקבל פרס בכדי שתהיה
העבודה בלי כו' ומובן שהפרס צ"ל מתאים להיכולת של צאגו"ח ...

בברכת כוח"ט.

ח'כה

ב"ה, ט' אלול, תשי"ד
ברוקלין.

ועד צעירי אגודת חב"ד
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם ובשמחה קראתי הפרטיכל של אסיפתם, אשר כבר עורכים
תכנית ועבודה ממשית. ואף שחדוה תקיעא בלבאי מסטרא דא, הנה בכ"י
תקיעא בלבאי מסטרא דא, אשר כמה וכמה חסרים ברשימת
המשתתפים, אבל תקותי אשר במשך הזמן גם אלו יצטרפו אליהם, ולא
מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום. כמוכן שיצטרפו אליהם
מבלי שיוותרו הם על ענינים עקריים.

ועל של עתה באתי לעוררם על היום הצח והבהיר הוא יום ח"י
אלול הבע"ל, אשר בטח ינצלו אותו במרץ וחיות שהם מסגולות הצעירים,
להפיץ את רעיון הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן, אשר יום הולדתם,
ברוחניות ובגשמיות, הוא יום ח"י זה. ולהפיץ רעיון זה בחוגים היותר
רחבים ואף שהם לעת עתה עדיין רחוקים מסביבותינו שלנו.

וידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בהחילוק
שבין העולמישע וחב"ד, אשר בגדולים של עולמישע הי' שהיו יושבים
בביתם ובמקומם, וכל התאב לתורה הי' בא אליהם ליהנות בזיו תורתם,
משא"כ הבעש"ט ואילך, שהם הנהיגו את הסדר שהי' הבעש"ט מסבב

ח'כה

נדפסה בקו' "צדיק למלך" א' ע' 85.

בעיירות ואינו מחכה עד שיבואו אליו ויאמרו נצבים אנו לדבר הוי' אלא הוא בכבודו ובעצמו הי' מכתת ברגליו ממקום למקום מעיר לעיר ומכפר לכפר והי' מפיץ את תורת דברי אלקים חיים (ספר השיחות קיץ ת"ש, אחרון של פסח בסעודת היום).

(ב) לסדר תכנית עבודה איך לנצל את חודש תשרי הבע"ל, וכנ"ל ע"י הסיבוב במקומות שונים, באה"ק ת"ו או במשך הימים נוראים, או בימים דומן שמחתינו, והעיקר שיהי' באופן מסודר, ובאופן שי. . .]. שמחים היותר גדולים ומספר אנשים ונשים וטף היותר גדול.

(ג) תשומת לב מיוחדת בכל הנ"ל דורשים אחינו בני תימן, פרס וכו' אשר מצד אחד אין להם לע"ע שום ידיעה מתנועת החסידות תורתה ודרכי, ומצד השני מוכשרים הם ביותר, מצד היראת שמים שבהם והתקשרותם בתורת הקבלה ואמונת צדיקים, לקבל כל דבר שיר[א] אותם בתורת דא"ח [שה]נח[י]לו לנו כ"ק נשיאנו הקדושים זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע.

אתענין לדעת את הפרטים של התכנית אשר הציגו להם בזה, ומהנכון ביותר שיתיעצו בכהנ"ל עם מנהלי אגודת חסידי חב"ד, אשר אף כי על שכם הצעירים מוטל חלק גדול של עבודה הנ"ל הקשורה בטילטול הדרך הדרוש מרץ וחיות ביותר, אבל לאידך גיסא, כיון שאמרו רז"ל שתירת זקנים בנין, על אחת כו"כ שבנין זקנים הוא בנין.

לע"ע אין תחת ידי אמצעים מספיקים לכלכל את ההוצאות הקשורות בעבודה הנ"ל, אבל בהיות רצוני חזק להשתתף גם מכאן בהוצאות בענין נעלה כזה, ומבלי האפשריות מפני כמה טעמים לשלוח כסף מפה, הנני מסגיר פה סרטיפיקט לחבילות, וארז"ל שוה כסף ככסף.

במעטפה בפ"ע נשלח להם קטע משיחת שבת מברכים חדש אלול, וכן חוברת ע"ד עסקנות ציבורית חב"ד שיצא לאור זה עתה, כל זה בדואר אויר, ומטובם לאשר קבלת הנ"ל.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לכל החברים ש"י הם וב"ב וכל אשר להם כולם יעמדו [על] הברכה לשנה טובה ומתוקה.

המחכה לבשורות טובות.

ח'כו

ב"ה, י"א אלול, תשי"ד
ברוקלין.

צעירי אגודת חב"ד סניף בני ברק,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבם בו כותבים אודות התייסדות סניפם ובחירת
הועד, ויה"ר שתומ"י יגשו לפעולות, וינצלו את הימים דעת רצון דחודש
אלול וימי תשרי — במילואם. ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

ובימים האלו, אשר כלשון רבנו הזקן בלקו"ת פ' ראה דף ל"ב ע"ב,
הנה ממה"מ הקב"ה, רשאין כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו, והוא
מקבל את כולם בסבר פנים יפות, ומראה פנים שוחקות לכולם, וכמ"ש
יאר ה' פניו אליך, הרי יה"ר שירבה גבולם בכמות ויעלו מעלה מעלה
בעבודתם באיכות.

בברכת הצלחה מופלגה בהנ"ל ובברכת כתיבה וחתימה טובה.

ח'כז

[חיי אלול תשי"ד]

במה ששואל חוות דעתי אודות השתתפות בחוברת תורנית הנה
תלוי באופי החוברת, היינו אם תשמש להכשיר ענינים שונים (וכידוע
השיטה באיזה חוגים שקבעו לסיסמא שלהם מרז"ל כחא דהתירא עדיף)
— הרי על הראשונים אנו מצטערים. ואם הוא ענין של יגדיל תורה
ויאדיר — הרי מובן שמתאים לזה משתנית גם ההחלטה. ועפ"י הרוב יש

ח'כו

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ב ע' 140.

ח'כו

נדפסה בקובץ יגדיל תורה ירושלים חוב' כז בתחלתה.

רעא

אדמו"ר שליט"א

לברר הנ"ל רק ע"י היכרות קרובה עם העומדים בראש והמחליטים בכיוון החוברת. וברובא דרובא מתברר זה רק לאחר הופעת החוברת הראשונה עכ"פ. והשי"ת ינחהו בדרך הישרה והטובה, ואין טוב אלא תורה תמימה ביראת שמים.

ח'כח

בי"ה, ח"י אלול, תשי"ד
ברוקלין.

האברך שלום דובער שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מט"ו אלול, הנה יבואו בכתובים — או הוא או אביו שי — עם הנהלת תומכי תמימים אשר במאנטרעאל ויודיע להם מצב הלימוד שלו וישאלם אם יש כחה מתאימה בשבילו שילמוד שם. ובאם כן הוא, אזי ישתדל לקבל הוויזה לארצות"ב וכן הוויזה לקנדה ויוכל להיות כאן חדש תשרי ואח"כ לנסוע ללמוד בישיבת תומכי תמימים אשר במאנטרעאל, ובכל אופן יתן לו השי"ת פתיחת הלב והמוח לעבדו ית' במסירה ונתינה, בלימוד תורת הנגלה ותורת החסידות עבודת התפלה וקיום המצות בהידור.

בברכת כוח"ט,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט
מזכיר

ח'כח

מצילום האגרת.

שלום דובער שי: גורקאוו, מאנטשעסטער. אגרת נוספת אליו — לעיל זיתתצח.

ח'כט

[כ"ב אלול תשי"ד]

ז"ע נתקבל מכתבו מיו"ד אלול עם הפ"נ המוסגר בו, ונהניתי ממ"ש שמשדל להחזיק בהקשרים עם אותם שהיתה השפעתו עליהם עד עתה.

מובן מעצמו שישתדל ג"כ להרחיב באופן המתאים. ואחת העצות בזה הוא ג"כ ענין ההדפסה שמזכיר. ומוסג"פ ליקוט אלול שאפשר יוכל לנצל גם את זה אם עוד הזמן גרמא.

דא"ג בטח יודיע אם נדפס ב"מחנים" העתק שיחתנו, שמאז שלוחה לכאן מצעירי אגו"ח ההעתקה, ובטח פירשו העדר המענה כדבעי, היינו שאפשר להדפיסה בלי שינויים.

כן נהניתי ממ"ש אודות פעולות צעירי אגו"ח בכלל ובמקומות מיוחדים בפרט. ובטח גם על זה יפרסם באופן המתאים כדי לעורר קנאת סופרים במקומות אחרים.

וליום הולדתו שכותב אודותו, הנה יה"ר שתהיי שנת הצלחה אצלו בלימוד התורה קיום המצות ועבודת התפלה.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה יכתב ויחתם הוא וזוגתו שיחיו לשנה טובה ומתוקה . . .

בברכה.

נ"ב. ז"ע נתקבלו חוברות מועדים לימים נוראים ופסח דתשי"ג. ת"ח על זה, ובקשה על להבא.

ח'כט

נדפסה בכפ"ח גליון 558 (ו' שבט תשנ"ג) ע' 28.

האגרת היא אל מריה יחיאל מיכל יהודה ליב זלמנוב. אגרות נוספות אליו – לעיל זיתקנ, ובהנסמן בהערות שם.

ח'ל

[תשי"ד]

. . . ובהנוגע להשאלה אם אפשר להיות יהודי דתי בלא זקן, הנה נוסח השאלה אינה מתאים למצב בנם שיי וכמדומה שכבר רמזתי על זה במכתבי הקודם. ובכל זה אבא בזה בקיצור עכ"פ עוד הפעם והוא:

כל אדם הוא קומה שלימה חי. ובפתרון כל שאלה צריכים להתחשב עם אדם חי זה שאינו אוטומטי, ובמילא לא תמיד פתרון כללי מתאים עליו.

ולבאר דברי יותר, בית בעל קומה אחת או שתי קומות — גם הוא בית הוא — ולכשיבנו עליו קומה שני או שלישית — הרי זה הוספה על בית הקודם. אבל אם ירצו לאחר הבנין להרוס את הקומה הנוספת, מובן שההריסה תהרוס את כל הקומות ואפילו את היסוד, כיון שכבר נתאחדו כל הקומות ע"י מלט וכו', ועאכ"כ שאם ירצו להרוס את הקומה התחתונה שהריסה זה תהרוס את הקומות אשר על גבי.

מבלי להכנס בפתרון השאלה איזה מקום תופס נשיאת זקן בתרי"ג מצות התורה הק' (וידוע לכל אשר כמה חרדים מאנשי אשכנז ועוד, הם בלי חתימת זקן), הנה כשנגשים לפתרון השאלה בנוגע לאיש פרטי, צריך להתחשב עם מצבו הוא.

ההחלטה דנשיאת זקן נתקבלה ע"י בנם שיי מתוך התעוררות פנימית, וקשה יהי לברר אם זהו אצלו „הקומה הראשונה" שבמשל הנ"ל או „קומה נוספת" על ענינים שקדמו לה, וספק בעיני אם גם צריך לחתור בנשמתו כדי לברר הדבר, כי הרי כל חטוט בנפש האדם פנימה, אינו מביא ברכה וכו'. אבל בכל אופן ברור במצבו העכשווי, נעשו אצלו כל הענינים סיבה אחת שעלתה לו במלחמה נפשית פנימית בזעזועים וכו'.

וכמו שכתבתי מאז, על כל קרוביו וידידיו, ועאכ"כ על הוריו, לחזקו ולעודדו בכל אפשריותם ויכולתם, ותקותי שגם הן ינהגו כנ"ל כיון שזהו טובת בנם ובמילא זהו ג"כ טובתם.

וטובת בנם היא — לא רק מנקודה שיקיים עוד מצות בהידור

ח'ל

נדפסה בקו', „צדיק למלך" א' ע' 86.

כמנהג חסידים, אלא שיוסיף זו מנוחה בנפשו וחיוזק בהליכתו בדרכו אשר בחר בה, הקשורה בכמה מניעות מבחוץ ובמילא דורשת תוספת כח ועידוד מכל מלה אשר יקר הוא בעיניהם.

המחכה לבשו"ט וחותרם בברכה בנוסח כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ח'לא

ב"ה, ג' תשרי, תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נר"נ כו' מוה"ר משה שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ב אלול בצירוף ב' הפ"נ, אשר אקראם בעת רצון על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, הנה למרות כל מה שעבר עליו, פשוט הדבר שאין צ"ל בנפילת רוח ח"ו. ובטוח השי"ת למלאות את החסר, ולא זה בלבד אלא שיהי גם הענין דעשירות, הן ברוחניות והן בגשמיות, ובלבד שיעשו כלים המתאימים לזה, היינו הוספה בענינים דתורה ומצות ואחיזה בדרכי הטבע, ולעשות את כל זה מתוך שמחה, שהיא פורצת גדר ומסירה הגדרות והגבלות.

ועל של עתה באתי להביע תודתי רבה ועמוקה, על הס"ת שהובא כיומים לפני ר"ה, וקראו בה בראש השנה זה, וע"פ הזח"ב קסא, ב דכשם שהקב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא הרי כן הוא כביכול באיש הישראלי אשר על ידי התורה בורא עולמו, וגם הגורמים לזה בכלל, כמובן — הרי יה"ר שבשנה חדשה זו יראו עולמם חדש בטוב הנראה ונגלה בהנוגע לעצמו, זוגתו וכל יו"ח — שיחיו.

ח'לא

נדפסה בקו', צדיק למלך ג' ע' 48, מצילום האגרות.
מוה"ר משה שי: אשכנזי.
על הס"ת שהובא: ראה גם לעיל ח"י אגרת ביתתקסו.

ערה

אדמו"ר שליט"א

והשי"ת ימלא ימי הריון זוגתו תחי' כשורה ובנקל ותלד זחוי"ק
בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכת חתימה וגמר חתימה טובה,

מ. שניאורסאהן

ח'לב

ב"ה, כ' תשרי, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מערב יום הכיפורים, פעלט דער עיקר, און דאָס
איז וועגן דיין קביעות עתים בלימוד תורת החסידות, און על פי פסק
רז"ל לא המדרש עיקר אלא המעשה, אויף צו מקיים זיין די הדרכות
והנהגות של תורת החסידות, און זעלבסט פאַרשטענדליך דאָס אָפהיטן די
דריי שיעורים השווים לכל נפש בחומש תהלים ותניא, און יעדערער לויט
זיין [מעגליכקייט] מוז מוסיף זיין אויף דעם, ובפרט די וואָס האָבן נאָך
ניט די דאגות הפרנסה און קענען זיך געפינען באהלה של תורה.

און וועגן דעם ענין וואָס דו שרייבסט, דאַרפמען אינגאַנצן אויפהערן
צו טראַכטן וועגן דעם, און אויב דער יצר הרע קומט מיט אַזעלכע
מחשבות דאָרף מען מיט אים ניט אַריינגיין אין אַ מלחמה נאָר אָנהייבן
טראַכטן אָדער לערנען בתורתנו הקדושה, און אפילו מעט אור דוחה
הרבה חושך.

און השי"ת זאָל דיר הלעפן אַז, סוף כל סוף, זאָלסטו ווערן אַ חסיד
און אָנהייבן פאַלגן.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח'לב

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ב' ע' 141.

ח'לג

בי"ה, אי מ"ה, תשט"ו

ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מנחם זאב שי
הלוי

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מער"ח וכן מכתבו הקודם אודות
התלמידים וגם הידיעה ע"י טעלעפאן.

ונפלאתי על מדת ההתפעלות המביאה לשתי הקצוות, וע"ד המובא
במדרש לענין כשהן עולין — עד לרקיע. וכבר מבואר בהלכות דיעות
להרמב"ם בארוכה, אשר דרך המיצוע הוא דרך הרצוי (לבד במקרים
יוצאים מן הכלל, כמו חולה ר"ל בגשמיות או ברוחניות).

בודאי למותר לעוררו להודיעני בפרטיות המתאימה מסיפור
התלמידים ש"י שהיו כאן במשך הימים טובים והפעולות מביקור זה.
ות"ח מראש על פרטיות המתאימה.

בברכה לבשו"ט גם בפרט,

מ. שניאורסאהן

בטח מתעסק בהכנת קובץ השני.

ח'לג

נדפסה בקו"י, צדי"ק למלך ד' ע' 108, מצילום האגרת.

מוה"ר מנחם זאב שי" גרינגלס. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתשעד, ובהנסמן בהערות

שם.

קובץ השני: של „קובץ ליקוטי דינים“. היא נדפס בשנת תשי"א (ראה לעיל חיד אגרת

איקלז, ובהנסמן בהערות שם).

ח'לד

ב"ה, י"ד מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי שוב הפעם הפסק הכי ארוך במכתבים, נתקבל מכתבו מז' מ"ח, בו כותב אשר מאיזה סיבות חסר מספר תלמידים בבית הספר שלהם לערך המשרות שאישרו ממשרדים המתאימים, ושואל מה לעשות בזה. ¹

והנה מובן ופשוט שצריך לעשות ככל האפשרי ועוד יותר מזה להרבות מספר התלמידים, ומ"ש שלא דבר קל הוא וגם שאין זה מכבוד המורה להתחנן לפני ההורים שבניהם ילמדו בביה"ס בו מורה.

הנה כל עניני תורה ומצות אינם קלים, ועל כל הענינים כבר הורם דוד המלך, אף שמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, ונקלותי עוד מזאת וגו', ובפרט שאיני רואה בזה כל בזיון במקום שהמדובר אודות הצלת נפשות בני ישראל עי"ז שיוקלטו בבי"ס דחינוך כשר, וכשיתגייסו כל המוריסרות לתכלית זו; בטח יצליחו למלאות מספר התלמידים, ורק אם גם לאחרי זה והיפך השכל הבריא ושכל הישר ומסיבות אינן מובנות כלל לא יעלה בידם למלאות חלק מסוים ממספר התלמידים החסרים, רק אז יש לאחוז באופן השני שכותב, היינו להיות — ביה"ס — חובל בעצמו, שבדיני אדם הוא פטור.

בברכה לבשו"ט,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ח'לד

מהעתק המזכירות.

ח'לה

בי"ה, די כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר אברהם שי

שלום וברכה!

לאחרי שתיקתו הארוכה נעם לי לקבל מכתבו ממוצש"ק תולדות. בו
כותב אשר עבר לגור בראשון לציון ומתעסק שם במלאכת הקדש חינוך על
טהרת הקדש המקרב את לבם של בני ישראל לאבינו שבשמים. ובודאי
מדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה אבל כ"פ ככה לקבל רוב נחת יהודי מכל
יו"ח שיחיו.

כן נהניתי ממ"ש שנותן שיעור בערב בצבא בנביאים ודינים ובודאי
משתדל שהדינים יהיו הלכות הצריכות בחיי היום יומים כי ה"ז כל
האדם את האלקים ירא ואת מצותיו שמור.

מ"ש שיש לו שיעור בלימוד החסידות בליל ש"ק. בודאי למותר
לעוררו שאין זה מספיק כלל וכלל וצריך להיות לימוד זה עכ"פ איזה
פעמים גם במשך השבוע ואין לך דבר העומד בפני הרצון . . .

בברכה.

חלה

מהעתק המזכירות.

מוה"ר אברהם: הרשקוביץ, ראשליצ. אגרת נוספת אליו – לעיל חיד הקיג.

ח'לו

ב"ה, י"ד כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ מוה"ר אברהם שי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו בהנוגע לביקורו בב"ס הרשת בכפר סבא ונהניתי
מזה. ובודאי ימשיך ויבקר גם בשאר בתי הספר, ויודיע ממצבם.

ובודאי למותר לעוררו שהביקור יהי בדרכי נועם ושלום, מבלי
לעורר רעש על אתר, ועאכו"כ בפני התלמידים — אם גם ימצאו שם
ענינים שאינם מתאימים לפי דעתו, כי הרי מוכרח שהתלמידים ידעו
וישמעו לקול המלמד והמורה שלהם —.

ועל של עתה באתי — לתת לש"ב הרה"ח הרע"ז שי סלונים את
הספרים שיבקש מאתו. וכן לתת להרה"ח כו' ליב שי זלמנוב התניא'ס
שיבקש אצלו, על מנת לתתם בתור מתנה לאיזה מאנשי הצבא. ות"ח על
טרחתו בזה.

בודאי יתועדו כדבעי בכל קצוי אה"ק ת"ו ביום הבהיר י"ט כסלו
הבע"ל. ות"ח אם יבשרני טובות, בפרטיות המתאימה, עדי"ז.

למרות מ"ש ע"ד הפצה, מצטער הנני כי כנראה אינה במדה
המתאימה כלל וכלל. ואפשר כדאי הי' לעשות מכירה בתנאים נוחים
למשך זמן, היינו מין ראספראדאזשא, כי מה תועלת שיהי' הספרים
מונחים ונמכרים בכמות פחותה יותר. מובן שגם מכירה זו —
ראספראדאזשא — צ"ל במחירים מתאימים, שיש להזהר שלא יטעו לומר
אשר שוויים של הספרים הוא זה. ואחכה לבשו"ט.

בברכת חג הגאולה,

מ. שניאורסאהן

ח'לו

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ג' ע' 49, מצילום האגרת.

מוה"ר אברהם: פריז. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתננד, ובהנסמן בהערות שם.

ראספראדאזשע: מכירה כללית בהנחה.

ח'לז

ב"ה, כ"ז כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכי כסלו. ת"ח ת"ח על הבשוי"ט מאשר התועדו
ביום הבהיר הוא י"ט כסלו, ב"ו יום גאולתו של רבינו הזקן בעל התניא
— פוסק בנסתר דתורה — והשולחן ערוך — פוסק בנגלה דתורה — והוא
יום גאולתנו ופדות נפשנו — התועדות בלילה שלפניו והתועדות בלילה
שלאחריו.

ועל פי פתגם הנודע מדורות הראשונים של תורת החסידות, אשר
בהתועדות חסידותית יכולים לפעול גדולות ונצורות אשר אפילו מלאך
מיכאל שרם על ישראל אינו יכול לפעול, הנה יצליח השי"ת שהתועדות
הנ"ל תביא לכל המשתתפים ברכה והצלחה בהמצטרף להם ולבני ביתם
שיחיו.

כבקשתו אזכירו ואת המשתתפים על הציון הקי של כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל בעת רצון. וכן את הנער . . .
שי לבראות, ושהוריו שיחיו יגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

וצריך הי' אשר . . . מהדר בקיום דיני מקוה וטהרת המשפחה, היינו
לטבול במקוה של מי גשמים או מעיין, ולא במימי העיר הנמדדים
ונמשכים דרך כלים ומכונות שונות, שזה בפרט ימשיך תוספת בבריות
ילידי שיחיו.

בטח אומר תהלים בכל יום אחר תפלת שחרית — כפי שנחלק לימי
החודש — ומשתדל אשר גם מכיריו ישמרו את זה, שזה מתקנת כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכת הצלחה בעבודתו בקודש.

ח'לז

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" ב' ע' 143.

ח'לח

ב"ה, כ"ט כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ד כסלו, אשר מציעים לפניו נכבדות עם
בחורה בת 35 וכו', ושואל חוות דעתי בזה.

צריך הי' לברר מה היא הסיבה שלא נשתדכה הנ"ל עד עתה, שהרי
הוא דבר בלתי רגיל, ובהתאם להידיעות שיברר – יחליט.

והשייט ינחהו בדרך הטוב והישר לפניו בגשמיות וברוחניות גם
יחד.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ח'לט

ב"ה, ד' טבת, [תשט"ו]
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר עזריאל זליג שי' וזוגתו מרת רבקה תחי'

שלום וברכה!

לאחרי השתיקה הארוכה נעם לי לקבל מכתב מכ"ח [כסלו] ולקרות
בו הבשורה טובה אודות התועדות דיום הבהיר הוא י"ט כסלו
בהשתתפות של כו' ויה"ר שתהיי זה התחלה טובה להפצת המעינות
חוצה, עד שיעשו מהחוץ פנים. ומה שכותב "שאין אנו רואים במוחש

ח'לח

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ג' ע' 50, מצילום האגרת.

ח'לט

מצילום האגרת.

מוה"ר עזריאל זליג שי': שרפשטיין, סינסינטי. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ג ד'תקכג,
ובהנסמן בהערות שם.

מילוי תפקידים", הנה ענין הנ"ל הוא מכחיש את התלונה שלו. וכיון שרק כל התחלות קשות, בודאי בעתיד יראו פרי טוב בעבודתם ליהדות בכלל ולחסידות בפרט.

נעם לי לקרות במכתבו שגם זוגתו תחי' עובדת בשדה החנוך הכשר, וזכות זה שמקרים לבות בני ובנות ישראל למקור מחצבתם — תעמוד להם בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות גם יחד.

לפלא שזה מזמן שאין כל ידיעות מהרב יוסף שי' גאלדשטיין, ויה"ר שיהי' זה סימן שהכל בסדר.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש ובעניניהם הפרטים,

מ. שניאורסאהן

מובן שכהנ"ל אינו פוטר כלל משיעורים בנגלה ובחסידות.

ח'מ

בי"ה, ט"ו טבת, תשט"ו
ברוקלין.

. . . יעתיק לדירה חדשה . . . ואכפול ברכותי שיהי' משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה, ושההעסקה תהי' מעילא לעילא בעלי' בגשמיות ובעלי' ברוחניות.

במ"ש בענין חינוך הבית, הנה אף ש[ע"פ] נגלה יש מקום עיון בזה, ועיין בהאחרונים שו"ע או"ח סי' תקס"ח, יעויין שם מג"א סק"ה וב"ד אפרים. ולהעיר ג"כ משו"ת חת"ס יו"ד סקל"ח ותורת השלמים שם [סי"ט], הנה כיון שהוא מנהג ישראל [ו]יש מאמר רבינו הזקן, "הטעם שעושין משתה ושמחה בחנוכת הבית" (נמצא עתה בדפוס והוא מביכל כת"י הר"פ משקלאוו), הרי יש ל[נהוג] כנ"ל, וכשיתועדו בהתועדות [חסידותית], הרי תהי' תועלת הן בגשמיות והן ברוחניות.

ובטח יודע ממנהגנו לקבוע המזוזות תיכף בהכנס לבית, ומובן שבלי

ח"מ

חלקה נדפס בס' המנהגים — חב"ד ע' 81 ובשלימות בקו' "צדיק למלך" ב ע' 144.
יש מקום עיון: ראה גם אג"ק אדמיר הצ"צ ח"ב אגרת יב.
מאמר רבינו הזקן: הנחות הר"פ ע' עט.

ברכה, אלא שבמלאת שלושים יום נוטלים מזוזה אחת לבדקה, והרי מותר להחליפה ביפה יותר ממנה, ובמילא קובעים החדשה בברכה ומתכוונים להוציא גם אלו שעל כל שאר הדלתות . . .

ח'מא

[השלמה לאגרת גירב דלעיל ח"י]

ב"ה, י"ט טבת תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נוי"נ בעל מרץ איש רב פעלים
מוה"ר נחמ"י ש"י

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו המהיר מח"י טבת, וכן הקודם לו. כן קבלתי את הספר תולדות אדם שהו"ל, ות"ח על התשורה.

ובמ"ש במכתבו האחרון, הנה ישיבת ועד המאוחד היתה לפני איזה ימים, ובעמל הועילה ההשתדלות להקציב בשביל הישיבה שלהם — לפי המצב עתה — אלף שקל.

מובן שידיעות אלו הם מאחורי הפרגוד, ולכן ספק בידי אם כדאי שיפרסם שכבר יודע עד"ז מכבר, ובפרט ע"פ דברי המשנה (סנהדרין פ"ג מ"ז) ומנין [לכשיצא וכו']. אלא כדי להרגיע את רוחו הנני מודיעו עד"ז.

ואחרי כל אלה קצת תמ"י בעיני עליו, שהרי נאמר עזוב תעזוב עמו, וכנראה משקו"ט באותה האסיפה, הנ"ל, הרי מצדו לא היתה השתדלות.

ובכ"א, יה"ר אשר תמיכה זו ינצלה להגדיל תורה ולהאדירה, ובאופן

וכשיחזעוד: ראה גם לעיל חט"ו אגרת הישכט, ובהנסמן בהערות שם.

ח'מא

נדפסה בקוג' "צדיק למלך" ג' ע' 50.

מוה"ר נחמ"י: מאל"ן, ואשינגטון. אגרת נוספת אליו — לעיל ח"י ג'שלח.
ומנין כשיצא: אחד מן הדיינים לא יאמר אני מזכה וחבירי מחייבים כר' הולך רכיל מגלה

סוד.

שתלמידיו יקיימו הוראת משנתנו שיראת חטאם תהי' קודמת לחכמתם ומעשיהם מרובים מחכמתם, ויראה פרי טוב בעמלו.

בהנוגע להערותו שאלתו — מהו היסוד ומהו פירוש ותוכן התואר של יום הבהיר י"ט כסלו „חג החגים" . . .

נזדמן לי לקרות מאמרו בהפרדס דחודש טבת תשט"ו, ויעויין בצפנת פענח להגא[ון] הרגצובי על הרמב"ם הלי ס"ת והלי מגילה, אשר, כדרכו, מבאר כמה ענינים — מאלו שנ[גע] במאמרו — בהברקות מפליאות.

מה שהעיר במש"כ בס' כדור קטן, שהכוונה לרבנו הזקן — יפה העיר. ואינו מובן יסוד המשבשים את הכתוב שם.

— דרך אגב: כדור קטן הוא שם ההקדמה להס' עת לדבר. וע"ד רבנו הזקן נמצא בפנים הספר בהגהות לחלק שער אורה, ו'. בברכת הצלחה בעבודתו בקודש, המחכה לבשו"ט.

ח'מב

ב"ה, א' שבט, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יצחק שיי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו המהיר ממוצש"ק שמות, נהניתי לקרות בו שנכנס

„חג החגים": : כדלעיל ח"י אגרת ג'ר"ב.
בס' כדור קטן: למריה נחמן ברלין מליסא, [ברעסליא?] תקע"ט.
בהגהות לחלק שער אורה, ו': ובזמנינו ר' זלמן לוואשנא גאון בקי בכל חדרי התורה הן
בנגלה והן בנסתר.

ח'מב

מצילום האגרת.

מוה"ר יצחק שיי: גנזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ט ז'ערב, ובהנסמן בהערות שם.
לקמן ח'נה"ד. ח'סא. ח'סה. ח'סח. ח'עג. ח'פה. ח'פז. ח'ק. ח'קטז. ח'קמה. ח'קעא. ח'ריא-ב.

יותר בעבודת הרשת של מוסדות על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, שבדאי ירחיב עיניו הצנור והכלים להצלחה בעבודת הקדש זו גופא, ולהצלחה בעניינים הפרטים שלו ושל כל ב"ב — שיחיו.

לפלא שאינו מזכיר שעוד מאנ"ש מסייעים בידי הנהלת הרשת מזמן לזמן באופן המתאים. ותקותי שכשיעוררו את אלו אנ"ש המתאימים לזה — יסייעו בזה עוד יותר.

ענין המסעדה בקשר עם הבי"ס בו לומדים, לדעתי חשוב הוא במאד. וכיון שכפי שכותב הנה נצרך לזה לפי"ע 200 לירות. תקותי שבטח יפעלו זה אצל המשרדים המתאימים שיתנו להם. ועכ"פ נשלחו איזה סקריפ בתור השתתפות בהנ"ל וכן בהוצאות הקשורות באסיפת התלמידים ביום ההילולא יו"ד שבט, אלא מפני שלא לחלק בין בי"ס אחד לחבירו — מכאן — וכן שלא לשנות הסדרים הנה נשלחו הסקריפ להרה"ח הר"ד שי' חנזין.

תקותי שמתעסקים להרחיב גבולם בתלמידים במרץ המתאים, והשייית יצליחם.

מ"ש שישנה הצעה שאיזה שעות ביום יעבוד בהנוגע לדפוס ואותיות דפוס, לא נראה הדבר בעיני, כי מלבד שיחסר בזמן, הנה העיקר יחסר בהתרכזותו ובמסירתו לעבודת הרשת במקצועות השונים, פיזור הנפש ע"י עבודה במקצוע אחר. ומתאים למ"ש מכבר אודות השער שלו, הן בדרך מלמעלמ"ט והן בדרך מלמטלמ"ע, הנה לדעתי יקדיש כל זמנו לענייני הרשת. ומובטח כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל הרשת לשלם שכרו כ"פ ככה ...

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ח'מג

ב"ה, ו' שבט, תשט"ו
ברוקלין.

הווי"ח איי"א נוי"נ כו' מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף אייער בריף פון ב' שבט:

האָפענטליך אַז צו דער צייט פון באַקומען מיין דיון בריף, איז בעסער געוואָרן דער געזונט צושטאַנד פון אייער טאַכטער מלכה שתליט"א און וועט מיר אַנזאָגן וועגן דעם.

ויהי רצון, אַז תמיד כל הימים זאָלט איר אַנזאָגן נאָר גוטס סיי בגשמיות און סיי ברוחניות.

איך האָף, אַז דעם קומענדן יו"ד שבט, יום ההילולא פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וועלן אנ"ש מתוועד זיין זיך, און זעלבסטפאַרשטענדליך וועט דאָס צובריינגען צו התעוררות לתורה ומצות בכלל, און צו תורת החסידות הדרכותי ומנהגי בפרט.

והשי"ת זאָל מצליח זיין יעדערן פון אונז בתוך כלל ישראל צו פאַרוויקליכן די התעוררות אין דעם טאַג טעגליכן לעבן, ומתוך הרחבת הדעת ובריאות הנכונה זאָל מען דינען השם יתברך ווי עס ווערט ערקלערט אין שולחן ערוך אורח חיים ס"י רל"א, בכל דרכיך.

אין [א] באַזונדער פאַקעט איז געשיקט צו איך דער לעצטנס ערשינענער קובץ ליובאוויטש, און האָפענטליך וועט איר דאָרט געפינען ענינים וועלכע איר וועט קענען אויסניצן אויך לזכות בהם את הרבים, וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה לבשורות טובות

מ. שניאורסאהן

ח'מג

נדפסה בקו"ב, צדיק למלך ב' ע' 145.

מו"ה שלמה: פערין, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל זיתחסקה, ובהנסמן בהערות

שם.

ח'מד

[השלמה לאגרת גיש דלעיל ח"י]

ב"ה, כ"ד שבט, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מ"ש שפב"פ העתיק דירתו מהכפר ודר במקום אחר, לרגלי המאורע, ל"ע ול"ע, הרי לדעתי שטות עשה. וכמובן מהעתק אגרות הקודש אשר במכתבי לועד הכפר מלפני שבועיים.

התלונות על ישיבת . . . מתרבות מפעם לפעם . . . וכנראה שאין שמים לב לצרכי הבחורים, אין שמים לב להמשכת בחורים משיבות אחרות, וכל העניינים הם בגדר מהיכי תיתי (לבד עניני הכספים והחובות — שהמלוים דוחקים. וכבר כתבתי כ"פ לכמה מוסדות אנ"ש, שלדעתי — במוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר הסדר הוא להיפך, שצריך לשפר עניינים הרוחניים וזהו תנאי מוקדם לשיפור תנאים הגשמיים).

ובאמת אין פלא בדבר, כי מי שאין עליו מרות והכל תלוי ברצונו הטוב, ומחונן הוא מהשי"ת בכח הדיבור וההסברה ובמילא מסביר לאחרים ומתאר עניינים מופרכים כאילו היו אדרבה עניינים מוכרחים, הרי עונשו מדה כנגד מדה, שגם בהנוגע לעצמו, חי הוא בטעות, ואת המוטל עליו לעשות בטרחה בגופו ובנשמתו, לייגט זיך בא עם אפ כמה תירוצים על זה שפטור הוא, ובמילא איננו מתעסק עם הבחורים. ואם גם לפעמים חאפט ער זיך ארויס בהבטחה שיתעסק עם תלמידים פלונים ויתועד עם תלמידים אחרים וכו', הרי כמו שבין לילה היי כן בין לילה וכו'. אלא כיון שענין חדש חביב לו, כטבע בני אדם, הרי כשנתהווה ענין חדש תיכף מתנדב שהוא יתועד עם הת' והוא ידריכם כו', וכשעובר זמן קצר בטל הדבר. ובכח ההסברה מסביר לעצמו ולאחרים הסיבות לזה, ומובן שהכל אשמים אבל לא הוא עצמו.

ואפילו לאחר שנדפס ב"היום יום" מכמה שנים שאופן הבחינה בכל

ח'מד

נדפסה בקוץ, "צדיק למלך" ג' ע' 51.
המאורע: דלעיל ח"י אגרת ג'קסא, שתלמיד נהרג ע"י מסתננים ערביים.

אלו, אינו הלבוש וגם מדת היסערטוק, אלא הבחינה היא — שאם בטל ענין של עבודה ופעולה הרי הסיבה לזה היא מצד היצר הרע ולא להיפך (היום יום לכ"ג סיון), והרי נראה גם בעיני בשר שאינו מדריך ואינו מתועד וכו' ונראו גם התוצאות מזה בתלמידים, ובכל זה שווימט מען ארום בעולם הדיבור ושמחים להמצאות וחידודים שכלים ומסבירים הענינים בהמכתבים מה על פכ"פ לעשות וכו'.

מה יהי סוף דבר מהנהגה כזו — אודה ולא אבוש, אינני יודע. אבל ההיזק בשביל התלמידים . . . נראה בעבר ובהווה, והלואי שישתפר עכ"פ בעתיד, ועכ"פ בחדשים הבאים אם אי אפשר בשבועות הסמוכים.

מובן שאינני רוצה . . .

בטח ראה מכתבי לאגו"ח מקודם יום ההילולא. ויה"ר מהשי"ת שעליית בעל ההילולא — מתחיל מהשבת שלפני יום ההילולא ובפרט מיום ההילולא ואילך — תפעול על כולנו . . .

ח'מה

ב"ה, אדר"ח אדר תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר חיים זוסיא שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מר"ה לאילנות והקודם לו — עם המוסגר בהם. והזכרתיו וב"ב שיחיו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע בעת רצון.

מובן שאינני רוצה . . . כדלעיל ח"י אגרת ג"ש.
מכתבי לאגו"ח: דלעיל ח"י גרמט.

ח'מה

מצילום האגרת.

מוה"ר חיים זוסיא: וילימובסקי. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתעט, ובהנסמן בהערות

שם.

ת"ל על מ"ש אודות הענינים השונים, ובדאי גם להבא ינהג כן וכל שיפרט בזה — ה"ז משובח.

במ"ש אודות ההפצה, להדפיס פרוספקטון קטלוגן מודעות וכו'. מובן שכיון שאין הכנסה, כנראה, מכל ענין ההפצה — ועכ"פ אין ידוע כאן עד"ז — אין להרבות בהוצאות הנ"ל, ומה שכתבתי אני אודות מודעות וכו' — לא היתה כוונתי באופן שירבה בהוצאות למכביר, אלא ע"י מודעות בבתי הכנסיות אצל מוכרי ספרים וכיו"ב, ולא להדפיס פרוספקטין וכו' וכו' — אשר כפי הנסיון מכל עניני אנ"ש באה"ק ת"ו שעד עתה, הנה תומ"י מתגדלת ההוצאה למאות לירות וברובא דרובא במשך זמן קצר גם לאלפים. וכמו שכבר אירע בענינים שכמה אנשים כתבו לי דבר ברור שזוהי הוצאה כך וכך ובאותות ומופתים על זה, וכעבור שני חדשים כשבא הדבר לידי פועל היתה ההוצאה **חמש** פעמים ככה, ואין זה גוזמא אלא מעשה בפועל, ובדידי הווה עובדא, ועד"ז הוא גם בנוגע למאמרים בעתונים ע"ד הספרים — שבכל מדינה ומדינה המנהג הוא שכשנותנים טופס אחד של הספר נכתב מאמר (מובן כשהספר מעניין וכשיש היכירות בהמערכת), ואם אפשר לעשות כזה גם בהנ"ל טוב, אבל אם יהיו הוצאות נוספות ע"י זה אין לעשות, כי אז אין מעצור לרוחם וכנראה שאין דבר מעכב.

כינוס תלמידי בתי ספר הרשת בכפר דבר גדול הוא ביותר. ובהתאם לזה הנה מובן שאי-ההתדברות אפילו בכגון דא בין שאר בתי הספר וביה"ס . . . מכאיב ביותר וביותר. ומ"ש שהסיבה שבתחלה היתה המחשבה והמטרה ללוד ולבסוף דבר מצאו מקום בכפר, הרי אין זה שיך להנ"ל — כי כמו שבאו משאר בתי ספר הרי גם הנ"ל יכולים היו להשתתף, וכבר ידוע מכתב רבנו הזקן שצריך להזהר ביותר ממחלוקת ובפרט ממחלוקת, שלפ"ד אלו החולקים, הוא לשם שמים ובפרט בארצנו הק' אשר חורבנה בבית שני ה"י אקמצא ובר קמצא וכו'. וחוששני אשר איההתפתחות דשיבת תומכי תמימים דלוד — אחת הסיבות בזה הוא גם הנ"ל, שאנ"ש אין יכולים להתדבר ביניהם, ובמילא אין הענין דתשועה ברוב יועץ וכו'.

בדאי ימשיך גם להבא באותם הענינים אודותם כותב, וגם השאר שכותב אודותם שהם פעילים בזה — יגדילו פעולותיהם.

ומה שכחתי: לעיל ח"י — ג'קנא.

מכתב רבנו הזקן: נדפס באג"ק אגרת לב.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל וכן בהנוגע לעניניו הפרטים ובפרט
מבריאות זוגתו ת"י

מ. שניאורסאהן

ח'מו

ב"ה, אדר"ח אדר, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מטי' שבט — שנתעכב קצת דרך הילוכו — בו
כותב שמציעים לו משרה נוספת . . . בבית הכנסת, ושואל אם לקחתה
ולהסתדר שם גם בדירה.

הנה אף שבנוגע לכמה מאנ"ש שיחיו כתבתי ע"ד סידורם בכפר
חב"ד, — מפני מצבו הפרטי והמיוחד נכונה ההסתדרות שכותב, שדירתו
תהי' ב . . . וישתדל בקבלת המשרה הנ"ל.

ויזכה לפתגם כ"ק אדמו"ר הצמח צדק שאמר לאחד, קרא לשמש
ויזרח אור, קרא לשמש ויזרח אור, ופירש כ"ק מו"ח אדמו"ר, להאיר את
בית הכנסת ובית המדרש, ע"י חיות והוספה בכלל הן בהתפלה והן
בהשיעורים הנלמדים. והשי"ת יצליחו.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ח'מו

נדפסה בקו', "צדיק למלך" ג ע' 53.
כתבתי: ראה אגרת ח'מד.

ח'מז

ב"ה, ז' אדר, תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר מנחם זאב שי הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ב שבט ור"ח דמרבין בשמחה, ואחכה
להמשך בשו"ט, מתאים לסיום מכתבו, שיודיע לאחר שיודע אצל
האורחים וכו'.

נהניתי ממה שעומד בקישור מכתבים עם הריא"ז שי מרגלית.
ובודאי יחזק הקישור, והרי יש מקום לומר, שיזכה הנ"ל להיות צינור, אם
בידיעתו או שלא בידיעתו, להפצת מעיינות הבעש"ט וכפי ביאורם בתורת
החסידות חב"ד בחוג מסוים וחשוב, ובמילא כל השתדלות בזה כדאית
היא.

... נהניתי עונג רב בקראי את רשימת התלמיד ניסן שי מאנג'ל, כי
לא שיערתי מתחלה עד כדי כך — הן בהתפיסה והן בההבנה. והשי"ת
יזכה את הנ"ל, שנוסף על המגיע ע"פ פסק רז"ל יגעת ומצאת שהוא
מציאה לפ"ע היגיעה, אלא שיתוסף בזה גם הצלחה, היינו מציאה שלא
לפי ערך.

עתה נתי הכת"י של אי"ז הרא"ד ז"ל. ות"ח מקול"ע — עכ"ז, וגם על
להבא בכגון דא שבודאי ישתדל ככל יכולתו.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל ובכלל, והמשכת שמחת פורים על כל
השנה כולה.

מ. שניאורסאהן

ח'מז

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ד' ע' 109, מצילום האגרת.
מוה"ר מנחם זאב שי: גרינגלס. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תשע"ד, ובהנסמן בהערות
שם.

בקישור... מרגליות: בהמשך לזה לקמן אגרת ח'מז, ובהנסמן בהערות שם.
של אי"ז הרא"ד: של אבי זקני הרא"ד לאוראוס. ראה לעיל ח"ז אגרות איתתק. איתתקנד.

ח'מח

ב"ה, י"ט אדר, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה:

... בכלל מנהגי דשפיץ חב"ד ידוע בזה פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר
שצריכים להיות בנוגע לעצמו ולא בנוגע לזולתו ...

ויה"ר שעכ"פ מכאן ולהבא יוקלט (זאָל זיך אַפּלייגן) הרעיון, אשר
מוסדות הרשת הם מוסדות חינוך לילדי ישראל, ואשר על חינוך מעין זה
מסר כ"ק מו"ח אדמו"ר את רצונו כחותיו ומרצו, ועל אותם שיש להם
איזה שייכות אליו, הרי, עכ"פ בזמנים הפנוים שאז קוראים עתון או
מדברים בדברי הרשות — יש לצמצם בהנ"ל ולהתבונן בעניני הרשת
ולהקדיש רגעים אלו להתענינות בענינים של כ"ק מו"ח אדמו"ר כדי לתקן
את הדבר ולפתחו, ולא לשום בקורת לשמה בלי תכלית.

מובן שבכל הנ"ל אין כוונתי לאיש יחיד, אלא לכו"כ מאנ"ש אשר
בחוץ לארץ ואפילו לאנ"ש אשר בארץ אשר עיני ה"א בה מראשית [ה]שנה
ועד אחרית שנה ...

ח'מח

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" ג ע' 53.

ח'מט

בי"ה, ג' חוהמ"פ, תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר מנחם זאב שי' הלוי

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת הפתקא שלו ביחד עם הסידור תפלה תפלה
למשה, אשר כבקשתו הוחזר לו בדואר רשום ובטח כבר הגיעו.

דא"ג, בהנוגע להמחבר בודאי ראה ספרו משכנות אביר יעקב ובו
סיפורים מבהילים. לפני שנים אחדות הראיתי ספר זה — שאיקלע אז
לידי — לכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ומתוך דבריו הבנתי,
אז פון דעם מחבר האט מען ניט געהאלטן אין ליובאוויטש, אף שאיני
יודע ברור הטעמים.

זי"ע נתקבל מכתבו הרשום — שהחל לכתוב בי"א ניסן — עם
המוסגר בו.

בודאי ראה ההוספה להגדה של פסח ובה העתק דברי כ"ק מו"ח
אדמו"ר בהנוגע להמצות וששת המינים שעליהם, וכוונתי במ"ש שם
אודות המתלבטים בזה גם להשו"ת הנדפס בסי' כחו דרי אליעזר ברשב"י.
ואולי כדאי להודיע עד"ז להמחבר — כיון שהתירוץ המובא בשו"ת הנ"ל
הרי, במחכת"ר, אינו מתקבל.

ח'מט

נדפסה בקו', צדיק למלך' ד ע' 110, מצילום האגרת.
מוה"ר מנחם זאב שי' גרינגלס. אגרות נוספות אליו — לעיל זתשעז, ובהנסמן בהערות
שם.

ההוספה להגדה של פסח: בהוצ' החדשות ע' ו דיה יסדר.
להשו"ת... ברשב"י: שבטופו שו"ת מריאז מרגליות ומהר"א שפירא ממונקאטש בסידור
הקערה של פסח.
שהתירוץ: על הקושיה, למה מניחים הששה מינים ע"ג המצות.
הרמ"ז שי' כתב על כך להריאז, ועל המשך השק"ט בזה ראה לעיל ח"א אגרת גזתקנט.
וראה גם שם אגרת גזשמא. ח"ג ד"פה. דיתכד.

נהניתי ממה שהודיעני אשר הנ"ל לומד תניא בחבורתו ומתחיל להפיץ ג"כ מעיינות אלו בסביבתו — שלכן תקותי שגם הנ"ל יתקבל אצלו בכי טוב.

בברכה להצלחה בכל מושפעיו ולבשו"ט בגו"ר.

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו על החתום והנני חותם בשמו,

א. קווינט
מזכיר

ח'נ

בי"ה, כ"ה ניסן, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מ"יב ניסן, בו כותב אודות בנם הקטן . . . שי,
הנה כבקשתו אזכירו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
בג"מ ז"ע נשיא ישראל להטבת מצב בריאותו.

וכדאי הי' שהרופאים שבמחנו יתקשרו עם רופא מומחה במקצוע זה
הנמצא בקסבלנקה או בפאריז, כי כפי הנשמע ישנן תרופות חדשות
לעניינים כמו אלו.

צריך הי' לדעת אם בהשדוך שלו ושל זוגתו — שיחיו — לא נגעו
בכבוד בן או בת ישראל, ואם ח"ו כן הוא, צריך לשאול את הרב דמחנם
הם אם יש מקום לבקשת מחילה.

כן עליהם להזהר, עכ"פ מכאן ולהבא, בשמירת דיני וחוקי טהרת
המשפחה, היינו טבילה במקוה כשרה (ולא מימי העיר) הפסק טהרה וכו',

ח'נ

נדפסה בקו' „צדיק למלך" א' ע' 87.

רצה אדמו"ר שליט"א

ולבדוק המזוזות בביתם שיהיו כשרות, וכן התפילין שלו שיהיו כשרים.
והשי"ת יצליחו לבשר טוב בכל הנ"ל.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח'נא

ב"ה, ה' אייר, תשט"ו
ברוקלין.

... לפלא שאינו כותב יותר בפרטיות מהאברכים התי' שי' שביקרו
כאן, וגם הסיבה שרובם לא נבחנו (וכנראה מטעם זה גם לא נכנסו). ואף
שפשוט שהכניסה בכל פעם שבאים לכאן, לאו דוקא, ואדרבה, אבל
להבחינה צ"ל מוכנים, ובמילא גם להבחן. ...

ח'נב

ב"ה, כ' אייר, תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ מוה"ר ישראל נח שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מ"ז אייר, בו כותב אודות נכדו ונכדתו שיחיו
במילאן, וכלשונו במכתבו געוואלד געוואלד —

ח'נא

נדפסה בקו', צדיק למלך ב' ע' 147.
לא נכנסו: ליחידות בעת ביקורם כאן, כי לזה הוצרכו להראות שנבחנו.

ח'נב

נדפסה בקו', צדיק למלך ב' ע' 147.
מוה"ר ישראל נח: בליניצקי. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתחקו. ובהנסמן בהערות
שם.
נכדו ונכדתו שיחיו במילאן: בני מריה שניאור זלמן שי' גנזבורג.

הנה איני מבין הסיבה לזה, כי הרי כמה אנשים ובפרט תלמידים מקבלים וויזות לצרפת — ומהו הקושי שגם נכדו ונכדתו יקבלו הרשיון.

ואולי בקש[ו] הרשיון לא בשבילם לבדם אלא בשביל כל המשפחה ובמילא עוררו חשד אצל הקונסול. ויתיעצו אצל עורך דין בפאריז איך להעריך הבקשה באופן שהנכד והנכדה יוכלו ללמוד בתו"ת ובבית רבקה.

ואפשר יש עוד עצה שיקחו טראנזיט דרך צרפת וכו'.

מ"ש אודות חו"ד הרופא שמיעצו לנסוע לקחת אמבטאות, נכון הדבר. ויה"ר שיהי' לרפואה, ויתקיים בזה — התורה נתנה רשות לרופא לרפאות.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ח'נג

ב"ה, ט"ו סיון, תשט"ו
ברוקלין.

. . . מ"ש אודות החיכוכים שבהנהלת . . . הנה מובן עד כמה שמצערתי אותי הידיעה, כי אמר אמרתי שעכ"פ בין הצעירים, שדי ומספיקה עבודה לכולם, וכמו שנאמר במלאכת המשכן די והותר, הנה לא יהי' להם זמן להתעסק בקליפת מדין, וכמבואר בארוכה בדרוש החלצו בלקו"ת, ובדרושי החלצו שלאחר זה ועד נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר בקונטרס החלצו רנ"ט בהוספה. וכנראה שעדיין לא זכינו לכך, ומרקד בינינו להחריב כל חלקה טובה.

אלא שכיון שעדיין לא קבלתי מהנהלת . . . בזה כל ידיעה רשמית, אין רצוני להתערב בזה באופן רשמי, כיון שאז מוכרחני להגיד את הערכתי ע"ד זה כפי שהיא בלי כחל ובלי שרק ולמה זה יכריחוני לצער אנשים מבני ישראל ואפילו את נפש הבהמית שלהם.

ח'נג

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ב ע' 148.

וכיון שנגע בזה במכתבו — הנה אף ששיטתו, כמו שכותב, לא להתערב בענין מחלוקת נכונה היא במאד, אבל מבלי להכנס במחלוקת בזה — יאחז בכל האמצעים שיתקרבו הלבבות בהקדם **חיותו** אפשרי, וימצאו עצה ווי ארויסצוקריכן פון בלאַטע מבלי שאוכרח גם אני להכנס שמה.

ח'נד

ב"ה, ט"ז סיון, ה'תשט"ו
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר משה שי שפירא
רחוב המלך גיורג' ירושלים

שלום וברכה!

אתכבד לאשר בזה כי נשלחה היום מברקה לכי מטעם כ"ק אדמו"ר שליט"א, וז"ל:

כפי ראותי דעת הציבור כאן וכמיטב ידיעותי מאה"ק ולדעתי מוחלטת אני, מוכרחת הקמת חזית מאוחדת לבחירות מכל המפלגות הדתיות, ואפילו אם קשור באיזה ויתור בענין מפלגתי, אף שלדעתי אין לחשוש לזה, וכל תנאים להקמת החזית שעלולים לעכבה, מוכרח לבטלם, ותקותי חזקה שכבודו ינצל השעות האחרונות לגשם הדבר, ובודאי שבתוקף המתאים יש בידו להתגבר על המכשולים שבזה. בכבוד ובברכה.

מ.ש. ליובאוויטש

המברקה היתה דחופה, והתקוה כי נתקבלה בעתה, ות"ח על אישורה.

בכבוד וברכה,

מזכיר

ח'נד

מהעתק המזכירות. ראה גם לעיל ח"א ס"י ג'תקנח.
לכבוד... שפירא: אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ד א"מג. אקט.

ח'נה

ב"ה, כ"ד סיון, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יצחק שי

שלום וברכה:

פליאה ותמיי גדולה, אשר מעת קבלת מכתבו מר"ח סיון עד עתה לא נתקבלו כל ידיעות מהם. ובמילא אף שכבר עבר חדש מעת סיום זמן הרישום אין ברור כלל מה הי' סוף דבר בזה, ואף שאולי השתיקה עצמה מורה שלא בא לפועל כלום, הנה מלבד שגם עד"ז צריך להודיע, שהרי מוכרח לדעת גם כאן המצב, ולא לגשש בהעדר הידיעות ולחכות למכתבים מן הצד בהנ"ל, ובפרט שיש בזה עוד הענינים דהכנת ימי החופש, סדר דימי עיון, סיום החשבונות וכו'. וכמדומה שאפילו הנהגת קדירה דבי שותפי — אינה דורשת העדר כתיבה כזה.

לא אכפול בזה עוה"פ השאלות שכתבתי במכתבי הקודם לחברי ההנהלה, שבטח גם עליהם יענו בהקדם. והשי"ת יצליחם לבשי"ט בהנוגע לבריאות כל ב"ב שיחיו, כאו"א וגם הוא בכלל, ובהנוגע לעניני הרשת.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

ח'נה

מצילום האגרת.

מוה"ר יצחק שי"י גנזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.
הרישום: ילדים לביה"ס של רשת אהלי יוסף יצחק.

ח'נו

ב"ה, י"א תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ כו' מוה"ר יצחק שיי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מו' תמוז, ולפליאה על אנ"ש שכמה פעמים בקשתי, שלא יהיו ח"ו פון די צער חסידים כלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שכשיש ח"ו צער כותבים ובא"ל לא. שכנראה גם הוא התחיל לנהוג ככה, וחכה להמאורע עם אביו שליט"א. ויה"ר שבזה תסתיים הנהגתו זו, ומכאן ולהבא יבשר אך טוב ובשו"ט בכל, ומהם ע"ד הטבת מצב בריאות אביו שיי — בקרוב.

במ"ש שלא יכלו לקבל עזרה ממשרדים בהנוגע לקייטנא, מובן שזה מתמיה ומבהיל למאד, כי במה נשתנו שכו"כ מוסדות מקבלים בכל שנה ושנה עזר חשוב וגדול בערך התקציב דהקייטנא והם יוצאים מכלל זה? ומ"ש שפחדו לסדר בכפר חב"ד — גם זה אינו מובן מהו הפחד, ובפרט שעתה ישנם שם בנינים פנוים מה שלא הי' אשתקד. והרי עוד מעלה נוספת — שעתה הוא הזמן קודם הבחירות שכמה מהמשרדים מעוניינים שיהיו שבעי רצון מהנהגתם, ואפשר יש עוד זמן. ויה"ר שעכ"פ מכאן ולהבא לא תהי' ההשתדלות בכל ענין דוקא בין השמשות.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל, ויה"ר שיהי' בהקדם,

מ. שניאורסאהן

ח'נו

מצילום האגרת.

מוה"ר יצחק שיי: גזבזרג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.
צער חסידים: ראה גם לעיל ח"יה אגרת ריתקמה, ובהנסמן בהערות שם.

ח'נז

ב"ה, י"א תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

... כבר אמרתי לכמה מאנ"ש — שתמיהה בעיני על הנהגתם במשך חמשת שנים האחרונות (אף שאפשר שגם קודם נהגו עד"ז — אלא שאין ידוע לי), אשר כתוב ופשוט בתוה"ק תורת חיים, שלכל לראש על כל אחד ואחד להתענין מה עליו לעשות ובפרט בעניני תורה ומצות, הרי רואה הנני, שהתבוננותם היא רק במה שעלי לעשות, וחדשים לבקרים משכימים ברצונות שונים והצעות שונות ומשונות במה שיכול אני להוסיף בעניני תורת החסידות, וכמו — אמירת מאמרים, הדפסת מאמרים, הדפסת שיחות כו' וכו' בחידושים בנגלה דתורה, בעסקנות ציבורית כו' וכו'.

ולא לבד שלע"ע לא נפלה במחשבתו ודעתו של מי שהוא שאפשר עכ"פ עליו ג"כ לעשות מה בזה, אלא שעוד מתחזק אצלו השביעת רצון: אני חובתי עשיתי במילואה שהרי הצעה נפלאה היא ובאם תתקבל ההצעה — הרי תומ"י יתתקן המצב וכו' וכו' ובמילא יכול הוא לחזור לעניניו הוא כו' וכו', וכשמתבוננים להפעולות מצד אנ"ש — הי"ז מבהיל הרעיון.

ובפרט שבודאי ידוע לכל אחד מהם דרישת רבנו הזקן בהמענה שלו להרה"צ מוהר"ש מקארלין אשר על כל אחד מהחסידים לפעול בעצמו, ולא כפשטו של הנ"ל במ"ש וצדיק באמונתו יחי' א"ת יחי' אלא יחי'. ואם בזמן רבנו הזקן דרשו שלא יסמכו עליו שהוא מוציאם ידי חובתם — עאכ"כ בימינו אלה.

בתחלה למדתי זכות, וכציווי רז"ל, שזהו מפני תוקף וחוזק האמונה, אבל שוב ראיתי — שבהנוגע לבני בית ובהנוגע לענינים גשמיים, וכמו עניני פרנסה ובריאות, אין האמונה חזקה כ"כ ואין סומכין על כו' ועושים גם בעצמם ומעשים גם אחרים.

מה שידוע אני איך הי' — שהיו באים בהצעות מפורטות ושואלים

ח'נז

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ב ע' 149.

בהמענה... מקארלין: ראה סה"ת אדה"ז ח"ד ע' 1207.

א"ת יחי': ראה גם לעיל ח"ג אגרת ד'תקח", ובהנסמן בהערות שם.

חוו"ד וברכה וכו', ותו לא מידי, וכל השאר — היינו למצוא הצעה מתאמת ולהביאה אל הפועל באופן המתאים, הי' נעשה ע"י אנ"ש ידידים, ואותם אשר ביאור החסידות על ואהבת לרעך כמוך נוגע ללבם. ובמשך חמשת שנים — לא זכיתי לראות הזזה ותנועה זו בתוך הבע"ב, בתוך המקושרים וכו'.

הארכתי בכל זה, כיון שהוא עת רצון, שאז בודאי שאין בזה כל ענין של קפידא — וע"ד המבואר בשיחת כ"ק אדמו"ר נ"ע (תו"ש ע' סא) בהנוגע לשמח"ת. והעיקר שכיון שעת רצון הוא אפשר יפעלו הדברים, כיון שנמשכו בעולם הדיבור וגם בעולם המעשה (בכתב), ויביאו להטבת המצב בפועל, ומזה מובן ופשוט שברשותו לפרסם בחוגים המתאימים.

בברכת חג הגאולה.

ח'נח

ב"ה, כ"ד תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום זה. נהניתי ממה שחזקים הם בבטחונם בהשי"ת ואינם מתרשמים כלל וכלל מה[. . .]. שבא מסיבת קניית הבית שלהם, כי אין להתרשמות זו כל יסוד ח"ו. ובודאי לאט לאט יפרעו כל החובות.

ויה"ר ש[נפרעו לא] רק החובות בגשמיות, [כ"א] גם החובות ברוחניות, היינו [חובות] האדם במילוי תפקידו — שכדבר המשנה הוא: אני נבראתי לשמש את קוני. ויהי זה מתוך בריאות הנכונה, ויוסיף זה בבריאות הנכונה, ע"ד מרז"ל אשר חיות המרכבה נושאים ומנושאים.

תו"ש ע' טא: בהוצאה החדשה ע' 56.

ח'נח

גדמטה בקוני, צדיק למלך א ע' 89.
מאד"ל: ראה תרי"א יתרו עא, ב.

ובהמשך לזה נעים לי לקרות הסעיפים שלאח"ז במכתבו — בלימודו ברבים הלכות הצריכות ומפעולותיו עם פרטים מבני"י, ואשר ... מסייעים בזה ויה"ר שיהי בהצלחה.

במ"ש אודות מר . . . שי אופן הפעולה עליו, הנה ידוע בכגון דא לדבר עוד הפעם ועוד הפעם וכו', וכסיפור הידוע מאדר"ן כו' אשר אפילו אבנים שחקו מים — ועאכו"כ לב האבן דבני"י, שתואר האבן בזה אינו אלא שם המושאל, והמפורסם בזה אינן צריכים ראוי.

בברכה לקיץ בריא ושמח ולבשו"ט בכל הנ"ל.

ח'נט

בי"ה, כ"ט תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר שמואל שי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מכ"ד תמוז, הנה ת"ח על הבשו"ט מהטבת מצב בריאות זוגתו ותחי' ויה"ר שילך פון גוט צו נאָך בעסער, ובפרט שעשו כלים גם בטבע ובמילא תומשך ההצלחה למעלה מן הטבע בטבע.

נהניתי ממ"ש אודות בתו חי' בתי' תחי' שרוצה לקבל משרה בבתי ספר הרשת. ובודאי יחזקו אותה ברצון הטוב זה והכי נכון, כי עבודה במוסד של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ובפרט במקצוע החינוך על טהרת הקדש — הרי זה צנור וכלי לקבלת ברכות השי"ת בכלל, ובפרט לבנין בית בישראל על יסודי התורה והמצוה, כיון שמכניסם תלמידים דבית הספר ומכשירים אותם לזה ומדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, ומזה מובן וגם פשוט, שאם גם תהיי משרה פנוי רק מחוץ

מאדר"ן: פ"י, ב: מה היה תחלתו של רבי עקיבא כ"י.

ח'נט

מצילום האגרת שנדפסה ב,זכרון שמואל" ע' 86.

מוה"ר שמואל: זלמנוב. אגרות נוספות אליי — לעיל זיתתע, ובהנסמן בהערות שם.

לעיר — אין זה צריך להיות מניעה. והשי"ת ימציא לה זיווגה הטוב לפני
בגשמיות וברוחניות גם יחד ומבין אני"ש.

במה ששואל לצדקת שני"ד, יש להכניסה להנהלת הרשת. ובטח
יודיעו לכאן שמות מנדבים והסכום ויזכרו על הציון הק'.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל,

מ. שניאורסאהן

נ"ב. מובן שמבהיל העדר הידיעה בהנוגע להכנסת רשימה מתאים
לרוח חב"ד מבין עולים החדשים בשביל התישבות בכפר חב"ד.

ח"ס

ב"ה, אי' מנ"א, תשט"ו
ברוקלין.

ועד הרוחני דכפר חב"ד,
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

. . . כבר כתבתי מאז, שנכון הדבר לייסד המשך ללימוד הבנות
בכפר חב"ד עצמו, אבל בהנוגע ללימודי חול יש להתדבר עם מוסד קבוע
חרדי שתוכלנה — הדורשות את זה בדוקא — ללמוד שם לימודים אלו
פעם או פעמיים בשבוע. ואף אם יוזקקו לנסוע בשביל זה לתל אביב כולם
ביחד — אין בזה אחריות וגם ההוצאה אינה מרובה.

ואין הדבר תלוי אלא בהתענינות אליבא דנפשי של אני"ש, שיכירו

צדקת שני"ד: כמנין ימות השנה. ראה שיחת שבת בראשית תשי"ד, נדפסה בלק"ש ח"ב ע'
652. לקמן אגרת היקלג.
מבין העולים החדשים: ממרוקו. ראה לעיל חט"ו אגרת התורה.

ח"ס

נדפסה בקו', צדי"ק למלך' ג ע' 54.
כבר כתבתי: לעיל ח"ט בתתקה.

סו"ס עד כמה חשוב חינוך בנות אני"ש, ואשר להם לעצמם גם בתור פרטים נוגע הדבר, ולא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות. וכשיתבוננו בכל הנ"ל ימצאו דרכים איך להביא הדבר לידי פועל.

דא"ג — ביקר כאן הרב פנחס שי' לוויין, וכפי דבריו הנה הבית יעקב שבראשו עומד הוא — מצודתו פרושה גם על שאר „בית יעקב" שבאה"ק ת"ו, אף שיש להם אוטונומיה במקצת, והבטיח לסייע בכל יכולתו בנוגע לחינוך בנות אני"ש שיחיו — מבלי לכפות מרות עי"ז, כמובן.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל.

ח'סא

ב"ה, אי' אלול, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה יצחק שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו הדחוף מכ"ח מנ"א והקודמים לו.

א) בשאלתם אם לפנות לנציגי המפלגות בעירי' כדי שיתמכו בבקשותיהם. הנה לפלא השאלה בזה, כי הרי נוהגים כך כמה שנים בעניינים השונים של חב"ד שהם על מפלגתים, אף שמוכן ופשוט שבית הספר שלהם צריך להיות מבלי כל זיקה מפלגתית איזה שתהיי. וכמו שכתבתי כ"פ.

ב) במ"ש אודות דיעות השונות ע"ד קבלת מוריסדות, הרי גם בזה לא השנה הראשונה היא בענין זה. ועל כל חברי הנהלת הרשת להחליט, כי כמו בשארי ענייני הנהלת מוסדות — יש לכל מקצוע מומחה בו, אבל אין הענין בדיקטטורה של יחיד — כמובן, וכנהוג בכמה מוסדות ועניינים בעולם.

ח'סא

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק שי' גנזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.

שה

אדמו"ר שליט"א

ג) בהנוגע לענין המזכירות שלו, הנה גם בזה תמה אני על שאלה בדבר הפשוט: אשר המזכיר ענינו לרשום ולהודיע על כל המתרחש, אבל אין מוכרח שהוא בעצמו ישתתף בכל המשלחות, הפגישות, הליכה למשרדים השונים כו' וכו'. והרי יכול לקבל הידיעות בזה מאלו שמתפקידם הוא ולכתוב. וגם זה הוא הנהוג ונוהג בכל העולם כולו.

ד) בהנוגע לבנו יוסף שמחה שליט"א, יתייעצו עם רופא מידידיהם ואם יסכים אזי יכול להתחיל לבקר בחדר, והשי"ת יצליחו עם זוגתו תח"י לגדל את כל ילדיהם שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

מ. שניאורסאהן

נ"ב. בודאי עורכים אסיפות עם הרה"ג והרה"ח כו' הרב"א ש"י גארדעצקי בכל עניני הרשת, שבטח יעשה בזה ככל יכולתו.

ח'סב

ב"ה, ו' אלול, תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נ"נ עוסק בצ"צ
מו"ה אפרים אליעזר ש"י הכהן

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מעש"ק מברכין חדש לה' ויאמרו לאמר
אשירה לה', פע"ח שער כ"ד (שער ר"ה) פרק א' ...

במה שמעיר במכתב כת"ר עה"כ ראו כי ה' נתן לכם השבת, יעיין
ג"כ בלקוטי תורה — בתחלתו — הדרוש על פסוק זה, ונכבדות מדובר
בדרוש זה ביחוד (הועתק בהיום יום פ' בשלח) אשר נכללו בו מאמר

ח'סב

מהעתק המזכירות.

מו"ה אפרים אליעזר: יאלעס. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתסג, ובהנסמן בהערות

שם.

הבעש"ט, הרה"מ, רבנו הזקן וכו'. ובמה שהעיר בשייכות דראי' לשבת בכלל, הנה מוכרח הוא ע"פ הידוע דשבת ויו"ט הוא קדש ומקרא קדש, חכמה ובינה ואיזהו חכם הרואה כו', וראה ג"כ שער היחוד והאמונה פרק ג', לקו"ת ר"פ ואתחנן ועוד.

בברכה לבשו"ט, ובפרט שימים אלו הוא הזמן שהמלך מקבל את כל אחד בספ"י ומראה פנים שוחקות לכולם, כמובא בלקו"ת (ל"ב, ב') — פי' ראה אנכי.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

ח"סג

בי"ה, י"ג אלול, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיי"ב אלול, בו כותב ע"ד המלוה מלכה העבר, וחבל על שכנראה התרשם ממיעוט המשתתפים וכו'. ואדרבה, אין זה מיעוט, כי כפי שמתאר אופן ההכנה לזה הרי בערכה זהו ריבוי גדול. ומזה יש ללמוד קל וחומר לאופן ההצלחה אם היתה ההכנה בזמנה ובמיל[וא]ה.

ויה"ר שגם בזה יקוים פתגם הבעש"ט ודיוקו בלשון הכתוב והי' ראשיתך מצער (ואז) אחריתך ישגה מאד. אף שמוכן שכוונת הבעש"ט לענינים שאינם תלויים בבחירה, שבזה ההתחלה היא מצער, אבל גם בנידון דידן — הרי פעולותיו של איש אחד אינם תלויים בבחירתו של איש השני.

ומהנכון הי' שאלו שהשתתפו יקבלו מאתו ומהמתעסקים אתו בענין ההתועדות ברכת השנה וכיו"ב, למען שלא יכול מי שהוא לטעון שהי' בטח ענין חד פעמי או ענין כספי, ותו לא מידי.

ח"סג

גדמסה בקוני, צדיק למלך א' ע' 90.
פתגם: ראה גם לעיל אגרת זיתקנה, ובהנסמן בהערות שם.

נהניתי ממ"ש אודות פעולותיו בהפצת תורת החסידות והדרכותיו
ב. . . וכן אשר זוגתו ובנם שיחיו סייעו בזה. ויה"ר ש. . . בריאות
הנכונה ושמחה אמיתי . . . בכגון דא לאורך ימים ושנים טובות. וימלא
השי"ת משאלות לבבם לטובה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

ח'סד

ב"ה, י"ט אלול, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו שואל עצה להבנה יותר בלימודים. וכבר העצה
אמורה ע"י חכמינו ז"ל, לא יגעת ומצאת אל תאמין, וגם להיפך יגעת ולא
מצאת אל תאמין, ואם כן הדבר תלוי רק ברצונו, להתייגע בכל הכוחות
שלו.

וכיון שבכל דבר נצרכים לסייעתא דשמיא, יהי זהיר בטבילת עזרא,
בנתינות לצדקה בכל יום חול קודם התפלה פראנק או שנים, באמירת
תהילים בכל יום כפי שנתחלק בתהילים לימי החודש אחר תפלת הבקר,
ולימוד תורת החסידות בחפץ וברצון, ולהשפיע גם על חבריו בזה.
והשי"ת יצליחו.

בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים ולכתיבה וחתימה טובה.

ח'סד

נדפסה בקו', צדי"ק למלך"א ע' 90, ובחי"ב ע' 159 (לשנת תשט"ו).

ח'סה

ב"ה, ימי הסליחות, היתשט"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה יצחק שי

שלום וברכה:

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,
הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

נ"ב. במענה על מכתבו מיום י"ד אלול. הנה על כמה פרטים כבר
קבל מענה במכתבי הקודמים. ובמ"ש אודות הקמת קופת גמ"ח ממורי
הרשת, וכנראה הכוונה ע"י שיתרמו אחוזים ממשכורתם, הנה כבר כתבתי
בענין דומה לזה להרה"ג כו' הר"ד שי חנוזין, שיש להזהר ביותר שלא יהי
מעין של כפי, וכמו שצריכים לעמוד בתוקף בהנוגע לשמירת רוח חב"ד, אין
כדאי להחלישו ע"י תוקף — ומי יאמר כפי — בענינים גשמיים. (ב) לימוד
הענינים המתאימים דתורת החסידות ורוחה — לפני המורות דהרשת
נחוץ ונכון במאד מאד (עיין לקו"ת שלח לו, א', ב' בענין מאד מאד).
ואפילו לפני המורים — כמובן ענינים המתאימים להם.

ח'סה

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק ש"י: גגזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.

ח'סו

[תשט"ו?]

הערות לכללות הספר.

אופן הצעת הענינים בספר הוא — כאלו כבר נמצא הקורא „בעובי הקורה“, של בעיא זו, אלא שזקוק הוא לשקו"ט כדי לברר המסקנא, לתרץ הסתירות וכו'.

מובן, אשר רק יחידי סגולה הם בעלי ידיעה כזו. וגם הם — הרי כעבור זמן קצר לא ישארו בזכרונם כל הפרטים הדרושים להבנת הענינים.

וכדאי ונכון ביותר, שיבוא בתחלת הספר מבוא, בו תבואר השאלה (שלרובא דרובא של בני תורה — עצם מציאות השאלה יהיה חידוש היותר מפתיע שבספר) וגם הנקודות העקריות של שיטות השונות, בפתרונה,

אשר עי"ז יורחב חוג מביני הענינים במדה גדולה.

יש לבאר בהקדמה או במבוא, או עכ"פ להעיר עי"ז, שהדיון בגוף השאלה עקרו נמצא (ומתחיל) ברביע האחרון של הספר. — אם לא היו קישורים בדבר, כדאי היי לשנות את זה, כדי להקל, עד כמה שאפשר, התפיסא של היקף הדברים והבנתם.

ואפריון נמטי', על אשר מביא במילואם דברי המחברים עליהם דן, מבלי שיצטרכו לחפש בספרים עצמם.

בטח יגיהו הפרופס עוד הפעם, כי נלקו בחסר ויתיר וכו'.

* * *

ח'סו

נדפסה בקובץ יגדיל תורה ירושלים גליון כז ע' 5 ואילך.
הערות לכללות הספר: אגן הסהר, להגיד אהרן חיים צימרמן שליט"א, בירור הלכה אודות מקומו של קו התאריך. אגרות נוספות אליו — לעיל חיד תתקעז. חיד בתקב.
האגרת שלפנינו נעתקה ע"י מוה"ר עזרא שי' שוחאט, ב„מגדל אורי חוב" ז ע' 171, וביארה שם בארוכה.

במש"כ אשר ע"י שיעבור את קו התאריך ברגע דנשיק עש"ק ושבת ויעשה זה איזה פעמים, הרי יבוטל אצלו האות דשבת. וזה א"א —

צ"ע מאי נפ"מ אם יהי' ז' ימים בלא שבת, או ז' מאות ימים בלא שבת. ולמה זה א"א — (ובפרט לדעת הרמב"ן — שמות כ, ח — שבכל יום ישנה המצוה זכור את יוה"ש. אף שגם לדעתו אין זכירה זו אות גמור, שהרי מחויב בתפילין).

ופשיטא שאין לאסור העברה זו ולדמותה לזה שדוחין מילה בכדי שלא לחלל את השבת אח"כ במכשירין (להרז"ה ולרשב"א — הובא בר"ן לשבת קלד, ב), או להאיסור לצאת בשיירא אם יבוא אח"כ לחלול שבת. ועיין ג"כ רש"י סוכה כה, ב ד"ה שחל: העוסק במצוה פטור כו' — כי בכל אלו ישנו החיוב אלא שסיבה דוחה אותו או מתירו משא"כ בנדו"ד.

וקצת דמיון יש למנחות (מא, א) טצדקי למיפטר נפשך כו'. ועי"ש בתוס' ובהגמ"י סוף ה' ציצית.

ועיין ג"כ שו"ת צ"צ חיו"ד סצ"ב. צפנת פענח מהד"ת פז, סע"ד.

ובכ"ז אינו דומה, שבכה"ל ישנה המצוה במציאות עכ"פ, אבל — אין שבת ביום הששי או ביום הראשון.

שוב ראיתי מה שציין בספרו למשנה ברורה.

* * *

במש"כ בהנ"ל שאפשר שכל בניי יעברו קו התאריך בזמן הנ"ל ויבוטל שבת זה לגמרי

— ולהעיר ממכילתא ר"פ תשא, שמדייק: הרי הגוים שהקיפו את אר"י וחללו ישראל כו'. ובמש"כ בזה צפנת פענח להגאון מרגצוב (ואין הספר עתה תח"י) שמפרש אשר דוקא בכה"ג שבטלה שבת לגמרי צריך קרא (שרק עפ"י מובן שנקט במכילתא מציאות רחוקה כ"כ). כן צ"ע בכגון דא — אם הניחו ישראל תפלין ביוהכ"פ של שנת גמר בנין ביהמ"ק, כיון שאכלו ושתו בו (מו"ק ט, א). ועיין צ"צ על מו"ק (פ"ג מ"ד) אשר האות הוא איסור מלאכה, ואפשר שגם ביוהכ"פ זה מלאכה לא עשו בו

במש"כ אשר ע"י שיעבור: בע"תלו.

דוקא בכה"ג שבטלה שבת לגמרי: ראה גם לעיל אגרת קפג, ובהנסמן בהערות שם.

(לבד הכהנים מקריבי הקרבנות. ואולי גם המבשלים וכו') (אבל לא כל ישראל) מלאכת אוכל נפש? ואכ"מ. —

אבל מציאות זו שכל ישראל יעברו בב"א קו התאריך אי אפשרית היא, עפמשי"כ בסהמ"צ להרמב"ם מ"ע קנג, אשר חלילה לאדל מעשות זאת כי הוא הבטיח כו'. — בצפנת פענח הלי קדה"ח ספ"ה הראה מקור לזה מבי"ב קטו, ב והוריות ו, ב. וצ"ע כוונתו, דהרי גם אם ימצאו בני אפרים ומנשה בקצוי תבל הנה ארץ נחלתם לעולם עומדת, וא"כ לא כליא שבטא.

* * *

משי"כ ליישב דברי החזו"א בפירוש דעת הרז"ה וכו', ובמסקנתו בשאלת קו התאריך, ונכנס בדיחוקים עצומים ואעפ"כ לא העלה תרופה, וכמו שכותב בכ"מ בספרו ...

בסברת גרירה — אף שנמצאה דוגמא רחוקה לזה מהמקדיש אבר שהנשמה תלוי בו. ודוגמא יותר קרובה בהלי עירובין שמשנכנס בתחום ובעיר — כל העיר כדי אמות וכו' — הנה בענין תחלת היום פשוט לד"ה שתלוי בשקיעה וזריחה, היינו שכל **נקודה** ונקודה היא בפ"ע **בהחלט**.

ומבהיל את השכל לומר ולחדש — שבמנין ימים **אלו** הנה אלפי מילין יהיו נגזרים אחרי נקודה אחת.

* * *

לכאורה התמי" הכי גדולה בשיטת הרז"ה היא, כיון שלדעתו קו התאריך הוא בין ירושלים ומקום יושבי קצה המזרח, ומרז"ל לדידן לדידהו (ר"ה כ, ב) מפרש על שתי נקודות אלו, היינו שהיי ישוב בני"י בקצה המזרח בזמן מרז"ל זה, א"כ איך לא נמצא בש"ס אף פס"ד אחד בהמון השאלות הקשורות עם קו התאריך? ועכצ"ל אשר אף שמפרש **לדידן** — בבל, בכ"ז לא היי שם אף אחד מבני"י.

משי"כ והעתיק מכמה ספרים ע"ד ענין קדוש שויו"ט למעלה, אחרי שלמטה חלוקים המקומות — יעוין ג"כ שו"ע רבנו הזקן או"ח ס"א סע"ח. וסי' תורת חיים ס"פ בשלח ע' תשי"ח ואילך.

ח'סז

ב"ה, י"ג תשרי, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מששי בתשרי, בו כותב אודות מצבו בעבודה
וביראת השם אשר לאום מלאום יאמץ ובמילא בא עייז לעצבות וכו'.

והנה ברורים הדברים אשר התבוננות ומחשבות המביאות ליאוש
ועצלות וחלישות בעבודת השי"ת מקורם בלתי טהור והוא מתחבולות
הקלוגניקער המתעלם באיצטלא של יראת שמים ובמילא צריך להלחם
נגד כל עניינו, ובפרט שכבר מלתו אמורה בתניא בכמה פרקים ומהם
בפרק כ"ז ואילך, וחבל על הזמן שמבלה במחשבות מופרכות בפשיטות, בה
בשעה שיכול לנצלו על שלשת הקוים דתורה עבודה ומצות והשי"ת
יצליחו להוסיף בהתמדה ושקידה ולעבודת ה' בשמחה מתאים להוראת
נשיאנו הק' זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה להצלחה בכל האמור לעיל ולגמר חתימה טובה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח'סח

ב"ה, י"ח תשרי, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה יצחק שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ח אלול ושנים הקודמים לו, ולפלא אשר עוד

ח'סז

מהעתק המזכירות.

ח'סח

מצילום האגרת.

מוה"ר יצחק שי"י: גנזבורג. אגרות נוספות אליו – לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.

אדמו"ר שליט"א

שיג

הפעם נפסקו הידיעות מהם, מהמשך העניינים שכותב אודותם ובפרט בעניני הרשת, קביעות המורים וכו'. ובפרטי פרטיות — שהרי מזכירים ע"ד סידור ימי העיון במשך חג הסוכות, וכבר נראה בקיץ העבר התוצאות מהעדר הכנה מתאימה לימי העיון, ובכל זה אין התקדמות והכנות לזה.

מ"ש אשר בבית ספר אחד צריך להוסיף 17 שעות ע"ח הרשת — ולכאורה אינו מובן מה נשתנה בית ספר זה משאר בתי הספר, ובפרט לאחר ההצעה שכל אחד מהמורים יוסיף שעות לימוד לטובת הרשת, הנה אחרי כל זה אם המצב הוא כנ"ל — יעשו זה. ויה"ר שיהי' בהצלחה.

מ"ש אשר הילדים שגרו בכפר סבא התפנו למקומות שונים, הנה כבר כ"פ העירותי, אשר **מוכרח** שיהי' מוסד חינוך חבד"י שישמש המשך לתלמידי בתי הספר דהרשת. ותקותי שע"י מגבית מיוחדת שלי יהי' חלק התקציב הדרוש לזה. ובדאי כמה משרדים ישנם באה"ק ת"ו התומכים בבתי ספר כאלה, ואין הדבר תלוי אלא במרץ של עסקני הרשת שיבוא הענין לידי פועל, ויפה שעה אחת קודם.

בשאלתו מה כוונתי, שצריך להרחיב מוסדות הרשת, ואם יש להשקיע בזה סכומי כסף. — הנה אף שבאופן עיקרוני אין וז"ב מופרך, אבל לפי המצב באה"ק ת"ו עתה — אין נדרשים לזה כלל וכלל, ובמילא האמצעים שאפשר לגייס יש להשתמש בהם לשיפורים ולהשתלמות הרשת. ומה שכותב אני שאין נצרכים לזה, הוא על יסוד נסיונם בעצמם והידוע לכל, שאם היו מתחילים הרישום בזמן המתאים ובאופן המתאים ולא באותן המקומות הקשורים בפוליטיקה וכו' — יכולים היו להקים כו"כ בתי ספר במסגרת הרשת. ולצער ולדאבון התחילו באיחור זמן, כמנהג קדירה דבי שותפי היו כאלה שסמכו שאחרים יוציאום ידי חובתם, ובמילא עיקר הפעולה היתה באותם המקומות שיש פוליטיקה על אתר וזרזו אותם והפריעו את מנוחתם, וכדרך פוליטיקה שברובא דרובא אינה טהורה, הנה תומ"י נתעוררו על אתר גם מנגדים והיו התוצאות מה שהיו, ובאיזה מקומות עדיין לא נתברר המצב כיון שהפוליטיקאים על אתר עודם מתרוצצים וכו'.

איני יודע אם „המוסר" בזמנו הוא, כיון שכנראה כבר אין להם אפשריות להקים ב"ס רשת במקום חדש. ואולי גם זה אפשר במקומות

כ"פ העירותי: ראה לעיל ח"ג אגרת ד'תרי.
מה כוונתי: בהמשך לזה — לקמן ח'עג.

של ישובים החדשים, ובלבד שיבחרו בענין לא מפני התחרות של פוליטיקה ולא ע"י זירוז מבחון, ואז אפשר שיהי כל הענינים, היינו שהאמצעים הדרושים יבואו ממשרדים שזהו תפקידם ועליהם יהי רק לארגן הענינים או לכל היותר לגייס אמצעים לשיפורים ולהשלמות. ואם יתבוננו בדברי ימי הרשת בקיץ זה ובקיץ העבר — ימצאו הוכחות לכל הנ"ל ולמד.

בברכה לבשו"ט ובברכת החג.

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א על החתום, והנני חותם בשמו

א. קווינט
המזכיר

ח"ס

ב"ה, א' מ"ח, תשט"ז
ברוקלין.

עסקני עיר הקודש טבריא,
תבנה ותכונן במהרה על ידי משיח צדקנו,
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם מכ"ה תשרי, בו כותבים ומעוררים השאלה אודות ישיבה מטעם חב"ד במחנם הק'.

והנה בענינים כמו אלו עליהם לפנות להנהלת אגודת חב"ד אשר באה"ק ת"ו (רח' פיארברג 22, תל אביב) ולברר עמהם המצב באשר הוא שם.

ומראשית שנה זו אשר ז"ע נכנסנו, יזכה השי"ת ויצליח את כל אחד

ח"ס

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ב' ע' 150.

ואחד מאתנו בתוך כלל ישראל, למלאות תפקידו בעלמא דין שהוא,
כהוראת המשנה, אני נבראתי לשמש את קוני, ולמלאות התפקיד
במילואו, מתוך הרחבת הדעת ובהצלחה.

בכבוד ובברכה,

מ. שניאורסאהן

ח"ע

ב"ה, ד' מ"ח, תשט"ז
ברוקלין.

מחותי הו"ח אי"א נוי"נ כו' מו"ה שניאור זלמן שי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו בו כותב אודות מצב העסק שלו וכו'.

הנה מובן שזה תלוי בחושי הנפש שלו, כי באם יבחר אופן שיתעסק
בו בדרך קבלת עול, הנה מובן שיפעול זה גם כן על התוצאות. וכנראה
במכתבו, נוטה יותר להמשיך בעסקו ולא לקבל משרה אצל אחרים.

ומה שכותב אודות העתקה לארצוה"ב, הנה כבר גליתי דעתי כמה
פעמים, שעל פי שכל הבריאה הרי לא זוהי הדרך להטבת מצב הפרנסה.
וכפי הנראה [. . .] בקל יותר להסתדר, נוסף על מנוחת הנפש והקביעות
עתיים בתורה שגם זה הוא בקל יותר מאשר בנויארק, וכנראה בחוש.

והשי"ת ינחהו בדרך הטובה לפניו ולפני ב"ב יחיו בגשמיות
וברוחניות בכל האמור לעיל.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ח"ע

נדפסה בקוני, צדיק למלך א' ע' 91.

מו"ה שניאור זלמן: כנראה - בוטמן. אגרות נוספות אליו - לעיל זית"ב, ובהנסמן

בהערות שם.

ח'עא

ב"ה, י"ז מ"ח, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

נעם לי לקרות אודות פעולות האברך . . . שי, וכנראה גם מהדיעות
אודותיו בעבר, הנה הוא כח פעיל ועובד וגם — בהצלחה. ובודאי ישתדלו
שימשיך בעבודתו בכרם חב"ד אשר רבה העבודה וביחד עם זה הנה עוד
רבה יותר העזובה.

ובמ"ש אודות השם שיתנו לשיעורים אלו, כבר כתבתי כ"פ שבאופן
רשמי כדאי לרכז את הפעולות, וכמה ענינים ישנם שהם באופן נר לאחד
נר למאה, אף אם אפילו באופן בלתי רשמי יתנהג השיעור על אתר על ידי
אנשים שאינם במסגרת צעירי אגו"ח, ובטח ידוע השערותם ע"ד התקציב,
ואשתדל להשתתף בזה באיזה סכום, ויש להתענין אפשר יש משרדים
רשמים התומכים במפעלים כגון דא.

בברכת הצלחה בעבודתם בקודש מתוך פרנסה כדבעי והרחבת הדעת.

ח'עב

ב"ה, כ"א מ"ח, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ בעל מדות וכו'
מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

נאך א לאנגן איבעררייס, בין איך גיעווען צופרידן צו באקומען

ח'עא

נדפסה בקונו, צדיק למלך ב ע' 151.

ח'עב

נדפסה בקונו, צדיק למלך א ע' 91.
מז"ה שלמה: פערין. אגרות נוספות אליו — לעיל זתתקסה, ובהנסמן בהערות שם.

אייער בריף פון ט"ו חשון, און האַפענטליך האָט איר אויסגעניצט די טעג פון חדש תשרי צו פאַרשטאַרקען אידישקייט אין אייער סביבה, וואָס די טעג פון חדש תשרי זיינען התעוררות טעג, וואָס דענסטמאַל איז גרינגער צו אַרויסבריינגען דעם נקודת היהדות פון איר פאַרבאַהאַלטענקייט צו דער עפענטליכקייט — האָטש אַפילו אַ גאַנץ יאָר דאַרפמען אויך טאָן אין דעם.

און דער זכות פון דעם זאָל ממשיך זיין אַ צוגאַב ברכה והצלחה אין אייערע ענינים הפרטים, אפילו אין די ענינים הגשמיים.

בייגעלייגט איז דאָ דער קובץ ליובאוויטש, וואָס אַ טייל פון זיין אינהאַלט וועט איר אויך קענען אויסניצען פאַר דעם אויבען דערמאָנטען צוועק.

תודה לאַל פאַר דער גוטער בשורה וועגען דעם צושטאַנד פון אייער פרוי תחי'. ויהי רצון אַז תמיד כל הימים זאָלט איר אָנזאָגען נאָר גוטעס בהנוגע צו זיך צו אייערע בני בית און דער גאַנצער סביבה.

בברכת הצלחה ולבשורות טובות בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

ח'עג

ב"ה, כ"ח מ"ח, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה יצחק שי

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתביו מר"ח, יו"ד (ב' מכו') י"ב וט"ז, חשון, עם המוסגר בהם, ובודאי יתעסקו בהכנות לימי העיון דחנוכה במרץ הכי

ח'עג

מצילים האגרת.

מו"ה יצחק שי: גזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.

גדול. ובשאלתם מי ומי יתעסק בזה, הנה מוכרח הדבר שיעשו אסיפה כללית ויחלקו ביניהם את התפקידים ומבלי לדחות את השקוי"ט בזה לאסיפה שניי וכו'.

הטופסים שהנהיגו באחד מבתי ספר הרשת, יש לדון אודותם באסיפה כללית של סגל המוריסדות, ולאחר שקוי"ט להנהיג נוסח אחד בכל בתי ספר הרשת בטופסים אלו ובכגון דא.

במ"ש שאינו מובן מה שכתבתי אודות הגדלת מספר בתי ספר הרשת ושלא יוכרחו להשקיע כספים בזה. — הנה אינני מבין למאי נפק"מ עתה, כיון שפתיחת בתי ספר חדשים בטח אפשרית רק באמצע קיץ הבע"ל, ועד אז כמה תנאים וענינים בודאי ישתנו בזה. ובהנוגע להעבר, הנה נוסף על מה שאין צועקין על העבר, הרי בכמה מקומות שהתחילו לערוך רישום, וישנם כגון אלו עוד כח"כ מקומות, שאם היו מתחילים שם בעוד מועד, בודאי היו מצליחים להקים עוד בתי ספר, ובמקומות אפילו בסמיכות מקום לתל אביב וירושלים ת"ו.

במ"ש אודות הקמת מוסד שישמש המשך לאלו שגומרים בתי ספר הרשת, הקרוב יותר אל הפועל הוא, לבוא בדברים עם השייכים לזה אודות הכפר ובנינים המתפנים או הרחבת מסגרת הבית רבקה אשר בכפר והמוסדות לבנים אשר בכפר — באופן שיוכלו לקלוט גם תלמידים אלו. ואם יתחילו להתבונן ולדון עד"ז בעוד מועד בודאי יוכלו לתקן את המגרעות, שבסיבתן לא נקלטו תלמידי הרשת במוסדות שבכפר ונפוצו למקומות שונים.

בהנוגע לתכנית הלימודים ואודות לימוד מלאכת חייטות וכיו"ב לבנות, יש לחקור ע"ד תכנית כזו דבתי ספר החרדים הקיימים כבר, שבטח ע"י שינויים מתאימים יוכלו לסדר כדמותם גם במוסד זה.

נהניתי ממ"ש אודות הכנת תכנית לייט כסלו, ומה טוב שתהיי אחידה — עד כמה שאפשר — בכל בתי ספר הרשת.

בודאי כבר נקבעו המוריסדות בכל בתי ספר הרשת ועכ"פ רובם המכריע, ומטובו לשלוח לכאן הרשימה זו. ואם יש אחדים שדין מקומם קבוע — לציין גם זה על הגליון.

תקותי חזקה שבמ"ש בסיום מכתבו אודות הצעת הרב חנוך שיי
בהנוגע לכפר סבא וכו' — כאו"א מהם יעשה ככל מה שבידו וכו', ובלי
ספק אשר זהו גם טובתו הוא, והאריכות בדבר הפשוט אך למותר.

כל הנ"ל כתוב הוא באופן רשמי אליו כמזכיר הרשת, ובדאי יציע כל
הנ"ל באסיפת הנהלת הרשת, ות"ח.

בברכה לבשו"ט בכהנ"ל,

מ. שניאורסאהן

ז"ע נתקבל מ' מכ"ב מ"ח. ואם באפשרי מה טוב שיהי יותר מיום
א' — ימי העיון למורים. הבאת תלמידים משכונת קפלן — יש לעשותה רק
באם מובטחים שלא יחריפו ע"ז היחסים עם העירי המפלגות וכו'.

נ"ב. נהניתי ממ"ש שבנו יוסף שמחה ש' התחיל לבקר בחדר ויה"ר
שהוא וזוגתו ירוו נחת מכל ילידיהם — שיחיו, רוב נחת חסידותי, ויגדל
להיות ירא שמים חסיד ולמדן.

ח'עד

ב"ה, ה' כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מא' תולדות, בו כותב אודות פעולות
בהפצת התורה ואפילו בחוצות, וישר כחו בעד העבר, אבל מובן שצריך
להוסיף בזה, והרי על כאו"א מאתנו אפילו מארי דעובדין טבין ביותר
קאי מאמר רז"ל דמעלין בקודש, וידועה ג"כ הוראת רז"ל כל המוסיף
מוסיפין לו, שזה כולל ג"כ הוספה בעניני האדם שיוכל להעלות בקודש
ביותר וביותר.

מוסג"פ מה שהו"ל בזמן האחרון ובטח יזכה בתוכנם את הרבים
וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה.

ח'עד

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ב' ע' 151.

ח'עה

ב"ה, ט' כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה יואל שי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מודיע מעריכת מלוה מלכה סעודתא דדוד מלכא משיחא אור ליום הבהיר הוא י"ט כסלו גאולת רבנו הזקן בעל התניא — פוסק בנסתר דתורה — והשולחן ערוך — פוסק בגגלה דתורה — אשר פדה בשלום נפשו כי ברבים היו עמדו בשביל רבים שהיטיב לרבים (עיין ספר חסידים סי' תר"ז, ורשימת הצמח צדק על התהלים נ"ה י"ט) נצחון תורת החסידות הדרכותי ומנהגי והתחלת הפצתה ביותר בתוככי בני ישראל.

ובודאי יומא קגרים אשר בעת ההתועדות שעורך כת"ר שי ישמעו דברי חסידות והתעוררות לנר מצוה תורה אור ומאור שבתורה זוהי פנימיות התורה, ויה"ר שיהיו דברים היוצאים מן הלב ונכנסים אל לב השומעים בהנוגע לחיי היום יומים.

בברכת הצלחה.

ח'עו

י"ט כסלו תשט"ז:

חג הגאולה שמח מאיר ומחיי השנה הבע"ל חסידותיות ופעילה.

מנחם שניאורסאהן

ח'עה

מהעתק המזכירות.
מו"ה יואל: הלפרין, ברוקלין.

ח'עו

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" ד' ע' 73.

שכא

אדמו"ר שליט"א

ח'עז

ב"ה, כ' כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נר"נ כו' מו"ה חיים זוסיא שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביו מכ"ח חשון, ו' כסלו, עם המוסגר בהם,
ותנוח דעתו כאשר מניח את דעתי בכתבתו אודות עניני אנ"ש. ובודאי
ימשיך בזה, אבל לא בקיצור אלא בפרטיות המתאימה, ות"ח מראש.
והשי"ת יזכהו ויצליחו לעשות ככל התלוי בו לתועלת הרבים בכלל ואנ"ש
ביחוד וזכות הרבים תלוי בו.

מוסגי"פ מה שהו"ל בזמן האחרון, ובטח יוכל לנצל תוכנם לזכות
בהם את הרבים.

המחכה למכתבים מפורטים בכלל, ובהנוגע להתועדות י"ט כסלו
ביחוד.

מ. שניאורסאהן

ח'עח

ב"ה, כ"ג כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידן צו באַקומען דיין בריף, אין וועלכן דו

ח'עז

מצילום האגרת.

מו"ה חיים זוסיא: ווילימובסקי. אגרות נוספות אלי – לעיל זתתעט, ובהנסמן בהערות

שם.

ח'עח

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ב' ע' 152.

שרייבסט וועגן די סדרים פון לערנען סיי אין נגלה און סיי אין חסידות.
און געוויס ביזט דו מקיים דעם פסק תורתנו הק' אז מעלין בקודש, און
אז מען טוט אין דעם און מען האָרעוועט אויף דעם, ווערט מקוים דער
פסק, יגעת ומצאת.

און געוויס איז חקוק באַ דיר די נקודה, אז דער פאָרן אין
מאָנטרעאַל איז אויף צו זיין אַ לעבעדיקער באַווייז, ווי אַ תלמיד פון
תומכי תמימים דאָרף זיין, און דער באַווייז דאָרף זיין ניט נאָר אין דער
צייט פון לערנען און דאָוונען און אָפהיטן די סדרים פון דער ישיבה
בדיוק, נאָר אויך צו דינען אַלס סעמפל און לעבעדיקער באַווייז ווי מען
דאָרף זיך אויפפירן אין די צווישן-צייט פון לערנען און דאָוונען, ווי עס
ווערט ערקלערט אין חסידות [. . .] אַ עבד ווי ער דינט זיין אדון, אפילו
ווען דער אדון איז ניט מער ווי אַ בשר ודם, ועל אחת כמה וכמה פעמים
ככה ווען דער אדון איז דאָס מלך מלכי המלכים הקב"ה, אז עס דאָרף
זיין קענטיק די עבדות אַ גאנצן טאָג [אויך] אין אכילה [און] אין שלאָף.

און אויף דעם אַלעס איז געזאָגט געוואָרן דער פסק רז"ל, יגעת
ומצאת, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכה להצלחה בתלמוד תורה ביראת שמים לקיום המצות בהידור
ועבודת התפלה ביחוד.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ח'עט

ב"ה, כ"ד כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

הווי"ח איי"א נוי"נ עוסק בצ"צ בעל מדות וכו'
מו"ה אברהם שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתביו מטי"ז כסלו והקודמים לו.

ח'עט

נדפסה בקו"ג, "צדיק למלך" א' ע' 92.
מו"ה אברהם: פרייז. אגרות נוספות אליי — לעיל ז'תתנד, ובהנסמן בהערות שם.

נהנה אני ממה שהתחיל להיות נוכח בעת האסיפות, ובדאי גם להבא ינהג כזה ויכתוב אח"כ בפרטיות, וכל המפרט יותר הי"ז משובח.

במה שכותב אודות ההתפטרות, שזה מתפטר וזה מתפטר וכו' — הנה צריך הי' להסביר להמתפטרים, אז עס איז ניטאָ וואָס צו וואַרפּען זיך מיט אַ אַרבעט אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וואָרום, סוף כל סוף, קען מען אָננעמען די התפטרות, און דענסטמאָל ח"ו בלייבט מען פון דרויסען.

אויך האָט מען געדאַרפט איין מאָל פאַר אַלעמאָל קלאָהר מאַכען, אז די וועלכע זיינען מתפטר כלפי פנים — מתפטרים גי"כ כלפי חוץ, ואין להם הרשות לדבר בשם המוסדות והענינים כאילו שהיו במצבם קודם שהתפטרו. און זאָל זיין גענוג צו אַרומשפּילען זיך און פירען פאַליטיק מיטן שווער כ"ק אדמו"ר ...

והשם יתברך יזכהו ויצליחו צו זאָגען דאָס זיי, דוקא בדברי נועם, און דאָס זאָל פועל זיין על השומעים ...

און גייענדיק איצטער צו די טעג פון חנוכה, שהדין בהם שמוסיף והולך און מאַכען ליכטיג אפילו עי"פ ביתו מבחוץ, יהי אור ומאור החסידות מוסיף והולך בכל מוסדות חב"ד — שבכל מקום ... עד שנוכה לקיום היעוד דלילה כיום יאיר.

בברכת הצלחה בכל האמור. המחכה לבשורות טובות.

נתעכב השילוח וזי"ע נתקבל מכתבו מיום כ"ה כסלו. ולפלא שמקצר כ"כ ע"ד ההתועדויות דיט"כ במקומות השונים. והלואי שעכ"פ יורז אחרים שהם יכתבו עד"ז ובפרטיות הדרושה.

ח'פ

ב"ה, כ"ו כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מ"ד כסלו, ולפלא שאינו מזכיר דבר ע"ד שהותו של הרה"צ הרה"ג כו' מסאטמאר שליט"א שהי' במחנך הט', ובטח ימלא בהזדמנות הבאה, ובפרטיות הדרושה.

נהניתי ממ"ש אשר מהחוג של עובדי הביבליאטעק וכו' מתענינים כבר בהנוגע למצוות מעשיות, כי הרי זה כל האדם וכמ"ש ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם, ובודאי יקיימו גם בזה מעלין בקודש ומוסיף והולך, ובפרט בימי סגולה אלו שהלכה כבית הלל.

. . . במ"ש אודות מלים אחדים להתלמידים, הנה גם בזה כבר כתבתי כ"פ, שענינים המוטלים על ההנהלה או על חברים פרטים שלה, אין להם לחפש ממלא מקומם בזה.

נהניתי במ"ש אודות הלימוד בהתמדה של ה' . . . שליט"א, ויה"ר שיראה פרי טוב בעמלו ויגיעתו, ולעת עתה אין להתערב בשאר עניניו.

מוס"פ הקונטרס ל"יט כסלו, ובטח יזכה בתוכנו את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

נתקבל מכתבו מכ"ב כסלו (ולפלא שאינו כותב ע"ד אופן חג הסמיכה. ומובן, שלו הייתי חושש אפילו שינגנו ניגון הידוע — לא הייתי שולח מכתב להחגיגה וגם לא הייתי כותב . . . שי . . . שישע לשם. ועל אומנות כזו מהיצה"ר — גם לא שערתי).

מה שמסיים בהתנצלות על מש"כ במכתבו הקודם — הנה ע"פ תורתנו הקי' אין להתנצל על מש"כ ווי מען טראכט. והמענה מצדי הוא —

ח"פ

שכה

אדמו"ר שליט"א

הנ"ל, ובמילא שוב אין מקום לשאלני בענין זה, כי **בדעתי** הנ"ל הנני עומד, ולא בדעתו.

מר . . . ש"י ביקרני ולא דיבר ע"ד קאלעדזש וכיו"ב. ואדרבה, על **שאלתי**, אמר שגם להבא לא ידבר.

אפשר שבנו ש"י יסע לכאן לליל נר ה'. ואם יתנו לו רשימת כל התלמידים הלומדים חסידות, יוכל לקבל גם בשבילם מעות חנוכה כנהוג.

משי"כ ע"ד „פרק בהנהגה" — הנה שיחות ומכ"כ מו"ח אדמו"ר מלאים מענינים אלו.

ח'פא

ב"ה, כ"ו כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיי"ט כסלו, בו כותב אודות הקישויים בלימוד.

והנה אל יפול ח"ו ברוחו מזה, כי כל אחד ואחד נצטוה בלימוד תורתנו תורת חיים ולקיים כל מצותי, ולכל אחד ואחד מישראל ניתנו הכחות למלאות זה, והקישויים שפוגשים בלימוד או בקיום המצות הרי הוא כמה שכתוב כי מנסה ה' אלקיכם אתכם לדעת הישכם אוהבים את ה' אלקיכם, וכשעומדים בנסיון מצליחים באופן יותר מהרגיל וכבר ידוע פסק חז"ל יגעת ומצאת, והוספתו בלימוד התורה ובקיום המצות יוסיף גם כן בבריאות אמו שתליט"א אותה מזכיר במכתבו.

ובקשר עם יום הולדתו, שכותב אודותו. הנה יהי רצון שיזכה לשנת הצלחה בכל הענינים דלעיל ובפרט לתלמוד תורה ביראת שמים.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח'פא

מהעתק המזכירות.

ח'פב

ב"ה, ז' טבת, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב אשר מרגיש ירידה במצבו הרוחני וכו',
וכמובן אשר לכל רגש בכגון דא צריך להוסיף בהתמדה ושקידה בלימוד
התורה. ובפרט בלימוד פנימיות התורה הנותנת חיות ואור בכל ענינים
דקדושה של אדם. ואפי' מעט אור דוחה הרבה חושך.

כן יש להזהר מלהגזים ח"ו באופן הירידה, כמובן ג"כ מד"ה מזמור
שיר ליום השבת לכ"ק אדמו"ר האמצעי אשר יצ"ל זה עתה. ואח"כ ילמוד
בשימת לב הראוי בספר תניא קדישא פרק כ"דכ"ט.

ומה טוב אשר יתודע עם המשפיעים דא"ח בשיבת תו"ת ויסוּח
לפניהם דאגתו ויקוים בו מארז"ל עה"פ דאגה בלב איש ישיחנה וכו'.

בברכה ללימוד התורה בחיות ולהוסיף בחסידות בהדרכות ומנהגי
ולבשו"ט.

ח'פג

ב"ה, ז' טבת, תשט"ז
ברוקלין.

הנהלת צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
סניף תל אביב,
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביהם, מכי (בי מכתבים) ולי כסלו, עם

ח'פב

נדפסה בקונ' "צדיק למלך" א' ע' 94.
מד"ה מזמור שיר ליום השבת: מאמרי אדהאמיצ נ"ך ע' תקלט.

ח'פג

נדפסה בקונ' "צדיק למלך" ב' ע' 153.

המוסגר בהם. ות"ח על הידיעות אודות ההתועדות די"ט כסלו. ובטח גם משאר המקומות שמזכירים אודותם רק ראשי פרקים — תגיענה ידיעות מפורטות יותר, אם מהם או משלוחיהם, ות"ח מראש.

נעם לי לראות אשר סו"ס נתעוררו לארגן גם צעירי אגו"ח בכפר חב"ד ובאתעדלי"ת, אשר אז יש לזה קיום יותר, וכמבואר בדא"ח בענין אשה מזרעת תחלה יולדת זכר. ותקותי חזקה שלאחר התחלת הארגון יעוררו אותם מזמן לזמן ויחזקום בהתאם להנסיון שיש להם כבר בפעולותיהם עד עתה.

מפני הסדר מוסג"פ העתק מכתבי לאגו"ח, אשר בודאי כבר נודע להם מזה.

קראתי שנתנו טלית ותפילין באמצעות הו"ח אי"א כו' מו"ה דוד שי' הלמן להדורש את זה, ובודאי גם להבא ימלאו בקשותיו של מר הלמן בכגון דא במילואן. ויקבלו ממגבית המיוחדת מאה לירות לקרן מצו"ת, היינו ציצית ותפילין ומזוזות.

במ"ש אודות קבוצת הנוער הלומדת בקרית שלום, הנה לפלא הדבר כיון שהרב . . . שי' כתב לי [שיתעסק] בזה וישתדל בזה וכו', ולכן אינו מובן מה שהן ריכוש התלמידים והן ההוצאות, הכל על שכמם. וכדאי לדבר אתו ולברר. המצב על בוריו, ובהתאם לזה להחליט. כי מובן, אשר צעירי אגו"ח אין ביכולתם להוציא מאה לירות לחודש על קבוצה של עשרה ילדים, ובמקום בו נמצאים כמה רבנים, עסקנים ציבורים, בתי כנסיות וכו'.

אתענין לדעת אם באים הם בדברים עם ב"כ המושב „חפץ חיים" — כיון שאחדים מהמנהיגים דשם ביקרו אצלי זה מזמן ונפרדנו בידידות. ובטח גם עתה דרים הם שם. ומה שרשום בזכרוני עתה הוא: מר פעפער שי', קולה שי', גראס שי', גרייזמאן שי'. כנ"ל שאפשר שלא כולם מהדרים בחפץ חיים, אבל אחדים בטח דרים שם. ומובן שהרשות בידם לאמר שפורשים שלום הם בשמי ושאלתי כהנ"ל.

להוצאות ההתועדות די"ט כסלו ונר חמישי ישתתפו בטח ממגבית המיוחדת בשלש מאות לירות.

וכמדומה כבר עוררתי כ"פ, שיש למצוא דרכים וגם תחבולות לנצל

וכמבואר בדא"ח: ראה גם לעיל ח"כ אגרת זתרלד, ושינ.

הפגישות וההזדמנויות שהתועדו יחד — גם על לאחר י"ט כסלו, בעניינים של חיזוק היהדות והפצתה. והרי זה ראש השנה לתורת החסידות והדרכותי ומנהגי ודרכי החסידים, שענין ראש השנה הוא להמשיך מהראש לכל האברים, היינו לכל ימות השנה. והשי"ת יצליחם בכל האמור.

בברכת הצלחה. המחכה לבשו"ט.

ח'פד

ב"ה, י"ג טבת, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש:

אין ענטפער אויף אייער בריף פון ה' חנוכה, אין וועלכן איר שרייבט מען זאל איך ערקלערן קאנקרעט וואָס איז דאָס אחדות.

הנה בכלל איז די עבודה פון אונזער דור, איז, ניט קוקנדיק אויף דעם וואָס מען פאָדערט צו לערנען טיפע עניינים פון תורה בכלל און פון תורת החסידות בפרט, איז אָבער דער עיקר אַרבעט באַשטייט צו טאָן מיט זיך און משפיע-זיין אויף דער סביבה אין גאָר פשוטע זאָכן און אין טאָג טעגליכן לעבן.

און בהנוגע צו די אנשי . . . בכלל איז די כוונה פון אחדות, דאָס פאָרקערטע פון מחלוקת, און די השתדלות אין ליב-האָבן דעם צווייטן אפילו ווען דאָס דאָרף קאָסטן עפעס זיך. און ווער רעט ווען עס האַנדלט זיך ניט צו אָנרירן יענעמס, און ווי געזאָגט, מיין איך אויך דאָ פשוטע עניינים, וואָס פון זיי דארפמען אָנהויבן, און דערנאָך שטייגן העכער און העכער.

אַלס איינע וועלכע געפינט זיך אין . . . זעט איר די רייבונגען וועלכע קומען-פאָר צווישן איינעם און דעם אַנדערן, סיי בנוגע . . . א.א.וו. וואָס איך וויל ניט מאַרדן זיין אין אַ טוטווייען ענין (און דער אויסדרוק איז בלויז צו אויסדריקן די געפילן אין דעם). זעלבסטפאַרשטענדליך, און

ח'פד

קיינער וועט מיר ניט חושד זיין אין דעם, אז איך וויל זוכן חסרונות אויף אידן בכלל און . . . בפרט און אנשי . . . בפרטי פרטיות.

אַבער אַריינטראַכטנדיק זיך אין אייער אַלעמענס לאַגע . . . און מען זעט די הצלחה וואָס מען גיט מלמעלה, אז מען באַקומט הילף פון אַזעלכע וואָס מען האָט גאָר ניט ערוואַרט, און אַזאָ הילף אויף וועלכע מען האָט זיך גאָר ניט געריכט, און דאַקעגן זעענדיק ווי די לאַגע איז בפועל, און וועלן אויסבאַהאַלטן די סיבה אויף דעם, איז דערמיט טוט מען דאָך ניט קיין טוב נאָר אדרבה, ווען אַ פאַציענט וויל זיך אויסהיילן איז דאָך ניט די עצה אויסנאָרן זיך און איינריידן זיך און ווער רעדט ווען די מחלה [איז] בולט, ניט מאַכנדיק זיך זעען, און ווי עס איז באַוואוסט דער כלל, אז דאָס אויפדעקן פון צושטאַנד איז שוין אַ גרויסער טייל פון דער רפואה פאַר דעם חולה.

איך שרייב דאָס אַלץ אין אַלגעמיינע אויסשפראַכן, ניט באַטאָנענדיק די איינצלהייטן פון די פאַסירונגען, וואָרום עס איז ניט מיין ענין צו שרייבן איינעם וועגן דעם אַנדערן, אין ניט גוטע ענינים, וואו עס [איז נ]יט דו[ר]כאויס נויטיג פאַר זיין טובה, און אין דעם [פ]אַל איז דאָס געוויס ניט נויטיג, וואָרום די וועלכע געפינען זיך אויפן אָרט ווייסן אַלע גענוי דעם מצב ווי ער איז אויפן אָרט, און עס פעלט מער ניט [ווי די] פאַסנדע מאַס פון ווילן און ענערגיע אויף צו פאַרריכטן דאָס, וואָס דענסטמאַל וואָלט, גאָר אין אַ קורצער צייט, זיך געביטן דער מצב פון . . . און די מענטשן פון . . . און די מוסדות וועלכע זיינען פאַראַן דאָרט וואָלטן געווען לשם ותפארת.

און השי"ת זאָל העלפן אייד [און] אייער מאַן שיחיו מיט פרנסה בהרחבה ובהרחבת הדעת.

איך האָף אז סיי איר און אויך די אַנדערע וועמען איר וועט ווייזן דעם בריוו, וועלן אויפנעמען מיין בריוו, ניט אַלס מוסר און טענה, נאָר אַלס השתדלות נאָך אַמאָל און ווידער אַמאָל צו איבערגעבן צו די וועלכע קענען פאַרריכטן דעם מצב . . . מיין השקפה אויף דעם מצב ווי ער איז באמת.

און השי"ת זאָל אייך מצליח זיין צו אַנזאָגן גוטעס אין דאָס אַלץ אויבן דערמאָנטע און פון די פעולות טובות אין דעם טאָג טעגליכן לעבן . . .

בברכה.

ח'פה

ב"ה, י"ז טבת, תשט"ז
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ כו' מו"ה יצחק שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מז' טבת והקודמים, ואחכה להמשך בשו"ט איך
נסתדרו כל העניינים בהרשת ובפרט בכפר סבא וזרנוגה. ויה"ר שיזכה
לבשר טוב בכל האמור וכן בעניניו הפרטים.

מ"ש אודות תוצאות הבחינות, אין להתרשם מזה, ובטח לא היתה
ההכנה מצדו אלא, פון יוצא וועגען. ובמילא — יתקן הדבר לפעם הבאה.
ובמצבו זהו כשאר עניני הרשות, היינו דקליפת נוגה, שכשהכוונה לנצלם
לקדושה, ובנדון ידידי הטבת המצב בהרשת, גם ההכנה נתעלה לקדושה.
והשי"ת יצליחו.

בהנוגע להשתלמות המוריסות דהרשת, צריך הי' להודיע מתי
יפתחו קורסים מסודרים כדבעי, היינו מאגוי"י או יותר ימנים, וכדאי
לעורר הנ"ל עדי"ז — שעלולה ההתעוררות שיקדימו את זה ככל האפשרי.
ובפרט אם ישתתפו מצד הרשת באופן סמלי בהוצאות.

נהניתי מהמענה שלו אודות שלילת קבלת הבתי ספר להרשת —
שהציע להם מי שהוא, ובפרט שע"פ מצב הרוח כאן (שטימונג) — חוששני
שאין בזה אלא פוליטיקה. דסכסכתי וכו'. ולא בהנוגע לפו"מ, וד"ל.

בברכה לבש"ט בכל האמור מתוך בריאות הנכונה,

מ. שניאורסאהן

ח'פה

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק שי: גנזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.
הבחינות: לקבלת תואר מורה מוסמך.

שלא

אדמו"ר שליט"א

ח'פו

ב"ה, כ"ז טבת, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מ"יט טבת, בו כותב אודות מצבו ברוחניות
שאינו משביע רצון, ורוצה לתקנו ומבקש הוראות בזה.

הנה ראשית העבודה ויסודה הוא הענין דקבלת עול הקדמת נעשה
(קיום ההוראות) לנשמע, — (הבנה והשגה בשכל עצמו) — ובידו הדבר
תלוי, וכשיחליט בנפשו לעשות כזה, הנה יפנה לזקני רבני אג"ש אשר
בירושתי"ו ויפרש לפניהם עניניו וימלא הוראתם והשי"ת יצליחו שיעשה זה
אליבא דנפשי ובמילא יקוים בו מאמר רז"ל יגעת ומצאת.

בטח שומר שלשת השיעורים השווים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בחומש תהלים ותניא הידועים ועכ"פ
ישמור אותם מכאן ולהבא.

בברכה לבשו"ט,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ח'שו

מהעתק המזכירות.

ח'פז

ב"ה, כ"ח טבת, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים מו"ה יצחק שי

שלום וברכה!

מכתבי מענה על מכתבו הקודם בטח קבל מכבר, ובמענה על
מכתבו מט"ו טבת,

לפלא ולתמי' שכנראה, אף אין ענין אחד שדעת כולם או הרוב
שלהם שוה. ועוד זאת שמחזיקים בהנהגה — שעל כל דבר קטן או גדול
צריכה להיות דוקא גזירה מעבר לים. והרי אי אפשר שהנהגה זו לא
תפריע להתפתחות הענינים, ובפרט שהשאלה ותשובה מהתם להכא
ומהכא להתם לוקחת כשבועים. וצריך הי' למצוא עצה איך לתקן הני"ל כי
הרי סו"ס כל חברי הרשת הם מאנ"ש וחסידי כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר על שמו נקראים מוסדות הרשת ומתאים
לכוונתו צריכים הם להתנהל וכו'. וק"ל.

זי"ע נתקבל מכתבו מכ' טבת, ות"ח על הבשו"ט (על סדר מכתבו):
שהוטב הסיכויים לארגן הכינוס דיום ההילולא יו"ד שבט, ושהוטבו
היחסים בהנוגע לביה"ס בזרנוגה, והעיקר — שכנראה עזב את המרה
שחורה ומביט בעין יפה יותר בהנוגע להתפתחות בית ספר זה, וכידוע
פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע — כאשר חיל הולך
במלחמה עליו ללכת במא"רש של שמחה ונצחון, וזה גופא מוסיף בו כח
ומגדל ומקדים הנצחון, והנמשל מובן.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ובכל הענינים אודותם כותב וגם
בעניניו הפרטים,

מ. שניאורסאהן

נתקבל מכתבו הדחוף (ויעוין היטב לעיל ד"ה לפלא). וכבר כתבתי

ח'פז

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק שי: גזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.

שלג

אדמו"ר שליט"א

להררד"ח ש"י שאין הזמן גרמא למעט עתה מספר התלמידים בביה"ס,
כ"א אדרבה להיפך. אף שמספר הכתות אין נוגע כ"כ.

— בנוגע להשתתפות בימי עיון — יש להשתמט מזה בכל
התחבולות אם רק אפשרי — אבל באופן דיפלומטי און ניט איבערציען די
סטרונוע בדיבורים חריפים, וגם לא לאמר שזהו גזירה מעבר לים. והרי
צ"ל מובן וגם פשוט שאין השקפת מורי חב"ד כהשקפת הפוהמ"ז ואפילו
המזרחי, שב"כ שלהם מנהלי „ימים" אלו, וגם אין זה מתפקידם להכנס
עמהם בויכוחים עד"ז.

בנוגע להשתתפות בהוצאות הקמת הצריפים וכיו"ב — לפי ידיעתי
במצב קופת הרשת, אפשרית רק באופן סמלי, אבל לא בסכומים גדולים.
— ויש להרבות בהשתדלות במשרדים המתאימים ויתוקן, צעד אחר צעד,
בעז"ה.

ח'פח

ב"ה, ז' שבט, תשט"ז
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה שלמה חיים ש"י

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מב' שבט והפ"נ המוסגרים בו, שיקראו
בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ובמ"ש אשר דעת יחיד הכריח לשלוח את פב"פ משיבת תו"ת, מובן
שמבהיל הדבר, ובפרט למי שדיעה נכונה לו בתורת החסידות הדרכותי
ומנהגי, שמזה מובן מהו פירוש גירוש ח"ו, מלהסתפח בנחלת ה',
והאריכות בדבר הפשוט אך למותר. וחבל על הזמן ההולך בשקו"ט

להררד"ח: להר"ר דוד חנוין.

ח'שח

מצילום האגרת.

מו"ה שלמה חיים: קסלמן. אגרות נוספות אלי' — לעיל זתתסז, ובהנסמן בהערות שם.

בענינים המצערים ופשוטים מצד עצמם, בה בשעה שיכולים היו לנצלו על ענינים מסוג אחר לגמרי.

בודאי הכינו את התלמידים שיחיו באופן המתאים ליום ההילולא יו"ד שבט הבע"ל, ועאכו"כ ביום ההילולא עצמו. ויה"ר שזכות בעל ההילולא יגן על כאו"א מאתנו, בתוך כלל ישראל, לנחותו בדרך העולה בית אל, ולסייעו בהליכה בה עדי יקום היעוד ומלאה הארץ דיעה את ה'.
בברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ח'פט

ב"ה, י"ד שבט, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום ההילולא עם הפ"נ המוסגר בו שיקראו בעת רצון על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע,

ומ"ש אודות אחותו . . . שתליט"א, צריך הי' להרבות עלי' ריעות וידידות שלה שישפיעו עלי' שבהצעת נכבדות תביט על העיקר ובמילא תבחין ותחליט שהטפל דטפל אינו תופס מקום. והרי אין שלם אלא אחד הוא השי"ת, משא"כ הנבראים, ובטח ימצא אותיות המתאימות איך להסביר את כל זה.

אינו מפרט סדרי לימודו היומי, אבל רוצה אני לקוות שיש לו קביעות בנפש, נוסף על קביעות הנכונה בזמן, בלימוד תורת החסידות נשמתא דאורייתא, ותלמוד זה מביא לידי מעשה, הליכה בהדרכותי ומנהגי, ויה"ר שגם בזה יבשר טובות.

בברכה לבשו"ט בכל האמור,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט
מזכיר

ח'פט

מצילום האגרת.

ח'צ

ב"ה, כ' שבט, תשט"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ בעל מדות וכו' מו"ה אלחנן שי הכהן

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידען צו באַקומען אייער בריף פון ט"ו שבט ראש השנה לאילנות, און עס איז באַוואוסט דאָס וואָס ווערט געבראַכט אין מערערע ספרי דרוש אין פאַרבינדונג מיט די רוחהתעורות פון דעם טאָג, וועלכעס איז באַגרינדעט אויף דעם אויסדרוק פון פסוק, כי האדם עץ השדה, און באַ אַ מענטשן ווען עס קומט צו געזונט ברוחניות קומט בדרך ממילא אויך צו געזונט בגשמיות, וואָרום זיינען דאָך אידן אַ גוי אחד בארץ, איז אין יעדער אָרט פירן זיי דורך דעם געדאַנק פון אחד, וואָס אין דעם איז אַריינגענומען די אַלגעמיינע פאַראיינציגונג פון די גשמיות מיט די רוחניות, דער גוף און די נשמה.

וואָס דאָס איז אויך איינע פון די ערקלערונגען פון שיטת הבעל שם טוב, דינען השם יתברך בשמחה מיט דעם גוף, און ניט דורך פייניגען דעם גוף נאָר דוקא דורך זיין — גוף'ס — מיטהילף.

און מען זעהט דאָס אַפילו מיט די אויגען, אַז ווען דער גוף איז געזונט — זעלבסט פאַרשטענדליך אין אַ אידישען אופן — דורך כשריה מאכלים וכו' — שטערט ער ניט צו לערנען תורה און מקיים [זיין] מצות אויב מען וויל נאָר טאָן דאָס.

און לויט דעם מאמר רז"ל הידוע, דורכן מאַכען שלום צווישן גוף און נשמה, און אין נשמה זעלבסט צווישען נפש האלקית און נפש הבהמית, איז מען אויך מעורר וממשיך דעם שלום אַרום עס אין דער

ח'צ

מהעתק המזכירות.

מו"ה אלחנן: קאווען. אגרות נוספות אליו — לעיל חיד הי"ח, ובהנסמן בהערות שם.

אידן א גוי אחד בארץ: ראה גם לעיל חטי' אגרת התקמח. ח"כ זתשית.

מאמר רז"ל הידוע: סנהדרין צט, ב: שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה. וראה

לעיל ח"ג אגרת תשמ. ח"י ורעא. ח"י ורתקל.

נאָהענטער אומגעבונג און אין דער ווייטערערע אומגעבונג און דורך דעם
אויך דעם שלום אין וועלט.

וואָס דאָס איז אויך אַ פאַרברייטונג צו דעם אַלגעמיינעם שלום,
אויף דער צייט אויף וועלכער דער נביא ישעי' האָט געזאָגט, לא ישא גוי אל
גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה. (ישעי' ב' ד') ...

בברכה.

ח'צא

[אדר"ח אדר תשט"ז]

במענה על מכתבו מכ"א שבט, ת"ח על כתבו ראשי פרקים
מההתועדויות בימי הסגולה שבינתיים, [ו]בטח גם להבא יודיע מכגון דא
אבל בפרטיות המתאימה וגם דרושה.

והעיקר אשר ירבה בפעולות בכרם חב"ד בכלל, ובפרט בהמקצוע
שבהיותו רב צבאי הי"ה מסוג ענין שאי אפשר לעשותו באופן כך ע"י
אחרים. ויה"ר שיהי' כל הנ"ל בהצלחה מופלגה.

בטח למותר לעוררו לעשות ככל יכלתו בהגדלת ושגשוג דצעירי
אגו"ח ... בסניף תל אביב וגם בסניף ירושלים ת"ו.

בברכה לבריאות הנכונה לו ולביתו ת"י.

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות ולבשו"ט בכל הנ"ל.

ח'צא

נדפסה בכפ"ח גליון 558 (ו' שבט תשנ"ג) ע' 28.

האגרת היא אל מר"ה יחיאל מיכל יהודה ליב זלמנוב. אגרות נוספות אליו – לעיל
זיתקן, ובהנסמן בהערות שם.

שלז

אדמו"ר שליט"א

ח'צב

בי"ה, ח' אדר, תשט"ז
ברוקלין.

הווי"ח אייזא נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים זוסיא שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו שהתחיל לכותבו במוצש"ק מברכין
ואדר"ח מרבין בשמחה. ויה"ר שינצלו ימי הפורים וימי הפסח הבע"ל
והימים שלפניהם ושלאחריהם כדבעי, ומבלי פרטים של עגמ"נ וגרעון
וחסרון. ואין לך דבר העומד בפני הרצון ובפרט כשנוגע לרבים . . .

כדאי היי שבאופן בלתי רשמי יתוודע בהנוגע לבנין המקוה, אם
נעשית באופן שתשא חן גם בעיני הנשים, היינו על פי פשוט שתהיי נקי
ועאכו"כ סניטרי וגם יפה, לכה"פ כפי האפשרית בכפר, כי אף שלכאורה
כ"ז ענינים חיצוניים הם, אבל בדורנו זה נוגע גם לענין הפנימי ולעיקר
הדבר.

אחכה לבשורות טובות ומפורטות איך שעברו ימי הפורים ואודות כל
הענינים, ות"ח.

בברכה לפורים שמח,

מ. שניאורסאהן

ח'צב

מצילום האגרת.

מו"ה חיים זוסיא: ווילימובסקי. אגרות נוספות אליי – לעיל זיתתעט, ובהנסמן בהערות

שם.

לבנין המקוה: בכפ"ח. ראה לעיל ח"ג אגרת דרפד, ובהנסמן בהערות שם.

ח'צג

ב"ה, כ"ו אדר, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתביו מגי, י"א וכ"ב אדר. ולפלא על ההפסק בין מכתב אחד לחבירו, ועוד יותר על מה שכל הענינים, מבלי יוצא מן הכלל, מתנהגים בכבדות מבהילה ומבלי כל טעם מספיק בזה (לולא הטעם, אז די זאך איז ניט נוגע. והאומנם יש לטעם זה הסברה אפילו בשכל הבריא האנושי ועאכו"כ בשכל שצ"ל אצל תמימים ואפילו חסידים סתם ואפילו אנ"ש סתם ואפילו שומרי תורה ומצוות סתם).

וביותר מבהיל, שהרי ידועים לי ועאכו"כ ידועים להם, כמה מאנ"ש שפעלו און האַבען אויפגעטאָן בענינים ציבורים בכמה מקומות באה"ק ת"ו — אבל לא בכרם חב"ד. וכשמתאספים יחד טענה"ט מען זיך אויס און מען גייט זיך פאַנאַנדער ביז צו דער צווייטער אסיפה. וכבר נלאיתי כתוב עד"ז, ואפילו הכתיבה שנלאיתי לכתוב.

ובטח ידוע לו הסיפור מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, „ראַבאַטאָ ניע ווידנע" — שמדברים וכותבים ומעוררים, והענינים אינם זזים ממקומם . . .

וכשיקבלו מכתב יתראו עם אחד או שנים מאנ"ש, וכשיהי' חדשות יכתבו. ואחכה עוד שבוע ושבוע, ועוה"פ אעורר, ועוה"פ אקבל מענה על דרך זה.

וצריך הי' להסביר לכל ה„עסקנים", שאין זה עסק פרטי שלי . . . ואם יתבוננו במקצת עכ"פ מבלי נגיעה, אולי יבואו לידי החלטה, אשר אין זה מעניני להטיף מוסר, ואפילו לא לעורר, כי אם — לסייע . . .

בברכה.

ח'צג

נדפסה בקונו, „צדיק למלך" א' ע' 96.
הסיפור: ראה תורת מנחם — התוועדויות הישית ע' 74, ושינ.
ראבאטא ניע ווידנע: העבודה לא נראית.

שלט

אדמו"ר שליט"א

ח'צד

ב"ה, אי ניסן, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מט"ז אדר, הנה מובן אשר אין להודות על
ההשתדלות בעגונא דאתתא, ובפרט ע"פ המבואר בכמה ספרי רז"ל
שהמשתדל בזה כבונה חורבה בירושלים. ובפרט כשהמדובר נכנס בסוג
דעניי עירך, עני באותו דבר.

ומחכים להוראות אחותו שתליט"א באיזה אופן רוצה להמשיך בזה,
מתאים למה שכתבו לה מכאן האפשריות . . .

ח'צה

ב"ה, כ"ח ניסן, תשט"ז
ברוקלין.

משפחת זלמנוב שיחיו

שלום וברכה!

במענה על מכתבם מא"ח הפסח, בו כותבים אודות המשרה דשו"ב
דתל אביב, והשאלה מי מהמשפחה יכהן בה. וכנראה ממכתבם שאיך
שיחליטו בזה תסכים הקהלה (אף שלכאורה קצת תמי' בדבר, כיון שע"פ
רוב גם להם חו"ד בענינים כגון דא). ומתאים להמצב והשינויים העלולים

ח'צד

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ג' ע' 58, מצילום האגרת.

ח'צה

צילום האגרת נדפס ב„זכרון שמואל" ע' 87.
המשרה דשו"ב: אחרי סטירת אביהם מריה שמואל זלמנוב שריב. ראה גם לקמן אגרת
ח'קה.

לבוא, כמובן אין כדאי לדחות הפועל בזה לזמן ארוך. ולכן אם אין עוד מוחלט מיול"ח של אחותם תחי' — יש על אחד מהבנים לקחת משרה הנ"ל, ומובן שזה צריך להיות בהסכם זוגתו של המועמד לזה. ואם כולן מסכימות ויש אפשרות בזה, כדאי שיקח משרה הנ"ל הווי"ח כו' יחיאל מיכל יהודא ליב שליט"א כיון ששמו מוזכר בהצוואה, אבל בתנאי אם אחד מהאחים שי' יעשה שו"ב במקומו ברמת גן. אם מאיזה סיבה קשה לעשות כהנ"ל — אזי יקבל המשרה בתל אביב אחד משני האחים, וטוב יותר זה שיתלמד אומנות השו"ב מהיר. והשי"ת ינחם בדרך הטובה לכאוי"א מהם בגשמיות וברוחניות גם יחד, ויאריך ימי אמם שתליט"א בטוב ובנעימים, ותראה רוב נחת חסידותי מכל יו"ח שיחיו.

בברכה לבשו"ט בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

ח'צו

ב"ה, י"ב אייר, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מבי' אייר, יום הולדת כ"ק אדמו"ר מוהר"ש זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, בו כותב:

(א) דלפי טבעו כשבא כסף לידו מזדמנים לו כמה עניינים של הוצאה ומוציא כספו עד שמצד זה מוכרח להלואות.

והנה כבר ידוע אשר הנהגה על פי טבע זוהי הנהגת בריות טבעים שאין להם נפש האלקית שהיא למעלה מהטבע, משא"כ כאוי"א מישראל שנקראים בנים להקב"ה, כי כלשון רבנו הזקן בעל התניא והשולחן ערוך נפש האלקית שהיא נפש השנית בישראל היא חלק אלקה ממעל ממש, ועבודת האדם, אשר זהו כוונת ירידת נשמתו למטה היא לשנות את

ח'צו

מהעתק המזכירות.
כלשון רבנו הזקן: תניא פ"ב.

הטבע, ועכ"פ למשול ולשלוט על הטבע, וכמבואר בארוכה בתניא פרק ט"ו ואילך, וכל הנ"ל הוא בהנוגע אפילו טבע שאין בו היזק כ"כ, עאכ"כ כשהטבע מביא לבזבז ממון כהנ"ל ותוצאותיו הוא שנעשה לזה וכלשון הכתוב עבד לזה הרי בודאי שניתנו לו הכחות להתגבר על טבעו האמור ואין דבר זה תלוי אלא ברצונו.

(ב) במה שכותב שאין לו הצלחה בעניניו. — הנה יסדר מכאן ולהבא, שבכל יום חול בקר קודם התפלה, יפריש פראנק או שנים לצדקה ולאחר התפלה בכל יום (חול וש"ק ויו"ט) יאמר השיעור תהלים — כפי שנחלק התהלים לימי החדש — ועי"ז תתרבה ההצלחה בעניניו.

(ג) במה שכותב אודות בריאות . . . הנה החולי שמזכיר במכתבו מצאו עתה כמה תרופות, שכשלוקחים אותם בזמנם הקבועים ע"י הרופא מומחה, אז אין סובלים מחולי זה ובמשך הזמן מתרפאים ולפלא שאינם יודעים עד"ז, ואולי לא מצאו עדיין הרופאים מומחים בהמקצוע שבטח נמצאים בעיר גדולה . . .

הפ"נ המוסגר במכתבו יקרא על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, וצריך לבדוק את התפילין שלו ושל אחיו שיחיו, וכן המזוזות בדירתם, והשי"ת יצליחו לבשר טוב בכל האמור.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח'צו

ב"ה, כ"ג אייר, תשט"ז

. . . במה ששואלת אודות הידורים שרגילה בהם זה כמה וכמה שנים ושבעלה לעת עתה לא נהג בהם. מובטחני שבאם יסבירו לו את

החולי שמזכיר: נכפה.

ח'צו

נדפסה בקיבוץ יגדיל תורה ירושלים גליץ כו' ע' 8.

ההידור שבדבר, הנה לא רק שלא יפריע אותה מהנהגתה זו, אלא שאדרבה גם הוא יתנהג באופן כזה, כי הרי זוהי הוראה ברורה מן השמים אשר הידור זה שייך אליו. וכנודע פתגם הבעש"ט, ששמענוהו כמה פעמים מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר כל דבר שאיש הישראלי רואה או שומע יש בזה הוראה בשבילו בהנוגע לעבודתו את בוראו. וכיון, שבאיזה אופן שיהי, נכנס הידור זה לתוך ד' אמות שלו — בודאי גם הוא ביכולתו להתנהג בו ושייך הוא אליו. ומובן שגם על זה נאמר מה שנאמר על כללות תורתנו הק', שדרכי דרכי נועם ואפי' כל נתיבותי שלום. וכשיסבירו כל הנ"ל בלי התרגשות ובדרכי נועם ושלום — בודאי יתרבה השלום בביתם, ועל ידי זה גם ברכת השי"ת, כי הרי השלום הוא כלי המחזיק ברכתו של הקב"ה, כפסק משנתנו.

ח'צו

ב"ה, כ"ז אייר, תשס"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"א אייר. כן נתקבלה ההגדה נוסח אחיד והחוברת לפסח, ות"ח ובקשה גם על להבא.

מוסג"פ העתק מכתבי כללי, לאסיפה הכללית של סניפי אגודת נשי ובנות חב"ד (אף שבאופן רשמי יקבלוהו ישר סניפי נשי ובנות חב"ד בכל מקום, עאכ"כ אשר באה"ק ת"ו).

ויה"ר שימי סגולה אלו, שעליהם אמר ויחן ישראל לשון יחיד כדרשת רז"ל, ישפיעו גם על . . . בתכ"י וביחוד על . . . בהנ"ל, שיעשו כולם אגודה אחת בדיעה אחת וכאיש אחד למלאות תפקידנו בעלמא דין, שהאדם נברא לשמש את קונו, שבתקופתנו זו הוא הפצת המעיונות (עד שיגיעו גם) חוצה, ודוקא מתוך אהבה. וכמבואר בכ"מ שכיון שהגלות [הוא] בעון שנאת חנם מוכרח התיקון בקצה ההפכי, וק"ל.

ח'צו

נדפסה בקוני, צדיק למלך א' ע' 97.
מכתבי כללי: דלעיל ח"ג ד'שנה.

שמג

אדמו"ר שליט"א

ומובן שכוונתי בשורותי אלה הוא לא רק אליו אלא לכאוי"א . . .
והשי"ת יזכהו ויצליחו לבשר טוב בכל האמור.
בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות ולבשו"ט בכל הנ"ל.

ח'צט

ב"ה, יו"ד סיון, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ח אייר, בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב
אודותם על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ובמ"ש אודות האי נעימות הנגרמת ע"י השכנה, רואים במוחש
בענינים כמו אלו, שכאשר הרוצה לגרום עגמ"נ רואה שאין שמים לב
לדבריו ולפעולותיו, נתמעט אצלו החשק להמשיך בזה עד שעובר כליל,
וכדי להקל על עצמו אי התגובה על פעולות המיצר, יש להתבונן בתוכן
אגרת הקדש לרבנו הזקן סי' כ"ה.

לפלא שאינו מזכיר מהשתתפותו בהפצת המעינות בכלל ובמסגרת
צעירי אגודת חב"ד בפרט ובטח ימלא עד"ז במכתבו הבא.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח'צט

מהעתק המזכירות.

ח'ק

ב"ה, כ"א סיון, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נר"נ מלאכתו מלאכת שמים מו"ה יצחק שי

שלום וברכה:

במענה על מכתביו מ"ב ו"ד סיון.

נעם לי לקרות בס' שעושים הכנות לקראת חגיגת י"ב תמוז הבע"ל. ובודאי כן הוא בכל בתי ספר הרשת, ומה טוב שישתפו פעולה כולם יחד. ויה"ר שזה ישפיע ג"כ בקירוב הלבבות בין סגל המוריס"ות דהרשת ובין המנהלים חברי הנהלה וקירוב לבם כולם כאחד ויחד לעשות רצונו בלבב שלם.

ובמ"ש אודות אופן ההצגה, הרי בודאי שכבר עמדה שאלה זו בחוגים השונים של החרדים לדבר ה' באה"ק ת"ו בחדשים שעברו, ובמילא ידוע איך נהגו ואיך הגיב הצבור על זה. ובהתאם לזה יש להחליט. אבל מובן שצריך לדון ע"ז ולהחליט במושב הנהלת הרשת, כיון שזהו ענין כללי הנוגע לא לב"ס אחד במקומו אלא לכולם.

במ"ש שלא דרשתי ממנו במיוחד עסקנות הרשת ובכלל חב"ד בכדי שיוכל להתמסד בעבודתו בתור מנהל ולהשתלמותו, הנה אף שלא דרשתי במיוחד, כהביטוי שלו, אבל גם לא פוטר מלעשות ככל שאר המנהלים ועסקני הרשת. ובפרט בענין הקייטנא, שזהו דבר שהזמן גרמא, והנסיון דומן העבר הראה, איך שזהו דבר טוב ותועלת רבה צפונה בזה, ובפרט אם יהי' מתוכנן הדבר ככל צרכו. ולאידך גיסא נוכחו ג"כ מההיזק ע"י העדר תכנית מסודרת והעדר שיתוף פעולה וד"ל. ויה"ר שעכ"פ עתה יסודר כל האמור ...

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ח'ק

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק ש"י: גזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.

שמה

אדמו"ר שליט"א

ח'קא

ב"ה, כ"ה סיון, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב עוד הפעם במה שכתב במכתבו הקודם
ובקשר עם המענה שקבל ממני ושואל דעתי עוד הפעם בשאלה זו עצמה.

וכבר מלתו אמורה בריש פרק שני דברכות אשר המדובר שם
בקריאת שמע שבה מצוים בכל יום ובתחלת היום שעלינו לקבל עול
מלכות שמים עול מצות, וראה ג"כ תניא פרק מ"א, ואם לדעתי ישמע
יציע עוד הפעם עניניו לפני הר"מ והר"י שלו, ויקיים הוראתם אליבא
דנפשי ואליבא דאמת ומתוך קבלת עול, ואז יבטלו כל ההעלמות
והסתרים המדומים שאין להם מציאות אלא בהעדר הרצון דקבלת עול.

ולהודעתו מיום ההולדת שלו הבע"ל ומתברך להיות יהודי יר"ש
וחסיד, הרי הבחירה ניתנה לכאוי"א וגם הכחות שיוכלו ללכת בדרך הטוב
והישר וכמ"ש ובחרת בחיים, אלא שמצדו צריך להשתמש בכח בחירתו לא
למלאות רצון עצמו אלא למלאות רצונו של הקב"ה שנתגלה בתורתנו
תורת חיים ושמקבלים הוראות בזה ממי שגדול ממנו בתורה וביר"ש,
ותלמיד ישיבה מקבל הוראות אלו מהמשפיע שלו, ויהי רצון שתהיי שנת
הצלחה אצלו בלימוד תורתנו הק' ובקיום מצותי' בהידור.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ח'קא

מהעתק המזכירות.

ח'קב

ב"ה, כ"ה סיון, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף דיין בריף פון כ"ב סיון אין וועלכן דו שרייבסט וועגן וואו דו לערנסט אויף דעם נייעם זמן, און דער עיקר וואָס ביז איצטער האָסטו נישט אַרויסגעוויזן קיין פאַסנדיגן חשק צו לערנען און בעטסט אַ ברכה,

אַבער עס איז זעלבסטפאַרשטענדליך אַז מיט בעטן אַ ברכה אַליין איז מען נישט יוצא נאָר מען דאַרף זיך אָנשטריינגען לערנען ווי עס באַדאַרף צו זיין, און נישט נאָר דער טאָג פון באַקומען דעם בריף און אויף מאַרגן נאָר אויך אַסאַך ליינגערע צייט, און אַז מען טוט דאָס אַ געוויסער צייט דאַרף מען שוין דערנאָך נישט אָנקומען צו אָנשטריינגען און אַז מען באַקומט אַ חשק אַלץ מער צו לערנען.

און דו האָסט זיך געדאַרפט באַראַטן זיך מיט הרב . . . ש"י וועגן דעם און אַנדערע דיינע פראַבלעמען און דערציילן עס אַלץ וואָס דו האָסט מיר געשריבן, און אַזוי ווי ער זעט דיר שטענדיק וועט ער מן הסתם קענען העלפן דיר אין די ענינים. והשי"ת זאָל דיר באַגליקן.

איך האָף אַז דו היטסט אויף דעם שיעור תהלים ווי דער תהלים איז פאַרטיילט אויף די טעג פון חודש און וועסט אויך ווייטער אַזוי טאָן.

בברכה.

ח'קב

נדפסה בקונו', "צדיק למלך" א' ע' 98.

ח'קג

ב"ה, כ"ז סיון, תשט"ז
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים מו"ה . . . שי

שלום וברכה!

לאחרי ההפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מכ"ב סיון. ובמ"ש . . .
אודות דברי בהנוגע להביאור דבקרובי אקדש, גם בזה אמרתי ברור שאיני
מבין כלל ההצדקה ע"י הביאור דבקרובי אקדש, כי הצדקה פירושה שזהו
הסברה ע"פ השכל. וכל הענין דבקרובי אקדש צע"ג איך מסבירים אותו
ע"פ שכל אפילו בהנדון דהכתוב, ועאכ"כ בנדון דידן.

ומה שהנ"ל אמרתי בפרסום דוקא בהתועדות — הוא מפני טעם
המובן, כי באם יפרסמו יותר ביאור בזה, הרי הספרדים ואפילו כו' יש
חשש שיאמרו לא הן ולא שכון, וד"ל.

— ע"כ במ"ש במכתבו, ומכאן ואילך ע"ד החסר במכתבו:

תקותי שגם לו ידוע שהתלמידים הקשישים דתו"ת ד . . . מיאשים,
אף שטעמים שונים (זה אומר שאין לו חברותא וזה אומר שאין מצליח
בלימודים וכו' וכו'), בה בשעה שמקבל אני ידיעות וגם מכתבים מתלמידי
ישיבות אחרות, אשר עצם הכתיבה אלי משיבה אחרת מורה —
שהתלמיד אינו שבע רצון כ"כ מהמקום בו נמצא, אבל בכ"ז מרגישים גם
חיות א' פאָרקאָכקייט בהלימוד בלימוד הנגלה או במוסר וכיו"ב, משא"כ
הנ"ל.

ובכל הפ"כ ומכ' המתקבלים אינני מוצא אף מלה אחת שידונו בזה.
שזהו מורה אחת משתי אלה, או שיודעים ואין דנים עד"ז, או שאין
יודעים על הענין. ושתי האפשרויות מבהילות, וקשה להאריך בדבר
המצער.

ח'קג

נדפסה בקו' „צדיק למלך" א' ע' 99.

דברי . . . דבקרובי אקדש: פעולת הרצח של הערבים בביה"ס למלאכה בכפ"ח.
איך מסבירים אותו: ראה גם לעיל ח"ג אגרת ד'תקו.

ויהי'ר שסו"ס, אף שכפי שכותב במכתבו, בכל הדורות האט מען ניט
דערטאן, עכ"פ יעשו כפי האפשרי.
בברכה לבשו"ט.

ח'קד

ב"ה, כ"ט סיון, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה:

נעם לי לקבל מכתבו בחודש אדר, בו כותב אודות השתדלותו
להשפיע על חבריו שי [ו]אלו שפגש אתם להודיעם ע"ד תורתנו תורת
חיים ומצוותי, ולהסבירם על הטוב הכי גדול **בשבילם** לילך בדרך התורה
והמצוה, ואשרי חלקו שההשגחה העליונה הזמינה לו הזדמנות [ו]ת כאלו.
ונאמן בורא עולם לשלם שכרו בהמצטרך לו, הן בגשמיות והן ברוחניות.

ותקותי חזקה שגם להבא יעשה בדברים האמורים, ועוד יוסיף
אומץ והשתדלות בזה, כדרישת השעה בכלל ובפרט באה"ק ת"ו במהרה
בימינו ע"י משיח צדקנו. ובדאי גם להבא חברי צעירי אגודת חב"ד
יסייעו בידו ויעזרו לו כפי יכולתם.

ואחכה לבשו"ט שלו בכל האמור ובפרטיות הדרושה. ותקותי
שיבשר ג"כ טוב שהוטב מצב בריאות אביו שי.

בברכה להתקדמות ולהוספה בכל האמור, ולהצליח בעבודת השי"ת
ויתעלה מתאים למעמדו ומצבו ולסביבתו.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח'קד

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ב' ע' 155.

שמט

אדמו"ר שליט"א

ח'קה

ב"ה, ב' מניא, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ כו' מו"ה ישראל יצחק שי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מכ"ה תמוז. — נכון הדבר שימשיך בלימוד
אומנות השו"ב, כיון שקשור זה בצוואת אביהם ע"ה. אבל ביחד עם זה,
לעת עתה לא יעזוב עניני החקלאות (אף אם עי"ז יתארך יותר זמן לימודו
אומנות השחיטה) עדי ידע ברור שמצליח בהלימוד. כן — בניחותא —
יחפש אחרי איש המתאים למסור לו החלקה בכפר חב"ד, כמובן בהסכם
ועד הכפר.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ח'קו

ב"ה, כ"ה מניא, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה אברהם חנוך שי

שלום וברכה:

. . . מכתבו מט"ז וכ"א מניא וקטע המכ"ע והס' הבחירה בארץ
הבחירה נתקבלו.

ח'קה

צילום האגרת נדפס ב„זכרון שמואל" ע' 87, בהמשך לאגרת חיצה דלעיל.
מו"ה ישראל יצחק: זלמנוב. אגרת נוספת אליו — לעיל חטי' הישעא.

ח'קו

נדפסה בקינ' „צדיק למלך" ב ע' 158.
מו"ה אברהם חנוך שי: גליצנשטיין. אגרות נוספות אליו — לעיל חטי' הישעא, ובהנסמן
בהערות שם.

ולפלא שנתקבלו תלונות לכאן, אשר הפרסום ע"ד בקורי ופעולות השלוחים שליט"א באה"ק ת"ו אינו מספיק כלל וכלל. והפלא הוא על כל הנהלת צעירי אגו"ח — איך אינם מנצלים הזדמנות זו, אשר לא בכל שעתא מתרחיש, וק"ל.

מובן שאין הכוונה כאן לפרסומת זולה — אלא לפרסומת שתביא תועלת להפצת המעינות ביחוד ובעניני יהדות בכלל.

במ"ש אשר מר א.ש. ש"י רוצה להוסיף מדור וכו', ונתן לו ההנחות בלתי מוגהות — בודאי לכל לראש ימציא לו את ההנחות המוגהות ורק בתור הוספה הנחות הנ"ל. והרי גם הענינים המוגהים רבים הם לפי ערך, וכמו הנדפסים בקובצי ליובאוויטש דעתה והחבורות שהופיעו לפני י"ד י"ג שנה, מכתבים הכללים ומכתבים התוכנים לפרטים, מה שנדפס בבטאון, הקדמות הקונטרסים דשנת תש"א, המפתחות לסש"ב ועוד ועוד ועוד.

ונחכה לבשו"ט גם בזה.

בודאי יאשר קבלת מכתב זה תיכף לקבלתו.

ח'קז

ב"ה, כ"ט מנ"א, תשט"ז
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה שלמה חיים ש"י

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מבי ר"ח מנ"א וי"ב מנ"א והפתקא דט"ז מנ"א שהיו כולם מונחים במעטפה אחת.

השלוחים באה"ק: ראה מבוא לחי"ג ע' 11 ואילך. לקמן ח'קז-ח.
מר א.ש.: אליעזר שטיינמן.
להוסיף מדור: בספרו משנת חב"ד. ראה לעיל ח"יד אגרת ד'תתר.

ח'קז

מצילום האגרת.

מו"ה שלמה חיים: קסלמן. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תתטז, ובהנסמן בהערות שם.

ובמ"ש ע"ד שני תלמידים שיסעו לכאן כיון שאין נשמעין וכו', והצעות כגון אלו נעשות מזמן לזמן ע"י חברי הנהלת תו"ת דלוד, מובן ופשוט שלא זו הדרך לחינוך תלמידים, שכיון שישנם קישורים בחינוכם ישלחם למקום אחר (ובריחוק מקום מבני משפחתם שגם הם יכולים להשפיע עליהם לטוב עכ"פ במקצת), כי בודאי גם להם ידוע שגם בארצו"ב ישנם נסיונות וכו'. וכבר כתבתי כ"פ, שבהאברכים שבאו מאה"ק ת"ו לכאן (אף שהי' בהם מעלה — שלא מסיבה הנ"ל נסעו לכאן, ואדרבה מפני שהיו המובחרים, בכ"ז) לצערי הגדול לא ראיתי בהם עליות, וצריך הי' להסביר לכל חברי הנהלת תו"ת דלוד — שאין זה ענין למצוא מקום אחר לאן לשלח התלמידים שאינן מובחרים, אלא נחוצה התבוננות איך לחנכם על אתר. וד"ל.

קבלתי מכתב מהאברך . . . שי', כותב שעבר מתו"ת דלוד לתורת אמת, ומטובו להודיע פרטי הדבר בזה, וכן אם נעשה זה בהסכמתה המלאה של הנהלת תו"ת דלוד. ובכלל בהעברת תלמידים מתו"א ללוד וכן להיפך האם מתדברים מראש ביניהם ומשתפים פעולה.

ת"ח על כתבו בהנוגע לבקור השלוחים שליט"א. ובטח ימשיך בכגון דא. וכל המפרט הי"ז משובח.

בברכת הצלחה,

מ. שניאורסאהן

במש"כ ע"ד משגיח וכו' — צריך למצוא זה דוקא מהת' דישיבותינו באה"ק ת"ו — (ולכל היותר — מצרפת) ומכמה טעמים.

במש"כ ע"ד הוצ"ק להת' — אתבונן ימים אלו.

במש"כ ע"ד נסיעה לכאן — צע"ג אם כדאית בשביל ההוצאות (בממון, בכחות וכו') הכרוכות בזה, והעיקר — בלבולי הסדרים במשך הזמן עד שיחזור. וכבר הראה הנסיון שהקלקול הנגרם עי"ז דורש זמן רב והתאמצות רבה לתקנו, ולא תמיד מצליחים.

ח'קח

ב"ה, ו' אלול, תשט"ז
ברוקלין.

הווי"ח אייזא נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה יעקב שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו משילהי חדש מנ"א בו כותב אודות ביקורם של השלוחים האברכים הרבנים שליט"א באה"ק ת"ו תוכן הדבורים והרושמים, ויה"ר אשר יומשכו כל דברי ההתעוררות שנאמרו ושנשמעו בפועל ובחיי היום יומים כי זה כל האדם, וכבר כתבתי בארוכה לאגו"ח אשר באה"ק ת"ו שהביקור וההתעוררות בימי הביקור הי"ז חרישה וזריעה ועל אנ"ש על אתר להביא בפועל כל הענינים בהימים שלאח"ז עד שיבואו לגמר טוב בפועל ומובן שגם בנקודה התיכונה הפצת המעינות חוצה, וכיון שרק התחלות קשות בנקל עתה העבודה באם יגשו אליי במרץ הדרוש וכל ההקדם ישובח בעוד רושמי הביקור בקירוב זמן, וק"ל.

מוסג"פ מה שהו"ל בזמן האחרון ובודאי יזכה בתוכנו את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

ח'קח

מהעתק המזכירות.

מו"ה יעקב: ארנשטיין. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ג ד'תלז. ד'תקסח.
ביקורם של השלוחים: ראה גם לעיל אגרת ח'קח, ובהנסמן בהערות שם.

שנג

אדמו"ר שליט"א

ח'קט

בי"ה, ז' אלול, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ט מנ"א.

נכונה במאד סברתו שילמוד בישיבה לימודי קדש כל היום, ואשרי
חלקו שישתדר באופן האמור וכבר נאמר ואתם הדבקים בה' אלקיכם
(אשר התקשרות ישראל בקוב"ה הוא ע"י אורייתא) חיים כולכם היום גם
כפשוטו שסוכ"ס מצליחים בהסתדרות טובה אפילו בחיי העולם הזה.

בודאי ידועים לו שלשת השיעורים הידועים בחומש תהלים ותניא
וישמור עליהם עכ"פ מכאן ולהבא.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח'קי

בי"ה, ז' אלול, תשט"ז
ברוקלין.

הור"ח אי"א נוי"נ כו' מו"ה מאיר נתן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מעש"ק, שכנראה ממנו כבר הסתדר בענין קנין

ח'קט

מהעתק המזכירות.

ח'קי

מצילום האגרת.

מו"ה מאיר נתן: האפשטיין, לתדון.

הבית, ויהי' שיצליח ג"כ בהבאת ב"ב ש"י בשעה טובה ומוצלחת, ומתוך הרחבת הדעת ופרנסה יוסיף אומץ במקומו עתה בעיני יהדות בכלל, ובהפצת מעינות תורת הבעש"ט עד שיגיעו גם חוצה.

כבקשתו יזכירו את הרב משה דויטש ש"י על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להענין אודותו כותב. וכיון שלכל דבר צ"ל צנור המקשר את המברך ומתברך — מהנכון שהנ"ל יקבע שיעור בלימוד תורת החסידות חב"ד עלי מסר נפשו כ"ק מו"ח אדמו"ר המעורר ר"ר, וכן שבלי נדר ישמור שלשת השיעורים הידועים בחומש תהלים ותניא עכ"פ מכאן ולהבא, והשי"ת יצליח את כי לבשר טוב בכל האמור.

בברכת כתיבה וחתימה טובה

מ. שניאורסאהן

ח'קיא

ב"ה, ז' כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על המכתב פ"נ, שיקרא בעת הרצון על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה זי"ע.

בהנוגע לשאלתו: הסרת הקאטאראק, הרי כיון שרופא מומחה אמר שנמצא עוד מעט רא"י בעין ואין למהר בניתוח, שב ואל תעשה עדיף. אלא שמזמן לזמן מהנכון לבקר אצלו או לשאלו מראש מתי לבוא אליו עוד הפעם, בכדי שהוא יבחון את העין. ורופא כל בשר ומפליא לעשות ינחה אותם באופן היותר טוב בטוב הנראה והנגלה.

ואחכה לבשו"ט לתוכן הפ"נ, ובפרט שהרי נמצאים אנו בחודש כסלו, חודש הנסים והגאולה ונצחון עניני חב"ד, ואשר כל אנ"ש החסידים והתמימים ש"י הם חלקי ועיקרי.

בכבוד ובברכה.

ח'קיא

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" א' ע' 100.

שנה

אדמו"ר שליט"א

ח'קיב

ב"ה, כ' כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

הנהלת כפר חב"ד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

. . . בברכה לבשורות טובות ולהצלחה מופלגה בהתפתחות כפר חב"ד מתאים לרצון מייסדו כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, העומד ומעורר רחמים רבים על כל אנשי הכפר — הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם ש"י בתוך כלל ישראל בהמצטרף להם הן בגשמיות והן ברוחניות, ואשר שומר ישראל, אשר לא ינום ולא ישן, ישגיח בהשגחה פרטית בעינא פקיחא על כל עניניהם לטוב להם בטוב הנראה והנגלה, עד יבוא בקרוב ממש משיח צדקנו, בעגלא דידן, ויגאלנו מן הגלות בגאולה האמיתית והשלימה.

המצפה לבשורות טובות.

ח'ק"ג

ב"ה, ב' טבת, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבם אשר החליטו בטוב, אין טוב אלא תורה תמימה, להוסיף בקביעות עתים בתורת ה', בהתחזקות בעבודת התפלה, ולהוסיף גם בלימוד דא"ח.

ח'קיב

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ב' ע' 160.

ח'ק"ג

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ב' ע' 161.

ויהי רצון מנותן התורה אלקים חיים, לחזק מוחם ולבם להיות עולים בקודש מדרגא לדרגא ומחיל אל חיל, מתאים להוראת התורה, והרי זוהי ג"כ הוראת ימי החנוכה דאזלינן מנייהו, להיות מוסיף והולך מיום ליום, להוסיף אור המאיר משתשקע החמה ומאיר על פתח ביתו מבחוץ, גם בעניני חוץ, זאת אומרת בהנהגה כל היום כולו.

ואין לך דבר העומד בפני הרצון, כי גם על זה נאמר יגעת ומצאת.

ויהי"ר שיבשרו טוב בכל האמור, והוריהם ומוריהם שיחיו ישבעו מהם רוב נחת אמיתי, הוא נחת יהודי מסורתי חסידותי.

בברכת הצלחה.

ח'קיד

ב"ה, כ"ד אדר, תשי"ז
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו פ"נ, שיקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ותוכנו, שקבל מכתב ממדינתנו לפני, מבקשים סמי רפואה, ולאחרי החקירה ודרישה כאן, נתודע להם, שבהיות סממנים אלו חריפים, אי אפשר לתת אותם מבלי ראות את החולה.

והנה כבר היו כמה מקרים כאלו, והנהוג בכגון דא, אשר ביחד עם הסממנים שולחים לשם ג"כ החוברת המבארת אופני ההשתמשות בסממנים אלו, ובאיזה מקרים מתאימים הם ביותר, אשר חוברת כזו

ח'קיד

מצילום האגרת.

מו"ה שניאור זלמן: ווילנא. אגרות נוספות אליו - לעיל חט"ז התתקפו, ובהנסמן

בהערות שם.

ממדינתנו לפני: רוסיה.

יכול להשיג רופא מכיר וידיד שלהם אצל הפאבריק המייצרת סממנים אלו, או ע"י הירחונים של אגודת הרופאים וכיו"ב. ובדאי מכירים הם כמה רופאים במחנם עתה, ועל ידם יוכלו להשיג כל הנ"ל ולשלוח ביחד עם הסממנים.

ועוד זאת למודעי, אשר כמה מירחונים אלו מתקבלים גם במדינתנו לפנים, ואם עם סממני הרפואות ששולחים יכתבו באיזה חוברת מהן מדובר ע"ד סממנים אלו, יש מקום לומר שהרופא שם יוכל להשיג את החוברת. אבל מובן שטוב יותר לשלוח גם החוברת מכאן, ויהי רצון שיבשר טוב בטוב הנראה והנגלה בכל האמור.

בכבוד ובברכה,

מ. שניאורסאהן

ח'קטו

ב"ה, ב' אד"ש, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מיום כ"ד אדר ראשון, עם התמונה ות"ח.

מוסג"פ מהו"ל בזמן האחרון, ובטח יזכה בו את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה.

במש"כ בזכירות רשב"י [ב]ש"ס — כבר העירו שלא נזכר כלל במס' חלה מדות קנים. ומפרט המנין בס' תולדות תנאים ואמוראים להרב היימן.

ח'קטו

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ב' ע' 162.

בזכירות רשב"י בש"ס: ראה לקראת אחרי (כת, א): „בכל פרק מפרקי המסכתות שבש"ס נזכר ר"ש". וראה גם הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בהוספות שם (ט, א). לקריש חייב ע' 194.

ח'קטז

ב"ה, כ"ב אדי"ש, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה יצחק ש"י

שלום וברכה:

בנועם קבלתי מכתבו משושן פורים, בו כותב אודות החגיגות דחג
הפורים ...

נעם לי לראות שמבליג הוא בהנוגע למורה פלוני, כי בטוחני שדוקא
בדרך כזה ינצלום באופן הכי טוב, והרי מספר המוריסות הנאמנים
לשיטת חב"ד אינם מרובים, ואי אפשר לוותר אפילו על אחד מהם. ובטח
ידוע גם לו מה שכתבתי רשמית להנהלת הרשת אודות הדרישה מבחוץ
ועוד יותר התביעה מבפנים בהוספת מוסדות הרשת, שזהו ג"כ דרישת
הוספה במספר המורים ומורות כמובן.

בודאי לעת קבלת מכתבי — כבר חזרו ב"ב ש"י לאיתנם. ויה"ר
שיבש"ט בענינים הפרטים ובענינים הכלליים, ויה"ר שבכלל ידיעותיו תהי
ג"כ, סו"ס, הידיעה אשר מתקרב לב חברי הרשת אחד אל אחד, וסו"ס
יעשו כולם אגודה אחת לבסוס ולהתפתחות מוסדות הרשת ככל הדרוש.
והרי זכות הרבים מסייעתם. אלא (לאחרי בקשת סליחתם על הביטוי
שבא להלן) מגרים הם בעצמם היצר הרע וכהפירוש בנוסח, על חטא,
שחטאנו לפניך ביצר הרע. היינו שישנם ענינים שגם היצה"ר אינו מעיז
לבוא להאדם בהסתות כאלו, אם לא שמגרים אותו בעצמם וכו'.

בברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

המכ" מכ"י שבט בעתו נתקבל. ובמש"כ ע"ד קירוב מנהל ב"י

ח'קטז

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק ש"י: גנזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.
וכהפירוש בנוסח: שליה שער האותיות אות י'. ראה גם לקריש ח"ט ע' 527.

העצמאי — מובן שאופני הקירוב תלויים בתכונות נפש הנ"ל. וכיון שמכירו מזמן בטח סו"ס ימצא האופן המתאים. ובכל אופן — קבי"ע בלימוד החסידות ובפרט דיבור ע"ד ארום פון חסידות — מהדרכים העקריים בזה.

ח'קיו

[ח' ניסן תשי"ז]

במענה למכתבם מ"א אדר שני, בו כותבים אודות השתתפות תלמידי ישיבת קשינוב לפנים, בביסוס והתפתחות הישיבה הק' שבהנהלתם, ומציעים שהבנין יקרא, בית תלמידי ישיבת קשינוב, וכן אשר הקבלות עבור הכספים המתקבלים ע"י הנ"ל יהי בנוסח, "ישיבת אחי תמימים ליובאוויטש, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, בית תלמידי ישיבת קשינוב".

והנה אף כי אין מפרטים הדבר במכתבם, מובן על פי הדרישה האמורה, אשר הנ"ל לוקחים על עצמם הוצאות הבנין וכו'. ואם כן הוא יש מקום שהנהלת ישיבת אחי תמימים ליובאוויטש אשר בראשון לציון, תדון על דבר דרישתם האמורה.

ויהי רצון אשר מנייכו ומינייהו יתקלס שם עילאה, על ידי לימוד תורה ביראת שמים, מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצוניות, תרעא ודרתא — גם יחד, עדי יקוים היעוד ולא ילמדו עוד איש את רעהו וגו' כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאום ה' גו'.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש ולחג הפסח כשר ושמח.

ח'קיו

נדפסה ב"כפר חב"ד" גליון 564 (ח' אדר תשנ"ג) ע' 37.
האגרת היא אל מ"ה יעקב ש"י פלס. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתצ, ובהנסמן בהערות שם.
השתתפות תלמידי ישיבת קשינוב: ראה גם לעיל חמ"ז היססה, ובהנסמן בהערות שם.

ח'קיה

ב"ה, ח' אייר, תשי"ז
ברוקלין.

האברך מנחם בן ציון שי

שלום וברכה!

במענה על מכתביו מ' אייר והקודמם בם כותב ראשי פרקים
מההתעודות והפעולות דימי חג הפסח, ובטח ימשיך בכגון דא גם על
להבא ובפרטיות יותר, ות"ח.

במ"ש אודות האברך י.ק. שי שרצה למנעו מלהפגש עם חבריו
בעבר, ולסוף לא אסתייע מילתא וכו' — בטח גם מזה ילמוד צדקת
הודעת המשנה, מצוה גוררת מצוה ולהיפך, אשר זה שהוא לא רצה
להשתתף בכנוס המל"ח אשר בכפר חב"ד, אף שבטח ידע שכוונת הכנוס
הוא בכדי להתדבר אודות הפצת המעינות חוצה ובעניני צדקה, זה גרר
עוד ענין מסוג זה, כי באם הי' נוסע הוא, הרי לא לבד שלא בא הנ"ל
להשפעה בלתי רצויה אף כי השפעה עוברת, אלא שעוד מצוה ב' הי' עושה,
שהיתה בידו להשפיע גם על חבריו של הנ"ל.

מובן שאין הכוונה להטיף מוסר, כ"א לעוררו בנוגע להבא על מאמר
רז"ל אל תהי יושב ושוקל מצותי של תורה ואומר מצוה זו קלה, ואין
נוהגים תעמולה עבודה ואין כדאי טרחת הנסיעה וכו'.

במ"ש אשר לא תמיד רואה הצלחה גמורה בלימודו, ונדמה לו שאין
זוכר מה שלומד.

כמדומה כבר כתבתי לו שכל הנ"ל הוא מפיתויי היצר, וחבל על זמנו
שמבלה להתווכח אתו ולהכנס בשקו"ט אם האמת כן הוא — בה בשעה

ח'קיה

צילום האגרת נדפס ב"אגלי נוחם" ע' נ.

האברך מנחם בן ציון: ויילהלם. אגרות נוספות אליו — לעיל חטי' השל, ובהנסמן
בהערות שם. לקמן ח'קצד.
כנוס המל"ח אשר בכפר חב"ד: ראה בזה לעיל חטי' אגרת הישדמ, ובהנסמן בהערות שם.

שבזמן זה יכול ללמוד בפועל, וכמו שכתבתי לו מכבר, ובפרט כשלומד בדבוק חברים שאז מצליחים יותר וכדבר משנה.

ובמ"ש אשר מצא הסיבה להעדר הצלחה גמורה, מפני שחסר לו כח התקשרות וכו' וכו' — הנה כיון שנפסק הדין שכ"א מישראל מושבע ועומר מהר סיני לקיים כל הנאמר בהר סיני, ה"ז נותן חיזוק נוסף לקיים את המצוה, ובפרט ע"פ המבואר הענין בחסידות במרו"ל משביעין אותו, מלשון שבועה וגם מלשון שובע, שהשובע בא ע"י השבועה (עיי' בהגהות הצ"צ לתניא — נדפס בספר קיצור והערות לתניא). ובאם רק ירצה, הרי הקב"ה עוזרו ללמוד ולהצליח ללמד לשמור לעשות ולקיים.

ח'ק"ט

ב"ה, כ' אייר, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המברק שלו.

לפלא ההפסק שלו במכתבים וידיעות, הן ממנו והן מב"ב ומשפחתו, ורק מן הצד נודעתי אשר הענין דעיר . . . לא נסתיים, אף שאין ידיעים לי הפרטים בזה.

אף כי בודאי למותר לעוררו על סיועו לאנ"ש בעניניהם הפרטים ועאכ"כ בענינים הכללים, בכל זה, כיון שכנראה מתאבקים אנ"ש במעלבורן קשה בהנוגע למוסדות אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש ובית רבקה, הנה על יסוד מאמר רז"ל אין מזרזין אלא למזרזין באתי בשורותי אלה, ולא נצרכה אלא להעדפה, לזירוז לעשות ככל יכולתו ועוד יותר מזה, וכידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, שכאשר האדם למטה מחליט לתת לצדקה אפילו אם ההחלטה היא יותר מכפי יכולתו] בהווה, הנה בשעת ההחלטה פותחים מלמעלה צנורות נוספים, בכדי שיוכל למלאות החלטתו

ח'ק"ט

נדפסה בקינ' „צדיק למלך" ב' ע' 163.

פתגם: ראה גם לעיל ח"ט אגרת וישעא, ובהנמנן בהערות שם.

הטובה במילואה. ומובן שכל הדברים האלה הוא גם בהנוגע לצדקה רוחנית].

וכונתי בזה לא רק בהנוגע לעזרתו בעצמו, אלא גם בעזרה על ידי השפעה על אלו הנשמעים לקולו, שגם הם יסייעו במוסדות האמורים ואביזריהם כ[כל] האפשרי, וכבר הבטיחו רז"ל שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב.

בברכה לבשו"ט בכל האמור, ובברכה בלשון [הרב] הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות,

מ. שניאורסאהן

ח'קב

ב"ה, כ"א אייר, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף אייער בריף פון ט"ז אייר און דעם פריערדיקן, האָט שוין הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ הרחמ"א שי' חדקוב איבערגעגעבן מיין מיינונג, אַז אויב די ידיעה דורך הרב ספעקטאר שי' איז אַ זיכערע, גיין אין דעם ביז טויזנט פונט, און מיין טעם איז, וויבאַלד אַז צווישנצייט וועט דורכגיין צוויי חדשים, איז היינטיגע צייטן שווער צו וויסן ווי וועט דאָס אויסזען נאָך דער צייט — אפילו פאַר די גוט אינפאַרמירטע.

און בכלל ווי איך האָב געהערט אַמאָל אַ גוט וואָרט פון אַ סוחר, אַז אַזאָ געשעפט וואו קאָפּ שפילט קיין ראָליע — איז ניט כדאי צו נאָכיאָגן זיך נאָך דעם. וואָס דאָס איז בכלל בענינים וועלכע זיינען פאַרבונדן מיט

ח'קב

נדפסה בקוני' צדיק למלך א' ע' 101, מצילום האגרת.
מו"ה שלמה: פערין. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתקסה, ובהנסמן בהערות שם.

בירושע, און בפרט אין אונזער צייט, איז ניט אַלץ געבויט אויף אמת'ע אויסרעכענונגען און קלידע חשבונות.

אויף דער פראגע וועגן אַ גמילות חסד, — ליידער די סוחרים דאָ זיינען אַזוי פאַראיינגט, אַז וועגן אַ גמ"ח און בפרט אין [אָן] אַנדער מדינה, האַלט מען ניט באַ דעם.

און השם יתברך זאָל אייך העלפן מיט הרחבת הפרנסה אין אַ אַלץ וואַקסענדיגן אופן, וואָס בריינגט מיט הרחבת הדעת, וואָס דענסטמאָל האָט מען אַלץ וואָס נויטיג איז צו טאָן אין ענינים פון תורה ומצות ווי עס פאַדערט זיך.

און השם יתברך זאָל העלפן איר זאָלט אַנזאָגן גוטע בשורות אין דאָס אַלץ אויבן געזאָגטע מתוך בריאות הנכונה שלו ושל כל בני ביתו שיחיו.

בברכה.

מ. שניאורסאהן

ח'קכא

ב"ה, כ"ט סיון, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ו סיון, בו כותב אשר צריך הוא להסתדר והאפשריות בזה, והצדדים השלילים באפשריות אלו.

ואם לדעתי ישמע, הרי בגמרו את הלימוד בישיבה הק' תומכי תמימים אשר בברונא, יסע למרוקו להסתדר בדוקא שם.

והשם יצליחו אשר באם רק ירצה באמת, יחזק היהדות שם ופיצה

בירושע: בורסה.

ח'קכא

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ג' ע' 59.

בין אחינו בני ישראל הק' הספרדים. ובזמנינו אין לך דבר גדול מזה, שמובן מזה — שעל ידי זה יתוסף בברכות השי"ת גם בעניניו הפרטים — לשידוך טוב בגשמיות וברוחניות גם יחד, ולהסתדרות טובה בכלל. ואל יניח למי שהוא לפתות אותו להסתדרות אחרת, וד"ל.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קוינט

מזכיר

ח'קכב

ב"ה, ח' תמוז, תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה ישראל שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו מקשי"ת שלו עם ב"ג תחי' בשעה טובה ומוצלחת,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהיו בשעה טובה ומוצלחת ולבנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב.

במש"כ בענין דכל הנמוך יותר שרשו למעלה יותר,

הנה המבואר בתורת החסידות, הוא לא בהנוגע להדברים עצמם אלא — להניצוץ אלקי הנמצא בתוכם, והחילוק בזה מובן ועיקרי הוא,

ח'קכב

מהעתק המזכירות.

מו"ה ישראל: הס. אגרת נוספת אליו — לעיל חייט ז"שיח.

ובפרט ע"י ההתבוננות אשר הניצוץ האלקי יכול להיות שיהי' בשבי' ובגלות, ולא עוד אלא שיכול להיות במצב עליו נאמר, נר רשעים ידעך ז.א. שנכבה כליל.

וע"פ הנ"ל מובן ג"כ שאין כל סתירה בזה שאומרים שדבר פלוני רוחני וקדוש יותר בערך דבר השני, ובכ"ז דבר השני שרשו גבוה יותר, כיון שהמכוון להניצוץ האלקי שבתוכו, שבכמה ענינים הדבר שהוא מחי' אותו מסתיר על החיות, מנגד עליו וגם לוחם בו.

וראה בזה ג"כ תו"א בראשית ד, א. לקו"ת ראה כא, ב. ד"ה אחרי וביאורו אשר בסו"ס דרך מצותיך להצ"צ. ועוד.

והעולה על כהנ"ל — שבשרשו היותר עליון יעקב, הוא הבכור, נפה"א ויצ"ט קודם לנפה"ב ויצה"ר וכו' כמבואר בכ"מ. ומהם בנדפס — בסי' קיצורים והערות לתניא ע' מח ואילך. וכמושי"נ הלוא אח גוי ואוהב את יעקב.

ח'קכג

בי"ה, ח' תמוז, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים זוסיא שי

שלום וברכה!

. . . במ"ש אודות טפולו לקבל פיצוים, הרבה עשו כזה והצליחו. ויה"ר שישתמש בכל עניני הפרנסה רק לענינים בריאים ושמחים.

לפלא שאינו מזכיר במכתבו אודות הכנות מתאימות לימי חג הגאולה י"ב וי"ג תמוז הבע"ל, ובפרט אשר השנה היא תקופת השלשים

ח'קכג

מצילום האגרת.

מו"ה חיים זוסיא: ווילימובסקי. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתתעט, ובהנסמן בהערות

שם.

פיצוים: ראה גם לעיל ח"ה אגרת ויתקפא. ח"כ זיתפט.

שנה מאז הגאולה בפעם הראשונה, ורצוני לקוות שבהנוגע לפועל לא יחסר המזג, ואחכה לבשוי"ט ומפורטות.

בעת רצון אזכיר את בנו שיי על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע — מתאים לתוכן כתבו.

בברכה לבשוי"ט בכל האמור ובברכת חג הגאולה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

ח'קכד

ב"ה, ר"ח מנ"א, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח ור"ח אי"א נוי"מ וכו' מוהרבא"ג שי

שלום וברכה!

על שתי נקודות באתי היום, והם:

(א) כפי הנשמע רב מספר הבאים ממדינתנו לפנינו למדינת פוילין, ואומרים שיש כמה אפשרויות להקל מעמדם ומצבם שם, וגם להקל העתקתם משם לאה"ק ת"ו וכיו"ב באם מי מהעסקנים יבקר שם. וכנראה שבין הבאים ישנם כמה מאנ"ש.

(ב) מנהל האינסטיטוט האידי אשר שם, ושמו פרופ' בערל מארק, (וכן הרב מורנו דשם), בביקורם באה"ק ת"ו סיפרו אשר בהספרי של מוסד זה ישנם יותר ממאה ביכלעך חסידות. לפי דברי הנ"ל יש ביניהם גם

ח'קכד

נדפסה ב"ספריית ליובאוויטש" ע' קנב, והושלמה ע"פ העתק המזכירות.
מוהרבא"ג שי: מוה"ר בנימין אליהו גורודצקי. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ח
ותקפד, ובהנמנן בהערות שם.
ביכלעך חסידות: שנשארו שם בעת הצלת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע מפולין בשנת ת"ש.
ראה בזה "ספריית ליובאוויטש" שם. לקמן אגרת ח'קכו.

גכתי"ק של הרביים, אבל מסופקני אם מבינים הם ויודעים להבחין בהכתב"יד.

ולפי דברי מנהל המוסד האמור לא מופרך שיתנו הביכלעך באם תהיי דרישה מכזה שיהיי מקום בשכל לתת את הביכלעך לו. ואפשר שבכגון דא גם בצע כסף להמתווכים בהשגת הרשיון הדרוש לזה יוכל להועיל.

ואפשר כדאי הדבר שכת"ר יקח לו איזה ימים לבקר שם אודות שתי הנקודות האמורות, ואם איראפשרי הדבר, אולי נמצא מי שהוא אחר בסביבתו שיש לו על כל פנים ידיעה קצת בביכלעך דא"ח וכן הבנה קצת עכ"פ בעסקנות ציבורית, שהוא יבקר שם.

היתה שמועה שהפרופי הנ"ל שהוא מנהל המוסד הנ"ל צריך להשתתף באיזה ועידה באה"ק ת"ו ואפשר שיעבור ג"כ דרך צרפת בהליכתו או בחזירתו. וכמובן שהנסיעה לפולין צריכה להיות בזמן שהנ"ל שם שיוכלו להפגש אתו. ובטח בהפדרציי או במערכת העתון האידי שבפריז יודעים על דבר זמני נסיעתו של הנ"ל.

מהדזי נתקבל ח' ושליש אי' בלי הוראה לאיזה ענין שייכים. ועוד די' תק"מ ב"א.

מכ' מטי' ט"ז כ' תמוז נת', ומילאו בקשותיו.

בברכה לבשורות טובות ולהצלחה בעבודתו בקדש.

ח'קה

בי"ה, ט"ו מנ"א, היתשי"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו,

במה שכותב אודות המשך חינוך בתו שתחיי, מובן ופשוט שצריכה

מהדוד: מהדזוינט, לתמיכת עבודת חב"ד.

ח'קה

מצילום האגרת.

להתחנך במוסדות חינוך חב"ד, וכיון שדריש בכפר חב"ד, צ"ל זה במוסדות החינוך בכפר חב"ד. והרי זה נוגע גם לרבים.

ובהנוגע למה שכותב אודות המגרעות אשר בהמוסד, הרי כיון שנמצא על אתר הנה את"ל שכמה ענינים צריכים תיקון, יתיעצו כולם יחד לתקן החסרונות, והרי כל אחד מהם מעונין בטובת המוסד והחניכות שבו, ואין לך דבר העומד בפני הרצון. והדרך לזה הוא בדרכי שלום ובדרכי נועם, כהוראות נשיאינו — ובמיוחד כ"ק מו"ח אדמו"ר מייסד הכפר ומנהלו.

המחכה לבשורות טובות.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט
מזכיר

ח'קכו

בי"ה, א' אלול, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה פנחס שי

שלום וברכה!

ז"ע נתקבל מכתבו מכ"ה מנ"א עם המוסגר בו, בבשורה הטובה על שנמסרו לידו מכתבי גוף כ"ק וכן איזה ביכלעך, ויה"ר שתנוח דעתו כפי שהניח את דעתי בבשורה משמחת זו, כי תקותי חזקה שזהו התחלה טובה לקבלת שאר הביכלעך והבאתם אח"כ גם לכאן כסיום מכתבו, ובודאי למותר לעוררו לדבר עוה"פ עם ב.מ. שי על גודל הענין אשר בזה

ח'קכו

חלקה נדפס ב"ספריית ליובאוויטש" ע' קנב, והושלמה ע"פ העתק המזכירות.
מו"ה פנחס: אלטהויז. אגרות נוספות אליז — לעיל ח"ג ד"שה, ובהנסמן בהערות שם.
ב. מ.: בערל מארי, דלעיל אגרת ח'קכד.
גודל הענין: ראה "ספריית ליובאוויטש" שם.

. . . ואפשר יש מקום לענין את ב.מ. שיהי לו טובת הנאה מזה ואולי הנאה כפשוטה, ז.א. תשלום כסף, וכנראה במוחש אשר כשגם נה"ב יש לה הנאה מאיזה ענין נוסף על הנאת נפה"א, בא הדבר לבפוי"מ בהקדם ובשלימות יותר.

כיון שבעוד שבועים יבקר באה"ק ת"ו הרה"ח וכו' מוהר"י שי וויינבערג, הטס מאה"ק ת"ו לכאן, והרי הוא נתין ארצוה"ב, מהנכון היי שימסור מהנ"ל על ידו, כיון שבטח יהי בידו גם הביכלעך מעזבונו של הרב סלונים ע"ה אודותם כתב זה מכבר וגם הביא חלק מהם, ומכמה טעמים הרי טוב יותר שהביכלעך יביאום לכאן לא איש אחד בבת אחת כ"א לחלקם בין איזה אנשים, כן כמדומה לי שכתב ע"ד ביכל דא"ח שאצל מר שמרלינג שי ות"ח מראש על כל הנ"ל . . .

בברכה לבשר טובות בכל האמור וכן בעניניו הפרטים ובזה כמובן לכל לראש מהטבת הבריות.

ח'קכז

ב"ה, ה' אלול, תשי"ז
ברוקלין.

מר נתן נטע שי

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף אייער בריף, אין וועלכן איר שרייבט וועגן דער השתדלות לחיזוק הישיבה הקי' תו"ת בלוד, ולחיזוק כפר חב"ד.

השי"ת זאָל העלפן, אַז די השתדלות זאָל זיין בהצלחה גדולה, וואָס דאָס איז דער גרעסטער פאַרגעניגן פאַר דער משתדל אַז ער זעט גוטע פירות פון זיין אַנשטריינגונג, און דאָס וועט מוסיף זיין אין די ברכות פון השי"ת אין וואָס מען נויטיגט זיך, ובכלל זה אַז לאריכות ימים ושנים

ביכל . . שמרלינג: ראה לעיל חט"ו אגרת וילד, ובהנסמן בהערות שם.

ח'קכז

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ג ע' 59.
מר נתן נטע: הולצמן, באר יעקב.

טובות זאלט איר קענען טאן אין די אויבן געזאגטע ענינים אין אלץ א גרעסערער מאַס, לויט דעם אַנזאָג פון תורתנו הקי מעלין בקודש.

זעלבסט פאַרשטענדליך, אַז עס איז אַ גלייכע זאָך צו מודיע זיין וועגן דאָס אויבנגעזאָגטע, וואָרום אַז מען פאַרשאַפט פאַרגעניגן צו אַ אידן, אפילו אַזאָ וועלכער געפינט זיך אויף דעם אַנדער זייט ים, איז דאָס דער קיום המצוה פון ואהבת לרעך, ובפרט אַז מען זעט במוחש, אַז דאָס אַליין וואָס מען ווייסט אַז מען וועט נאָך וועמען שרייבען וועגן די פעולות טובות, פאַרשטאַרקט דאָס די פעולות און מען איז מוסיף אין זיי, וכנראה במוחש.

געוויס ווייסט איר פון די תקנה צו זאָגן דעם שיעור תהלים חדשי ווי דער תהלים איז פאַרטיילט אויף די טעג פון חודש, יעדער טאָג נאָך דעם דאווענען אין דער פרי, און אַלענפאַלס זאלט איר טאן אַזוי פון איצטער אָן און ווייטער.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח'קכח

בי"ה, יו"ד אלול, תשי"ז
ברוקלין.

ועד כפר חב"ד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

הגיעתני שמועה מבהילה . . . והיא:

שקרה עוה"פ מאורע דהרמת יד על חבירו, וכנראה שגם בא לפועל ר"ל, ועוד זאת שהי' זה בפומבי ומבלי מחאה מהנוכחים.

ח'קכח

נדפסה בקו', צדיק למלך' ג' ע' 60.
שקרה . . דהרמת יד: ראה גם לעיל חט"ז אגרות התשעז. התשפג.

אפשר שכבר נשכח מה שכתבתי בזה בהמאורע עד"ז שהי' לפני איזה שנים, ואפשר יש אצלם העתקה או מכתבי שלי, אצל אנשי הכפר. ואם דברי אינם מספיקים — הנה יספיקו ודאי דברי תוה"ק בגודל חומר הענין. וד"ל.

ובאתי עוד להדגיש בזה, שאין זה רק ענין פרטי של אותו שהרים יד וכו' והשני, אלא שזהו ענין הנוגע לכל הקבוץ בה דרים, ובמקרה דין — לכל תושבי הכפר חב"ד.

ובמקרה דכפר חב"ד הדבר מבהיל עוד יותר (ובמילא גם החומר שבדבר) עי"ז שזהו בסתירה מוחלטת לאחד [מ]יסודי תורת החסידות הכללית ותורת חסידות חב"ד שהודגש ע"י רבנו הזקן בעל התניא — פוסק בנסתר תורה — והשו"ע — פוסק בנגלה דתורה — שואהבת לרעך כמוך חד הוא עם ואהבת את ה' אלקיך, שאהבה זו היא שרש לכל רמ"ח מ"ע וממנה הן נמשכות וכו', שבכלל מ"ע היא גם מצות יראת ה' שהיא שרש לשס"ה ל"ת, כי ירא למרוד בממה"מ הקב"ה, נמצא שבכללות — האהבה היא שרש לכל תרי"ג המצות גופא דמלכא. ומכלל הן אתה שומע וכו'.

אין רצוני להאריך בענינים מבהילים כגון דא, ואחכה למכתב מפורט מהם בפרשת המאורע, וכן האם אחזו באיזה אמצעים בתור מחאה בהענין. ולהודיעני במברק תיכף בקבלת מכתבי זה, שם (ושם האם) האיש המרים יד למען לעורר ר"ר וכו' עליו ועל ב"ב ש"י, וכל ההקדם בזה הי"ז משובח.

ויהי רצון שסו"ס תתח[י]ל התקופה של קבלת נח"ר חסידותי מכפר חב"ד ועניניו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט

מזכיר

ח'קכט

ב"ה, י"ג אלול, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ מו"ה ישראל מנחם שי שו"ב

שלום וברכה!

במענה על מכת אשר התחיל לכותבו ט"ו באב אשר יום טוב הוא
כדרז"ל, ו[גמרו] כשבועיים לאחר זה [ו]זה עתה נתקבל.

נעם לי לקרות בו, אשר קבע שיעור בלימוד תורת חב"ד, ובדאי
לדכותי [למותר] לעורר ולהזכיר הודעת חז"ל על תורתנו בכלל, ופשיטא
בהנוגע לתורת חסידות [חב"ד ו]גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, ז"א לא
רק לימוד תורה עיקר אלא המעשה עי[ן]קר, לילך בהדרכותי ובהנהגותי.
וזה נוגע לכל עניני תומ"צ, כיון שפנימיות התורה נקראת בזוה"ק נשמתא
דאורייתא, ותוספת חיות בהנשמה — נוגע לכל אברי הגוף, וק"ל.

והרי נמצאו בסביבתו כמה מזקני אנ"ש ויוכל להתדבר אתם בזה —
עפ"י פתגם הוד כ"ק אדמו"ר האמצעי, שכששני יהודים מתדברים בעניני
תומ"צ, הרי זה שתי נפשות-אלקית על נפש הטבעית אחת.

בעת רצון אזכירו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ מתאים לתוכן כתבו.

בודאי יודע משלושת השיעורים השוים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח
אדמו"ר בחומש תהלים תניא הידועים, ועכ"פ ישמור עליהם מכאן
ולהבא.

ולקראת השנה החדשה הבע"ל ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו
ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות
וברוחניות.

בברכה.

ח'קכט

נדפסה בקו', צד"ק למלך ג' ע' 61.

מו"ה ישראל מנחם: גולדרינגער, נ.י. אגרת נוספת אליו — לעיל ח"ט ז'קל.

ח'קל

בי"ה, כ"ד אלול, תשי"ז
ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נר"נ בעל מרץ ורב פעלים מו"ה צבי שי

שלום וברכה!

לפלא קצת שמזמן נסעו מכאן, לא נשמע ממנו דבר, אף שידוע שכאשר שנים מבני ישראל נפגשים, בודאי נעשה מזה שינוי והוספה, ולא רק בהנוגע אליהם כי אם גם בהנוגע לסביבתם. ובפרט כשהמדובר אודות אלו שחוננו בכח השפעה על הזולת ועוסקים בזה. ובטח ימלא בהזדמנות הבאה.

ימים אלו קבלתי מכתב מידידי אשר באה"ק ת"ו, וכותבים וז"ל: יש פרצה בארגון נוער דתי, ובכמה נקודות התישבות שאין בהם בית כנסת קבוע, להתפלל בתערובות ר"ל ללא מחיצה כדין ולעתים לפי אידיאולוגיא. יפנה נא לרב נר"י שבידו להשפיע שם לתקן. עכ"ל.

ואם בעניינים בלתי רצויים אמרו רז"ל אין אדם נחשד אא"כ יש בו, עאכ"כ במדה טובה שהיא מרובה. ואפילו את"ל שלע"ע אינו מרגיש שיש לו כח השפעה בכגון דא, אף שבטח זוכר שבשיחתנו נגענו גם בנקודה זו, הנה כיון שכל דבר הוא בהשגחה פרטית וכותבים מהתם להכא ועי"ז מהכא להתם, בודאי כת"ר, בלשון החסידות, **יתלבש** בזה, ז.א. לתקן ככל האפשרי, ותקותי חזקה שיהי בידו לתקן את הנ"ל. ובטח לא ימנע הטוב מלהודיעני ע"ד הצלחתו בזה.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבשו"ט בכהנ"ל,

מ. שניאורסאהן

ח'קל

מצילום האגרת.

מו"ה צבי שי"י נר"י, כפר הראה. אגרות נוספות אליו – לעיל חייב ד'קצד. לקמן ח'קנ.

ח'קלא

ב"ה, כ"ז אלול, תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

מר יצחק ש"י קורן

שלום וברכה!

לאחרי ההפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מיי"ט אלול, בו כותב שעומד בקישור עם נציגי כפר חב"ד בהנוגע לכיסוס והתפתחות מצב החקלאות שם. ולמותר להביע תודתי חמה עוה"פ על התענינותו בזה.

ואף שאינו מזכיר שמות האנשים שבאו עמו בקישור, אבל בודאי כוונתו לועד הכפר, אשר הם מייצגים כל תושבי הכפר, והחקלאים בכללם, ויודעים פרטי המצב שם.

ומובן אשר צדק בדבריו במכתבו, אשר התפתחות חלק מהכפר ישפיע על שאר החלקים, ובודאי תגדל התועלת באם תהיי פעולה משותפת מכל הסוגים אשר בכפר חב"ד, שאז בטח ישתמר וישוכלל צביונו וימלא תפקידו על צד היותר טוב.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני שולח לך ברכתי, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכה.

ח'קלא

נדפסה בקו' 'צדיק למלך' ג' ע' 63.

מר יצחק קורן: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"כ זיתפס, וכהנסמן בהערות שם.

ח'קלב

בי"ה, כ"ז אלול, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים זוסיא שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביו מט"ז י"ט כ"ב אלול עם המוסגר בס,
ומצו"פ המענה לגיסתו תחי' ולפלא שמקצר כ"כ בהנוגע להכנוסים שהיו
לאחרונה.

במ"ש אודות צירוף השטחים לכפר החדש, לא בירר כוונתו בכתבו
שאם ידברו ע"ד כפר הישן הנטוש לבד — הרי זה יערער כל העמדה, שאין
זה מובן, ובטח יבאר בזה יותר במכתבו הבא.

בכללות הענין יש לשער, שכיון שבאה"ק ת"ו המפלגות שולטת
בכל, וכח המפלגות נערך גם כן בהתאם לנקודות ההתיישבות של כאו"א,
קשה לומר שמפלגה תוותר על נקודת התיישבות שלה שתצטרף למושב
אחר, משא"כ כשהמדובר יהי' רק בהנוגע לשטח מסוים, ואין זה ממעט
מספר המושבות של מפלגה זו, שאפשר לעשות הדבר מבלי הכנס לנצחנות
וכו'. מובן שכ"ז כתוב רק בהשערה — כיון שאין ידועים כאן הפרטים.
ובכ"א כבר כתבתי, שצריך להתייעץ כולם יחד, ולא שכל אחד ימשוך
בכיוון אחר.

כבר כתבתי לכמה מאנ"ש אודות הנחיצות להכין בעוד מועד תכנית
מפורטת לניצול ימי הרצון והשמחה של חדש תשרי הבע"ל, ויהי רצון
שעכ"פ עתה תועיל הזריזות בזה.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,
הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

מ. שניאורסאהן

ח'קלב

מצילום האגרת.

מו"ה חיים זוסיא: ווילימובסקי. אגרות נוספות אליו — לעיל ויתתעט, ובהנסמן בהערות

שם.

ח'קלג

ב"ה, י"ג בתשרי תשי"ח

... ובשאלתו בשם רבים אם קרן שפ"ה הוא דקופת רבנו, אין זה כן, והרי קופת רבנו נתיסדה זה מכ"כ שנים, ועוד בזמן כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, משא"כ קרן השנה.

בשאלתו השניה — התורם מעשר לצדקה האם צריך לנדב גם לקרן השנה, הנה אין מובנת שאלתו, כי מובן שקרן השנה ג"כ קופת צדקה היא ובמילא יש לקחת ע"ז ממעשר כספים אבל לאידך גיסא, הנותן צדקה לעניים אחרים של צדקה הנה קרן השנה ענין בפ"ע הוא וכמבואר בהשיחה בעת פרסום ענין זה.

ח'קלד

ב"ה, ה' מ"ח, תשי"ח
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים זוסיא שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבלו ביחד שני מכתביו (הא' שהתחיל לכתוב י"א תשרי וסיימו כ"ז, והשני מכ"ח תשרי) והקודמם, ומחכים להמשך בשו"ט בכל הענינים אודותם כותב.

ח'קלג

נדפסה בקובץ יגדיל תורה ירושלים גליון כז ע' 8.
קופת רבנו נתיסדה: ראה, ספריית ליובאוויטש' ע' קכח, רשימ.
בהשיחה: של שבת בראשית תשי"ד, נדפסה בלקריש ח"ב ע' 652. וראה גם לעיל אגרת ח"ט.

ח'קלד

מצילום האגרת.
מו"ה חיים זוסיא: ווילימובסקי. אגרות נוספות אליו — לעיל זתתעט, ובהנסמן בהערות שם.

שעז

אדמו"ר שליט"א

ובמה ששואל פירוש אודות צירוף השטחים, קשה להורות מכאן איזה גוש לצרף ואיזה לא, שזה צריך לראות ולהחליט על אתר. והנקודה כללית בזה כבר נכתבה, שבכדי למנוע מדת הנצחנות, צריך להשתדל ע"י הצירוף ובאופן שישאר ג"כ מה שלא יצטרף, בכדי שלא יטענו שאי אפשר לוותר על נקודת ההתיישבות וק"ל ...

כנראה הי' קצת סדר יותר בפעולות חדש תשרי ע"י שהתייעצו מקודם לזה, וכנראה שהכינו איזה תכנית, אף שכנראה גם היא לא היתה מפורטת כל צרכה, ובמילא נשארו איזה פרטים כקדירה דבי שותפי. ובטח על יסוד זה יתכננו תכנית מפורטת לחדש כסלו הבע"ל, ובעיקר חגיגת י"ט כסלו.

תקותי שלעת קבלת מכתבי כבר הוטב מצב בריאות ב"ב שי', וכן שאר תושבי כפר חב"ד בתוככי כלל ישראל. ויהי רצון אשר אך טוב יבשר תכה"י בכלל ובפרט.

בברכה ובפ"ש,

מ. שניאורסאהן

ה'קלה

בי"ה, יו"ד מ"ח תשי"ח
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ מו"ה שאול ישכר שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מסדר והי' ברכה והקודמו, ובעת רצון אזכירו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ויהי רצון שיבשר טוב בעניני בריאות הגוף ובעניני בריאות הנשמה אשר הא

צירוף השטחים: של "תוחלת" ל"כפר חב"ד". ראה בזה גם לקמן אגרות ח'קלו. ח'קמו.

ח'קלה

מצילום האגרת.

מו"ה שאול ישכר: ביק. אגרות נוספות אליי – לעיל ח"כ וזתרה, ובהנסמן בהערות שם.

בהא תליא, וזה שזכה להיות משך זמן מורה הוראה בישראל, ז.א. שחונן בכח השפעה על הזולת מובן שאי אפשר לו לצאת ידי חובתו כאיש פרטי עד שישפיע בכל סביבתו להפיץ שם עניני יהדות בכלל והמעיונות ביחוד, אין לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

מ. שניאורסאהן

ח'קלו

ב"ה, י"ד מ"ח, תשי"ח
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה ברוך שי

שלום וברכה!

אייער בריף איז זיינער צייט אָנגעקומען, און האָב אויך באַשטעטיגט די ערהאַלטונג אין מיין שנה טובה בריף, די וואָכען פון חדש תשרי און די ערשטע נאָך דעם, איז בכלל מעגליך צו ענטפערן נאָר אויף די בריף, וועלכע זיינען נוגע צו מעשה בפועל, און דעריבער איז אָפגעלייגט געוואָרען דער ענטפער אויף אייערע טענות איבער דעם מצב פון אידישקייט אין ארצות הברית, אויף אביסעל שפעטער, וואָרום ליידער איז דאָך דאָס פאַרלויפֿיג ניט נוגע אַזויפיל לפועל.

אַן אַלגעמיינער ענטפער איז, אַז די אַלע טענות, באַפרייען קיינעם ניט וועלכער קען יע טאָן, און נאָך מער, אַז דאָס וואָס יענער טוט ניט וואָס ער דאַרף טאָן אַדער טוט ניט אין דער פולסטער מאָס, באַרעכטיגט ניט צו נאָכטאָן יענעם אַזוי, און אפשר אדרבה, וויבאַלד אַז יענער טוט ניט און איך זעה דאָס, איז דאָך באַווייזט דאָס, אַז איך דאַרף טאָן אין

ח'קלו

מהעתק המזכירות.

מו"ה ברוך: ליטוין. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"יח ו'תשסד, ובהנסמן בהערות שם.

דעם, אויך יענעמס חלק, וויבאלד אז איך קען יע טאן אין דעם, פארשטענדליך, אז דאס געמיינט ניט נאר אייך אליין, נאר אויך מיר ובתוך כלל ישראל, און פון דעם אנדער זייט, זייט איר אויך אין דעם כלל.

וואָס איר שרייבט אין שלוש פון אייער בריף, אז איר זייט פארמוטשעט, איך האָב שוין געשריבן איינעם, אז ניט איצטער איז די צייט אויף דעם, דאָס איז גוט אין רוהיגע צייטען: מען גייט שפּאַצירען, לייענען פייפערס, קען מען זיך ערלויבען צו זיין פארמוטשעט, און ניט טאָן, אָבער אין אַזאַ מדינה ווי אַמעריקא, וואו עס געפינט זיך דער גרעסטער קבוץ פון אידען, איז ניטאָ קיין צייט אויף דעם, צו זיין פארמוטשעט, און אויף דער פראַגע, וואו מען נעמט כחות, איז דער ענטפער, אז די אַלע זאַכען וואָס השם יתברך האָט געהייסען טאָן, גיט ער די כחות אויף דעם, דער אונטערשייד איז נאָר אין דעם סדר: אַמאָל קומען פריער די כחות און נאָך דעם די פעולות, און טיילמאָל איז דער סדר אומגעקערט, פריער דאָרף קומען די אַרבעט און די כחות ווייזען זיך שפעטער, און עס איז ניט כדאי די טרחה צו אַריינטראַכטען וואָס זאָל קומען פריער, און מען דאָרף אויסניצען די צייט, צו אַריינזאָרען זיך אין דער אַרבעט, אָדער אין דער פאַרזעצונג פון דער אַרבעט, מיט מער כחות און דענסטמאָל געפינען זיך באַ זיך אליין מער כחות ווי מען האָט זיך פאַרגעשטעלט אין פאראויס, ווי ערקלערט אין מיין מכתב כללי לראש השנה.

איך בין געווען צופרידען וואָס מען האָט איינגעאָרדענט באַ אייך אַ סעודת מלכא משיחא, און השי"ת זאָל העלפען אז בקרוב ממש זאָל מען פראַווען מיט עס צוזאַמען אַזעלכע און ענליכע מסיבות.

בברכה לבשו"ט.

ח'קלז

בי"ה, כי מ"ח, תשי"ח
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים זוסיא שי

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתביו ממוצש"ק לך ומי"ב חשון ואחכה
להמשך בשורות טובות בכל הענינים אודותם כותב, ונראה השיטה מה
שמדברים ע"ד צירוף שטח, אבל לא ע"ד ביטול לגמרי של כל החלק השני,
וכמו שכתבתי מאז.

מזכיר במכתבו את מר גת שי, וע"פ הרשום בזכרוני הנה לא לבד
שבקר אצלי והיי נוכח בהתועדות, אלא שהבטיחני אז למסור פ"ש
מהתועדות — בכפר חב"ד בזמן המתאים ובאופן המתאים. ומטובו
כשיפגש אתו למסור לו פ"ש ממני, וגם להזכירו ע"ד ההבטחה האמורה,
ותקוטי שזוכר הנ"ל גם מה שנדבר אז בזמן ההתועדות, עכ"פ איזה
נקודות. ובטח יודיע ההמשך בזה.

בודאי מכינים תכנית מפורטה בעוד מועד לנצל החג די"ט כסלו בכל
אה"ק ת"ו, וביחוד בכפר חב"ד אשר שם צוה ה' את הברכה.

בברכה לבריאות הנכונה שלו ושל כל ב"ב שיחיו ולבשו"ט בכל
הנ"ל,

מ. שניאורסאהן

ח'קלז

מצילום האגרת.

מו"ה חיים זוסיא: וילימובסקי. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתעט, ובהנסמן בהערות

שם.

צירוף שטח: ראה גם לעיל אגרת ח'קלד, ובהנסמן בהערות שם.

מר גת: ראה לעיל ח"כ אגרת זיתרכד — אליו.

ח'קלח

ב"ה, ה' כסלו, תשי"ח
ברוקלין.

ועד כפר חב"ד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת פ"כ מכ"ה מ"ח, ובטח בינתים נתקבל מכתבי מענה על מכתביהם הקודמים, ובטח למותר לעורר עוה"פ על ההכרח להמשיך בכל המו"מ אודותם כותבים במרץ הכי גדול.

לפלא שאין מזכירים במכתבם מי הם המועמדים לדירות בשיכון העומד להבנות, שהרי בזה תלוי ג"כ אופי התנאים ועוד ועוד.

ובשאלתם אם הועד צריך ג"כ להוסיף איזה אחוז מינימאלי, מובן שצורך בזה — כיון שבמשך הזמן עלולים להיות שינוים, ואפשר גם כאלה שיוסיפו בהוצאות הועד, ולא תמיד יעלה ביד הועד להוסיף בתביעותיו ממשכנים.

כן כמדומה נוהגים בכגון דא, לעשות איזה רעזערוו בשביל אלו שלא יקיימו התנאים במילואם, וכמו שכתבתי מכבר בכגון דא.

ולפלא שאין חוקרים הנעשה בכגון דא בשאר המקומות באה"ק ת"ו, שהרי בכו"כ מקומות בונים שיכונים, ובדאי ישנו נוסח חוזה קבוע, וכן חישוב בהנוגע לשיכונים, מחיר הדירות וכו'. ולמה להם להיות יוצא מן הכלל באם אין סיבות מיוחדות לזה. ועוד זאת, שהרי אפשר שאיזה מהתנאים יעורר תרעומות, משא"כ באם ידעו מראש שזהו הנוהג באה"ק ת"ו, אין כל מקום לתרעומות.

אחכה לבשו"ט בהנ"ל, ופשוט שגם בהנוגע לייט כסלו הבע"ל, כיון שהזמן קצר והמלאכה מסובכת וגם מרובה.

ח'קלח

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ג ע' 65.

ח'קלט

ב"ה, ט"ז כסלו, תשי"ח
ברוקלין.

הו"ח אי"א נ"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים זוסיא שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביו — מבי כסלו והקודם לו — וכן די הפ"נ
שלו, שיקראו בעת רצון על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ ז"ע.

ולפלא גדול, שכיון שנתקבלה ידיעה מן הצד אשר מתכוונים לעשות
כנוסדנוער בכפר חב"ד, ולאחרי כן יום עיון מצה"ל ולאחרי כן — למחרתו
— התועדות כללות, ובמכתבו אין מזכיר מלה ע"ד שני כנוסים
הראשונים. כי ההכרח הוא — שסו"ס לענינים כאלו יעשו בעוד מועד
תכנית מסודרה מראש. וכמו שכבר כתבתי כ"פ, שהרשלנות בזה,
והתחלת-הכנות ברגע האחרון הביא נזק רב עד עתה, ועוד יותר — מונע
מהצלחה האפשרית של ההתועדות והכנוסים, והצלחה בגשמיות והצלחה
ברוחניות. ובפרט בשעה זו שכמה תכניות הקשורות בכפר חב"ד עומדות על
הפרק, וקירוב הלבבות יועיל בזה כו"כ, ואפילו בנוגע ליחסים הכלליים —
אף שבכללות, אבל זכרון הקירוב ישאר.

במ"ש אודות השכונים והבתים המקצועים, הנה מצדי בקשתי
שיבנו הן הבתים המקצועים והן השכון. וכיון שנכנס בכלל בעל מקצוע —
כדאי להשאר במסגרת זו.

במ"ש אודות הכתובות באה"ק ת"ו של אלו שמתכתבים לכאן,
נמצאות הן בצעירי אגו"ח, אשר בת"א, כיון שעל ידם נשלחו ברכות השנה
— שנשלח כמעט לכל אלו המתכתבים עם כאן. ומוכן שיכול להראותם
מכתבי זה בכדי שירשו לו להעתיק הכתובות. אבל מוכן שבמכתבו ע"ד

ח'קלט

מצילום האגרת.

מו"ה חיים זוסיא: ווילימובסקי. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתתעט, ובהנמסן בהערות
שם.

ספרים וכו' — אין להזכיר ע"ד ההתקשרות במכתבים לכאן. וגם אין כל נחיצות בזה.

המחכה לבשו"ט ומפורטות בכל האמור, וכן אשר נמצאת הגנבה אודותה כתב. ובברכה להתועדות שמחה ופעילה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט
מזכיר

ח'קמ

[י"ט כסלו ה'תשח"י]

תוכן הנצחון ד"יט כסלו, שתורתנו תורת חיים יום יומי ולכל חלקיה, כל אחד ואחת שייך ומחוייב בהם מאהבת הבורא אותנו.

יהי רצון שילהיב את הנוער עתידנו, ובפרט שבארץ הקדושה, לכוון חייהם אל אור התורה והמצוה והמאור שבהם, ולהפיצם בכל סביבותם בחום חסידותי, ואז מאושרים יהיו בחיים מלאים תוכן של שמחות שלום.

יהי רצון שתמצאו ענייניכם בקבלת עול שיתוף פעולה והכרת היחיד שהנהגתו משפיעה ולפעמים גם מכריעה גורל הרבים, ולבנין ארץ ישראל סבא ולהגנה עליו, כי יהי מחניכם קדוש וה' אלקיכם ישלוט בקרבכם.

בברכת התועדות מוצלחת.

ח'קמ

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" ג' ע' 67. והוא מברק שנשלח לכינוס צה"ל בכפר חב"ד.

ח'קמא

ב"ה, כ"ב כסלו, תשי"ח
ברוקלין.

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו ממוצש"ק, בו כותב אודות הנהגתו הטובה
מכאן ולהבא בענין הידוע.

ובודאי למותר לעודדו בהחלטתו הטובה בזה, שמלבד שזוהי בקשת
ודרישת רבותינו נשיאינו הק' להנהגה האמורה, הנה זהו גם כן אחד
מהאופנים והדרכים להפצת המעיונות חוצה, על ידי שתראה כל הסביבה
ואנשי הנהגות אנ"ש ולומדי תורת החסידות, אשר דוגמא חי' הם להנהגה
טובה מוצאת חן בעיני אלקים ואדם.

וכיון שלפעמים נדמה שקשה השינוי להנהגה טובה, באתי בשורותי
אלה לעודדו עוד הפעם ועוד הפעם. ואפילו אם בעת הראשונה ידמה לו
שקשה השינוי — **בודאי** במשך זמן קצר יתרגל ויגל וישמח על אשר נוהג
דוקא באופן האמור.

והשי"ת יצליחו בזה ובכל עניניהם — אותו וזוגתו תחי'.

בברכה לבשו"ט מהתועדות הטובה דיום הבהיר י"ט כסלו, ר"ה
ללימוד החסידות ודרכי החסידות ולבשו"ט גם בהאמור,

מ. שניאורסאהן

ח'קמא

נדפסה בקו', צדיק למלך ג' ע' 67, מצילום האגרת.
בענין הידוע: שתיית משקה המשכר בהתועדות. ראה לעיל חס"ו אגרת התחסא — אל"ו.

שפה

אדמו"ר שליט"א

ח'קמב

בי"ה, כ"ו כסלו, תשי"ח
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ז מ"ח, ואחכה להמשך בשורות
טובות.

בודאי כל אחד מאנ"ש והצעירים ביחוד עושה כל התלוי בו לנצל
ימי חודש כסלו בכלל, וי"ט כסלו וחנוכה ביחוד, בענין הפצת המעיונות
חוצה. והרי רואים במוחש את המבואר באגה"ק לרבנו הזקן סי' י"ד, איך
שבכל שנה ושנה נתוספה האפשריות והיכולת לעשות בזה, אלא שבשנים
שעברו לא ניצלו אותם בכל האפשרי, וידוע הפתגם, שהעבר צריך ללמד את
העתיד, וק"ל.

ומובן שדברי אלה מכוונים לא רק אליו, אלא לכל האמורים לעיל.

ויהי רצון שבמרץ הכי גדול יעשו בהנ"ל, ובמילא תהיי בהצלחה הכי
גדולה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור וגם בעניניו הפרטים.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט
מזכיר

ח'קמב

נדפסה בקו', צדי"ק למלך' ג ע' 68.

ח'קמג

ב"ה, כ"ו כסלו, תשי"ח
ברוקלין.

קבוצת תושבי כפר חב"ד המתעסקים בחקלאות,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה למכתבם ממוצש"ק, בו כותבים אשר לדעתם החקלאים
בכפר חב"ד ועניניהם מקופחים, והסיבה בזה אשר אין ועד מיוחד לעניני
חקלאות.

והנה מובן שאי אפשר לעשות ועד מיוחד לכל אחד מעניני הכפר,
שאם כן הרי אין לדבר סוף, ותחת הנהלה משותפת, שגם בידה לא עלה
לע"ע לשלול פירוד הלבבות וכו', וכו', יקומו כמה ועדים, שיגרום עוד
לפרוד לבבות נוסף, ועוד ועוד.

וכתבתי לועד הכפר הצעתי, שכאשר ידונו בעניני חקלאות, יצרפו
בעת השקו"ט ב"כ החקלאים אשר בכפר חב"ד, ז.א. אשר החקלאים יוצגו
ע"י ב"כ — לבאר (אבל לא להצביע וכו') לפני הועד פרטי המצב בענין זה
מנקודת מבט של החקלאים.

אבל מובן ג"כ, שכמו שלתועלת הכללית וגם הפרטית מוכרח שהועד
יתענין בטובת החקלאים, הנה ג"כ מוכרח וג"כ לתועלת הכלל והפרט של
החקלאים, שהחקלאים יתענינו גם בשאר תושבי הכפר, ובשיתוף פעולה
מכולם יחד, הרי זה הכלי להצלחה בכל הענינים, הן דחקלאים והן שאר
עניני הכפר ולהוספת ברכת השי"ת בזה.

ויהי רצון אשר תתחל קיום תקותי הכי חזקה, שיתרבה מספר
החקלאים בכפר חב"ד, ויוטב מצב החקלאים בתוככי שאר עניני הכפר, הן
בכמות והן באיכות, ובשני הענינים באופן דמוסיף והולך מזמן לזמן
ומתקופה לתקופה ובטוב הנראה והנגלה.

ח'קמג

נדפסה בקונו, צדי"ק למלך ג' ע' 69.

בברכה להרחבת הדעת ולהרחבת הפרנסה הן בגשמיות והן ברוחניות ולבשורות טובות בכל האמור.

נ"ב. העתק לועד הכפר.

ח'קמד

ב"ה, אדר"ח טבת, תשי"ח
ברוקלין.

שלום וברכה!

... באתי להוסיף במ"ש אודות הענין ... שלא הי' זמן להתייעץ, הנה פשוט שאין זה הצדקה כלל להחליט על ענין השיך לרבים ע"פ דעת יחיד. ובפרט שכיון שהי' זמן לשאול דעת שלשה — בודאי שהי' זמן לשאול דעת שלשת הנשואים. ובעיקר שאיך זה אפשר שלא הי' זמן, שהלא ערכו סו"ס מברק והחליטו לחכות למענה מכאן וכו'. ובהנוגע לעתיד — הלא מוכרח שיהי' סדר בעניני חב"ד, ולא שכאז"א יעשה כפי העולה בדעתו, כי אפילו על גדולים בישראל נאמר ותשועה ברוב יועץ, ואל תהי דן יחידי, שאין דן יחידי אלא אחד, והאחד הכוונה להקב"ה, ולא למי שהוא אחר. ובשלמא בענינים פרטים — מנהגו של עולם הוא, אבל לא בענינים כללים. ובפרט כשמפלגה מעורבת בענין ובתקופה שמפלגות שולטות באה"ק ת"ו. ומזה מובן שבקשתו להורות איך להבא להתנהג בזה, הנה צריך להעלות שאלות אלו בדיון הנהלת ... ועד"ז באם תהי' שאלה כהנ"ל במק"א — במסגרת המתאימה.

פשוט שכל הנ"ל אינו גורע כלל בזכותו של פלוני או פלוני שהופקד עליהם תפקיד מיוחד של מרץ וחיות וכו', שהרי הכנסת מרץ וחיות אינה מכריחה שלטון יחיד ובאופן של דיקטטורה.

חבל שאינו מזכיר עכ"פ ראשי פרקים מהפ"ש שמסר מכאן, ותקותי חזקה, שבחר באותן הנקודות היכולות להביא ענינים של פועל ובפעולות

ח'קמד

מצילום האגרת.

להפצת היהדות והמעיינות באה"ק ת"ו. ובטח ימלא בהזדמנות הבאה גם עד"ז.

בברכה לבשו"ט בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

ח'קמה

ב"ה, ו' טבת, תשי"ח
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה יצחק שי

שלום וברכה:

במענה על מכתבו ממוצש"ק מקץ והקודמיו, בו כותב אודות
הסברא דהסמינר למורים.

והנה הוראה כללית ובכגון דא, שאין מענינו של חב"ד להתחרות
לשם התחרות, כי אם בעשי' לשם הפצה ביהדות בכלל ולהפצת המעיינות
ביחוד. עוד זאת, וככל ענין בעולם, הרי האמצעים (הכספים, וכן אנשים
וכיו"ב) מוגבלים, וכשלוקחים מהם לענין אחד, אי אפשר שלא יגע בענין
שני. מזה מובן אשר במקצוע שיש בו די מתעסקים עטה"ק, אין ענינה של
חב"ד להדחק לשם. ופשיטא שאין זה מענינה, אם הענין דורש השתדלות
הכי גדולה והן באמצעים והן באנשים. מובן שענין סמינר למורים —
דורש מומחים במקצוע בארגון זה, ושאפילו את"ל שיהי' די מספר
הרוצים ללמוד בסמינר זה שיקרא על שם חב"ד, הרי קישוים יותר
גדולים בזה: מי יהיו המורים בסמינר (שצריכים להיות מומחים
בהמקצוע שמלמדים, ובטח צ"ל מוכרים ממשרדים המתאימים, ויש חשש
שידרשו דוקא תעודות מעידות על המומחיות), והקישוים מתגברים,
באת"ל שהסמינר יהי' לא בעיר גדולה כי אם בכפר ומושב. ובהנוגע

ח'קמה

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק שי: גנזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנסמן בהערות שם.

לסמינר למורים, הנה כאו"א מהתנאים לחיוב — אינו, כוונתי — שישנם סמינרים למורים עטה"ק, ואיני רואה מומחים שילמדו בסמינר זה ובפרט שישעו לכפר חב"ד, הענין ידרוש אמצעים הכי גדולים לארגנו, ובודאי שבעניני הסמינר האלו שהם נר לאחד נר למאה מסופקני אם מספר התי"ה קרוב למאה או להיפך. וע"פ כל הנ"ל אינו מובן כל הענין בזה. וכדאי הי' שיגייסו כל המוכשרים — שיתלמדו אומנות ההוראה באלו הסמינרים הקיימים, ולכל היותר — לבוא בדברים עם הסמינרים הקיימים עטה"ק ולדרוש מהם תנאים של שיפור וכו'.

מ"ש אודות אכסניות נוער, אינו מפרש מהו הענין, מטרתו, ואופןו וכו'. ובטח ימלא בהזדמנות הבאה.

במענה להמברק אודות מועמדתו ושל אורי בן שחר שי', בהנוגע לשדה מיכה, הברקתי היום, שכדאי שהוא יקח זה על עצמו [כוונתי בזה בעיקר — לזמן הראשון עד שיאורגן הדבר כדי צרכו, ז.א. עד סוף שנת הלימודים, ובודאי יוכל לסדר הדבר באופן שלא יגע כלל בההכנות בהנוגע להקייטנא וכן שאר ענינים הכללים של הרשת שהתחיל להתעסק בהם], והטעם, שע"פ מה שדברתי עם מר לבנון שי' בהנוגע להרחבת הבנין של הרשת ביפו, ככל הדרוש, אין כדאי להכניס עתה שינויים בביה"ס אשר שם, בכדי שלא יהי' כל מקום לאמתלא לדיחוי ההבטחה וכו'. ועוד טעם והוא העיקר, שתקותי חזקה ע"פ שהכרתיו כאן, שיעבוד בענין שדה מיכה במרץ ככל הדרוש ויצליח להעמיד הענין בטוב. והרי יש מקום לומר שבאופן העמדת מוסד זה — תלויים יהיו היחסים עם המשרדים המתאימים, וק"ל.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ולבשו"ט בכהנ"ל,

מ. שניאורסאהן

ח'קמו

ב"ה, י"ז טבת, תשי"ח
ברוקלין.

ועד כפר חב"ד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

לפלא מה שנמשך ענין השיכון ואפילו ההכנות לתיכון שיכון זה
משך זמן רב ביותר. ובענינים כאלו יש מקום לומר, שכל שהענין נמשך
יותר, מתרבים גם הקישורים וההעלמות שבזה.

מובן שהדין קדימה בענין השיכון הם: (א) לחקלאים, (ב) להעוסקים
במלאכת ההוראה. ופשוט שקודם — זה שאין לו דירה כלל בכפר, לזה
שרוצה להחליף לדירה טובה יותר.

ומובן שהנ"ל הם הוראות כלליות, ובכגון דא אין קובעים מסמרות,
ואפשר להיות יוצא מן הכלל.

בהמשך להאמור, הנה פליאה על שמצד אחד כותבים זה כ"פ ע"ד
מספר המועט ביותר של אלו העוסקים בחקלאות, ומצד השני, כשמייעץ
אני למי שהוא לעסוק בחקלאות, עונה לי, שכל החלקות החקלאיות כל
השדות וכו' נתחלקו מכבר, ואין שטח פנוי. והרי בתכנון הכפר היו
שטחים די מספיקים להתעסקות בחקלאות של עשירות אנשים, ומה
נעשה בהם?

המצפה לבשו"ט בכל האמור.

ח'קמו

נדפסה בקונו', צדיק למלך' ג ע' 70.

ח'קמז

ב"ה, [. . . טבת], תשי"ח
ברוקלין.

האברך אי"א מלאכתו מלאכת שמים מו"ה אלעזר שי
הכהן

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מנר השני, ונעם לי לקר[ות]
בו] שעוסק במלאכת הקודש, בחינוך עטה"ק ברשת אהלי יוסף יצחק
ליובאוויטש אשר באה"ק ת"ו. ואשרי חלקם של כל אלו שעוסקים בזה,
וכמ[בואר] גם במכתבי הכללי מנר הראשון דחנוכה, לכללות אנ"ש אשר
בא[ה"ק ת"ו] בהנוגע לחינוך.

ובודאי למותר לעוררו שלא רק בהנוגע לעצמו [צריך מר]ץ
והשתדלות בהנ"ל, אלא שישפיע בכל מקום שידו מגעת שית[עסקו בזה]
המוכשרים לזה, והרי טובתם היא לא רק בזה אלא גם בבא [וק"ל].

במ"ש אודות הקדמת זמן החתונה, הנה אם נשמר אצלו העתק
מכתבו ויקרא עוד הפעם הטעמים לאי ההקדמה, בודאי יווכח עד כמה הם
שלא בערך לחשיבות הענין, וק"ל.

— מובן שכל הנ"ל לא פוטר, לא אותו ולא חבריו בצעירי אגו"ח,
מפעולות גדולות ורבות במסגרת צעירי אגו"ח. וכבר מלתי אמורה לכו"כ,
שכיון שדבר משנה היא שמצוה גוררת מצוה, הרי פשיטא שאין כל מקום
לומר שמצוה אחת תגרע בהאפשרויות לקיום שאר המצות, ובפרט
בפעולות האמורות, שגם בעיני בשר רואים איך שמסייעים הם ז[ה לזה].

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

ח'קמו

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ג' ע' 70, מצילום האגרת.
מו"ה אלעזר שי: ערנסריי, ירושלים.
במכתבי הכללי: לעיל חט"ז אגרת ה'תתקנא.

ח'קמח

ב"ה, ב' שבט, תשי"ח
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה אלי' עקיבא שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ח טבת.

ת"ח על הבשוי"ט מההתעוררות אשר בארגון נשי ובנות חב"ד במחנו
הט', ובודאי יעמוד על המשמר לחזק ההתעוררות עד שתבוא לידי פועל,
מתאים להנקודה אודותן דובר.

כן נעם לי לקרות במכתבו אשר ישתדל ככל הדרוש וככל התלוי בו
בהנוגע לביסוס והתפתחות המוסד ת"ת בית יוסף ישיבה ליובאוויטש
אשר במחנם הט'.

ולפלא שכנראה חברי הועד אין לוקחים בחשבון כלל כל הקישורים
שישנם במוסד כגון דא, אף שמוכן שאין בזה להצדיק את החסרונות אבל
בודאי שיש בזה די והותר בכדי שגם הם יתענינו יותר בהנוגע להמוסד,
ויהי רצון שיצליח בהצלחה מופלגה בזה, במה שלקח על עצמו בהתלוי בו
להתפתחותו וביסוסו של המוסד. ויבשר טוב בקרוב ממש.

ובמדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה אלא שכ"פ ככה, בודאי
שיתוסף בברכות השי"ת והצלחתו בהמצטרך בכלל, ובהעיקר שהוא
וזוגתו שיחיו יקבלו רוב נחת חסידותי מכל יו"ח שי' מתוך הרחבת הדעת
אמיתית.

בברכה לבשוי"ט,

מ. שניאורסאהן

נ"ב. מוסג"פ מכתבי למר ניימאן שי', כיון שאין ידועה כאן הכתבת

ח'קמח

מצילים האגרת.

מו"ה אלי' עקיבא: ליפסקר. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ד ה'מח, ובהנסמן בהערות שם.

לקמן ח'קסא.

ת"ת בית יוסף . . במחנם: טורונטו. ראה גם לעיל חטי' אגרת השנה. ח"ח ויתקרב. ח"ט

ד"עב.

שלו. ובטח בכלל תהיי תועלת אם ידבר עמו פא"פ בהסברת הנקודה שבמכתב, בשביל להמשיכו יותר לענייני חסידות מתאים למצבו ובריאותו וכו'. וק"ל.

ח'קמט

ב"ה, ג' ניסן, תשי"ח
ברוקלין.

ועד כפר חב"ד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת הפ"כ מכ"ח שבט, ה' יו"ד י"ב וי"ט אדר, ואצפה לבשורות טובות באמת, ז.א. טוב לשמים וטוב לבריות, וכהוראת חז"ל (קידושין מ, א). ומובן שמצער במאד מה שכנראה פירוד הלבבות אינו מתמעט ואדרבה.

לפלא מ"ש על העדר הסיוע להוצאות ההתועדויות, ובטח איזה אי"הבנה בדבר.

מובן, אשר כיון שדברו ע"ד הלואה ומלאו בקשתם, צריך לקחתה ולנצל אותה באופן טוב ומועיל, ומתאים למטרת ההלואה שדברו אודותה. כי באם מאיזה טעם שיהי' ימשכו ידיהם מההלואה, יש לחשוש לנעילת דלת לבקשות בעתיד כגון אלו.

כבר כתבתי איזה פעמים, וכופל הנני גם עתה את זה, אשר מוכרח הדבר שכפר חב"ד לא יאבד ח"ו צביונו של מושב חקלאי. אף שמוכן וגם זה פשוט, שאין פירוש הדבר שלטון בלבדי של העניינים דהחלקאים על כל שאר ענייני הכפר. ודי ומספיק מקום לרווחים הדדיים בשטח החקלאות עם כל שאר שטחים. ולא עוד אלא, כמו שכתבתי כ"פ פסק המשנה, מצוה גוררת מצוה, ועיי' קירוב הלבבות ושיתוף פעולה, כל ענין הנתוסף באחד

ח'קמט

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ג' ע' 72.

משטחי הכפר, מביא תועלת בכל שטחי הכפר. והרי גם בעיני בשר רואים את דבר המשנה, אשר השלום כלי מחזיק ברכתו של הקב"ה.

בהנוגע להשאלה, אם יכניסו הכסף המיועד לשיכונים, ברשות ולקופת ועד כפר חב"ד — הרי בהתחשב עם המצב הנוכחי שעדיין אינו בהרחבה, יש חשש שיהיי נסיון גדול ביותר, להתאפק מלהלוות מכסף זה לשאר צרכי ציבור של הכפר. ובפרט שיש מי שיורה היתר ויאמר, שהרי ענין השיכון הולך ונדחה מיום ליום משבוע לשבוע ומחודש לחודש, ומה בכך אם ידחוהו לעוד זמן, וישתמשו בהכסף לצרכים של הכפר שגם הם צריך למלאותם וכו' וביחוד שהרי הכריזו ע"ד השיכון וגם בפומבי וגם בנוכחות דכמה ב"כ ממשרדים בייט כסלו העבר, ועד עתה כנראה שאין אפילו הזזה ממשית להגשמתו וק"ל, וד"ל.

בהנוגע להלואה לגידולי מים ועוד שבהפ"כ האמור — הנה מובנת השקפתי כאמור לעיל, שכל הלואה צריך לקבלה. ואם יש חשש, כפי שכותבים, שאין מי שיתאים לעבודה זו, צריך לקבל הכספים למשך זמן ולהחזירם, וגם קודם הזמן, ובלבד שלא להראות דרך שמבקשים הלואה ואין משתמשים בה.

בברכת הצלחה לבסס ולפתח כפר חב"ד בכל שטחיו, הן בגשמיות והן ברוחניות, מתוך הרחבת הדעת אמיתית ולחג פסח כשר ושמח בגו"ר.

ח'קנ

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשי"ח
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הור"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מורה משה צבי שי

. בעתו קבלתי מכתבו מענה על מכתבי. ובטח, ע"פ כתבו שם, ממשיך השתדלותו בכל האופנים האפשריים בענין ההפרדה . . .

ח'קנ

מצילום האגרת, בשולי נוסח דלעיל ח"י וקסב.
מורה משה צבי שי: נריה. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'קל, ובהנמנן בהערות שם.
בענין ההפרדה: ראה לעיל שם.

שצה

אדמו"ר שליט"א

ח'קנא

בי"ה, י"ג ניסן, תשי"ח
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מט' ניסן, בו כותבת שמסיימת השנה חוק לימודי
בבית ספר בית יעקב היסודי, ושואלת באיזה בית ספר להמשיך לימודי.

והנה מובן בשכל הבריא וגם פשוט מכמה טעמים — שעלי
להמשיך לימודי במסגרת המשמשת המשך לבית הספר שלמדה בו עד
עתה, ז.א. בבית יעקב.

ואם אפשריות ישנה בבית יעקב באיזהו מקומן, מובן שיש לבחור
באותו המקום ששם היראת שמים ורמת הלימודים טובות יותר.

תקותי שמשפיעה על חברותי ת"י שלה להתנהג כראוי לבת ישראל,
שכולן נקראות בנות שרה רבקה רחל ולאה, והרי על ידי זה מתוסף
בברכות השי"ת גם בהנוגע לעצמה.

בברכה לחג פסח כשר ושמח.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט
מזכיר

ח'קנא

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ג' ע' 73.

ח'קנב

ב"ה, כ"ה ניסן, תשי"ח
ברוקלין.

הנהלת כפר חב"ד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

נתקבל כאן מכתב מאחד, אשר אף שרחוק הוא מחוגי חב"ד, אבל
אוהב ואוהד לענייניהם, בטענה, אשר חזרו חלק משדות הכפר לקבלן
המעסיק ערבים, ודואג להרושם שיעשה הדבר בחוגי הציבור וכו'.

אין כאן ידיעות על נכונות הענין, וכן האם החשש מיוסד. ובכל אופן
מעוררים שימת לבבם להענין.

בכבוד ובברכה.

ח'קנג

ב"ה, כ"ז ניסן, תשי"ח
ברוקלין.

האברך רפאל פנחס שי

שלום וברכה!

לאחרי ההפסק נתקבל מכתבו מ"א לחודש ניסן חודש הגאולה,
מראשי פרקים מפעולותיו וכן מפעולות חבריו שי.

ח'קנב

נדפסה בקונ' "צדיק למלך" ג' ע' 74.

ח'קנג

נדפסה בקונ' "צדיק למלך" א' ע' 102.

האברך רפאל פנחס: גולדשטיין. אגרות נוספות אליו – לעיל חט"ז ה'תתקצו, ובהנסמן
בהערות שם. לקמן ח'קעז.

ויהי"ר אשר מתוך שמחה וטוב לבב ירבה בפעולות כאלו עוד רבות בשנים, ובאופן דמעלין ומוסיפין.

ובודאי למותר להעיר אותו ואת חבריו שי', במ"ש הלא פרוש לרעב לחמך וגוי' ומבשרך לא תתעלם, וכמבואר בדרז"ל בתדב"א רבה כי תראה ערום (בתורה ומצות) וכסיתו (וכו' ז.א. פעולה עם הזולת), ומבשרך לא תתעלם, פעולה בעצמו. וכוונתי כפשוטה — להתמדה בלימוד התורה, נגלה וחסידות, וקיום המצות בהידור ובנקודה התיכונה בכל האמור ענין התפלה. והשי"ת יצליחו.

בברכה להצלחה בעבודה הקדושה הפצת המעינות (עד שיגיעו גם) חוצה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט
מזכיר

ח'קנד

בי"ה, ה' אייר תשי"ח
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
בעל מדות מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

באשטעטיג די ערהאלטונג פון אייער בריף פון ר"ח אייר, אין וועלכען איר שרייבט אויך וועגען אייער פרוי תחי' מרת פיילע, און בעת רצון וועט מען זי נאך אַמאַל מזכיר זיין אויף דעם ציון הק' פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, צום געזונט בעסערונג גאָר בקרוב, און צוזאַמען מיט איר זאָלט איר האָבען לאורך ימים ושנים פיל נחת, אידישען נחת פון קינדער און אייניקלעך שיחיו.

ח'קנד

מצילום האגרת.

מו"ה שלמה: פערין. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתקסה, ובהנסמן בהערות שם.

און בפרט לויט אייער שרייבען וועגען אייער אַפּשטאַם, וואָס פילע פרטים זיינען געווען פאַר מיר אַ אַנגענאַמע נייעס, זאָל אייך ביישטיין אין דאָס אַלץ אויבען געזאָגטע, און ווי באַוואוסט אויך די הודעת חז"ל, זרוק חוטרא לאוירא אעיקרא קאי, און בפרט בהנוגע צו חסידותשע וואַרימקייט און לעבדיקייט, וואָס זייערע עלטערן האָבען באַקומען פון רבותינו נשיאנו מייסדי תורת חסידות חב"ד — איז דאָך באַוואוסט אַז דברי צדיקים און זייערע פעולות זיינען קיימים לעד, און טוען זייער פעולה גאָר כפשוטו — אין דעם טאָג טעגליכען לעבען, און געוויס וועלען אַט די פעולות נאָך מער מוסיף אין די ברכות פון השי"ת אין דאָס אַלץ אויבען געזאָגטע.

המצפה לבשורות טובות וחותרם בברכה בגו"ר

מ. שניאורסאהן

ערהאַלטען ניט לייג אייערע בריף מהטבת מצב בריאותה. ות"ח
ת"ח. אויך — פאַר די פוטו פון די אייניקלאַך תחינה לאויוש"ט.

ח'קנה

ב"ה, כ"ה אייר, תשי"ח
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ב אייר, בודאי כבר נתקבל המברק שלי.

ומדגיש הנני עוד הפעם, שלא רק שמצטער הנני, אלא שגם איני מבין עמדת אנ"ש בענין האמור, ובפרט שמביטים על עצמם כאילו זקוקים הם לטובתם של אלו הנלחמים נגדם ובמילא צריכים להענות לכל הדרישות המוזרות (וכמו שכתבתי לא') שהם גם היפך משכל הבריא והפשוט.

ומה שמסיים במכתבו שהבטיחו לשנות היחס שלהם וכו', איני יודע

ח'קנה

נדפסה בקו"נ, "צדיק למלך" א' ע' 103.

מי זה הבטיח, ולפי הידיעות שמתקבלות אדרבה — היחס הולך ופוחת, אף שלימוד זכות שהרי רואים שעושים כל מה שלבם חפץ ואני"ש באים כפופי ראש ושואלים אצליהם רשיון, האם מותר לאני"ש להתעסק בחינוך כמצווה עליהם מרבתינו נשיאינו או שפב"פ אינו רצונו בכך ובמילא יסלקו את ידיהם, ולא עוד אלא שכמה מאני"ש שולחים אף את ילדיהם דוקא אצל אלה שלקחו להם לקו התנגדות לחב"ד ועניניהם.

והרי זוהי גם חוצפה לפתוח מוסד של חינוך בדי אמות של ישיבת תומכי תמימים, ולא עוד אלא — אחרי כן לדרוש שיחסלו חב"ד את ביה"ס שלהם.

אפשר שטעם סיום מכתבו האמור מפני שיראים מי ינצח בענין זה, אבל הרי כבר כמו"כ קמו על עניני רבותינו נשיאינו ורואים במוחש מי סו"ס נצח, וכדי בזיון וקצף — שהמצב בא עד לידי זה שהצד הלוחם מרגיש בעצמו שיכול לדבר בלשון של תפקיד ומצווה וכאילו זקוקים לטובתם ולא זו בלבד שאין עונים לו דבר אלא שעוד מתרפסים לפניו.

ותקוטי כמו שכתבתי במברקי, שעכ"פ עתה יתגייסו כל אנ"ש לעניני רבותינו נשיאינו, שהרי שליחותיהו עבדינן, וכשילכו בתוקף בזה הרי תומ"י יראו שלא הי' בזה אלא נסיון, ז.א. שאין מציאות להתנגדות, כי אם חוצפה בלא תגא.

איני מדגיש במכתב זה באיזה ביי"ס ילמדו ילדי אני"ש — כיון שמעיקרא פלא ואינו מובן שצריך להבריק מעבר לים שחסידי רבותינו נשיאינו צריכים להכניס ילדיהם לבתי ספר של רבותינו נשיאינו ופשיטא שעליהם להתרחק מאיזה ביי"ס המנגד לרבותינו נשיאינו.

בברכה לבשו"ט בכל האמור, ובלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

המחכה לבשו"ט בהנ"ל בחוזר.

נ"ב. לדחיפות הדבר נשלח המענה מבלי לחכות על התור.

ח'קנו

ב"ה, ט"ו תמוז, תשי"ח
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיו"ד לחודש הגאולה והשמחה, עם הפיי"נ שיקרא
בעת רצון על הציון הקי של בעל השמחה, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

שמחתי במאד להתחלת מכתבו אשר בשמחה בא הפעם להודיע
וכי, ויהי רצון שבהתחלה זו — יתנהגו עניניו באופנים של שמחה בטוב
הנראה והנגלה מכאן ולהבא, הן בענינים הרוחניים והן בענינים הגשמיים,
אשר הא בהא תליא וכן [הן] בענינים הכלליים והן בענינים הפרטים, אשר
גם הא בהא תליא.

וכיון שנצטוינו מעלין בקודש, יהי כל זה באופן דמוסיף והולך, הן
בהנוגע לפעולות האדם והן בהנוגע לברכות השמים מעל — וכמובן בעניני
הגוף ובריאותו, שהרי דוקא על הגוף הוא שנאמר ובנו בחרת מכל עם
ולשון, וכמ"ש בתניא פרק מ"ט.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בהנוגע לטיפול בנם שליט"א — יעשה כהוראת רופא מומחה
להצלחה בגו"ר.

ח'קנו

נדפסה בקוני, "צדיק למלך" ג ע' 76.

תא

אדמו"ר שליט"א

ח'קנז

ב"ה, י"ג מנ"א, תשי"ח
ברוקלין.

ועד כפר חב"ד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

מאשרים קבלת הפ"כ מהאסיפות, דימי ו' י"ד כ"ז תמוז, ולפלא
שלעי"ע אין מענה על מכתבי הקודמים.

ובקשר לפ"כ הנ"ל, הרי יש לקחת מהסכומים שנתקבלו חזרה
מהסוכנות ומשוריינים להשיכון — אלף וחמש מאות לירות לשלם לועד
הכפר חב"ד מה ששילם בעד הבתים בכפר הישן, באם כפי המשוער
מהפ"כ הוציאו ממון זה בשביל שיהי' השטח בטוח להשיכון.

ויהי רצון שסו"ס תתחל הזזה ממשית בענין זה בפועל, וכמו
שדברתי ג"כ עם מר יונה שיי' כסא, איך שתמוה הדבר להעיכוב בזה זה
כו"כ חדשים. ויהי רצון שאתבשר טוב בזה ובכל שאר הענינים עליהם
כותבים בפ"כ זה ובהקודמים.

המצפה לבשו"ט.

ח'קנח

ב"ה, כ"ד מנ"א, תשי"ח
ברוקלין, נ.י.

ברכה ושלום:

במענה על מכתבך בו מודיעה אשר בט"ו מנ"א הגיעה לגיל שנים
עשרה שנה היא עונת בת מצוה.

ח'קנז

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ג' ע' זד.

ח'קנח

מהעתק המזכירות.

הנה יהי רצון שתקבל עליך עול מלכות שמים ועול מצות בלבב שלם, והשם יתברך יצליחך בלימודך ובהנהגה, ותגדלי להיות ראוי לשם בת חביד, מתאימה לרצון נשיאנו הקדושים זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע,

ותשפיע גם על החבירות שלך בזה, בדבור ועוד יותר — על ידי היותך דוגמא חי של בית ישראל המחונכת בדרכי החסידות. וזה יביא לך אושר רוחני וגשמי.

בברכה.

בשאלתך אודות מקום המשך לימודך ואופנו —

לדעתי, כיון שהחינוך של הנוער, ובפרט החינוך באותן השנים דגיל שלך — משפיע על כל משך ימי חייו, ובו תלויים העצמאות שלו והתוקף שלו, שיוכל לעמוד בנסיונות, שישנן בחייו של כל אחד ואחת,

כיון שנמצאים אנו בתקופה רבת השינויים, שאי אפשר לשער עתה כלל אופי תנאי החיים לאחר שנים אחדות, ולכן אין לדעת גם כן גודל הנסיונות אז שלא להכשל בענייני צדק ויושר, אמונה ודת

— לכן צריך וחייב כל אחד ואחת מהנוער — לקבל חינוך דתי במדה המקסימלית, בכדי שיוכל לעמוד בכל סכנה שלא תבוא, חס ושלום.

ואם אפילו חינוך באופן זה קשור יהי באיזה אי נוחיות וכיוצא בזה במשך תקופת זמן — במה נחשב זה לעומת החיסון ותוספת כח שמקבלים, על ידי חינוך זה דוקא, למשך כל ימי החיים.

ח'קנט

[שלהי אלול תשי"ח]

. . . במש"כ איך שייך „עול" בהנוגע למלאכים עשית ענין היפך השכל והבנתו של נברא זה — ה"ז אפשרי רק מצד קבלת עול שלו. והרי גם מלאכים אין משיגים כ"א הדרגא עילתם ולא למעלה מזה (ענין הלי יסוה"ת פ"ב ה"ח. פ"ג ה"ט). וראה ג"כ סנה' קי, סע"א ובכ"מ.

ח'קנט

מכת"ק, בשולי אגרת מר"ה יוסף ד. רחנשטיין, מס"ר אלול תשח"י.

תג

אדמו"ר שליט"א

ח'קס

בי"ה, ד' תשרי, תשי"ט
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה אברהם שיי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביו בעתם, מא' בי וכו' אלול, ולתמהוני הכי גדול, נודעתי שאינו שומר על בריאותו.

ולפלא שצריך לכתוב ע"ד ענני[ים] פשוטים כאלו מעבר לים, בה בשעה שידועה דרישת רבותינו נשיאינו בשמירת הגוף. וע"פ תורת הבעש"ט עזוב תעזוב עמו דוקא. והרי אצל חסידים אין נפק"מ מהו ציווי רבותינו נשיאינו וכו' כי אם דבר פשוט שצריכים לקיימו במילואו. ולרוב פשיטות הדבר לא אאריך.

ובודאי יודיעני שאיך שלא הי' המצב בעבר, הנה מכאן ולהבא יתנהג כציווי האמור בשמירת הגוף, והרי היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא.

בברכת חתימה וגמח"ט ולבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ח'קס

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ג' ע' 78, מצילום האגרת.
מו"ה אברהם: פריז. אגרות נוספות אליו – לעיל חתתנז, ובהנמנן בהערות שם.

ח'קסא

ב"ה, י"א תשרי, תשי"ט
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים מו"ה אלי
עקיבא שי

שלום וברכה:

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מערב יוהכ"פ, עם המחאה
המצורף אלי, שנמסרה להמזכירות ויענוהו.

נעם לי לקרות במכתבו שנרגש קירוב הלבבות, אף שכמובן, לע"ע, לא
במדה מספיקה, כפי כתבו, ויהי רצון שההזזה תתגדל הלך וגדול עד
שיהי' באופן "כולכם", וכדברי אדמו"ר הזקן לאחדים כאחד (לקו"ת ר"פ
נצבים), ובפרט שכל ימים אלו דחדש תשרי בכלל, הרי כולו שייך ומקושר
לראש השנה, עליו נאמר אתם נצבים וגו' כולכם.

במ"ש אודות ענינו, ושמפסיד עי"ז סכום ידוע בשנה, ומפרש
פנימיות הטעם — מפני עבודתו במוסד כרם חב"ד,

הנה אם כן הוא, ה"ז שטות גדולה ביותר מצדם. ועוד והוא העיקר,
שבדאי שלא יפסיד עי"ז גם בגשמיות, אלא אדרבה עוד יתוסף, וכמו
שראו במוחש בכל אלו שהתעסקו בעניני כ"ק מו"ח אדמו"ר, שסו"ס
הצליחו ברוחניות ובגשמיות גם יחד, וק"ל.

וכיון שמתקרבים אנו ליום חגנו, שאז מתגלים כל הענינים שנפעלו
במשך הזמן דבכסא ובעשיית בכלל, הרי גם בהנ"ל יתגלה בטוב הנראה
והן למטה מעשרה טפחים וכו'.

ברכה לבשו"ט ולחג שמח,

מ. שניאורסאהן

ח'קסא

מצילום האגרת.

מו"ה אלי עקיבא: ליפסקר. אגרות נוספות אלי — לעיל ח'קמח, ובהנסמן בהערות שם.

תה

אדמו"ר שליט"א

ח'קסב

ב"ה, ח' מ"ח, תשי"ט
ברוקלין.

האברך יהודה ש"י

שלום וברכה:

מאשרים קבלת מכתבו מלפני ר"ה, בו כותב ע"ד מצבו, ומחכים לבשוי"ט ממנו, ובפרט ע"פ שמכירים את הרה"ג והרה"ח רב פעלים ובעל מדות כו' מו"ה שלמה ש"י מתוסוף, אשר עובד מלאכתו באמונה ומשתדל ככל יכולתו לתועלת הרבים, ולתועלת היחידים, ואליו יפנה ויעשה כהוראתו.

בודאי יש לו במשך כל שבועות אלו — קביעות עתים בלימוד התורה בהתמדה ושקידה, ובפרט במצבו שכותב — זקוק להוספת ברכה בהנוגע לבריאותו ולהסתדרות, והובטחנו אם בחוקותי תלכו ופירשו רז"ל (בספרא) שתהיו עמלים בתורה וגוי' ונתתי וגוי' — ככל הברכות המנויות בפרשה.

בברכה לבשוי"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט
מזכיר

ח'קסב

נדפסה בקו', צדי"ק למלך' ג ע' 79. מצילום האגרת.
האברך יהודה: עמאר. קאסאבלאנקה.

ח'קסג

בי"ה, י"ז מ"ח תשי"ט
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נר"נ וכ"י מו"ה אר"י דוב שי
וזוגתו מרת סלאווה תחי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מט"ו חשון והמברק שלאחריו, ותוכנו אודות זמן
חתונת בנם שליט"א.

בטח כבר נתקבל מכתבי הקודם, שגם בו כתוב בהנוגע לזה, ובכל
אופן אכפול עוד הפעם.

שכיון שנדבר זה כמה פעמים בהנוגע לקביעות זמן החתונה בחדש
כסלו הוא חדש הגאולה ובפרט לאנ"ש ותלמידי התמימים, ובעניני חתונה
אין כדאי לאחר, כידוע נוהג ישראל בזה, ולכן יש להשתדל אם רק
באפשרי שתהי החתונה בחדש כסלו.

בהנוגע למקום החתונה, יתדברו שני הצדדים בזה, ואיך שיחליטו
יהי להצלחה בכל הפרטים.

בברכה להטבת הבריאות ולידיעה שחוזר לאיתנו ולבשו"ט בכל
האמור.

ח'קסג

מהעתק המזכירות.

מו"ה אר"י דוב שי: איידלמן. אגרת נוספת אליו – לעיל ח"ד א"עט.

בנם: מו"ה שלום שי.

שכיון שנדבר... כסלו: ראה גם לעיל ח"י אגרת ג"צב, ובהנסמן בהערות שם.

ח'קסד

ב"ה, כ"ב מרחשון, תשי"ט
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . ובודאי למותר להדגיש, אשר אצל בני ישראל בכלל, ובהנוגע לתלמידי הישיבה בפרט, ובהנוגע לתלמידי תומכי תמימים ביחוד, כל ענין של חסד מהקב"ה מטרנו שיגרום שיוסיף בעבודתו לבוראו, לימוד התורה, נגלה וחסידות, וקיום מצותי בהידור, ובהם בכלל גדול שבתורה ואהבת לרעך כמוך. וז"א. הלימוד והמעשה באופן שיהי דוגמא חי לחבריו ולסביבתו, שיתוסף בהם בלימוד התורה וקיום המצות. ואין לך אהבה וצדקה גדולה מזו המביאה את האדם לחיי העולם הזה והעולם הבא.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

מזכיר

ח'קסה

ב"ה, כ"ח מ"ח, תשי"ט
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיי"ב חשון, וממהר הנני לענות עליו, מבלי לחכות על התור, מפני הנקודה שבו, דבר עריכת מגבית כסף — למטרה חדשה נוספת.

ח'קסד

נדפסה בקונו', צדייק למלך" ג ע' 81.

ח'קסה

מצילום האגרת.

והנה בהנוגע להנ"ל, שתי נקודות בדבר:

(א) אין לעשות מגבית כסף באה"ק ת"ו בשביל מוסדות חב"ד שבחו"ל, בה בשעה שישנם כמה מעניני חב"ד באה"ק ת"ו הזקוקים ומוכרחים לכספים, ואין להם. שמהנ"ל מובן שאין לערוך שום מגבית בשביל המל"ח. ובאים בחשבון רק ישיבת תומכי תמימים וקרן הבנין, כמו עד עתה, או עניני הרשת וצעירי אגו"ח. אבל כמובן — שבזה עליו לבוא בדברים עם המוסדות שבאה"ק ת"ו — בכלל וע"ד אופני ההבאה בפועל.

(ב) כל ענין מגבית כסף אי אפשר שמי שיהי הגובה, הוא יהי ג"כ העומד בראש. וכמ"ש במכתבי הקודם, שבעניני כספים צריכים להיות זהיר יותר לצאת יד"ח כלפי הבריות, נוסף על — לצאת יד"ח כלפי המקום.

בכלל עלי להעיר — שהנסיון הראה במוחש, אַז מען וואַרפט זיך יעדער מאָל צו אַ נייע אַרבעט, אין זה תועלת לאיזה ענין שיהי, כי אם פזור הנפש. שעפ"י מובן: כיון שכבר מתעסק בקרן הבנין והפצת ספרי קה"ת, אין לחפש דוקא ענינים חדשים. כי ממנ"פ: באם ישתדל כדבעי ובאופן מסודר, ישנו הצנור לברכה והצלחה, בהשטחים בס מתעסק. ובאם צריך שיפור באופני העבודה — ה"ז יחסר גם כן אפילו באם יבחר שטחים חדשים לעבודה . . .

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט
מזכיר

ח'קסו

ב"ה, י"ד כסלו, תשי"ט
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבם מטי' כסלו . . . ואנן בדידן, מבלי לשום לב לאלו המתנגדים על עניני כ"ק מו"ח אדמו"ר ועל המוסדות הקי' שלו. ובפרט שבטוחני, שכמו שנצח כ"ק מו"ח אדמו"ר בכל עניניו בעבר, כן ינצח בהווה ובעתיד ויפוצו מעיינות דא"ח עד שיגיעו גם חוצה. וכל המעלימים ומסתירים ע"ז, המנגדים ונלחמים בזה, הנה יהי רצון ובעוד מועד יחזרו מדרכם זו, ובפרט שיתבוננו בסופם של כל אלה שנלחמים בכ"ק מו"ח אדמו"ר. ויהי רצון שיהא כ"ז בהקדם.

והרי נמצאים אנו בימי הסגולה דבין יו"ד וי"ט כסלו, וידוע פסק בי"ד של מעלה, אשר בגלל המס"נ הלזו (של אדמו"ר הזקן) על תורת החסידות פסקו בית דין של מעלה, אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות תהיי יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה . . .

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ח'קסז

ב"ה, כ"ב כסלו, תשי"ט
ברוקלין.

הנהלת את"ה באה"ק ת"ו,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

זה זמן רב ביותר שלא נתקבלו מהם כל ידיעות. ותקותי חזקה שאין

ח'קסו

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ג' ע' 81.

ח'קסז

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ג' ע' 82.

זה אלא חסרון בכתיבה לכאן, אבל נעשות כל הפעולות ובאופן דהוספה מזמן לזמן, והוספה בהוספה עצמה. ז.א. ע"ד מאמר רז"ל מי שיש לו מנה רוצה מאתיים, הוספה של מנה בלבד, אבל מי שיש לו מאתיים, רוצה ארבע מאות, הוספה של מאתיים, וק"ל.

ויהי רצון שינצלו את ההשפעה מלמעלה בכל ענינים אלו במילואה, וכידוע הפסק דין של מעלה, אשר בגלל המסירות נפש הלזו (של רבינו הזקן) על תורת החסידות, פסקו בבית דין של מעלה, אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות, תהי' יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה.

והרי זהו ג"כ הצנור והכלי לעניניהם להצלחתם בלימוד תורה ביראת שמים ובקיום המצוות בהידור, ובזה [. .] בעבודת התפלה של כאו"א, פנימית הפעולות הכי נעלות.

בברכה להצלחה בכל האמור ולבשו"ט ומפורטות.

ח'קסח

ב"ה, כ"ו כסלו, תשי"ט
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מלאכתו מלאכת שמים
מו"ה שלום ש"י

שלום וברכה!

קבלתי הידיעה התלפונית בהנוגע לבריאות בתו מרת קעניא תחי', ובעת רצון אזכירה על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע להמצטרף לה, ובטח יבשר טוב בזה, בטוב הנראה והנגלה.

ח'קסח

מצילום האגרת.

מו"ה שלום ש"י: פריזגר. אגרות נוספות אליו - לעיל ז'חשסז, ובהנסמן בהערות שם.

ת"א

אדמו"ר שליט"א

ז"ע נתקבל מכתב מחתנו ובתו — שליט"א — ממילאן, ונהניתי במאד לקרות בו ר"פ משהותם ועניניהם בהיותם בפאריז, והעיקר מצב רוחם, כפי האפשרי לבחון מבין השיטים, ותקותי חזקה ביותר, שיצליחו בהצלחה מופלגה בדבר השליחות והתועלת, ומתוך ספוק נפשי גדול וברכת השי"ת והצלחתו, וגם בעניניהם הפרטים.

וע"פ ההתקשרות של הורים לבנים, הנני כותב עד"ז גם לכת"ר וזוגתו תח"י, ויהי רצון שירו מהם ומכל יו"ח שיחיו רוב נחת אמיתי, הוא נחת יהודי חסידותי, מתוך שמחה וטוב לבב והצלחה גדולה בפעולותיהם הם בשטח חב"ד.

בברכה לחנוכה שמח ולבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ח'קסט

ב"ה, ה' דחנוכה, תשי"ט
ברוקלין.

הנהלת צעירי אגודת חב"ד סניף תל אביב,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ת"ח על הבשו"ט מהתועדות דיום הבהיר י"ט כסלו — ראש השנה לתורת החסידות ודרכי החסידות.

ויהי רצון שתכה"י יבש"ט בענינים הכללים ובענינים הפרטים,

וכהוראת ימי חנוכה אלו — באופן דמוסיף והולך, ועד כי גדל מאד,

מחתנו: מ"ה גרשון מענדל ש"י גרליק, שנשלח באותה שעה למילנו. ראה לעיל ח"ח אגרת ותר"ד.

ח'קסט

מצילום האגרת.

זאת חנוכה — ע"פ המבואר בד"ה ברוך שעשה נסים — לאדה"ז
ואדמו"ר הצ"צ — ספ"ד (ברוקלין, תשי"א).

בברכה לבשו"ט והצלחה מופלגה בכל סניפי עבוה"ק,

מ. שניאורסאהן

המכ" והפ"כ דימי — כ"ד תשרי, ה' מ"ח נתקבלו.

במה ששואלים לתכנית פעולותיהם בעתיד — מובן שע"ז עליהם
להחליט — מתאים לכחות האדם שברשותם, האפשריות בכלל וכו'.

אבל מובן ג"כ, שבכל אופן נכנסות בהתכנית הפעולות דע"ע (הו"ל
דהבטאון, מבצע דחה"פ ודחה"ס, ארגון התועדויות, ביט"כ וכו', ביקורים
בישיבות ובמושבים וכו', פרסום במכ"ע וברדיו וכו') — שהרי להוסיף
באים.

כן מוכרח סו"ס לפעול ממשיית לביסוס מצב הכספי כדרוש לכל
פעולות אלו ושתתוספנה עליהן. כן מוכרחת ההתענינות — ופעולות
בהתאם לתוצאות — שיהי' המשך וענינים של קיימא להביקורים,
ההתועדויות וכו' — ע"י שיוקבע שיעור לימוד דא"ח, קישור במכ"ע, כניסה
ללמוד במוסדות חינוך חב"ד וכיו"ב.

ח'קע

ב"ה, י"א טבת, תשי"ט
ברוקלין.

שלום וברכה!

... נעם לי לקרות בו אודות קביעות לימוד דא"ח ברבים, וכן אשר
משתדל בהפצת דא"ח בכמה אופנים, ובודאי לא יסתפק בזה, שהרי בכל
הענינים נצטוינו להעלות בקודש, ובפרט בקודש הקדשים, פנימיות

בד"ה ברוך שעשה נסים: אה"ת חנוכה כרך ה תתקסב, א.

ח'קע

נדפסה בקו', צדיק למלך ג' ע' 83.

התורה, שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

במ"ש שהתחיל ללמוד תניא עם כתיב של מבוגרים והתחיל בפרק הראשון בספר תניא — הראה הנסיון, שבהנוגע לכמה סוגים, מצליחים יותר, כשמתחילים בחלק ב' דתניא או אגרת התשובה, ואחריהם — חלק א', אף שכמובן א"א לקבוע בזה מסמרות, וילמוד אדם במקום שלבו חפץ.

ח'קעא

ב"ה, י"ח טבת, תשי"ט
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים כו'
מו"ה יצחק שי

שלום וברכה!

במענה למכתביו מטי' וי"ג טבת, בס' כותב מההטבה באיזה נקודות בביה"ס אהלי"י, אשר ההשגחה העליונה זיכתו בהנהלתה.

ויה"ר שתגדל הטבה זו הלוך וגדל, וכן יוטב המצב בשאר הנקודות אודותן כותב, ובכל הענינים יהי' הלוך והוסיף הלוך ואור עד כי גדל מאד.

מובן וגם פשוט, שלא רק מותר לו לכתוב בכל הענינים אודותם כותב, אלא שגם מחובתו וזכותו הוא. אלא שמהנכון שיוסיף בכ"פ גם הצעת תיקון בהנקודות הדורשות תיקון ושיפור. ומובן שההצעות צ"ל באופן שלא יביאו להירוס בנקודות אחרות, ובפרט שרואים במוחש אשר לפעמים — הרי ההירוס ברור הוא, ובהנוגע להתיקון ושיפור, יתברר רק לאחר משך זמן, לפעמים לטוב ולפעמים כו'.

כשמתחילים בחלק ב' דתניא: ראה גם לעיל ח"י אגרת וקצג. ח"י זג. ח"כ זתרמד ובכ"מ.

ח'קעא

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק שי: גזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנמנן בהערות שם.

נעם לי לקרות במכ' ע"ד ההתועדות בכפר חב"ד בייט כסלו העבר, אלא שמצערת נקודה, אשר לדעתי חשובה היא, כמובן באם השמועה אמיתית היא, והיא שכאילו באו כמה מבני הנוער ולא הרשו להם לנוס למקום ההתועדות ושוטטו מבחוץ למקום ההתועדות, מבלי התענינות כלל בהם. והרי בודאי שהיתה אפשרות לסדר באיזה אופן שתהיי התועדות גם מבחוץ למקום התועדות הראשית. ובפרט שכמדומה שכבר עשו זה כמה פעמים, שבמקום אחד התועדו אנשים ובבנין שני נשים וכיו"ב.

תיקון האפשרי להני"ל — באם נוער זה מקבוצות מאורגנות, בטח יודעים הכתובת שלהן, ויש מקום לבאר להן הסיבה. ואפשרי גם — בהתועדות הקרובה לעשות מה שהוא מיוחד בשבילן, בכדי לפצות את דעתן. או עכ"פ לבוא עמהן בקישור מכ' וכו'.

כוונתי בכתובתי אליו כוללת, אשר כדאי שיעורר שאר המתענינים ג"כ בזה. והרי כבר נאמר ותשועה ברוב יועץ.

בברכת הצלחה בעבודתו הק' ולבשו"ט בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

ח'קעב

ב"ה, כ"ו טבת, תשי"ט
ברוקלין.

ועד כפר חב"ד,
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה למכתבם ותוכנו ע"ד ניצול מלאת עשר שנים ליסוד הכפר והתחלתו, ושואלים חו"ד באם להתענין בזה.

ובכהני"ל הנה ההתחלה צ"ל מקצה השני, ז.א. האם ישנם אנשים

ח'קעב

נדפסה בקו' "צדיק למלך" א' ע' 106.

מתאימים שיתעסקו בעריכת האמור באופן המתאים דוקא, ואז נכון הדבר.

ובענין כהנ"ל נחוצה תכנית מפורטת ומבוססת מראש, עוד יותר משאר עניני הכפר, כיון שאי אפשר לעשות הנ"ל כי אם אחת בכוי"כ שנים, שלכן מוכרחת ההשתדלות לנצל החגיגה במילואה, וק"ל.

מובן ששגיאות מי יבין נאמר בהנוגע לכאוי"א, אבל זהו רק התנצלות לאחר שמשתדלים ככל התלוי באדם, עכ"פ בהשערה קרובה לודאי.

בטח למותר להוסיף, שבאם תהי' שימת לב הראוי — יש לקוות לתוצאות הכי נעלות וחשובות מחגיגה כהאמור.

כן למותר לעורר שאין זה קשור דוקא ביום מסויים, שהרי כבר הורגלו בתקופתנו זו, שאפילו ענינים הקשורים בזמן, הרי החגיגות ונצולם אפשרים גם לאחר זמן זה. וכמה טעמים יש למצוא על שינוי הזמן באם רק תועלת בדבר.

בברכה לבשו"ט.

ח'קעג

ב"ה, כ"ח טבת, תשי"ט
ברוקלין.

האברך . . . שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך, נתקבל מכתבו מכ"ד טבת, הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן, בו כותב ר"פ מאופן הסתדרותו עתה, וע"ד האנשים אשר הכיר אותם במשך הזמן.

ובודאי למותר לעוררו על המשך ההתקשרות עמהם, אף שנמצאים

ח'קעג

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" ב' ע' 164.

לא במקום אחד, ע"י מכתבים וכיו"ב. ותכלית ההתקשרות הוא, כמובן וגם פשוט, שע"י יתוסף בהתקשרותם בה' אלקי ישראל, התקשרות עד לדביקות, וכמ"ש ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום. וחזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם.

ואנן] שכותב שמי שרוצה ללמוד אינו לומד לשמה וכו' — בהדי כבשי דרחמנא למה לך, הוא יעשה את שלו והתורה תעשה את שלה, להחזירו סו"ס למוטב.

כיון שנמצא אתו יחד חבירו . . . שי — מובן שכל הנ"ל גם אליו מכוון, ואיש את אחיו יעזור, בהפצת היהדות האמיתית וכל עניני.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט

מזכיר

ח'קעד

ב"ה, ערב שבת קודש בא, היתש"יט
ברוקלין, נ.י.

צום יערליכן באַנקעט פון די ליידס אקזילערי פון
בראַנזוויל און איסט ניריאַרק פאַר די ליובאַוויטשער
ישיבות, תומכיתמימים

ברכה ושלוס!

אויף אייער מיטטיילונג, אַז דעם קומענדיגן דינסטאָג, י"א שבט
הבע"ל, וועט פאַרקומען אייער יערלעכע אונטערנעמונג לטובת די ישיבות
תומכיתמימים ליובאוויטש.

שיק איך מיין באַגריסונג און ברכה צו די פירערשאַפט און

ח'קעד

נדפסה בקו' "צדיק למלך" א' ע' 107.

מיטגלידערינס, ווי אויך צו אלע אַנטיילנעמער און געסט — שליט"א — אַז די אונטערנעמונג זאָל זיין בהצלחה אין מאַטעריעלן ווי אויך אין גייסטיגן זין —

אין מאַטעריעלן זין — צו שאַפן די דערוואַרטעטע הילף פאַר די ישיבות און פאַרשטאַרקן אייער אַרבעט אין דעם.

אין גייסטיגן זין — אַנערקענענדיג דעם גרויסן זכות צו זיין טעטיג פאַר אַזאַ הייליגן צוועק, צו שאַפן אַ שטאַרקע צוגעבונדענקייט פון יעדערע פון אייך צו דעם גייסט פון ליובאַוויטש, און מיט חסידישער וואַרימקייט און ליכטיקייט, אַריינברענגען וואָס מער פון דעם גייסט, דעם גייסט פון אהבת השם, אהבת התורה און אהבת ישראל באַ זיך אין דער היים און אין דער סביבה אַרום.

און אַזוי ווי די אונטערנעמונג קומט פאַר אויף מאַרגן נאָך דעם יום ההילולא (יאָרצייט) פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, דער מייסד פון די ישיבות דאָ אין אַמעריקא, וואָס יעדער איינער און איינע ווייסן דאָך אַז דברי צדיקים וברכותיהם קיימים לעד — די רייד און ברכות פון צדיקים בלייבן אייביק —

זאָלן די ברכות פון דעם בעל ההילולא ביישטיין יעדן איינעם און איינער מיט דער פאַמיליע שליט"א — בכלל און בפרט.

בברכה להצלחה בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות.

ח'קעה

ב"ה, י"ב שבט תשי"ט
ברוקלין.

הו"ח אי"א נ"נ מלאכתו מלאכת שמים וכו'
הר"ש שי וזוגתו מרת גיטל שתליט"א

שלום וברכה!

במענה להמכתב מעש"ק ושני המברקים.

תקותי הכי חזקה, אשר לעת קבלת מכתבי זה, כבר הוטב מצב
הבריאות שלה, והולך וטוב, ויהי רצון שבקרב תחזור לאיתנה לגמרי,
ויבשרו טוב בזה.

ולפלא קצת, כי כנראה ממכתבו לא נתייעצו בכל הענין עם ידידנו
אנ"ש שי אשר בכאזא, שנמצאים שם זה כמה שנים, ומכירים הרופאים
ומומחיותם. והרי הידידות עם אנ"ש חשובה ונוגעת אפילו כשנמצאים
במצב הכי טוב, ועאכ"כ כשנזקקים לברכה נוספת מהשי"ת בורא עולם
ומנהיגו. ותקותי שעכ"פ מכאן ולהבא ישופר זה, ויהי כל הנ"ל באופן הכי
טוב, וגם בזה אחכה לבשו"ט.

וזכות התעסקותם בשליחות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל,
בודאי שתעמוד להם בכל האמור, ובהקדם.

המצפה לבשו"ט וחותם בברכה מופלגה בגשמיות וברוחניות

מ. שניאורסאהן

ח'קעה

מצילום האגרת.

הר"ש . . גיטל: איידלמן, שאחר נישואיהם נסעו בשליחות לקסבלנקה. אגרות נוספות
אליו לעיל – ח"יז וחסג, ובהנסמן בהערות שם.

ח'קעו

בי"ה, י"ד שבט, תשי"ט
ברוקלין.

ארגון תלמידי ישיבת ערב בירושלים עיה"ק ת"ו,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבם מיו"ד שבט, יום ההילולא של כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זיע"א, נשיא ישראל.

ותוכנו, החלטות טובות אודות הוספה בלימוד תורתנו הק', תורת
חיים, תורת הנגלה ותורת החסידות.

ויהי רצון אשר יקיימו החלטות אלו בפועל, ומתאים לדבר משנה,
מצוה גוררת מצוה, יוסיפו עליהם כהנה וכהנה.

ותקותי חזקה אשר יקויים גם בזה, קנאת סופרים תרבה חכמה,
כוונתי אשר ההנהגה האמורה, בחביריהם ידידיהם ומכיריהם ש"י, תעורר
בהם קנאה דקדושה. וכמאמר רז"ל האמור. וכמ"ש אל יקנא וגו' כי אם
ביראת ה' כל היום (משלי כ"ג י"ז), וכמבואר בארוכה בזה בספר ארחות
צדיקים ובאור התורה לכ"ק [אדמו"ר] הצמח צדק (ויצא רי"ח ע"ב
ואילך). ויוסיפו גם הם בכל האמור, כל אחד ואחד מהם [להיות] חסיד
ירא שמים ולמדן.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ח'קעו

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ג' ע' 86.

ח'קעז

ב"ה, ג' אדר"ר, תשי"ט
ברוקלין.

האברך רפאל פנחס ש"י

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מיום הראשון אדר"ח אדר א', ר"פ [פ] מפעולותיו במשך זמן העבר ממכתבו הקודם וגם חבריו, בהפצת המעינות ביחוד והפצת היהדות בכלל, לא יסתפקו בהישגים דעד עתה, אלא יוסיפו בהם כהנה וכהנה, וע"ד המבואר במכתבי לצעירי אגודת חב"ד בר"ח שבט תשי"ח (נדפס בבטאון חב"ד). ואין לך דבר העומד בפני הרצון, ובפרט, באם ההשתדלות היא כדבעי למהוי, ז.א. באופן דיגעת, שבודאי מתקיים הפתגם ומצאת. וכדיוק המבואר שלא נאמר הבנת השגת אלא ומצאת, באופן דמציאה, שהוא לא לפי ערך המשוער, וק"ל.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט
מזכיר

ח'קעז

נדפסה בקוג' "צדיק למלך" ג' ע' 86.
רפאל פנחס ש"י: גולדשטיין, ירושלים. אגרות נוספות אליו - לעיל ח'קנג, ובהנסמן בהערות שם.
במכתב: לעיל ח'ט"ז ו"כג.

תכא

אדמו"ר שליט"א

ח'קעח

ב"ה, ט' אדר"ר, תשי"ט
ברוקלין.

הנהלת צעירי אגודת חב"ד אשר בתל אביב,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת הדו"ח ממבצע הנסיעות לחדרה וחולון.

וכמדומה כבר כתבתי איזה פעמים, שבא העת כבר שסוף סוף
ייעשה דו"ח, עכ"פ משוער, מהפירות דנסיעות השונות ומבצעים השונים
וכו'. ואף שמוכן שאי אפשר "לממן" את כל הפירות והתוצאות, הרי עכ"פ
אודות חלק חשוב מהם צריך להיות נודע.

ואף שגם הפעולות הנ"ל מצד עצמם ענין הם, אין זה שולל חשיבות
הכי גדולה בהנוגע לפירות ופירות פירותיהן, וק"ל.

ובלי ספק אשר דו"ח כזה יבהיר ג"כ כמה נקודות בהנוגע לפעולות
בעתיד.

בודאי בעוד מועד מכינים תכנית לניצול ימי הפורים הבע"ל באופן
המתאים. ויה"ר שיהי' בהצלחה ועד דלא ידעי, וכמבואר בכתבי האריז"ל
וחסידות.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

ח'קעח

נדפסה בקני' "צדיק למלך" ג' ע' 87, מצילום האגרת.

ח'קעט

ב"ה, י"ט אדר א', תשי"ט
ברוקלין.

הנהלת ישיבת תומכי תמימים אשר בלוד,
ה' עליהם יחי

שלום וברכה!

במענה למכתבם מפו"ק בשאלה ע"ד סידור יום זכרון שלישי וכו',
ושואלים דעתי בזה.

וכמדומה כבר כתבתי בהנוגע לכגון דא, אשר כללות הנקודה, שכל
ענין של פעולה טובה היא. והרי בודאי שמהעדר פעולה לא תהיינה כל
תוצאות אפילו פעוטות ביותר, אבל מובן ג"כ ופשוט בפשיטות בהנוגע
לעריכת ענין כהנ"ל **שבזקא** צ"ל זה באופן מסודר ומתוכנן כדבעי.

ועוד יש להוסיף, וכמו שעוררתים כ"פ, שמכבר באה העת לאנ"ש
באה"ק ת"ו להתעסק לא רק בחרישה וזריעה, אלא גם בקצירה ואסיפת
פירות, וכן בהנוגע להנ"ל, צ"ל לאיזה תכלית מכוון ליסוד המוסד
והתפתחותו בפועל, אם בגשמיות (ע"י מגבית, או תוספת מסייעים
ופעילים וכיו"ב) או ברוחניות (פרסום הענין בכדי שיתוספו בפועל
תלמידים וכיו"ב), ובהתאם לאפשרויות הנ"ל יחליטו, והשי"ת יצליחם.

בברכה לבשו"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט
מזכיר

ח'קעט

נדפסה בקו', צדי"ק למלך' ג' ע' 88, מצילום האגרת.
מפ"ק: מפורים קטן.

יום זכרון שלישי: לרצח התלמידים בביה"ס למלאכה בריח אייר תשס"ז. ראה לעיל מבוא
לח"ג.

גם בקצירה: ראה גם לעיל אגרת זיתתקלת, ובהנמסר בהערות שם.

ח'קפ

בי"ה, ו' אדי"ש, תשי"ט
ברוקלין.

הנהלת ישיבת תומכי תמימים אשר בלוד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה למכתביהם מכ"ח אדי"ר עם המצורף אליהם.

מובן וגם פשוט, שמה שכתבתי אליהם בהנוגע לשטח בו יבנה בנין
בי"ס החבד"י, הוא רק בתור הערה בעלמא. וההחלטה בזה תלויה
בהאפשרות, תנאי המקום וכו'. ומובן וגם פשוט, שאין בא בחשבון כלל
מקום שאין בו חשמל וכו'. ולפלא גם הספק בזה.

במ"ש אודות התכניות בבניית הבנין דישיבת תומכי תמימים,
החדש, אשר בכפר חב"ד,

כמדומה כבר כתבתי, שמה שאפשר להורות מכאן הוא רק שרצוי
בניי באופן שתוכל להעשות שלב אחר שלב, ז.א. שכל עוד אין כל
האמצעים הדרושים, יוגמר עכ"פ חלק מאגף בו יוכלו להשתמש. אבל
באופן שכשיתוסף באמצעים — יוכלו להוסיף בבנין, ויתאים וישתלב
בחלק הבנין שקדמו, וק"ל.

במ"ש אודות סידור קורסים, — כמדומה גם בזה כבר כתבתי,
שרצוי יותר להשתמש בהקורסים שכבר קיימים בזמן, ובמילא יודעים
המעלות והחסרונות שבהם, וממה שיש להזהר. ולא להתחיל במחשבה
ע"ד יסוד קורסים משל עצמם ובחפזון הכי גדול, ואין ידוע מי הוא שיהי
המרצה וכו', ועוד ועוד. וכמדומה גם זה נכתב: באם יהי מספר די חשוב

ח'קפ

מצילום האגרת.

כתבתי: ראה לעיל ח"י אגרת ויתסר.

כתבתי: ראה לעיל אגרות ח'סה. ח'קמה.

משתתפים בקורסים אלו משל חב"ד, בטח יוכלו לפעול שינוי בתכנית
וכיו"ב, באם יש לדרוש שינוים אלו . . .

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט
מזכיר

ח'קפא

ב"ה, ט"ז אד"ש, תשי"ט
ברוקלין.

האברך יעקב שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הרביעי, בו כותב ראשי פרקים ממקום
לימודו עד עתה וסדרי לימודו ומן הרפתקאות שעברו עליו לאחרונה
וטלטול ממקום למקום, ואשר עתה חזר לתומכי תמימים דצרפת, ומפרט
איזה סברות בהנוגע למקום לימודו והסתדרותו בעתיד.

וכיון אשר שמענו הוראה מכ"ק רבותינו זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע
אשר תלמיד ישיבה בכלל ותלמיד ישיבות תומכי תמימים בפרט צריך
להתנהג מתאים להוראת הנהלת הישיבה,

והרי מובן האמור גם בפס"ד בנגלה דתורה, ושננתם לבניך אלו
התלמידים, וחייב אדם בכבוד רבו וכו'.

לכן יפרט עניניו וכל הסברות והטעמים שלו לפני הנהלת תומכי
תמימים דברונא ויעשה כהוראתם.

ומובן וגם פשוט שכיון שלכל ענין צריכים לסייעתא דשמיא, הנה כל

ח'קפא

נדפסה בקו', צדיק למלך" א ע' 109.
יעקב שי" רבינו.

תכה

אדמו"ר שליט"א

הוספה מצדו בלימוד תורת הנגלה ותורת החסידות תוסיף בברכות השי"ת והצלחתו בכל האמור בהענינים אודותם כותב.

בברכה לבשו"ט.

ח'קפב

בי"ה, כ"ג אדי"ש, תשי"ט
ברוקלין.

מר אהרן שיי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מט"ו אדי"ש.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע כאו"א להמצטרך לו מתאים לתוכן כתבו.

ובודאי למותר לעורר שככל שמוסיפין בעניני תורה ומצות, וככל שיהי המצב טוב בזה, הרי בעניני טוב וקדושה תמיד יש מקום להוסיף עוד, מתוסף עי"ז בברכות השי"ת בהמצטרך לאדם וביתו.

וביחוד עסקנותו להחדיר היהדות ועניני בסביבתו וביחוד בשטח החינוך על טהרת הקדש, וכלשונו שפעל והפעיל בכל כחו לטובת ביה"ס הדתי חבד"י אשר שם עוד כמה מחבריו, תעמוד לו ולב"ב ולהם ולב"ב בהוספה בברכות השי"ת בהמצטרך בגשמיות וברוחניות, ויהי רצון שיבשר טוב בכל הענינים אודותם כותב במכתבו זה וכן בהנוגע לענינים הכללים ובזה — מביסוס והתפתחות באיכות וכמות של ביה"ס החבד"י.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

נ"ב. כיון שמזכיר במכתבו בהנוגע לדוחק בפרנסה, ידועה עצת חז"ל

ח'קפב

מהעתק המזכירות.

מר אהרן: מולא, מושב אביטל.

ידועה עצת חז"ל: ראה גם לעיל ח"ט אגרת זי"ע.

בזה להרבות בצדקה ולחלק את הסכום לתתו ברבות פעמים, ומהזמנים
המסוגלים לזה הוא בכל יום חול קודם תפלת הבקר.

ח'קפג

ב"ה, ד' ניסן, תשי"ט
ברוקלין.

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"צ צנמ"ס בנשי"ק כו'
מו"ה יוסף דוד שי

שלום וברכה:

במענה למכתבו מיום החמישי, בו כתב אודות ספרו תקון עירובין
וכו'.

וחו"ד בהנוגע להאמור, ובכלל אודות גודל נחיצות עשית העירוב,
כבר כתבתי מאז במכתבי לכת"ר.

ובמ"ש אודות הסכמה, הנה מה אעשה שאין זה בנוהג בבית הרב.
וכמדומה כבר אמרתי לו זה גם בשיחתנו פא"פ. ואתו הסליחה.

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו . . .

ח'קפג

נדפסה ב"דברי מנחם" ע' ט.

מו"ה יוסף דוד: מאסקאוויטש. אגרות נוספות אליו – לעיל חט"ז ר"פד, ובהנסמן בהערות

שם.

כבר כתבתי: לעיל ח"ט אגרת ב'חשפו בסופה.

ולקראת חג המצות, זמן חירותינו . . : כנדפס לעיל ח"ז אגרת ו'קנט.

תכז

אדמו"ר שליט"א

ח'קפד

ב"ה, ז' ניסן, תשי"ט
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מד' ניסן: במ"ש אודות מחשבות מבלבלות, ידועה העצה בזה, להתפלל וללמוד מבפנים הספר, וגם בשעה שענינו סגורות יהי הספר פתוח לפניו, אשר אותיות אחוזה (האֵלטין איין די מחשבה).

ובמ"ש אודות להשפיע על האברך . . . שי' עמו לומד השפעה בעניני תורה ויראת שמים, הנה יתייעץ בזה עם היודעים תכונת נפש הנער, וכבר נאמר ותשועה ברוב יועץ, והודיענו חז"ל עוד ענין בזה, אשר כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים, זאת אומרת כשיוסיף הוא ביראת שמים, יתוסיף ג"כ בהשומע לקולו, וק"ל.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור, ז.א. שמוסיף הוא בלימוד התורה בהתמדה ושקידה בקיום המצות בהידור ומצליח בהנ"ל.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

מזכיר

ח'קפד

נדפסה בקו' „צדיק למלך“ ג' ע' 91.
ידועה העצה: ראה גם לעיל חייז אגרת ויתלב ובכ"מ.

ח'קפה

ב"ה, י"ג ניסן, תשי"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"ה יהושע שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולדה בת לבתו מרת נחמה תחי' למזל טוב,
ונקרא שמה בישראל מאריאשא מרים בדאנא שתליט"א,

הנה יה"ר מהשי"ת, שהורי' שיחיו יגדלוה לתורה ולחופה ולמעשים
טובים מתוך הרחבה.

וירוו מהם ומכל יו"ח שיחיו רוב נחת חסידותי.

בברכת מז"ט וחג פסח כשר ושמח,

מ. שניאורסאהן

בעת רצון יזכירום על הציון הק' להצלחה מופלגה בכה"ע אודותם
כותב.

ובמש"כ ע"ד לימוד כל היום כו' — אופני התעמולה בזה וזמני,
עליהם לברר מתאים לתנאי המקום והאישים. ולכאורה יש להתחיל בה
— לא קודם מאשר תהי' אצלם תכנית מפורטה ומעשית.

וגודל הענין אין די באר במכתב. וידועה תקיפות כ"ק מו"ח אדמו"ר
(קרוב לביאתו לארצה"ב) ודבריו הכי חריפים נגד ראשי הרי"י והעסקנים
היר"ש דכאן — ובלבד שיוסיפו שעה אחת בלימודי קודש, ועאכו"כ
בנדו"ד.

ח'קפה

מצילום האגרת.

מו"ה יהושע שניאור זלמן: סרברנסקי. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"י ו'קמה, ובהנסמן
בהערות שם. לקמן ח'קפה. ח'קצח. ח'רטז.
לימוד כל היום: לימודי קודש בישיבה. בהמשך לזה — לקמן אגרת ח'קצה.

תכט

אדמו"ר שליט"א

ח'קפו

בי"ה, כ"ג ניסן, תשי"ט
ברוקלין.

הנהלת צעירי אגודת חב"ד אשר באה"ק ת"ו,
סניף תל אביב,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם ר"פ מהנעשה בשבועות האחרונים,
ובטח ימשיכו ובאופן דמוסיף והולך, ובפרט לפי המבואר בדא"ח שבקיץ
העבודה יותר קלה (לייכטער).

ויהי רצון שתחול הזזה מחודש ניסן זה, שכל החודש הוא בבחי'
ראש חודש (שלי"ה ס"פ בא), שאפילו עולם העשיי מתעלה.

בברכת הצלחה בעבודתם בקודש. המחכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ח'קפו

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ג ע' 91, מצילום האגרת.
המבואר בדא"ח: ראה גם לעיל ח"ו אגרת ב'קסח. חסי' התג.
בבחי' ראש חודש: ראה גם לעיל ח"ח אגרות ר'תשפח. ר'תתג. ר'תתח ובכ"מ.

ח'קפז

ב"ה, כ"ו ניסן, תשי"ט
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ רב פעלים ובעל מדות מו"ה
אלכסנדר ז. שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצאי חה"פ, בו כותב בענין הצעת מר מרדכי שי
עפשטיין,

ופניתי לאחדים מאנ"ש אשר באה"ק ת"ו, אשר אם עדיין לא באו
בקישור אתו ע"ד זה ועל ידו עם מר עפשטיין שי, בטח יעשו זה
בקרב.

ויהי רצון שיסתדר הענין בכי טוב בכל הפרטים לכוונה הפנימית
בסגנון חז"ל אשר מני ומנייהו יתקלס שם עילאה.

כיון שאינו מזכיר בהנוגע לבריאותו הוא, תקותי שהוטב ובעתיד
הכי קרוב יבשר טוב בזה וכן מהשתתפותו במשך זמן חירותנו דאזלין
מני בהתועדות חסידותית, התועדות המרוממת את הנפש האלקית
ובאופן שיפעול על הנה"ב וגם הגוף וחלקו בעולם בכלל, שהרי זוהי כוונה
הפנימית בכל הענין להמשיך השפעה ממנה בהימים השבועות וחדשים
הבאים אחרי.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ח'קפז

נדפסה בקו"פ, צדי"ק למלך ג' ע' 92, מצילום האגרת.
מו"ה אלכסנדר ז. בונץ. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ח ותרס"ח, ובהנמנן בהערות

שם.

הצעת... עפשטיין: דלעיל ח"ח אגרות ותרס"ח (ובטעות נרשם שם, כ"ז).

תלא

אדמו"ר שליט"א

[אגרת המזכירות בענין זה]

בי"ה, כ"ו ניסן תשי"ט
ברוקלין,

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו, סניף תל אביב

שלום וברכה!

מצוי"פ העתק מענה למר אלכסנדר ז. שי' בונין בהנוגע אשר מר מרדכי שי'
עפשטיין רוצה למסור לחב"ד שטח מקרקע שלו, בכדי להקים עליו מוסד חינוך
מתאים, ושיהי' בו לא רק לימוד תוה"ק, אלא גם לימוד איזה מקצוע.

ומהנכון אשר בהקדם יבואו בקשר עם מר בונין שי' בתחלה, ולאחרי כן גם
עם הנ"ל, לאחר שיוודעו אצל מר בונין שי' כל הפרטים בזה.

בשאלה מה יוקם על השטח, מחכים להצעות מאתם, ז.א. בדיוק יותר
איזה טפוס של מוסד וכיו"ב. וכנראה הענין מהיר, כיון שהנ"ל חסר סבלנות.
ועוד יותר — שמי שהוא כנראה רוצה להניע אותו ממסירת השטח וכו'. וגם בזה
ידעו הפרטים ממר בונין שי'.

ומחכים לאישור קבלת מכתבי זה, וכן מהנעשה בהענין בהקדם.

ח'קפח

בי"ה, כ"ח ניסן, תשי"ט
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים
מרי"ה שלמה חיים שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מא"ח הפסח.

. . . במ"ש אודות האברך . . . שי' ושאלתו בענין שידוך, כבר מלתי
אמורה, בסגנון חז"ל, דאין מערבין מצוה במצוה, שעד"ז אין לערב ענין

ח'קפח

מצילום האגרת.

מרי"ה שלמה חיים: קסלמן. אגרות גוספות אליי — לעיל זחתטז, ובהנסמן בהערות שם.
כבר מלתי אמורה: לעיל ח"י אגרות ויתשנ. ויתשעז.

שידוך עם חינוך של המדובר (או) המדוברת לקרבת לתורה ולמצותי. ובפרט כפי שכותב, לא היא ולא ביתה יודעים מענייני דת, שמסוג זה אין משערים בנפשם עד כמה ענייני תורה ומצות נוגעים על כל צעד ושעל, ולא כטעות העולם, שאין זה אלא ענין בבוקר בזמן התפלה ובשבת בזמן הקידוש, וכיו"ב.

באם ההתדברות בינם היי באופן כהסגנון, אז עס האלט שוין ווייט, ז.א. שצריך לצדד ככל האפשרי בענין, אזי עכ"פ ההכרח הוא, שידבר עמדה בהקדם ע"ד עניינים העיקרים כפי שהם ידועים לו, ובזה כמובן לכל לראש — בהתלוי בעיקר בעקרת הבית, ז.א. טהרת המשפחה, צניעות, כשרות המאכלים וכו'.

ועוד וגם זה עיקר לא פחות מהני"ל, שבהקדם הכי אפשרי תעבור לדור בתוככי משפחה יראת ה', בכדי שתראה בעיניי בכל יום ויום, מהו ענין [בת] ישראל. ואם בשו"א אי אפשר דירתה כל היום כולו, עכ"פ בכל עת מצוא תהיי בסביבה זו. וכן שתלמוד או שילמדו עמדה עכ"פ קיצור דינים והלכות הצריכות, ורק לאחר שיעברו איזה שבועות בהנהגה האמורה, יפגשו ביניהם עוד הפעם, וידונו אם מקבלת על עצמה במאה אחוז את כל מה שנודע לה ע"ד כל הני"ל.

לפלא שאין מזכיר מלה בהנוגע לימי הפסח בישיבת תו"ת ותלמיד[י], שאף שבטח חלק חשוב נסעו לביתם, בכ"ז תקותי שקבלו הוראות בהנוגע להתנהגותם ובפרט אלו שנשארו בכותלי הישיבה.

בברכה לבשו"ט ובסגנון כ"ק מו"ח אדמו"ר, צו א געזונטן זומער,

מ. שניאורסאהן

נ"ב. כבקשתו נשלח המכתב מבלי לחכות על התור.

ח'קפט

[ניסן תשי"ט]

... בעת רצון יזכירו עוד הפעם את בתו שתליט"א, על הציון הקי של

ח'קפט

נדפסה בקו', צדי"ק למלך' ה' ע' 114, מצילום האגרת.

כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להמצטרך לה מתאים לתוכן כתבו, וב[פרט] בקשר עם יום הולדתה, שאמרו רז"ל שמזלה גובר. ויהי רצון שסו"ס יתחיל לבשר טוב בזה בטוב הנראה והנגלה.

במ"ש אודות הכדורים משוויץ, כמדומה כבר כתבתי לו, שהשמוש בהם צ"ל דוקא בהשגחת רופא וע"פ הוראותיו ע"ד הכמות וכ"י.

ח'קצ

ב"ה, ח"י אייר, תשי"ט
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ רב פעלים ובעל מדות מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

באשטעטיג די ערהאלטונג פון אייער בריף פון ז' אייר מיט די גוטע בשורות,

א) פארגרעסערונג פון צאָל תלמידים שי אין בית ליובאוויטש און אויך די אָרגאַניזירונג פון אַ מנין.

ויהי רצון, עס זאָל מקויים ווערן אין דעם, שכר מצוה מצוה, אַז עס זאָל צוקומען נאָך און נאָך, געמיינט — פאָרגרעסערונג אין כמות, מערצאָל תלמידים, און אויך אין איכות, סטאַנדאַרט פון לערנען, און די ווירקונג וואָס דער לערנער דאַרף בריינגען, צו טהאַט זאָכן, וכמאמר גדול תלמוד שמביא לידי מעשה.

ב) פון דער בעסע[רונג] אין געזונט צושטאַנד פון אייער פרוי שתליט"א, ויהי רצון, אַז לויטן פתגם פון רבותינו נשיאנו, זאָל עס גיין פון גוט צו נאָך בעסער, און ס'איז דאָך באַוואוסט דער פסק דין, היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא (רמב"ם הלכות דיעות ריש פרק ד').

ג) ואחרון אחרון חביב, אַז אייער טאָכטער שתליט"א געפינט זיך

ח'קצ

נדפסה בקט' צדי"ק למלך ג' ע' 93.
מו"ה שלמה: פערץ. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתחסקה, ובהנשמן בהערות שם.

אין אַנדערע אומשטענדן, והשי"ת ימלא ימי הריונה כשורה, ובנקל, ותלד
זחוי"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

און אַזוי ווי מיר געפינען זיך אין דעם ליכטיקן טאָג פון ל"ג בעומר,
וואָס דער נייעס פון דעם טאָג איז, צו אַראָפּבריינגען דעם סתים ופנימיות
אין גליא (דאָס טיפּסטע באַהאַלטענע — אין עפענטליכקייט), זאָל אויך
אַזוי, אַלעס גוטס וואָס הקב"ה גיט יעדערן בתוך כלל ישראל,
אַראָפּגענידערט ווערן בגלוי למטה מעשרה טפחים.

און דער זכות פון אייער התעסקות בהפצת המעינות במדינתם,
ובפרט אין בית ליובאוויטש, זאָל אייך ביישטיין צו אַ צוגאַב ברכה
והצלחה אין דאָס אַלץ אויבן געזאָגטע.

המצפה לבשורות טובות

מ. שניאורסאהן

ח'קצא

ב"ה, יו"ד סיון, תשי"ט
ברוקלין.

תלמידי ישיבת הערב בירושלים עיה"ק ת"ו,
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם מימי ההגבלה דשנה זו, אשר שבת
שבתון היא לה, ותוכנו, קבלת — ע"י תלמידי הישיבה — החלטות
טובות, בעניני תורה ומצות. ויהי"ר שימלא השי"ת משאלות לבבם
לטובה בהאמור, ובתוספת.

ובודאי, כמו שכתבתי לכמה מתלמידי ישיבות, ובפרט תלמידי
ישיבות חב"ד, יעשו ככל התלוי בהם, להיות דוגמא חי' מתאימה לתקנות

ח'קצא

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ג' ע' 94.

תלה

אדמו"ר שליט"א

האמורות, ובכלל לאברך תלמיד ישיבה ברוח החסידות, כרצון רבותינו נשיאנו, ואין לך דבר העומד בפני הרצון, ובפרט שהובטחנו מרז"ל, הבא לטהר מסייעין אותו, ואדם מקדש עצמו מעט למטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה.

בברכת הצלחה ולבשו"ט בהנ"ל.

נ"ב. מובן שדברי מופנים לכל אלו שהשפעתם עליהם וכן לחברים שלהם שליט"א, בשאר ישיבות הערב.

ח'קצב

בי"ה, י"ד סיון, תשי"ט
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבו מיום הראשון, בו כותב בהנוגע להמשך לימודו, ומובן וגם פשוט שעליו ללמוד בהישיבה בו לומדים תורת הנגלה והחסידות גם יחד. וענין יחד מובן, כי בלימוד הנגלה צריך להיות ניכר שלומד זה שחלק לו בלימוד [החסידות] כדבעי.

וכמובן מהמבואר באיזה מקומות, ומהם בלקו"ת בענין אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, שבשנים דייק בדבר: צ"ל תלמודו (כפשוטו, בנגלה) ובידו דוקא, שלא נשאר למטה בעוה"ז (תניא רפ"ג). וק"ל.

בברכה לבשו"ט.

ח'קצב

נדפסה בקו' „צדיק למלך" ג' ע' 96.
בלקו"ת: ואתחנן ו, ג. שה"ש כב, ד.

ח'קצג

בי"ה, י"ז סיון, תשי"ט
ברוקלין.

שלום וברכה!

... במ"ש אודות בתו ... תחי', בעת רצון — עוד הפעם אזכירה על
הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ולכתבו שמציעים לעשות עוד הפעם הטיפול ע"י אינסולין, — בכלל
דבר רגיל הוא לכפול טפול האמור, אבל בזמן האחרון נתחדשו כמה
שיטות חלוקות בהנוגע לטיפולים במיחוש כהני"ל, וי"א להמשיך כמו עד
עתה באינסולין וחשמל וכי, ולאחרונה מתפשטת השיטה להסתפק
בכדורים ובשיחות.

ויהי רצון שהרופא כל בשר ומפליא לעשות, ימהר רפואתה בטיפול
המתאים לפני.

בברכה לבשו"ט בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

מובן שבהנוגע לפועל — עליהם לעשות כהוראות הרופא על אתר,
אלא שיכולים לעוררו (באופן דיפלומטי) ע"ד הנ"ל.

ח'קצג

נדפסה בקונ' "צדיק למלך" ה' ע' 115, מצילום האגרת.

תלז

אדמו"ר שליט"א

ח'קצד

ב"ה, כ"ו סיון, תשי"ט
ברוקלין.

האברך מנחם בן ציון שי

שלום וברכה!

במענה למכתביו מ"ג ו' סיון, בס כותב ההצעה להרחיב עניני
ישיבות הערב, ובעצמו מוסיף במכתבו שקשור הענין בהוצאות גדולות
וכו'.

והנה אינו ברור ממכתבו, באם נכתב על דעת עצמו, או בתור ב"כ
מכל הנהלת ישיבות הערב, שהרי מובן וגם פשוט, שאף שנכון שכל אחד
מבאר המצב כפי שנראה לו, וכן מוסיף הצעות הנראות לו. אבל טוב יותר
ונכון יותר שבהנוגע להצעות, יודגש בכל פעם ופעם, באם שאר חברי
הנהלה מסכימים או אין מסכימים. ובפרט בנדון כהאמור, שכותב שכבר
נדבר בתוככי חברי ההנהלה. בכל אופן — כפי שמתאר הענין במכתבו
ואת"ל שכותב בשם חברי ההנהלה, יש להעיר ע"ד גודל ההוצאות
הכרוכות בדבר. וגם זה עיקר — שסו"ס צריך להתבונן על התכלית
הפנימית של ישיבות הערב (אף שלימוד תורה בפ"ע תכלית גדולה ועיקר,
הרי בטבע הענינים) שהתלמידים ימשיכו באותם המוסדות להם
מתכוונים המתעסקים, ולא שלאחרי חדש ושנה יעברו למקומות אחרים.
וכאותן הדוגמאות שכותם אודותם. וכנראה מכאן — נקודה זו עומדת
עתה על סדר היום, איך לתקן ולשפר זה, ולא בנתינת ארוחות ערב וכיו"ב
ישופר הענין (אפילו באם היו ההוצאות מן המוכן, ובפרט שאין זה כן).

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. ויהי רצון שיבשר טוב בזה.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט
מזכיר

ח'קצד

מצילום האגרת שביאגלי נוחם ע' נה.

מנחם בן ציון: ויילהלם. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'קיה, ובהנסמן בהערות שם.

ח'קצה

ב"ה, כ"ט תמוז, תשי"ט
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ רב פעלים
מורי"ה יהושע שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ה תמוז עם המצורף אליו,

ובשאלתו בנוגע לפרסום ע"ד לימוד כל היום, — הנה כיון שישנם שוללים הנ"ל וחוששים להיזק, מובן, שעכ"פ בתחלה — אין כדאי הפרסום, ובמשך הזמן יראו אם להתחיל בפרסום או לא. ובמ"ש שצריך לשלול אפשריות לימוד כהנ"ל ע"י מי שהוא אחר, גם לפי כתבו צ"ע אם הפרסום יעכבם, או להיפך. ובפרט, שהרי העדר הפרסום אינו אומר, שאין בישיבת חב"ד הענין, כי אם שאין מבוזזים כסף על פרסומו, ובמילא אין מקום לטענה עליהם שמי שהוא קדמן.

בשאלה השני, בהנוגע ללימודים כללים שישנם שתי בתי ספר כו' — כפי שמתאר המצב כדאי להתקשר עם ביה"ס, וואָס האַלט זיך ניט פאַר אַזאַ יחסן. כי נוסף על העדר בזבוז זמן וכו' — וועט מען אויספירען לייכטער באַ זיי כו"כ ענינים שאפשר שבהם יהי' גם עקריים, משא"כ ביי"ס הראשון שכותב שיחסן בעיני עצמו. והחילוק בשם טוב של שתי בתי הספר, בטח לא ישפיע על ההורים שירצו שבניהם ילמדו, שהרי מוותרים על כמה ענינים בשביל זה.

נהניתי ממ"ש ע"ד שינוי היחס של . . . שי. ובודאי זוהי הוראה והוכחה גמורה, שבגישה מתאימה יש לפעול על כו"כ שלע"ע לא נתקברו ככל הדרוש למוסדות חב"ד שבמחנם. ובלבד שיעשו בזה בדרכי נועם ובהשתדלות.

ח'קצה

מצילום האגרת.

מורי"ה יהושע שניאור זלמן: סרבנסיקי. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'קפה, ובהנסמן בהערות שם.
לימוד כל היום: ראה גם לעיל אגרת ח'קפה.

תלט אדמו"ר שליט"א

ויהי רצון שבקרוב יבטלו כל עניני הסתרים ובלבולים, וכללות ימים
אלו יהפכו בקרוב לששון ולשמחה, ובעגלא דידן נזכה לקיום היעוד
(שמבין מצרים אלו נבוא) לנחלה בלי מצרים.

בברכה לבשוי"ט בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

ח'קצו

ב"ה, כ' מנ"א, תשי"ט
ברוקלין.

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו סניף תל אביב,
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם מט"ו מנ"א והקודמיו עם המצורף
אליהם.

ויהי רצון שסו"ס יתחילו לבשר טוב, ואשר הטוב הוא באופן
דופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ועד לנחלה בלי מצרים.

וכמו שכתבתי זה כ"פ, יודיעו לא רק על ענין דחרישה וזריעה בלבד,
אלא גם על הענין של קצירה ואסיפת פירות, ויהיו פירות הכי טובים
ובעיקר פירות עושים פירות.

ויהי רצון שכיון שנמצאים אנו ארבעים יום קודם ראש השנה, הנה
תתחיל הכתיבה וחתימה טובה, וכנוסח הבקשה, הטוב לנו.

בברכה לבשוי"ט,

מ. שניאורסאהן

ח'קצו

נדפסה בקו' "צדיק למלך" ג' ע' 96, מצילום האגרת.
וכנוסח הבקשה, הטוב לנו: ראה גם לקריש חייט ע' 564. חכיד ע' 583 ושינ. לקמן אגרת
חירט.

ח'קצז

ב"ה, אי אלול, תשי"ט
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ בעל מדות ורב פעלים עוסק בצ"צ
מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

מיט צופרידנהייט האָב איך באַקומען אייער בריף פון ערב ראש
חודש אלול הוא חודש הרחמים, אין וועלכן איר שרייבט די גוטע בשורה,
אַז דעם קומענדן שבת פ' שופטים, ווערט איר אַ בן ששים.

השם יתברך זאָל העלפן, אַז לאריכות ימים ושנים טובות, זאָלט איר
אַנזאָגן גוטע בשורות וועגן זיך און וועגן יעדערן פון אייער משפחה שי,
גוטע בשורות אין די ענינים הגשמים און אויך גוטע בשורות אין די
ענינים הרוחניים,

און ווי באַוואוסט דער וואָרט פון בעל שם טוב, אויף דעם פסוק כי
תראה חמור וגו' עזוב תעזוב עמו, אז אויך מיט ענינים הגשמים קען מען
און מען דאַרף דינען השם יתברך. און עבודת השם דאַרף זיין דוקא
בשמחה, ובטוב לבב (זע רמב"ם סוף הלכות לולב, און אין ספר התניא
אין מערערע ערטער, ווי אַנגעצייכנט אין תוכן ענינים בסופו).

און בפרט אַז די השגחה עליונה האָט אייך מצליח געווען און מזכה
געווען, מיט דער השתדלות און אַרבעט אויף צו שטאַרקן און
אויסברייטערן דעם „בית ליובאַוויטש" אשר בק"ק לונדון, וואָס זיכער,
אַזוי ווי אין אַלע גוטע זאַכן, וועט איר גיין מחיל אל חיל ומעלין בקודש,
וועט דאָס נאָך צוגעבן אין די ברכות פון השם יתברך והצלחתו, אייך און
יעדערן פון דער משפחה,

ובזה כמובן וגם פשוט הברכה פון דעם קאָפיטל תהלים וואָס איר
וועט אָנהויבן זאָגן: שנותיו כמו דור ודור וגו' כן אזמרה שמך לעד וגו'.

ח'קצז

נדפסה בקונו, "צדיק למלך" ג' ע' 97.

מו"ה שלמה: פערין. אגרות נוספות אליו - לעיל זיתחסקה, ובהנסמן בהערות שם.

תמא אדמו"ר שליט"א

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל ולכתיבה וחתימה טובה לו ולכל או"א
מבני ביתו שיחיו בגו"ר,

מ. שניאורסאהן

ח'קצח

ב"ה, י"ד אלול, תשי"ט
ברוקלין.

הו"ח אי"א נר"נ מלאכתו מלאכת שמים
מו"ה יהושע שניאור זלמן שי

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מטי אלול והקודמיו, עם הפ"נ שיקרא על
הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ות"ח על
הבשורה טובה מהטבת בריאות בנו אהרן שי, כן ת"ח על הבשו"ט
מהצלחת הדינער.

ובמ"ש אודות התעמולה נגדית וכו', לפלא גדול, שזה איזה פעמים
העירותי שימת לבם על ההשתדלות להשיג מאה"ק ת"ו קטעי מכ"ע
שמתפרסמים ע"ד חב"ד, שכמה מהם היו יכולים ג"כ לפרסם (תוכנם)
במכ"ע שבמחנם, שעייז היו מבטלים כמה טענות שקר וכזב וכו'. ובכגון
דא ישנם חברות באה"ק ת"ו כמו בכל המדינות, שמתעסקות בלקיטת
קטעים ממכ"ע כאלו, ועכ"פ כדאי לעשות זה עתה . . .

במ"ש אודות ביאת שד"ר ממוסדות חב"ד אשר באה"ק ת"ו — צדק
בכתבו, שהרי כמה משולחים באים וגם מצליחים. ובמ"ש שכיון שאנ"ש
יסייעו, אפשר יחסר עי"ז וכו', הרי בזה אפשר להתדבר (בהנוגע לאחוזים
כו'). אלא שבכגון דא, כדי שלא תהיי תרעומות, אין לעשות זה על דעת

ח'קצח

מצילום האגרת.

מו"ה יהושע שניאור זלמן: סרברנסקי. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'קפה, ובהגסמן
בהערות שם.

יחיד איזה שיהי, כי אם שיהי בידיעה והסכס אחדים מהבע"ב, וכן להתייעץ ביניהם ע"ד זמן המוכשר, התנאים וכו'.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ולבשו"ט בכל האמור, ובפרט שהרי נמצאים אנו בחדש אלול חדש הרחמים, שכדברי רבנו הזקן מאירים בו י"ג מדות הרחמים שהם בלי גבול, הנה יומשך זה בטוב הנראה והנגלה בענינים הכללים ובענינים הפרטים גם יחד.

ובברכה לבשו"ט ולכוח"ט,

מ. שניאורסאהן

ח'קצט

ב"ה, י"ז אלול, תשי"ט
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ רב פעלים מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיי"ב אלול, מיט די גוטע בשורות וועגן די פארגאנגענע טעג, פרייליכע התועדות, קבלת פנים באַ אייך אין הויז און דערנאָך די חתונה.

ויהי רצון, אַז תמיד כל הימים זאָלט איר קאָנען אָנזאָגן גוטע פרייליכע בשורות, מתוך מנוחה שמחה וטוב לבב, אין די ענינים הכללים און אויך אין די ענינים הפרטים, וואָס האַ בהא תליא, און אַז אין ביידע שטחים גייט דאָס מחיל אל חיל מוסיף והולך מוסיף ואור.

און די פאַרשטאַרקונג אין דעם זאָל זיך אָנהויבן באַלד גלייך, וואָרום מיר געפינען זיך דאָך אין די יומין זכאין פון חודש אלול, און אין דער פרשה פון אתם נצבים היום כולכם, ווי רבנו הזקן איז מדייק און

ח'קצט

נדפסה בקונו' „צדיק למלך" ג' ע' 98.

מו"ה שלמה: פערין. אגרות נוספות אליו — לעיל זחתקסה, ובהנסמן בהערות שם.

איז מבאר אין לקוטי תורה אין אנהויב פון דער פרשה, להיות לאחדים
 כאחד וכו' ונעשים רשות היחיד ליחודו ית', וואָס דאָס איז ממשיך
 דערנאָך די ברכות פון השם יתברך אין אַלע ענינים, ווי מיר זאָגן דריי
 מאָל יעדער טאָג, ברכנו אבינו (ווען) כולנו כאחד וכו'. און ווי ערקלערט אין
 דעם אין ספר התניא פרק ל"ב.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ולבשו"ט ולכתיבה וחתימה טובה,

מ. שניאורסאהן

ח"ר

ב"ה, כ"ד אלול, תשי"ט
 ברוקלין.

ברכה ושלוש!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבה עם הפ"נ, שיקרא בעת רצון על
 הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ובמ"ש אודות אחי . . . שי, כמדומה כבר כתבתי לה וכן דברנו עם
 אמה תחי' שאין להרעיש כל כך באם יהי חלקו בעבודת זבולון, ז.א.
 תמיכה ללומדי תורה ומוסדות תורה וקביעות עתים בתורה נגלה
 וחסידות בהנוגע לעצמו, כי אין אתנו יודע עד מה, מהו חלקו של כל אחד
 בעולם זה, וכיון שכבר ניסה אחי שי והשתדל והתייגע להרבות בלימוד
 התורה ומצא כל כך קישוים יש לנסות בדרך האמורה, ואולי האופן הכי
 מתאים הוא שילמוד בהשיבה כזו שבה מלמדים גם מקצוע, או שביחד עם
 לימוד בישיבה איזה שעות ילמוד גם מקצוע, מובן בישיבה חרדית,
 והשי"ת המשגיח על כאו"א בהשגחה פרטית ינחהו בטוב לפניו בגשמיות
 וברוחניות גם יחד.

בברכה לכוח"ט ולבשו"ט.

ח"ר

מהעתק המזכירות.

ח'רא

ב"ה, ימי הסליחות, היתשייט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ צנמ"ס בעל מדות ורב פעלים
מוה"ר דוד שי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,
הנני בזה להביע ברכתי לכת"ר וכל אשר שלו, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בהוקרה בכבוד ובברכה.

נ"ב. בהמשך להבקור ושיחתנו, וע"פ מ"ש חבר אני לכל אשר יראוך
וגי' מוסג"ב המחאתי פרטית, לאותו הענין אודות דבר כת"ר בעת בקורו.

כן מצורף בזה העתק מכתבי כללי לשנה הבע"ל, הבאה לאחרי שנת
השמיטה אשר שבת היא לה', וביארו רז"ל שזהו כשם שנאמר בשבת
בראשית, אשר גם לילה האיר.

ויהי רצון אשר בעגלא דידן נזכה לקיום היעוד דלילה כיום יאיר ע"י
ביאת משיח צדקנו.

ח'רב

ב"ה, י"ב תשרי, תשי"כ

במענה למכתבו מז' תשרי, בו כותב אודות סדרי לימודו, השתתפותו

ח'רא

מהעתק המזכירות.

מו"ה דוד: יונגרייז, ירושלים.

מכתבי כללי: דלעיל ח"ה ז"ד.

ח'רב

נדפסה בקו"נ, "צדיק למלך" ג' ע' 99.

בסדרי שיעורי הערב ולימוד הלכות הצריכות, ובטח אף שאינו מזכיר עד"ז, התחיל גם לשמור שלשת השיעורים דחומש, תהלים ותניא הידועים, ובענינים בחסידות מתאים למצבו בכלל.

ויהי רצון שיצליח בכל הנ"ל, ושיהי' לימודו באופן דיגעת (דאז הודיעונו חז"ל אשר יגעת) ומצאת, ובפרט שכותב שהתחיל להניח תפילין (ובטח כמנהגנו, לאחר איזה ימים בברכה), שענין התפילין הוא שעבוד הלב והמוח (כמבואר בשו"ע ומובא בתניא פרק מ"א) בהתמדה ושקידה כדבעי.

ויהי רצון שישפיע גם על חבריו שי' בכגון דא.

בברכה לבשו"ט ולחג שמח.

ח'רג

ב"ה, כ"ח תשרי, תשי"כ
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . כיהודא ועוד לקרא, מדגיש אני העבודה הרבה שהשקיעו ומשקיעים גם עתה בתוככי אחינו בני ישראל הספרדים במרוקה, ובאופן דמוסיף והולך, אף שקשור זה עם גלות של כמה מאנ"ש הם וביתם שי' הרחק ממקום מושבם וסביבתם וכו', ועאכו"כ שעל אנ"ש ב . . . לעשות בהאמור כפי יכולתם ובודאי שעוד פרי טוב בהשתדלות האמורה, לקרב ולאחד הלבבות, שכל פעולה בזה אפילו גשמית — חשובה.

וכידוע פתגם הבעש"ט, שהשנה היא שנת המאנים להסתלקות-הלולא שלו, אשר נשמה באה לעולם זה וחי' בגוף שבעים שמונים שנה, בשביל לעשות טובה לישראל בגשמיות או ברוחניות.

והרי גם זה אין דורש אריכות וביאור, אשר הנ"ל — חלק מהעבודה

כמנהגנו: ראה גם לעיל חייט אגרת זקלד ובכ"מ.

חידג

נדפסה בקונ' „צדיק למלך" א ע' 109.

הקדושה דיפוצו מעינותיך חוצה גם בתוככי אחינו הספרדים, אשר אף שמעידן ועדנים הי' ענינם גם בפנימיות התורה, אבל רק בשנים הכי אחרונות, נפוצו שם מעינות תורת החסידות של הבעש"ט ותלמידיו בכלל ודתלמיד תלמידו כ"ק רבינו ונשיאי חב"ד בפרט.

ועיי דרכי נועם וקירוב בכמה שטחים — בודאי שתגדל הפצתה של תורה הבעש"ט ותתקבל ותוקלט בפנימיות יותר ויותר.

ויהי רצון, שכיון שנמצאים אנו ביומין זכאין ומגלגלין זכות ליום זכאי, הנה יבשרו טוב בטוב הנראה והנגלה בכל האמור, שהרי חודש תשרי הוא חודש השביעי, אשר כולו (ולא רק הימים טובים שבו) נקרא שביעי, וכפידוש רז"ל, מושבע בכל טוב, וידועים דברי רבותינו נשיאינו, אשר חודש כללי הוא לכל השנה, וממשיכים ענינו בכל ימות השנה.

ויה"ר שכן יהי' בעניני . . . כולם, הכללים והפרטים, להמשיך מהברכה והטובה דחודש זה על הימים הבאים הבע"ל מתוך שמחה וטוב לבב, ולהוסיף בפעולות טובות וגם על הזולת להשפיע בזה.

בברכה להרחבת . . . בכה"ע ובאופן דפרצת גוי'.

המצפה לבשו"ט בכהנ"ל.

ח'דד

ב"ה, כ"ב מ"ח, תשי"ב
ברוקלין.

מר אליעזר דניאל שיי

שלום וברכה!

באשטעטיג די ערהאלטונג פון אייער בריף פון י"ג חשון, וועמענס

וידועים דברי רבותינו: ראה סה"ש תשי"ג ח"א ע' 72 ובהערה 18.

ח'דד

מצילום האגרת.

מר אליעזר דניאל: מאירס, ראטערדאם.

אינהאלט איז איבערגעגעבן געוואָרען צו אונזער ביוראָ אין פאַריז, וואָס דאָרט ווערען קאָנצענטרירט אַלע ענינים וועלכע זיינען פאַרבונדען מיט טעטיקייטען אין אירופּא, איינגעשלאָסען אויך די גרינדונג און אָנפירונג פון ישיבות און חינוך בכלל.

וואָס איר שרייבט, ווען די אַקאונטען עקזאַמינעס וואָס איר דאַרפט דורכגיין,

בעת רצון וועט מען אייך מזכיר זיין, אויף דעם ציון הק' פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע צו הצלחה אין דעם, און זעלבסט פאַרשטענדליך, אַז אייער פעסטער באַשלוס, אויף צוצוגעבען אין ענינים פון תורה ומצות, אין טאָג טעגליכען לעבען, איז דאָס די וועג און כלי צו אויפנעמען די ברכות פון השם יתברך, און וואָס אַלץ מער מיגט צו, אַלץ מער ווערט צוגעגעבען אין די ברכות פון השם יתברך.

וואָס איר שרייבט, וועגען באַזוכען זומער אַ ליובאַוויטשער ישיבה, און אויך וועגען דעם בחור, וואָס ליידער, לעצטענס, פירט ער זיך נישט אויף ווי געהעריג, און אפשר וועט ער אויך וועלען באַזוכען אין די זומער חדשים, אין אַ ישיבה,

דאַרפט איר זיך פאַרבינדען מיט דער ישיבה, וואו איר זייט געווען, ד.ה. ישיבה לוד, וואָס דורך דעם וועט זיין גרינגער דעם בחור וועגען וועלכען איר שרייבט, צו צוגעוויינען זיך דאָרט.

מיין ענטפער אויף אייער פאַריגען בריף, האָט איר זיכער זיינער צייט באַקומען.

בברכה לבשורות טובות,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

ח'רה

ב"ה, ט' כסלו, תשי"ב
ברוקלין.

הנהלת ישיבת תומכי תמימים אשר בלוד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

מאשרים קבלת מכתביהם מכ"ה, כ"ח ל' מ"ח והמצורף אליהם.
ובמ"ש בהפ"כ שעסקנות הצבור של התלמידים ש"י וכו' — הנה אם
באמת זהו באופן ככתוב בהפ"כ, אשר שוברים הם הסדר וכו', בטח יכתבו
הצעה איך לצמצם פעולות האמורות באופן המתאים בכדי לשלול ענין
השבירה, ואדרבה. ובטח מכירים אשר עסקנות האמורה, אם רק הנהלת
הישיבה תנצל אותה בשטח ואופן המתאים — תמשיך תלמידים
למוסדות חינוך חב"ד בכלל ולתו"ת בפרט, שהרי סו"ס בטח כאו"א מכיר,
שיש לדאוג ולעשות מה בשטח זה, וד"ל.

ב) מובנת הפליאה מהולה בצער, על העדר ההתענינות בעריכת קובץ
פלפול התלמידים, אף שזה כמה שכתבתי עד"ז, ומהנכון ה"י שיופיע
לאור עכ"פ לייט כסלו, וכיון שכנראה עבר הזמן, הנה יופיע ליום כ"ד
טבת, ועכ"פ לא יאוחר מיום יו"ד שבט הבע"ל. ואין לך דבר העומד בפני
הרצון ...

בברכה לבשו"ט בכל האמור ובכל הענינים הכללים והפרטים גם
יחד,

מ. שניאורסאהן

ח'רה

מצילום האגרת.

בהפ"כ: בהפ"כ-כל.

בעריכת קובץ פלפול התלמידים: ראה בזה לעיל ח"ט אגרת זקסב, ובהנסמן בהערות שם.
לקמן ח'רה. ח'רי.

[אגרת המזכירות בענין הנ"ל]

ב"ה, י"ב סיון תשי"ט

לכבוד הנהלת הישיבה תומכי תמימים אשר בלוד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בחבילה מיוחדת שולחים אנו לכם את קובץ פלפול התלמידים אשר יצא לאור בערב חה"ש. ומקוים שבמשך הזמן יופיעו עוד קובצים כהנ"ל.

הקובץ הזה כולל בתוכו שבעה שיעורים בנגלה ושבועה בחסידות, אשר נאמרו ע"י י"ד תלמידים שיחיו, אשר התחל מחודש כסלו דשנה זו סודרו מהם — עפ"י הצעת כ"ק אדמו"ר שליט"א — ב' קבוצות, בנגלה ובחסידות, אשר נוסף על הלימודים בסדרי הישיבה תת"ל, מסרו עצמם ללימוד ביתר שאת באופן של ופרצת.

פרטים יותר מהתייסדות קבוצות הנ"ל, אופן לימודם, התמסרות ושקידת התלמידים שיחיו והצלחתם בעזהש"ת, בטח ידוע לכם ע"פ השמועה וכו'.

ובזה הננו מציעים לכם לסדר ב' קבוצות כנ"ל גם מבין תלמידי ישיבתכם. מובן שהתלמידים הנבחרים לזה צריכים להיות מתוך אלה שראויים לאיצטלא זו, ושעושים זה לא מתוך איזה הכרח שהוא אלא ברצונם הטוב.

המספר שבעה הוא לאו דוקא.

ולאחר שתסדרו את הקבוצות הנ"ל בטח תשימו לב גם לזה הנהוג כאן, שיאמרו התלמידים ענין בנגלה וענין בחסידות, כל אחד לפי קבוצתו, ואחרי זה יביאו אותו על הכתב ובאופן כזה שיוכלו להביא פלפולי תלמידים לאור הדפוס, אם בתור קובץ מיוחד או כחלק מהקובץ הכללי.

נא להודיענו מכל הנעשה בזה. ות"ח מראש.

בכבוד ובברכה,

א. קווינט
מזכיר

קובץ... יצא לאור: ראה גם לעיל ח"ח אגרת ויתקסו.

ח'רו

ב"ה, יו"ד כסלו, תשי"כ
ברוקלין.

הבחורים המשתתפים בקביעות לימוד דא"ח, שליט"א.

שלום וברכה:

בנועם קבלתי מכתבם מיום יו"ד כסלו, חג הגאולה של כ"ק אדמו"ר
האמצעי, מבשרים טוב מהחלטתם הטובה, לקבוע זמן לימוד דא"ח ביום
השי"ק ותפלה בצבור לאחר זה.

ויהי רצון שיהי הלימוד והתפלה מתאימים להוראת רבותינו
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, לימוד המביא לידי מעשה, ותפלה המחברת את
המתפלל עם השומע תפלה, ובאופן שיהי רישומם ניכר אחרי כן כל היום
כולו, ובמשך כל השבוע הבא לאחריו.

וכיון שזכו אשר לומדים הם בישיבה הקי' תומכי תמימים, המאחדת
לימוד הנגלה ולימוד הפנימיות גם יחד ובאופן אשר הפנימיות מאירה את
הנגלה, הרי בכל הנהגותיהם ועניניהם יתאימו לתוארו של כל אחד
מתלמידי תומכי תמימים, נר להאיר,

כמצוה עליהם מרבותינו נשיאינו, אשר ציווי זה הוא גם כן נתנית
כח.

בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים, עבודת התפלה כדבעי, וקיום
המצות בכללות בהידור — מתוך בריאות הנכונה,

מ. שניאורסאהן

חידו

מצילום האגרת.

ח'רז

ב"ה, כ' כסלו, תשי"ב
ברוקלין.

האברך עזרא שי

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף דיין בריף, אין וועלכען דו שרייבסט וועגען דעם
לערנען תניא מיט בחורים.

ס'איז אַ חילוק פאַרעם, צווישען דער הנהגה, פון דעם וואָס לערנט
מיט זיי און זיין השתדלות אין דעם, און צווישען דער הנהגה פון די
בחורים זעלבסט.

און ס'איז פאַרשטענדליך, אז די בחורים וואָס וועלן האָבען אַ ווילן
צו לערנען תניא, וועט מען ח"ו ניט מדחה זיין.

און השם יתברך זאָל העלפען, אזוי ווי ס'איז דאָך עקבתא דמשיחא
ממש, און ווי עס שרייבט דער בעל שם טוב הקדוש אין זיין אגרת הקדש
וועלכע איז געדרוקט אין דעם ספר פורת יוסף, מיט העכער הונדערט יאָר
צוריק, אז ווען איז קאתי מר, מלכא משיחא, לכשיפוצו מעינותיך (הבעל
שם טוב) חוצה.

זאָל דאָס געהערט ווערן און דערהערט ווערן כדבעי, און דאָס זאָל
בריינגען אַ צוגאָב אין הפצת המעינות און מקרב זיין די גאולה על ידי
משיח צדקנו.

בברכה לבשורות טובות.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

א. קווינט

מזכיר

נ"ב. זיכער האַלסט דו אַן די שיעורים פון חת"ת (חומש תהלים
תניא) הידועים.

ח'רז

נדפסה בקו"ט, צדי"ק למלך"א ע' 111.

עזרא שי: שוחאט.

ח'רח

ב"ה, כי טבת, תשי"כ
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים
מו"ה שלמה חיים שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מט"ו טבת,

מוסגי"פ העתק מכתבי על שם הנהלת תו"ת דלוד, וממנו יראה
השקפתי וסברתי בהנוגע להטעמים שכתבם לשלילה ע"ד מחלקה
לחסידות בקובץ פלפול התלמידים.

ועוד להוסיף — שהמכתב נכתב לאחרי התאפקות רבה, כי כו"כ עוד
נשאר בקולמוס. והעיקר אשר בלי ספק אצלי, שבאם הי' נדפס הני"ל,
מלפני כמה חדשים (כמובן יחד עם חלק החסידות והנגלה), הרי היו
מתוספים לומדים בתורת דא"ח, אף שאיני יודע ברור כמה, והאם בעומק
הכי גדול. אבל ידוע עד כמה השתדלו וציוונו רבותינו נשיאנו, להפיץ
לימוד החסידות, מבלי לקבל הבטחה וערבות מקודם, שכמה וכמה
עשירות אנשים יתרשמו מחזרת המאמר ודוקא באופן שיעשו לעובד
ומשכיל הכי גדול.

מוכרחני לאמר, שהתנגדות שלו לכל הענין, אינה מובנת לי כלל
וכלל. כי כמובן הטעמים שכותב, שאין תלמיד שיהי' מתאים לזה, אינם
מתאימים כלל. וכנ"ל במכתבי להנהלת תו"ת, לאחרי הדבור כאן עם
התלמידים שבאו מתו"ת דלוד לכאן.

מובן שיש מקום לעוד טעמים, אלא שמסוג כזה, שעצם מציאות
טעם כזה — מגדיל עוד יותר ההכרה, בתועלת הדפסת חלק הני"ל.

ח'רח

מצילום האגרת.

מו"ה שלמה חיים: קסלמן. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתתטז, ובהנסמן בהערות שם.

העתק מכתבי: דלעיל ח"ט זקסב.

בקובץ פלפול התלמידים: דלעיל אגרת ח'רה, ובהנסמן בהערות שם.

תנג

אדמו"ר שליט"א

ויהי רצון אשר למרות כל המניעות העכובים ההעלמות וההסתרים
מבפנים ומבחוץ, ינצחו רבותינו נשיאינו ובאופן דופרצת, בחסד וברחמים,
ויתפשט לימוד תורת דא"ח באופן דמוסיף והולך מוסיף ואור, עדי שיהי
ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

ח'רט

ב"ה, כ"ב טבת, תשי"כ
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ צמ"ס וכו'
מו"ה שלמה יוסף שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מח"י טבת, בקשתי את הנהלת קה"ת לענות
בהקדם בהנוגע להדפסת שו"ע דאדה"ז

במ"ש אודות האברך . . . שי — צ"ע מה יש לעשות בזה, שהרי עשי
(לחץ) מועילה בענין התלוי ברצון, אבל רק לעתים רחוקות בדבר התלוי
ביכולת. וכיון שכבר כתי"ר נכנס בנדון זה, בטח ראה את כתב קשוה"ת,
ואף שאיני בקי במנהגי ירושלים עיה"ק בכגון דא, נראה שמופרזות
הדרישות באופן בלתי רגיל גם בין מפריזים.

ובמ"ש אודות הרה"ג וכו' הר"ד שי חנוין — לפלא שאינו מזכיר
ע"ד משרת הדיינות שלו, ובפרט שימים אלו ביקרני הרב ולגלרנטר שי

ח'רט

נדפסה בקו', צדיק למלך' ג ע' 101, מצילום האגרת.
מו"ה שלמה יוסף: זיין. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתקלא, ובהנסמן בהערות שם.

ובתוך השיחה הזכיר שבפגישתנו עם כת"ר ש"י העלה גם בעיא זו בתוך שיחתם. וגם מהררד"ח ש"י לא קבלתי כל ידיעות בזה . . .

מ"ש אודות אנציקלופדיא התלמודית, ידוע יחסי למפעל זה, ובמילא אעשה באופן המתאים באם יודרש זה שכותב כת"ר. אבל עלי לכפול עוה"פ, אשר בדברי לפני כו"כ חדשים עם ב"כ הקליימס קונפרנץ (ועדת השילומין ופיצויים), הבעתי תמיהתי על שאין מרבים בסיוע להדפסת האנציקלופ[דיא], וענוני שאדרבה ואדרבה, והלואי היתה ההו"ל זריזה יותר ויותר שהיו גם מוסיפים בהענקת שלהם. ועל שאלתי אם הודיעו עד"ז להנהלת המפעל, ענוני בחיוב.

תקותי שעכ"פ בקשר עם יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, בעשירי בחודש הבע"ל, יתוסף כהנה וכהנה בכל מפעלי חב"ד באה"ק ת"ו בתוככי מפעלי חב"ד בכל מקום, כי לצערי עדיין אינני זוכה לבשו"ט ומשמחות כדבעי, ואולי אפילו לא לקצת פחות מזה.

ובהקרב קרוב יותר — בהנוגע לועד בתי ספר הרשת אשר באזור ירושלים עיה"ק ת"ו, אשר כנראה עדיין לא התחיל בפעולות, וכן בהנוגע לשיכון החב"די אשר שם, שזה כמדומני יותר משנה שהותחל בעולם הדיבור, והודיעוני . . . שמקוים . . . שלסוף חודש שבט תה"י . . . הנחת אבן הפינה! ונוסף צער זה על הצער להמצב באה"ק ת"ו בהנוגע לשיבת תורת אמת וכו' וכו'.

וכיון שנצטוינו לסיים בטוב, ואין הקב"ה בא בטרונא, בודאי שסיום וחיותם כל הנ"ל — גם בזה יה"י כנוסח התפלה שאנו מבקשים ופועלים מבעל הברכות, הטוב לנו. ויהי רצון שיה"י בעגלא דידן.

בכבוד ובברכה לבשו"ט בכהנ"ל.

מ. שניאורסאהן

מסיבה נתעכב המשלוח, ובנתיים בקרוני ב"כ המד"ל (שבאה"ק) בהצעה-בקשה: (קרוב לאודאי שמארצה"ב לא יה"י מועמד למשרת ר"ר,

אנציקלופדיא התלמודית . . . ופיצויים: ראה גם לעיל ח"ט אגרת זקצט.
כנוסח . . . הטוב לנו: ראה גם לעיל אגרת חקצו, ובהנסמן בהערות שם.
המד"ל: המסד"ל.
ר"ר: רב ראשי.

ובקשתם להשפיע בהקדם על כת"ר שיסכים להיות מועמד, ואז (ע"פ השקויט שמנהלים עתה) יבטלו הצעת הגבלת הגיל, ובחירת כת"ר מובטחת.

עניתי — שבטח ידוע מה שאמרתי להראש שלהם בשיחתנו בקיץ — שלדעתי אין לכת"ר לרצות בהנ"ל. בכ"ז, כיון שאומרים שהמצב חמור, נוגע לרבים וכו' — אשאל את כת"ר ע"ד המצב בכהנ"ל ומה נשתנה לאחרונה וכו', וכשיענני — אוכל לומר אם נשתנית דעתי בהאמור. ע"כ תוכן השיחה בכללות.

ומובן שבכגון דא — כל המפרט ה"ז משובח.

ח'רי

ב"ה, כ"ד טבת, תשי"ב
ברוקלין.

הנהלת ישיבת תומכי תמימים אשר בלוד,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

לפני איזה זמן נתקבלה רשימת התלמידים שי' שנתנו להם דמי חנוכה, אשר ע"פ ההוראה, הענין הוא בשביל אלו הלומדים תורת החסידות, אשר בלשון כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, היא היא תורת הבעש"ט ז"ל, ובהרשימה ר"ם תלמידים לערך, כן ירבו.

מובן וגם פשוט, אשר מבין מספר תלמידים כהנ"ל, אשר מהם כו"כ שלומדים זה כו"כ שנים בישיבה, אשר מעת הוסדה, הונהג בה לימוד החסידות, חסידות חב"ד דוקא, ז.א. בהבנה והשגה, ודלא כשיטת חג"ת

להיות מועמד: ראה גם לעיל ח"ח אגרת ויתתקסז. ח"ט זקצט.
מה שאמרתי: ראה לעיל ח"ח אגרת ויתתקכה.

ח'די

נדפסה בקנ' „צדיק למלך" ג' ע' 102.
בלשון... נ"ע: אג"ק שלו היא אגרת קי.

חסידים, וק"ל. — ע"ד הרגיל אפילו בטבע האנושי, צריכים היו להיות כו"כ, שיבינו ענינים בחסידות בהסברה מתאימה, אשר הבחינה בזה, שיכולים להסביר זה באותיות עצמיים שלהם (מיט אייגענע אותיות) ולא רק שיאמר בעל פה בלשון האמור במקום פלוני, ואין לו שייכות להתוכן שבדברים.

וכיון אשר בתורת החסידות, ישנם כמה ספרים קונטרסים ומאמרים, וכלל בתוה"ק, דברי תורה עניים במקום זה ועשירים במקום אחר, בודאי, שבלימוד האמור, **שרק הוא** מתאים לרצון מייסדי הישיבה ומנהלי, יש מקום למלאות האמור במקום אחד ע"י ההסברה הנמצאת במקום שני.

מהאמור מובן, שכאשר באה ההצעה, אשר יו"ל קובץ פלפול התלמידים, ושבהתחלה מספיק עכ"פ שבעה מהם, היי צ"ל הקושי: מבין כל הנ"ל השייכים, באיזה מהם יבחרו בתור שבעה הראשונים.

ובהיפוך הוא: אף שכו"כ חדשים עברו מעת דברו והציעו הנ"ל, כנראה אין כל הזזה בזה, ופשיטא שאין כל ענין שבפועל, עכ"פ כפי הידיעות כאן. ועיקר העכוב הוא **כאילו** בהתלמידים לומדי תורת החסידות דא"ח.

ומטובם לבאר הסתירה, שמהרשימת ר"ם מקבלי דמי חנוכה, להעדר האפשרות למצוא עכ"פ **שבעה** מתאימים להאמור.

ות"ח אם יתקבל המענה לפני עשירי בשבת, יום הסתלקות הילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שהוא הוא המנהל פועל של ישיבות תו"ת ותו"א בכל קצוי תבל, ישיבות שתכנית הלימוד בהם **ידוע** ע"פ המבואר בקונטרס עץ החיים לכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע.

בכבוד ובברכה.

א. קווינט
מזכיר

ח'ריא

ב"ה, י"ז שבט, תשי"ב
ברוקלין.

הו"ח אי"א נר"נ מלאכתו מלאכת שמים מו"ה יצחק שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיי"ב שבט, והקודמיו,

ובעת רצון יזכירו את אלה שכותב אודותם, על הציון הקי' של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מתאים לתוכן כתבו,

ובמ"ש אודות הקייטנא, שדורש זה התרוצצות במשרדים וזמן רב
וכו"כ שבועות לפני התחלת הקייטנא וכו', ובמילא יגרום זה הפרעות
בביה"ס וכמו אשתקד, וכן בהנוגע להאחריות הכספיות שג"כ אינו יודע מי
הנושא אחריות בזה וכו'.

והנה ע"פ האמור, הרי באסיפת הרשת הכי קודמת, יציע את כל
האמור וספיקותיו בזה, כי מובן שאין מקום להפרעות בביה"ס כמו
אשתקד, שהרי לאו בכל זמנא איתרחיש ניסא. ועד"ז הוא גם בהנוגע
למצב הכספי. ויודיעוני החלטתם ברורה וכנ"ל, באופן שלא תהיינה
הפרעות בביה"ס, אם יש מי שהוא שיתעסק בהקייטנא, וכן שיש מי
שהוא שיוכל — לשער עכ"פ — ההוצאה של הקייטנא, השערה קרובה
לודאי. ומובן שאם ישארו שני הענינים בשלילה או אפילו בספק, הרי לא
יעשו בשנה זו קייטנא — עד שיתעוררו סו"ס מאנ"ש ויוכלו לעשות בזה,
מבלי לגרום חורבן במוסד אחר.

במ"ש אודות שנת המאתים להסתלקות הילולא של הבעש"ט ז"ל,
שדברו בזה באסיפת אנשי חינוך וכו' — בטח יודע שעוד בתחלת שנת
הלימודים היתה הוראה עד"ז ממשרד החינוך. ובנוגע להופעות מצד אנ"ש
וצעירי אגו"ח בהנ"ל, מובן שיש מקום להאמור כשאין חשש וחשש דחשש
דמעין נתינת הכשר על המקום בו מופיעים. ומובן שכל רעש נוסף בדבר

חריא

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק שי: גזבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"מב, ובהנסמן בהערות שם.

— מגדיל אפשריות החשש. ולכן גם בזה יתייעצו ביניהם, אותם המכירים בתנאי המוסדות והמקומות דשאלה האמורה וכו',

נעם לי לקרות בסיום מכתבו ע"ד חגיגת בר מצוה. וזה מכבר כתבתי להנהלת מוסדות שלנו באה"ק ת"ו ובמרוקה, ע"ד הבלתי סדר בזה בין אחב"י הספרדים, שדוחים חגיגת הבר מצוה עד שתהיי אפשרית מלאה לזבח משפחה וכו', וביחד עם זה איזהו מהם דוחים גם התחלת הנחת תפילין וכו' ר"ל. והלואי שיתעוררו מכאן ולהבא לתקן את הנ"ל.

לפלא שמקצר כ"כ בהנוגע להכנוס בכפר והתועדות דיום ההילולא, ובטח ימלא הוא או כגון הוא בידיעות מפורטות בזה, ויהי רצון שתהיינה גם משמחות ובטוב הנראה והנגלה.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ולבשו"ט בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

ח'ריב

ב"ה, ב' אדר, תשי"כ
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים מו"ה יצחק שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ו שבט, והקודמיו,

ויהי רצון שיבשר טוב בכל הענינים אודותם כותב, ותקותי חזקה, שכיון שרואים שסו"ס מכירים בעבודתם גם חוגים שבעבר התנגדו לה, ולא עוד אלא שהם עצמם מסייעים להם, הרי הכרה זו תוסיף שמחה בכל

מכבר כתבתי: לעיל ח"ח אגרת ותרצו.

חריב

מצילום האגרת.

מו"ה יצחק שי: גנבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל ח'מב, ובהנמקן בהערות שם.

תנט אדמו"ר שליט"א

העובדים ומנהליהם בראשיהם, וההוספה בשמחה הרי מוסיפה גם בפעולות וממעטת העלמות והסתרים ומגדילה ההצלחה.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם, על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ואצפה לבשו"ט בכל האמור,

בברכה לבשו"ט ולחג פורים שמח,

מ. שניאורסאהן

ח'ריג

ב"ה, י"א ניסן, התש"כ
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

בעתו קבלתי הידיעה על דבר מצב בריאותו ואשר נכנס לבית הרפואה (בכלל איני גורס מה שקוראים ביה"ח, גם שאינו לפי ההגיון, שהרי נכנסים לשם להתרפאות, ואמרו חכמינו ז"ל שלעולם ידבר אדם בלשון נקי), ושמחתי לקבל ידיעה אח"כ מהצלחת הטיפול הרפואי ואשר כבר שב לביתו.

ובעת רצון הזכרתי על הציון.

וכיון שמתקרבים אנו לזמן חירותנו, יהי רצון שיהי לך חירות מכל העניינים המבלבלים וינצל כשרונותיו אשר חונן בהם מההשגחה העליונה להפצת היהדות המסורתית ומעיינות החסידות ביחוד.

ובפרט אשר כפי הידיעה שקבלתי לקח על שכמו להיות פעיל בהפצת תורת החסידות בקשר עם שנת המאתיים להסתלקות-הילולא של הבעל שם טוב ז"ל השתא.

בכבוד ובברכה לחג כשר ושמח ולבשורות טובות,

מ. שניאורסאהן

ח'ריג

נדפסה בקו' "צדיק למלך" א' ע' 112.

בית הרפואה... ביה"ח: ראה גם התועדויות תשמי' ח"ב ע' 37 הערה 11.

ח'ריד

ב"ה, ה' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים זוסיא שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביו (מכ"ט טבת והקודמיו עם הפ"נ).

ויהי רצון, אשר מתאים לפירוש תורת החסידות בפרשת השבוע:
בשלח פרעה, שהי' משלח וכו' ועושה פרי למעלה וכו' להצמיח ישועות
ישראל וכו' שהקריב את לבם של ישראל לאביהם שבשמים (תורה אור
ריש פרשת בשלח),

יהי כן בכל הפרטים שלע"ע נראים לעיני בשר למונעים ומסתירים,
ויתחפכו לקצה השני, שהם ירבו בהצלחה בהעניינים אודותם כותב,
בתוככי כלל עניני תורה ומצוה, שיתחפכו למסייעים בטוב הנראה והנגלה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

ח'רטו

יו"ד שבט תשכ"א

והתועדות פעילה ולנצל במילואם האוצרות טובים שמדורות —
שמבזבזים לנו*.

בברכת הצלחה.

(*) עיין המשך באתי לגני (דיום ההסתלקות-הילולא) פרק י"א.

ח'ריד

מצילום האגרת.

מו"ה חיים זוסיא: ווילימובסקי. אגרות נוספות אליו — לעיל זיתתעט, ובהנמסן בהערות

שם.

ח'רטו

נדפסה בסה"מ באתי לגני ח"א ע' שעא.

תסא

אדמו"ר שליט"א

ח'רטז

ב"ה, יו"ד ניסן, תשכ"א ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מור"ה יהושע שניאור זלמן שי

שלום וברכה:

מאשרים קבלת מכתבו מז' ניסן עם המצורף אליו, ומוסגר בזה
המענה להאברך . . . שי. ובודאי באם זקוק להסברה נוספת ימצאו
אותיות מתאימות,

אבל מה שמפליא במכתב כת"ר — שמזכיר כל אופנים האפשריים
לבד זה שצ"ל לכל לראש, ז.א. לימודי קדש כל היום כולו. וביחוד
שנשתחרר הני"ל מלימוד שהממשלה מחייבת.

ויהי רצון שע"ד הכתוב במכתב המענה המצורף, שישפיע הני"ל על
שאר בני אנ"ש, הנה ישפיע ג"כ על הנהלת ישיבת אהלי יוסף יצחק
ליובאוויטש אשר במעלבורן, שגם הם יכירו בנחיצות ואמיתת סדר
האמור, אפילו את"ל שלא בכל המקומות כבר הגיע העת לזה, אבל סו"ס
מוכרחת ההתחלה.

בברכה לחג פסח כשר ושמח.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ש.מ. סימפסון
מזכיר

ח'רטז

מצילום האגרת.

מור"ה יהושע שניאור זלמן: סרבנסקי. אגרות נוסמות אליו — לעיל חקפה, ובהנסמן
בהערות שם.

ח'ריז

ב"ה, ג' סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכי' מו"ח חיים זעליג שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו ממוצש"ק.

ובפליאה ותמי קראתי בו שספק אצלו (ואצל עוד מישהו) האם ימשיך בעבודתו בועד כפר-חב"ד. וטעם הפליאה בודאי מובן הוא, שהרי ברור שועד הכפר, מיסודו והנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל — כל היכול לסייע להועד דהכפר בביסוסו והתפתחותו — אשרי חלקו וזכות גדולה היא לו, ולא עוד אלא גם זה מוסיף ומרבה בברכת השי"ת בעניניו הפרטים של כל העושים כהאמור.

למרות פשיטות המענה — ממחר הנני לכתוב ברור בהאמור, כיון כנראה שהמלך זקן וכסיל משתדל בערמומיותו, כדרך אומנתו בפתויים שונים ומשונים, לבלבל את העוסקים וגם הוא בתוכם בהאמור.

והרי כהוראת חז"ל — מכלל הן אתה שומע לאו, בהנוגע לאלו שפעולתם מחלישה עמדת הכפר ביסוסו והתפתחותו ואין להאריך בדבר המצער.

ובעמדנו בימי הגבלה דמתן תורה שדרכי דרכי נועם ושלום אבל בתוקף המתאים תקוותי חזקה שכך ינהגו הוא וחבריו שי' בהועד, כאמור בדרכי נועם ושלום אבל בשמירה חזקה על עניני הכפר הגשמים והרוחנים גם יחד, מבלי להתחשב עם אלו שמצד רווחים פרטים מדומים, מדומים בתכלית, לא איכפת להם ח"ו הנ"ל.

בברכה לבשו"ט, ובנוסח הברכה של כ"ק מו"ח אדמו"ר — לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות,

ח'ריז

נדפסה ב"כפר חב"ד" גליון 566 (ג ניסן ה'תשנ"ג) ע' 24.

מו"ח חיים זעליג: אלטהויז. אגרות נוספות אליו — לעיל דחתקד, ובהנמנן בהערות שם.

ח'ריח

ב"ה, י"ט תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה יעקב שי

שלום וברכה:

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מי"ד תמוז, וגם לאחרי קריאת מכתבו מובנת הפליאה אודות ההפסק הגדול.

ולכתבו אודות נחיצות המוסד וכו', לפלא הספק והשאלה בזה. ובפרט בימים אלו, לאחרי ימי הסגולה ימי הגאולה י"ב וי"ג תמוז, שידוע עד כמה מסר נפשו הטי"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל על ענין החינוך על טהרת הקדש אפילו כשהי' בדבר סכנות נפשות ממש, ר"ל, ועאכו"כ ההשתדלות והיגיעה שצריכה להיות ולהשקיע בזה כשנמצאים במקום שאין בזה כל סכנה, ואדרבה.

וכיון שכאמור לעיל הענין טוב ונחוץ הוא, וזכות הרבים מסייעתם, בודאי שיהי' בהצלחה בכמות ובאיכות, ובלבד שימשיכו העבודה בזה במסירה ונתינה, וכהוראת חז"ל יגעת ומצאת.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ומההוספה הן בכמות והן באיכות, מתוך שמחה וטוב לבב, בהמוסד הקי', „אהלי יוסף יצחק" שזכו והצליחו לייסדו במחנם הטי',

מ. שניאורסאהן

ח'ריח

מצילום האגרת שנדפסה ב„כפר חב"ד" גליץ 539 (ה' אלול תשנ"ב) ע' 16.
מו"ה יעקב שי: ביגון, ברוזיל.

מפתחות

מפתח ענינים

אהלי קודש:

קִיץ.

אחדות:

שכחט (במרכן הפשוט - מניעת מחלוקת). שמב (ימי סגולה - ויחן לי יחיד). חד (אחם נצבים גר כולכם). תמב-ג (כניל).

איתן:

רכה-ו (א. שבנפש).

אלול:

קט. רכו (לימוד מאמרי עבודה). שו. תמב (יגמה"ד).

אמונה:

עה (רפואה לרגלים).

בורסה:

שסב-ג (השקעה בכ.).

בחירה:

פד (איש הישראלי בעל ב. להיותו מושרש בעצומה).

בטחון:

קח (ב. ברופא כל בשר). קלא (מלצרנט מלצרנט און אז סיקומט לפועל וואו איז דער ב.). קלו (ב. ברופא כל בשר). קפו (כשיש חלישות הב ציל שאלה ברופאים).

בית:

רלה (קניית ב.).

עיי"ע חנוכת הכית.

בכורים:

קיג.

בקרובי אקדש:

שמו.

בריאאות:

י (מצב בריאות אדמור"ר מוהריי"צ). קב (בגשמיות וברוחניות). קלג (זאל זיין א סאלדאט להשי"ת כמו שצ"ל). קלד (מרד"ל תוקפא דגופא חולשא כו'). קמב-ג שלה (כגור"ד). תג (שמירת הב.).

ברכה:

קיג (צ"ל כלים לזה). קמא (כמו גשם, צ"ל חרישה חריצה). קצב (מילוי שליחותו הצינור לב.). רמב (כל ב. ריבוי כו'). שמו (לא להסתפק בב. צ"ל יגיעה).

אתעדל"ע אתעדל"ת:

שכו (אשה מזרעת יולדת זכר).

בר מצוה:

תנח (אצל הספרדים מאחרים).

בשורות:

רלג-ד (כשלא מודיעים בשו"ט כו').

בת מצוה:

חא-ב.

גאולה:

קנג-ד (ג. מצרים והעתידה בזכות נשים).

רד (אתחלתא דג.).

גוף:

ח (דוקא על הב. נאמר רבנו בחרת).

גענועים:

קיט.

דרשה געשאנק:

קלב.

הסכמות:

תכו (אין זה בנהג בית הרב).

הפצת המעיינות חוצה:

קיד-טז. קכט (ניצול מקצועו לשמש קונו

- ה. המ.). קעה. קפא (השתדלות

שמהחרישה תהי' קצירה). רכרז (כניל).

שצז (ומבשרך אל תתצלם). תכ. תכא

(דו"ח מהפירות של הנסיעות). תכב

(כניל - קפא). חלט (כניל). תמהז (בין

הספרדים). תנא (אימתי קאתי מר -

לכשיפוצו כו').

הצגות:

שדמ.

הקהל:

קסט.

תסז

מפתח ענינים

תסח

השגחה פרטית:	(שאיפת הממשלה לבטל הזרמים בת).
רלג	רל-ט-מ (לימוד והסתדרות הבן). רס
התועדות:	(התינוק מושכים אותו ע"י מחקים כר).
רמו. שפד (הפסקת שתיית י"ש).	רסה (ניצול הכשרונות לעניני ת). רעט
התפעלות:	(השתדלות המורים להרבות תלי). רעט
רעו.	(לא להוכיח המורה בפני התלי). שלד
התקשרות:	(חומר גירוש תלי מהשיבה). שסדח
סב (בכל הכחות - חב"ד, מעמד). קה"ו	(במוסדות ת. ככפ"ח). תב (במוסד דחי).
(הרפסת ס' לחיזוק הה). קלח-ט. קפט.	תלא-ב (אין לערב ת. ושירדוק).
התרגשות:	חנוכה:
קסג (מוח שליט על הלב - גם ה.	קיו. קצה (דמי ת). רלו. שכה (כנ"ל). שנו
דקדושה.	(מוסיף והולך). תיא-ב (כנ"ל). תנה"ו
זכרון, יום:	(דמי ת).
תכב.	חנוכת הבית:
זכרון ימי קדם:	רפביג.
כזח (יומן שלהי תרצ"ט ותחלת ת"ש).	חסידות:
קט. קעו (מקיץ תרצ"ו). רגזית.	קיד (חובת לימודה על כאר"א). קיו
זקן:	(מציאת מקורות למבואר בת). קכט
רז. רעג.	(לימוד ת. בעיון - מהרפואה היותר
חובות:	מועילות). רנב. רעת. שעב (תורת הת.
שא (ת. גשמיים ורוחניים).	ודרכיה). תנה (היא תורת הבעש"ט).
חומש תהלים תניא (חת"ת):	חסידים:
קמא קנט. רנב. שלא. שנגד. שעב. תמה.	קנה (אנו ממלאים מקום ת. בדורות
תנא.	שלפנינו).
חופש:	חתונה:
ריט.	מז (אין סדר שוה בהכנות. משה מחיצה
חוצה:	כפ"ע כר). קכאיב (אדמו"ר ברך מז"ט -
קטו.	דברי צדיקים קיימים לעד). קלב
ח"נ:	(מקיפים בת - טבעת ע"ג הכלה; הכלה
ק (תקון - היסח הדעת).	מסובכת החתן; חופה על שניהם). קפת.
חי אלול:	רלג (הוצאות ת. בדרך המיצוע). שצא
רסת.	(הקדמת זמנה). תו (קביעותה בכסלו).
חלום:	טבילה:
קפו (במדריגה שבחרי"א ושכר"ה אין	שז (ט. עזרא).
הקביה כר).	טהרת המשפחה:
חנוך:	קצ (תעמולה). רכג. רמג (לדבר עם הכת
כט. פא (גודל הוצאת יקר מזולל). קמב.	אודות טה"מ). רנג. רפ. רצד.
קמדיה (תמיכת מוסדות ת. קדם לכתיבת	טו בשבט:
ס"ח). קפח (הרגל הנערים לתת גמ"ח א'	שלה.
לרעהו). קצה (אופני הח. לתלי במרוקו.	טריפות:
בלעז איסור סקילה. אופני עונש). רא"ד	כ"ה (ט. שנתרפאה אם חוזרת להכשירה

חב"ד, פרדס התמים). רע-עא (השתתפות
בחורב' תורנית). ערב (מחנים). רפד
(הפרדס). רפו (קובץ ליובאוויטש). שנו
(ירחונים של אגודת הרופאים). תיב
(בטאון חב"ד).

לג בעומר:

קס. רו. רכת. תלד.

לעתיד לבוא:

נה-ו (אילני סרק ישאו פירות – מצוות).
צה (הלויים דעתה יהיו כהנים).

מאמרים:

ק (חזרת מ). קיב.

אדמור' מוהר"ש: ג (יונתי תר"ם).

אדמור' מוהר"י: ז (ד"ה אנכי תר"צ). פג

(קנ' לחה"ש תש"ח). פח (מ. ארה"ב –

במימיגרף, ברפוט).

אדמור' שליט"א: רמב (י' שבט תשי"ג).

מאסר וגאולה:

קפא (הדפסת רשימת המ).

מוח שליט על הלב:

קסג (גם על ה. דקדושה. אורות בכלים).

מוסדות (אופן ניהול מ.):

רכד (על ההמחאות צ"ל שני חותמים).

רפז (צריך לשפר ענינים הרוחניים ועי"ז

משתפרים תנאים הגשמיים). שכד

(אורות המתפטרים). שפז (אין דן יחידי

אלא אחד). תח (שלא יהיה הגובה העומד

בראש המ).

מוסיקה:

קכט.

מועדים:

רנח (המשכת השפעתם על הרגל הבא).

מופתים:

קה-ו. קצב.

מזוזות:

רפג (המנהג בקביעת מ). רצה (כדיקה).

שמא:

מחלוקת:

רפט (להזהר בפרט ממ. לש"ש, וכפרט

באה"ק). רצו (קליפת מדין). שע (תומר

הרמת יד).

– בנקב שנטחם, בדרוסה, בעשו רפואה,
בכרות שפכה). ו (לדעת הרמב"ם רק
בדרוסה לוקה מה"ח).

י שבט:

קיט. קפט. רמד. רפה-ו. שלד. תנד. תנו.

חס.

יאוש:

שיב (לדחות מח' המביאות לי.).

יב תמוז:

קסו. רטו. רסד. שסה (שלשים שנה).

חסג.

יגעת ומצאת תאמין:

שו. תמה.

יום הולדת:

תלג (מזל גובר).

יום הכפורים:

שי (איסור מלאכה בי. דשנת גמר בנין

ביהמ"ק).

יחידות:

קב. קו. רצה.

יט כסלו:

קיד-ו. קמד. קעב. רפ. רפד. שכ. שפ.

שפב. תיד (ההתורעדות בכפ"ח).

כינוס:

שס (כ. מל"ח בכפ"ח). שפב (כ. יט"כ

בכפ"ח).

כל הנמוך יותר שרשו למע' יותר:

שסד.

כשרות:

נאיב (כ. ושבת מה קודם. גדול ערכם).

כתבי יד:

עא. עג (פסקי אדה"מ). רסו-ו (הג"ל

רעוד). רצא (של הרא"ד לאוראוט). שסו-

ט (הצלת אוסף הכתי"ק מווארשא).

כתבי עת:

טז-ז (שמרעסן). יח-ט (קוריער. שיקגו).

כה (הקוה"ק). כו (שמרעסן. החבר). כט

(הקוה"ק). ג (קובץ ליובאוויטש). קפא

(בטאון חב"ד. קובץ ליובאוויטש וקובץ

התמים). רלב (בטאון חב"ד). רנה (תוכן

המאמרים ב"שמרעסן"). רנח (בטאון

מחשבות זרות:

תכו (עצות למ.).

מיתה:

ידטו (ביעקב, לפ"ד פרש"י ותוס'
ולפ"ד המהרש"א. בישראל, לפ"ד
האלישיך ועץ יוסף ועקידה).

מכתבים:

קכג (מרוכ טרדות - על כמה מהשאלות
משיב במ. הכללים). קמג (פחקה של
אדמו"ר).

אדמו"ר חזק: דמו (גם כשהכל שלום
צריך לכתוב).

אדמו"ר מוהר"ש: רלא.

אדמו"ר מוהר"י: פד (אודות שליחות
המל"ח - מיזאל נעמען די זאך ערנסט).

מלאכים:

תב (קבלת במ.).

מלחמה:

מח (לרגלי המלחמה אין מייצרים
מכונות).

מנהגים:

עט (אמירת שה"ש בעש"ק. הכאה על
החזה בסלח לנו). צח (אכילת התפוח
בר"ה בתחלת הסעודה). קצו (חילוק מ. בין
אשכנז וספרד, מערבאי ומדינחאי). רכח
(מ. חב"ד). רפב (מ. חנוכת הבית). רפג
(המ. בקביעת מזוזה). שמב (מ. שהיתה
רגילה בהם עד לנישואיה).

מסיבות שבת:

לד.

מסיון:

קצג.

מעין:

קטו.

מעמד:

סא"ב (חלק עבודתי. התקשרות). סו. סח.
פג. פט. קד. קה.

מצות:

עח (מג' המ. של קצרת אדמו"ר). קצו
(חלוקת מ. שמורה).

מצוות:

יג (ר' מ. שמתוכת הלככות, בכ"א, בכ"ז
ובכ"מ). נו (מ. - פירות. לע"ל אילני
סרק ישאו פירות). קמד (יחוד נצחי). קצז
(כנ"ל). רנה (הפרש בין מ. לתורה).

מקוה:

קסד (בחיפה. ברמת הדר נצח ישראל
רמתיים). קסו (במרוקו. מי צינור. ע"י
קרח מלאכותי). קצא. ריח (בפיטסבורג).
רכז. רלח (בפיטסבורג). רפ. רצד. שלו
(בכפ"ח).

מקיפים:

קלב (בחתונה).

משקפים:

קכת.

נחש:

עט (הפורץ גדר ישכנו נ. בפר"מ או נ.
הקדמוני).

ניגון:

שכד (נ. הידוע).

ניסן:

תכט (כל החדש ר"ח).

נפש:

קלד (המדר"י הסמוכה לגוף).

נשיאות:

צט (מענה לכתב התקשרות). קה (מענה
להפצרה לקבל הנ.).

נשים:

כ. כג. קנג"ד (גאולת מצרים והעתידה
בזכות נ.). רכא (היתר שקיבלה אשה
מב"ד).

נתוח:

קלג (למרידין ועל האם - ב' אופנים). רסו
(חתיכת השקדים).

סגולה:

מ (מטבעות לשמירה).

סיפורים:

קיב (ס. צדיקים. מעלת ס' בראשית - ס'
הישר). רכו (צ"ל מקורות).

ספר תורה:

כח (לקבלת פני משיח). לא (למחנה

אדמור מוהריי"צ: עג (קיצורי שערי אורה).

אדמור שלישי"א: כו (לוח). לח (היום יום). שו (רשימת כתביו).

עבודת ה':

קכא (כעבד ולא כשר, וימשיך שמחה). רנ (בחונה אם בא מהקדושה). רעו (דרך המיצוע דרך הרצוי). רפה (כני"ל - רנ). שב (אבנים שחקו מים - עאכ"כ לב האבן). שלא (ראשית הע - קבלת עול). שמה (קבלת עומ"ש). תז (כל חסד מהקב"ה - הוספה בע"ה). חכט (בקיץ הע קלה יותר).

עגונות:

שלט.

עירובין:

חכו.

עלוקה:

רמ (כשמרצצת דם מתה).

עסק:

קיד (כמו מסחר).

עצה:

קעא (ישיב ג' מוקני אנ"ש כר). תכו (וחשועה ברוב ירעץ).

עקב:

סח (קבלת עול). פט"צ (מצוות קלות).

פדיון נפש:

קג. קו.

פורים:

קכג. רנב.

פחד:

קעא"ב (עצות לפ).

פירות:

עיי"ע מצוות.

פסח:

צו (שומן נוטאלא בפ). רד (כוס חמישי). רנח (הארתו נמשכת תמיד). רנט (סעודת משיח). רצג (הטעם להנחת הר מינים ע"ג המצות).

פרנשה:

רנו (לא להחפעל ממיצר ודחוק זמני).

צבא. ע (לקבלת פני משיח). פ (הנ"ל). קמדיה (תמיכת מוסדות חנוך קדם לכתיבת ס"ת). עדר (של האחים הק' מדפיסי סלאוריטא).

סת"ם:

רלדח (כתב אדה"ז).

ספרים:

ח (לוח זמני השקיעה). יב (שערי ישיבה). כה (מגלת יט"כ). ל (ברכות). לד (חוב' מסיכות שבת). לה"ז (הפצת ס' קה"ת באה"ק). לט (ילדותינו). מא (הדפסת ס. לזכותו). מה. סא (משלוח ס. לפאקינג). סט (הדפסת ס. לז"נ). עא"ב (הנדפסים במינכן). עדרו (משלוח ס. לאנ"ש באירופה). עח (תו חיים). עט (משנת יואל). פה (קצורים והערות. הדפסת לז"נ). צג"ד (הנדפסים במינכן). צח (גליוני השי"ס). קח (עמק המלך). קכה (הדפסת ס. לזכותו). קלא (שער הבטחון בחובת הלבבות). קלד (ליתן על הדפסה). קעד (אישים ושיטות. אנצ' תלמודית). קפה (הנ"ל). קצא (הדפסת השדי חמד). רט"א (הערות לשערי חב"ד). ריד (ס. הישר וס. יוסיפון). רלח (דרכי החיים). רמח (ממה שמדפיסים לא מתגלה כ"כ האדם). רסא (אנצ' תלמודית). רעו (קובץ ליקוטי דינים). רפד (כדור קטן). עח (לדבר). רפט (הפצת הס). שט (הערות לס' אגן הסוהר). שפג (תמח"ט (פלפול התלי). תגב (מדור חסידות בקובץ הנ"ל). תנד (אנצ' תלמודית). תנו (כני"ל - תנב). אדמור חזקן: לג (הדפסת התניא בארה"ב). לו (הדפסת התניא בארה"ק. ביאורים בתניא). נח (תניא הנדפס במינכן). פה"ו (הערה בתניא). קח (תיקון בלקרית). רצד (תניא). תיג (סדר לימוד תניא). תנא (לימוד תניא עם בחורים). תנג (הדפסת שו"ע).

אדמור מוהרשיב: לה (קוג' ומעין חנוך לנער).

פתגמים:

נב (מכבה אש ע"י נפט). קפו (ווי מפרעגט אזוי ענטפערט מען). רמ (עלוקה כשמרצח דם מתה). רמה (איני ממלא מקום של משגיח הישיבה). רג (הרה"ק מטשערנאביל אורות אבן הבוחן). רנו (הרשב"ץ: א זאק פון פלייש מיט ביינער). רפ (בהתורעדות חסידית יכולים לפעול כו'). ש (א"ת יחי כו'). שלח (ראבאטא ניע וידנע). שנה (על חטא - ביצה"ר). שפה (העבר מלמד העתיד). תטי' (כ"ד שלמע' - יד חסידים על העליונה). חלג (זאל גיין פון גוט צו בעסער). חלט (כנוסח הטוב לנו). בעש"ט: קצו (נשמה יורדת כו' לעשות טובה). ד (והי' ראשיתך מצער ועי"ז ואחריתך ישגא). רנו (כנל - קצו). שו (כנ"ל - ר). שלה (לעבוד השי"ת עם הגוף בשמחה). שמב (כ"ד שרואה או שומע - הוראה). תג (עוזב תעוזב עמו - עם הגוף). חמ (כנ"ל). חמה (כנ"ל - קצו).

אדמור' חזקן: קסא (גודל הנח"ד כשמשתדלים בטובת רעהו). קסב (הקב"ה נותן גשמיות כו'). רפט (להזהר בפרט ממחלוקת לשי"ש). שעא (ואהבת לרעך חד עם ואהבת את ה"א). אדמור' האמצעי: שעב (כששני יהודים נפגשים - ב' נה"א על נה"ט א'). אדמור' הציצ: רסב (התורה נתנה רשות לרפאות ולא מאכן שווער אופן הארץ). רצ (קרא לשמש ויזרח אור). אדמור' מוהרי"ש: כט (אז גוט כו' בעסער). קלו (כנ"ל). רכד (רוח והצלה גו' תאבדו הזכות). רנה (כנ"ל - כט). אדמור' מוהרשיב: קלו (תלי' נרות להאיר). קנח (היצה"ד מחלבש בזידענע קאפאטא). רא (לימוד זכות - ענין למלאך מיכאל כו'). אדמור' מוהרי"צ: קי (לעשות מא"י אה"ק). קכ (שאל במסחר והשיב בתומ"צ

- כלפי לייא כו'). קכה (גלייכער טאן מיט לעבעדיקע זאכן). קכו (הקב"ה אינו נשאר בע"ח כו'). קלו (סיוולט זיך ריידן אין דער גוטער זייט). קמא (ברכה כמו גשם, צ"ל חרישה וזריעה). קסב (הקב"ה אינו נשאר בע"ח כו'). ריג (כנ"ל). רכז (אין לנו להשען כו' היא א' מחבלי משיח). רלו (טובה פעולה אחת מאלף אנחות. כשמעמידים פנט - מתקבצים). רנ (היצה"ר בא לכ"א באריות המתאימות). רנח (הארץ הפסח נמשכת תמיד). רסח"ט (החילוק שבין הגדולים של העולמישע לחב"ד). רצב (מנהגי שפיץ חב"ד - רק לעצמו). רצט (צער חסידים). שא (שמח"ת וועט ניט שאטן). שלב (כשהולכים למלחמה - מארש של נצחון). שסא (כשהאדם מחליט לתת לצדקה נפתחים הצנורות). תלב (צו א געזונטן זומער). חסב (קבלת התורה כשמתה וכפני').

צבא:

קנב (שם נחוצה ביותר השפעה של יר"ש). רכו (כנ"ל). רמו. ערב רעח"ט. שפכ"ג.

צדקה:

קעב. קפח (יותר משהמשיע עושה עם המקבל כו'). קצב. רמא (רצ. תרומם גוי - כחות הנפש). שז. שמא. שסא (כשהאדם מחליט לתת לצ. נפתחים הצנורות). שעו (קרן השנה קופת רבנו ומעשר). תכו (עצה לדחוק הפרנסה).

עיי"ע ספרים.

צוואה:

רל.

ציור:

קלה (צייר לעצמו צורת רכו).

צנורה:

א.

קו התאריך:

שטי"א.

מפתח ענינים תעג

ריא (המסקת הליכה לביה"ס בש.). רמו
(נסיעה באניה יהודית בש.). שה"ו (ש).
ראיה, קדש, חכמה. שי (לעובר קו
התאריך. גוים שהקיפו אר"י).
עיי"צ מסיבות שבת. עירובין.

שואה:

רג (חובת שארית הפליטה לקרב בני
לאשב"ש).

שחיטה ובדיקה:

קסח (תיקון מצב השו"ב. אין וש. אלא
ומשך). שלט"מ שמת.

שידוכים:

קצד (אם אין בין התמימים המתאים כו').
רפא. רצד (פגיעה בכבוד). שלד (להכיש
על העיקר). תלא"ב (אין לערב ש. וחונך).
תנג (הפרדה בהתחייבות קשורה"ת).

שיחות:

קיב

אדמו"ר מוהרש"ב: פ. פכ"ד.

אדמו"ר מוהרי"צ: י. יח (י"ג תמוז
חש"ב). כ (אחש"פ חש"ב). כח"ט
(שמע"צ ושמח"ת חש"ג ויר"ד כסלו). ס
(ל"ג בעומר). סג (זה"ש). פו (זה"פ
חש"ח). ק. קיג (אודות גזירת הכובעים).
קנג (לנשים בריגא).

אדמו"ר שליט"א: יב (זהו"מ"ט חש"ב). שנ
(מוגהות ובלתי מוגהות).

שלוחא דרבנן (שד"ר):

פת. קעט. תמא (אחרים).

שלום:

שלה (בין גוף לנשמה ובכל העולם).

שלום בית:

קכ"ב.

שליחות:

קפו (כ"א ישראל ש. מהקב"ה). רכב
(קשיים בעבודת השליחות). רסב (של
אדה"ע). שני"ב (ש. התלי לאה"ק).

שם שמים:

ה (כתיבת ב"ה בתחלת המכתב).

שמות:

קי (קריאת ש. ע"ש אדמו"ר).

קיץ:

חכט (בק. העבודה קלה יותר).

קירוב רחוקים:

קטז (ק. מגין).

ראש חדש:

חכט (ניסן כל החדש ר"ח).

ראש השנה:

צח (אכילת התפוח בתחלת הסעודה).

ראשי תיבות:

מא (מיעוט הר"ח בספרים הנדפסים).

רבי וחסיד:

שנא (נסיעה לכאן).

רבנות:

מט (בביה"כ בשיקגו). רנט (ראשלי"צ
באה"ק). תגד"ה (ר. ראשית באה"ק).

רגלים:

עה (אמונה).

רדיו:

רסא (תוכנית שידור בר.).

רפואה:

ד (לטריפות) למגם קבוצ. סמח"ר. ג (ר).
בשמינית קשור לשם אדמו"ר. קכ
(לחשישות הכחות - לימוד באופן של
הנאה). קכט (לימוד דא"ח בעיון). קפו
(כשיש חלישות הבטחון צ"ל שאלה
ברופאים). ריד (אינני פרופ' כו' אין
השואל מוכרח לקיים כו'). רלט (בהמשך
לע' קפו). רסב (התורה נתנה רשות
לרפואה ולא מצאן שווער אופן הארץ).
רצו. שנד (אין למהר בהסרת
הקאטאראק). שנו (משלוח תרופות
למדינתנו לפני). תלג (הכדורים
משורייץ). תלו (שיטות הטיפול כו').
עיי"צ נתות.

שבועה:

שסא (מושבע מה"ס לי שובע).

שבועות:

קכו.

שבת:

ז (מאמר בענין הש). נא"ב (ש. וכשרות
מה קודם. גודל ערכם). נו (מקרא קדש).

שמחה:

שלה. ת. חמ.

שמחת תורה:

שא

שמיטה:

קסה.

שפות:

לט (שפת ההוראה בכיה"ס – אנגלית,

אידיש). קמח (יכול לכתוב בש. הנוחה

לו). קצו (צרפתית, ערבית).

תהלים:

קכא (קאפ' עא עד י"ב תמור). קעב. קצב.

רפ. שז. שמא. שע. חמ (המתאים למס'

שנותיו).

ראה מפתח מוסדות ערך חברת ת.

תורה:

לג (זיכור האויר ע"י ת. ותפלה. תולע

ותולעת). צא (נשמח כ"א עוסקת בת.

אלפים שנה, ורק עשירות שנים עוסקת

במסחר, הרי שהת. ענינו העקרי). רכח

(סכום פסוקי פקודי – בלי כל סימן).

רמב (פס"ד. ח"ח מרבים שלום). רנה

(הפרש בין ת. ומצוות). רסד (קב"ע לת.

בכ"ו). ערה (מעט אור דוחה הרבה

חושך). שלד (קביעות בנפש). שנג

(לימודי קודש כל היום). חטז (לא

לשמה). חיט (קנאת סופרים תרבה חכ').

תכח (לימודי קודש בישיבה כל היום).

תמג (לימוד מקצוע כשלא הצליח

בלימוד).

תספורת:

קעג"ד (מנהגים מיוחדים לא שמעתי).

תפילין:

מ. עח (של ארה"ז). קמד (רק ג"פ אבל

יחוד נצחי). קצו (בדיקה). רצה (בדיקה).

שמא. תמד (התחלת הנחתן בלי ברכה.

שעבוד הלב והמוח).

תפלה:

לג (זיכור האויר ע"י תורה ות. תולע

ותולעת). עט (הכאה על החזה בת. שא"א

בה תחנון). ק (כשאין מתפללים בצבור –

שומעים עכ"פ קדיש ברכו וקדושה). קמ

(ת. במתינות ולימוד עם תל'). קמב

(אריכות הת. וסדרי הישיבה). שעג

(למנוע ת. בחערובות). שצד (כנ"ל).

תשרי:

שיו (ניצול ימי ת. לפעילות). תמו

(שביעי – מרשבע בכל. חודש כללי).

מפתח מוסדות וארגונים

בית יעקב: רש. שצה. בית ליובאוויטש: תלב. תמ. בית הספר למלאכה בכפ"ח: קס. קצג. שמו. בית רבקה; בית שרה: קט. כפר חב"ד: דה"ו. שג. שית. ג"י: קב"ג. קכ"ז. רט"ז. טראג: ס. סג. סה. עב. שריו: סה"ת. עה. רצו. בית רפואה — בית חולים: תנט. דזשאינט: סג. סט. קפ. רכב. שסז. הסתדרות הרבנים: רנד. רסא. ועדת השילומים (קליימס קונפרענץ): תנר. זרם בלתי זרמי (מוסדות חנוך באה"ק): קנז. חב"ד, תנועת: שצט (לא להכנע ללוחמים בת). חברת משניות בע"פ: כא. חברת תהלים: יז-כד. מב. חזית דתית: רצז. ישיבות: קז (באפריקה הדרומית). קלזח (במאנטשעסער). רפג (בוראשינגטון). שנט (קישנוב). תלה (שלומדים בה נגלה וחסידות יחד).	אגודת חב"ד: אחי: קניג. קסד. רסט. שיד. שכו. שנב. ארה"ב: רל. אגודת ישראל: פא. קמב (צא"י). אגודת נשי ובנות חב"ד: שמב. שצב (בטורונטו). אגודת נשים — ליידיס אקזילרי: רמר. חטז. אהלי יוסף יצחק: רסו. ארה"ק (רשת): רכד"ה. רלו. רסו. רצט (כפר סבא). רפה. רפט (כינוס תלי הר). רצב. חצר (רישום, הכנת ימי החופש וכו'). שבה. שח (קופת גמ"ח ושיעורים למורים). שיג (מוסד חב"די המשך לר. הרחבת מוסדות הר). שיח (בענין הנ"ל). שיט (כפר סבא). של (בכפר סבא וזרנוגה). שלב"ג (כללי. זרנוגה). שדמ. שנת. שפט (בשדה מיכה, יפו). שצא. תת. תיג. תנר (ירושלים). תנז. ברזיל: חסג. פלבורן: שטא. תכת. תלת. תמא. תסא. פרוקו: קצו. רו. אוצר התורה: קצה. אחי תמימים: ניחיווען: קצב. פיטסבורג: קפב. רית. רמא. ראשליצ: שנט. שיקגו: רית. איגוד תלמידי הישיבות (את"ה): חט. אליאנס: קצו. בית יוסף, ישיבת ליבאוויטש בטורונטו: שצב.
--	---

מפתח מוסדות וארגונים

תען

קייטנה:	ישיבות ערב:
רצט. שדמ. תנו.	חיט. חלד. חלו.
קרן הצלה:	לשכה לעזרת הפליטים באירופה:
קלט.	צא. קמ. חמו.
קרן המצו"ת (הספקת מזוזות ציצית ותפילין):	לשכת חשאים:
שכו.	קו.
קרן השנה:	מהדרין, חברת:
שנ. שצו.	רו.
קרני הוד תורה (קה"ת):	מחנה ישראל:
מגיד. עב. צד"ה. חנג.	יזית. כביג. כה. כט. מג. מת. נ. סר"ז. עב.
תומכי תמימים:	צד"ה.
קלו (נרות להאיר). קנה. קסט (כשנה תשי"ג ילמדו מסי יבמות). ריג (הר"ל קובץ תורני). רצה (לכחון התלי לפני כראם לכאן). שמו. שצט. תזית. למח (עסקנות הצבור של התלי). תנ (מאחרת לימוד נגלה ודא"ח).	מפא"י:
כפר חב"ד: חכג.	רנט.
לוד: קל. קמט. קנו. קס. רת. רמו. רג.	מפד"ל; מזרחי:
רפט. שנא. שסט. חכב"ג. תלב. תמז"ט.	שלג. תנר.
חנב. תנה.	מרכז לעניני חנוך (מל"ח):
מונטריאל: כו. קסב. רכו. רלו. רמה. רס.	יב. ית. כה. כט. מג. מו. נ. נד. ס"סא. סג.
רצא. שכב.	סרית. עב. צד"ז. קה. רטו. שס. חת.
ניי: קיג. קעז (מרכז). קפגיה. רל. שנא.	ספרדים:
חטז.	חמה"ו.
סריז: ברינוא: קפב. קפט. רלו. רצו. שנא.	ספריה:
שסג. תכד.	ט (של אדמו"ר מוהרי"צ). צת. רכב (ס' לס.). שכד. שסורט (הצלת אוסף הכתי"ק מווארשא).
חל אביב: קעו.	צעירי אגודת חב"ד באה"ק:
תורה ודעת:	קסז. קפא. רה. רלב (ירושלים וח"א).
רלה.	רסת. ער (בני ברק). שטז (לרכז הפעולות תחת צא"ח). שכו (ת"א. כפר חב"ד). שלו (ת"א וירושלים). שמג. שמת. שפב.
תורת אמת:	שצא. חת. תיא"ב (ת"א). תכ. תכא (ת"א).
לז. קמט. ריג. רמו. שנא. תנר. תנו.	תכט. תלא (ת"א). תלט (ת"א). תנו.
	קופת רבנו:
	שעו.

מפתח אנשים

אכוחצירא, ישראל:	אסמפנינוס:
רכד.	צ.
אברהם אבינו:	אקטלרוד, אברהם אליהו:
עז (מעלת א. על נח – שהתפלל על בני דורו).	נו. פה.
אברהם:	אקטלרוד, משה:
קסב.	עג.
אברמסון, אשר:	אראנאוויטש, אנשיל:
נד.	רי.
אדרעס, יצחק נתן:	אשכנזי, מאיר:
רמא.	קית.
אורנשטיין, יעקב:	בוטמן, שלום דובער:
שנב.	סה.
איידלמן, ארי' דוב:	בוטמן, שניאור זלמן:
תו (וזוגתו סלאווא).	סה. סז. עד. קלו. קע. שטו.
איידלמן, שלום:	בונין, אלכסנדר זיסל:
תז. תיח (וזוגתו גיטל).	חל-לא.
איידלקוט, יונה:	ביגון, יעקב:
קי.	חסב.
אלטחוויו, חיים ועליג:	ביק, שאול ישכר:
קמז (ראביו מגשה). רסג'ד. חסב.	שעז.
אלטחוויו, פנחס טודרוס:	בלאך, ה.:
שסת.	מה.
אלטחוויו, שמואל בצלאל:	בליונסקי, מאיר:
סו.	קנט.
אליהו הנביא:	בליניצקי, אהרן יוסף:
נג.	קיב.
אליעזרוב, שלמה יהודה לייב (שיליא):	בליניצקי, ישראל נח:
כא"ב.	קע. קעה. קפט. רצה.
אלעזר, ר':	בן שחר, אורי:
ה.	שפט.
אמי, ר':	בנימינסון, ירחמיאל:
ה.	מת. נה.
אסטרייכער, מנחם:	בעזפאלאוו, שניאור זלמן:
קלה.	קעב.
אסי, ר':	ברקוביץ, מרדכי צבי:
ה.	רמא.
	בראוומאן, דוד:
	ע-עא. פג. פז. צב-ג. צו. רה.

תענח

מפתח אנשים

ברוידא, שמואל:	גלבשטיין, משה מעשל:
קלט.	רצג (וספריה).
ברוק, חיים שאול:	גליצנשטיין, אברהם חנוך:
רלא.	שג.
גאלד:	גנובורג, יוסף שמחה:
קד.	שה. שיט.
גארבער:	גנובורג, יצחק:
קפב.	קסז. רפד. חצר-רצט (ואביו). שיב. שיו.
גולדברג, אברהם:	שדמ. שפת תנזות.
לא.	גנובורג, שניאור ולמן:
גודלמן, הרב:	רצה (בניו).
קסה.	גערליצקי, משה אליהו:
גולדשטיין, חנה:	רנב.
קצ. רכג.	גראס:
גולדשטיין, יוסף:	שכז.
רפב.	גרונר, יצחק דוד:
גולדשטיין, פאול:	רל.
מ.	גרונר, מנוחה רחל:
גולדשטיין, רפאל פנחס:	רמד.
שצז. חכ.	גרוצעהנדלר, יוסף:
גורארי, מרדכי:	צז.
א. ו.	גרייזמן:
גורארי, משה:	שכז.
לז. עב. קנא. קנז. קצז.	גרינברג, דבורה:
גורארי, נתן:	רמד.
קנז.	גרינגלט, מנחם זאב:
גורארי, שניאור ולמן:	כה-ת. עדות קלה. רכו. רלז. רס. רעז.
צג.	רצא. רצג.
גורדון, ד"ר:	גורליק, גרשון מענדל:
כרז.	חיא.
גורדוצקי, בנימין אליהו:	גח:
סא. סט. עא. עה. פב. צד. קפ. קצז. רו.	שפ.
ריז. רכה. שה. שסז.	דאן:
גורקאוו, יעקב יוסף:	רית.
קיב.	דובאוו, יצחק:
גורקאוו, קריינא:	צט.
סה.	דובינסקי, משה:
גורקאוו, שלום דובער:	פה. פז.
רעא.	דובער, אדמרר האמצעי:
גורקאוו, שמואל דוד:	עת.
קיב. קלז. קלט.	ראה מפתח ענינים ערך פתגמים.

העכט, משה יצחק:	דווארקין, ולמן שמעון:
צו (ובתו רחל). קצב.	רלת.
העכט, שלמה ולמן:	דויטש, משה:
קכה.	שנר.
הענקין, ישראל:	דוכמן, שניאור ולמן:
קפב.	קט. קטז. קכת.
העשל, חרב:	דושאסעף, שמואל צבי:
מת.	רנא.
תרשברג, אברהם מרדכי:	דוייקאבסאן, ישראל:
עו.	קב. קכו.
תרשקוביץ, אברהם:	דויטש, חנני' ירש' ליפא:
רעת.	רלת.
וואלף, אפרים:	חאנשטיין, מאיר נתן:
קצת.	שנג.
וויינברג, יוסף:	הבלין, חנוך הענדל:
כד-ת. שסט.	לה. צת. קצת.
וויינמן, שמחה מאיר:	הברמן, א. מ.:
קנט.	רט.
ווילחלם, מנחם בנציון:	הולצמן, אברהם:
שט. תלו.	רמא.
ווילמובסקי, חיים ווסיא:	הולצמן, נתן נטע:
קכד. רפת. שכא. שלו. שסה'ו (ובנו).	שסט.
שעה'ו. שפ. תט.	הורביץ, בנימין מ.:
ווילנקין, שניאור ולמן:	פריז. פט.
שנו.	הורביץ, יהודה ליב:
וולגרנטר, חרב:	ל. לג.
תנג.	הורביץ, ישיע':
וויז, אהרן:	קת.
ריד.	הורביץ, מענדל:
וויז, שלמה יוסף:	מא.
קעד. קפה. קצת. רא. ריג. רכת. רמא. תנג.	הירשחורן, חרב:
זלמנוב (קראוס) בחי':	כט.
שב. שמ.	הלל, זוריה מפאריטש:
זלמנוב, יחיאל מיכל יהודה ליב:	קיג. רמ (סיפור שנתהפכה העגלה כר').
קנב. קצב. רמו. ערב. רעט. שלו. שמ.	הלמן, דוד:
זלמנוב, ישראל יצחק:	שכו.
שמט.	המן:
זלמנוב, שמואל:	מ-מא.
קית. קנב. שב. שלט.	העכט, יעקב יהודה:
האווענסון, אהרן:	פו. קמד.
מא.	

מפתח אנשים

תפ

ינובסקי, אברהם דוד:	חדקוב, חיים מרדכי אייווק:
קסה (זוגות).	ד"ר. רלה. שסב.
יעקב אבינו:	חסריק, יחודה:
יד"טו (לא מת). מו (ואת יהודה שלח	פא.
לפניו גר - לתקן בית תלמוד).	חן, דוד צבי חירש (רד"צ):
ישראל, בעש"ט:	רלא.
רסט. תמה (שנת המאמים). תנו (כני"ל).	חנוין, דוד:
ראה מפתח ענינים ערך פתגמים.	רפה. שיט. שלג. תנגיד.
כחן, יואל:	חסקינד, דובער:
קעו.	י. כ. נג.
כחן, מיכאל יהודה ארי' ליב:	חסקינד, שלום:
קיב. רנז.	קסד.
כחן, רפאל נחמן:	טאובל, שניאור ולמן:
קכג. קמג. קסז. קעו. רכט. רנח.	עז.
כסא, יונה:	טברסקי, יוחנן (אדמור"ר מרחמיסטרובקא):
חא.	קלא.
כץ, ולמן:	טברסקי, מרדכי (אדמור"ר מרחמיסטרובקא):
קנ. קנו.	קלא.
כץ, יחזקאל זאב:	טוירק, ליב חיים:
צה.	רמא.
כץ, יעקב:	טייטלבוים, יואל (אדמור"ר מסאטמאר):
מט. קה. קנ.	שכר.
כץ, משה פנחס:	טייץ, פנחס מרדכי:
יד. טז. כב. לב. נ. נג. צה. ר. רל.	קער.
לאוגער, ליאו:	יאלעס, אפרים אליעזר:
מ.	קיא. שו.
לאוואוט, אברהם דוד:	יחודה:
נט (ידי"ח בקנדה). צו (כני"ל). רצא (כח"י).	מו (ואת י. שלח לפניו גר).
לבנון:	יודאסין, אלכסנדר סענדר:
שפט.	רכז.
לוי יצחק, תרחיק מבארדיטשוב:	יודאסין, דוד:
קיב.	רכז.
לויטין, שמואל:	יוחנן, ריי בן זכאי:
קלט.	צ (גדולתו. משיב חכמים אחר).
לויין, פנחס:	יוחנן, ר':
דש.	ה.
ליבוב, ישראל:	יונגרייז, דוד:
רסז.	תמר.
ליברוב, מרים מריאשא:	יוניק, נפתלי:
רכ.	קסח.

מנחם נחום, הרהיק מטשערנאביל:	ליברוב, סעדי:
רנ.	קפ. קפ. קצט. רו. ריז. רכ.
מרגליות, ישעי' אשר ועליג:	ליברמן, חיים:
רצא. רצג.	ט. עב.
מרדכי:	ליטוויץ, ברוך:
רנב.	שעת.
מרטון, יוסף יהודה:	ליטסקר, אליהו עקיבא:
קכט.	קט. שצב. חר.
משה רבנו:	ליטסקר, יעקב:
נג.	סו.
נוסבאום, שמואל זאנוויל:	ליטסקר, מיכאל:
קעא.	סו. סז. קסו.
נח:	לנדא, יעקב:
עו (נ. ואברהם).	ו.
ניימן, הרב:	מאיר:
סב.	קט.
ניימן, מר:	מאליץ, נחמיי:
שצב.	רפג.
נמנוב, ניסן:	מאננעל, ניסן:
סא. עא. פב. פז. צא. צג-ד. צת. קסט. ריט.	רצא.
רלה.	מאנעסדאן, מנחם מאניש:
נמצוב, אברהם סענדר:	קכת.
צט.	מארגנשטרן, מ. ב.:
נריה, משה צבי:	צת.
שעג. שצד.	מארק, בערל:
סיימן, משה:	שסו. שסת.
סד.	מולא, אהרן:
סימפסון, אליהו:	תכה.
ט. קלט. קעט.	מוצקין, יהודה ליב:
טלונים, צוריאל ועליג:	ס. עא.
רעט. שסט.	מורינז, הרב:
טמיטליין, יעקב:	שסו.
רכג.	מורסיאנו, יוסף:
טמעחאו:	ריא.
יז.	מטוסוב, שלמה:
טפעקטאר, הרב:	קצד. רטז. רנט. תה.
שסב.	מינדל, ניסן:
סרברנסקי, אהרן:	נד.
תמא.	מישקובסקי-שניאורסאחן, ולדח:
סרברנסקי, יהושע שניאור ולמן:	רמו.
תכח (ונכרתו מאריאשא מרים בדאנא).	

תפב

מפתח אנשים

חלת. חמ. חסא.	פלס, יעקב:
עוזיאל, בנציון מאיר חי (ראשלי"צ):	קלד. שנט.
רנט.	פנחס:
עמאר, יהודה:	נג.
תה.	פעפער:
עפשטיין, מרדכי:	שכו.
חל-לא.	פערין, שלמה:
ערנסטריי, אלעזר:	רת. ריב. רפו (ובתו מלכה). שטז. שסב.
שצא.	שצז (דווגתו פיילע). תמ. תמא.
מאגלמן, יהודה צבי:	פרידמן, מ. ד.:
לח.	ט.
מאמאק, אהרן:	פריז, אברהם:
מט.	קה. קכד. קנת. קצג. רסו. רעט. תג.
מאמאק, שמואל אייזיק:	פריז, ברוך:
פז.	קי.
פוטערפס, שלום דובער:	פריז, שניאור זלמן:
קלד-ת.	קמד.
פויזנר, יהודה ליב:	פרמן (גרליק), חדסה:
קא.	ע.
פויזנר, שלום:	פרעה:
יו. כ. קא. קד. קפב. רית. רלח. תי (ובתו קעניא).	חס (כשלח פ. – שהקריב לבם לאשב"ש).
פוקער, נתן:	ציוני:
מ.	רב.
פייגנינסון, פרץ:	צימרמן, אהרן חיים:
קפב.	שט.
פייגלין:	צירקינד, שמחה ירחמיאל:
עת.	רמא.
פייטלברג, ראובן:	קאגאן, אברהם:
כט.	נד.
פילער:	קאווען (כתז), אלהנן (אלכסנדר):
כת.	שלה.
פינסון, ניסן:	קאראקאווסקי, שמואל:
קצו. ריו.	כה.
פירסט, ישכר דוב:	קול, משה:
רמא.	קס.
פליסקין, צ.:	קולה:
כה.	שכו.
פלמר, חיים שלמה:	קורן, יצחק:
ית. צג.	שער.
	קורנובסקי, שלמה אהרן:
	מ.

קיסניס, שמואל:	רייכמן, אבא:
קצח.	כו.
קליובגאנט, איסר:	שווארצקאפ, מיכאל יהודה:
נט. עזרת. פד. צו.	קלו.
קלמנוביץ, תרב:	שוואט, עזרא:
צג.	שט. תנא.
קלמנסון, שלום מענדל:	שור, שניאור זלמן:
נדחת. ס. סה. ע-עא.	רא-ב. רס-סא.
קנטרוב, שמואל:	שטאקהאמער, דוד:
רל.	צה.
קסלמן, שלמה חיים:	שטיינמן, אליעזר:
סט. עד. עו. פ. פכ-ג. פת. צב. קמת. שלג.	שנ.
שנא. חנב.	שטערן, א.:
קרינסקי, יוסף:	רכו.
צו.	שיינער, צבי דוב:
קרטיק, אליעזר:	רמא.
לו. מד. קכת. קנא. רת. ריב.	שיינפלד, ש.:
קרעמער, ארי' ליב:	מז.
נט. פד.	שלאכטערמאן, הלל:
קרעמער, ד. ל.:	צו.
עז.	שלמה, הרה"ק מקארליין:
ק-י.:	ש.
שס.	שמוטקין, יהודה:
ראור, ג.:	קצא. רכר.
פה.	שמטוב, אברהם יצחק:
רביבו, יעקב:	קלודת.
תכר.	שמטוב, בנציון:
רבינוביץ, לוי יצחק:	ס. סה. קע. קעה. רלו.
קז.	שמעון, רשביי:
רוזין, יוסף (תנאון מרוגוטשוב):	שנז (אם נזכר בכל פרק כש"ס).
א. קעד.	שמערקאוויץ, אברהם אליעזר:
רוזנחיים, יעקב:	קצו.
לט.	שמרלינג, שניאור זלמן:
רוזנשטיין, יוסף ד.:	שסט.
תב.	שניאור זלמן, אדמ"ר חזקן:
רוטנברג, פ.:	עת. רפר. ש.
מה.	ראה מפתח ענינים ערך מכתבים. ספרים.
רוטשטיין, משה ליב:	פתגמים.
ידת. כ. כט.	שניאורסאחן, חי' מרשקא (חרבנית נ"ע):
רייטשיק, שמואל דוד:	יא.
קמב. קעג. רלד (ובנו).	

שניאורסאהן, חנה (אם כאדי"ש):	ראה מפתח ענינים ערך ספרים. פתגמים.
מב. נד.ט.	שיחות.
שניאורסאהן, יוסף יצחק (אדמור	שניאורסאהן, שלום דובער:
מוהרי"צ):	סה.
לא נסמנו לרוב המצאם, וראה מפתח	שניאורסאהן, שמואל (אדמור מוהרי"ש):
ענינים ערך מאמרים. מכתבים. ספרים.	קכת.
פתגמים. שיחות.	ראה מפתח ענינים ערך מאמרים.
שניאורסאהן, ישראל ארי' ליב (אחי	מכתבים. פתגמים.
כאדי"ש):	שפטיל, שמואל בצלאל (רשב"ץ):
קנז.	רנז.
שניאורסאהן, לוי יצחק (אבי כאדי"ש):	שפירא, חיים אלעזר (בעל המנח"א):
מב. קעז.	קלה.
שניאורסאהן, מנחם מענדל (אדמור הצי"צ):	שפירא, ד"ר:
עת.	קס.
ראה מפתח ענינים ערך פתגמים.	שפרין, ברוך:
שניאורסאהן, נחום (באדנא"מ):	פ.
עת.	שרפשטיין, עזריאל זעליג:
שניאורסאהן, נחמה דינה (אשת אדמור	רפא.
מוהרי"צ):	ששונקין, נחום שמרי:
קג.	סה (נכדחו).
שניאורסאהן, שלום דובער (אדמור	
מוהרי"ב):	
עט. רכט.	

מפתח מקומות

חולון:	אוסטרליה:
תכא.	צו.
חיפה:	אירוסה:
קסד. רכד.	סד. סת. קמ. תמז.
חפץ חיים, מושב:	אנגליה:
שכז.	נד. קעה. רלו.
טבריה:	אנטווערפן:
שיד.	רלו.
יקטרינוסלב: דניפרופטרובסק:	אפריקה הדרומית:
א.	קז.
ירושלים:	אפריקה הצפונית:
שית.	קמ. קמה.
כפר חב"ד:	ארץ ישראל: ארץ הקודש:
קמת. קנדה (להרבות המתיישבים). קצג	קי. קמ. קמדה. קעא. קפט. רכז. רמ. רנט.
(חקלאות). רלרז. רפז. רפט-צ. רצט. שג	שסז. שסט. תת.
(ועד הרוחני). שמט. שנה (אדמיר	ראה מפתח מוסדות ערך אגו"ת. אהלי"י.
מעורר ר"ד על אנשי הכ). שס. שסח-עא.	ארצות הברית: אמריקה:
שער (התפתחות מצב החקלאות בכ).	ט. נו. סג. קס. קפד (לעשותה למקום
שעה"ז (צירוף שטחים לכ). שפ (כנ"ל).	תורה). רעא. שטו. שסט.
שפא"ב (בניית השכונים). שפו (נציגות	ראה מפתח מוסדות ערך אגו"ת.
החקלאים בועד). שצ (שיכון. חקלאות).	אשכנז:
שצג"ד. שצז. תא. תיד-טו (עשר שנים	רלו.
ליטודו). תסכ (הסיוע לועד הכ).	בבל:
ראה מפתח מוסדות ערך ב"ד. תו"ת.	שיא.
לוד:	ברזיל:
רפט.	תסג.
ראה מפתח מוסדות ערך תו"ת.	בוסטון:
לונדון:	צו.
מת. נד. קיג. קע רת.	דיוניסק:
ליובאוויטש:	א. ו.
פ. רמ.	הונגריה:
לנינגרד: פטרבורג:	מו (כני ה).
א. ת.	וואוסטער:
מאנטשעסטער:	צז.
נה. קלזית.	ווארשא:
מאריענבאד:	ת.
קכת.	חדרה:
	תכא.

מפתח מקומות

תפוז

מדריד:	ראה מפתח מוסדות ערך א"ת.
קפ.	פראג:
מונטריאל:	נז. סא.
ראה מפתח מוסדות ערך תר"ת.	ראה מפתח מוסדות ערך ב"ר.
מוסקבא:	פריז:
ת.	נז. עא. פח (קהל בני"י שם בעבר וכהחז).
מידלט:	צב. רכ. רצד.
רו.	ראה מפתח מוסדות ערך ב"ר. תר"ת.
מילנו:	פרס:
תיא.	רסט (בני פ.).
מירון:	צרפת:
קס.	ריו. רצו. שסז.
מלבורן:	קנדה:
שסא.	כה. צו. קעא. רעא.
ראה מפתח מוסדות ערך אהלי"י.	קסבלנקה:
מקנס:	קצט. רו. רצד. תית.
רו.	ראשון לציון:
מרוקו:	רעת.
קמ. קפ. ריו. ריט"כ. שג. שסג. חמה. תנת.	ראה מפתח מוסדות ערך א"ת.
ראה מפתח מוסדות ערך אהלי"י.	רוסיה:
ניוהייווען:	א. ת. נז. שנו. שסו (הצלת יהודי ר. דרך פולין).
ראה מפתח מוסדות ערך א"ת.	שווייץ:
ניוירק:	תלב.
ראה מפתח מוסדות ערך ב"ר. תר"ת.	שיקגו:
ספרד:	ידט. קצו.
ריט (התל' דאיספניא).	ראה מפתח מוסדות ערך א"ת.
פאקינג:	תימן:
ס. סה. עא"ב.	קנו (ילדי ת.). רסט (בני ת.).
פולין:	תל אביב:
מו (בני פ.). שסו"ז.	לו. מב. עב. שית.
פיטסבורג:	ראה מפתח מוסדות ערך תר"ת.
קא.	

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

נדפס ע"י

הרה"ת ר' יוסף יצחק הכהן וזוגתו מרת שטערנא מרים

בניהם ובנותיהם

שרה רבקה ובעלה הרה"ת שמעי'

ובנותיהם ריזל וחי' מושקא שיחיו קרינסקי

מרדכי זאב הכהן, זלמן שמעון הכהן,

חי' שצערא, איסר אשר הכהן, זהבה, חנה,

ישראל הכהן, רפאל הכהן, ריזל ויוחנן ברוך הכהן

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

גוטניק

